

**DE INTEGRALE YOGA
VAN
SRI AUROBINDO**

Rishabhchand

DE INTEGRALE YOGA

VAN

SRI AUROBINDO

RISHABCHAND

DE INTEGRALE YOGA VAN SRI AUROBINDO

Eerste Editie: Juni 1953
Tweede Editie: December 1959
Herdruk: Januari 1974
Herdruk: 2000

Alle Rechten Gereserveerd

Gedrukt in India
Gedrukt in All India Press
Pondicherry

Aan De Voeten
Van
De Moeder

VOORWOORD BIJ DE TWEEDE EDITIE

Een substantiële vraag naar dit boek uit Amerika heeft het noodzakelijk gemaakt om een tweede editie uit te brengen. Maar omdat de vraag urgent is, is er geen tijd om een index voor te bereiden en zekere toevoegingen en veranderingen te maken, die ik erg graag wilde doen. Ik heb echter het hele boek gereviseerd, enige kleine veranderingen en correcties gemaakt en de inhoud uitgebreid. Vertalingen van enige Sanskriet woorden en frasen zijn toegevoegd in de voetnoten.

De vraag naar dit boek is een van de kleine aanwijzingen van de groeiende interesse, die de elite van het Westen heeft in Sri Aurobindo en de Moeder's Integrale Yoga en filosofie. Het is hartverwarmend om te vinden, dat veel eminente denkers in Europa en Amerika zich keren naar Sri Aurobindo als de enige hoop en toevlucht in het sombere bankroet van de moderne rationalistische, wetenschappelijke en technocratische cultuur, en ontdekken in zijn leringen de synthetische spirituele visie, de al-verzoenende veelomvattende uitkijk, de gelukkige fusie van de idealen van het Oosten en het Westen en boven alles de authentieke goddelijke dynamiek, die instaat is om de menselijke natuur te transformeren en een nieuwe wereldorde te creëren, die alleen de mensheid kan verheffen uit het moeras van degeneratie, waarin het gezonken is.

Moge de mensheid zich steeds meer richten op het verlossende Licht!

3rd December 1959

RISHABHCHAND

VOORWOORD BIJ DE EERSTE EDITIE

Er is een poging gedaan in dit boek gedaan om de beginselen te presenteren van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo tegen de achtergrond van de spirituele nalatenschap van India en de eerste, maar hardnekkige en onweerstaanbare drang in de mensheid naar een harmonieuze perfectie en vervulling in het leven.

Voor elk denkvermogen, dat niet afgeleid is door de algemene gisting van het heden, moet het klaarblijkelijk zijn, dat, ondanks alle verwarring en conflicten, of waarschijnlijk door hen, de mensheid langzaam, bijna onwaarneembaar, in de richting gaat van een verovering van de suprafysieke en spirituele waarheden van het bestaan en een nieuwe sociale orde van eenheid en harmonie. Wat onmisbaar is om deze evolutionaire vooruitgang te versnellen en het victorieus te leiden naar haar doel, is de verspreiding van een synthetische, spirituele cultuur, die zich richt op verzoening van de Geest en Materie, het Licht en het Leven, en Hemel en Aarde, door een integratie en transformatie van alle delen van het wezen van de mens en hun perfecte afstemming op de allerhoogste Goddelijke Wil.

De Integrale Yoga van Sri Aurobindo belooft dit doel te realiseren in de individuele en collectieve mensheid. Zijn methode is een integrale overgave aan de Moeder, de Bewustzijnskracht van het Goddelijke en de kroon van zijn verwerving de manifestatie van God in een getransfigureerde mensheid. Maar omdat het voortgaat in de ondoorgrondelijke stappen van het goddelijke Licht, en niet door enige gefixeerd gegradeerde weg van beoefening, zijn zijn processen en stadia gekarakteriseerd door een grote flexibiliteit en vrije variatie, die alle mentale formules en alle scherp omliggende systematisering trotseren. Het werkt volgens de innerlijke behoeften en potenties van ieder individu, en stelt voor om een volledige opbloei naar buiten te brengen van zijn svabhava of essentiële zelf-wet in zijn leven.

In de eerste negen hoofdstukken van dit boek heb ik stilgestaan bij de basissen en voorlopigheden van de Yoga --- de eerste weg, die de aspirant moet betreden, zijn persoonlijke inspanning en de interventie van de Genade, die elkaar helpt. Een uitgebreide behandeling van het drievoudige doel van deze Yoga en zijn drievoudige fundatie, de drievoudige houding van de Moeder, aan wie de aspirant zich moet overgeven, en de natuur en dynamiek van benodigde integrale overgave zal hopelijk nuttig gevonden worden. Een vol hoofdstuk is toegewijd aan het hoofd obstakel van het spirituele leven, het Ego en de verlangens. Een ander hoofdstuk handelt over de ziel of het psychische wezen, dat de drijfveer is van alle spirituele inspanning. Dan heb ik de twee naturen beschreven, de hogere en de lagere, en ben ik in een gedetailleerde analyse gegaan van de verschillende delen van de menselijke natuur, en de middelen, die door Sri Aurobindo voorgeschreven worden voor hun radicale zuivering en transformatie. De belangrijkste moeilijkheden van de beoefening van deze Yoga zijn grondig blootgelegd en de hinderlijke haken en ogen uitgelicht; en er is getoond, hoe zij het meest te boven gekomen kunnen worden door een constante en consciëntieuze navolging van de Integrale Yoga. De onderscheidende elementen van Karma Yoga, Bhakti Yoga en Jnana Yoga, zoals verweven in de samengestelde

textuur van Integrale Yoga en de basis samenstelt van zijn synthetische filosofie, zijn uitvoerig uitgelegd. De dubbele bevrijding, de drievoudige transformatie en de viervoudige perfectie zijn de speciale kenmerken van Sri Aurobindo's Yoga en ik heb, zo goed als ik kon, geprobeerd om binnen de scope van het huidige boek om een helder en veelomvattend idee te geven van wat met hen bedoeld wordt en hoe zij gerealiseerd kunnen worden in het aspirant's leven. In het bijzonder bevatten de drie hoofdstukken over Bevrijding, Transformatie en Perfectie revolutionaire vertrekpunten uit de traditionele paden van Yoga en de oorspronkelijke contributie van Sri Aurobindo aan de spirituele verwervingen van de mensheid. Zij zijn bedoeld om essentiële elementen in focus te brengen van het Goddelijke Leven, dat volgens Sri Aurobindo de ultieme bestemming is van het ontwikkelende wezen van de mens.

Al deze essays verschenen serieel in Moeder India, waarvan ik aan de redacteur veel verschuldigd ben.

April, 1955

RISHABHCHAND

INHOUD

Pagina

HOOFDSTUK I ... 8

Wat is Yoga

Yoga, juist het hart van spiritualiteit --- Bedoeling en betekenissen van Yoga ---
Zevenvoudige onwetendheid van de mens --- Yoga, een gedurfd avontuur van de
menselijke geest --- Yoga en yoga's --- Valsen en bedriegers --- Yoga, vereniging
met het Oneindige en Eeuwige --- Vernietiging van het ego --- Alle leven is Yoga ---
Yoga van de Natuur, onbewust en langzaam --- Yoga, bewust en revolutionair ---
Yoga, een imperatieve eis van de Tijdgeest --- Yoga, creatief van een nieuw centrum
van visie en een nieuw universum van activiteiten.

HOOFDSTUK I

WAT IS YOGA?

“GROTER dan de doeners van ascese (tapasya), groter zelfs dan de mensen van kennis en groter dan de mensen van werken is de Yogi. Daarom, O Arjuna, wordt een Yogi.” (*De Gita*, Hfdst. 6.46).

Daar dat het gezichtspunt van de Gita is, die zelf een massieve leer is van een synthetische Yoga, en een deel van de hoogste canonieke triade van oeroud Hindoeïsme, zou het niet ongerechtvaardigd zijn om te concluderen, dat Yoga beschouwd werd in het oude India als juist het hart van spiritualiteit. De andere spirituele wegen en methoden zijn alleen benaderingen, voorbereidingen, ondergeschikte hulpmiddelen tot zuivering en vooruitgang, maar de weg van Yoga is de koninklijke weg, het snelste, effectiefste, en revolutionaire middel van spirituele realisatie. Wanneer we de levens bestuderen van de grootste mystici, Oosterse en Westerse, zullen we zien, dat het meest momentane en beslissende van hun realisaties naar hen kwam door Yoga, en niet door het najagen van enige set methoden van routine uitvoeringen. Dit betekent niet, dat spirituele oefeningen en uitvoeringen nutteloos zijn; zij hebben hun onmisbare plaats en nut in het spirituele leven, en zonder hen kan er geen stabiele vooruitgang ooit verzekerd zijn; maar om in staat te zijn om enige substantiële verandering te produceren in het bewustzijn en het wezen, moeten zij ondergebracht worden in Yoga en geïnformeerd met zijn versnellende en sublimerende geest.

Wat is Yoga dan? De etymologische betekenis van het woord is vereniging, juk (Engels yoke, Duits joch, Latijn jugum, Sanskriet yuj). Het betekent de verbinding of vereniging van het menselijke bewustzijn met iets, dat hoger is, iets, dat transcendent is, iets, dat eeuwig en goddelijk is. In de onwetendheid van zijn verdelende denkvermogen, ofschoon niet in spiritueel feit, is de mens afgesneden van zijn transcendente bron en onderhoud. Hij beschouwt zichzelf als een afgescheiden wezen onder ontelbare gescheiden wezens en dingen, zijn leven als zijn eigen persoonlijke zorg, zijn gedachten en ideeën als zijn eigen mentale schepping en bezit, en zijn successen en mislukkingen als de exclusieve uitkomst van zijn persoonlijke inspanning. Deze zelf-scheiding van het individuele van de eenheid van het universum en de eeuwigheid van het transcendente stelt zijn essentiële onwetendheid samen, Adam's val uit Eden; en zolang als hij volhardt in deze egoïstische afscheiding, kan er geen herstel zijn door hem van zijn eigen oneindige en onsterfelijke zelf, zijn spirituele kennis en vrijheid en de waarheid en eenheid van het universele bestaan. Zijn denkvermogen zou door kunnen gaan met zich ontwikkelen, maar tenzij het zijn grenzen uitbreidt en bewust voortgaat naar het Oneindige, zal het zichzelf veroordelen tot een eindeloos en vruchteloos ronddraaien rond de verlangens en wensen van de levensziel. Een filosofie, die geboren is uit hoofdzakelijk het intellect, is ofwel een abstractie of een ruimtelijke rechtvaardiging van de gesocialiseerde instincten en tendensen van de onwetende menselijke natuur. In het eerdere geval is het niet gerelateerd aan het leven, in het latere is het een apologeet voor het leven, eerder een advocaat van wat is en geweest is, dan een

gids van wat er zou moeten zijn. Zijn humanisme is een smerige aanbedding van het normale en het algemene, en zijn pragmatisme en realisme, gehuwd met de materialistische wetenschap, een middel om de natuurlijke, niet gegenereerde mensheid van de mens te bestendigen. De verlossing ligt in breken uit deze vicieuze cirkel door het denkvermogen naar binnen en omhoog te keren, door een opstijging van het bewustzijn naar het Oneindige en Eeuwige en een transformerende neerdaling van het Oneindige in het eindige. Dit is Yoga.

De mens moet eerst bewust zijn van de veelvuldige onwetendheid, waarin hij leeft. Het zou in sommige gevallen een geleerde of reflectieve onwetendheid kunnen zijn, vol van een zelfingenomen zelfbedrog en zelfbevrediging, maar het is desalniettemin een onwetendheid, die volgens Sri Aurobindo zeventvoudig in zijn natuur is en het bewustzijn van de mens volslagen in zichzelf gehuld houdt.

“We zijn onwetend over het Absolute, dat de bron is van al het zijn en het worden; we nemen gedeeltelijke feiten van het zijn, tijdelijke relaties van het worden voor de hele waarheid van het bestaan, --- dit is de eerste, de oorspronkelijke onwetendheid. We zijn onwetend over het ruimteloze, tijdloze, onbeweeglijke en onveranderlijke Zelf; we nemen de constante beweeglijkheid en mutatie van het kosmische worden in Tijd en Ruimte voor de hele waarheid van het bestaan, --- dat is de tweede, de kosmische onwetendheid. We zijn onwetend over ons universele zelf, het kosmische bestaan, het kosmische bewustzijn, onze oneindige eenheid met al het zijn en worden; we nemen ons beperkte egoïstische mentaliteit, vitaliteit, lichamelijke voor ons ware zelf en beschouwen alles, dat anders is dan dat als het niet-zelf, --- dat is de derde, de egoïstische onwetendheid, We zijn onwetend over ons eeuwig worden in de Tijd; we nemen dit kleine leven in een kleine spanne van de Tijd, in een kleinzielig gebied van de Ruimte voor ons begin, ons midden en ons eind --- dat is de vierde, de tijdelijke onwetendheid. Zelfs binnen dit korte tijdelijke worden zijn we onwetend over ons grote en complexe wezen, over dat in ons, dat superbewust, onderbewust, interbewust, omgevingsbewust is voor ons oppervlakte worden; we nemen dat oppervlakte worden met zijn kleine selectie van openlijke gementaliseerde ervaringen voor ons hele bestaan, --- dat is de vijfde, de psychologische onwetendheid. Wij zijn onwetend over de ware samenstelling van ons worden; we nemen het denkvermogen of het leven of het lichaam of elke twee van deze of alle drie voor ons ware principe of de hele rekenschap van wat we zijn, verliezen zicht op dat, wat hen samenstelt en bepaalt door zijn occulte aanwezigheid en bedoeld is om om soeverein hun werkingen te bepalen door zijn verschijning, --- dit is de zesde, de constitutionele onwetendheid. Als een resultaat van al deze onwetendheden missen we de ware kennis, beheersing en genieting van ons leven in de wereld; we zijn onwetend in ons denken, onze wil, onze gewaarwordingen, onze acties, retourneren verkeerde of onvolmaakte antwoorden op ieder punt op de bevragingen van de wereld, dwalen in de mazen van dwalingen en verlangens, strevingen en mislukkingen, pijn en plezier, zonde en struikeling, een kromme weg volgen, blind te tasten naar een veranderend doel, --- dat is de zevende, de praktische onwetendheid.”¹

---

¹ *Het Goddelijke Leven* door Sri Aurobindo.

Deze kolossale en veelvormige onwetendheid is het gevolg van de vervreemding van het menselijke bewustzijn van het oneindige en universele bewustzijn; het kan alleen vernietigd worden door heiling van de verdeling. En Yoga is het enige middel, de enige effectieve spirituele dynamiek, die deze verdeling volledig kan genezen. Hier betekent yoga niet de vereniging, die het doel is, maar het proces en de methode, waardoor de vereniging verworven wordt. Dit is de tweede betekenis van het woord. De ethische regels en versoeringen, metafysische speculatie en overpeinzing, zelfs religieuze culten en geloofsovertuigingen hebben niets met Yoga te maken --- zij roteren binnen de grenzen van het mentale bewustzijn, maar Yoga is de beweging van het menselijke bewustzijn om met het Oneindige contact te maken door zelf-transcendentie; het is een directe sprong of een onbezonnen onderdompeling in het Eeuwige. Zelfs zijn begin wordt gekarakteriseerd door een aspiratie naar een dergelijke sprong of onderdompeling; zijn drijfkracht is honger naar het Absolute. Zolang als er een zelfgenoegzaamheid is in het denkvermogen met zijn gedachten en ideeën en principes, en een tevreden vertrouwen in de wil om hen te realiseren, kan er geen aspiratie zijn voor Yoga; en al zijn spirituele of religieuze leven zou alleen kunnen bestaan uit ethische inspanningen of ceremoniële observaties om enige oppervlakte strengen van zijn natuur te zuiveren en verfijnen. Yoga --- alle ware Yoga van welke denominatie ook --- is een revolutionaire spiritualiteit, het is een breken uit de gevangenis van het denkvermogen, of de maalstroom van de levenskracht, of de rigiditeit van de fysieke formule, en een gepassioneerde omhoog vleugelen naar de hoogten en uitgestrektheden van de Geest. Mysticisme is juist de ziel ervan en een supra-rationeel élan van het meest innerlijke wezen in zijn onweerstaanbare drang. Het is een van de meest gedurfde avonturen van het menselijke bewustzijn, beladen met gevaren en moeilijkheden, aansprakelijk om misleid te worden door valse glanzen en gestrand en schipbreuk geleden op de ondiepten van egoïstische genietingen. En toch is het een avontuur, dat ieder mens moet lanceren in een of ander leven, omdat dat de enige weg is de onvermijdelijke zelf-transcendentie en de goddelijke vervulling, die zijn bestemming is. Welke gevaren moet hij niet tarten, welke risico's neemt hij niet manmoedig in de avonturen van zijn materiële leven! Hoeveel levens zijn er niet opgeofferd in de expedities en exploraties, die van tijdperk tot tijdperk ondernomen zijn! Mislukkingen na mislukkingen zijn geaccepteerd op de weg naar het gekoesterde doel; verschrikkelijke bedreigingen en verleidingen, zware bedreigingen en ontberingen zijn resoluut doorgegaan en toch heeft de avontuurlijke geest van de mens geen nederlaag of ontmoediging gekend! Het heeft martelaarschap en lijden omarmd in de dienst van de wetenschap en de algemene vooruitgang van zijn intellectuele en materiële doelen. Als dat de prijs is, die gewillig betaald wordt voor het tot stand brengen van voorbijgaande aardse doelen, is het dan een wonder, dat de elite van de mensheid, diegenen, die spiritueel verward zijn, in alle tijden en klimaten, alles op het spel gezet hebben op de ontdekking van de waarheid van hun bestaan en de onverwoestbare essentie van hun wezen? Is het een enig wonder, dat zij streefden en worstelden en leden, zichzelf alle uitstel en verslapping ontkenden, voor de realisatie van het Oneindige en het Eeuwige? Is het enig wonder, dat zij, die zich verstikt voelden in de schemerige grot van het denkvermogen, en gekweld door de onophoudelijke prikkel van verlangens, hijgden naar een glimp van het Licht en een

adem van deze innerlijke vrijheid? "... Wanneer het Goddelijke enige waarde heeft, is het dan niet enige moeite en tijd en werk waard om Hem na te volgen, en moeten we erop staan, dat we Hem hebben zonder enige training of offer of lijden of moeite? Het is zeker irrationeel om een eis van een dergelijke natuur te stellen."²

Maar er zijn Yoga's en Yoga's. Er zijn valse Yoga's en oprechte. Er zijn gedeeltelijke en beperkte, zoals er veelomvattende en integrale zijn. Maar een oprecht iets wordt niet verdacht, omdat het nagemaakt is. Welke tak van kennis is er, welk onderwerp van mensen's queeste, maar overschaduwde is door schijnvertoning en geprobeerd om verijdeld te worden door vervalsingen? De zoeker van de Waarheid kan, wanneer er een innerlijke perceptie van heeft, en een vertrouwen in zijn bestaan, nooit afgeschrikt of ontmoedigd worden door vervalsingen en bedriegers; hij gaat recht op zijn doel af door alle afleidingen en moeilijkheden, die hij op de weg ontmoet. Bedriegers zijn er alleen om de zwakken in vertrouwen af te leiden; zij genereren twijfel en schroom in hen, verduisteren en verbijsteren hun intelligentie, en ontzenuwen hun wil om te verwerven; maar diegenen, die sterk zijn in vertrouwen, weten, dat ieder oprecht iets een corresponderende vervalsing heeft, waarvan de functie is om de waarde te bewijzen van zijn tegengestelde. Bovendien worden allerlei soorten ongebruikelijke prestaties en praktijken samen genomen onder de veelomvattende term, Yoga. Van necromantie tot levitatie, van zuur slikken tot vuurlopen, een buitengewone display van occulte en magische vermogens wordt toegestaan om het denkvermogen te imponeren en zijn perceptie van spirituele waarden te verwarren. Yoga, zoals ik boven gezegd heb, is een contact of vereniging met het Oneindige en Eeuwige en niet met enige hoofdzakelijk suprafysieke wezens en krachten. Het is een directe beweging van het bewustzijn en wezen van de mens door een serie van zelf- zuiveringen en zelf- verwijdingen naar de Waarheid van het bestaan en zijn ongeconditioneerde vrede en zaligheid. Het is een voorbijgaan aan het ego, een verovering van verlangens en een bevrijding van de greep van verblindende passies. Het is op zijn best een volledige en onomkeerbare omkering van het bewustzijn, een opzetten van de onsterfelijkheid van de Geest en het afschuiven van het normale gehavende masker van de mensheid. Yoga is de enige weg, waardoor de mens goddelijk kan worden, en zijn leven van stress en zorgen een puls van lofzang en licht.

Maar er zijn variëteiten van oprechte Yoga, die ieder hun eigen bijzondere methode hebben en bijzonder resultaat. Ofschoon ieder streeft naar het Oneindige en Eeuwige, zijn het beginpunt, benadering en contact van ieder verschillend. De meeste van hen gebruiken alleen een deel van het wezen van de mens als hefboom en leiden zijn bewustzijn erdoor naar het Oneindige. Sommige proberen een grotere slag en wijdere benadering, werken door de complexe elementen van de menselijke natuur, maken veel knopen los, maken veel krommingen recht, en laten iets los in expressie van de pracht van het Oneindige op aarde. Ik stel voor om om te gaan met dit onderwerp van variëteiten van Yoga in het volgende hoofdstuk. Hier zal ik mezelf beperken tot beschouwen van het onvermijdelijke --- en ik zou ook imperatief gezegd kunnen hebben --- noodzaak van Yoga voor een radicale verandering van het menselijke bewustzijn, waarzonder de huidige menselijke cultuur en civilisatie, belast met materiële vooringenomenheden en verblind door dierlijke passies, zichzelf zal

---

² *Brieven van Sri Aurobindo.*

neerslaan naar desintegratie en spoedig ophouden te bestaan. In zijn evolutie is de mens aangekomen bij een stadium, waarin zijn natuur ofwel moet instemmen om geconverteerd te worden in de Supernatuur of naar beneden te glijden in verdoemenis.

Wanneer we kijken met een onderzoekend en emotioneel oog in het hart van de Natuur's universele werking in de materiële wereld, nemen we waar, dat alle leven Yoga is --- een langzame, spiraalvormige, onzeker ontwikkelende kolossale Yoga van de Natuur, die zich richt op een progressieve reproductie en openbaring van het goddelijke Beeld in haar eigen termen. Van de beginnende stroom van energie, die de ruimten besprenkelt met zonnen en sterren en de verschijnende levensvonk, die de aarde laat lachen met gebladerte, en het mobiele wonder en variëteit van dierlijke schepping met zijn ontwikkelende gamma van gevoeligheden en range van expressieve faculteiten en organen, tot de fenomenale groei van de rede en verbeelding en intuïtie in de mens, zijn fijne symmetrische lichaam, zijn rijke hart van gevoelens en emoties, zijn onverschrokken, avontuurlijke geest, zijn vermogens van vooruitziendheid en uitvinding, en boven alles zijn voorvoelen van de Godheid in zichzelf, en zijn hardnekkige, ofschoon vaag gevoelde en erg onvolmaakt gerealiseerde aspiratie naar zijn oneindigheid en onsterfelijkheid, zuiverheid en vrijheid en zaligvolle harmonie, is niets anders dan een opklimmend werk, een doelgerichte inspanning, een lange en werkende Yoga van de Natuur voor de ongesluisde manifestatie van de Ene, die zij heimelijk in zichzelf houdt, en een bewuste, constante, en dynamische vereniging met Hem in zijn aardse spel. De Natuur is niet onbewust en blind, noch haar universele strevingen een zinloze gok van gril en kans, en een doelloze uitgave van kracht --- zij is groot met God.

“Maar waar de Natuur zich op richt voor de massa in een langzame evolutie, bewerkstelligt Yoga voor het individu door een snelle revolutie. Het werkt door een versnelling van al haar energieën, een sublimering van al haar faculteiten. Terwijl zij het spirituele leven met moeite ontwikkelt en er constante terugval uit heeft ter wille van haar lagere realisaties, kan de gesublimeerde kracht, de geconcentreerde methode van Yoga de perfectie van het denkvermogen direct verwerven en met zich dragen en zelfs, wanneer zij wil, de perfectie van het lichaam. De Natuur zoekt het Goddelijke in haar eigen symbolen; Yoga gaat voorbij de Natuur naar de Heer van de Natuur, voorbij het universum naar de Transcendente, en kan terugkeren met het transcendentale licht en vermogen met het fiat van de Almachtige.”³

Van Yoga kan ook gezegd worden, dat het tegelijkertijd de weg en het uiteindelijke doel is van de evolutionaire Natuur; maar in de onwetendheid, waar de Natuur doorheen gaat om de volmaakte Yoga te bereiken of vereniging met het Goddelijke in de oneindigheid van Zijn Kennis, vergeet zij in haar schepselen, ofschoon niet in de stille diepten van haar wezen, deze oorspronkelijke en bepalende waarheid van haar bestaan en de evolutie in de materiële wereld: het ontwikkelende ego handelt als een sluier tussen haar en haar Heer. In de mens richt het ego een dikke muur op tussen het individu en het universele met het resultaat, dat het individu gewaar is van zichzelf als alleen een eindig, sterfelijk wezen, dat verward is in een ongelijke strijd

---

³ Sri Aurobindo

met de onmetelijke, onvoorspelbare krachten, die hem aanvallen vanuit veel onzichtbare bronnen. Maar zo paradoxaal als het kan lijken, kiest juist het ego, dat verdeling en wanorde accentueert, nadat zijn ontwikkeling compleet is, om de muur af te breken en door zijn gewilde zelfvernietiging de expansie en vervulling te zoeken van het werkelijke spirituele individu. De Natuur begint dan in het individu te hunkeren naar een bewuste en constante Yoga met haar eeuwige Heer en Minnaar. Wat met een langzame en onderbewuste Yoga doorging achter de sluier, met veel terugslagen en omwegen, wordt nu een snel bewegend contingent van geconcentreerde krachten, die voorwaarts marcheren naar de verovering van de Werkelijkheid. De bewuste samenwerking van het ontwaakte en aspirerende individuele wil met de Goddelijke Wil accelereert het tempo van de evolutie en drukt het werk van veel eeuwen samen in een enkel leven of zelfs in enkele compacte, maar levendige jaren. Dit is het onschatbare voordeel van Yoga --- het is een versnellende en revolutionaire kracht, gedetacheerd, versterkt en versneld door hogere spirituele krachten om zijn bekronende einde te verwerven. Yoga breekt weg van het trage proces van de Natuur en door alle energieën van het individuele samen te binden en zijn centrale wil aan te vuren, hem snel beweegt op de onvermijdelijke vervulling van zijn leven --- de vrijheid en onsterfelijkheid van het Eeuwige en Oneindige.

De tijden zijn vol van de belofte van een generalisatie van Yoga in de mensheid. Aan de ene kant is degeneratie ver voortgegaan in de menselijke natuur; de nobele idealen, de hogere spirituele waarden van het menselijke leven hebben zich teruggetrokken in de achtergrond, en hebben alleen de dierlijke begeerten achtergelaten om te tieren en rellen aan de oppervlakte. Aan de andere kant is er een zoeken, een aspiratie, nog nauwelijks gedefinieerd, zwak en flikkerend in de onstuimige duisternis, maar hardnekkig en standvastig aandringend, voor een grondige herziening, een radicale verandering van de doeleinden en inspanningen van het leven. Er is daarom een cruciaal conflict van mogelijkheden tussen de twee eventualiteiten. Religies, ethiek, sociale en politieke overtuigingen, literatuur en kunsten, wetenschap en materialistische ideologieën hebben gefaald om de algemene achteruitgang en degradatie te stoppen; de mens wordt snel gelegeerd van zijn menselijkheid. En toch ontwaakt de goddelijkheid onmiskenbaar diep beneden in hem en de eerste glinsteringen van licht filteren door in zijn duisternis. Zal er geen hemelse bron opbloeien uit zijn bleke vergiftigende winter? Welke alchemie, welk vermogen van God kan dit wonder produceren? Er is alleen een alchemie, een onweerstaanbaar vermogen --- het is Yoga. Wanneer de uitroeiing van het menselijke ras voorkomen moet worden, is een opstijging naar een hoger bewustzijn en een goddelijke conversie en transfiguratie van het hele wezen van de mens door het vermogen van het Goddelijke het enige middel. Een wanhopige en doordringende degeneratie roept om een radicale en revolutionaire aflossing --- en dat kan alleen Yoga zijn.

“Alle Yoga is in zijn natuur een nieuwe geboorte; het is een geboorte uit het gewone, het gementaliseerde leven van de mens in een hoger spiritueel bewustzijn en een groter en goddelijker wezen. Geen Yoga kan succesvol ondernomen worden en gevolgd, tenzij er een sterk ontwaken is naar de noodzaak van dat grotere

spirituele bestaan.... En omdat Yoga in zijn essentie een afkeren is van het gewone materiële en dierlijke leven, dat geleid wordt door de meeste mensen of van de meer mentale, maar nog beperkte manier van leven, dat gevolgd wordt door de enkelen naar een groter spiritueel leven, naar de goddelijke weg, is ieder deel van onze energieën, dat gegeven wordt aan het lagere bestaan in de geest van dat bestaan, een tegenstelling van ons doel en onze zelf-toewijding. Aan de andere kant is iedere energie of activiteit, die we kunnen converteren van zijn loyaliteit aan het lagere en toewijden aan de dienst van het hogere, zoveel verworven op onze weg, zoveel genomen van de vermogens, die onze vooruitgang tegenwerken. De moeilijkheid van deze conversie op grote schaal is de bron van alle struikelingen op het pad van Yoga. Want onze hele natuur en haar omgeving, ons hele persoonlijke en ons hele universele zelf zijn vol gewoonten en invloeden, die tegengesteld zijn aan onze spirituele wedergeboorte en werken tegen de oprechtheid van onze inspanning. In zekere zin zijn we niets anders dan een complexe massa mentale, vitale en fysieke gewoonten, die samengehouden worden door enkele heersende ideeën, verlangens en associaties, een amalgaam van veel kleine zelf herhalende krachten met enkele hoofdvibraties. Wat we voorstellen in onze Yoga is niets minder dan de hele formatie op te breken van ons verleden en heden, die de gewone materiële en mentale mens opmaakt, en een nieuw centrum van visie te creëren en een nieuw universum van activiteiten in onszelf, die een goddelijke mensheid en een supermenselijke natuur samen zullen stellen.”⁴

Dit is dan de natuur van Yoga, waarvan de generalisatie in de mensheid de volgende evolutionaire *sprong* te zijn; want evolutie is cyclisch en niet rechtlijnig en de verschijning van een nieuwe dageraad uit de duisternis van een nacht is geen vreemde, maar de onontkoombare wet van de Natuur. Een materialistische mensheid, verdord en gekromd door ongeloof en begraven in het afval van haar vergankelijke verwervingen, zal opkomen en zich tenslotte richten op de navolging van Yoga voor het herstel van haar goddelijke nalatenschap, en de heroprichting van haar leven op aarde op de dynamische eenheid en harmonie van de al-doordringende Geest.

---

⁴ *De Synthese van Yoga of Over Yoga-I* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK II

VARIETEITEN VAN YOGA?

Voordat we binnengaan in een gedetailleerde overweging van de natuur, het proces en het doel van de Integrale Yoga, zoals ontwikkeld door Sri Aurobindo, laten we in vogelvlucht een kijkje nemen van de algemene Yogische achtergrond in India, waartegen deze nieuwe, dynamische synthese van de spirituele cultuur oprijst in massieve grandeur, de essenties van het verleden belichaamt, en claimt de complexere en veelvuldige aspiraties van het heden te vervullen.

De mens is een progressief wezen. Hij verschijnt alleen uit het verleden om te marcheren naar de toekomst, die een altijd uitbreidende lijn van licht is, die hem leidt naar steeds grotere veroveringen. Zijn grootste verwervingen van gisteren zijn alleen stapstenen naar de nog grotere verwervingen van morgen. Zijn loyaliteit met het verleden moet daarom geen conservatief vastklampen zijn een de dode schellen, maar een verlichte assimilatie en toepassing van de altijd levende geest van wat bijgedragen heeft aan het heden en volmaakt verenigbaar met een grote en opmerkelijke opening naar de toekomst. De revoluties, die plaatsvinden in de wereld zijn Natuur's gewelddadige aanwijzingen naar de waarheid, dat er in de voorwaartse vooruitgang van het leven geen genoegzaam verblijven kan zijn in de uitgewiste vormen van het verleden: evolutie is een eeuwigdurende roep naar het nieuwe en het onbekende. Terwijl hij de essentiële verwervingen van het verleden conserveert en hen consolideert en harmoniseert in het heden, moet de mens voortgaan naar de hogere verwervingen en grotere victories van de toekomst.

In India, waar spiritualiteit juist de levensadem geweest is van de mensen, zijn veel vormen van spirituele cultuur, veel Yoga's voorgesteld en beoefend sinds de schemerige tijdperken van de prehistorie. De menselijke natuur is systematisch en krachtig onderzocht om te ontdekken, waar het van gemaakt is, hoeveel kamers het bevat, wat het doel is van haar schepping en actie en welke mogelijkheden het biedt naar het Oneindige, die het ondersteunt en omgeeft en het te boven gaat. Haar individuele eigenaardigheden zijn bestudeerd met zoveel grondigheid als haar collectieve onderscheidende kenmerken, en hun oorsprongen beneden de drempel van het oppervlaktebewustzijn zijn onderzocht met een wonderbaarlijke penetratie en precisie. Het leven, is vastgehouden, kan niet op de juiste manier geleefd worden, wanneer haar bron niet ontdekt wordt en haar zin en betekenis niet voldoende gegrepen worden in het licht van de ware kennis. Het Indiase denkvermogen zou niet tevreden kunnen blijven met de gewone materiële interesse van het menselijke leven; het had een ingeboren intuïtie, een hardnekkig voorvoelen van het Oneindige en Eeuwige, dat zich er beneden, erachter, en erboven uitstreckte; en deze intuïtie dwong het om achter en boven de frontale verschijningen van dingen te gaan en de geheimen van het suprafysieke en het spirituele bestaan te verrassen. Het kwam in contact met waarheden, principes, en werkelijkheden, die, omdat zij verwerven in werelden van andere dimensies dan die, welke toegankelijk zijn voor ons fysieke bewustzijn, verzegeld zijn voor onze normale ervaring en daarom gemakkelijk beschouwd worden als niet-bestaand. Het ontdekte, dat het suprafysieke de ouder is van het fysieke, het onzichtbare de vormen van het zichtbare, het subtiële tegelijk de

schoot en kern van het grove. Het ging van het hoofdzakelijk suprafysieke naar het spirituele en voorbij zelfs het spirituele naar het Onuitsprekelijke en Onvoorstelbare, in haar reusachtige honger naar de ultieme waarheid van het bestaan. Dit scrupuleuze, super-wetenschappelijke onderzoek van de verborgen, grenzeloze uitgestrektheden van het menselijk bewustzijn en de niet vertelde mogelijkheden van het menselijke wezen brachten een rijkdom aan kennis voort, die vastgelegd zijn in de filosofieën van India; en praktische middelen en methoden, waarmee dit onderzoek werd uitgevoerd en tot zijn voltooiing gedragen werd, kristalliseerden zichzelf in de verschillende scholen van Yoga.

Het zou dwaas zijn om te veronderstellen, dat deze spirituele honger eigen is aan het Indiase denkvermogen en dit onderzoek van de verborgen bereiken van het menselijke wezen een monopoly van de Indiase Yoga's. De voorhoede van de Geest, de verliefden van het Oneindige, zijn geboren in alle landen en in alle tijden. Wat eigen is aan India, is niet de honger, maar de generalisatie van de honger. Spiritualiteit is in India niet, zoals in vele andere landen, een exceptionele navolging of een broeikas groei geweest, maar een universele, nationale vooringemenheid. Mystici en heiligen zijn geboren in alle landen, maar nergens heeft, zoals in India, het ideaal van de heilige, de verlichte, van God dronken man, een dergelijke permanente en krachtige invloed uitgeoefend op de algemeenheid van mensen. Nergens is aan de roep van het Oneindige geantwoord met een dergelijk klinkend koor van vurige instemming. Het is waar, dat sommige vormen van spirituele cultuur heersend waren in het Westen in de tijden van Pythagoras en Plato, en dat Plotinus en sommige van de Gnostici en Stoïcijnen gewone Yogi's waren, als ook sommige van de Neo-Platonisten en Essenen. Onder de middeleeuwse mystici van Europa en de Manicheeërs van Perzië was er een systematische cultuur van enige vormen van zelfdiscipline. Maar er is nergens, zoals in India, een dergelijke wijde en gevarieerde verspreiding geweest van de spirituele cultuur, een dergelijke gepassioneerde benadering naar Eeuwige uit ieder deel van de menselijke natuur, en een dergelijke overvloedige oogst van ervaringen gereduceerd tot een rijke diversiteit van mystieke wetenschappen, die ieder een speciale benadering vertegenwoordigen en een speciaal resultaat, ofschoon zij allemaal een algemene gemeenschap hebben in hun ultieme realisaties.

Maar de natuurlijke nostalgie van het eindige voor het Oneindige, van het leven voor haar fontein van Licht, van de ziel van de mens voor de allerhoogste Overziel, is gewoonlijk gekarakteriseerd geweest door een zeker exces van stress en spanning. De oeroude Vedische balans tussen de Geest en de Materie werd spoedig verloren in de opvolgende tijdperken, en een kloof werd gemaakt tussen Purusha en Prakriti. De transcendentie van de Brahman werd het exclusieve doel van al, of bijna al het spirituele zoeken en de intentie van het Transcendente in zijn eigen immanentie in de wereld werd meer of minder volledig genegeerd. Daarom ontmoeten we de twee divergerende lijnen van Yoga in India --- een inclusief en veelomvattend, die het Licht omarmt en het verbindt met het leven en zich richt op een huwelijk van Hemel en Aarde en de manifestatie van de Geest in de Materie; en de andere, intens en exclusief, het leven verzakend in zijn intolerante dorst naar het Licht, en een permanente scheiding creëert tussen Purusha en Prakriti, Geest en Materie, de Ene en de velen. De Vedische Yoga, die verouderd en een beetje obscuur geworden is,

overleeft alleen in enige van zijn achtergebleven overblijfselen in enige vormen van Paurânische Bhakti Yoga en Tantra, het is de Sânkhya, die het gebied in handen heeft; en het is geen overdrijving om te zeggen, dat de meeste van de post-Upanishadische Yoga's in India doordrenkt zijn van de geest van Sânkhya. Zelfs Jnânayoga, die zich niet onderschrijft aan het pluralisme van Sânkhya, accepteert zijn fundamentele dichotomie, en neigt naar de stille onbeweeglijkheid van de Purusha of Brahman. Zelfs Bhaktiyoga en Tantra hebben als hun ultieme doel een suprakosmische voltooiing en niet de goddelijke vereniging en manifestatie in het leven en op deze aarde, die de Vedische Yoga geprobeerd heeft te verwerven. We zullen in ons vluchtige onderzoek van enige van de principale Yoga's van India zien, hoe het grote unitaristische einde van de Vedische discipline over het hoofd gezien is of genegeerd in de meeste van hen; en in mijn opvolgende expositie van Sri Aurobindo's Yoga zal ik proberen om te laten zien, hoe het oeroude ideaal nu nieuw leven ingeblazen is, opgenomen, vergroot, en hefboom gemaakt van een cruciale opstijging van de mens naar het supramentale of gnostische bewustzijn.

HATHAYOGA

Hathayoga is gebaseerd op de waarheid, dat het menselijke lichaam geen "massa levende materie is, maar een mystieke brug tussen het spirituele en het fysieke wezen"⁵. Het huist vermogens en energieën, die, wanneer eenmaal op de juiste manier versneld en bijeengebracht, de bevrijding kunnen bewerkstelligen van het menselijke denkvermogen en de ziel uit de verkrampende greep van de Materie. Juist het lichaam, dat de oorzaak is van mensen's binding aan onwetendheid en lijden en alle soorten verduisteringen, kan, wanneer juist aangepakt en geoefend, een krachtig middel gemaakt worden van spirituele vooruitgang. Het is een wonderbaarlijk instrument, dat niet gerekende mogelijkheden van perfectie bezit. Maar gewoonlijk is het hoofdzakelijk een klont Materie, onwetend en inert en blootgesteld aan lijden, en gewend aan mechanische bewegingen. Met zijn tweevoudige praktijk van Âsana⁶ en Prânâyâma,⁷ verandert Hathayoga deze inerte klomp vlees in een dynamo van levendige energieën en wanneer het het opgerolde slangenvermogen aan de basis van haar wervelkolom ontwaakt, draagt het het bewustzijn van de mens door de tussenliggende vlakken naar de omarming van Brahman. Âsana onderwijst het lichaam om in kalme stilte de stromen van vitaliteit te conserveren, die erin stromen uit het universele leven; en Prânâyâma controleert de vijfvoudige beweging van het leven, zuivert het het volledige zenuwstelsel door de circulatie van de levensenergie te richten door alle zenuwen, en door een meesterlijke manipulatie van vitaliteit de bevrijding van het wezen effectueert van zijn onderwerping aan het lichaam en haar normale onzuiverheden en onvermogens. Hathayoga is een Yoga, dat wil zeggen, het is een middel tot een vereniging met de Allerhoogste, wat de natuur van die vereniging ook mag zijn; maar in zijn excessieve geestdrift voor de zuivering en controle van het lichaam en de levensenergie lijkt het zijn doel te vergeten en blijft constant geobsedeerd met het middel. De resultaten,

---

⁵ *De Synthese van Yoga of Over Yoga-I* door Sri Aurobindo

⁶ Vaste houdingen van het lichaam voor het doeleinde van concentratie.

⁷ Ademhalingsoefeningen voor de controle van levensenergie en denkvermogen.

die het bereikt door een enorme opbrengst van energie, kan gemakkelijker en sneller bereikt worden door andere methoden dan de uitgebreide en omslachtige, die het toepast. Het wordt erg wijd, ofschoon op geen manier erg wijs, beoefend in India, en verraadt een gemakkelijke tendens om te degenereren in kletspraak en mirakelkoopwaar. En toch heeft het, ondanks zijn spirituele vooringenomenheid en frequente afwijkingen een substantiële contributie gedaan aan Yoga door zijn ontdekking van de potentiële vermogens en capaciteiten van het menselijke lichaam en de levensenergie, die erin speelt. In de dynamische synthese van de Integrale Yoga is deze contributie opgenomen met zekere vitale modificaties en een belangrijke plaats gegeven in zijn veelomvattende schema van spirituele waarden.

RAJAYOGA

Anders dan Hathayoga begint Râjayoga niet met het lichaam en de levensenergie, maar met het denkvermogen van de mens. Het doet niet zonder Âsana en Prânâyâma, maar degradeert hen tot een ondergeschikt stadium, geeft het primaire belang aan Yama en Niyama, die mentale disciplines, die berekend zijn om verlangens en passies van de lagere natuur van de mens te veroveren, en door een toename van morele zuiverheid en kalmte de concentratie te helpen van zijn bewustzijn op het Allerhoogste. Het richt zich "niet op de bevrijding en de perfectie van het lichamelijke, maar van het mentale wezen, de controle van het emotionele en zintuiglijke leven, de beheersing van het hele apparaat van denken en bewustzijn. Het fixeert zijn ogen op de chitta, die substantie van het mentale bewustzijn, waarin al deze activiteiten opkomen, en het probeert gelijk Hathayoga met zijn fysieke materiaal, eerst te zuiveren en te kalmeren.⁸ Wanneer het denkvermogen verstilld is, zijn passies in zekere mate onderdrukt, en zijn agressieve egoïsme ongenadig ontmoedigd, neemt Râjayoga zijn toevlucht tot Âsana en Prânâyâma voor bijna hetzelfde doeleinde als Hathayoga doet: voor verstillen van het lichaam, zuivering van het zenuwstelsel en controleren van de levensenergie, zodat zij de concentratie en meditatie niet belemmeren of verstoren, waar het doorheen gaat naar Samadhi of trance of vereniging. Râjayoga is een oeroude wetenschap van spirituele cultuur, en zijn subtiel gegradeerde achtvoudige proces dwingt hulde en vertrouwen af onder spirituele zoekers. Zelfs niet-Hindoe scholen van Yoga, zoals die van het Jâinisme en het Boeddhisme hebben veel van hun vermogen en perfectie van hun systemen te danken aan Râjayoga. Maar zijn overheersende vooringenomenheid met meditatie en samadhi maakt het nogal het nogal ongeschikt voor enige substantiële leven-bewerkstelling en levensvervulling, en de zuivering van de chitta, die het verwerft, is hoofdzakelijk een reiniging en verstilling, die net genoeg zijn om het bewustzijn onafgeleid binnen te laten gaan in de stilte van de meditatie, en geen radicale conversie en transformatie. De Integrale Yoga weeft in zijn samengestelde textuur de uitstekende contributies van Râjayoga --- het belang, dat het geeft aan de psychologische zuivering en het vermogen van concentratie en de gedistilleerde essentie van zijn suprafysieke ervaringen --- maar weigert gebonden te zijn door zijn psychologische middelen en beïnvloed te worden door zijn anti-pragmatische vooroordeel.

---

⁸ "De Synthese van Yoga of On Yoga-I door Sri Aurobindo.

DE DRIE PADEN

In overeenstemming met de drie principale vermogens van het menselijke wezen, --- wil, kennis en liefde --- zijn er drie Yoga's in India: Karmayoga of de Yoga van Werken, Jnânayoga of de Yoga van Kennis, en Bhaktiyoga of de Yoga van Liefde en Devotie. Karmayoga neemt zijn plaats in op de wil van de mens en richt het Godwaarts door een dynamische overgave van alle acties en alle bewegingen van zijn natuur, bevrijdt hem van het juk van het ego en leidt hem naar het object van zijn queeste en aanbidding. Een levende en constante zelfopoffering in actie, en een compromisloze weigering van egoïstische verlangens is de meest effectieve methode van Karmayoga. Omdat de meeste mensen in hun vitaal-fysieke wezen leven, overwegend betrokken bij de bevrediging van hun verlangens en wensen, wordt de praktijk van Karmayoga gewoonlijk bijgewoond met snelle en opmerkelijke resultaten in de algemene zuivering van de natuur, en de opening naar en de oriëntatie van het wezen op het Goddelijke. Het is een dynamische Yoga, die nagevolgd moet worden van moment tot moment om de valkuilen te vermijden van tamasische passiviteit aan de ene kant, en de onbesuisde drang van verlangens aan de andere. Wanneer alle verlangens verzaakt worden, zelfs het verlangen inbegrepen naar de vrucht van zijn acties en alle acties gedaan worden als een bewust en levend offer aan het Goddelijke, dan worden de knopen van het ego geleidelijk losgemaakt en rijst het bewustzijn van de Karmayogi in de heldere hemelen van de Geest, voorbij de gewoonlijke hardnekkigheden van de voorbijgaande momenten. Wanneer we stilstaan bij de condities van deze inspanning en het ideaal, waarnaar zij wijzen, zegt Sri Aurobindo in *De Synthese van Yoga*:

“Te leven in God en niet in het ego; uitgestrekt gebaseerd te bewegen, niet in het kleine egoïstische bewustzijn, maar in het bewustzijn van de Al-Ziel en het Transcendente.

“Volmaakt gelijkmoedig te zijn in alle gebeurtenissen en naar alle wezens, en hen te zien en voelen als een met zichzelf en een met het Goddelijke; allen te voelen in zichzelf en allen in God; God te voelen in allen en zichzelf in allen.

“Te handelen in God en niet in het ego. En hier niet eerst actie te kiezen door referentie aan persoonlijke behoeften en standaarden, maar in gehoorzaamheid aan de dictaten van de levende hoogste Waarheid boven ons. Vervolgens, als we voldoende gebaseerd zijn in het spirituele bewustzijn, niet langer te handelen door onze eigen gescheiden wil of beweging, maar steeds meer de actie toe te staan om te gebeuren en ontwikkelen onder de impuls en begeleiding van een goddelijke Wil, die ons te boven gaat. En tenslotte het allerhoogste resultaat, om verheven te zijn in een identiteit in kennis, kracht, bewustzijn, handeling, vreugde van bestaan met de Goddelijke Shakti; een dynamische beweging te voelen, die niet gedomineerd wordt door sterfelijk verlangen en vitaal instinct en impuls en ongrijpbare mentale vrije wil, maar lumineus ontvangen en ontwikkeld in een onsterfelijke zelf- heerlijkheid en een oneindige zelfkennis. Want dit is de actie, die komt door een bewuste onderwerping aan en een samenvoegen van de natuurlijke mens in het goddelijke Zelf en de

eeuwige Geest; het is de Geest, die voor altijd deze Wereldnatuur transcendeert en begeleidt.”⁹

Jnânayoga of de Yoga van Kennis neemt zijn plaats in op het denkvermogen, of eerder de intelligentie van de mens en terwijl hij zijn gedachten op het Goddelijke richt, probeert hij zijn bewustzijn te verheffen naar het absolute Bestaan. Door een handeling van abstractie onthecht de buddhi of de intelligentie zich van de andere delen van het wezen en concentreert zich op het stille en onveranderlijke Brahman, of de loutere, ongekwalficeerde Geest. Zoals in alle andere Yoga's is het de natuur van het middel, dat de natuur van het doeleinde reflecteert. Jnânayoga bewerkstelligt door de buddhi het hoofdinstrument van spirituele realisatie te maken, een splitsing tussen Brahman en de wereld, die praktische en essentieel dezelfde splitsing is, die gemaakt wordt door Sâmkhya en de wereld beschouwt als illusoir en droomachtig, probeert het individuele bewustzijn te leiden naar de ongedifferentieerde eenheid en het te doen opgaan in de kenmerkloze oneindigheid van de Ene. Door noëtische abstractie, door ondersteunde reflectie op de enkele, relateloze Werkelijkheid, door subtiele redenering en intense contemplatie, bereikt het een uitdrijving en uitroeiing van de individuele ziel --- uitdrijving van de illusie (Maya) van het belichaamde bestaan, en uitroeiing in het onuitsprekelijke Absolute. Het kan alleen oprecht beoefend worden door diegenen, wiens intelligentie zich genoeg ontwikkeld heeft om zich te scheiden van het zintuiglijke denkvermogen, het leven en het lichaam en door de kracht van eenpuntig denken, een inspanning te doen om te ontsnappen uit wat het beschouwt als de nachtmerrie van de wereld.

Bhaktiyoga of de Yoga van Liefde en Devotie, maakt het hart van de mens zijn principale middel van vervulling. Anders dan Jnânayoga zoekt het de Heer van Liefde en Schoonheid en Zaligheid, en niet het relateloze, communicatieloze Absolute. De emoties van het hart van de mens worden in deze Yoga gericht op het Goddelijke, de allerhoogste, eeuwige Minnaar van alle schepselen en hun unieke leverancier, de ene, oneindige Persoon, en niet een hoofdzakelijke onpersoonlijkheid. Juist de intensiteit van Godwaartse liefde consumeert het ego en vernietigt zijn zelf-beschouwende zorgen, en dompelt de ziel in de extase van de goddelijke omarming. Bhaktiyoga geeft niet om de redenering en reflectie van het denkvermogen, maar voelt in zijn vertrouwen de belofte van zijn uiteindelijke vervulling, die een oneindigheid is van zaligheid en adoratie. De minnaar van God hunkert naar een intieme en opgewonden vereniging met Hem, maar het moet een vereniging zijn, die een zeker onuitsprekelijk onderscheid toestaat tussen hem en zijn Beminde, en niet een eenheid, waar zijn individualiteit volledig vernietigd wordt en verloren in Zijn wezen. Hij wil genieten en niet uitgewist worden in de extase van de goddelijke vereniging.

Bhaktiyoga zoekt een goddelijke vervulling van het emotionele wezen van de mens, maar laat zijn intellectuele, vrijwillige en fysieke delen in de koude schaduw van verwaarlozing. Het voorziet eerder de liefde en heerlijkheid van het Goddelijke dan Zijn Licht en vermogen.

---

⁹ Dit is een beschrijving van Karmayoga zoals voorgesteld door Sri Aurobindo en een belangrijk deel gemaakt van zijn Integrale Yoga.

DE SYNTHESE VAN DE GITA

De Gitâ maakt een monumentale synthese van deze drie paden van wil, kennis en liefde, en stelt voor om het hele bewustzijn van de mens te verheffen naar het Goddelijke. Jnânayoga zoekt de vervulling van het intellectuele wezen van de mens en laat de andere delen verhongeren en wegwijnen. Het zoekt alleen vereniging met de Allerhoogste in Zijn eeuwige en ongedifferentieerde bestaan (Sat), en niet in Zijn Bewustzijnskracht (Chit-tapas), en Zijn onsterfelijke Heerlijkheid (Ananda). Karmayoga voorziet vereniging in de Wil, de bewustzijnskracht alleen, en Bhaktiyoga in de eeuwige Heerlijkheid. Een integrale ommekeer van het hele menselijke wezen door wil, kennis en liefde zal hetzelfde unieke resultaat hebben van realiseren van de integraliteit van de Allerhoogste, en een integrale zelf-vervulling door die realisatie. De Gitâ legt de drie grote lijnen neer van mensen's benadering naar het Goddelijke wezen met een onovertroffen helderheid en katholiciteit. Het laat zien, hoe de lijnen in elkaar verstrengelen en zich vermengen, terwijl zij voortgaan naar het doel, waarin zij zich verenigen en ononderscheidbaar een worden; maar het laat twee dingen nogal zwak en obscuur, die erg belangrijk zijn voor de zoeker van een integrale voltooiing en een directe en dynamische invloed hebben op zijn spirituele vooruitgang: het begin en het eind. De Gitâ begint met Sânkhyayoga, dat wil zeggen, met een scheiding tussen Purusha en Prakriti door de instrumentaliteit van de buddhi, het meest verlichte deel van het denkvermogen; maar het lijkt een nogal arm en precair begin te zijn voor de realisatie van een dergelijk kolossaal dynamisch doel; want de buddhi is ten slotte een gereedschap van de lagere natuur, en kan niet de veilige gids zijn in een dergelijk avontuur. Er is een machtiger, een veelomvattender begin in de Tânistrische Yoga, die veel gemeen heeft met Karmayoga; en de Integrale Yoga van Sri Aurobindo absorbeert iets van zijn kardinale principes, terwijl het voortgaat met leggen van de fundatie van een integrale goddelijke vervulling op aarde. Het einde van de Gitâ's synthetische Yoga is omwikkeld achtergelaten in een mysterieuze aanwijzing van een totaal goddelijke leven voor de mens; maar de *uttamam rahasyam*, het allerhoogste mysterie, is nergens opgelost en geschetst voor de blik van de spirituele zoeker. Een leven in het Goddelijke, een constant, zaligvol en dynamisch leven in de Purushottama, verschijnt als de *grand finale* van de synthetische Yoga van de Gitâ; maar door welke definitieve culminerende stappen zal deze voltooiing verworven worden, door welk proces van transmutatie en transfiguratie van dit basismetaal van de menselijke natuur, en wat zal de status en het actieve evenwicht zijn van het individu in die victorieuze apotheose, en het doeleinde en invloed van zijn aanwezigheid in de wereld zijn overgelaten om uitgewerkt te worden in de ervaring van de sâdhaka.

De Integrale Yoga assimileert het drievoudige pad van de Gitâ, maar start zijn carrière met een veel machtigere slag en goddelijke dynamiek, en een heldere en veelomvattende visie van de bekronende verwerving. Het marcheert met ferme, maar flexibele stappen, en profiteert door de oriëntatiepunten van de principale Yoga's van het verleden, maar enkel afhankelijk van de Goddelijke genade en het volgen van de subtiele, onwankelbare begeleiding van de goddelijke Kracht. Omdat zijn creatieve visie gefixeerd is op de realisatie en expressie van de prachten van het

Supramentale in het menselijke leven, is veel van het pad een revolutionair vertrek van de gebaande paden, en gaat door veel maagdelijke velden en niet onderzochte landen van het wezen. Speciaal zijn doel van fysieke transformatie is een oorspronkelijk doel met verreikende consequenties, die het laat neerdalen in de onbewuste en onderbewuste afgronden om het menselijke lichaam, de levensenergie en het fysieke bewustzijn van de mens juist aan hun wortels te zuiveren en transformeren. Het beschouwt het lichaam als een potentieel tabernakel van de ongesluierde Godheid en schenkt aanzienlijke zorg op zijn radicale transmutatie. Deze zijn enige van de karakteristieke doelen en acties van de Integrale Yoga, die het onderscheidt van de traditionele Yoga's, zelfs van de synthetische Yoga van de Gitâ, en stempelt erop de glorie van richten op creëren van een supramentaal ras van mensen op de aarde.

HOOFDSTUK III

EEN BAANBREKENDE SYNTHESE

DEEL I

Eeuwen geleden, toen de natuurlijke eenheid van de spirituele visie en cultuur van de Veda's en de Upanishads begonnen te wijken voor de ontwikkelende complexiteit en individualistische zelf-affirmatie van de delen van het wezen van de mens, waarvan ieder zijn eigen aparte spirituele bevrediging en karakteristieke vervulling zocht met de verwaarlozing en exclusie van de anderen, stelde de Gitâ een magnifieke synthese voor, en plaveide de weg voor harmonieuze groei van de hele menselijke persoonlijkheid in de volheid en perfectie van het Goddelijke. Alle belangrijke strengen van spirituele cultuur, die actueel waren in die tijd of beschouwd als essentieel, werden samen geweven in die veelomvattende synthese, die zich richtte op het verheffen van de mens in het licht en de vrijheid van het dynamische goddelijke bewustzijn. Er is nergens, in geen periode van de spirituele geschiedenis van de mensheid, ooit een dergelijke onmetelijke en krachtige poging gedaan tot een synthese, tot een machtig verzamelen van onderscheiden en divergerende elementen van de menselijke natuur in een levende en vruchtbare eenheid. Sânkhyayoga, Karmayoga, Jnânayoga, Bhaktiyoga, Hathayoga, Râjayoga, Mantrayoga werd ieder een plaats gegeven en een definitieve functie in die veelvoudige synthese, en een geïntegreerd systeem van spirituele cultuur, inderdaad niet aan de oppervlakte, maar impliciet in de kern van zijn denken en actief in het ontvouwende ritme van zijn beweging, werd ontwikkeld voor de zuivering en sublimatie van de menselijke natuur en haar overdracht van de spartelende onwetendheid van het ego in de lumineuze vrijheid en zaligheid van het Goddelijke. Werken, kennis en liefde, genezen van hun scherpe, scheidende tendensen, werden vermengd en versmolten in een enkele beweging van zelf-offeren aan de Allerhoogste. De onpersoonlijkheid van Brahman en de goddelijke Persoonlijkheid, de stilte van het alomtegenwoordige Onuitsprekelijke en de onophoudelijke stroom van de kosmische beweging, de gelukzalige toestand van bevrijding en de voortgezette uitvoering van alle wereldlijke actie, --- deze waren enige van de meest voortreffelijke verzoeningen, die bewerkstelligd werden door de Gitâ in een cruciaal stadium van de spirituele cultuur in India. En deze synthese werd niet verworven door enig religieus of filosofisch eclecticisme, maar door een omarmende en verenigende spirituele visie, en het staat ongeëvenaard in zijn veelomvattendheid in de annalen van oeroude mystieke prestaties.

De Indiase spiritualiteit beschrijft echter een neerwaartse curve, spoedig nadat deze gigantische synthese zijn greep had verloren op het mensen's denkvermogen. De lagere delen van de natuur van de mens zochten weer, nadat zij bevrijd waren van de centrale controle van het licht van intuïtie en de coördinerende werking van de verlichte intelligentie, ieder op zijn onderscheiden manier, hun individuele zelf-affirmatie en zelfbevrediging. Zelfs, wanneer zijn gericht werden op spiritualiteit, volgden zijn individuele vervulling na en gaven weinig om een totale voltooiing. De Gitâ's synthese had zelfs in het midden van een oegenschijnlijke mislukking een

magnifiek succes geregistreerd --- het had een ideaal omlijnd, het schijnende ideaal van een harmonieuze perfectie en een goddelijke vervulling van de mens, en het achtergelaten als een zaad in de aardse atmosfeer om te ontkiemen en te groeien en zijn toekomstige efficiëntie voor te bereiden in het ontwikkelende leven van de mensheid; en wanneer het helemaal zou falen, was het, omdat de mens niet ontwikkeld genoeg was voor een dergelijke wereldwijde spirituele inspanning: zijn denkvermogen, leven en lichaam hadden een lange individuele voorbereiding en ontwikkeling nodig, een intens karnen en psychische conversie en correlatie, voordat zij zouden kunnen instemmen om binnen te gaan in de harmonie van de integrale oriëntatie.

En dus gingen eeuw na veelbewogen eeuw voorbij, en was getuige van signalen van individuele veroveringen en verwervingen, triomfen van nieuwe trends, verrijking van voorbije verwervingen, en een opening naar boven van onvoorziene mogelijkheden, midden tussen een algemene spirituele decadentie in India. Toen de Gitâ's synthese, die gedraaid had om de verlichte intelligentie, desintegreerde, verrees het ethische denkvermogen van de mens om zijn absolute te verwerven in een duale negatie van alles, dat mystiek en occult spiritueel was aan de ene kant, en alles, dat formeel en ceremonieel was aan de andere. Maar een ethisch extremisme herbergt gewoonlijk in zichzelf twee verontrustende elementen --- een abstractionisme, dat neigt naar nihilisme of agnosticisme en een progressief anti-pragmatisme --- dat zijn oorspronkelijke norm opbreekt en het reduceert tot een plechtige, onproductieve geloofsovertuiging, wanneer niet tot een weefsel van compromissen. Van de twee elementen is abstractionisme een ontkenning van de ultieme Werkelijkheid in de ervaring van de mens, en anti-pragmatisme een ontkenning van de waarheid van het materiële leven; en beiden leiden tot een diepe en knagende ontevredenheid in het populaire denkvermogen, wat hun effect ook zou kunnen zijn op exceptionele individuen. Nihilisme of agnosticisme snijdt de pieken weg van het wezen en anti-pragmatisme ondermijnt zijn basis, en laten de mens opgeschort in de glinsterende waas van een onpraktische ethische abstractie.

Daarom zag het volgende tijdperk de dood van het nihilisme en agnosticisme in de intense gloed van een herlevende spiritualiteit, die rechtstreeks dreef naar de ultieme Werkelijkheid, en maakte kennis het enkele middel van zijn realisatie. Maar de anti-pragmatische tendens ging zoals altijd door. Juist de hartstocht van de onbezonnen drang en de intoxicatie van de allerhoogste ontdekking veroorzaakten een grote onverschilligheid, zelfs een aversie tegen de wereld en het leven. Maar het leven en de Natuur kunnen niet langer genegeerd worden en straffeloos afgewezen. Als een stroom van de onvervreembare harmonie van het allerhoogste Licht protesteert het leven tegen alle ongelijkheid of onbalans in de stappen van de ziel's opstijging en staat met een scherpe pijn, wanneer het nodig is, op de harmonieuze ontwikkeling van alle vermogens en potenties van het menselijke wezen, door wie het haar goddelijke vervulling zoekt.

De unilaterale drang van het gedachten-mentale culmineerde in de ontdekking of herstel van de apex van de ultieme Werkelijkheid, maar zijn massa, zijn oneindige, levende lichaam en gezicht van licht bleef onontdekt. Het zoeken van het gedachten-mentale werd daarom aangevuld door het zoeken van het ontwaakte hart, en er leek gedurende een tijd --- een erg korte tijd inderdaad --- een groeiende toenadering te

zijn tussen kennis en liefde. Het intellect van de mens kan tevreden blijven met de abstracties, en zelfs zichzelf versmelten in het ongrijpbare absolute van zijn overweldigende opvatting; maar het hart en het leven van de mens staan op concreetheid. Zei eisen, dat het object van hun aspiratie en adoratie een levende en tastbare werkelijkheid voor hen moet worden, werkelijk voor het menselijke gevoel en zicht en gewaarwording. Deze eis is de rechtvaardiging van hun schepping en actie en levert een clue voor het mysterie van de goddelijke immanentie in de wereld. En er is een wet van de Natuur, dat wanneer er ook een hardnekkige en legitieme eis is voor een bijzondere ervaring en realisatie in het wezen van de mens, er altijd een middel gevonden wordt om het te vervullen. Het menselijke denkvermogen is tevreden met kennen, maar het hart en het leven van de mens hunkert naar contact en gevoel in de nabijheid van een toenemende intimiteit en te worden, wat zij liefhebben en aanbidden. De totale vervulling van het menselijke wezen is daarom een dynamische vereniging en identificatie met de Allerhoogste, --- niet alleen een vereniging in Zijn transcendentie, maar ook in Zijn universele immanentie; niet alleen in de abstracties van het denken, maar in de concreetheid van gevoel en gewaarwording, wil en actie. Daarom moest de ervaring van monisme vergroot worden en verrijkt door de ervaring van gekwalificeerd monisme, en zelfs van dualisme; en wat een achteruitgang leek te zijn --- en in feite was ---, was bezwangerd met grote mogelijkheden van expansie en verrijking voor de individuele delen van het menselijke wezen en de ultieme eenheid en synthese van hen allen. Naast deze ontwikkeling van het denkvermogen en het hart van de mens liep de ontwikkeling van zijn leven --- de verovering van zijn verlangens en de vereniging van zijn Wil met de Goddelijke Wil, die het kernprincipe vormden van de Tântrische en de Karma yoga's. Wanneer we een synoptische kijk nemen van deze progressieve spirituele achteruitgang, zullen we zien, dat het niet werkelijk een achteruitgang was, maar een goddelijk verordende neerdaling van spiritualiteit van de hogere naar de lagere delen van het menselijke wezen voor hun onderzoek, zuivering en sublimering in de uiteindelijke vereniging met het Goddelijke.

Het tijdperk van het intellectuele zoeken werd gevolgd door het tijdperk van de standvastige ontwikkelende hunkering van het menselijke hart van liefde en heerlijkheid. Wanneer de bare hoogten van de alomtegenwoordige Werkelijkheid leken te lijden onder een lichte verduistering, zwommen zijn massieve gebieden en schijnende hooglanden, zijn kleurrijke plateaus en glimlachende tafellanden in het menselijke zicht en de opgewonden intimiteit van het menselijke gevoel. Het verre, onwaarneembare, relatieloze Brahman van de Advaitin nam de majesteit en sublimiteit aan van de Nârâyan, of de schoonheid en zaligheid van de Krishna van de Bhakta.¹⁰ De respons van het hart was gepassioneerder, meer transporterend, dynamischer zuiverend en opwindender dan die van het hoofd, ofschoon het belaagd werd door grotere gevaren van de aangrenzende zee van de onhandelbare levenskrachten. Vishishtâdwaita, Dwaita, Dwaitâdwaita, Shuddhâdwaita verschenen niet als conflicterende waarheden van de Allerhoogste, maar als complementaire voorstellingen van de verscheidene aspecten van de Ene, die noch gebonden is door Zijn diversiteit, noch door Zijn eenheid. In de laatste fase van de cult van liefde en

---

¹⁰ Het onveranderlijke Onpersoonlijke werd verzvolgen in de oneindige persoonlijkheid van het Allerhoogste Wezen, de Purusha van de Upanishads, de Purushottama van de Gitâ

heerlijkheid, zoals belichaamd in Sri Chaitanya, werd een van de allerhoogste mysteries van de relatie tussen het Goddelijke en de menselijke ziel gegrepen en geopenbaard --- het onvoorstelbare, niet uit te drukken mysterie van de diepste verrukking van vereniging-in-verschil tussen het Goddelijke en de menselijke ziel. Deze verrukking is geïmpliceerd, maar niet gevoeld in de Sâyuja van de Adwaitin, waarin het individuele bewustzijn vernietigd wordt in het allerhoogste Bewustzijn en er is geen volharding van de relatie van de kenner en het object van kennis om een menselijke genieting toe te staan van de zaligheid van een perfecte vereniging. Maar deze zaligheid is de hoogste ervaring van de belichaamde ziel, het toppunt van zijn spirituele vrijheid en perfectie. In Sâyuja is er in wezen geen vereniging als zodanig, maar een vernietiging van de individuele ziel (een illusoire ziel, wat dat betreft, volgens de Vedantin!) in de ongedifferentieerde absoluutheid van de Ene. Het is de eer van de Yoga van liefde en heerlijkheid, dat het de hoogste vereniging een uitvoerbare realisatie gemaakt heeft, en zijn onuitsprekelijke extase van vreugde de kruin van de goddelijke vervulling.

Een andere lijn van Yoga, de machtige Tantra, hield zich bezig met de spirituele zuivering en voorbereiding van het leven en haar wil. Het was een erg gedurfd avontuur, dat een neerdaling noodzakelijk maakte in de duistere, onderbewuste regionen van het wezen en een worstelen met de krachtigste krachten van de menselijke natuur, verlangen en lust en passie, in hun eigen gebied; maar het moest ondernomen worden, wanneer het hele wezen en de hele natuur van de mens getransmuteerd zou moeten worden in het wezen en de natuur van het Goddelijke om de integraliteit en permanentie te verzekeren van de dynamische goddelijke vereniging, die het doel is van het menselijke leven. De taak, waartoe Tantra zich adresseerde, was immens en oneindig moeilijk en zijn mislukking overtrof zijn magere succes ver; maar het riep een mogelijkheid in activiteit van perfectie, die, sinds de dagen van de Veda's latent had gelegen en over het hoofd gezien in het menselijke bewustzijn. Dit was de grote contributie van Tantra. Zijn ideaal was niet de zelfvernietigende samensmelting in de Brahman, *sâyujya*, noch een eeuwige nabijheid van de lumineuze aanwezigheid van de Beminde, *sâmîpya* en *sâlokyā*, maar een vereniging door de hervorming van de menselijke natuur in de goddelijke natuur, een groeien naar de gelijkenis van het Goddelijke, *sādṛśya*, *sādharmya*.

Het volgende deel om de druk te voelen van de neerdalende geest-kracht was het fysieke wezen van de mens. Twee onmiddellijk opvallende consequenties van deze neerdaling waren eerst een groeiende obsessie van het nationale denkvermogen met materiële dingen en ten tweede een opstromen van het onderbewuste schuim en duisternis. Maar dat is een mogelijkheid, die het hoofd geboden moet worden in enig werk van radicale zuivering.

Op dit kruispunt van de Indiase spirituele cultuur kwam, toen het hogere licht zich leek te verbergen achter de sluier, en het materiële leven zich vooruit drukte met haar luidruchtige eisen en onweerstaanbare claims, de impact van het materialistische Westen, tegelijk ontwrichtend en schokkend. Het ontwrichtte de spirituele waarden, die de ondersteuning geweest waren van de Indiase cultuur en schokte het materiële en intellectuele leven van de mensen. De vermoeidheid en de verzwakking van vitaliteit, die het slot gemarkeerd hadden van een lang tijdperk van innerlijke exploratie en uiterlijke schepping, en de korstvorming, die begonnen was in

de door tijd versleten tradities en dood formalisme, leken te verdwijnen onder deze krachtige en noodlottige impact. Het materiële leven, dat de fundatie is van Geest's zelf-manifestatie op aarde en die ijverig verwaarloosd en ontmoedigd geweest is door de volgers van Jnânayoga in hun overmeesterende mentale absorptie, of door de Bhakta's in hun emotionele hartstocht en verwoest onder de mist van Illusionisme (*Māyāvāda*) en de kilte van apotheosisch ascetisme, nieuw leven ingeblazen, verwijd, en klopte met nieuwe, creatieve impulsen. Een algemeen ontwaken, een doordringende renaissance was het resultaat van de absorptie van de invloed van het Westen, die naar India kwamen als de priester en kampioen van de levensgeest, en de vertolker van zijn evolutionaire waarden.

Het laatste stadium was bereikt. Met het lange verleden van haar ongeëvenaarde spiritualiteit, rijk met uitstekende prestaties en verscheidene veroveringen, niet dood, maar levend en levendig achter haar rug, accepteerde India de versnellende boodschap van het Westerse Materialisme en de gave van het leven, die het haar bracht. Maar India kan niet zonder God leven. Volgen in de stappen van het Westen zou de voortgang geweest zijn naar spirituele zelfmoord. Met een leven van materieel welzijn en intellectuele voortgang voor haar, en een leven van licht en onsterfelijkheid en spirituele vervulling achter haar stond India onzeker en aarzelend gedurende een kort moment, alsof paraat op de rand van een cruciale beslissing. Maar haar ziel herhaalde nogmaals, wat het verklaard had gedurende de geschiedenis van haar evolutie, "*yenāham nāmṛtāsyām kimaham tena kuryām?*" --- "Wat zal ik doen met dat, wat me niet onsterfelijk zal maken?" India accepteerde de gave van het leven, maar keerde terug naar het fontein van Licht om de twee samen te binden, zodat haar toekomst weer groot, en glorieus en onsterfelijk zou kunnen zijn met de ongeëvenaarde triomfen van een dynamische spiritualiteit. Op dat voorbijkomende moment van cruciale beslissing, leek zij even, alsof in een flits, de betekenis van haar ziel's lange werk te zien door de veelbewogen eeuwen van een afnemende curve, en de reddende Hand, die haar bestemming begeleidde. Zij greep de hand en besliste ten gunste van het leven in het Licht, het Goddelijke Leven.

De eerste reactie van de ziel van India op de impact van het Westerse Materialisme was een herbevestiging van de bare waarheid van het transcendente Absolute en een compromisloze weigering van bijna alles, dat de rijkdommen en diversiteit van de Indiase spiritualiteit samenstelt. Het was, alsof op dat moment van verlangende terugkeer, de ziel van India zich trachtte vast te klampen aan de wortels van de spiritualiteit, die zijn steunpilaar was, en te hakken aan de takken en bladeren en bloemen, die zich ontwikkeld hadden uit juist deze wortels gedurende de lange eeuwen van zijn evolutie. Maar de hartstocht van de eerste terugkeer wierp spoedig hun nauwe intensiteit af en begon de grote katholiciteit aan te nemen van de oeroude spirituele traditie; want de beslissing, die genomen werd door de ziel van India op de noodlottige ommekeer van haar leven, was niet voor enige nauwe en eenzijdige verwerving, hoe hoog het ook zou kunnen zijn, maar voor de wijdeste synthese: voor de verzoening van de Geest en de Materie, de Hemel en de Aarde, het Licht en het Leven, de Ene en de Velen.

Als de meest perfecte belichaming van die beslissing van de nationale ziel, een belichaming van zijn voorbije veelvuldige verwervingen en een voorbode van de grote synthese, die zich voorbereidde in de schoot van de naderende toekomst,

kwam Sri Râmakrishna. Vier dingen in zijn illustere leven blinken uit met een opmerkelijke betekenis. Ten eerste, zijn komst om erg dicht te leven bij de meest gemoderniseerde, dat wil zeggen, verwesterde metropolis van het land. Hij bouwde zijn spirituele citadel in de nabije omgeving van Calcutta, van waaruit hij onfeilbare schoten kon richten op het monster van Materialisme en een robuuste en weelderige spiritualiteit in India tot geboorte brengen. Ten tweede beoefende hij de meeste van de grote Yoga's van de wereld (niet alleen in India), en verwierf de hoogste realisatie, die in ieder mogelijk is. Ten derde veroverde hij en bekeerde hij de meest representatieve Indiër van de tijden, een briljant product van de Westerse cultuur, Vivekananda --- Narendranath Dutt, zoals hij genoemd werd --- en vormde hem tot zijn hoofdinstrument voor het tot stand brengen van zijn missie. Ten vierde kondigde hij de komende synthese aan in de spiritualiteit en wierp de schaduw vooruit van iets van zijn omtrek in zijn leven en leringen.

In Sri Râmakrishna kwam de Indiase spiritualiteit in een stevige greep met de materialistische cultuur van het Westen. En wat was het resultaat van de strijd? Vivekânanda en herlevend India. Vivekânanda, de "cycloon Hindoe", zoals hij in Amerika beschreven werd, de prediker van het evangelie van de Vedânta, schudde de hele wereld met zijn boodschap van eenheid van al het leven en de goddelijkheid van alle mensen. Misschien bracht hij niet de volledige betekenis naar buiten van de centrale waarheid van zijn Meester's visie: de synthese van alle religies. Deze synthese werd geïnterpreteerd als eenvoudig te betekenen, dat alle religies naar hetzelfde doel leiden, maar het lijkt nauwelijks waarschijnlijk, dat Sri Râmakrishna het bovenmenselijke werk van het beoefenen van de principale Yoga's van de wereld alleen onderging om de waarheid te bereiken en betuigen van dit door de tijd versleten truïsme. Er was een grote theologische intentie erachter. Ofschoon hij de Yoga's apart praktiseerde, assimileerde hij toch de hoogste verwervingen van hen allen, die combineerden en kristalliseerden in een soort synthese in de diepten van zijn wezen. Hij behield de gedestilleerde essentie van ieder in zichzelf tot de laatste dag van zijn leven. Hij was tegelijk een man van kennis, een man van onpeilbare liefde en devotie, een man van onwankelbare wil en vermogen en, zoals de wereld maar al te goed weet, een schepper van de waarschijnlijk de grootste paradoxale persoonlijkheid --- een Jnânayogi --- met --- Karmayogi --- van de moderne tijden. Hij was een Adwaitin, een Vishishtâdwaitin, zelfs een Dwaitin, een Christen van Christenen, en een toegewijde Moslim --- al deze en veel dingen kwamen samen in een. Zijn successieve beoefening van verschillende Yoga's was een experiment, een gedurfd breken van de grond; maar het resultaat was een beginnende synthese, onvermijdelijk iets vaag en onzeker in de staat van toen van de spirituele mogelijkheden, maar een onmiskenbare prelude voor zijn komende perfectie. Een synthese van Yoga's betekent een integratie van alle delen van het menselijke wezen, zelfs het fysieke inbegrepen, dat net zoveel claim op perfectie en goddelijke vervulling heeft als iedere andere, en hun globale terugkeer naar het Goddelijke.

Ons snelle onderzoek van de spirituele curve van India sinds het Upanishadische tijdperk, heeft ons getoond, dat wanneer de synthese van de Gitâ opbrak, het het intellect van de mens was, dat zich richtte naar de allerhoogste Werkelijkheid en als consequentie een grote zuivering en verheffing onderging; het hart had toen op haar beurt, en het leven, en tenslotte het fysieke bewustzijn. De neerwaartse curve lijkt nu

compleet te zijn, en er zijn aanwijzingen, dat de opwaartse al begonnen is. De synthese, die Sri Ramakrishna voorzag, beduidde en voorspelde, een machtigere synthese, dan zelfs die van de Gitâ, lijkt het bestemde middel te zijn van de integrale perfectie, waarnaar geaspireerd wordt door het progressieve denkvermogen van de moderne mens. Een totaliteit in aspiratie betekent een totaliteit in realisatie. Het volledige wezen van de mens, dat hunkert naar het Goddelijke, zal de meest perfecte vereniging verwerven met het volledige wezen van het Goddelijke.

Sri Aurobindo staat voor deze volledige ommekeer, deze meest volledige synthese en integrale spirituele vervulling van de mens. Omdat hij het in zichzelf gerealiseerd heeft, doet hij een beroep op de mensheid om voort te gaan naar het Goddelijke op de manier van deze synthese. Zijn roep is de roep van God, de roep van de aardeziel, de roep van de Tijd-geest, de roep van het Oosten en het Westen, en de roep van de ontwakende ziel van de mens zelf. De wereld gaat voorwaarts naar een multidimensionale synthese.

EEN BAANBREKENDE SYNTHESE

DEEL II

DE SYNTHESE VAN DE TOESTANDEN VAN BRAHMAN

ER zijn drie basis postulaten van de synthese, die het hart vormen van Sri Aurobindo's Integrale of Poerna Yoga. Het eerste is, dat geen vereniging met de Allerhoogste volmaakt genoemd kan worden, tenzij het een vereniging is in al Zijn toestanden, houdingen en modi van het wezen. De allerhoogste Purusha of de alomtegenwoordige Werkelijkheid heeft vier houdingen of toestanden, volgens de Upanishaden ---, "*soyamātmā catuṣpāt*". De eerste houding is die van de wakende toestand (*jāgaritasthāna*), die veruitwendigd en extern cognitief is (*vahīḥprajñā*), en geniet van het grove (*sthūlabhuk*). Dit is de *vaiśvānara* of *virāṭ* toestand van Brahman. De tweede houding is die van de droomstaat (*svapnasthāna*) naar binnen gekeerd of intern bewust en geniet van het subtiële (*praviviktabhuk*). Dit is de *Taijas* toestand van Brahman. De derde is die van de diepe slaap toestand (*suṣuptisthāna*), verenigd, een verzameld bewustzijn (*prajñānaghana*), gemaakt van zaligheid (*ānandamaya*). Dit is de Heer van allen (*sarveśvara*), de al-wetende (*sarvajña*), de innerlijke controle (*antaryāmin*), de bron en ontbinding van alle wezens (*prabhavāpyayau*). Dit is de status van de creatieve Godheid, de soevereine majesteit en glorie van de zelf-inzettende Brahman. De vierde houding is die toestand van Brahman, die noch extrovert, noch introvert is, noch een verzameld bewustzijn, noch onbewustheid, ongezien, relatieloos, kenmerkloos, onbevattelijk, onuitsprekelijk, de allerhoogste Vrede (*sāntam*), het allerhoogste Goede (*śivam*) en de allerhoogste, onvervreembare Eenheid zonder een tweede (*advaitam*). Dit is de absolute toestand van Brahman.¹¹

Deze verlichtende beschrijving van de integrale Brahman wordt voorafgegaan door een categorische affirmatie, afgewisseld in veel representatieve Upanishads, dat alles hier waarlijk Brahman is --- *sarvan hyetaḥ Brahma*. Er is niets, zoals illusie of hallucinatie; de wereld en al haar namen en vormen --- *idam sarvam* --- zijn alle inderdaad de individuele en al-doordringende Brahman... "*Brahmavaivedam viśvamidam variṣṭam*" --- de allerhoogste Brahman en geen ander is deze hele wereld. En toch is het geen pantheïsme, dat de Upanishads preken; want ofschoon Brahman *viśvātmā* is, de Ziel van de kosmos en *viśvarūpaḥ*, Hij, die de vorm aangenomen heeft van de kosmos, is Hij toch de schoot van de kosmos, *viśvayoniḥ* en voorbij de hele kosmos en kosmische differentiatie, *bahiśca*.

Het is dan evident, dat de integraliteit van Brahman alle bovenstaande vier statussen bevat en dat hen allen niet opvolgend realiseren, maar tegelijkertijd, de integrale Brahman realiseren is, het allerhoogste Goddelijke of Purushottama, die een Persoon is, die superieur is aan het Onuitsprekelijke (*akṣarādapi cottamaḥ*) en hoger dan het Ongemanifesteerde (*abyaktāt paraḥ*). Voorbij deze Persoon, deze allerhoogste Purusha, is er hoe dan ook niets (*Puruṣānna param kiñcit*). Het ideaal van de *nirbeeja* of *nirvikalpa* samadhi, een volledig zelf-verlies door absorptie in het

¹¹ Voor een vollediger beschrijving, zie Māndukya Upanishad.

onuitsprekelijke Absolute is niet het hoogste ideaal, want het neemt alleen kennis van de piekstaat, en niet van alle samenstellende staten van Brahman; en zoals het hoofd van de mens niet zijn hele lichaam is, zo is de *turīya* of het transcendente Absolute niet de integrale Brahman. Sri Aurobindo's Yoga richt zich op de realisatie van de integrale vereniging met het integrale Goddelijke, dat een vereniging betekent in alle vier Brahmische houdingen samen. Dit is zijn synthese van de houdingen en toestanden van de Werkelijkheid, en op de basis van deze synthese heeft hij zijn immense structuur opgebouwd van het Goddelijke Leven voor de mens op deze aarde. Want deze synthese sluit niets uit; het omvat alles, de wereld en al haar veelvormige relaties en activiteiten als de wakende toestand (wakend vanuit ons gezichtspunt, want werkelijk gesproken is Brahman altijd wakker --- *sa jāgati* ---) van Brahman, zowel als Zijn *turīya* of absolute status. Deze synthese is een baanbrekende contributie aan Yoga en Filosofie. Omdat de synthese van de Gitâ, die trouwens bijna niet beoefend is in de middeleeuwse en moderne tijden, behalve op een fragmentarische manier, ofwel door een exclusieve najaging van kennis of liefde of werken, heeft geen spirituele cultuur zichzelf gebaseerd met enige standvastige visie en ferm vertrouwen op de viervoudige integraliteit van Brahman. De meeste van hen --- ik zou alle kunnen zeggen, zelfs Tantra inbegrepen --- zijn meer of minder beheerst door de ascetische en verzakende tendens, geïnitieerd in de Upanishadische tijden en bevorderd en ontwikkeld door latere extremistische spiritualiteit, en voorzagen de *turīya* of het transcendente Ondenkbare als het ultieme doel van het wezen van de mens. Jnānayoga, Bhakti yoga, Karmayoga, Rājayoga, Hathayoga, Tantra zijn allemaal gefixeerd op de suprakosmische voltooiing, of het nu Moksha of Nirvâna is, of een permanente nabijheid van de allerhoogste Beminde in een wereld van eeuwig Licht en Liefde, Goloka of Vaikuntha. Alleen Sri Aurobindo's synthese herontdekt de verenigende visie van de Vedische en Upanishadische zieners en herstelt de *catuṣpāt*, viervoudig Brahman in het hart van de mens als het enkele object van aspiratie en realisatie; en het is weer alleen zijn synthese, die eerlijk biedt om dat object van menselijke aspiratie en realisatie een manifeste Werkelijkheid te maken, een zelf-geopenbaarde Pracht hier in deze schemerige wereld van Materie.

DE SYNTHESE VAN DE DELEN VAN DE MENS

Het tweede postulaat is, dat deze vereniging met *catuṣpāt* Brahman niet alleen kan en gerealiseerd moet worden door de ziel, maar door het hele wezen --- de ziel en de natuur --- van de mens. Het denkvermogen, het leven en zelfs het lichaam van de mens moeten deelnemen, zowel als de ziel, in de zaligvolle ervaring van identiteit, vereniging en gemeenschap met het Allerhoogste Wezen. Hoe kan dat mogelijk zijn? Hoe kan het schemerige denkvermogen, het rusteloze, door verlangen gedreven leven, en het dichte, botte en inerte lichaam van de mens de onuitsprekelijk Aanwezigheid huisvesten, of zelfs binnengaan in de extase van een soort vereniging ermee? Is het niet de menselijke intelligentie, die zich onthecht van de rest van de natuur en door de uiteindelijke daad van zelfvernietiging de ziel achterlaat in een onuitsprekelijk vrede en stilte van het Onpersoonlijke? Of de hartstocht van het menselijke hart in zijn vurige intensiteit, die de ziel onderdompelt in de zaligheid van

de goddelijke omarming? In elk geval is er een abstractie van het meest ontwikkelde deel van het wezen van de rest, die verzonken blijft in zijn gewoonlijke obscuriteit, of wordt op zijn best van afstand bestraald door het gereflecteerde licht van het geabstraheerde deel. De vereniging wordt genoten door de ziel in de diepten van het menselijke bewustzijn of op zijn serene toppen, maar niet in het gehele wezen. De Vedische zieners kenden het geheim om het goddelijke licht, de goddelijke zaligheid en kracht toegankelijk te maken voor de hele menselijke natuur, en sommigen van hen probeerden individueel het te realiseren; maar er was geen opvatting om die realisatie een imperatief collectief ideaal en imperatieve collectieve aspiratie te maken. En toch is dat juist het doeleinde van de schepping van de mens, en zijn ultieme en onvermijdelijke bestemming in de materiële wereld.

Sri Aurobindo zegt, dat ieder deel van het wezen van de mens betrokken is van de Allerhoogste, doordrongen is en ondersteund door de Allerhoogste, en is ontwikkeld en geleid naar een bewuste vereniging en gemeenschap met Hem, wat zijn geboorterecht is. Ieder deel is een levend en onmisbaar lid van het ontwikkelende organisme, en de uiteindelijke harmonieuze perfectie en goddelijke vervulling, die het doel zijn van het menselijke bestaan, kunnen alleen mogelijk zijn door de perfectie en vervulling van ieder deel, iedere faculteit en iedere functie van het menselijke wezen. Dit was de kennis, waarop de oeroude Vedische cultuur gebaseerd was, ofschoon het in dat tijdperk niet volledig uitgewerkt was, en dit was de kennis, die doorging, wanneer iets veraf en bleek geworden, helemaal tot aan de periode van de Upanishads, en bekleedde het hele menselijke bestaan met een sacramentele betekenis. De Materie, waarvan het lichaam gemaakt is, is Brahman (*annam Brahman*), het leven is Brahman en het denkvermogen is Brahman --- zo verklaren de Upanishads. Wanneer dit de essentiële waarheid is van de delen van de menselijke natuur, zou het niet irrationeel zijn om te behouden, dat, hoe vernederd en of verduisterd zij geworden zouden kunnen zijn door de reden van hun evolutie uit de Onbewustheid, hun conversie naar hun spirituele equivalenten niet alleen mogelijk is, maar goed binnen het werkingsgebied van een sterke waarschijnlijkheid. Maar wat zijn hun spirituele equivalenten? Van welke principes van Brahman zijn zij ieder voor zich afgeleid? Van Sat, de zelf-bestaande eeuwige substantie van Sachchidânanda komt de Materie, die grof en dicht geworden is door de Onbewustheid, waaruit het tevoorschijn komt in de evolutie; uit Chit of het bewustzijn van Sachchidânanda komt leven, uit Ananda komt de ziel, en uit Vijnâna of wat Sri Aurobindo het Supramentale noemt, komt het denkvermogen. Wanneer daarom het menselijke denkvermogen verenigd zou kunnen worden met zijn oorspronkelijke term en bron, het Supramentale, het leven met Chit-Tapas, het lichaam met de oneindige, onsterfelijke substantie, en die ziel met de volledige Ananda, dan zou er een automatische vereniging zijn tussen Sachchidânanda en het hele wezen van de mens.

Er is een ander punt om in ogenschouw te nemen in deze connectie. Ieder van de drie principes, Sat, Chit en Ananda, bevat in zichzelf de andere twee, zodat Sat nooit zonder Chit en Ananda kan zijn, noch Chit zonder Sat en Ananda, noch Ananda zonder Sat en Chit; dat omgekeerd betekent, dat ieder deel van ons wezen alle potentie heeft van Sachchidânanda in zich heeft, en een perfecte ontwikkeling van elk impliceert een volmaakte ontwikkeling van alle. Maar de complexe onderlinge

relatie en interactie van de delen van ons wezen zijn zodanig, dat zonder een radicale verlichting en transformatie, en een harmonieuze vereniging van hen, zij niet verenigd kunnen worden met Sachchidânanda. Het is niet zo moeilijk om een beetje licht te hebben in het denkvermogen of een beetje vreugde en vrede in het hart of een onderbroken spel van een hogere kracht in onze levensdelen; maar om verenigd te worden met het Goddelijke in een onwankelbare nabijheid en constantheid van door God in bezit genomen denken en gevoel en emotie en wil en gewaarwording en actie, om, dat wil zeggen, volledig en onherroepelijk toe te behoren aan de Meester van ons bestaan op alle manieren van ons wezen, zijn twee dingen essentieel, twee, die een onderscheiden kenmerk vormen van Sri Aurobindo's Integrale Yoga: integratie en transformatie. Integratie betekent het harmoniseren en verbinden van de verschillende delen van het wezen in een organisch geheel, zodat zij zich kunnen bewegen in een perfecte vereniging in de stappen van de goddelijke Wil; en transformatie betekent een radicale verandering en conversie van de natuurlijke delen in hun spirituele equivalenten, zodat het geheel van de menselijke natuur gesublimeerd zou kunnen worden en getransfigureerd in de goddelijke Supernatuur. Deze transformatie, zoals we boven al gezien hebben, is niet hoofdzakelijk zuivering en verstillings van de natuurdelen; het is niets minder dan het veranderen van het lood van mensen's normale mensheid in het zuivere goud van goddelijkheid. En de moeilijkheid van het werk van transformatie is de verlichting en verovering van de onderbewuste en onbewuste lagen van ons wezen, die wemelen van de oorspronkelijke impressies en impulsen van onze niet geregenereerde natuur. Zij moeten verlicht worden en geëmancipeerd uit de greep van onwetendheid en inertie, wanneer de integratie en transformatie van onze natuur volledig moet zijn. De Gitâ's manier van de verzaking van al het verlangen en hechting is de juiste manier, en een erg effectieve methode van zuivering, in zover als het de oppervlaktenatuur betreft en de regionen net onder de oppervlakte, maar het raakt nauwelijks de duistere diepten, waar de dierlijke begeertes en passies en de inertie en valsheid en duisterheid van onze materiële erfenis sudderend en sluimerend liggen in een promiscue massa. Deze diepten zijn ook deel van onszelf, zij hebben ook een stem, waarschijnlijk vaak een gebiedende stem, in de complexe zaak van ons leven. Er kan geen synthese volledig en duurzaam zijn, die verwaarlozen om radicaal om te gaan met de duistere recessen van ons wezen. En om radicaal en effectief om te gaan zijn het licht en de kracht, die we bevelen in ons mentale bewustzijn, te zwak en inadequaat. De sombere mislukking van het grote Tânriscche experiment is een staande waarschuwing voor diegenen, die zouden wagen om de blinde krachten van deze regionen te verheffen om hen te zuiveren en te transmuteren, zonder voorgaande zorg te nemen om zich te wapenen met het authentieke licht van het Goddelijke. Het licht van het menselijke denkvermogen kan geen gids zijn in deze geheimzinnige diepten; zelfs het licht van het vergeestelijkte denkvermogen heeft hier geen imperatief vermogen. Het Onderbewuste en het Onbewuste onderwerpen zich alleen aan het hemelse Licht of de *vijñāna*, het allerhoogste scheppende Licht, en aan geen ander.

Geen na-Vedische Yoga, behalve Tantra, heeft ooit dit ideaal in zicht gehad van de integratie en transformatie van de menselijke natuur. Het avontuur van de Tânriscche Yoga was groot en verbazingwekkend gedurfd, maar minder diepzinnig, --

- zijn vereniging met Licht was niet zo zeker als zijn polariteit voor Kracht. De andere Yoga's gaven niet om dit ideaal. Omdat hun object was om de ziel te helpen om uit de mazen van de Natuur te gaan, namen zijn welk deel of principe dan ook van de menselijke natuur en gebruikten het als uitgangspoor. Ofwel kennis of liefde of wil om te handelen, naar hun voltooiing gebracht, werd potent genoeg geacht om de ziel te bevrijden naar oneindigheid en onsterfelijkheid van het Absolute, of de liefde en heerlijkheid van de transcendente Godheid. Een synthese werd helemaal niet opgevat of werd overbodig gedacht, zelfs onpraktisch.

Maar wanneer het object is om het wezen van de mens te verrijken en uit te breiden tot het zich verenigt met de Allerhoogste en Hem manifesteert in een pracht van Licht en Vermogen en Zaligheid, dan leggen integratie en transformatie zichzelf op. Het Gitâ's drievoudige pad van kennis, liefde en werken, gevolgd door een opperste oprechtheid van aspiratie en zelf-gave lost veel anomalies en onenigheden op van de menselijke natuur en smeedt zijn divergerende delen in een meer of minder harmonieuze eenheid; maar dat is niet genoeg, zolang als de synthese, die zo verkregen is, beperkt is tot het mentale vlak, hoe hoog en breed het zou kunnen zijn; het synthetische offer moet opstijgen voorbij het denkvermogen en terwijl het een neerdaling van het hemelse Licht aanroept, eerst een reproductie van zichzelf verwerven en dan een reproductie van de goddelijke glorie in de ondergedompelde delen van het menselijke wezen.

DE GESUPRAMENTALISEERDE SYNTHESE

Daarom is het derde postulaat, dat de synthese van kennis, liefde en werken, of van mensen's mentale, vitale en fysieke delen, georganiseerd rond de ziel of het psychische wezen als het versnellende en coördinerende centrum, moet klimmen naar het Supramentale of het allerhoogste Waarheidsbewustzijn (*rta-cit*), om opnieuw gemaakt te worden in zijn onschendbare harmonie en dan, geleid door het Licht en de Kracht van het Supramentale, neerdalen om zichzelf te installeren in de chaos en obscuriteit van het Onderbewuste en Onbewuste. Synthese op de expressieve vlakken van ons wezen, synthese op zijn creatieve hoogtepunten, en synthese op zijn lagere basis --- dat is de drievoudige formule van de synthese, die voorzien is door de Integrale Yoga van Sri Aurobindo.

DE SYNTHESE VAN DE TERMEN VAN DE ZIEL

Er zijn nog twee aspecten van de synthese, waarop gericht wordt door de Integrale Yoga. In de meeste van de Yoga's wordt de individualiteit van de menselijke ziel, verwijd en onpersoonlijk gemaakt, recht overgebracht naar het Transcendente. Universaliteit, die de middelste term is van de ziel, wordt bijna onontwikkeld gelaten, of wordt meer of minder onvolmaakt alleen ontwikkeld aan zijn statische kant, en behalve in de *sāmrājyasiddhi*¹² van Tantra, bijna niet aan zijn dynamische. In sommige Yoga's wordt de dynamische universaliteit ijverig vermeden. Maar de bestemming van de belichaamde ziel is om gelijktijdig en met een volkomen perfectie, zowel statisch als dynamisch zijn drievoudige term van bestaan --- individualiteit,

---

¹² Het dubbele spirituele keizerrijk over het zelf en de wereld.

universaliteit en transcendentie te bezitten. Zijn vereniging met de Allerhoogste kan niet compleet zijn, tenzij het een vereniging is met Hem in Zijn universele immanentie, zowel als Zijn kenmerkloze transcendentie. De drie termen van de belichaamde zielen hebben hun corresponderende termen in de Allerhoogste en een constante en complete vereniging tussen hen is de piek van menselijke verwerving. Het Goddelijke moet gerealiseerd worden als de Ene, maar ook als de velen, als ieder wezen, ieder ding en iedere gebeurtenis; en de bevrijde ziel, ook bevrijd in zijn natuur, moet stijgen in een identificatie, die tegelijk statisch en dynamisch is, met het kosmische Goddelijke, en zichzelf in allen voelen en allen in zichzelf, God in allen en allen in God, zelfs terwijl het de onbeschrijflijke zaligheid geniet van de suprakosmische vereniging. En het is belangrijk om op te merken, dat deze universaliteit van de ziel niet bedoeld is om een voorbijgaande fase te zijn of een overgankelijke fase in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo, --- een passage, waardoor de ziel kan ontsnappen in de stilte van het Onmededeelbare; het moet stevig vastgehouden worden en permanent in bezit zijn als de middelste term van zijn spirituele bestaan. Zijn zelfrealisatie en goddelijke realisatie zal onvolledig zijn zonder zijn zekere deelname in de universaliteit van Brahman; en deze universaliteit rechtvaardigt zijn voortgezette coöperatie, zelfs na zijn individuele bevrijding, in het opwaartse werk van alle wezens naar de vrijheid en zaligheid van het Goddelijke: *sambhutyāṛtamaśnute*, “door de geboorte geniet hij onsterfelijkheid.” “Onsterfelijkheid voorbij het universum is niet het object van manifestatie in het universum, want dat is altijd in het bezit geweest van het Zelf. De mens bestaat, zodat het zelf door hem Onsterfelijkheid kan genieten in de geboorte, zowel als in het niet-worden”.¹³ Individuele bevrijding is niet het einde van mensen’s leven; zijn glorie is in streven door middel van talloze geboorten, wanneer nodig, voor de bevrijding van zijn medesterfelijken, die op gelijke wijze zijn eigen zelf zijn, en zonder wiens bevrijding zijn eigen persoonlijke bevrijding een onvolmaakte verwerving blijft. En het object van bevrijding is geen ultieme terugtrekking uit al het individuele en universele spel van God’s heerlijkheid in de schepping naar Zijn onveranderlijke transcendentie, maar een volmaakte manifestatie van Zijn Liefde en Licht en Vermogen en Zaligheid in deze lijdende en niet harmonieuze wereld, Zijn ongehinderde zelfexpressie in de mensheid.

DE SYNTHESE VAN DE DRIE VEDANTISCHE REALISATIES

Een andere synthese, die bewerkstelligd wordt door de Integrale Yoga van Sri Aurobindo, is tussen de visies en ervaringen van de drie grote scholen van de Vedantische spirituele cultuur, Advaita, Vishistādvaita en Dvaita. Het is geen filosofische synthese, ofschoon het een momentane invloed heeft op filosofie, maar een spirituele, nogal een supramentale synthese, die de realisatie valideert en verklaart van ieder van de drie Vedāntische scholen, en smelt hen allemaal in zijn veelvuldige veelomvattendheid. Volgens Sri Aurobindo zijn er drie houdingen van het scheppende Supramentale. “De eerste fundeert de onvervreembare eenheid van dingen, de tweede modificeert die eenheid om zo de manifestatie te ondersteunen van de Velen in de Ene en de Ene in de velen; de derde modificeert het verder, om zo de evolutie te ondersteunen van gediversifieerde individualiteit, die door de actie

---

¹³ “Isha” Upanishad door Sri Aurobindo.

van de Onwetendheid in ons op een lager niveau de illusie wordt van het afgescheiden ego.”¹⁴ In de eerste houding is er geen individualisatie, alles wordt gehouden en ontwikkeld in het unitaristische bewustzijn als een, en niet als velen. Wanneer de reflectie van deze primaire houding van het Supramentale valt op ons gezuiverde en gekalmeerde mentale bewustzijn, verliezen we al het besef van individualiteit en worden ondergedompeld in de onbegrensbaare oceaan van eenheid. Dit is de basiswaarheid en rationale van zuiver Advaitisme. In de tweede houding van het Supramentale “staat het Goddelijke Bewustzijn naar achteren in het idee van de beweging, die het bevat en het realiseert door een soort begrijpend bewustzijn, het volgt, en zijn werken in bezit neemt en bewoont en zichzelf lijkt te distribueren in zijn vormen.”¹⁵ Er is hier een veelvuldige concentratie en een schepping van talloze zielvormen, maar allen binnen de fundamentele eenheid en harmonie van de Ene. De oorspronkelijke eenheid wordt manifest en effectief gemodificeerd, maar er is nog een verdeling of essentieel verschil. Wanneer de reflectie van deze secundaire houding van het Supramentale op ons kalme denkvermogen valt, realiseren we onze ziel-individualiteit als onderscheiden van en tegelijkertijd verenigd met de Ene. Dit is de waarheid en rechtvaardiging van de ervaring van Gekwalificeerd Monisme. In de derde houding valt de spanning van het bewustzijn op veelvuldigheid, ofschoon goed binnen het oneindige spel van eenheid. De zielvormen ontwikkelen een toenemend netwerk van relaties onder henzelf, zowel als binnen de Ene, en lijkt te neigen naar variërende heerlijkheid van de Ene in de Velen en van de Velen in de Ene. Deze houding is “een soort fundamenteel zaligvol dualisme in eenheid --- niet langer eenheid, die gekwalificeerd wordt door een ondergeschikt dualisme --- tussen het individuele Goddelijke en zijn universele bron.”¹⁶ Dit is de waarheid van het Dualisme of Dvaitâvada.

Nu zijn al deze drie ervaringen oprecht en volmaakt valide en een integrale supramentale realisatie zou hen beschouwen als onmisbare strengen van zijn ontwikkelende harmonieën. Alleen het menselijke denkvermogen met zijn onverbetterlijke gewoonte van exclusieve nadruk, scherpe verdelingen, en rigide definities, isoleert de complementairen en zet hen neer als tegengestelden. Het menselijke denkvermogen met zijn scheidende perceptie en analytisch redeneren snijdt de eenheid van het bestaan op in ontelbare stukjes, en gaat blunderend door hen heen in een vergeefse poging om aan te komen bij hun oorspronkelijke eenheid en fundamentele waarheid.

Sri Aurobindo's baanbrekende synthese, omarmend en veelvuldig in zijn natuur, is gelijk een afwijzing en een vervulling van het redenerende denkvermogen van de mens. Het is bestemd om de mensheid te leiden naar de volle realisatie en genieting van de eenheid in diversiteit, dat het geheim is van de schepping en het doel van evolutie. Na de intuïtieve synthese van de Upanishads was er de verlichte intellectuele¹⁷ synthese van de Gitâ en toen op een beetje lagere schaal, maar met een groter vuur en kracht van de wil, de psycho-vitale synthese van Tantra. Terwijl

---

¹⁴ *Het Goddelijke Leven* door Sri Aurobindo

¹⁵ Idem.

¹⁶ *Het Goddelijke Leven* door Sri Aurobindo

¹⁷ Al deze syntheses waren spiritueel, maar hun karakterisatie, die hier gemaakt wordt, is vanuit het standpunt van het onderscheiden middel, dat voor ieder van hen toegepast wordt.

we vandaag op de drempel staan van een nieuw tijdperk en in het volledige bezit zijn van de levende essenties van het spiritueel-culturele verleden, niet alleen van India, maar van de hele wereld, kondigt Sri Aurobindo een andere synthese aan, een onmetelijke supramentale synthese --- het Supramentale of *vijñāna* is eeuwige huis van alle harmonieën --- voor de opstijging van de mens in de waarheid en eenheid van de Ene en de neerdaling van de Ene in het hele wezen en leven van de mens. De goddelijke manifestatie is de hoofdnoot van deze synthese, en de universele mensheid is het gebied van zijn perfectie.

HOOFDSTUK IV

HET DRIEVOUDIGE DOEL

DE OPVATTING VAN HET ONEINDIGE EN EEUWIGE

VAN vereniging met het Oneindige en Eeuwige kan gezegd worden, dat het het doel is van alle Yoga's. Maar dit is een algemene beschrijving, die zichzelf gemakkelijk leent voor verscheidene interpretaties. Het doel van de Sâmkhyayoga is de bevrijding van de smetteloze Purusha uit zijn valse zelf-identificatie met de mechanische werkingen van de Natuur naar de onbeweeglijke vrede en stilte van zijn onbelemmerde zelf-bestaan. Jnânayoga richt zich op een vereniging met Oneindige en het Eeuwige in Zijn onuitsprekelijke transcendentie; Bhaktiyoga met de oneindige en eeuwige Heer van Liefde en Zaligheid en Schoonheid; en Tantra eerst met de oneindige en eeuwige Moeder van het universum als de allerhoogste Shakti en als de culminerende beweging van zijn Yoga met de oneindige en eeuwige Brahman voorbij alle namen en vormen. Het verschil in de opvatting van het Oneindige en Eeuwige bepaalt het verschil in opvatting van de methoden van Yoga en hun beoefening.

Het ene onderscheiden kenmerk van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo is, dat zijn opvatting van het Oneindige en Eeuwige verschillend is van die van alle scholen van Yoga in India, behalve van de Veda's, de Upanishads en de Gitâ. Het Oneindige en het Eeuwige, waarnaar het claimt te leiden, is de Ene zonder een tweede, die alomtegenwoordige Werkelijkheid, de immanente en transcendente Purusha, die ieder wezen is, iedere gebeurtenis, de Schepper en Meester van het hele universum, dat Zijn fenomenale zelf-uitbreiding in Zichzelf is en tegelijkertijd het onbevattelijke, onuitsprekelijke, suprakosmische Absolute. De organische eenheid van al deze aspecten en toestanden van het wezen stelt de Purusha of Deva van de Veda's samen, of de Purushottama van de Gitâ. Deze integraliteit van zijn opvatting maakt de filosofie van de Integrale Yoga het meest rationele, volmaakte en veelomvattende monisme, dat ooit geformuleerd is door spirituele ervaring. Hier is er geen Maya of Karma of Satan om de al-samenstellende en al-tebovengaande eenheid af te snijden of er een schaduw op te werpen. Alles is Brahman, het veranderlijke, zowel als het Onveranderlijke, het eindige, zowel als het Oneindige, de velen, zowel als de Ene.

“De Purusha heeft duizend hoofden, duizend ogen, duizend voeten; terwijl Hij de hele aarde omvat, staat Hij er tien vingers' breedte boven.” (*Śvetâśvatara*: 3,14.)

“Goddelijk, vormloos is de Purusha, Hij is buiten en Hij is binnen, ongeboren, ademloos, verstandsloos en lumineus zuiver, Hij is hoger dan het hoogste Onveranderlijke.

“En uit Hem is leven geboren en het denkvermogen en alle organen van besef, en uit Hem zijn Ether en Lucht en Licht en Water en Aarde, die alles vasthoudt.”

(*Mundaka*: 2,1.)

HET ALLERHOOGSTE WAARHEIDSBEWUSTIJDN OF SUPRAMENTALE

Dit al-omarmende monisme moet, omdat het de filosofische fundatie is van de Integrale Yoga, het middel en de methode van zijn beoefening en de weg van zijn verwerving, noodzakelijkerwijze alomvattend en al-inclusief zijn, een synthetische en verenigende beweging, die voortgaat door de complexiteit van het menselijke wezen naar de integrale goddelijke vervulling. Maar wat is de natuur van deze verenigende beweging van vooruitgang en wat is dat vlak van bewustzijn, waarop de finale verzoening tussen de Ene en de velen, tussen de Tijd en de Eeuwigheid, stilte en activiteit, en Geest en Materie bewerkstelligd kan worden? We zijn wakker op de fysieke, vitale en mentale vlakken van het bewustzijn, die allemaal vlakken zijn van de scheidende onwetendheid, die ons dingen niet laat zien en voelen in hun essentiële eenheid, maar als onderscheiden eenheden en verdeelde fragmenten. Dit is een vals zien en een vals voelen. We zien de waarheid niet, omdat we niet het geheel van dingen zien. De onenigheden van de oppervlakte elementen verstoren of deprimeren ons, omdat we de onderliggende harmonie niet waarnemen. En wanneer we reizen voorbij het drievoudige scheidende bewustzijn, gaan we door trance in een toestand van geabsorbeerde onderdompeling in het ongeconditioneerde Oneindige, die alle gewaarzijn uitsluit van de normale wakende toestand en zijn bewegingen. Beide van deze toestanden zijn wederzijds exclusief, de *kṣara*¹⁸ en de *akṣara*,¹⁹ en een gelijktijdig bezit van hen wordt als extreem moeilijk gehouden, wanneer niet onmogelijk. Maar als God hen samen bezit in Zichzelf, is het redelijk, dat een perfecte vereniging met Hem ons op natuurlijke wijze deel moet laten nemen in dat gelijktijdige bezit. Wat is dan het geheim van God's bezit van beiden?

Het allerhoogste Goddelijke omvat en transcendeert tegelijkertijd de *kṣara* en *akṣara*, omdat Hij groter is dan het universum van Zijn eigen schepping en "hoger dan het hoogste Onveranderlijke". Hij neemt zijn standplaats in op het vlak van het Waarheidsbewustzijn, de *ṛta-cit* van de Vedische beschrijving, het vlak van de Waarheid, het Juiste en het Uitgestrekte, dat het eeuwige huis is van eenheid en harmonie. De basis van het creatieve Waarheidsbewustzijn is Zijn eigen wezen van Sat, Chit en Ananda, dat de ultieme definitie is van het opperste en absolute Onuitsprekelijke. Beneden zijn de werelden van Zijn worden, van flux en formatie en veelvuldige zelfexpressie. Het is het vlak van het al-scheppende en al-besturende Waarheidsbewustzijn, dat het Supramentale genoemd wordt door Sri Aurobindo, dat het geheim is van de fusie en eenheid van alle aspecten en attributen van Brahman en de finale harmonisatie van alle universele tegengestelden. Het staat alleen een volle realisatie toe van de *catuṣpāda* of de integrale Brahman zonder enige exclusiviteit van concentratie te veroorzaken op het deel van ons wezen, of een opschorting van enige laag van zijn bewustzijn of beweging van zijn kracht. Dit al-omvattende Supramentale is het principiële doel van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo.

---

¹⁸ Beweeglijke

¹⁹ Onbeweeglijke

DE OPSTIJGING VAN HET SUPRAMENTALE --- HET EERSTE DOEL

Daar het eerste doel van Integrale Yoga het Supramentale is, kan het niet tevreden rusten met enige realisatie, die juist het hoogste en breedste tekort komt, dat alleen het Supramentale kan geven. Het accepteert en profiteert van alle belangrijke bijkomende ervaringen: de Sâmkhya ervaring van onthechte vrijheid, de stilte van het Nirvâna van het Boeddhisme, de onpeilbare vrede van het immanente Onveranderlijke, of het opgewonden vermogen van het universele Goddelijke; maar het gaat voort voorbij al deze naar het grote doel van zijn moeilijke inspanning --- de zonneverlichting en al-harmoniserende eenheid van het creatieve Supramentale. Het stijgt niet op door trance of een exclusief ontwaken in de diepten of op de hoogten van het wezen, vergezeld door een gedeeltelijke of volledige slaap van de oppervlaktedelen en een tijdelijke opschorting van hun natuurlijke beweging, naar zijn doel; zijn proces is eerder een van inclusie en synthese en een verheffen van het geïntegreerde wezen van de mens naar de glories van het Supramentale. Het staat op een toenemende uitbreiding van het wakende menselijke bewustzijn, en zijn opstijging voorbij het denkvermogen, voorbij zelfs de spirituele gebieden van het denkvermogen, naar dat vlak, waar Sachchidânanda staat als tegelijk het transcendente Absolute en de tijdloze Schepper van het universum. Deze opstijging is een bovenmenselijk werk, onmogelijk te verwerven, behalve door de Genade van het Goddelijke; want het impliceert een opening van de hogere lagen van ons wezen en een ontwaken in alle toestanden en gebieden van ons bewustzijn, waarin we op het moment vast in slaap zijn. Volgens de oeroude kennis leeft de individuele ziel tegelijkertijd in vijf omhulsels of *koshas*, maar in de meeste menselijke wezens is het alleen wakker in de drie lagere omhulsels --- het materiële of het voedsel omhulsel, het vitale omhulsel, en het mentale; het moet nog ontwaken in het supramentale of Vijnâna omhulsel, en het omhulsel van Zaligheid (*ânandamaya koşa*). Dit ontwaken, dat niet vergezeld wordt door ataxie of catalepsie in enig deel van het lagere wezen, is bekend als opstijgen in de Integrale Yoga. Sri Aurobindo zegt, dat zoals de mens opgestegen is van het levensdenkvermogen van het dier, verpakt in de chaotische hunkeringen en verlangens van de lagere natuur, in de vergelijkende helderheid en controle van het denkvermogen van de rede en reflectie, zo zal hij op een dag door de kracht van het evolutionaire *élan* van zijn ziel, opstijgen naar het Waarheidsbewuste Supramentale en leven in zijn al-openbarende Licht. Het zijn geen verdwaalde uitvallen in de Geest-hemelen, die bedoeld worden met de term "opstijging", in zijn breedste betekenis, in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. Met opstijging wordt eerst een klim bedoeld naar een hoger vlak van bewustzijn, en dan een meer of mindere vestiging in zijn karakteristieke principe en vermogen. Iedere dergelijke opstijging geeft een nieuwe houding aan het wezen, en door verzegelde horizonten van visie te openen, een nieuw ritme aan zijn bewegingen. Maar de culminerende evolutionaire opstijging is die naar het Supramentale, waarin het menselijke bewustzijn een volledige omkering ondergaat en een ongeëvenaarde transformatie. In plaats van de mentale onwetendheid, een volledige kennis; in plaats van een verdeling een perfecte, veelvuldige eenheid; in plaats van onenigheid een onaantastbare harmonie; en in plaats van de beangstigende beperkingen van het

menselijke bestaan, een niet ommuurde oneindigheid, zijn de basis van het leven in het Supramentale. Alles, waar de menselijke ziel naar hunkert, alles dat de menselijke natuur bedoeld, is om te incarneren en openbaren, en alles, dat het ultieme besef is en bestemming van de menselijke geboorte, wordt gevonden in *ṛtam jyotiḥ* of het Waarheidslicht van het Supramentale. Wanneer een opstijging naar een hoger bewustzijn een nieuwe geboorte is, is een opstijging naar het supramentale bewustzijn een geboorte in de Supernatuur, *parā prakṛiti*.

De opstijging heeft twee stadia, initieel en finaal. In het initiële stadium. In het initiële stadium rijst het meest ontwikkelde deel van het bewustzijn van de Yogi naar het Hogere Denkvermogen, dat “een lumineus gedachte-denkvermogen is, een denkvermogen van uit de Geest geboren conceptuele kennis.” Een al-gewaarszijn, dat tevoorschijn komt uit de oorspronkelijke identiteit, die de waarheden, die de identiteit, in zichzelf behoudt, draagt, en die snel, victorieus, veelvuldig opvat, die door formulering en door zelf-vermogen van het Idee effectief zijn opvattingen realiseert, is het karakter van dit grotere denkvermogen van kennis.”²⁰ Van het Hogere denkvermogen rijst het naar het Verlichte Denkvermogen, dat geen denkvermogen is van Waarheidsdenken, maar van Waarheidsvisie. “Hier geeft de helderheid van de spirituele intelligentie, zijn kalme daglicht, plaats of onderwerpt zichzelf aan een intense luister, een pracht en verlichting van de Geest.”²¹ Van het Verlichte Denkvermogen klimt het naar de Intuïtie, die een “vermogen is van bewustzijn, dat dichter is bij en intiemer is met de oorspronkelijke kennis door identiteit.”²² Zijn perceptie is “meer dan zicht, meer dan opvatting: het is het resultaat van een doordringende en openbarende aanraking, die in zich zicht en opvatting draagt als deel van zichzelf of als zijn natuurlijke consequentie.”²³ De volgende stap van de opstijging neemt het bewustzijn naar het Bovenmentale, dat een “principe is van globale kennis.” Er in “vergroten intuïtie, verlicht zicht en denken zichzelf; hun substantie neemt een grotere substantieelheid, massa, energie aan, hun beweging is veelomvattender, globaler, veelzijdiger, wijder en meer potent in zijn waarheidskracht: de hele natuur, kennis, esthetiek, sympathie, gevoel, dynamiek wordt katholieker, al-begrijpend, al-omarmend, kosmisch, oneindig.”²⁴ Dit is het hoogste, dat het menselijke bewustzijn kan verwerven, ondersteund en geholpen door de goddelijke Kracht; maar de volgende stap verderop, de cruciale stap naar de Waarheid, het Juiste, het Onmetelijke (*satyam, ṛtam, bṛhat*) kan alleen een gift zijn van de goddelijke Genade, een kronend geschenk en zegening van de allerhoogste Moeder, en nooit een verwerving van de wil en de kracht van de mens. De opstijging naar het Supramentale is een opstijging naar het eeuwige huis van het hemelse Licht en de hemelse Kracht, de al-omvattende en al-controlerende status van Sachchidânanda, de zonnewelkigheid van Purushottama.

Deze initiële opstijging wordt bij iedere stap beantwoord door een neerdaling van het karakteristieke vermogen van het verworven vlak, dat een duaal werk verricht van bevrijding door zuivering en transformatie aan de ene kant, en integratie en sublimatie aan de andere. De bevrijding, die hier bedoeld wordt, is niet alleen de

---

²⁰ *Het Goddelijke Leven* door Sri Aurobindo

²¹ Idem.

²² Idem.

²³ Idem.

²⁴ Idem.

bevrijding van de ziel, maar ook van de hele natuur in al haar delen. Maar het is alleen een gedeeltelijk en voorlopig werk van bevrijding en transformatie, dat gedaan kan worden bij deze initiële opstijging.

De finale opstijging impliceert een onherroepelijke transformatie, integratie en sublimatie van het hele wezen van de mens, volgend op een serie initiële opstijgingen en neerdalingen. Het vervult de vestiging van het volledige bewustzijn van de mens op het oneindige voetstuk van de Kennis-Wil van het Goddelijke. Het verenigt het menselijke bewustzijn met het goddelijke bewustzijn in een permanente, integrale en dynamische identificatie. Op de in de zon gebade hoogten van het Supramentale geniet de Yogi tegelijk de onveranderlijke zaligheid van het transcendente Sachchidânanda, en de variabele, veelsoortige heerlijkheid van het kosmische bestaan. Hij wandelt in de stappen van de allerhoogste Waarheid, en werkt door de Wil van de allerhoogste Kracht en draagt zijn mensheid als een doorschijnend kleed van het ongesluisde Goddelijke.

Deze opstijging van het Supramentale of de Vijnâna werd individueel gepoogd door enige van de Vedische Rishi's, maar er is geen verslag van een collectieve inspanning van een dergelijke opstijging; noch was er enige systematische neerdaling van het Supramentale voorzien voor de transformatie in hun doel. Maar het meest opvallende kenmerk van het doel van de Integrale Yoga is, dat het probeert om het collectieve menselijke bewustzijn te verheffen in het goddelijke bewustzijn van het Supramentale en het Licht en de Kracht van de latere te brengen voor de transformatie en vergoddelijking van de hele natuur van de mens, zijn oppervlakkige fysieke natuur en haar bewegingen zelfs inbegrepen. Ik zal de condities beschouwen van deze opstijging en zijn implicaties en resultaten, wanneer ik eraan toekom om uit te weiden over de details van de Integrale Yoga.

DE NEERDALING VAN HET SUPRAMENTALE --- HET TWEEDE DOEL

We hebben gezien, dat de opstijging van het Supramentale verworven moet worden door een progressieve verhoging en uitbreiding van ons wezen en zijn veelvuldige bewustzijn, en niet door de traditionele methode van trance. De moeilijkheid van dit soort wakende opstijging doemde zo groot op voor enkele van de Upanishadische Rishi's, dat zij verklaarden, dat men niet door de poorten van de Zon kon gaan (wat het Supramentale of de allerhoogste Gnosis betekent) en toch het menselijke lichaam behouden. Maar Sri Aurobindo beweert, dat alles, dat hier verwickeld is in Onbewustheid, zich noodzakelijkerwijze moet ontwikkelen. Zoals Materie, Leven, en Denkvermogen zich ontwikkeld hebben, moet zich te zijner tijd en onvermijdelijk ook het Supramentale zich ontwikkelen en de fundatie en het heersende principe van het menselijke bewustzijn worden. We zullen leven in het supramentale bewustzijn en werken met de supramentale kracht, net zoals we nu leven in het mentale bewustzijn en werken met de mentale kracht.. De revolutionaire natuur van de transitie van het denkvermogen naar het Supramentale hoeft onze aspiratie niet te verlammen met twijfel of wantrouwen, want de transitie van stenen of mineralen naar planten, en van planten naar dieren, en van dieren naar onze huidige mensheid zijn niet minder revolutionair geweest.

Maar een opstijging naar het Supramentale, hoe een grote verwerving het ook zou kunnen zijn, kan niet het einde van de evolutie zijn, die niet alleen een verschijning is voor opstijging, maar een verschijning voor manifestatie. Wanneer het Superbewuste hier neergedaald is en zichzelf gemaskerd heeft als het Onbewuste, wanneer de ziel naar beneden gekomen is in de geboorte en de natuur aangenomen heeft van onwetendheid en beperking, is het alleen om de oneindige pracht van het Allerhoogste naar beneden te brengen en te openbaren in de drievoudige term van het menselijke bewustzijn. Hier beneden ontwikkelt de pracht zich, daarboven is het altijd ongesluierd; de evolutionaire drang van beneden wordt geholpen en versneld, eerst door een onderbroken en indirecte invloed van de pracht boven, en vervolgens door zijn directe en transformerende neerdaling beneden. De neerdaling is een invasie van het eindige in het Oneindige, van de Onwetendheid door Kennis, en van duisternis en dood door Licht en Onsterfelijkheid.

De neerdaling van het Supramentale in het menselijke denkvermogen zal de laatste transformeren van een tastende en struikelende zoeker naar kennis in een kristallijn kanaal van de goddelijke Wijsheid. Niet door een gespannen redeneren over de misleidende data van de zintuigen en de dubieuze opbrengst van de verbeelding en gevolgtrekking, maar door een directe intuïtieve visie en een intieme identiteit zal het getransformeerde denkvermogen de waarheid kennen en zijn faculteiten bevelen in overeenstemming met zijn ritme. Zijn gedachten zullen waarheidsgedachten zijn, zijn ideeën zullen de stralende formaties zijn van de waarheid, zijn onderscheiding een verzekerde perceptie van het onderscheid van dingen, waarvan de diversiteit maar een prismatische presentatie is van de essentiële eenheid, en zijn verbeelding een ware voorstelling van de verscheidene aspecten van de waarheid.

De neerdaling van het Supramentale in het menselijke hart zal alle emoties transformeren in glanzende golven van zaligheid, en alle gevoelens in gevoelens van liefde en devotie voor het Goddelijke in alle wezens en alle dingen. De relaties van het leven zullen niet vernietigd worden, maar verwijde en verlichte beelden worden van onze oneindige relaties met het Goddelijke, de verschillende wegen van Hem ontmoeten en omarmen in allen.

Op gelijke wijze zal de neerdaling van het Supramentale in het menselijke leven het bevrijden van alle verlangen en hunkering, en het converteren in een instrument van onbeperkte kracht en genieting. Niet hongerig en niet gehecht aan wat dan ook zal het de heerlijkheid genieten van al haar bewegingen en al hun resultaten. En al haar bewegingen zullen de onwankelbare bewegingen zijn van de goddelijke Wil, die zichzelf vervult in de termen van het menselijke leven.

Ook het lichaam, dat getransformeerd is door het supramentale kracht, zal voor altijd bevrijd worden uit de obscure greep van het Onderbewuste en Onbewuste en gebaseerd op Licht, gevuld met Licht, en bewogen door Licht, een flexibel middel worden van goddelijke actie.

MANIFESTATIE VAN GOD IN DE MATERIE --- HET DERDE DOEL

De opstijging naar het Supramentale en de neerdaling van het Supramentale leiden onvermijdelijk naar het derde doel van de Integrale Yoga --- de volle en smetteloze manifestatie van het Goddelijke. Ofschoon we het derde doel genoemd hebben, is het in feite het enkele doel; maar omdat we met manifestatie de supramentale manifestatie bedoelen en geen andere, denken we, dat we gerechtvaardigd zijn om de opstijging van het Supramentale en de neerdaling van het Supramentale respectievelijk de eerste en de tweede te noemen. Maar de drie samen vormen in een onoplosbare eenheid het grote doel van de Integrale Yoga. Manifestatie van de goddelijke zelf-openbaring is de sleutel tot het raadsel van de wereld. Een progressieve manifestatie, die begint bij de creatie van de domme Materie, en culmineert in de perfecte Openbaring in de mens, is het ultieme besef en de ultieme betekenis van het aardse bestaan. Het ziel's ronddwalen van geboorte naar geboorte en aannemen van vorm na vorm is een lange en complexe voorbereiding van zijn instrumentele natuur voor de perfecte manifestatie van het Goddelijke. De schepping kan geen ander doel hebben, het eonische werk van de Natuur kan geen ander doel hebben. Heerlijkheid? Maar het moet de gevarieerde heerlijkheid zijn van een harmonieuze zelfexpressie, niet de chaotische vreugde van een doelloze aandrang. Kennis? Maar het moet de alziende en al-openbarende Kennis zijn, die met zijn onberispelijke Wil van Kracht de ontwikkelende harmonieën van de werelden begeleidt. Deze allerhoogste heerlijkheid en deze allerhoogste Kennis-Wil, die creatief en voltooiend zijn van de universele bewegingen, worden alleen gevonden in de *vijñāna* of het Supramentale, dat de eeuwige verblijfplaats is van de essentiële eenheid van het bestaan, die zijn eeuwige veelvuldigheid omarmt en te werk stelt. Daarom is de supramentale manifestatie de kroon van de aardse evolutie en dit is het definitieve doel van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. De Schepper, die zelf-geopenbaard is in Zijn hemelse pracht in de getransformeerde en geperfectioneerde menselijke individualiteiten, is de formule van de supramentale manifestatie.

De voorgaande uitweiding van het drievoudige doel moet het duidelijk gemaakt hebben, dat het niet enige soort contact of vereniging met het Goddelijke is, dat door Sri Aurobindo beschouwd wordt als het ultieme object van zijn Integrale Yoga. Hij denkt niet, dat de realisatie van de onbeweeglijke, onpersoonlijke Brahman de hoogste realisatie is. Deze onpersoonlijke Brahman is tegelijk immanent en transcendent, en kunnen ofwel apart gerealiseerd worden of beiden samen; maar de hoogste en wijdeste realisatie, die Sri Aurobindo integraal noemt, is die van de allerhoogste Purusha, die in Zichzelf alle houdingen en aspecten verenigt van Zijn onuitsprekelijke bestaan, en het is hoger dan het Onuitsprekelijke, *akṣarādapicottamaḥ*. Een vereniging met de integrale Brahman of Purushottama is alleen mogelijk op het supramentale vlak, en kan een constante ervaring gemaakt worden van het hele menselijke wezen door zijn integrale supramentale conversie; en deze integrale vereniging is het geheim van de perfecte manifestatie van het Goddelijke in de Materie. Een definitief integraal doel en een definitief integraal pad worden aan de mens aangeboden worden voor de vervulling van zijn goddelijke bestemming op aarde.

HOOFDSTUK V

DE DRIEVOUDIGE FUNDATIE

HET drievoudige doel van de Integrale Yoga vereist een revolutionaire start van een basis, die wijder en dieper is dan die van de traditionele Yoga's en met een sanctie en equipment, die onbekend zijn, omdat ze niet noodzakelijk voor hen zijn. Omdat het noch hoofdzakelijk de verlossing zoekt van de menselijke ziel, noch zijn zelfvernietiging in het transcendent Absolute, noch enige verrukking of verrukte vereniging met de Allerhoogste in een of andere Hemel verderop, maar een constante, totale en dynamische vereniging met het Goddelijke *in het leven*, zorgt het ervoor om een drievoudige fundatie te leggen, die bestaat uit (1) de roep en de respons, (2) kalmte en gelijkmoedigheid, en (3) overgave, waarvan ieder een speciaal belang en betekenis draagt en onmisbaar is voor de effectiviteit van het samengestelde begin; maar geen is op zichzelf in staat om enig blijvend aanzienlijk resultaat te bereiken. Alleen een harmonieuze combinatie van deze drie factoren kan een meer of minder onbelemmerde vooruitgang verzekeren op dit lange en moeilijke pad van de Integrale Yoga.

DE ROEP EN DE RESPONS

Het meest belangrijke initiële element van de synthetische vooruitgang is de roep en de respons. Met de roep bedoelen we niet hoofdzakelijk een aspiratie naar het Goddelijke, of een hunkeren naar de zaligheid van het verenigende leven, maar een definitieve roep van ons hele wezen, zijn onophoudelijke en onafgebroken invocatie naar de Allerhoogste om in ons neer te dalen en Zijn hemelse pracht te manifesteren in ons leven en onze natuur. Het is een roep om de meest nabije en meest volledige vereniging, maar een constante en openbare vereniging, in onze wakende toestand --- God's ongehinderde zelfexpressie en de perfecte vervulling van Zijn Wil in en door ons getransformeerde bewustzijn en wezen, doordrenkt in de onveranderlijke vrede en zaligheid van de essentiële identiteit, die zelfs tevoorschijn komt aan de oppervlakte. Deze roep ontspringt uit een mystiek vertrouwen en perceptie van ons meest innerlijke wezen, dat de vernietiging van de individuele ziel in het ondenkbare Eeuwige niet het einde is van onze geboorte in het aardse bestaan, en dat er een definitief doeleinde moet zijn, een diepere intentie achter het trekken en drijven van zijn ambigue verschijningen: een reproductie van het lumineuze bestaan, bewustzijn en de zaligheid van Allerhoogste in termen van mensen's denkvermogen, ziel, leven en lichaam. Dit vertrouwen, dit onweerstaanbare geloof in de uiteindelijke Apocalyps in de Materie, informeert de roep met zijn standvastige intensiteit, en geen andere spirituele verwerving, hoe hoog het ook mag zijn, kan diegenen volledig bevredigen, die even een glimp gehad hebben van de onvoorstelbare glorie van deze voltooiing. De aspiratie van de individuen, die geïnspireerd geweest zijn door deze visie, moet daarom verschillend zijn van de aspiratie van diegenen, die de oorspronkelijke spirituele drang gevolgd hebben; --- het moet een oorspronkelijke, pionierende aspiratie zijn, die verlicht wordt door een nieuwe betekenis van de schepping en vleugelt naar nieuwe, niet

geëxploreerde horizonten van een al-verenigende Kennis. De weigering van de Natuur voor de realisatie van de Geest en de terugslag van het leven voor de hofmakerij door het Licht lijkt voor deze veelomvattende aspiratie iets, dat te nauw en te drastisch is; het staat eerder op de verzoening van de Geest en de Natuur, Licht en leven op het hoogste vlak van de scheppende eenheid. Er is iets, dat revolutionair is in juist de kern van deze roep en aspiratie, een gedurfd vertrek van het gebaande pad, en het kiemidee van een ongeëvenaarde spirituele vervulling. Geboren uit de assimilatie van de hoogste spirituele aspiraties van het verleden belichaamt deze roep de Tijdsgeest van het heden, en kondigt de grote Advent aan, waarvan de zieners visioenen gezien hebben, en de zangers zongen in strengen van geïnspireerde heerlijkheid.

Maar het moet “een vaste en onfeilbare aspiratie zijn, die van beneden roept,” “een aspiratie, die waakzaam, constant, onophoudelijk is --- de denkvermogen’s wil, het hart’s zoeken, de instemming van het vitale wezen, de wil om fysieke bewustzijn en de fysieke natuur te openen en plastisch te maken.”²⁵ Er is niet zoals dat ooit eerder opgevat of gepoogd in het verleden, want in geen periode van de spirituele geschiedenis van de wereld was de mensheid zo dorstig en rijp in haar elite om een manifesterend kanaal te zijn van Sachchidânanda in de materiële wereld, zoals het vandaag is, ondanks de verdiepende somberheid, dat het omhult. De roep, die uit de aarde opstijgt, is een roep van de wijdeste en diepzinnigste liefde, die zichzelf aanbiedt als een losprijs en een brandoffer voor de grote Advent.

De roep van beneden is een eerlijke, of eerder om psychologisch accuraat te zijn, een reflex van de roep van vanboven. De waarheid van de zaak is, dat de goddelijke Wil eerst naar beneden flitst in de duistere en stomme heimelijkheden van de Materie en ontwaakt daar een herinnering aan Licht en een aspiratie ernaar. De Wil van het Goddelijke is de Wil van Liefde, en de aspiratie, die opstijgt van beneden is een resultante van zijn actie. Maar de eerste reactie van de ziel, die ontwaakt, op de aanraking van liefde, neemt de vorm van een vlucht van de allene naar de Allene, --- een intense, onbezonnen en al-uitsluitende aspiratie naar een naakte terugtrekking naar het Absolute. De ziel, die zich afkeert van wat het beschouwt als het “onoplosbare mysterie van geboorte en het trage proces van sterfelijkheid,” ongeduldig door het bolwerk van Materie, en vermoeid door het heen en weer slingeren van het leven, verlangt ernaar om zijn eeuwige Huis van Liefde en Zaligheid. Maar, hoe intens en hardnekkig dit verlangen ook zou kunnen zijn, het put niet alle potenties uit van de ziel’s aspiratie. De volwassen ziel, die het mysterie van het leven ontsluit, beschouwt deze vlucht als een nederlaag en een frustratie, en bepaalt om de goddelijke missie te vervullen, waarvoor het naar beneden gekomen is. Zijn roep naar de Allerhoogste is daarom een reflex op de roep van de Allerhoogste naar zich om een missie te herinneren en Zijn neerdaling en manifestatie in de Materie aan te roepen. De normale spirituele aspiratie van de ontwaakte ziel voor de exclusieve genieting van de vrede en zaligheid van het Verdere verandert in de volwassen ziel, door een absolute verzaking van alle persoonlijke genieting, in een aspiratie naar de dienst van het Goddelijke en de volmaakte vervulling van Zijn Wil tot manifestatie. Een oprechte en constante roep van het hele wezen van de mens is een garantie van de respons van het Goddelijke -

---

²⁵ *The Mother* door Sri Aurobindo

-- een respons, die het zegel is en de sanctie van de voltooiing van de ziel's missie in zijn aardse bestaan. In de Integrale Yoga van Sri Aurobindo is deze respons het meest gedenkwaardige element, en zonder het kan geen hoeveelheid menselijke inspanning het grote object verwerven van de supramentale manifestatie.

KALMTE EN GELIJKMOEDIGHEID

De tweede streng van de fundatie is kalmte en gelijkmoedigheid. Er kan geen yoga gebaseerd worden op het drijfzand van een rusteloze natuur, die onderhavig is aan de aanvallen van blinde verlangens en emoties en impulsen; het minst van alle deze Yoga, die een immense en onveranderlijke fundatie vereist voor zijn complexe dynamische actie. Kalmte, een toestand van wijde rust, is onmisbaar voor de initiële Yogische beweging van concentratie en introspectie. In andere Yoga's wordt kalmte tot stand gebracht door middel van een vaste voorbereidende discipline van de natuur, door *śama*, *dama* en *uparati*, enz., of door een progressieve verzaking van het leven en haar normale activiteiten, en een onthechting van de getuigende ziel van de bewegingen van de Natuur, zodat door een intensieve concentratie het centrale bewustzijn over zou kunnen gaan in zijn eigen diepten zou kunnen gaan of opstijgen naar zijn eigen hoogten om zijn goddelijke zuiverheid en vrijheid te realiseren. Voor Integrale Yoga is deze basis van negatieve kalmte, die verkregen is door een onderdrukking of een sussen van de lagere onrust, niet genoeg; want, omdat zijn doel een transformatie en perfectie is van de hele natuur van de mens, heeft het een onwankelbare fundatie nodig van een positieve en permanente kalmte. Een negatieve kalmte zou goed dienen als een springplank naar het Zelf of de Geest, maar faalt als een platform of voetstuk voor een radicale conversie en nieuwe modellering van de natuur. Daarom moet de initiële beweging van rustige onthechting van de onrust van de natuur toegevoegd worden door een bewuste opening naar en invocatie van de spirituele kalmte, zodat het zou kunnen neerdalen in ons en ons wezen vullen met zijn onkwetsbare rust. In het begin van de Yoga voelt men de kalmte groeien in dat deel van zijn wezen, dat het meest gekeerd is naar het Licht, terwijl de andere delen zich nog zouden kunnen wentelen in de gewoonlijke wanorde en onrust. Men kan leren --- het komt door een standvastige wil en oefening --- om te leven in dat eiland van kalmte en zich veilig voelen tegen de winden en de golven van de omcirkelende oceaan. Maar deze kalmte spreidt zich geleidelijk uit en drenkt zichzelf in de delen van de natuur, die zich geleend hebben aan het algemene werk van zuivering. In dit stadium is een neerdaling van boven hoogst essentieel, want het versterkt niet alleen de bestaande kalmte, maar verwijdt het bovenmatig, en legt het op aan zijn eigen spirituele kwaliteit van een positieve en permanente concreetheid. Wat verworven werd en onderhouden door een onrustige arbeid van inspanning en waakzaamheid, wordt nu een gesetteld en zeker bezit, dat in staat is om alle stormloop en zwaai van strijdende krachten van licht en duisternis te handhaven.

Sri Aurobindo hecht groot belang aan deze kalmte, wat volgens hem kan zonder het niets, dat definitief en blijvend is, verworven worden. Hij keurt alle ongeduld en overdreven gretigheid en spanning af als positief verstoring en belemmerend, en leert, dat "wijdheid en kalmte zijn de fundatie zijn van het Yogische bewustzijn en de

beste conditie voor innerlijke groei en ervaring. Wanneer een wijde kalmte tot stand gebracht kan worden in het fysieke bewustzijn, die juist het lichaam en al haar cellen in bezit neemt en vult, dan kan dat de basis worden voor haar transformatie; in feite is zonder deze wijdheid en kalmte de transformatie bijna niet mogelijk." Wanneer de fundatie van kalmte er niet is, dan zal het neerdalende Licht en Vermogen en de neerdalende Ananda zich terug trekken en de natuur achterlaten om gegooid te worden en te tuimelen in haar deinende duisternis. De lange en bergopwaartse discipline van de Integrale Yoga kan niet naar zijn succesvolle besluit gedragen worden, tenzij er al een serene kalmte tot stand gebracht is in tenminste in het centrale bewustzijn als de eerste verwerving van de aspirant. Alleen in vrede en kalmte kan met het object contempleren van zijn queeste met een standvastige blik van devotie en tegelijkertijd de onvolmaaktheden en onzuiverheden van zijn natuur detecteren en hen weigeren met een ferm besluit. Kalmte in het denkvermogen, kalmte in het hart van emoties, kalmte in de delen van het leven, waarin de uitvoerende energieën hun spel hebben en kalmte in juist de cellen van het lichaam - -- dat bedoelt Sri Aurobindo met kalmte als een essentieel element van de fundatie van zijn Yoga van supramentale zelf-transformatie.

Het is waar, dat in sommige devotionele Yoga's in India, zoals ook in enkele types devotionele mystiek in het Westen, er een aanzienlijke premie gezet wordt op overdreven gretigheid en ongeduld in het spirituele leven. Excessieve en slordige emotionaliteit wordt gemaakt om plicht te doen voor een stille en intense devotie, de standvastige, witte vlam van de psyche (ziel), die recht naar God klimt. Het onvermijdelijke resultaat van deze extravagante emotionele spanning is een verlies van evenwicht en balans, dat de deur opent naar de krachten van wanorde en verwarring aan de ene kant en verduistert, wanneer het het niet helemaal vernietigt, de faculteit van innerlijke perceptie en onderscheid, aan de andere. Veel van de kritiek en het wantrouwen, waaraan het spirituele leven vaak wordt blootgesteld, betreft zijn rechtvaardiging uit deze wens van kalmte en verzameld evenwicht in zijn volgers. Een kalme en vertrouwde sterkte, die volledig vertrouwd op de goddelijke Genade, is de beste conditie voor vooruitgang in het spirituele leven.

Gelijkmoedigheid en kalmte gaan hand in hand en helpen elkaar. De Gitâ, die de geest volgt van de Upanishads, staat op gelijkmoedigheid als de meest essentiële basis van het spirituele leven. Het gaat zelfs zover om te beweren, dat gelijkmoedigheid Yoga zelf is, zo groot is het belang, dat het hecht aan deze basiskwaliteit van de ziel. Terwijl hij gelijkmoedigheid beschrijft, zegt Sri Aurobindo, "Gelijkmoedigheid betekent een stil en onbewogen denkvermogen en vitaal, het betekent niet aangeraakt worden of verstoord door dingen, die gebeuren en of dingen, die tegen je gezegd of gedaan worden, maar naar hen te kijken met een rechte blik, vrij van de vervormingen, die gecreëerd worden door persoonlijk gevoel, en te proberen om te begrijpen, wat achter hen is, waarom zij gebeuren, wat van hen geleerd moet worden, wat er is in zichzelf, waar ze tegenop geworpen worden en welk innerlijk voordeel of vooruitgang men uit hen kan maken, het betekent zelfbeheersing over de vitale bewegingen, --- boosheid en gevoeligheid en trots, zowel als verlangen en de rest, --- hen geen greep laten krijgen op het emotionele wezen en de innerlijke vrede verstoren, niet spreken en handelen in de haast en

aandrang van deze dingen, altijd te handelen en spreken vanuit een kalme innerlijke houding van de Geest.

“Gelijkmoedigheid betekent iets anders --- een gelijke kijk te hebben op mensen en hun natuur en handelingen en de krachten, die hen bewegen; het helpt iemand om de waarheid over hen te zien door uit het denkvermogen al het persoonlijke gevoel weg te duwen in zijn zien en beoordeling en zelfs in zijn mentale vooroordeel. Persoonlijk gevoel vervormt altijd en laat iemand zien in mensen's acties, niet alleen de acties zelf, maar dingen achter hen, die vaker dan niet er niet zijn. Wanbegrip, verkeerde beoordeling, die vermeden had kunnen worden, zijn het resultaat; dingen met kleine consequenties nemen grote proporties aan. Ik heb gezien, dat meer dan de helft van de ongewenste gebeurtenissen van deze soort in het leven het gevolg zijn van deze oorzaak.... Voor een sâdhaka om hen te boven te komen en te leven in een nogal kalme sterkte van de Geest is een essentieel deel van zijn vooruitgang.”²⁶

Gelijkmoedigheid in de tweede betekenis, zoals uitgelegd door Sri Aurobindo, komt van een heldere en constante perceptie, die zich verdiept in ervaring van het ene Zelf of het ene Goddelijke overal, in alle wezens en alle dingen. In zijn perfecte toestand is het “een kalme, onverdeelde en gelijke zelf-identificatie” met alle wezens en dingen. Men gaat het ene Wezen zien en voelen, dat glanst vanachter het masker van iedere vorm, of het nu de vorm van de heilige of de zondaar is, van een koning of een pauper, van een mens, een dier of een plant. Deze toestand van gelijkmoedigheid beschrijven de Upanishads, waarin zij zeggen, “Hij, in wie het Zelf-Wezen alle bestaansvormen geworden is, die Wordingen zijn, omdat hij de perfecte kennis heeft, hoe zal hij misleid worden, vanwaar zal hij verdriet hebben, die overal eenheid ziet?” Het is een toestand van oneindig en universeel zijn, bevrijd van de ketenen van het ego. Het is Brahmanschap aannemen en de wereld confronteren met de kalme beschouwing van het Eeuwige.

Maar het is niet eenvoudig om helemaal onmiddellijk gelijkmoedigheid te hebben aan het begin van zijn Yoga. Het hele spel van de menselijke natuur is gebaseerd op een verstokte en veelvuldige ongelijkheid. De prâna of het vitale is een maalstroom van verlangens en passies, het hongert naar en spant zich in voor objecten, die aantrekken en zich afkeren van degenen, die het verafschuwen, geeft zichzelf bloot aan de vergankelijke reacties van plezier en pijn, vreugde en verdriet. Om gelijkmoedigheid tot stand te brengen in de prâna, moet men alle verlangens eruit werpen en het oefenen om kalm en gelijk te zijn voor alle objecten. Omdat de prâna essentieel een instrument is van genietingen en niet van hunkering, zal zijn finale perfectie een gelijke heerlijkheid zijn in alle objecten en een gelijke genieting van al zijn contacten met de wereld. Het hart moet op gelijke wijze afkomen van de ongelijkheden van gehechtheden en affecties, haat en angst en opgetogenheid en wraak en verdriet, en wijd en lieflijk en sereen worden, een rustige oceaan van een diep en gelukkig spiritueel gevoel. Het denkvermogen moet ook al zijn gehechtheid aan zijn eigen voorkeuren en vooringenomenheden afwerpen en zijn gewoontelijke onderwerpen aan zijn eigen ideeën en gedachten en opinies, en in onwetendheid “een kennis zien, die is gevangen gezet is en zoekt naar en wacht op verlossing, in

---

²⁶ *Letters of Sri Aurobindo*, 1st series of On Yoga II

dwaling een waarheid aan het werk, die zichzelf verloren heeft of geworpen is door het tastende denkvermogen in misleidende vormen.... Het zal zichzelf niet gebonden houden en beperkt door zijn kennis of erdoor verboden om verder te gaan naar verse verlichting, noch te krachtig een greep te leggen op de waarheid, zelfs wanneer het ten volle gebruikt wordt of het tiranniek te ketenen aan zijn huidige formuleringen".²⁷ Het moet leren om groot en lumineus gelijk te zijn aan de infiltratie en uitbreiding van het Licht erin door het ingewikkelde en vaak ondoorgrondelijke spel van duisternis en schemering. Omdat de eis van de Integrale Yoga aan ons is om niet alleen gelijk te zijn in de ziel, maar ook in het geheel van onze natuur, zal deze voorbereidende zuivering doorgaan met vooruitgaan, totdat de gelijkmoedigheid, die zo verkregen is, overgaat in de spirituele gelijkmoedigheid, de eeuwige, onwankelbare gelijkmoedigheid van Sachchidânanda Zelf, die de grenzeloze, veelvuldige beweging van het universum baseert.

Wat we tot dusver beschouwd hebben, is de passieve of negatieve gelijkmoedigheid, die berust in alle invloeden van de wereld en ze ontvangt zonder de lichtste trilling of onrust of verstoring te verraden. Er zijn drie manieren om het te ontwikkelen en tot stand te brengen in de natuur. De eerste is de weg van uithoudingsvermogen, *titikṣhā*, die de weg is van de heroïsche of stoïcijnse wil, die erop neerkomt en alle reacties van dualiteiten verplettert en die ferm en onbewogen blijft in het gezicht van alle oppositie. De tweede is de weg van onverschilligheid, *udāsinatā*, die de weg is van het filosofische intellect, dat zichzelf onthecht van de maalstroom van de lagere energieën en hen beschouwt met het oog van de kennis als geboren in de onwetendheid of illusie van de natuur. De ongedeelde onverschilligheid blijft gelijk en ondoordringbaar voor alle schokken en verrassingen van het leven --- een kalme getuige, stil en onbewogen en niet aan te vallen in zijn onbewogenheid. De derde is die van de Christelijke of Vaishnavische onderwerping, *namas of nati*, een devote overgave aan de wil van God, en een stille acceptatie van alles, dat komt, --- geluk of lijden, eer of schande, victorie of nederlaag, succes of mislukking, --- als de juiste dispensatie van de goddelijke Voorzienigheid.

Maar deze passieve gelijkmoedigheid, ofschoon een onmisbare voorlopige, is niet genoeg voor de basis perfectie van de Integrale Yoga; want het is geen hoofdzakelijke remming van de natuurlijke bewegingen, waar er in op gedoeld wordt, maar een verovering en conversie van hen, een radicale transformatie. Daarom moet aan de stille vrede van de passieve gelijkmoedigheid de opgewonden heerlijkheid, de grenzeloze Ânanda toegevoegd worden van de positieve en actieve gelijkmoedigheid, die, gewapend met het vermogen van de Geest, terugkeert naar de natuur en haar bewegingen om hen te onderwerpen en afstemmen op de goddelijke Wil, en hen transmuteren in een helder en dociel kanaal van zijn zelfexpressie in de materiële wereld. De finale perfectie van gelijkmoedigheid zal een onverstoorbare onmetelijkheid in het wezen zijn, die de verrukkelijke dynamiek ondersteunt van een geharmoniseerde en geïntegreerde natuur voor het uitgieten van de prachten van het Goddelijke in het menselijke leven.

---

²⁷ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo of *On Yoga* I

OVERGAVE

Het derde element van de fundering van de Integrale Yoga is overgave. Gewoonlijk worden alle Yoga's beoefend door een van de drie middelen: (1) persoonlijke inspanning en tapasya, (2) persoonlijke tapasya, geholpen en versterkt door de goddelijke Genade en (3) de directe werking van de goddelijke Genade en Kracht. Het laatste middel adviseert Sri Aurobindo aan de volgers van de Integrale Yoga om zich aan beschikbaar te stellen, omdat het het enige middel is, waarmee het grote objectief van de supramentale transformatie verworven kan worden. In deze Yoga wordt persoonlijke inspanning alleen gebruikt in de initiële stadia en ook dat niet voor een vooraf geplande zuivering of vooruitgang, maar enkel met het zicht om de overgave volledig en constant te maken, die natuurlijk een aanzienlijke zuivering omvat. De tapasya van het egoïstische individu ligt eenvoudig in resoluut en medelevend zijn eigen abdicatie willen, zijn opperste uitwissing, ten gunste van het ware individu, de ziel, en zijn eeuwige Meester, het Goddelijke. Ieder deel van de complexe menselijke natuur, iedere beweging van zijn denken en voelen en emotie en gewaarwording en actie, moet overgeven worden en geofferd op ieder moment van het leven, zodat het ego ontferd en onteigend helemaal zou kunnen verdwijnen en het Goddelijke de leiding op zich kan nemen van het hele wezen en het leiden naar de perfecte vervulling van zijn bestemming. Er moet hier duidelijk begrepen worden, dat de Integrale Yoga, waarvan het enige doel de transformatie is van de volledige natuur van de mens en de foutloze manifestatie van Sachchidânanda in zijn leven, niet gepraktiseerd kan worden door de normale of supernormale vermogens van zijn denkvermogen en hart. Het pad is zo steil en lang, het slingert door zo veel maagdelijke valleien en ruige rotsen, en wordt omringd door zoveel gebundelde krachten van duisternis, dat behalve voor de directe goddelijke leiding bij iedere stap, die een oprechte roep is en een integrale overgave niet kan falen te verzekeren, het doel bijna niet gerealiseerd zou kunnen worden. Bovendien is het doel zelf iets, dat niet alleen voorbij de hoogste opvatting is van de menselijke intelligentie, maar voorbij het hoogste bereik van menselijke vermogens; het kan alleen verworven worden, wanneer het allerhoogste goddelijke Licht instemt om neer te dalen en de mens te verheffen naar zijn eigen domein. In de Integrale Yoga is het het Goddelijke, die de Sâdhaka en de Siddha is, de Gids en het Doel; maar om Zijn constante leiding beschikbaar te laten zijn, is het imperatief, dat de overgave van de aspirant onverstoort, niet gereserveerd, integraal en absoluut moeten zijn; en het moet een overgave zijn aan de allerhoogste Bewustzijnskracht van het Goddelijke, de eeuwige Mahâshakti, de allerhoogste Moeder.

We moeten nu doorgaan om in ogeschouw te nemen, wie deze Moeder is, de enkele Leider van de Integrale Yoga, en hoe we ons hele zelf het beste aan Haar transformerende Liefde over kunnen geven.

HOOFDSTUK VI

DE MOEDER IN HAAR DRIEVOUDIGE DOEL

SRI Râmakrishna drukte een van de kardinale waarheden uit van de integrale spirituele realisatie, toen hij zei, dat de Moeder de sleutel houdt tot de verblijfplaats van Brahman en tenzij Zij het levert als een Genade, kan niemand Brahman van aangezicht tot aangezicht zien. Sri Râmakrishna's eigen zelf-creatie naar de Moeder was onbetwistbaar en ongeschonden tot de laatste dag van zijn leven, ondanks zijn Vedântische initiatie en de definitieve Vedântische ervaring van de allerhoogste status van het ongedifferentieerde Absolute. Als Vaishnava, Tânik, Vedântin, Christen, Moslim, alle in een, bleef hij het Moeder's kind, goddelijk vrij in zijn onvoorwaardelijke afhankelijkheid van Haar begeleiding en daarom intuïtief onberispelijk in al zijn bewegingen. Dit feit van de absolute afhankelijkheid van een dergelijke spirituele held van de Genade en begeleiding van de Moeder, die de orthodoxe Vedântin, Totâpuri liet schrikken, verbaasde en op het laatst veroverde, die in de onbuigzame trots van zijn exclusieve monisme gedurfd had om de grote Moeder te ontkennen en zelfs te bespotten. Naast zijn kinderlijke afhankelijkheid van de Moeder, flitst Sri Râmakrishna's afgoderij, zijn aanbidding van haar beeld van klei, niet alleen als een voorlopig middel naar spirituele vooruitgang, maar zelfs als een onmisbaar element van de bekronende uitdrukking van zijn God-dronken toestand en de hoogste verlichting, een mysterieuze hint, een bare maar erg belangrijke suggestie van een zekere waarheid, die voor ons klaarblijkelijk zal zijn, wanneer we voortgaan in onze beschouwing van de objectivering en individualisatie van de Moeder's Aanwezigheid voor een radicale transformatie van onze actieve natuur.

De Moeder, die Sri Râmakrishna aanbad en Kâli noemde, is de allerhoogste Shakti, tegelijk transcendent en universeel, die, als de Bewustzijnskracht van Brahman, de werelden schept, samenstelt en ondersteunt door de onbegrensde macht van Haar Wil en Vermogen, en hen begeleidt door verscheidene fasen van een onvermijdelijke constructie en destructie naar het doel van perfectie, die Zij, in Haar oneindige Liefde en Kennis, voor hen verordend heeft. Zij werd aanbeden door de Vedische zieners als Aditi, door de Tâniks als Adyâshakti en Mahâshakti en sporen van haar aanbidding worden gevonden in de vervagende herinneringen van de Babylonische, Egyptische, Assyrische en Chinese tradities van de Moeder-cultus, of het creatieve vrouwelijke principe. Sri Râmakrishna's combinatie van de Vedânta en de Tantra was een profetische verwerving van allerhoogste belang; --- het was, in waarheid, een combinatie van het Absolute en de kosmische manifestatie, van Hemel en Aarde, van Geest en Materie.

Is deze transcendente en universele Shakti de Moeder, naar wie we geroepen worden om zich over te geven? Is Zij de enkele leider van de Integrale Yoga? Wanneer het zo zou zijn, dan zou onze Yoga identiek zijn met de Tâniksche Yoga en beroofd worden van veel van zijn integraliteit en karakteristieke potentie voor de fysieke transformatie en de goddelijke manifestatie; want de transcendente en universele Moeder, zoals voorzien door Tantra, kan de ziel bevrijden van de bindingen van de lagere natuur en eraan ofwel de toestand van een meesterlijke

universaliteit schenken of van een kenmerkloze oneindigheid in het Transcendente; maar een goddelijke vervulling in het aardse bestaan door de transfiguratie van zelfs het oppervlakkige fysieke wezen van de mens, en een verovering en conversie van de Materie zelf is een voltooiing, die iets meer vereist dan dan deze twee heldere houdingen van de Moeder --- een andere en meer directe en concrete dynamische houding en vermogen, waarin Zij haar victorieuze Kracht kan kanaliseren in de materiële wereld en de onweerstaanbare ontkieming dwingen en versnellen van een goddelijk ras in de mensheid. Het is een houding in de oplossende duisternis van de wereld voor het planten van Haar hoogste regenererende en transformerende Licht, de houding van een speciaal Vermogen voor een nieuwe schepping en een hernieuwing en hervorming van het volledige wezen van de mens. Tenzij Zij op Zichzelf de onenigheden en onbekwaamheden van het materiële leven aanneemt, en neerdaalt in de blinde afgrond van haar onbewuste oorsprong, kan Haar goddelijke Licht niet groeien en glanzen in deze schemerige verspilling van het aardse bestaan. Wanneer de transcendenten en universele houdingen alle beslissende veranderingen en revolutionaire vertrekken zouden kunnen beïnvloeden in het leven van de mensheid, zou er geen noodzaak zijn voor de Avatar; maar dat is niet, hoe de Moeder omgaat met het evolutionaire leven van Haar kinderen. Als de transcendenten Shakti draagt Zij het fiat van het Absolute, als de universele Mahâshakti ploegt Zij en bereidt zij de grond voor voor de uitwerking van van het fiat, en door een directe neerdaling en belichaming neemt Zij een goddelijke individualiteit aan en wordt het brandpunt van het bevruchtende fiat, zodat de initiële stap van het bedoelde vertrek veilig en onherroepelijk genomen zou kunnen worden, en een definitieve richting en leiding gegeven zou kunnen worden aan de Godwaartse Odyssee van de mensheid. Haar individuele houding in de materiële wereld is een imperatieve eis van de logica van fysieke transformatie en het goddelijke leven. Bovendien zijn het doel van de Integrale Yoga, dat de supramentale vervulling van het Goddelijke in de mens is, de infusie van het supramentale principe in de Materie en de uiteindelijke conversie van het materiële leven in het supramentale leven, een werk van dergelijke immense en ingewikkelde moeilijkheden, dat zelfs de machtigste en meest gedurfde inspanning, ofschoon geholpen en versterkt door de universele en transcendenten Moeder, krachteloos is om het te verwerven. De transcendenten en universele Moeder moet naar beneden komen in de duisternis van het materiële bestaan, een menselijke vorm aannemen, Zichzelf identificeren met de aarde en haar kinderen en langzaam maar gestaag hen doordringen met Haar supramentale Licht en Kracht. De inwijding van de heerschappij van het Supramentale in de Materie kan niet gedaan worden door de mentale mens, hoe hoog zijn ziel ook gezweefd zou hebben in de werkelijkheden van de Geest. De geïncarneerde individualiteit van de Allerhoogste Moeder kan alleen "de bedekking afscheuren en het vat vormen en in deze wereld van duisternis en valsheid en dood en lijden de Waarheid en Licht en goddelijke Leven en de onsterfelijke's Ananda naar beneden brengen."²⁸

---

²⁸ *The Mother* door Sri Aurobindo

DE TRANSCENDENTE HOUDING

In de allerhoogste Purusha is de Moeder als Chit of Parâsamvit²⁹ omwikkeld in een niet te onderscheiden vereniging met haar eeuwige Gemalin. Terwijl Zij oneindige potenties in Zichzelf houdt, wordt Zij ondergedompeld in de onuitsprekelijke zaligheid van Haar ongedifferentieerde bestaan. Er is daar geen schepping, niet de minste rimpel of vibratie van enige zelf-uitbreidende Kracht; --- alles is verzameld, stom, stil. Zelfs over haar spreken als de Moeder is spreken in termen van een latere ontwikkeling om toe te passen als voorlopig benaming. De Moeder's hoogste houding, zoals we het kunnen opvatten, is, waar Zij staat in de tijdloze stilte van het unitaristische bestaan, als de lumineuze verbinding tussen het niet manifeste Absolute en de veelvuldige manifestatie. Zij is daar als de oorspronkelijke, oneindige Bewustzijnskracht, Chit-shakti, die in Zichzelf het Allerhoogste Goddelijke draagt als de eeuwige Sachchidânanda, en uit Hem de onberispelijke harmonie brengt van neerdalende hiërarchieën, de Vermogens en Principes, die heersen over de verscheidene ritmes en patronen van manifestatie en schepping. Majestueus en verheven staat Zij boven Tijd en Ruimte, boven alle eenheid en veelvuldigheid, boven de Goden en hun orkestrale bewegingen, bevrijdt uit de onpeilbare afgrond van het ultieme Wezen de oneindige mogelijkheden van Zijn zelf-formulering en zelfexpressie. Zij is de Matrix en de Moeder van alles, dat bestaat in het universum en er voorbij, en bepaalt alles, dat hier en ergens anders plaatsvindt.

DE UNIVERSELE HOUDING

De universele Moeder, Mahâshakti, staat boven de werelden, die Zij uit Zichzelf projecteert, en al hun complexe spel van manifesterende krachten domineert en richt. Zij houdt zich bezig met de perfecte werking van wat dan ook, dat naar Haar overgebracht wordt door Haar transcendente bewustzijn uit het Absolute. Met de assistentie van Haar emanaties, die de grote lijnen van de universele actie voorbereiden en erover presideren, bestuurt Zij de veelvuldige bewegingen van de wereld door de nauwkeurigheid en rechtschapenheid van Haar Wetten. De mechanische Natuur, waar we allemaal bekend mee zijn, het aspect van Prakriti, is alleen de lagere uitvoerende vorm van deze kosmische Mahâshakti. Boven de natuur van de drie guna's of essentiële modi van het aardse bestaan beweegt Zij in de vrijheid van Haar spirituele oneindigheden en scheidt en vernietigt in de stappen van een onwankelbare kennis. Terwijl Zij Prakriti samenstelt en transcendeert, bepaalt Zij en overheerst al haar werkingen, alle verwikkelde vermengingen van guna's. Haar onbeperkte visie omarmt in zijn slag tegelijk de ultieme objectieven van de schepping en de kleine details van de werking van iedere kracht en energie, iedere regel en ritme; en Haar wakkere Vermogen houdt het kosmische spel in een eeuwigdurende progressieve beweging, en voorkomt, dat het in een desintegrerende chaos tuimelt.

“Maar er zijn veel niveaus van Haar schepping, veel stappen van de Goddelijke Shakti. Op het hoogtepunt van deze manifestatie, waar we deel van zijn, zijn er werelden van oneindig bestaan, bewustzijn, oneindige kracht en zaligheid,

---

²⁹ Transcendent Bewustzijn

waarboven de Moeder staat als een ongesluierd eeuwig Vermogen. Alle wezens leven en bewegen daar in een onuitsprekelijke volledigheid en onveranderlijke eenheid, omdat Zij hen voor altijd veilig in Haar armen draagt. Dichterbij ons zijn werelden van een volmaakte supramentale schepping, waarin de Moeder de supramentale Mahâshakti is, een Vermogen van goddelijke alwetende Wil en almachtige Kennis, kennelijk altijd in zijn onfeilbare werken en spontaan perfect in ieder proces. Daar zijn alle bewegingen de stappen van de Waarheid; daar zijn alle wezens zielen en vermogens en lichamen van het goddelijke Licht; daar zijn alle ervaringen zeeën en vloed en golven van een intense en absolute Ananda.”³⁰

De supramentale Mahâshakti heeft vier van Haar grote aspecten gemanifesteerd in Haar bestuur en begeleiding van ons aardse bestaan: een is Haar aspect van Maheshwari, een andere van Mahâkâli, de derde van Mahâlaksmi en de vierde van Mahâsaraswati.³¹ Zij corresponderen meer of minder bij benadering met de vier aspecten van Nârâyana, zoals beschreven in de Vaishnava Pancharâtra --- Vâsudeva, Shankarshan, Pradyumna en Aniruddha --- en er kan van gezegd worden, dat zij oorspronkelijke differentiërende termen zijn van de vier Varna's of vier basistypen van het menselijke temperament, Brâhmin, Kshatriya, Vaishya en Shudra. Een harmonieus tot stand brengen van de vier aspecten van de Supramentale Moeder in een menselijk wezen, stelt de integrale perfectie samen, en is een essentiële conditie van het goddelijke leven in de materiële wereld. Maheshwari met haar al-verlichtende en al-bevelende pracht van kennis, Mahâkâli met haar donderslagen en bliksems van kracht, Mahâlaksmi met haar boeiende en verheffende genade en harmonie, en Mahâsaraswati met haar perfectie van organisatie en uitvoering en haar foutloze beheersing van de wetenschap en het vakmanschap en de techniek van dingen, vond in de mens de creatieve volheid van de goddelijke Natuur. Er zijn andere en hogere aspecten van de kosmische Mahâshakti, maar zij zijn nog niet opgevallen en zich gemanifesteerd in het aardse spel; alleen wanneer de vier boven zichzelf geïnstalleerd hebben in de getransformeerde menselijke natuur, kunnen zij zich manifesteren en hier dynamisch worden.

Het zal van de bovenstaande beschouwing duidelijk geworden zijn, dat Sri Aurobindo's opvatting over de universele Mahâshakti en Haar principale dynamische aspecten en hun neerdaling en openbaring in de mens, gekarakteriseerd wordt door een heldere bepaaldheid, die de gewoonlijke vaagheid en verwarring vervangt, die aan hen gehecht zijn, en hen verandert in onderscheiden, tastbare werkelijkheden, die onmisbaar zijn voor de perfectie van de Integrale Yoga. Ieder aspect vertegenwoordigt een essentiële waarheid van ons wezen, een potentiële waarheid van ons zoeken, en een concrete waarheid van ons ultieme worden; en allen moeten gegrepen worden en geharmoniseerd in een opstijgende en neerdalende ervaring, die culmineert in de transmutatie van de lagere natuur (Aparâ Prakriti) in de hogere (Parâ Prakriti). Deze transmutatie is de crux van het hele proces van de Integrale Yoga en juist het draaipunt van zijn finale doel; en de betekenis van de absolute overgave aan de Moeder in Haar drievoudige houding komt duidelijk naar buiten, wanneer we de stappen volgen van deze radicale transmutatie. Want wie anders dan

---

³⁰ *The Mother* door Sri Aurobindo

³¹ Voor verdere details refereer naar *The Mother* door Sri Aurobindo

de Goddelijke Moeder kan deze verandering bewerkstelligen van de lagere in de hogere natuur, de mens de dubbele vrijheid van zelfexpressie schenken --- de vrijheid van de ziel en de vrijheid van de omgevormde en vergoddelijkte natuur?

DE INDIVIDUELE HOUDING

De meest onmiddellijk effectieve en mysterieus transfigurerende houding van de Moeder is in Haar geïncarneerde individualiteit. In Haar universele houding handelt Zij volgens de kosmische Wet van Haar eigen schepping; --- Zij legt de lijnen neer, behoedt Haar energieën, ontwikkelt de stadia, en leidt alle dingen en wezens volgend hun naturen naar hun bestemde doelen; maar de buitengewone uittochten, de nieuwe oorspronkelijke mogelijkheden gaan voort uit het Transcendente en de individuele houding van de Moeder, die, terwijl zij het Transcendente vertegenwoordigt, het enkele kanaal wordt van die mogelijkheden, zowel als van de Wil en de Genade, die hen hier realiseren. Maar voor deze individuele belichaming kon de transcendentale Wil bijna geen direct middel vinden om zich volledig te vervullen in de materiële wereld. De belichaamde fysieke actie van de individuele houding van de Moeder is een constante gelegenheid voor ons belichaamde wezen om de goddelijke Genade te benaderen en contacteren, en de vrede te versnellen van onze evolutie in onze dynamische goddelijkheid.

De individuele goddelijke Moeder, die tegelijk transcendent en universeel is in Haar bewustzijn, brengt de transcendentale Wil naar beneden naar nieuwe schepping en dringt het binnen in die individuele eenheden van de mensheid, die zich openen en overgeven aan Haar in een onblusbare aspiratie om Haar instrument op aarde te worden.

In het tijdperk, waarin we leven, is de Wil van de Transcendente, zoals Sri Aurobindo ons verzekert, de manifestatie van het supramentale Goddelijke in de materiële wereld. De individualiteit van de Moeder is, ofschoon Zij in vol bezit is van haar transcendentie en universaliteit, het levende medium van de supramentale Kracht en het supramentale Licht, dat naar voren gebracht wordt voor de supramentale schepping en vervulling in de mensheid. De sleutel tot de hoogste spirituele verwerving van de moderne tijd is daarom in de handen van de Moeder, en om in staat te zijn om Haar Genade te ontvangen is te kwalificeren voor een deel in de glorie van die voltooiing.

Dit brengt ons tot de vraag van het Avatarschap van God. Ieder tijdperk van een cruciale ommekeer in het leven van de mensheid wordt bevestigd door een definitieve Aanwezigheid en Vermogen van het Goddelijke, die zagezegd de kracht en de top vertegenwoordigen van het doel, dat gerealiseerd moet worden, het werk, dat tot stand gebracht moet worden. Dat, wat de specifieke verwerving verordent --- en het is altijd de Wil van de Transcendente, die het doet --- daalt hier neer in een sterfelijk huis om het werk te initiëren, het maagdelijke veld door te ploegen en het gouden zaad te zaaien, zodat een nieuw tijdperk ingeluid zou kunnen worden en nieuwe mogelijkheden naar realisatie zou kunnen drukken. Iedere incarnatie heeft een bijzondere missie om te pionieren, en ofschoon alle incarnaties identiek zijn in hun oorsprong en essentie, --- want zij zijn de Transcendente in individuele menselijke vormen en bewust van hun goddelijke Zelf, --- ieder eist een absolute

trouw en loyaliteit van zijn tijdgenoten voor de vervulling van zijn bijzondere werk in de wereld.³² Het zal niet werken om exclusief verbonden te zijn aan Rama in het tijdperk van Krishna, want ofschoon Rama en Krishna in essentie hetzelfde zijn, vertegenwoordigt ieder een definitief, specifiek werk, God's eigen werk, dat alleen tot stand gebracht kan worden, wanneer het denkvermogen en het hart van zijn tijdperk zich devoot naar hem en zijn ideaal keren. Dit betekent geen sloop van de andere Avatars, maar een van harte overgave aan de huidige, samen met een algemene adoratie van alle. Natuurlijk is, wanneer het doel is om te ontsnappen uit de wereld van onwetendheid en lijden naar een of ander gelukkig Verderop, of verenigen met het Goddelijke in Zijn suprakosmische Transcendentie, de aanbidding van welke Avatar dan ook even effectief als die van enige andere; maar wanneer het doel is om de speciale Wil van het Goddelijke te vervullen in het tijdperk, waarin men toe behoort, is een dynamische overgave zonder tegenzin de beste manier om God's werk te helpen en dat van alle Avatars in de onderhandeling. Wanneer er geen waarheid was in de bijzonderheid van de Avatar's missie, dan zou juist het feit van Avatarschap alle betekenis verliezen, of zou een Avatar genoeg zijn voor alle tijdperken, die nog komen.

De individuele belichaming van de Moeder is het gezicht en voorkant van de Transcendente, die de aarde bewandelt voor zijn bevrijding en transformatie. Het is een belichaming, die bezielde is met de kracht en stralend met de glorie van de Allerhoogste aan de ene kant en gestempeld met het hoogste offer van een verlossende liefde en compassie aan de andere. Wie anders dan de Moeder zou binnengegaan kunnen zijn in in de ongepeilde diepten van het Onbewuste, "de verschrikking van valsheid" aangeraakt met Haar vinger, en ingestemd met dat werk in die "allerhoogste duisternis", zodat het goddelijke Licht zelfs daar aangestoken zou kunnen worden, en de evolutie niet zou voortgaan vanuit onwetendheid, maar van bewustzijn naar groter bewustzijn, en vreugde en vrijheid en harmonie slepen naar hun hoogste perfectie? "Gij dompelde mij onder, O Heer, in de meest ondoorzichtige duisternis; het moet dan zijn omdat Gij Uw licht zo sterk gevestigd hebt in mij, dat Gij weet, dat het de gevaarlijke test zal doorstaan. Heeft Gij me gekozen om neer te dalen in de maalstroom van deze hel als Uw toortsdrager?"³³ Zodanig was het gebed, dat de Moeder naar boven stuurde uit de "maalstroom van de hel", waarin zij neergedaald was en het antwoord van het Goddelijke klonk helder en categorisch: "Ik heb u gekozen uit alle eeuwigheid om mijn uitzonderlijke vertegenwoordiger te zijn op de aarde, niet op een onzichtbare en verborgen manier, maar op een manier, die klaarblijkelijk is voor de ogen van alle mensen. En wat gij geschapen werd te zijn, zult gij zijn."³⁴ "Vecht, opdat gij zou kunnen veroveren en triomferen; worstel om alles te beklimmen, dat tot deze dag opgekomen is, om een nieuw Licht te laten verschijnen, het nieuwe voorbeeld, dat de wereld nodig heeft. Vecht koppig tegen alle uiterlijke en innerlijke obstakels. Dit is de parel zonder prijs, die voor u voorgesteld is om te realiseren."³⁵ Zelfs zo ver terug als 1915 wist de Moeder niet alleen in de diepten van Haar wezen, waar Zij altijd volledig ontwaakt geweest is sinds Haar vroege kindertijd,

---

³² Vergelijk de woorden van Jezus Christus, "Ik ben de deur: door mij zal iedere mens, die binnenkomt, gered worden."

³³ *Prayers and Meditations van de Moeder.*

³⁴ Idem

³⁵ *Prayers and Meditations van de Moeder.*

maar in het uiterlijke fysieke wezen, dat het Uw wil is, dat ik uit het hart van deze zware en obscure Materie de vulkaan moet loslaten van Uw Liefde en Licht. Het is Uw wil, dat met het breken van alle oude conventies van de taal er het Woord moet opkomen om U uit te drukken, het Woord, dat nooit eerder gehoord is; het is Uw wil, dat de integrale vereniging gemaakt zou moeten worden tussen de kleinste dingen beneden en het meest sublieme en meest uitgestrekte boven; en dat is waarom, O Heer, terwijl U me afsnijdt van alle religieuze vreugde en spirituele extase, me alle vrijheid ontnemt om me exclusief op U te concentreren, U heeft tegen me gezegd, "Werk als een gewone mens in het midden van gewone wezens; leer om niets meer te zijn dan zij zijn in alles, dat zich manifesteert; associeer met de integrale weg van hun wezen; want voorbij alles, dat zij weten, alles, dat zij zijn, draagt gij in uzelf de toorts van de integrale pracht, die niet wankelt, en door associëren met hen, zult gij dit in hun midden dragen."³⁶

Dit is het werk, dat de Goddelijke Moeder moet doen op aarde in Haar individuele houding, een werk van onvoorstelbare arbeid en zwoegen, dat van dag tot dag gedragen wordt in de tanden van de ergste oppositie van de krachten van duisternis, en de onverschilligheid of koud scepticisme van zelfs diegenen, voor wiens bevrijding en perfectie Zij zwoegt. Diegenen, die aan Haar voeten geleefd hebben, weten, wat het voor Haar betekent, een beeld van vlekkeloze zuiverheid en eeuwige zaligheid, om te leven in de stinkende beerput van de menselijke verlangens en lusten en passies, omgeven door lijden en duisternis en lelijkheid, bekogeld door perversiteit en gestoken door valsheid --- te leven in associatie met hebzucht en verraad en ondankbaarheid, zodat Zij beetje bij beetje door het onweerstaanbare vermogen van Haar transformerende Liefde de beerput zou kunnen veranderen in een kristallen stroom van hemelse wateren en terwijl Zij de mens bevrijdt van het juk van onwetendheid en hem reinigt van alle onzuiverheden, hem kan overbrengen naar de armen van de Goddelijke. En toch weten diegenen, die Haar kennen, niets van van het werk, dat Zij gedaan heeft achter de sluier, diep in de put, ver in de achterlanden, waar de inheemse eetlust van de dierlijke mens bruisen en stijgen, en de grimmige inertie en ongevoeligheid van de Materie een onbetwiste heerschappij houdt. Niemand kan het geduld afmeten, de liefdevolle eenzaamheid, de onvermoeibare verdraagzaamheid en de kalme, helderziende zekerheid, waarmee Zij de onderzeese bases van het menselijke bestaan en de menselijke natuur omgevormd heeft, zodat op een dag de mens ongehinderd zou kunnen groeien in zijn vorstelijke godheid en het gezicht van de aarde laten stralen met de schoonheid en zaligheid van het Goddelijke.

De allerhoogste Moeder in Haar individuele houding is de meest nabije en gemakkelijkste toegang tot ons fysieke wezen, wiens transformatie en conversie de belangrijkste conditie is van de supramentale manifestatie. In de Integrale Yoga telt geen spirituele ervaring voor veel, tenzij het wordt vertaald in de termen van het fysieke wezen en geklonken en geopenbaard in de uiterlijke natuur en actie. De Moeder's fysieke Aanwezigheid en contact, opgeladen met het supramentale Licht en de supramentale Kracht, en Haar constante controle en begeleiding, eliminatie van kwaad en dispensatie van Genade, zijn een garantie van de ultieme victorie van de Geest over de Materie; want wie kan het Vermogen van Haar weerstaan, tegen

---

³⁶ *Idem*

wie het Goddelijke gezegd heeft, “Zijt Gij niet mijzelf, gekristalliseerd voor mijn werk?”³⁷ “Het Goddelijke moet menselijkheid aannemen, zodat het menselijke wezen zou kunnen rijzen naar het Goddelijke.”³⁸

---

³⁷ *Prayers and Meditations van de Moeder.*

³⁸ *Letters on the Mother* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK VII

DE INTEGRALE YOGA

DEEL I

DE ACHTERGROND

DE essentiële waarheid, die het concept informeert van de Integrale overgave is een drievoudig postulaat: Dat het Goddelijke de alomtegenwoordige Werkelijkheid is, het al-samenstellende en al-transcenderende Wezen, wiens progressieve zelf-manifestatie in de Materie het doel is van de evolutionaire aardse Natuur; dat de allerhoogste Bewustzijnskracht van dit Wezen of eerder het Wezen Zelf als Bewustzijnskracht of Shakti, de *Magna Mater*, of de *Megale Dunamis* van de Gnostici, uit Zichzelf dit immense en ingewikkelde web van werelden geweven heeft; en dat de alwetende Wil van de Shakti, en niet enige Kans of gril van een onbewuste Kracht of Energie, het volledige universum beweegt van zijn eigen schepping en handelt in en door alle schepselen en dingen en gebeurtenissen. Wanneer we eenmaal deze drievoudige waarheid toegeven, zijn we op de weg om de betekenis te appreciëren van de integrale overgave in de Integrale Yoga. Want, wanneer er overal een bewuste Shakti is, de transcendente en universele Moeder, in al Haar zelf-formaties, organisch en anorganisch, en wanneer het Haar Wil is, die heimelijk of openlijk, alle actie initieert, inspireert en beïnvloedt en zichzelf uitwerkt door de verwarde combinaties en opposities van myriaden elementen; wanneer Zij, die onzichtbaar is voor ons sterfelijke zicht en niet erkend door onze mentale onwetendheid, de Ziel van onze ziel is (*parāprakṛtirjīvabhūtā*) en het Leven van ons leven (*prāṇasyedam vaśe sarvam* of *prāṇaḥ prajānām*), dan is een blijde en liefdevolle zelf-overgave aan Haar Vermogen de beste manier om onze eenheid te realiseren met het Goddelijke en onze bestemming in de wereld te vervullen. Het is niet hoofdzakelijk het vertrouwen en de emotie van ons hart, die deze overgave induceren, maar ook onze rede, wanneer het de toverij van de zintuigen te boven komt en de verslavende verlokking van materiële objecten en interesses, dicteert het als het enkele middel voor de opperste vervulling van ons hele wezen.

Een verlichte intelligentie kan niet vastgebonden blijven aan de ruwe feiten van de materiële wereld, en ondoordringbaar voor de roep van de Geest. Met zijn visie gedeblokkeerd, zijn voorstelling los geklemd, en zijn gevoeligheden gescherpt en subtiel gemaakt, moet de mens, die de geheime wet van zijn evolutie volgt, die een wet is van continue zelf-transcendentie, omhoog kijken voorbij de grenzen van zijn denkvermogen en zijn onderzoek uitbreiden in de domeinen van de Geest met zoveel vertrouwen en moed als hij eist in zijn onverschrokken en onvermoeibare onderzoek van de gebieden van de Materie. Hij moet zich realiseren, dat zijn wetenschappelijke scepticisme een andere naam is voor het fanatisme van de materialist, een perverse weigering om de subtielere waarheden van het bestaan te zien en de blijvende wet te kennen en de essentie van zijn wezen. Een spiritueel ontwaken zal zijn bewustzijn verwijderen, veel faculteiten ontwikkelen, die slapend in

hem liggen, en hem een stap verder brengen voorbij Bergson, waar hij het ene *Elan* zal waarnemen, niet alleen vitaal, maar ook fysiek, mentaal en spiritueel, --- de ene, ondeelbare, bewuste Kracht, die zijn veelvuldigheid en diversiteit toepast op de basis van zijn onvervreembare eenheid; en als hij die al-scheppende en al-samenstellende Kracht realiseert als de universele Moeder en zichzelf aan Haar overgeeft, zodat zijn wezen, dat niet afgebogen is door de wispelturige verlangens en ongehinderd door de voorkeuren en aarzelingen van zijn ego, zou kunnen bloesemen met dezelfde spontaniteit als bloem bloesemt onder de koesterende liefde en zorg van Haar al-doordringende Aanwezigheid. Zijn overgave aan de Moeder zou dan een net zo natuurlijke beweging zijn als de overgave van de golf aan de zee, --- de microkosmos zal deelnemen aan de vrijheid en soevereiniteit van de macrokosmos. Een verdere stap zal hem leiden van de universele naar de transcendente Moeder, in wiens armen van niet aflatende liefde hij zijn eeuwige rust zal vinden, zelfs terwijl hij, verenigd met Haar universele aspect, een onsterfelijke's leven leeft op aarde, Haar Wil vervult en het Goddelijke manifesteert. Wat utopisch lijkt en onmogelijk voor zijn gevangen gezette mentale ego, zal op een dag natuurlijk lijken en onvermijdelijk voor zijn bevrijde bewustzijn. Weten, dat zijn atomaire wezen gegeneerd, onderhouden en geleid wordt naar zijn evolutionaire perfectie door het alomtegenwoordige plenum van Moeder's levende Aanwezigheid, en zichzelf helemaal overgeven met een ongestoorde vreugde en vrijgevigheid aan Haar Kracht, die tegelijk Licht en Liefde is, is mensen's verlossing en zijn eerste beslissende stap naar kennis.

DE DRIEVOUDIGE OVERGAVE

De mens is samengesteld uit lichaam, leven, ziel en denkvermogen. Van deze vier elementen is de ziel, die gemaakt is van de Liefde en Heerlijkheid van de Allerhoogste, eeuwig aan Hem overgegeven. Niets kan het van Hem afwenden, niets kan het verleiden naar de sluwe wegen van de onwetendheid. Het heeft geen verlangen en geen ego; het reageert niet met plezier of pijn op de dualiteiten van de wereld. Alleen de drievoudige natuur van het denkvermogen, leven en lichaam, die gegroepeerd zijn rond en gemanipuleerd door het ego, is gehecht aan de schuivende vlakken van het bestaan en zelf-geïsoleerd van de Geest, zijn oneindige bron en ondersteuning. Niet gewaar van zijn ziel en het Goddelijke, dat erin verblijft, en geïdentificeerd met het mobiele mechanisme van zijn drievoudige natuur, voelt de mens zichzelf als een afgescheiden wezen, dat neergezet is te midden van andere afgescheiden wezens en krachten, om zijn eigen carrière zo goed als hij kan uit de kerven door een serie botsingen en compromissen. Hij verwacht niet, dat zijn egoïstische individualiteit, terwijl hij zijn gescheiden bestaan aanneemt en zichzelf stort op zijn vrije wil, een onwetend gereedschap is van de Natuur, en dat al zijn geroemde schenkingen van intelligentie en onafhankelijkheid van beoordeling, bewustzijn en ethische instincten slechts instrumentele giften zijn, die van achter en van vanboven gecontroleerd en gericht worden door de ene universele Shakti, waarvan het alleen een expressief medium is. Deze drievoudige natuur van het denkvermogen, leven en lichaam moet overgeven worden aan de Moeder, aan wie het in werkelijkheid toebehoort, want alleen door overgave aan de oneindige,

alwetende kracht van de Moeder kan het genezen worden van zijn egoïstische vervormingen en geleid naar zijn hoogst mogelijke perfectie en vervulling. Overgave zal het niet verminderen of verarmen, het zal het eerder vergroten en verrijken voorbij elke voorstelbare maat.

DE OVERGAVE VAN HET DENKVERMOGEN

Omdat de geheime zin van de evolutie de volle en perfecte verschijning is van het Goddelijke in het menselijke individu, is het motorische middel om het te verwerven, een progressieve zelf-transcendentie is door het dubbele vermogen van aspiratie en verzaking. Het bewustzijn van het individu moet aspireren naar het hoogste, dat het kan bevatten en voorstellen, en tegelijkertijd altijd zijn gehechtheid verzaken aan wat het al verworven heeft. Er is geen zelf-transcendentie mogelijk zonder een gecombineerde werking van deze twee vermogens. Wanneer we ons niet uitstrekken naar oneindigheid, blijven we gekribd in het eindige; en wanneer we de vlakken niet verlaten, kunnen we niet naar de pieken rijzen. Aspiratie zonder verzaking is een ijdele voorstelling, en verzaking zonder aspiratie is een vreugdeloze zelf-ontkenning. Daarom moeten de twee vermogens samen aangewend worden om de opperste zelf-transcendentie van ons wezen te bewerkstelligen.

Filosofen, wetenschappers en denkers bereiken in het algemeen intellectuele eminentie door hetzelfde dubbele proces van aspiratie en verzaking. Wanneer zij bezig bleven met fysieke interesses, zoals het onverlichte deel van de mensheid, of zichzelf volledig lenen aan de drang van vitale verlangens en de ambitie voor vitaal succes en bevrediging, dan zou hun opstijging naar de intellectuele hoogten onmogelijk geweest zijn. Een toenemende verzaking van de lagere pleziertjes en bezigheden en een standvastige kijk omhoog hebben hen gekroond met intellectuele glorie. Maar zelfs de hoogste mentale eminentie is een schemerig plateau, dat geen direct zicht van de Waarheid beveelt. Waar we zijn aangekomen door inspannend mentaal streven, is geen kennis, maar op zijn hoogste enkele schaduwachtige beelden en fragmenten van kennis, enige aspecten van de Waarheid, die gescheurd zijn uit hun harmonieuze eenheid en omzoomd met de nimbus van onze denkvermogens. Er is geen kennis in het denkvermogen, maar het wordt lastiggevallen door twijfel en uitgedaagd door nieuwe ontdekkingen --- we lijken te bewegen van hypothese naar hypothese, terwijl we speculeren, inbeelden, vermoeden, experimenteren, en nooit enige verzekerde, onweerlegbare waarheid, enige finale oplossing van de problemen van het leven krijgen.

Wat is de remedie? Dezelfde als die we toepasten, ofschoon onbewust, in de voorbije cruciale stadia van onze evolutie --- de verzaking van onze gehechtheid aan wat we bezitten of koesteren, en een aspiratie naar iets, dat hoger en wijder is. Wanneer we oprecht overtuigd zijn van de inherente beperkingen van het menselijke denkvermogen en zijn onvermogen om ons naar de Waarheid te leiden, moeten we ophouden met het te verheerlijken, en onze exclusieve onafhankelijkheid ervan en obsessie met zijn bezigheden verzaken, en aspireren naar een opstijging naar het volgende hogere vlak van bewustzijn. Een scherp gevoelde ontevredenheid met de mentale beperkingen zal nieuwe deuren openen naar het oneindige en ons een stap vooruit laten gaan op onze reis naar de Waarheid; want het is zeker ongelooflijk, dat

na zoveel evolutionaire vooruitgang en belofte van perfectie, we zouden moeten stoppen bij een half resultaat en doorgaan met rond te tasten in de schemering van het denkvermogen. Maar er is altijd een beperking aan het denkvermogen's eigen vermogen van zelf-transcendentie, die een overgave noodzakelijk maakt aan de oneindige goddelijke Kracht van de Moeder.

In de Integrale Yoga wordt niet geprobeerd om het denkvermogen met geweld te verstillen of te onderdrukken, zoals gedaan wordt in enige van de andere Yoga's, in het bijzonder in Râja Yoga. Omdat het doel van de Integrale Yoga, dat een dynamische vereniging is, niet alleen van de ziel, maar van ieder deel van zijn aardse natuur, met het Goddelijke, en een resulterende perfectie en vervulling van het hele wezen van de mens, wordt noch het denkvermogen, noch het leven, noch het lichaam gedwongen of geatrofieerd, of buiten gelaten in de koude schaduw van een rechtvaardige verwaarlozing. Ieder deel, iedere vezel van onze complexe natuur heeft een goddelijke oorsprong, een goddelijk recht om te bestaan en te groeien, en een onmisbaar, legitiem gebruik in de dienst van God in de wereld. De overgave van het denkvermogen betekent daarom in de Integrale Yoga een overgave van al zijn faculteiten en functies in de handen van de Moeder, zodat Zij op Haar ondoorgrondelijke, maar onfeilbare manier hen zou kunnen zuiveren en transformeren, en hen potente instrumenten geven voor de ontvangst en transmissie van Kennis.

Het denkvermogen wordt betrokken van het Supramentale, het dynamische Waarheidsbewustzijn van het Oneindige; maar in de evolutionaire onwetendheid van het menselijke bewustzijn lijkt het afgesneden te worden van zijn bron --- ofschoon het in werkelijkheid niet is, --- en werkt als een verdelend en differentiërend instrument. Het beveelt geen visie van het Oneindige, geen perceptie van de ondeelbare eenheid en totaliteit. Het handelt met elk object alsof het een aparte eenheid zou zijn, die relaties heeft, maar geen identiteit met de rest. Zijn karakteristieke actie is om te verdelen en uit elkaar te halen, te scheiden en samen te voegen, te analyseren en synthetiseren, maar altijd op de basis van een scheidende onwetendheid; en het is daarom constitutioneel niet in staat om de waarheid van het bestaan te bereiken, die de waarheid is van eenheid en totaliteit. In het leven is het een tussenpersoon van organisatie en actie, maar een armzalige en beperkte tussenpersoon, die organiseert en handelt in de schaduw van zijn zoekende onwetendheid, en niet in het zelf-bestaande licht van kennis. Ik veronderstel om in grotere details te gaan van de natuur van het menselijke denkvermogen en de transformatie, die het moet ondergaan in de Integrale Yoga in een volgend deel van dit exposé. Het is voldoende om hier te zeggen, dat, tenzij het denkvermogen zich overgeeft en het menselijke bewustzijn het transcendeert, er geen verwerving van kennis kan zijn en geen bevredigende oplossing van de problemen van het leven. Aspiratie en verzaking moeten hand in hand voortgaan op de stevige basis van een totale overgave.

Wat wordt er feitelijk bedoeld met de overgave van het denkvermogen? Met een intense en constante aspiratie moet het denkvermogen al zijn gedachten richten op de goddelijke Moeder, zodat de liefdevolle intensiteit van het richten een automatische concentratie teweeg zou kunnen brengen van zijn energieën en een daaruit voortvloeiende vrijheid van zijn gewoontelijke afleiding en verwarring.

Concentratie op de Goddelijke wil zal het in vrede en sereniteit, stilte en harmonie brengen --- een toestand van intentie en kalme ontvankelijkheid voor het neerdalende Licht van de Moeder.

Deze aspirerende concentratie zou vergezeld moeten worden en versterkt door een verzaking van de denkvermogen's gehechtheden, en een complete weigering van zijn "ideeën, opinies, voorkeuren, gewoonten, constructies, zodat de waarheid vrije ruimte zou kunnen vinden in het stille denkvermogen"³⁹ Onze gedachten, ideeën, oordelen, hangen allemaal af van het perspectief en hoek van visie, die we innemen in onze beschouwing van onszelf en anderen; en de hoek van visie hangt op zijn beurt af van de houding van ons bewustzijn. Wanneer de verhouding verandert, zoals het niet zelden doet, veranderen ons hele mentale uitzicht en inzicht; onze gedachten, ideeën en opinies beginnen een verschillend voorkomen aan te nemen en langs verschillende lijnen te lopen. Dit is een ervaring, die algemeen genoeg is, zoals geïllustreerd in het leven van vele grote mensen, zoals Sint Paulus, Sint Augustinus, Sint Franciscus van Assisi, Luther, en Kant (onder de Westerlingen); en Vâlmiki, Tulsidâs, Vivekânanda, om maar een paar te noemen, onder de Indiërs. Dit bewijst, dat er niets is, dat permanent is en heilig is over onze mentale structuren, die alleen efemere dingen zijn, die geconstrueerd zijn uit een medley van voorbijkomende fysieke en psychologische elementen. In de Integrale Yoga moeten al deze opgefokte structuren naar beneden gehaald worden, de geaccumuleerde spinnenwebben weggeveegd worden en het leeggemaakte denkvermogen moet, als een leeg vat, voor het Moeder's Licht gehouden worden om het op te vullen. Het is een extreem moeilijk werk voor de moderne intellectuele mens om te doen: om zijn gekoesterde gedachten en ideeën, zijn gezichtspunten en overtuigingen, zijn voorkeuren en vooringenomenheden, zijn mentale principes en regels weg te werpen, en, zoals Sri Râmakrishna werd, een eenvoudig kind van de Moeder te worden, en alleen te openen voor Haar inspiratie en intuïtie.

Maar als men dat zou kunnen doen, dan zou het resultaat zijn, wat het altijd geweest is in het geval van alle oprechte spirituele zoekers --- een prachtige stortbui van intuïtieve kennis, niet getint door persoonlijke afwijking en sprankelend spontaan in zijn openbaring en actie. Kennis zit getroond voorbij de sprongen en cirkels van het menselijke intellect, en manifesteert zich alleen aan het denkvermogen, dat zich eraan overgeven heeft met aspiratie en verzaking. De kennis, die spreekt in de Veda's en de Upanishads, in de Avesta en de Bijbel, in de uitingen van de mystici, is een supra-intellectuele kennis, die niet geboren is uit de rede en reflectie, maar zelfgeopenbaard aan het stille en overgegeven denkvermogen; en deze kennis is bezielde met de Waarheid, en niet wat we kennis noemen in de pretentieuze onwetendheid van ons worstelende denkvermogen. In de Integrale Yoga moet de overgave van het denkvermogen, zoals inderdaad van ieder deel van onze natuur, dynamisch zijn, en niet hoofdzakelijk passief. Het moet een overgave zijn voor sublimatie, integratie en een radicale en totale transformatie, en niet alleen voor een stilte en passiviteit, waardoor het bewustzijn uit het denkvermogen zou kunnen gaan naar een of andere soort trance of geabsorbeerde vereniging met het Eeuwige. Iedere faculteit van het denkvermogen --- verbeelding, perceptie, redenering, onderscheiding, doordringing, beoordeling, moet direct intuïtief gemaakt worden en

---

³⁹ *The Mother* door Sri Aurobindo

uiteindelijk verbonden met en bewerkt door het Supramentale Licht. Het denkvermogen, de vervreemde en verminderde gedelegeerde van het Supramentale, moet getransformeerd worden in een lumineus en krachtig vehikel van het supramentale Waarheidsbewustzijn, en een efficiënte organisator en actieve vertegenwoordiger voor het tot stand brengen en consolidatie van het Goddelijke Leven op aarde.

DE OVERGAVE VAN HET VITALE

De overgave van het vitale of *prāṇa* eerst en vooral de overgave van alle verlangens. Juist in het hart van het leven is het egoïstische, scheidende leven, zoals het door de mens geleefd wordt, is er een harde knoop van verlangen, die gevormd is uit veel strengen, die verbonden zijn met ieder deel van ons wezen. Van ieder motief, iedere impuls, iedere actie van ons leven, zal, wanneer het emotioneel onder de loep genomen wordt, gevonden worden, dat het doorschoten is met de draden van verlangen, of het nu fysieke vormen, vitale vormen of mentale aanneemt. In het lichaam manifesteert het zich als honger en dorst, die ons fysieke bewustzijn in beslag nemen en knechten; en in het vitale manifesteert het zich als turbulente lusten en passies, luidruchtige hunkeringen en onverzadigde ambities, die ons wezen heen en weer slingeren en kwellen en ons aanzetten tot allerlei soorten acties, waarvan de meeste aanzienlijke strijd en lijden met zich meebrengen. Deze koppige rajasische wijn is niet alleen nuttig, maar onmisbaar in een bijzonder stadium van de evolutie, wanneer het wezen gehuld is in de *tamas* (inertie) van de Materie en opgeschud en gevitaleiseerd moet worden; maar wanneer dat stadium eenmaal gepasseerd is en een beslissende stap voorwaarts genomen is naar het relatieve evenwicht van *Sattwa*,⁴⁰ en speciaal wanneer het wezen ontwaakt naar zijn spirituele mogelijkheden, dan is de binding van verlangen de meest hinderlijke binding, die mogelijk is. Daardoor drijft het leven, dat een getijdenstroom zou moeten zijn naar het onsterfelijke Licht, en laat zichzelf verdwijnen, of kronkelt in de vruchteloze doolhoven. Daardoor blijft de universele Wil, die erachter is, en waarvan het verlangen een donkere en vervormde reflectie is, gesluierd, en rent de mens hongerig achter vergankelijke pleziertjes en vindt zichzelf overgenomen door wederkerend lijden. Het vitale wezen moet volledig overgegeven worden en onherroepelijk geofferd, en haar verlangens hardnekkig ontmoedigd en afgestoten, zodat zij uiteindelijk zouden kunnen vervagen uit de natuur, en de ene universele Wil overlaten om zichzelf in het menselijke leven te vervullen.

Hier moeten we ook herinneren, dat het object niet de repressie is en het doden van het vitale (*prāṇa*), maar haar zuivering en transformatie. Het vitale wezen is het centrum van kracht, en een onmisbaar instrument voor levensuitvoering; zonder het kan niets verworven worden in het leven, wat het vermogen ook zou kunnen zijn en de potenties van de ideeën en visies van het denkvermogen. Het is een strijder, de uitvoerende vertegenwoordiger, de onverschrokken avonturier; en het is ook de genietter in de mens. Het is gemaakt voor bezit en genieting. Haar repressie, verminking of verwaarlozing --- zo algemeen in ascetische spiritualiteit --- is een fatale dwaasheid, want het is niets minder dan God beroven van het middel van

---

⁴⁰ De natuur's kwalitatieve modus van verlichte houding en geluk

verovering en genieting in de materiële wereld. Gezuiverd van verlangen wordt de *prāṇa* een potent instrument in de handen van de Moeder, en in staat tot universele genieting. Maar laat ons herhalen dat het zich volledig over moet geven aan de Moeder, en de weigering van haar onwetende bewegingen moeten zonder compromis zijn en niet gereserveerd. “Weigering van de vitale natuur’s verlangens, eisen, hunkeringen, gewaarwordingen, passies, zelfzuchtigheid, trots, arrogantie, lust, hebzucht, jaloersheid, afgunst, vijandigheid naar de Waarheid, zodat het ware vermogen en de ware vreugde zich van vanboven zouden kunnen uitgieten in een kalm, groot, sterk en geconcentreerd vitaal wezen.”⁴¹ Wanneer deze constante verstoorder van mensen’s Godwaartse inspanning veroverd is en omgevormd, wordt het leven een triomfantelijke mars naar Licht en Zaligheid en onsterfelijkheid, een mars, die rinkelt met lofzangen naar de zelf-ervullende Wil van het Goddelijke.

DE OVERGAVE VAN HET LICHAAM

De overgave van het lichaam betekent een overgave van al haar bewegingen aan de Goddelijke Moeder. Het zal niet voldoen in de Integrale Yoga om de actie van het lichaam te reduceren tot een minimum en het alleen te beperken tot het bare onderhoud van het fysieke raamwerk, of de sociale of humanitaire weldadigheid, of tot de uitvoering van enkele voorgeschreven religieuze plichten. Omdat de Integrale Yoga het hele leven accepteert, accepteert het al haar veelvuldige actie en spel van energie, niet voor het persoonlijke voordeel of egoïstische bevrediging van het individu, maar voor de vervulling van de goddelijke Wil, die de Wil is tot de eindeloze schepping van zelfexpressie. Om daden te doen voor zijn eigen verlangens, fysiek, vitaal of mentaal, is gehecht blijven en geketend aan actie, en het leven van onwetendheid en lijden bestendigen. Actie verzaken is niet samen werken met God in Zijn zelf-manifestatie. Alle actie doen, eerst als een offer aan de Moeder, zonder enig verlangen naar zijn resultaat, --- onzelfzuchtig en emotioneel --- en dan het egoïsme van de doener verzaken, zelfs van de onzelfzuchtige doener, en de Kracht van de Moeder alle actie laten initiëren en ermee door te laten gaan, is de soevereine Yogische weg. Iedere beweging van het lichaam, --- lopen, spreken, lezen, eten, werken, spelen --- moet afzonderlijk geofferd worden, zodat geen energie van het fysieke wezen verstrikt blijft in de verlangens en voorkeuren van het ego, maar alle overgegeven zijn aan en gecontroleerd door de Moeder. “Wanneer je aldus al je bewegingen kan verzamelen in het Ene Leven, dan heb je in je eenheid in plaats van verdeling. Er is niet langer een deel van je aan het Goddelijke gegeven, terwijl de rest in zijn gewone wegen blijft, verdiept in gewone dingen; je volledige wezen wordt opgenomen, een integrale transformatie wordt geleidelijk in je gerealiseerd.”⁴²

Maar samen met deze aspirerende overgave van het lichaam en haar acties moet er een grondige weigering gaan van de “fysieke natuur’s stupiditeit, twijfel, ongelof, obscuriteit, obstinaatheid, kleinzieligheid, luiheid, onwilligheid om te veranderen, tamas, zodat de ware stabiliteit van Licht, Vermogen, Ananda zichzelf zou kunnen

---

⁴¹ *The Mother* door Sri Aurobindo.

⁴² *The Words of the Mother*.

vestigen in een lichaam, dat altijd goddelijker wordt..."⁴³ We zullen zien, wanneer we de supramentale transformatie van het lichaam komen te beschouwen, hoe het door overgave aan het Moeder's Vermogen veranderd wordt van een dicht en belemmerend vod in een transparante tempel van het manifeste Goddelijke. Werk, dat in het begin van de Yoga een gebed is van het lichaam naar het Goddelijke, wordt aan het eind het prisma van Zijn Victorieuze Vermogen.

Wat de Integrale Yoga bedoelt te bereiken, is niet alleen de overgave van het wezen van de mens, maar ook van zijn volledige tijdelijke wording; en dat maakt alle verschil tussen deze Yoga en alle andere. Er in is het niet genoeg, dat mensen's daden altruïstisch en onzelfzuchtig zouden moeten zijn --- ofschoon er tot de finale transformatie zelfs altijd een subtiel, niet opgemerkt zelf (ego) is in wat geacht wordt om onzelfzuchtig te zijn, --- het moet definitief en authentiek God gewild en God gericht zijn. De ziel van de mens behoort noch tot enige maatschappij, noch tot enige natie, noch tot enig land, noch zelfs tot de mensheid, --- het behoort enkel en eeuwig aan God; en om dynamisch verenigd te worden met God in het leven en voor Hem te zijn, "wat zijn hand is voor mensen", is het doeleinde van zijn neerdaling in de sterfelijke geboorte. En door integrale overgave van zijn hele aardse wezen aan de Moeder verwerft het de zaligvolle en creatieve vereniging, die de bron en de wieg zijn van zijn goddelijke wording.

---

⁴³ *The Mother* door Sri Aurobindo

DEEL II

DE DRIE STADIA VAN OVERGAVE

HET EERSTE STADIUM

AL ons richten op God wordt veroorzaakt door de ziel of het psychische wezen van vanachter. De ziel infuseert zijn invloed beetje bij beetje in het meest ontwikkelde deel van ons wezen of het nu in denkvermogen is of in het hart of in de wil in het vitale en diffundeert het dan in de andere delen door een algemene penetratie en uitbreiding. Wanneer ons denkvermogen begint aan God te denken of aan het Oneindige, of aan iets, dat onze onwetendheid en sterfelijkheid transcendeert, wanneer het meer of minder bevrijd van de slavernij van het lichaam en de vitale verlangens het een Absoluut van Licht of een Absoluut van Vrede of een Absolute Zaligheid zoekt, dan is het onveranderlijk de ziel, die het zoeken geïnspireerd heeft. Maar onze egoïstische persoonlijkheid is niet gewaar van deze occulte invloed en inspiratie. Het voelt, dat het zelf denkt aan het Eeuwige of het Absolute, of dat er op natuurlijke wijze een ontwikkeling is van een liefde van God en devotie en een attitude van zelf-offeren in zijn hart. Het neemt het krediet voor deze spirituele oriëntatie naar zichzelf en betreft een geheime, trotse bevrediging uit de verandering. En er is zeker niets aan, dat onnatuurlijk en onwenselijk is. Zolang als de ziel niet naar de voorkant van ons bewustzijn komt, is het ego altijd de organisator en heerser van onze natuur. Het zou een tamasisch ego kunnen zijn, dat zich wentelt in inertie en traagheid en louter fysieke voorzieningen; of het zou rajasisch kunnen zijn, dronken van verlangens en genietend in strijd en worsteling voor vermogen en bezit; of het zou sattwisch kunnen zijn, en stationeert zichzelf in het groeiende licht van de intelligentie (*buddhi*) en gaat voort in vergelijkende vrede en zuiverheid; maar desalniettemin is het het ego door alles, dat leeft in een constant besef van afgescheidenheid van anderen en de nadruk legt op zijn persoonlijke neigingen en voorkeuren. Maar er arriveert een stadium in de evolutie van het menselijke individu, wanneer hij gaat waarnemen, dat zijn afgescheidenheid een illusie is, een holle en ongemakkelijke illusie, en dat erachter iets is, dat oneindig en eeuwig is, waarvan het een eindig en vluchtig beeld is. Dit Oneindige en Eeuwige blijkt meer dan een hoofdzakelijk onveranderlijke, onpersoonlijke immanentie te zijn --- het doemt op als een Wezen, als de allerhoogste Meester van ons bestaan, als God. Deze perceptie ontsteekt in het individu een nieuw vertrouwen en een nieuwe aspiratie en keert zijn houding om van zelf-zoeken naar zelf-overgave. Hoe meer hij ontwikkelt, hoe meer hij zijn ingesloten kleinheid realiseert en zijn onmiskembare onafhankelijkheid van God, die hem ontvouwt en te boven gaat. Hij voelt niet alleen, dat hij onderhouden en ondersteund wordt door het oneindige Wezen, maar dat juist zijn wil een gereedschap van Zijn wil is, en dat al zijn beslissingen en bepalingen niets anders dan vervormde en verminderde reflecties zijn van Zijn ondoorgrondelijke decreten. Deze perceptie is de juiste stap naar kennis, die genomen wordt door het individu en het initieert het eerste stadium van overgave. Het is zijn vrijwillige overgave aan Dat, dat hem tegelijk bevat en transcendeert.

Zoals ik boven gezegd heb, is deze verandering in de mens werkelijk van vanachter ontworpen door de ziel, die zich in hem ontwikkelt; want aan zichzelf overgelaten zou zijn egoïstische persoonlijkheid nooit gekomen zijn tot deze bevrijdende kennis van zijn essentiële afhankelijkheid van God. Maar in het begin werkt de ziel vanachter de sluier, en het ego is de openlijke leider van de natuur. Het is daarom het ego, dat de overgave maakt. Verlicht en aangevuurd met aspiratie zegt het in feite tegen God, "Neem me, neem alles van mij, en maak me de Uwe; want in waarheid behoor ik U toe. Bevrijd me van mijzelf, en laat me Uw dienaar zijn." Niet "ik" en "mijn", maar "Gij" en de "Uwe" wordt de last van zijn hart's lied. Dit stadium van overgave wordt gekarakteriseerd door persoonlijke inspanning. In plaats van te zoeken om ieder wenselijk object aan zichzelf toe te eigenen, hunkert het met een steeds grotere oprechtheid om alles te offeren, dat het is en alles, dat het is, aan het Al en Voorbij-Al. In de Integrale Yoga neigt deze overgave integraal te zijn, dat wil zeggen, het wordt de overgave van het denkvermogen met al zijn gedachten en ideeën, van het leven met haar wil en emoties en verlangens, en van het lichaam met haar bewegingen en activiteiten, --- een synthetische vooruitgang in Jnânayoga, Bhaktiyoga en Karmayoga, ofschoon de start alleen met een van deze zou kunnen zijn of, zoals in sommige gevallen, met twee of alle drie samen. Voortdurend en bewust offert het individu al zijn denkvermogen's gedachten, al zijn hart's liefde en devotie en al zijn werken aan de Goddelijke Moeder, en transformeert zijn hele bestaan in een gelukkig en liefhebbend offer, in een onophoudelijk *yajña*, zoals de Gita het noemt. In dit stadium van overgave wordt de zoeker en minnaar van God Zijn dienaar; daarom noemen we het het stadium van de dienaar, --- het lange en moeilijke stadium van zelf-consecratie door persoonlijke inspanning. Het is een stadium van de progressieve overdracht van het centrum van zwaartekracht van het ego naar het Goddelijke. Het is het stadium van meedogenloze zelf-observatie, constante zelf-zuivering, niet slapende waakzaamheid, en hardnekkige, onvoorwaardelijke overgave. "Een tamasische overgave, die weigert om de condities te vervullen en God aan te roepen om alles te doen en zich van alle moeite en strijd te redden, is een deceptie en leidt niet naar vrijheid en perfectie."⁴⁴

HET TWEEDE STADIUM

Naar mate het zelf-offeren door persoonlijke inspanning meer of minder integraal wordt, begint de *sâdhaka* (spirituele aspirant) te voelen, dat de greep van het ego op hem verslapt, en dat het Moeder's Vermogen bij hem binnenkomt, en zijn persoonlijke inspanning vervangt. Het besef, dat hij een dienaar is, neigt dan geleidelijk te verdwijnen in de groeiende ervaring van een instrument worden van de Moeder's Wil. Deze transitie duurt lang om volledig te worden, want het ego sterft moeilijk, en de integrale overgave is geen gemakkelijke prestatie. Een oprechte roep van het hele wezen en zijn zelf-opening naar de Moeder verslijt echter de overgebleven weerstand in de natuur en maakt de weg vrij voor een steeds meer manifeste werking van de Moeder's Kracht. Bij tijden voelt men de Kracht binnenstromen en zekere krachten aandrijven en dan naar buitengaan; op andere tijden gaat het het wezen binnen en neemt het in bezit, verlicht enige gebieden van

---

⁴⁴ *The Mother* door Sri Aurobindo.

het denkvermogen, intensiveert de Godwaartse emoties en vuurt de wil aan. Het initieert enkele of vele acties in de natuur, terwijl de sâdhaka vredevol passief en ontvankelijk blijft. Hij wordt een instrument, en heeft niet alleen geleerd om zijn wil over te geven aan de Moeder, maar ook zijn uiterlijke acties; en onthecht van de aandrang van onwetende verlangens contempleert hij de wereld en het spel van haar dualiteiten met een kalme blik van een emotieloze getuige. Hoe meer zijn overgave oprecht is en doordringend in de natuur, hoe groter de tastbaarheid is en de effectiviteit van de Moeder's Kracht; en, terwijl hij de Kracht in hem voelt werken, zijn acties initiëren en hen uitvoeren, wordt hij sterk geconformeerd in zijn ervaring en attitude van het instrument, en houdt op om de werker of de dienaar te zijn. Dit tweede stadium wordt het stadium van het instrument genoemd. Het illusoire besef van zichzelf als de doener van al zijn daden wordt nu voor altijd verdreven. Men komt in concreet contact met de Moeder's Kracht, universeel, al-ziende, al-verwervend, en passief in zijn handen, als de machine in de handen van de monteur, ziet men zijn leven en natuur hervormd worden en getransformeerd in het beeld van het Goddelijke en een ongewone muziek uitgegeven worden van onaardse harmonieën. Denken, voelen, emotie, wil, actie, --- niets wordt onderdrukt of beperkt, maar alles komt voort uit, wordt begeleid en voltooid door de Moeder's Wil en Kracht.

Maar in dit stadium is er de mogelijkheid van twee gevaren, waar zorgvuldig tegen gewaakt moet worden. 1) Wanneer de sâdhaka geleerd heeft om passief te zijn in de handen van de goddelijke Moeder, zouden de krachten van de duisternis, die nog zouden kunnen loeren in enige verwaarloosde hoeken van zijn natuur of om hem heen in de omgeving, kunnen proberen om te profiteren van deze passiviteit en hem manoeuvreren in een afbuiging van het pad. Hij moet alert en waakzaam zijn en alleen passief en plastisch voor de Moeder's Kracht en voor geen andere. De transparante oprechtheid en echtheid van zijn overgave zal echter zijn beveiliging zijn tegen machinaties van de vijandige vertegenwoordigers; want oprechtheid kan nooit falen om de Genade en bescherming van het Goddelijke te verzekeren; maar het moet een integrale en foutloze oprechtheid zijn, die het Goddelijke zoekt en niets dan het Goddelijke. 2) Het tweede gevaar is een grote vergroting van het ego in dit stadium, wanneer de sâdhaka de instroom en werking voelt van de Moeder's kracht in hem. Zijn ervaring van een goddelijk instrument zijn zou het ego kunnen stimuleren en opblazen, en de ontmoedigde en onderdrukte ambities, wanneer hij er enige heeft, die zich in zijn natuur verbergen, zouden hun onheilige hoofden kunnen opheffen en streven om hem weg te lokken van het pad van het Goddelijke. Vermogen corrumpeert altijd, tenzij het behouden wordt door een geconsecreerd en vergoddelijkt bewustzijn; en de sâdhaka kan in dit stadium van zijn spirituele carrière niet beter doen dan resoluut doorgaan in de attitude van dienaar, totdat de overname door de Moeder's Kracht volledig is en afdoende. Hij moet altijd waakzaam zijn tegen de misleiding, dat hij "aangekomen" is; want, zoals Sri Aurobindo zegt in deze Yoga, is niets tot stand gebracht, totdat alles tot stand gebracht is.

In dit stadium zou de sâdhaka in het begin kunnen vinden, dat ofschoon het egoïsme van de werker of de dienaar verdwenen is, het subtielere egoïsme van het instrument zijn plaats gevonden heeft. Zijn bewustzijn heeft zich teruggetrokken in de diepten, vanwaar hij zijn drievoudige natuur van het denkvermogen, leven en lichaam kent en beschouwt als niet zichzelf en gescheiden van zijn werkelijke zelf; en toch is

er een subtiele relatie, die zwak gevoeld, en zwakker wordt, die de illusie in stand lijkt te houden, dat hij een instrument is. Dit egoïsme van het instrument moet ook uit het bewustzijn gestampt worden en het hele wezen aan de Moeder overgegeven, aan wie het werkelijk behoort.

HET DERDE STADIUM

Het derde stadium komt, wanneer het bewustzijn van de sâdhaka zichzelf volledig geïdentificeerd heeft met het bewustzijn van de Moeder, en zichzelf noch als een werker, noch als instrument beschouwt. De ziel, het centrale wezen in hem, bevrijdt van de binding van de Natuur, ofschoon het bezit en van haar spel geniet, rust in de armen van de goddelijke Moeder, en zijn aardse wezen wordt soeverein gebruikt door Haar voor de manifestatie van het Goddelijke. Alle egoïsme is vervaagd uit zijn natuur, alle drang van verlangen is voor altijd opgehouden. Hij is een kind geworden van de Moeder, een eeuwig deel van Haarzelf. Wanneer hij naar dit stadium refereert, zegt Sri Aurobindo, "Zij (de Moeder) zal altijd in je zijn en jij in haar, het zal je constante, eenvoudige en natuurlijke ervaring zijn, dat al je denken en zien en actie, juist je adem of bewegen van haar komt en de hare zijn. Je zal weten en zien en voelen, dat je persoon en vermogen bent, die door haar uit zichzelf gevormd is, uit haar geplaatst is voor het spel en toch altijd veilig in haar, wezen van haar wezen, bewustzijn van haar bewustzijn, kracht van haar kracht, ananda van haar Ananda. Wanneer deze conditie volledig is en haar supramentale energieën je vrij kunnen bewegen, dan zal je perfect zijn in goddelijke werken; kennis, wil, actie zullen zeker, eenvoudig, lumineus, spontaan, foutloos een uitstroom worden van de Allerhoogste, een goddelijke beweging van het Eeuwige."⁴⁵ Dit is het stadium van het kind.

Dit zijn drie stadia van de drievoudige of integrale overgave, waarvan de laatste het bekronende resultaat is. Wanneer het ego, de verlangensziel, verzaakt is, wat een wonderen van kennis en vermogen en zaligheid gieten zich uit over onze heerlijkheidsziel, de *antarâtman*! Getransporteerd uit de blinde worsteling en lijden van het leven van onwetendheid, leven we in de eenheid en de harmonie van het Goddelijke Leven. Vrij in de ziel en vrij in de getransformeerde natuur, vastgeklampt door de Transcendente, en bewogen door Zijn Immanentie, leven we, zoals de Goddelijke leeft, in de drievoudige glorie van Zijn zelf-bestaan --- Sat-Chit-Ananda. En dat is de bestemming, waar de Integrale Yoga van Sri Aurobindo ons naartoe leidt.

---

⁴⁵ *The Mother* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK VIII

HET EGO --- DE VERLANGENSZIEL

DEEL I

WE hebben gezien, dat de integrale overgave van het menselijke wezen een essentiële voorwaarde is van zijn complete vereniging met het Goddelijke en de totale transformatie van zijn natuur. We hebben ook gezien, dat, paradoxaal als het zou kunnen lijken, het ego tegelijk deze overgave initieert en hindert. Opdat onze overgave oprecht en integraal zou kunnen zijn, moeten we nu proberen te begrijpen, wat dit ego is, --- zijn oorsprong, doeleinde, karakteristieke functie, groei en einde --- en hoe we voort kunnen gaan met ermee omgaan in het licht van een ware kennis, in plaats van zich te haasten om ermee te vastklampen in de duisternis van onze halfbakken ethische en religieuze denkvermogen, gretig om een spirituele bevrijding te bereiken door het loutere geweld van drastische onderdrukkingen en verzakingen. Niets is behulpzamer voor een spirituele zoeker dan een helder en standvastig licht in het bewustzijn, dat het doel openbaart, dat verworven moet worden en de verwarde werking van zijn complexe natuur, waarmee en waardoor hij vooruit moet gaan. Gebrek aan kennis is gebrek aan vermogen, en de meeste moeilijkheden en mislukkingen in het spirituele leven kunnen veilig toegekend worden aan een gebrek aan kennis, en aan de fervente haast en de samenvattende methoden van onze aspirerende onwetendheid. De menselijke natuur is verbijsterend ingewikkeld, en alleen door een geduldige en scherpzinnige omgang ermee onder de directe begeleiding van het goddelijke Licht kunnen we hopen om het te zuiveren in al haar delen en werkingen, en haar transformatie helpen in haar goddelijke tegendeel, de Supernatuur of Parâ Prakriti. Een ongeduldige en paniekerige gewelddadigheid kan het alleen verminken of verlammen.

Er zijn twee filosofieën met betrekking tot het ego. Men veronderstelt, dat het ego de schepper van het universum is, en crediteert het met het vermogen van vormgeven van alle fenomenale vormen en het weven van het netwerk van niet substantiële relativiteiten. De individuele ego's zijn volgens dit zicht microkosmische centra van het ene universele ego. Omdat er geen eeuwig bestaan of substantie is, die het ego onderhoudt of ondersteunt, wanneer het individuele bewustzijn de spirituele emancipatie (Mukti) bereikt, houdt de egoschepping op om ervoor te bestaan, of bestaat alleen als een vlietend panorama van spookvormen. Het bevrijde individu verliest juist het principe van individualisatie en behoudt geen centrum van zijn kosmische zelfexpressie in de wereld, --- hij lost op in het Eeuwige door de verdwijning van het individualiserende ego of Avidyâ. De andere theorie beschouwt het ego als een tijdelijke, theologische constructie van de evolutionaire onwetendheid. Volgens het reflecteert het ego --- en verbuigt en vervormt onveranderlijk, terwijl het reflecteert --- het werkelijke spirituele individu erachter; en wanneer het opgelost is, is er geen oplossing van alle individualiteit en individueel bestaan, maar alleen van de kunstmatige, scheidende egoformatie aan de oppervlakte. Het ego is een overgangsconstructie van de Natuur in haar evolutionair zelf-ontvouwen, en

vertegenwoordigt, zo goed als het kan in de condities van de Onwetendheid, de onsterfelijke ziel van liefde en heerlijkheid, die in de mens het spirituele centrum is en het kanaal van God's manifestatie in de wereld.

DE GENESIS EN GROEI VAN HET EGO

Om de geboorte van het ego na te sporen moeten we teruggaan naar het begin van de schepping zelf. Er wordt in de Upanishads gezegd, dat het Absolute, de Ene, wilde om velen te worden voor de loutere heerlijkheid van een veelvuldige zelfexpressie. Deze oorspronkelijke Wil van het Goddelijke is het beginpunt van Zijn zelf-vermenigvuldiging. Maar het heeft een dubbele werking, --- een van boven naar beneden, van het creatieve Vijnâna⁴⁶ naar een complete involutie in de Onbewustheid beneden; en een andere van beneden naar boven, van de verschijning van Materie, Leven en Denkvermogen, door een opstijgend proces van evolutie naar de hemelse glorie van de Vijnâna of het Supramentale boven. In het huidige essay houden we ons bezig met de realisatie van de goddelijke Wil, in de evolutie, die volgt op de involutie van de Superbewuste, in een complete negatie van Zichzelf in de Onbewustheid; en het moet in gedachten gehouden worden, dat deze Wil een Wil is naar de progressieve formatie van veelvuldige goddelijke individualiteiten, tijdelijke zelf-afbeeldingen van de eeuwige Ene.

Wanneer Materie geschapen wordt, is haar eerste beweging een zelf-splitsing in oneindig kleine atomen, die de eerste ongevoelige beelden of symbolen genoemd kunnen worden van de aanstaande individualiteiten. De Ene wordt velen in deze kleine deeltjes van Materie, en het werk van zelf-vermenigvuldiging gaat voort door de schepping van de materiële wereld en de bevolking ervan met zonnen en manen en sterren en planeten. Het duale principe van automatische aantrekking en afstoting, maken voor aggregatie en desaggregatie onder de atomen, weeft het veelkleurige wonder van de materiële schepping. Maar deze "velen" zijn klaarblijkelijk onbezielde, stom, mechanisch gedreven. Zij zijn alleen de eerste rudimentaire configuratie, het initiële ontwerp van het uiteindelijke object van de evolutie.

Vervolgens ontwikkelt het leven zich met een ontwakende animatie en verraadt een erg elementaire verschijning van bewustzijn in de vorm van een zwakke gewaarwording. Het kleedt de aarde in de pracht van groen. Talloze variëteiten van het plantenleven registreren de formatie van organische, biologische individualiteiten. Wat eerder hoofdzakelijke massa's of maalstromen of meer of minder stabiele of vluchtige structuren van atomen waren, die bijna niet onderscheidenlijk van elkaar zijn, en gekarakteriseerd door weinig waarneembare individualiteit, is nu aangevuld door levend organisme met uitgesproken individuele kenmerken en functies. Er is evident in het hart van bomen en planten een centraliserende en coördinerende vertegenwoordiging gevormd, iets, dat zichzelf losmaakt van de massa van onbewuste Materie, en groeit en ontwikkelt door mutatie en zelf-aanpassing. Maar het is onderbewust, alleen vaag ontwaakt tot een erg beperkt gamma van zintuiglijke trillingen. Het heeft het ego nog niet ontwikkeld, het bewuste, centraliserende "ik"; zijn ontkiemende individualiteit is eerder algemeen dan specifiek. Maar dat het voortgaat naar een groter, een scherper principe van individualisatie, wordt bewezen door de

---

⁴⁶ Het Supramentale

groeïende complexiteit van zijn organisme aan de ene kant, en de efficiëntere coördinatie van zijn biologische werkingen aan de andere. De planten slapen en waken, voelen plezier en pijn, en reageren op alle uiterlijke stimuli, zoals gedemonstreerd is door de Heer Jagadishchandra Bose, en vertonen een zeker besef van zelfbehoud en zelfverdediging. Zonder twijfel schudt het centrale wezen zijn slaperigheid af en komt naar voren om zichzelf te handhaven en zijn natuur te bezitten.

Dan ontwikkelt het denkvermogen zich, eerst in de meest elementaire vorm van instinct in de oerdiertjes en de lagere dieren en vervolgens als een levensdenkvermogen van honger en zelfs van rudimentaire, beginnende rede. Het laat een grotere verschijning van bewustzijn zien, een vervanging van blinde impulsen door meer of minder gedefinieerde eetlust en veel meer uitgesproken en expressieve individualiteit. De dieren bezitten ontwikkelde instincten, opereren in ruimere gebieden van ervaring; hun gewaarwordingen zijn alerter en definitiever dan in planten; zij hebben emoties en gevoelens --- liefde, affectie, haat, boosheid, jaloezies, enz. --- en in enkele geavanceerde types zelfs een flikkering van het redenerende denkvermogen. Hier krijgen we voor de eerste keer een onderscheiden centraliserende vertegenwoordiging, een primaire kristallisatie van de individualiteit, een *onderbewust ego*. Dit ego neemt zijn standplaats in op de afgescheidenheid van zijn bestaan en, ofschoon de generieke en kudde gewoonten en tendensen erin domineren, vertoont het genoeg specifieke onderscheidende kenmerken en karakteristieken en variabele psychologische contouren om de hypothese te rechtvaardigen van een scherpomlijnd ego met scherpe fysieke en psychologische kanten en omtrekken als de uiteindelijke vervulling van het principe van individualisatie in de Onwetendheid. Het dier werpt een schaduw vooruit van het volwaardige menselijke ego.

Wanneer de mens op het toneel verschijnt van de aardse evolutie met zijn ontwikkelende denkvermogen van de rede en verbeelding, dan neigt de egobouw coherent en compleet te worden. In hem bereikt het besef van afgescheidenheid zijn meest rigide vastheid, en een egoïstische zelf-affirmatie van de individualiteit wordt een dominante en heersende factor. Het menselijke ego is geen onbewuste, maar een *bewust ego*, dat zichzelf doet gelden bij iedere stap van het leven, zichzelf oplegt en opdringt aan anderen en de onderdanigheid van alles vereist voor zijn persoonlijke doeleinden. Maar zijn bewustzijn is een mentaal bewustzijn, dat drijft als een geïsoleerde ijsberg tussen andere ijsbergen op de wateren van het omvattende Onderbewuste, en vaker dan niet door hen bewogen en heen en weer geslingerd, ofschoon het altijd het misleidende besef heeft van zijn vrije wil en onafhankelijk initiatief. In de mens lijkt het werk van individualisatie een climax te bereiken en er zelfs een gelijkenis is van de vervulling van de eerste Wil van de Goddelijke tot bewuste, veelvuldige zelf-reproductie; maar het is alleen een misleidende gelijkenis, en geen feit. Het normale menselijke bewustzijn is een onwetend bewustzijn, dat kennis zoekt, maar het niet bezit, --- het is geen vertegenwoordiger van het goddelijke Bewustzijn. Het menselijke wezen is daarom, ofschoon het een ontwikkeld individu is, niet het perfecte, goddelijke individu, dat zijn bestemming is om te worden. Hij is een verkrampde en overschaduwde, een zoekende en worstelende en lijdende individualiteit, die een moeizaam en precair bestaan voortrekt in het flauwe licht van

zijn mentale rede. De Goddelijke kan in hem nog niet aankondigen, "Hier ben Ik, word velen, en blijf toch mijzelf, de eeuwige en ondeelbare Ene." Het afscheidende ego in de mens heeft geen ervaring van de eenheid van het universele, noch van de absolute van het transcendentale Bestaan, --- het leeft gevangen gezet in de duistere schelp van zijn beperkte persoonlijkheid.

Het zal duidelijk geworden zijn van de bovenstaande beschrijving, dat het egoprincipe onderscheiden individualiteiten gecreëerd heeft in menselijke wezens, veelvuldige centra van mentaal bewust bestaan, maar geen goddelijke centra van lumineus zelfgewaarzijn en zelfexpressie. Zelf, terwijl het Goddelijk velen geworden is, is Hij nog niet goddelijke velen geworden, wat zijn oorspronkelijke Wil was. Voor die allerhoogste voltooiing en het uiteindelijke doel van aardse evolutie moet de mens voorbij het ego gaan en zich verwijden in de oneindigheid. Wanneer het ego's werk van afscheidende individualisatie gedaan is, moet het vervagen en plaats maken voor het ware individu, de ziel van de mens, die leeft in de onzichtbare eenheid van het bestaan en toch een bijzonder facet en aspect openbaart van de oneindige Persoon.

HET DOELEINDE EN HET NUT VAN HET EGO

Ons onderzoek van de geboorte en groei van het ego heeft ons laten zien, dat het een tijdelijk werktuig is, een fenomenale constructie van de Natuur om mentaal bewuste en gescheiden individualiteiten samen te stellen in de Onwetendheid. Midden tussen de amorfe stroom van universele elementen, het verschuivende onderlinge mengsel van krachten en energieën, was iets nodig om te dienen als een centraliserende en coördinerende vertegenwoordiging, anders zouden geen individualiteiten zich gevormd kunnen hebben. De ziel, het ware individu, kon zeker aan het begin niet naar voren komen en de openlijke bestuurder zijn van zijn evolutie in de Natuur; het begin van de Onbewustheid sloot een zo abrupte interventie uit. Evolutie, die begint vanuit het Onbewuste, moet noodgedwongen gaan door het overgangsstadium van Onwetendheid, waarin egocentrische verdeling en wanorde onvermijdelijk predomineren, voordat het culmineert in de Kennis en de eenheid van het Superbewuste. Het is waar, dat de ziel zelfs zijn evolutie richt vanaf het begin, maar vanachter een dikke sluier van onwetendheid; --- het moet zijn natuur zuiveren en voorbereiden, zijn instrument van goddelijke zelfexpressie, door lange en veelbewogen stadia van een langzame en geleidelijke vooruitgang. In de steen en het mineraal is het verborgen in verre diepten en werpt geen hints uit van zijn occulte aanwezigheid, behalve in zekere automatische reacties op externe stimuli. In de plant is het in staat geweest om net genoeg van zijn bewustzijn te bevrijden om door gewaarwording te reageren op de invloeden van de buitenwereld, en enkele van zijn subjectieve affecties te registreren in zijn objectieve vorm en organisch functioneren. In het dier heeft het een beetje meer van zijn bewustzijn bevrijd, altijd in de tanden van een onophoudelijke zwaartekracht trekken naar de inerte onbewustheid van zijn aardse oorsprong, de blinde aandrang veranderd van de Natuur in onderbewust verlangen, de actie geaccentueerd en vergroot van het instinct en het spel van emoties geïnitieerd. Gevoel, mobiliteit, onderbewuste wil en emoties zijn de uitstekende innovatie, die uitgevoerd worden door een indirecte invloed van de

langzaam verschijnende ziel. Een andere innovatie, de grootste vanuit het standpunt van het doel van de evolutie, is de beginnende formatie van het ego in het dier, in het bijzonder in de hogere types ervan. Het ego staat als een nucleus, een punt van concentratie en cohesie en probeert de gereflecteerde individualiteit van de ziel vast te nagelen en eraan een voorlopige bepaaldheid en permanentie te verlenen tegen de vormloze drang en diffusie van de universele elementen. In de mens is de ziel geslaagd om het ego zijn bewuste vertegenwoordiger te maken en het met rede, verbeelding, bewuste wil, ontwikkelde en gearticuleerde emoties, zelfs met voorlopige flitsen van intuïtie te begiftigen, en ---dit is zijn signaalverwerving --- een toenemende drang naar zelf-transcendentie. Deze aandrang is de voorbode van de ziel's volmaakte verschijning in de Natuur, en voorspelt een uiteindelijke vernietiging van het ego. Maar het menselijke ego is een geketende en stuiptrekkende vertegenwoordiger van de ziel, --- geketend aan de dualiteiten en stuiptrekkend door verlangens en passies --- en heeft geen perceptie van de wil van God, waarvoor de ziel opdracht gekregen heeft om te vervullen. Bovendien leeft het in beperkingen, en redeneert en reflecteert en handelt in het halfduister van een mentaal bewustzijn. Het gaat voort op de basis van verdeling en kan alleen de eenheid en harmonie van het bestaan onvolmaakt inbeelden en bevatten, maar nooit realiseren en leven. Maar wat ook de defecten en nadelen zijn, het kan gerechtvaardigd geclaimd worden, dat het de onmiddellijke architect is van individualiteiten in de domeinen van ontwikkelende onwetendheid, en zelfs een nietige en duistere voorloper van de geluierde, als zelf-openbarende Persoon. Ondanks zijn hardnekkige aandrang naar verdeling en verschil, houdt het de weg naar de komende eenheid; ondanks zijn gehechtheden aan zijn eigen verlangens en interesses, oriënteert het zich op een staat van verlangenloosheid en ongeïnteresseerdheid; en ondanks zijn zelfvoldane zelfgenoegzaamheid in zijn gebruikelijke wegen, zijn omheinde, familiale weiden en gebonden horizonten, spant het zich in naar het Onbekende en dorst naar het Oneindige. Het is een brug tussen het blinde mechanisme van het materiële leven en de lumineuze dynamiek van de superbewuste Geest. Zelfs, wanneer het een fictie is, zoals sommigen stellen, is het volgens Sri Aurobindo, "een praktische en effectieve fictie." Wanneer het een schaduw is, die geworpen wordt op het canvas van de ontwikkelende onwetendheid, wordt het progressief doordrongen door en overgoten met de ziel-substantie, in het geconcentreerde licht, waaruit het uiteindelijk voor altijd zal verdwijnen.

De drie kwalitatieve modi van de lagere natuur, Sattwa, Rajas en Tamas, vermengen zich in het ego in verscheidene combinaties, en geven het een onderscheiden stempel. Het ego kan predominant tãmasisch, rãjasische of sãttwisch zijn. Het tãmasische ego wordt belast met de inertie en het onvermogen van de fysieke natuur. Het is geobsedeerd door zijn zwakte en onbeduidendheid, en is afkerig van elke aanhoudende inspanning en hoge ambitie. Het rãjasische ego is dronken van zijn eigen belangrijkheid en trots over zijn vermogen en bezittingen. Het jubelt in gewelddadige zelfbevestiging en gespannen najagen van zijn vermenigvuldigende verlangens. Het telt geen kosten om zijn doeleinden te bereiken en wordt door geen moeilijkheden ontmoedigd. Wanneer het ruw en grof is in zijn zelfexpressie,

is het desalniettemin meer ontwikkeld dan het tâmasische ego, dat saai is en zwaar en lui. Het sâttwische ego bereikt een houding en zuiverheid, zover als zij mogelijk zijn in de vergelijkende kalmte en helderheid van het denkvermogen, maar is gehecht aan en heimelijk trots over hen. Hij is geobsedeerd door zijn deugden, zoals het râjasische ego geobsedeerd is door zijn verlangens en passies, en het tâmasische ego met zijn onvermogen. Het ego van de altruïst of de humanitair, van de onervaren religieuze of de oppervlakkige puritein is een vergroot ego, dat veel moeilijker te detecteren is en te verzaken, omdat het gemaskeerd is in een klaarblijkelijke onzelfzuchtigheid en gesteund door zijn ethische en religieuze principes. Wanneer de humanitair zegt, dat hij zelfs klaar is om zijn leven te geven voor het welzijn van de mensheid of de rechtvaardiging van zijn verheven principes, of wanneer de spirituele zoeker God niet zoekt, ter wille van God zelf, maar voor de verwerving van een of ander spiritueel doeleinde, is het, tenzij hun eigen ziel in hen spreekt of zoekt, onmiskenbaar hun verheerlijkte ego. In veel zelf-rechtvaardigende religieuze of spirituele levens kan men vaak de subtiele werking van het sâttwische ego opsporen. Maar sâttwisch of râjasisch, het ego is het ego, zoals een ketting een ketting is, of het nu van ijzer is of van goud; en zolang als het ego volhardt, is spirituele bevrijding ver weg, laat staan het Goddelijke Leven, dat het doel is van Sri Aurobindo's Yoga

DE TENTAKELS VAN HET EGO

De tentakels van het ego zijn uitgespreid in ieder deel van de menselijke natuur. Zij dringen ons lichaam, onze levensdelen, onze gewaarwordingen, ons hart van emoties, ons begrip en intellect binnen, en bepalen en richten iedere actie en reactie van ons complexe organisme. Het is niet iets, dat gemakkelijk is om met een streek weg te vegen, of zelfs met veel streken, uit de volledige natuur. En tenzij het ego volledig uitgewist is, is er geen mogelijkheid, dat de dynamische goddelijke Aanwezigheid geïnstalleerd wordt in ons wezen om zijn glorie op aarde te manifesteren. Er is geen grotere vijand van spirituele bevrijding dan het ego, "de spil van het wiel van onwetendheid," zoals Sri Aurobindo het noemt. Het moet uit het hele wezen verwijderd worden --- uit iedere van de vezels en iedere van haar energieën, waarmee het veilig verweven is. De smetteloze ziel van liefde en heerlijkheid kan niet leven met de onverzadigbare verlangensziel in dezelfde tempel, die gebouwd is voor de dienst van het zelf-manifesterende Goddelijke. De schaduw moet vertrekken, zodat de substantie, de psychische entiteit, zou kunnen heersen in zijn plaats. Het einde van het ego is het begin van de manifeste Goddelijke in de mens.

HET EGO --- DE VERLANGENSZIEL

DEEL II

DE bestemming van het individu is volgens Sri Aurobindo zich verenigen met God, die zijn eigen allerhoogste universele Zelf is, door het herstel van zijn universele en transcendente bestaan en zijn hele wezen en natuur --- zijn hele individualiteit --- een manifesterend centrum en medium maken van het goddelijke Bestaan --- Bewustzijn --- Zaligheid. Zijn essentiële individualiteit hoeft zich niet te vernietigen, maar door te gaan met de glorie openbaren van het Universele en Transcendente, waarvan het een gedelegeerde en vertegenwoordiger is in de materiële wereld. Maar dit kan hij niet doen, zolang hij een ego is, een beperkt afgescheiden wezen, dat omwikkeld is in zijn persoonlijke doelen en interesses, en de oppervlakkige relaties met anderen, die hij tot stand brengt door middel van zijn egoïstische persoonlijkheid. Wat ook de grootsheid is van zijn persoonlijkheid in intelligentie, vermogen of positie, wat ook zijn eminentie is in humanitaire of altruïstische navolgingen, hij leeft in de Onwetendheid, wanneer hij zichzelf afgescheiden voelt van anderen. Het ego zou, in zijn zelfvergroting er toe kunnen komen om zijn eenheid met anderen te zien, maar zelfs op zijn best kan deze perceptie ofwel een mentaal idee of sentiment zijn, geen feit van innerlijke ervaring, geen dynamische substantie van bewustzijn. Zelfs als het alleen leeft en handelt voor anderen, leeft en handelt het zo volgens zijn eigen ideeën, zijn persoonlijke principes en ethische regels, die onveranderlijk gebaseerd zijn op min of meer subtiele voorkeuren en vooroordelen van zijn onwetende en half verlichte natuur. Het leeft in een vicieuze cirkel en kan er nooit uit gaan, behalve door zelfvernietiging, die het natuurlijk genoeg vreest. Mensen's wil tot zelf-transcendentie zou voor altijd geblust worden, wanneer hij faalde om voorbij het ego te breken, en zijn gevangen gezette individualiteit zou nooit ademen in het Oneindige en zweven in het Eeuwige. De onbegrensde gebieden van zijn eigen bewustzijn, de ontelbare werelden van zijn eigen wezen, zijn eigen universele en transcendente bestaan met haar ongeblokkeerde kennis en onbevattelijke vermogen en zaligheid zouden allen voor hem verzegeld blijven. Wanneer hij zich waagde in spiritualiteit, zou zijn ego proberen de integriteit aan te tasten van het begin door een kunstmatige oppositie op te zetten tussen zijn en worden, --- te verdelen is zijn verstokte gewoonte --- en een exclusieve oriëntatie af te dwingen. In al zijn inspanningen voor zelf-overtreffing moet de menselijke ziel altijd stoten tegen het spervuur van het ego, dat weigert om toe te geven. Daarom is het voor de spirituele zoeker essentieel om zichzelf te helpen met het meest effectieve middel, dat mogelijk is voor zijn bevrijding van het ego. Zijn meest waakzame zorg moet gericht worden op de vervanging van het ego door "het ware wezen, dat zichzelf, zelfs ofschoon individueel, toch een voelt met allen en een met het Goddelijke."⁴⁷

Ik zal nu doorgaan met uit te weiden over het middel, dat Sri Aurobindo onderwijst voor een volledige verwijdering van het ego uit ons hele wezen. Ik zou hier beter kunnen herhalen, wat ik in het begin van dit boek zei, dat Sri Aurobindo, anders dan de meeste spirituele onderwijzers, de mogelijkheid affirmeert van een volledige

---

⁴⁷ On Yoga II door Sri Aurobindo.

eliminatie van het ego uit ons hele wezen, zelfs zijn actieve delen en zijn ondergrondse bases inbegrepen. Het is absoluut onverenigbaar met het doel en principe van zijn Yoga, dat het innerlijke wezen van de mens vrij zou zijn van het ego en in staat om zich met het Goddelijke te verenigen, en het uiterlijke en lagere onherroepelijk in de greep van het ego blijven. Bevrijding heeft volgens hem een dubbel aspect: bevrijding van de ziel en bevrijding van de natuur; en zolang als er het minste aanhoudende spoor van het ego is in enig deel van de natuur, is bevrijding niet integraal, en kan er geen supramentale perfectie op gebouwd worden.

OPENING NAAR EN OVERGAVE AAN DE MOEDER'S KRACHT

Het eerste en grootste middel van bevrijding van het ego, zoals iets, dat substantieel is in de Integrale Yoga, verwerven, is een constante en exclusieve opening naar de Moeder's Kracht. Hier kan niet teveel op aangedrongen worden. Juist het basisprincipe van deze Yoga is een volledige afhankelijkheid van de Moeder's Kracht, en een overgave zonder tegenzin aan haar begeleiding. Alleen diegenen, die weten hoe zich voor haar te openen en haar de sâdhana in hen te laten doen, kennen het geheim van vooruitgang in deze Yoga; want de enorme moeilijkheid van niet alleen zuiveren en bevrijden, maar van het hele wezen omvormen en transformeren door een neerdalen van de supramentale kracht, kan niet te boven gekomen worden door de niet geholpen sterkte van enig menselijk wezen. Openen naar de Moeder is haar oneindige Kracht in ons binnen laten gaan en werken in het licht van zijn onfeilbare, zo niet voor ons ondoorgrondelijke kennis. Maar wat is opening? Hoe zou men moeten openen? Dit zijn vragen, die gewoonlijk gevraagd worden. De analogie van een gesloten kamer zal het punt het beste ophelderen. Ieder van ons is als een gesloten kamer, iets als Leibniz's "raamloze" monade, waarin het licht van het Goddelijke of Zijn vermogen bijna niet binnen kan komen. Openen naar de Moeder is ons bewustzijn op haar richten, de ramen openen, zagezegd, naar het oneindige, en haar Kracht binnen laten stromen. Terwijl hij de opening beschrijft, zegt Sri Aurobindo, "Open te zijn is eenvoudig zo op de Moeder gericht zijn, dat haar Kracht in je kan werken zonder iets te weigeren of haar actie tegen te werken. Wanneer het denkvermogen opgesloten is in zijn eigen ideeën en haar weigert om het Licht en Waarheid binnen te brengen, wanneer het vitale zich vastklampt aan haar verlangens en niet het ware initiatief en aandrang toelaat, die het Moeder's vermogen brengt, wanneer het fysieke opgesloten is in haar verlangen, gewoonten en inertie en niet toestaat, dat het Licht en de Kracht binnenkomen en werken, dan is men niet open."⁴⁸ Opening kan gemakkelijk gedaan worden door een constante, liefdevolle herinnering van de Moeder. Haar Aanwezigheid is er altijd met haar oneindige Vermogen binnen ons, om ons heen en boven ons, en wacht om geroepen te worden voor hulp en bescherming. Alleen ons vertrouwen en overtuigde roep zijn nodig om die Aanwezigheid dynamisch gevoeld en effectief te maken.

Maar de hoofdzakelijke opening zonder overgave kan niet veel brengen. De Moeder's Kracht zou kunnen komen, maar wanneer het onze natuur te rigide en recalcitrant vindt, en huiverig om zijn invloed en aandrang te accepteren, kan het zich alleen terugtrekken, ons achterlaten om te struikelen en lijden in onze gekoesterde

---

⁴⁸ *Letters of Sri Aurobindo over de Moeder.*

onwetendheid. Een blijde en niet gereserveerde overgave wordt geëist, niet alleen in de innerlijke en meer ontwikkelde delen van ons wezen, maar in het hele wezen en de hele natuur, zodat de Kracht in zijn actie nergens een obstructie tegen zou kunnen komen. Zeer vaak geven we ons lichaam en leven en de emoties van het hart over, in zover als het voor onze persoonlijke inspanning mogelijk is om te doen, maar behouden voor onszelf de ideeën en principes van ons denkvermogen. Dit behoud staat in de weg van de Moeder's werking in ons. Het is belachelijk om te verwachten, dat de goddelijke Kracht handelt volgens onze onwetende mentale noties en opvattingen; wanneer het dat deed, zou het ons niet beter leiden dan onze mentale rede. Ik heb al uitgeweid over het proces van overgave in de hoofdstukken over "De Integrale Overgave" en "De Drie Stadia van Overgave". Hier houden we ons alleen bezig met de overgave van het ego. Een zeer behulpzame beweging in deze richting, en een, die natuurlijk komt door de opening van het hart naar de Moeder, is om "Ik" en "Mijn" te vervangen door "Gij" en "Uw". "Niet Ik, maar Gij, O Moeder; niet mijn plezier en gemak, maar Uw glorie en grootsheid, " zou de constante gedachte in het denkvermogen moeten zijn, en het constante, geconsacreerde gevoel in het hart. Ons wezen zou bezig moeten zijn met het Goddelijke, zoals het vandaag bezig is met zichzelf, met zijn kleinzielige, egoïstische zelf. "Laat mijn gedachten op U geconcentreerd zijn, mijn liefde ononderbroken naar U stromen, mijn lichaam onvermoeibaar en trouw U dienen", zou het stille, onophoudelijke gebed van het hele wezen moeten zijn. Niets kan effectiever zijn, dan dit constante zoeken naar het Goddelijke, overal, in alle dingen, en alle gebeurtenissen. Men zou de bewegingen moeten bekijken van zijn natuur en zien of dit zoeken daar ontwaakt is of niet, en zich openen en bidden tot de Moeder voor een constantheid en intensiteit erin. Wanneer het denken dwaalt, of de emoties zich wikkelen om iets anders of iemand anders, moeten zij stil, maar vasthoudend, teruggeroepen worden en op het Goddelijke gericht worden. En samen met de overgave moet er een beweging zonder compromis van weigering gaan van alle egoïstische gewoonten, neigingen en hardnekkigheden. Zoals een opening zonder overgave bijna ineffectief is, zo is een overgave zonder weigering een vruchteloos proces, een zelf-misleiding. Maar om de weigering grondig te laten zijn, is het essentieel, dat de overgave gedetailleerd en uitputtend moet zijn. Zoals ik eerder gezegd heb, zijn de tentakels van het ego overal verspreid in onze natuur en tenzij ieder element van onze complexe natuur, iedere beweging, iedere vibratie van haar energie zorgvuldig onder de loep genomen wordt en genezen van zijn egoïstische richting, is een volledige vrijheid van het ego onmogelijk. Een *gedetailleerde, dynamische overgave* van het hele wezen is het beste middel van het ego elimineren; want alleen in actie komen de faculteiten en energieën van ons wezen in vol spel, en alle gewoonten en tendensen, zelfs diegenen, die verborgen of onderdrukt zijn in het onderbewuste, verschijnen in het zicht, en kunnen blootgesteld worden aan het Moeder's transformerende licht. Een passief leven van ascetische spiritualiteit, teruggetrokken uit de wereld en haar stromende invloeden, beschouwt discretie als het betere deel van moed, en laat de slapende honden liggen. Maar victorie ligt niet op die manier; het ego volhardt zelfs in de natuurdelen, terwijl de ziel siddert in de armen van het Oneindige. Sri Aurobindo is categorisch in zijn aandringen op de goddelijke vervulling van mensen *in het leven*, en niet in de hemelen verderop of in de suprakosmische Stilte; en voor

die dynamische vervulling is uitroeiing van het ego uit ieder deel van de menselijke natuur van het grootste belang. Een stille, onfeilbare opening naar de Moeder's Kracht, aangevuld door een overgave van het hele wezen en een meedogenloze detectie en weigering van het ego zullen een lange weg gaan naar de realisatie van die vervulling. Maar er is meer nodig.

PSYCHISCHE DRUK EN CONTROLE

Het tweede middel van bevrijding van het ego is de druk en controle van het psychische wezen of de ziel. Het is onnodig om te zeggen, dat juist de druk naar deze bevrijding komt van de psyche. Vanuit het verborgen centrum van ons wezen straalt het zijn licht uit, zodat de duisternis van onze natuur verdreven zou kunnen worden. Alle aandrang naar eenheid en harmonie, licht en liefde, schoonheid en zaligheid komt van de psyche, en drukt zichzelf eerst uit in het meest ontwikkelde deel van ons wezen, of het nu het denkvermogen of het hart of het leven is, en verspreidt zich dan naar de andere delen. De aspiratie voor het oneindige en het Eeuwige en de wil om het hele wezen toe te wijden aan Zijn dienst stijgen als een vlam uit de psyche en mengen zichzelf in de natuurdelen. Maar dit alles is een gesluisde actie en invloed van vanachter en is niet effectief genoeg voor de bevrijding en perfectie, die we zoeken in de Integrale Yoga. De psyche moet naar voren komen en openlijk de natuur controleren, totdat het volledig geofferd is aan de Moeder; het moet zijn invloed uitoefenen op de slome en opstandige delen en hen dwingen om zich over te geven. Het ego zal speciaal zonder zijn krachtige druk, er nooit over denken om zijn gratificatie te verzaken in het eindige en het vluchtige --- de gekoesterde formaties van zijn denkvermogen en de verlangens en interesses van zijn leven. Wanneer een indirecte druk van de psyche het ego kan opwekken om zichzelf aan anderen te geven, om de interesses van anderen een plaats te geven boven die van zichzelf, zelfs om zijn eigen interesses te offeren ten goede van anderen, --- dit offer geeft ook een heimelijke bevrediging van het ego --- is een directe druk en interventie zeker om het ego te schudden uit zijn persoonlijke bevrediging en het naar het Oneindige te keren. Liefde en devotie voor het Goddelijke en de wil om zichzelf aan Hem te offeren en Hem te dienen, zullen zich ontwikkelen als een resultaat van de toenemende druk van de ziel. Maar er moet niet verondersteld worden, dat het ego zal verdwijnen zo gauw als de psyche voorwaarts gekomen is en zijn verlossende druk erop plaatst. Het is zo sterk geworteld en dominant actief in de natuur, dat vele andere middelen dan de psychische druk toegepast moeten worden voor zijn uiteindelijke eliminatie. Maar de psychische druk erop om zijn boten te verbranden en zich op het Goddelijke te richten en de eenheid van het bestaan, is een potent en onmisbaar middel.

Maar hoe breng je het psychische naar voren en plaatst het zijn druk op het ego? Ik zal deze vraag behandelen in een volgend hoofdstuk; voor het moment is het genoeg om te zeggen, dat een oprechte opening naar de Moeder en een roep om haar Genade om de psychische verschijning te bewerkstelligen, samen met een persoonlijke wil en aspiratie, die geconcentreerd zijn op dat doeleinde, een onschatbare hulp gevonden worden.

VERZAKING VAN VERLANGEN

Het ego leeft en gedijt op verlangen en verdient de naam van verlangensziel rijkelijk, die gegeven is door Sri Aurobindo. Zoals het tâmasisch, râjasisch of sâttwisch is, zo kan verlangen ook fysiek, vitaal of mentaal zijn, ofschoon alle verlangens hun oorsprong hebben in het universele vitale en vandaar invasies maken in de verschillende delen van ons wezen. Het is niet moeilijk om de grove vormen van verlangen te detecteren --- de honger en lusten, de hebzucht en gierigheid, en de algemene hunkering voor de objecten van het zintuig; maar de subtiele mentale verlangens, die vermomd komen als liefdadigheid en welwillendheid en dienst, of die gericht zijn op de rechtvaardiging van een huisdierprincipe, of de realisatie van een ethisch of intellectueel ideaal, zelfs ten koste van een groot offer en lijden, hebben zo een misleidende sfeer van heiligheid om zich, dat zij universeel respect en bewondering bevelen, en men verwacht nooit, dat wat zo voelbaar menselijk en zelf-ontkennend is, toch de kanker van het zelf, het veelvormige ego, in zich kan hebben. Het wordt algemeen vastgehouden, dat de slechte verlangens, die het wezen verduisteren of degraderen of zijn vrede en kalmte verstoren, verzaakt moeten worden, en vervangen door goede, speciaal diegenen, voor de dienst of het welzijn van anderen of voor de vooruitgang van sociale of humanitaire interesses. Ofschoon het een onmiskenbaar zuiverend effect kan hebben, kan deze substitutie alleen de grovere vormen van het ego verwijderen en de subtielere vormen op hun plaats zetten. Enig verlangen, goed of slecht, dat opkomt uit een scheidend bewustzijn, is tegelijk een nakomeling en een voeding van het ego; en een zoeker van de spirituele vrijheid en goddelijke vereniging moet iedere zorg nemen om het uit te werpen, zo gauw hij vindt, dat het in hem sluipt. Het ene object voor zijn visie en bewustzijn moet het Goddelijke, het Eeuwige en Oneindige zijn, en aan geen eindig object, hoe immens en belangrijk het ook kan zijn, --- familie, gemeenschap, land, mensheid --- zou toegestaan moeten worden om tussenbeide te komen en het te verduisteren. De enige, niet-aflatende preoccupatie van het hele wezen, maar een dynamische en geen statische preoccupatie, moet een vereniging met het Goddelijke zijn en een identificatie van zijn wil met de Goddelijke Wil; en dit kan hij nooit doen, zolang als hij een enkel verlangen in hem koestert; want dat ene verlangen, dat ooit zo lovenswaardig of onschuldig was in zijn ogen of in de ogen van de mensen, is een kiezel, die de hele structuur van zijn spirituele leven neer kan halen. Dat ene verlangen, dat zijn ethische of esthetische persoonlijkheid flatteert, overschaduwde zijn ziel en staat in de weg van zijn bevrijding. Dat ene verlangen is een nieuwe leiband voor het ego en een nieuwe verbinding, die gesmeed wordt in de ketting van zijn binding.

De Gitâ is daarom volmaakt juist in volharden, dat alle verlangens verslagen moeten worden als een voorwaarde voor de staat van Brâhmisthiti, een stabiel verblijf in Brahman. Zijn volharding is categorisch en zonder compromis, want het weet, dat de hardnekkigheid van het verlangen de hardnekkigheid van het ego is, en dat het ego de grootste hinder is voor spirituele vrijheid. Het schrijft zelfkennis voor als de voorlopige stap⁴⁹, en een gedetailleerde overgave van alle actie aan het Goddelijke in een toenemende liefde en devotie op de kalme en stabiele basis van

---

⁴⁹ sânkhya Yoga gaat Karma Yoga voor in de Gitâ.

die zelfkennis. Sri Aurobindo's lering valt op dit punt samen met die van de Gitâ, behalve voor de hoogste nadruk, die hij legt op een absolute afhankelijkheid van de Moeder's supramentale Kracht, en de beoefening van stille onthechting en weigering, waaraan hij een oorspronkelijke draai geeft van aanzienlijke waarde.

“De eerste conditie om van verlangen af te komen is... om bewust te worden van het ware bewustzijn; want dan wordt het veel gemakkelijker om het af te wijzen, dan wanneer men er mee moet worstelen, alsof het een samenstellend deel zou zijn van zichzelf, dat uit het wezen geworpen moet worden. Het is gemakkelijker om een aanwas af te werpen dan weg te snijden, wat gevoeld wordt als een deel van onze substantie.

“Wanneer het psychische wezen naar voren is, dan wordt afkomen van verlangen gemakkelijk; want het psychische wezen heeft in zichzelf geen verlangens, het heeft alleen aspiraties en een zoeken naar en liefde voor het Goddelijke en alle dingen, die het Goddelijke zijn of ernaar neigen. De constante prominentie van het psychische wezen neigt uit zichzelf om het ware wezen naar buiten te brengen en automatisch de bewegingen van de natuur recht te zetten.”⁵⁰

Wat de Gitâ zelfkennis noemt, noemt Sri Aurobindo bewustzijn. Maar wat betekent het werkelijk? In Sri Aurobindo's Yoga betekent bewust zijn gewaar zijn van zijn essentiële werkelijkheid als onderscheiden van zijn fenomenale verschijning. Onze essentiële werkelijkheid is een spirituele entiteit, gemaakt van liefde en zaligheid, en ongeïdentificeerd met de veranderlijke natuur, die het aanneemt voor zijn zelfexpressie in de wereld; en omdat het met niets geïdentificeerd is, heeft het er geen gescheiden ego in. Wanneer we leven in het ware bewustzijn, leven we in eenheid en harmonie, en kunnen we helder de verdelingen en wanordes observeren van onze lagere natuur, de myriaden maskers en listen van het ego en zijn vermenigvuldigende verlangens. Het ego lijkt dan ongelooflijk ridicul, en egoïstische trots en bevrediging een belediging van de oneindige glorie van ons ware Zelf. De lofrede en hulde van de wereld faalt om zelfs de rand van dat bewustzijn te beïnvloeden. Laat ons een voorbeeld nemen om het punt te illustreren. Neem het geval van een filosoof, die rijst in roem, en zich tevreden voelt door de roem en eer, die hij van het publiek ontvangt. Hij heeft een ideaal van verwerving voor hem, waar hij steeds dichterbij wil komen. In de loop van de tijd begint hij, aangedrongen door enige innerlijke ontwikkelingen, met Yoga en maakt er opmerkelijke vooruitgang in. Terwijl hij door enige beslissende ervaringen gaat, realiseert hij zijn ware wezen, zijn oneindige en onsterfelijke Zelf. Hoe zal hij nu de lof en eer ontvangen, die hem gewoonlijk zoveel tevredenheid gaven? Heeft hij enige ambitie voor filosofische lauweren in hem over? Wat als hij zo groot wordt als of zelfs groter dan Plato en Aristoteles? Wat is de hoogste glorie en verwerving van het menselijke leven aan de zijde van de lumineuze oneindigheid en eeuwigheid van zijn spirituele bestaan? Bevat hij nu niet alles, bezit alles, geniet alles in het onbeperkbare Zelf, --- alles, dat de wereld kan geven en meer dan dat alles? Is niet een Aristotelische of Platonische eminentie, maar een fosforescerende bubbel *vis-à-vis* zijn oneindige zelf-bestaan en

---

⁵⁰ *Bases of Yoga* door Sri Aurobindo.

zijn onvoorstelbare pracht? Alleen, wanneer men naar beneden kijkt naar het ego van zijn spirituele bewustzijn verschijnt het in zijn ware kleuren --- een kleinzielig gereedschap en creatie van het onwetende denkvermogen, de vermogens en kwaliteiten aanmatigend naar zichzelf, die het ontvangt van de universele Natuur en zichzelf pluimt over zijn afgezaagde, kortstondige triomfen! Kan het oneindige Zelf jubelen over een eindig en vluchtig succes? Zo zou de zee net zo goed zichzelf kunnen pluimen over het aanzwellen en glinstering van een zee met schuimkuif, of de hemel over de zilveren twinkeling van een ster! Het ware bewustzijn geeft iemand het juiste perspectief, het juiste besef van proportie, de juiste standaard van waarden, en het vermogen van juiste inschatting. Onder zijn blik staat het ego ongemaskerd, beschaamd, verschrompeld.

Dit betekent niet, dat de spirituele mens filosofie en poëzie of welke andere kunsten dan ook niet zal cultiveren, en een oprechte heerlijkheid zal nemen in zijn creaties. Deze Yoga zal eerder zijn creatieve talent verhogen en zijn inzicht verdiepen op de manier, dat het in hem opbloeit. Hij zal alleen weten, dat zijn talent niet het zijne is, maar God's, een gift aan hen voor het werk van de goddelijke zelfexpressie, en hij zal het niet meer dan een instrumenteel belang zal geven. Voor hem zal zijn persoonlijke grootsheid en de grootsheid van anderen hetzelfde zal zijn, zover als het hun bron betreft; hij zal net zoveel vreugde voelen in de prestaties van anderen als in die van zichzelf, want hij zal het besef van afscheiding verloren hebben. Alle verwervingen zal hij verklaren als God's verwervingen en aan geen enkele een gehechtheid voelen. Leven in dit onbepaalde bewustzijn is bewust zijn en zo bewust zijn is in staat zijn om alle listen en verlangens en vermommingen van het ego te detecteren en de Moeder's Kracht te richten om hen te verdrijven. Alleen een veilige houding in dit bewustzijn kan een immuniteit geven van de verraderlijke aanvallen van de subtiele verlangens van het ego.

VERWIJDING EN OPSTIJGING VAN HET BEWUSTZIJN

Een ander effectief middel van bevrijding van het ego is een progressieve verwijding en opstijging van het bewustzijn. Dit kan gemakkelijker gedaan worden, wanneer het innerlijke centrum ontdekt is en gerealiseerd. Met een meer of minder stabiele ervaring van het psychische centrum, en een houding erin, kan men zijn bewustzijn laten bestrijken voorbij het denkvermogen en het vergroten in de kosmische onmetelijkheid. Wanneer de knopen van het ego ontrafeld zijn of losgemaakt, en de invasie van de verlangens onderdrukt, zal een stille en intense aspiratie handelen als een sterke hefboom van opstijging. Het individuele bewustzijn, dat uit de egobindingen breekt, zal zweven en uitbreiden, totdat het de Atman realiseert, het individueel-universele Zelf, of Vishwâtman, het Kosmische Zelf. Deze verwijding zou in het begin gevoeld kunnen worden door het ego als een sterfelijke ontwrichting, of een verbazingwekkende en desintegrerende schok. Deze schok, dit versufte besef van zelf-verlies, maakt, dat het ego mysterie associeert met alle suprafysieke ervaring. Het, alsof iets eruit barstte en het tegelijk onderdompelde en overtrof, en expandeerde aan alle kanten. Geleidelijk, terwijl het voorbij het ego gaat, leert het individuele bewustzijn om vrij te ademen in die grote en heldere sfeer en kijkt neer op zijn fenomenale vorm als een kleine knoop van Materie, Leven en

Denkvermogen, als een zeer klein punt in de onbegrensde onmetelijkheid van zijn onsterfelijke zelf-bestaan. In die hogere ether is er geen ego, --- er is een heldere en constante perceptie van de eenheid van bestaan; maar naar beneden in de natuurdelen zou het ego nog kunnen trekken aan zijn precaire leven, meer door het momentum van het verleden dan door enige frisse impuls en initiatief. Deze mechanische actie van het ego wordt vervangen door langzame of snelle stadia door de Moeder's Kracht, die vanboven neerdaalt en bezit neemt van de natuur. Er is een mogelijkheid, niet zeldzaam, van het individuele bewustzijn, dat het naar beneden getrokken wordt van zijn verheven station en weer geïdentificeerd met de actieve natuur van het ego, maar dergelijke sprongen bestaan gewoonlijk kort en kunnen geen permanente slagboom zijn voor de uiteindelijke bevrijding. Na enige afwisselingen van opstijging en val en de doorgaande werking van de Moeder's Kracht in de natuur wordt een zekere veiligheid verworven in de hogere houding en een aanzienlijke helderheid en transparantie in de lagere natuur, die de frequentie van de terugval en de valse identificatie uitsluiten. Het individuele bewustzijn stijgt steeds hoger, en iedere opstijging naar een nieuw vlak van bewustzijn wordt gevolgd door een neerdaling van het karakteristieke vermogen van dat vlak, dat krachtiger dan de voorgaande vermogens de zuivering beïnvloedt van de natuur en de eliminatie van het ego. De grootheid en het licht van de bovenste sfeer dringen door in het lagere mechanisme en beetje bij beetje worden de knopen van het ego losser of knappen. Er groeit als een consequentie van de actie van de hogere Kracht een beginnend besef van bevrijding in de natuurdelen en een meer klare en effectieve respons op de eisen van de Geest. Een groter en vrijer spel van intuïtie in het denkvermogen, leven en het fysieke wezen; een gevoelige perceptie van en een deelname aan de werking van de universele Natuur; een toenemende onpersoonlijke sereniteit en flexibiliteit en een standvastiger drang van de spirituele kracht zijn enige van de ontwikkelende resultaten van de verwijding en opstijging van bewustzijn. Maar de volledige eliminatie van het ego is nog ver weg.

Wat we boven beschreven hebben, is een verandering, die voortgebracht is in het individu door zijn zelf-uitbreiding en opstijging naar de hogere vlakken van het wezen, en de neerdaling van de karakteristieke krachten van die vlakken in hem. Maar ofschoon het een aanzienlijke verandering is, is het geen radicale conversie; maar het ego is nog hardnekkig in de lagere regionen van het Onderbewuste, en de automatische bewegingen, gewoonten en tendensen van de actieve natuur beïnvloedt. Bovendien moet men, zelfs wanneer men erin geslaagd is om het egobesef te elimineren, dat zichzelf hecht aan de instrumenten van de individuele natuur, nog af moet komen van het "*fundamentele egobesef*, dat zichzelf ondersteunt op het bewustzijn van de mentale Purusha achter het spel." Sri Aurobindo noemt het het "loutere ego", een angstwekkende, elementaire "ik"-heid, baar, niet gezadeld, en onvolledig toegerust, maar krachtig genoeg om met het spel door te gaan van de scheidende Onwetendheid; en zolang als "dit fundamentele egobesef blijft, is er geen absolute bevrijding. Het zou wijder, zuiverder en flexibeler kunnen zijn; bevrijding zou nu veel gemakkelijker te verwerven kunnen zijn en dichterbij tot stand brengen, maar de bevrijding is nog niet tot stand gebracht. We moeten verder gaan, ook afkomen van dit egobesef, en teruggaan naar de Purusha, waarop het zichzelf ondersteunt,

en waarvan het een schaduw is...."⁵¹ Voor een volledige eliminatie van het egobesef en de sporadische wederkeer van zijn reflexactie in het Onderbewuste moet men dan opstijgen naar het Bovenmentale, dat voorbij het Hogere Denkvermogen, het Verlichte Denkvermogen en het vlak van Intuïtie is en de Bovenmentale gnosis naar beneden brengen in het Onderbewuste en het Onbewuste. De Bovenmentale verwijding van het bewustzijn is een globale universalisering en zijn perfectie markeert het knappen van alle egoïstische bindingen en een aanzienlijke verheldering van natuur van het scheidende besef. Men begint te leven en bewegen en zijn bestaan te hebben in een globale eenheid. En toch zouden enkele oplossende fragmenten of schimmen van de oude egoïstische gewoonten en impulsen soms gedetecteerd kunnen worden in enkele obscure hoeken of verborgen vouwen van de natuur. Omdat de karakteristieke actie van het Bovenmentale selectief is, ofschoon unitaristisch, kan het het volledige wezen niet integreren in een goddelijke dynamische eenheid. Om een volledige opheldering te bewerkstelligen van de verdwijnende sporen van het ego, moet het individu opstijgen naar het Supramentale en de Moeder's supramentale Kracht neerdalen in de natuur en direct met hen omgaan. De absolute bevrijding van het ego in de actieve natuur en het Onderbewuste en het uitwissen van zijn hele rudimentaire actie in het wezen kunnen alleen bewerkstelligd worden door het Supramentale met zijn allerhoogste transformerende Kracht. Er is geen ander spiritueel vermogen in staat tot deze voltooiing.

Het is belangrijk om hier op te merken --- het is al eerder aangeduid --- dat in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo de bevrijding van het ego, die geprobeerd wordt om te verwerven, niet de bevrijding is in trance of in een geabsorbeerde staat van bewustzijn, ondergedompeld in de toestand van liefde en vreugde van het Goddelijke, maar een dynamische bevrijding, die onkwetsbaar immuun is voor de aanval van het ego in elk deel van het wezen, zelfs het meest fysieke en oppervlakkige. Het betekent een volledige universalisering van het hele wezen, en een transformatie van het Onderbewuste en het Onbewuste, zodat het unitaristische bewustzijn overal tot stand gebracht zou kunnen worden, en de dynamische persoonlijkheid een onbelemmerd spel erop zou kunnen hebben als een permanente basis, --- een ongeëvenaarde triomf van de menselijke ziel, onvermijdelijk als een evolutionaire perfectie, maar alleen mogelijk door een opstijging van het individu naar het Supramentale en de beantwoordende neerdaling van de supramentale Mahâshakti in de Materie.

Wat blijft er over, wanneer het ego vervaagt uit het bestaan? De oneindige en onverwoestbare substantie, waarvan het ego een stuiptrekkende schaduw was; het bevrijde wezen, dat voor altijd bevrijd is van de nachtmerrie van de dualiteiten en wanordes van het sterfelijke leven en hersteld naar deze universaliteit en transcendentie en zijn vereniging met het Goddelijke en al het bestaan, en God's Wil op aarde vervult door zijn getransfigureerde individuele natuur. Doordat hij God in zichzelf realiseert en God in allen en voorbij allen, zichzelf in allen en allen in zichzelf, *sarvāni bhūtāni ātmani sarvabhūteṣu cātmānam* --- leeft en handelt hij in de onvervreembare eenheid van het bestaan en drukt die zaligvolle eenheid uit in termen van een harmonieuze God-openbarende diversiteit.

---

⁵¹ *The Synthesis van Yoga* door Sri Aurobindo

HOOFDSTUK IX

DE PSYCHE --- DE HEERLIJKHEIDSZIEL

DEEL I

IEDER kosmisch principe in onze individuele samenstelling is dubbel: We hebben twee lichamen, twee levens, twee denkvermogens en twee zielen. Zij zijn betrokken van de involutionaire en evolutionaire bewegingen van de Geest. Wij hebben een grof fysiek lichaam, *annamaya śarīra*, en een subtiel fysiek lichaam, *sūkṣma* of *liṅga śarīra*; een levenskracht, die werkt in ons grove lichaam en geconditioneerd door zijn voorbije evolutie in de Materie en een *sūkṣma* of subliem leven, dat groter en flexibeler is, en niet onderhavig aan de beperkingen van het eerdere; we hebben een oppervlakte denkvermogen van aspirerende onwetendheid, geketend aan het ego en de verlangens, de eetlust en normale verlangens van het leven en het lichaam, en gedomineerd en misleid door de zintuigen, en een subliminaal denkvermogen, dat wijder en wijzer is, open voor het universele denkvermogen en zijn bewegingen, en vol aanduidingen en inspiraties van de hogere vlakken van bewustzijn. Op gelijke wijze hebben we een dubbele ziel --- de egoïstische verlangensziel aan de voorkant, die leeft in de verontrustende illusie van een gescheiden bestaan, en afgescheiden van zijn bron, die het nog onderhoudt en ondersteunt vanachter een sluier, en de heerlijkheidsziel of de psyche, die verblijft in het meest innerlijke heiligdom van ons wezen, de onsterfelijke inwoner van onze sterfelijke woning. In het laatste essay hebben we gezien, wat de verlangensziel is en hoe het, nadat het de evolutie van het mentale wezen tot op zekere hoogten geholpen heeft, hem zelfs geleid heeft naar de grenzen van zijn bewustzijn en hem een glimp gegeven van het oneindige, uitstreckende verdere, nog staat als de grootste slagboom voor zijn onherroepelijke zelf-transcendentie. In het huidige essay stel ik voor om de heerlijkheidsziel of de psyche te bestuderen --- zijn oorsprong, essentiële natuur, evolutie, missie, aspiratie en vervulling.

DE PSYCHISCHE ENTITEIT

De psychische of de heerlijkheidsziel is onze eeuwige en essentiële individualiteit in de Natuur. Het is gemaakt van liefde en zaligheid, en is juist het zelf van een smetteloze zuiverheid. Het komt van het Zaligheid-zelf van *saccidānanda*, zoals ons denkvermogen komt van de *vijñānamaya puruṣa* of het Supramentale Wezen, ons leven van de *cit-tapas*, en ons lichaam van de *sat* of de eeuwige goddelijke Substantie. In het begin van onze aardse evolutie blijft deze ziel of psychische entiteit gesluierd achter de troebele werking van onze oppervlaktenatuur. Het oefent zijn invloed uit van vanachter en bereidt zijn instrumenten van manifestatie voor. Het is het ene in ons, dat onvergankelijk is, en "niets, dat onze ervaring binnenkomt, kan zijn zuiverheid vervuilen of de vlam uitblussen." Het heeft een directe, spontane perceptie van de waarheid en schoonheid en goedheid en een onfeilbaar besef van de eenheid en harmonie van dingen. "Deze gesluierde psychische entiteit is de vlam van de Godheid, die altijd in ons verlicht is, zelfs onuitblusbaar door die dichte

onbewustheid van enig spiritueel zelf vanbinnen, die onze uiterlijke natuur verduistert. Het is een vlam, die geboren wordt uit het Goddelijke en als lumineuze inwoner van de Onwetendheid erin groeit, totdat in staat is om het naar de Kennis te keren. Het is de besloten Getuige en Controle, de verborgen Gids, de Demon van Socrates, het innerlijke licht of de innerlijke stem van de mysticus....” “Het is... onaangeraakt door de dood, verval of corruptie.... Het is... de ware oorspronkelijke Bewustheid in ons, die dieper is dan de geconstrueerde en conventionele bewustheid van de moralist, want dit wijst altijd naar de Waarheid en het Juiste en Schoonheid, naar Liefde en Harmonie en alles, dat een goddelijke mogelijkheid in ons is en volharden, totdat deze dingen de hoofdbehoefte wordt van onze natuur.”⁵² De psychische entiteit bevat alle mogelijkheden van onze manifestatie, maar is altijd superieur aan hen. Het wordt noch beperkt door zijn manifestatie, noch door hen uitgeput.

De zetel van de psyche in ons is achter het hart. Het is de individuele vonkziel, die de evolutie ondersteunt van ons denkvermogen, leven en lichaam in de materiële wereld. Het is vol van liefde en devotie voor het Goddelijke en in vuur en vlam met een aspiratie voor de manifestatie van Zijn Genade en Glorie in de aardse natuur. Het is een kind van de goddelijke Moeder, dat neergedaald is in de evolutionaire ervaring, en onmiddellijk intiem gewaar van Haar Wil in zichzelf.

DE JIVA OF JIVATMA

Het is beter om hier op te merken, dat Sri Aurobindo de term Jiva of Jivâtâmâ in een betekenis gebruikt, die anders is dan die er algemeen aan gehecht wordt in de Indiase filosofie. De huidige connotatie van het woord is de belichaamde ziel, die van leven naar leven overgaat en wiens bevrijding uit de mazen van de Natuur of Maya of Karma de verlossing is, waar zo ingespannen naar gezocht wordt. Maar deze connotatie is onbepaald en onvolledig, omdat het de oorsprong en *swabhāva* (essentiële natuur) van de ziel en het doeleinde van zijn neerdaling in de geboorte onverklaard laat en nogal duister. Zoals al het andere worden Sri Aurobindo's beschrijving en differentiatie van de Jivâtâmâ, de psychische entiteiten het psychische wezen, gekarakteriseerd door een helderheid en precisie, die opmerkelijk zeldzaam zijn buiten het gebied van de wetenschap, en de drie aspecten openbaren aspecten van dezelfde werkelijkheid op een dergelijke manier, dat de verscheidene spirituele realisaties van hen vallen op hun juiste plaatsen zonder de verwarring te creëren, die niet zelden de beginners op het pad verbijsteren.

Volgens Sri Aurobindo, --- en hij is hier één met de Gitâ --- is het de goddelijke Moeder, de *parā prakṛti*, die al deze talloze Jivâtâmâ's geworden is, deze veelvuldige centra van het ene transcendente en universele Bewustzijn --- *parā prakṛtirjivabhūtā*. Iedere Jiva of Jivâtâmâ is een individueel Zelf in bewuste vereniging met het Transcendente en het Universele. Het daalt niet neer in evolutie, maar resideert van boven over de evolutie van de psychische entiteit, die een zelf-projectie is of vertegenwoordiger in de materiële wereld. De Jivâtâmâ is ons eeuwige en centrale wezen, onaangeraakt door de mutaties van onze natuur en niet gekwalificeerd door de verscheidene vormen, die aangenomen worden door onze zielen hier. Het projecteert ook een Purusha, een vertegenwoordiger van zichzelf op ieder vlak van

---

⁵² *The Life Divine*, door Sri Aurobindo --- Vol. I, Hoofdstuk XIII.

ons bewustzijn --- een *manomaya puruṣa* in het denkvermogen, een *prāṇamaya puruṣa* in het vitale en een *annamaya puruṣa* in het fysieke --- en oefenen een ultieme coördinerende controle uit, onderhavig aan de Wil van het Goddelijke, over de verscheidene delen en activiteiten van onze natuur. Deze Puruṣa's zijn het instrumentarium, terwijl de psyche de centrale projectie van de Jivâtmâ is. Wanneer de psyche ontwaakt is en ontwikkeld is in ons wezen, verwijdt het zijn individualiteit en stijgt in vereniging met de Jivâtmâ. Deze vereniging geeft de psyche de ervaring van zijn eigen universaliteit en zijn eenheid met alles in het kosmische Goddelijke; en door deze ervaring van het universele kan het overgaan naar de omarming van het Transcendente.

HET PSYCHISCHE WEZEN

De psychische entiteit, die eerst een ongedifferentieerd vermogen is van het goddelijke Bewustzijn, de smetteloze, onverwoestbare vonkziel, zoals Sri Aurobindo het noemt, brengt zijn individualiteit naar voren en ontwikkelt het in de natuur, --- zijn vertegenwoordigende centrale Puruṣa, het psychische wezen. Het subtiel onderscheid tussen de psychische entiteit en het psychische wezen moet helder begrepen worden. "Het psychische wezen is... de ziel (de vonkziel of de psychische entiteit) van het individu, die in de manifestatie de individuele Prakriti ontwikkelt en deelneemt in de evolutie. Die vonk van het Goddelijke Vuur groeit achter het denkvermogen, het vitale en fysieke als het psychische wezen, totdat het staat is om de Prakriti van Onwetendheid te transformeren in Prakriti van Kennis."⁵³ Het is de Antarâtmâ of Chaitya Puruṣa als onderscheiden van de Jivâtmâ, waarvan het hier een afgevaardigde is. Zoals de Jivâtmâ ons centrale wezen is boven de manifestatie of evolutie, zo is het psychische wezen ons centrale wezen in de evolutie. In de Integrale Yoga van Sri Aurobindo is het belang van het psychische wezen van een immense praktische natuur, zoals we heden zullen zien. Niets, dat substantieel en blijvend is, kan verworven worden in in deze Yoga zonder de opening van het psychische wezen en zijn zelf-vermenging in de delen van onze natuur. De psychisering van ons wezen wordt beschouwd als de eerste solide verwerving, waarop de latere verworvenheden en veroveringen veilig gebaseerd kunnen worden. Onze normale menselijke natuur zou zich nooit kunnen richten op het Goddelijke of het Eeuwige, als het niet zou zijn voor de occulte invloed van de psyche. Wanneer er ook een aspiratie is voor het Oneindige, voor een transcendentie van het ego en zijn inherente beperkingen, voor de essentiële eenheid en harmonie, die liggen onder de verdelingen en wanordes van de oppervlakteverschijningen; wanneer ook het hart pijn doet voor de onuitsprekelijke zaligheid, of het denkvermogen dorst naar de onbeperkbare kennis, is het psychische wezen aan het werk geweest, en de natuur zuiverheid en voorbereidt en het richt op de Liefde en het Licht van het Goddelijke. Wanneer het wezen geobsedeerd is door oppervlakkigheden van het bestaan, en haar voorbijgaande interesses, en niet de fijnere perceptie ontwikkeld heeft van enige hogere waarden en bovenzinnelijke werkelijkheden, enige verfijnde esthetiek en gevoeligheden; wanneer het wentelt in het materiële leven en haar ruwe voorzieningen, of zelfs zijn mentale vermogens en faculteiten de doeleinden van het

---

⁵³ On Yoga II door Sri Aurobindo.

materiële leven laat dienen, betekent het, dat de psyche er nog niet in ontwaakt is --- het wezen dwaalt nog door de spirituele nacht. Het psychische wezen heeft een onfeilbare discriminatie, --- het kan onmiddellijk het ware van het valse onderscheiden, het mooie van het lelijke, het goede van het kwade, en het goddelijke van het niet goddelijke. Wanneer het volledig ontwaakt is en in controle van de natuur, wordt het spirituele leven een triomfantelijk proces van licht naar licht op een golf van ontwikkelende vreugde en vermogen. Alleen de psyche kan het meest bereidwillige antwoord geven op de goddelijke roep, en zichzelf helemaal offeren voor de vervulling van de goddelijke Wil. Zijn liefde en devotie en zelf-overgave aan het Goddelijke zijn zo ongestoord en spontaan als de ego's devotie en zelf-gave aan zijn werelds najagen. Het psychische wezen is de tempel van het Goddelijke in ons en het is daarom, dat zelfs de gemeenste mens, de meest geconformeerde zondaar soms een walging voelt en een berouw voelt en zijn ogen opheft naar de Hemel voor een straal licht, een verlossende aanraking van Genade. Het komt door de psyche, dat zelfs het geharde hart van een crimineel soms smelt en de hand, die geheven wordt, mank wordt met pijn en medelijden. "Dit psychische wezen is altijd de werkelijke, ofschoon de geheime, oorzaak van mensen's ommekeer naar het spirituele leven en zijn grootste hulp erin."⁵⁴

DE MISSIE EN ASPIRATIE VAN DE PSYCHE

Wat is de missie van de psyche? Waarom daalt het neer in een menselijke geboorte? Dit is een hypothetisch probleem van religie en filosofie, en van zijn oplossing ervan hangt de betekenis en het doeleinde af van het menselijke leven, wanneer er toegegeven wordt, dat de mens een ziel heeft. Boeddhisme ontkent ontkent het bestaan van enige ziel of onsterfelijke entiteit, die bestaat in het midden van de kosmische vloed; daarom is ervoor geen betekenis of doeleinde in het menselijke leven, behalve om het op te lossen in zijn samenstellende elementen en er klaar mee te zijn, --- klaar met het verlangen, dat het genereert en het lijden, dat het inhoudt. En de Boeddhistische compassie wenkt de mens uit het leven van lijden in de stilte van de Leegte, of de peilloze vrede van het Permanente, voorbij de maalstroom van de sanskara's. Want de enige boodschap van het leven is er een van plotselinge of graduele vernietiging. Christendom beschouwt het leven als een lange proeftijd en voorbereiding en adviseert zijn aanhangers om voor zichzelf "schatten in de hemel te zoeken, waar mot noch roest bederft, en waar dieven niet doorbreken, noch stelen". Zijn koninkrijk van de hemel op aarde is een moreel koninkrijk van pieteit en liefdadigheid, waarvan de beloning alleen in de hemel geoogst kan worden. Wanneer wedergeboorte ontkend wordt, heeft de ziel alleen een menselijk leven, de huidige, kleinzielige, precaire spanne van zestig en tien, om te doen, wat het ook kan, om "op de laatste dag verheven te worden." Het aardse leven wordt gebruikt als een springplank, en niet als een vehikel voor het uitgieten van de goddelijke pracht. In de ascetische scholen van de Vedânta wordt op het leven neergekeken als een leugen of een valstrik of een kolossaal bedrog, waaruit vlucht de enige wijsheid is. Zij geven er niet om om zichzelf af te vragen, waarom de ziel naar beneden gekomen is en verstrikt geraakt is in dit leven, en of er enig

---

⁵⁴ *Letters of Sri Aurobindo* --- Vol. I.

doeleinde achter is. Vaishnavisme beschouwt de wereld als het lîlâ of spel van de Al-Bemide en Al-Mooie, maar een lîlâ, dat mysterieus is, ondoorgrondelijk, verbijsterend, en zonder enige definitieve kwestie; en de Bhakti neigt zich ervan terug te trekken om een ongebroken continuïteit te genieten van de innerlijke vereniging. In bijna alle religies en filosofieën is er een curieuze federatie van stilte over het doeleinde van de ziel's geboorte in de materiële wereld. Om de geboorte een val te noemen, verklaart niets, tenzij je de val in rekening neemt en zijn rationale ontdekt; want er zou zeker in de goddelijke dispensatie van Voorzienigheid nooit een dergelijke enorme gebeurtenis plaatsgevonden kunnen hebben als hoofdzakelijk een kans of een onverklaarbare dwaling.

Sri Aurobindo gaat niet aan deze momentane kwestie voorbij. In feite maakt hij de missie van de ziel's geboorte het brandpunt van zijn theorie van de aardse evolutie en manifestatie. Volgens hem is iedere ziel of psyche een centrum van het veelvuldige Goddelijke, een centrum, dat neergedaald is in de geboorte voor de evolutie van zijn onvervreembare goddelijkheid in een individuele natuur. Het neemt een geboorte aan om het Goddelijke te manifesteren in een van Zijn individuele aspecten. Wanneer de wereld geen illusie is of een amorfe flux van chaotische mogelijkheden, maar een progressieve zelf-expressie of manifestatie van de ene Alomtegenwoordige Werkelijkheid, het Allerhoogste Wezen, dan is de psyche het bewuste en samenwerkende medium van die manifestatie. Juist de aanwezigheid van de psychische wezens in de materiële wereld is een onbetwistbaar bewijs, niet alleen van de aanwezigheid van het Goddelijke hier, --- dat wordt toegeven door de meeste theïstische religies --- maar ook van Zijn Wil tot een uiteindelijke perfectie in zelf-manifestatie. De psyche is het levende en onsterfelijke beeld van de goddelijke individualiteit en het middel van vermenigvuldigende diversiteit in eenheid. Het is het ene lumineuze punt in de mens, dat de komst verkondigt van de Eeuwige Zon.

“De aspiratie van het psychische wezen is voor de opening van de hele lagere natuur, het denkvermogen, het vitale, het lichaam naar het Goddelijke, voor de liefde en vereniging met het Goddelijke, voor Zijn aanwezigheid en vermogen binnen het hart, voor de transformatie van het denkvermogen, leven en lichaam door de neerdaling van het hogere bewustzijn in dit instrumentele wezen en deze instrumentele natuur.”⁵⁵ Het is heel goed mogelijk, dat wanneer we de nadruk leggen op zijn tendens op vrede en stilte, het psychische wezen zich zou kunnen richten op het onveranderlijke Zelf en samensmelten in zijn onmetelijke vrijheid en onpersoonlijkheid, --- een voltooiing, die het gewoonlijk zoekt, wanneer er een samentrekkende beweging is in spiritualiteit, en een sterk, bijna dwingend centripetaal magnetisme. Maar dat is een ingekorte verwerving, waarin de ziel zijn vrijheid wint door een vlucht en een ontwijking van zijn door God gegeven missie. Sri Râmakrishna had de wijsheid om deze tendens weg te halen in Vivekânanda, zo gauw als hij het waarnam en hem te richten op de vervulling van zijn ziel's missie. Deze exclusieve tendens van de ziel naar persoonlijke verlossing of zelfvernietiging in het oneindige, onveranderlijke bestaan wordt benadrukt, wanneer niet supergeïnduceerd door de kracht van gekristalliseerde tradities in het subliminale, zowel als het oppervlaktebewustzijn van het individu en het ras, en het neemt niets af van een revolutie in de wil en het denken en de aspiratie om deze harde kristallen te

---

⁵⁵ *Letters of Sri Aurobindo*, --- Vol. I.

breken en de doorgang vrij te maken voor de volle bloei van de psyche, die een globale ommekeer is, niet alleen naar het onveranderlijke Onpersoonlijke, maar naar het Allerhoogste Wezen, en induceert een stille, ongeruste aandrang op de overgave en transformatie van de natuur voor Zijn perfecte manifestatie in de materiële wereld. De psyche heeft een ingeboren, onblusbare aspiratie voor vereniging met het Goddelijke door liefde en zelf-gave, maar de vereniging, die de hoogste vervulling en bevrediging geeft, is geen passieve en gedeeltelijke, maar een dynamische en integrale vereniging, een vereniging, die zelf-openbarend, zelf-producerend, wereld-verlichtend is; net zoveel vereniging in het lichaam en al haar activiteiten als in het hart en het denkvermogen en de innerlijke diepten. Om deze integrale vereniging te verwerven en een opgewonden kanaal te worden van de goddelijke pracht in de materiële wereld, daalt de ziel in de duisternis en de sterfelijkheid; en deze aspiratie infuseert het beetje bij beetje in de hele natuur, totdat alle onbewustheid, alle obscuriteit, alle disharmonie, al het scheidende egoïsme getransformeerd worden in een lumineus bewustzijn en een harmonieuze, veelvuldige eenheid. De aspiratie van de psyche is voor de victorie van het Goddelijke over de dood en duisternis en verdeling en wanorde, en Zijn onbetwiste soevereiniteit over de hele aarde, gelijk het is over de hele hemel.

DE OPENING VAN DE PSYCHE

Er zijn twee manieren van openen van de psyche: een is direct en vergelijkenderwijze gemakkelijk, en de andere indirect en nogal moeilijk. De eerste komt door een eenvoudige en oprechte concentratie in het hart met een groeiende liefde en devotie voor het Goddelijke en een onvermoeibare zelf-toewijding aan Zijn dienst. Een constant denken aan het Goddelijke, een niet aflatende stroom van de hart's zuiverste emoties naar de Allerhoogste Minnaar, en een onafgebroken zelf-offeren aan Zijn Kracht in ieder deel van het wezen zijn een grote hulp voor de opening van het psychische wezen en zijn komst naar voren. Maar deze hele beweging van liefde en devotie en toewijding moet om volledig en snel effectief te zijn, voortgaan op een stille basis van bewustzijn, dat zichzelf kent als gescheiden van zijn natuurlijke instrumenten en dat eeuwig aan het Goddelijke toebehoort. Dit bewustzijn is de meest beslissende factor in de spirituele ommekeer van een mens. Een of andere subtiele intuïtieve perceptie, een of andere innerlijke visie of ervaring, een of ander levend vertrouwen en voorvoelen geeft de start en dient als de ontkiemende nucleus van het spirituele leven. Deze kleine nucleus wordt de rots van veiligheid tegen de slagen en vlagen van de tegenwerkende krachten. Terwijl het sterkte betreft van de verborgen bronnen, groeit het en breidt het uit, en annexeert deel na deel van het wezen, tot alles of het meeste herwonnen is uit de onwetendheid en het egoïsme, en overgeven aan het Goddelijke. De initiële glimp of ervaring is het teken van ontwaken van de psyche, en wat men moet doen, is het onderhouden en versterken door een toenemende aspiratie voor het Goddelijke en een overgave aan Zijn Allerhoogste Kracht, de Moeder. Maar een hoofdzakelijk ontwaken van het psychische wezen is niet alles, dat we begrijpen bij de term opening. De opening van het psychische wezen betekent zijn komst naar voren en zijn progressieve controle over de natuur. Het betekent, dat de liefde en devotie en

overgave, die natuurlijk en spontaan zijn in de psyche, de andere delen van het wezen beginnen te infecteren, zodat het denkvermogen zijn gedachten zou kunnen keren naar het Goddelijke en proberen om Zijn Wil te kennen en begrijpen; het hart zou zijn emoties kunnen richten naar het Goddelijke en zijn hoogste bevrediging zoeken, zijn eindeloze heerlijkheid in Hem liefhebben en aanbidden en Hem alleen, in Hemzelf en in allen; en het leven en het lichaam hun meest volledige vervulling vinden in Hem dienen en Zijn doeleinde in de wereld tot stand brengen. De opening van de psyche impliceert een ontwikkelende controle en coördinatie van de delen van onze natuur en hun gedetailleerde en uitputtende consecratie aan het Goddelijke. Een standvastige concentratie in het hart, een stille, maar intense aspiratie voor het Goddelijke, een roep naar en afhankelijkheid van de Moeder's Genade, een verzaking van verlangen en gehechtheid en egoïsme, en een groeiende spontaniteit in devotie en overgave, zijn de meest potente middelen voor de opening van de psyche.

De tweede manier van opening is "de neerdaling van het hogere bewustzijn door het denkvermogen". Het hogere bewustzijn, dat neerdaalt van boven, bevrijdt het hartcentrum en opent de psyche. Dit gebeurt in gevallen, waarin het emotionele wezen niet erg ontwikkeld is, en het denkvermogen de leiding genomen heeft in de *sâdhanâ*. Maar op welke manier het ook komt, de psychische opening is een *sine qua non* van de bevrijding en supramentale perfectie van ons integrale wezen.

DEEL II

DE REALISATIE VAN DE PSYCHE

"CONCENTREER in het hart. Ga erin binnen; ga binnen en diep en ver, zo ver als je kan. Verzamel alle strengen van je bewustzijn, die overal uitgespreid zijn, rol ze op en neem een onderdompeling en zink naar beneden.

"Er brandt daar een vuur, in de diepe stilte van het hart. Het is de goddelijkheid in je --- je ware wezen. Hoor zijn stem, volg zijn dictaten."⁵⁶

In deze enkele woorden schetst de Moeder de meest snelle en effectieve manier om de psyche te realiseren. Een oprechte, intense aspiratie en een onafgebroken concentratie in de diepten van ons wezen en het buitensluiten van het eindeloze geschreeuw en de conflicten van de uiterlijke leden, is de koninklijke weg. Maar het moet een liefdevolle aspiratie zijn en een liefdevolle en levende concentratie, geen routinematige, mechanische oefening, --- een vreugdevolle vooruitgang door constante devotie en zelf-gave. Twee dingen, die deze vooruitgang hogelijk helpen, zijn: (1) kalmte en gelijkmoedigheid en (2) een groeiende, spontane ontevredenheid met de normale gang van zaken in het leven met haar kleinzielige doelen en kinderachtige worstelingen, haar vaste groeven van nauwe ideeën en wederkerende gedachten en haar verwoestende verlangens en deinende reacties. Hoe meer we naar de ziel zoeken, hoe meer we komen te voelen, dat de gewoonlijke atmosfeer van ons zelf-gecentreerde bestaan positief saai en verstikkend is. En terwijl we zoeken en verlangen naar de ziel, gaan we stap voor ferme stap voort door de lange

---

⁵⁶ *Words of the Mother.*

schemerige passage van ons innerlijke wezen, totdat op een dag, zoals de Moeder zegt, de passage plotseling oplost in een pracht van licht of zwaait er een deur open naar een vlammeende Aanwezigheid, of het is een bron of afgrond van oogverblindende uitstraling, waarin we onszelf bevinden. Het is een ervaring, die anders is dan welke dan ook, die plaatsvindt in ons gewone leven, anders dan zelfs het scherpste menselijke denkvermogen ooit kan bevatten of zich kan voorstellen. Het is een ervaring in een nieuwe dimensie van het wezen, in een ongewone ether van het bestaan. Het is een ervaring, die juist de substantie en textuur verandert van ons diepere bewustzijn en een onuitwisbaar merkteken achterlaat op zelfs het uiterlijke. Wanneer we het eenmaal hebben, zij het voor een vluchtig moment, dan weten we, wat we in onze essentie zijn --- oneindig en onsterfelijk; en we ontvangen, als het ware, een vuurdoop in die lumineuze oneindigheid en onsterfelijkheid. En we weten ook, niet door het denken of idee van het denkvermogen, of het gevoel of emotie van ons menselijke hart, maar door iets, dat veel dieper is en elementair in ons wezen, --- een onmiddellijk, intiem besef, een onuitwisbare, mystieke perceptie, een ongrijpbaar licht, dat juist de kern is van ons bewustzijn --- dat we niet de worstelende en lijdende schepselen zijn van de Natuur, die we lijken te zijn. Een onvoorstelbare zuiverheid, een roerloze kalmte van eeuwigheid bezitten ons in een onuitsprekelijke lieflijkheid. Een sluier is opgetild, een lang gekoesterde illusie is voor altijd verdreven.

Een ander simultane ervaring is, tenzij de psychische realisatie gedeeltelijk en onvolledig is, dat de sluizen van onze liefde en devotie voor het Goddelijke wijd open gegooid worden en we een exclusieve en extatische spanning voelen naar Hem. De spanning, de ommekeer, heeft geen vermenging van de mentale inspanning of de vitale aandrang in zich --- het is een automatische ommekeer, zo natuurlijk als de ommekeer van de zonnebloem naar de zon, en oneindig vuriger. Onze ziel lijkt alleen naar Hem te hongeren en te dorsten en alleen Hem herkennen als de Meester van ons wezen, de enkele reden van ons bestaan. Er is iets, dat zo spontaan, zo sprankelend vreugdevol is in deze liefde en zelf-gave, dat zelfs aspiratie lijkt te smelten en verdwijnen in een stomme verrukking van vervulling, en alle koorden van ons wezen vibreren tot de extase van de goddelijke aanraking.

De derde gelijktijdige ervaring, of preciezer, de derde streng van de totale ondeelbare ervaring is een onuitsprekbaar besef van bevrijding, een enorme opluchting, van de knagende zorgen van het leven van onwetendheid. Een onpeilbare vrede zuigt ons op, een een kalme stilte omwikkelt en balsemt onze rust. Een serene eeuwigheid, waarin er geen successie is van trillende momenten, en een stralende eenheid, die niet gewond is door verdeling, wiegen en onderhouden onze ziel in die transporterende zaligheid van zelfrealisatie.

Deze drie ervaringen stellen samen de psychische realisatie in zijn essentie samen; maar in het geval van ieder individu heeft het gewoonlijk een kleur en ritme, die karakteristiek zijn voor zijn individualiteit en de eigen natuur van zijn aspiratie. Maar het is heel goed mogelijk, dat, zoals ik boven gezegd heb, het wezen, dat de nadruk legt op de vrede en de kalmte van de realisatie, en zwelgt in de kalme passiviteit van zijn vrijheid, zich helemaal zou kunnen richten op de onbeweeglijkheid van het onpersoonlijke Zelf of de onpersoonlijke Geest, en proberen om zich erin uit te wissen. Maar dat is een nogal nauwe en exclusieve oriëntatie, die gelukkig een

minder algemene gebeurtenis wordt dan eerder. De beginnende expansie van de spirituele impuls in de moderne mensheid vooronderstelt een verwijding van aspiratie en voorspelt een erg veelomvattende vervulling --- een dynamische en integrale vereniging met het Goddelijke en niet hoofdzakelijk een samensmelting in de stille onveranderlijkheid van Zijn onpersoonlijke bestaan. De aspiratie, waarmee de Integrale Yoga begint, is een dergelijke inclusieve en omarmende aspiratie, die probeert om alle aspecten van de allerhoogste Werkelijkheid te harmoniseren in de meest veelomvattende spirituele realisatie. Sri Aurobindo steunt de vlucht aspiratie niet van de ziel naar de blanco vrede of de stille leegte van het ongeconditioneerde Onmetelijke, zoals evident zal zijn uit de volgende aanhaling van het derde boek van zijn epos, *Savitri*:

Een absolute, niet communiceerbare stilte
Ontmoet de volkomen zelfontdekking van de ziel;
Een muur van stilte sluit het buiten van de wereld,
Een afgrond van stilte slokt het besef op
En maakt alles onwerkelijk, wat het denkvermogen geweten heeft,
Alles wat de werkende zintuigen nog konden weven
Om een verbeelde onwerkelijkheid te laten voortduren.

De Zelf's uitgestrekte spirituele stilte neemt de Ruimte in bezit;
Slechts het Onvoorstelbare is overgebleven,
Slechts het Naamloze zonder ruimte en tijd:
Opgeheven is de belastende behoefte van het leven:
Denken valt van ons af, vreugde en smart houdt op;
Het ego is dood; wij zijn bevrijd van bestaan en zorg,
We hebben afgedaan met geboorte en dood en werk en lot.

O ziel, het is te vroeg om verheugd te zijn!

Gij hebt de grenzeloze stilte bereikt van het Zelf,
Gij zijt gesprongen in een blijde goddelijke afgrond;
Maar waar heeft gij Zelf's missie en Zelf's vermogen geworpen?

Op welke dode berm van Eeuwige's weg?

Een was er in u, die het zelf én de wereld was,
Wat hebt gij voor zijn doeleinde gedaan onder de sterren?

Ontsnapping brengt niet de victorie en de kroon!

Iets kwam gij doen vanuit het Onbekende,
Maar niets is volbracht en de wereld gaat voort,
Omdat slechts het halve kosmische werk God's is gedaan.

*

* *

Een zwarte sluier is opgetild; wij hebben
De machtige schaduw gezien van de alwetende Heer;
Maar wie heeft de sluier opgetild van het licht
En wie heeft het lichaam van de Koning gezien?

*

* *

Een grote witte lijn diende als eindbestemming,
Maar ver daar voorbij gloeien de onuitsprekelijk zonnesporen:
Wat de bron en het einde leek, was een ruime poort,
Een laatste loutere stap de eeuwigheid in.

Een oog heeft zich geopend op tijdloosheid,
De Oneindigheid neemt de vormen terug, die het gegeven had,
En door God's duisternis of zijn naakte licht
Keren zijn miljoenen stralen terug in de Zon.

Er is een nulteken van de Allerhoogste;
De Natuur, naakt en stil gelaten, onthult God.

Maar in haar grandioze nietsheid is alles vervat:
Wanneer haar sterke kleden van ons worden weggescheurd,
Wordt de ziel's onwetendheid gedood, maar niet de ziel:
Het nulteken bedekt een onsterfelijk gezicht.

Een hoge en blanco ontkenning is niet alles,
Een enorme uitroeiing is niet God's laatste woord,
Leven's ultieme zin, het besluit van wezen's koers,
De betekenis van deze grote mysterieuze wereld.

In absolute stilte slaapt een absoluut Vermogen.

Ontwakend kan het de trance-gebonden ziel wekken
En in de lichtstraal de ouderlijke zon onthullen:
Het kan van de wereld een vat maken van Geest's kracht,
Het kan in de klei God's volmaakte vorm vormen.

Het zelf bevrijden is maar één stralende stap;
Hier zichzelf te vervullen was God's verlangen.

*

* *

Ik heb dit lange en lumineuze extract toegevoegd en uitgeweid over de ontsnappingstendens van de ziel, zowel in dit als het vorige essay, omdat, naast overgave aan de Moeder, de natuur en kwaliteit van de aspiratie de meest belangrijke factor is, die de richting en de culminerende perfectie bepaalt van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. De initiële aspiratie van ons wezen, zoals het zich richt op het Oneindige en het Eeuwige, bevat als een zaad de volle potentie van de toekomstige opbloei. Wanneer de integrale, dynamische vereniging met het Goddelijke het doel is, zoals het in de Integrale Yoga is, dan moet er in de aspiratie, waarmee men op het pad begint, iets als een voorweten of voorbode van zijn. Het begin moet voor het oog, dat kan observeren, de vage contouren verraden van het verre einde. De Integrale Yoga kan niet nagejaagd worden tot zijn glorieuze voltooiing door diegenen, die een exclusieve neiging hebben naar persoonlijke verlossing, of de uitgestrekte vrede en stilte van onveranderlijke Zelf.

ERVARING EN VISIOEN

De realisatie van de psyche of de ziel, zoals boven beschreven, is een ervaring, die een basisverandering bewerkt in een groot deel van ons bewustzijn, en waaruit we nooit hetzelfde terugkeren als we waren, toen we er binnengingen. Zijn effect wordt gevoeld als een nieuwe geboorte, een revolutionaire omkering van onze normale houding, en een opening van mysterieuze horizonten. Het effect ervan is daarom verreichend en blijvend. Maar een visioen is iets anders. Het is eerder zien en weten dan zijn en worden. Er zijn, het is waar, zekere visioenen, die een aanzienlijke verandering in ons produceren, of een onuitwisbare indruk achterlaten op ons wezen en onze natuur, maar zij zijn eerder een uitzondering dan een regel, --- en zij hebben zelfs niet het vermogen om ons bewustzijn te transformeren. Het gebeurt soms, dat een visioen gevolgd wordt door een ervaring; in dat geval zou, welke verandering of transformatie ook, die in ons plaatsvindt, toegekend moeten worden aan de ervaring, en niet aan het visioen. Bovendien zijn er visioenen en visioenen, en men moet de ware van de valse kunnen vertellen.

Laat ons een buitengewoon voorbeeld nemen van een visioen van de ziel en zijn eeuwige Meester, die erin verblijft. Suso, de westerse mysticus zag eens een visioen van engelen en, zoals Dean Inge het beschrijft "verzocht een van hen om hem de manier te laten zien van God's heimelijke verblijf in de ziel. Een engel antwoordde, "Werp dan een vreugdevolle blik in uzelf en zie, hoe God Zijn spel speelt van liefde met uw liefhebbende ziel." Hij keek onmiddellijk, en zag, dat zijn lichaam boven zijn hart zo helder was als kristal en dat in het centrum in een lieflijke vorm de eeuwige Wijsheid zat, naast wie vol van hemels verlangen de dienaar's eigen ziel zat, die lieflijk leunde naar God's kant en omcirkeld lag door Zijn armen dicht aan Zijn hart gedrukt." Het is een mooi visioen, dat zo verlichtend is als boeiend, maar het is evident vermengd met Suso's mentale constructies en gegoten en gekleed in zijn

mentale symbolen.⁵⁷ Het moet een aanzienlijk effect op hem geproduceerd hebben, maar een effect, dat directer zijn denkvermogen en hart belast dan op de diepste lagen van zijn bewustzijn, zoals de picturale representatie en de onthechte visuele perceptie duidelijk getuigen. Maar een ervaring is noch een representatie, noch een onthechte perceptie --- het is een realisatie door identificatie, een kennen door zijn, een vernietiging van de subject-object dualiteit in de perfecte osmose van vereniging. En toch volhardt, terwijl het alle mentale begrip verbijstert, een verrukkelijke relatie van liefde in het hart van die vereniging. Een visioen zou, wanneer het niet erg krachtig is, in de loop van de tijd, en in het bijzonder, wanneer het leven in een tegengestelde richting gedwongen wordt, kunnen vervagen uit het denkvermogen en alleen als een flauwe herinnering kunnen blijven in de verre achtergrond van iemand's bewustzijn; maar een ervaring is een gast, die nooit vertrekt --- het is gekomen om te blijven en te veroveren en te bezitten. "Een visioen is een visioen," zegt de Moeder, "maar een ervaring is een geschenk."

DE PSYCHISCHE ATTITUDE EN ACTIE

De ware psychische attitude is een van zaligvolle liefde en ongestoorde zelf-gave. Het is gepolariseerd tot het Goddelijke, maar deze polariteit is niet exclusief, het is inclusief. Omdat het licht van het bewustzijn en de kracht van het bewustzijn, die anders dan in ons denkvermogen, een zijn en ondeelbaar in het volledig ontwaakte psychische wezen, is de stress van zijn persoonlijkheid onmiddellijk naar de extase van de goddelijke vereniging en de perfecte uitdrukking van die vereniging in zijn aardse natuur. De enkele zelfvoorzienende heerlijkheid van de psyche is in het Goddelijke en in de vervulling van Zijn Wil in de wereld. Volledig bewust van de reden van zijn bestaan telt het niet als een offer om af te zien van zelfs de hoogste extase van een verrukte vereniging met het Goddelijke ter wille van Zijn werk tot stand brengen en Zijn manifestatie promoten. Het is een fout om te denken, dat de ziel of de psyche alleen de geabsorbeerde zaligheid zoekt van de goddelijke vereniging en een natuurlijke aversie heeft tegen de wereld en haar activiteiten.⁵⁸ Dat zoeken is, zoals we al gezien hebben, een intense, maar exclusieve trend, niet de hele teneur van zijn bestaan en bewustzijn. "Je zou kunnen denken, mijn dochters" zei Sint Teresa, "dat de ziel in haar toestand van vereniging zo geabsorbeerd zou moeten zijn, dat zij haarzelf in beslag kan nemen met niets. Je misleidt jezelf. Zij keert zich met groter gemak en hartstocht dan eerder naar alles, dat behoort bij de dienst van God, en wanneer deze bezigheden haar weer vrij laten, blijft zij in de genieting van dat gezelschap."

Maar waar zullen we kijken voor de meest perfecte illustraties van de ware psychische houding, de ware psychische attitude, de mysterieuze hardnekkigheid van de verrukkelijke relatie van de psychische liefde en devotie in het midden van een verrukkelijke goddelijke vereniging, de psychische controle en transformatie van de natuur, en de onvermoeide hardnekkigheid op dienst, op de perfecte vervulling van de goddelijke Wil en de manifestatie van de hemelse glorie van het Goddelijke op aarde, behalve in de *Prayers and Meditations of the Mother*?

---

⁵⁷ Deze symbolen en constructies zijn gewoonlijk onderbewust.

⁵⁸ Er is altijd een mentale of vitale vermenging in een dergelijk eenzijdig zoeken.

DE PSYCHISCHE HOUDING

De essentiële psychische houding is er een van perfecte vrede en gelijkmoedigheid. De psyche zoekt niet zo veel naar het Goddelijke dan Hem zien en voelen en genieten. Zijn aspiratie is een zuivere vlam, kalm en standvastig, die rechtstreeks opstijgt naar zijn eeuwige Beminde. Het kent geen gejaagdheid en gefladder, maar is sereen ferm in zijn vertrouwen in het Goddelijke. Wanneer liefde en heerlijkheid juist de substantie zijn van zijn wezen, is vrede zijn fundering, en een oneindig geduld het ritme van zijn intensiteit. Deze houding van vrede en geduld is mooi geïllustreerd in het volgende Gebed van de Moeder:

“In Vrede en Stilte manifesteert het Eeuwige; sta niets toe om je te verstoren en het Eeuwige zal zich manifesteren; heb perfecte gelijkmoedigheid ten opzichte van allen en het Eeuwige zal er zijn... Ja, we zouden er niet teveel intensiteit op zetten,⁵⁹ teveel inspanning in ons zoeken naar U; de inspanning en intensiteit worden een sluier voor U: *we moeten niet verlangen om U te zien*, want dat is nog een mentale agitatie, die Uw Eeuwige Aanwezigheid verduistert; in de meest volledige Vrede, Sereniteit en Gelijkmoedigheid is alles U, net zoals Gij alles bent, en de minste vibratie in deze volmaakt zuivere en kalme atmosfeer is een obstakel voor Uw manifestatie. Geen haast, geen onrust, geen spanning; U, niets dan U, zonder enige analyse of enig objectiveren, en Gij bent er zonder enige mogelijke twijfel, want alles wordt een Heilige vrede en Gezegende Stilte.

“En dat is beter dan alle meditaties in de wereld.⁶⁰”

DE PSYCHISCHE LIEFDE

De psychische liefde is een stralende bloem van identiteit, en toch houdt het juist in het hart van identiteit een mysterieuze relatie van liefde en devotie met het Goddelijke; want als het samensmolt met in het Goddelijke en Zijn Liefde, dan zou het psychische wezen worden vernietigd, en ermee juist het middel vernietigd van de goddelijke manifestatie in de wereld. Deze subtiele dualiteit midden in de meest nabije eenheid wordt erg lieflijk naar buiten gebracht in het Moeder's gebed van Mei 21, 1914: ---

“Buiten alle manifestatie, in de onveranderlijke stilte van de Eeuwigheid, ben ik in U, O Heer, een niet bewegende gelukzaligheid. In dat, wat uit Uw kracht en wonderbaarlijk licht het centrum en de werkelijkheid vormt van de atomen van de Materie, vind ik U; aldus kan ik zonder uit Uw Aanwezigheid te gaan, verdwijnen in Uw allerhoogste bewustzijn of U zien in de stralende deeltjes van mijn wezen. En voor het moment is dat de overvloed van Uw leven en Uw verlichting.

“Ik zie U, ik ben Uzelf, en tussen deze twee polen aspireert mijn intense liefde naar U”.

---

⁵⁹ Hier wordt de mentale of vitale intensiteit bedoeld.

⁶⁰ *Prayers and Meditations of the Mother*, Dec. 5, 1912

De Moeder heeft zichzelf geïdentificeerd met het Goddelijke, zowel in Zijn transcendentie als in Zijn universele immanentie is zij een met Hem geworden, Hemzelf, en toch ziet zij Hem; en tussen deze twee polen aspireert haar psychische liefde naar Hem. Deze dualiteit in eenheid, dit verschil in identiteit, onbegrijpelijk voor het menselijke denkvermogen, is een bron van oneindige zaligheid voor de psyche, die, zoals het doet, een constante vereniging en gemeenschap toestaat, waarzonder de psychische missie van manifestatie van het Goddelijke niet mogelijk zou zijn.

De psychische liefde is een constant offer en een onfeilbare beloning voor dienst. Het wil niets voor zichzelf --- het is een vlam, die tevreden is met alleen branden. "O Heer, ik sta voor U als een brandend offer met het brandende vuur van Goddelijke Vereniging..." Het zoekt alleen het plezier van het Goddelijke, de vervulling van Zijn Wil en de inzet van Zijn Liefde en Licht op aarde. Zijn essentiële aspiratie is om zichzelf te besteden in God's dienst; maar deze dienst is geen enkel mentaal ontvangen werk, altruïstisch of humanitair, dat gedaan wordt in een geest van ongeïnteresseerdheid; het wordt een flexibel en iriserend instrument voor de perfecte zelf-expressie van het Goddelijke. In haar Gebed van de 27ste Juli, 1914, bidt de Moeder tot het Goddelijke: ---

"Laat me neerliggen aan Uw voeten, smelten in Uw hart, verdwijnen in U, uitgewist worden in Uw gelukzaligheid; of eerder enkel Uw dienaar zijn zonder iets anders te pretenderen. Ik verlang of aspireer naar niets anders, ik wil alleen Uw dienaar zijn."

Het is interessant om de opstijgende schaal van de aspiratie op te merken, die beginnend bij "neerleggen aan Uw voeten", stap voor stap opstijgt door te versmelten in Zijn hart, in Hem verdwijnen, en --- dit is de traditionele climax --- uitgewist worden in Zijn gelukzaligheid, naar het voortreffelijke veld van een totaal brandoffer --- en te wensen om "alleen Uw dienaar te zijn"! Niets kan beter de essentiële opofferende natuur van de psychische liefde openbaren dan deze hoog bezielde aspiratie van de Moeder.

DEEL III

DE ODYSSEE VAN HET PSYCHISCHE WEZEN

We hebben al een begrip gehad van de rationale van de ziel's nederdaling in de materiële geboorte: het is om het bewustzijn te ontwakken in de reusachtige onwetendheid van het materiële bestaan en een dynamische vereniging te bewerkstelligen tussen de Geest en de Materie, en de laatste een plastisch en transparant medium geven van de Geest's veelvuldige zelf-expressie. Maar dit verbazingwekkende evolutionaire werk kan klaarblijkelijk niet gedaan worden in een enkele geboorte van de ziel --- de natuur, die tevoorschijn komt uit de Materie en ontwikkelt door het leven en het denkvermogen, is veel te dicht en te duister, veel te inert en onwetend en fragiel en zondig om onmiddellijk verheven te worden naar de goddelijke statuur. Het moet voorbereid worden, --- haar complexe strengen en elementen moeten gezuiverd, verfijnd, onpersoonlijk gemaakt, geïntegreerd en georganiseerd rond de centrale goddelijke Aanwezigheid. Het is dit lange werk van

voorbereiding, dat gedaan wordt door de serie geboorten van de individuele ziel. Wanneer een vervulling ergens anders gezocht zou worden dan op deze aarde, dan zou deze serie van geboorten zich niet opleggen; maar wanneer de aarde de scene zal zijn van de hoogste goddelijke vervulling, zoals Sri Aurobindo voorhoudt, dan lijkt een successie van wedergeboorten in de menselijke vorm het enig mogelijke middel ervoor. Maar er moet zorgvuldig opgemerkt worden, dat deze successie van wedergeboorten geen machinerie van herhaling is van dezelfde persoonlijkheid. John, die dood is, wordt niet weer geboren met zijn oude natuur en onveranderd karakter als Jack. Als het zo zou zijn, dan zou wedergeboorte geen middel van evolutie zijn, maar alleen een bestending van dezelfde persoonlijkheid in verschillende fysieke gewaden. De logica van evolutie, wanneer we het onderschrijven, vereist aan de andere kant, dat iedere geboorte een definitieve stap voorwaarts moet markeren, een naar buiten brengen van wat verward was of latent, en een uitwerking van enkele van de complexe potenties van het ontwikkelende individu. Het is waar, dat deze evolutionaire vooruitgang niet in een rechte lijn kan zijn; het is noodzakelijkerwijze in een spiraal. Nu is het een groep van elementen, die gevangen zijn in zijn beweging, nu is het een andere; een deel van het wezen wordt opgetild naar het licht en een ander heen en weer geslingerd achtergelaten in de duisternis; en het deel, dat opgetild wordt in het ene leven, wordt losgelaten in een andere om enkele van zijn ondergedompelde of onderdrukte tendensen uit te werken. Het is een onberekenbare, bochtige beweging, ongehaast maar onvermoeid, dat doelt op grondigheid en harmonie, ofschoon het alleen lijkt te dringen naar afgedwaalde, specifieke resultaten.

Maar hoe wordt deze evolutie uitgevoerd, en onder welke vertegenwoordiging wordt het geleid van stadium naar stadium? Wanneer John onmiddellijk geboren wordt na zijn dood als Jack, kan hij alleen blijven, wat hij was in zijn vorige leven --- het hoofdzakelijke feit van de aanname van een nieuwe fysieke vorm spreekt op zichzelf geen enkele modificatie tegen van de psychologische opmaak van zijn wezen. Volgens Sri Aurobindo is deze vertegenwoordiging het psychische wezen en zijn odyssee tussen geboorten is het proces, waarmee het het gordijn omhoog en omlaag brengt op de beslissende stadia van de evolutie in zijn natuur. De dood is alleen een signaal, misschien een abrupt en gewelddadig signaal in een meerderheid van gevallen, voor een verschuiving in scenes, en niets meer. Wanneer het grove fysieke lichaam wegvallt, gaat het wezen over in het subtiele fysieke, en vandaar in de vitale wereld. Het put zijn vitale Karma uit in de vitale wereld, en gaat dan over in de mentale. Wanneer de mentale formaties opgelost zijn, zoals die van het vitale, dan gaat de ziel naar zijn eigen vlak, dat door Sri Aurobindo het psychische vlak genoemd wordt, voor rust en assimilatie van al zijn voorbije ervaringen, die zowel verkregen zijn op aarde als op de vlakken van zijn reis na de dood. Wanneer de periode van rust voorbij is en het werk van assimilatie compleet, dan komt de ziel of het psychische wezen tevoorschijn uit zijn vlak en neemt weer eerst een mentaal omhulsel aan, dat wil zeggen, een mentaal lichaam, dat samengesteld is uit die mentale elementen, die het aantrekt naar zichzelf door de karakteristieke kracht van zijn persoonlijkheid voor het werk van zijn volgende incarnatie. Dan daalt het neer naar het vitale vlak en komt, terwijl het een geschikt vitaal omhulsel aanneemt, naar beneden door het subtiel-fysieke in de menselijke geboorte. Dit is het algemene

proces, maar het laat veel variaties toe, waarvan we op sommige een blik zouden kunnen werpen in dit essay.

Het proces lijkt eenvoudig genoeg te zijn, maar tenzij we het principe erachter weten, dat zijn doeleinde en functioneren bestuurt, zullen we zijn werkelijke betekenis missen en tevreden rusten met een mechanistische kijk ervan. Er zijn twee factoren van het meest primaire en beslissende belang om rekening mee te houden in verbinding hiermee. De ene is de evolutie van het psychische wezen uit de Materie naar boven, die een zekere curve volgt van ontwikkelend bewustzijn en ontwikkelende natuur; en de andere is een bijzondere lijn van goddelijk bewustzijn, dat de evolutie van het psychische wezen van vanboven beïnvloedt en begeleidt, en zijn vergankelijke oppervlakteformaties gebruikt om zijn eigen verborgen doel te bevorderen van zelf-manifestatie in de Materie. Deze bijzondere lijn van goddelijk bewustzijn, die tegelijk transcendent, universeel en individueel is, zoekt zijn volmaakte zelf-expressie op aarde door het psychische wezen, dat zijn projectie hier is, en de ultieme reden en rechtvaardiging is van het hele complexe proces van wedergeboorte en de reis tussen geboorten van het psychische wezen. Het volgt natuurlijk uit een consideratie van deze twee factoren, dat wedergeboorte een evolutionaire noodzaak is en niet hoofdzakelijk een mechanisme van Karma, waaruit de ziel moet ontsnappen naar de onveranderlijke eeuwigheid van zijn ongeconditioneerde bestaan of niet-bestaan. Maar voor wedergeboorte zou de ziel, in plaats van te ontwikkelen naar het mentale bewustzijn van het menselijke wezen, een eeuwigdurende gevangene gebleven zijn van de onderbewuste duisternis; en wanneer het nooit opstijgt van de mentale schemering in het zonnegloren van het oneindige supramentale en openbaart die glorie in het aardse leven, zoals het bestemd is om te doen (tenzij het verkiest om een onverwachte terugtrekking wil in te slaan), kan het alleen zijn door het proces van wedergeboorte en het volle gebruik van de gelegenheden, die wedergeboorte ervoor mogelijk maakt. Het hele probleem verandert zijn aspecten, wanneer bekeken vanuit het standpunt van evolutie. Het traditionele idee onderwerpt wedergeboorte aan het rigide determinisme van de ketting van causaliteit, en beschouwt het als een binding en een last van de ziel, waaruit een ontsnapping de enige bevrijding is; terwijl volgens Sri Aurobindo wedergeboorte het enige middel is van evolutie en bevrijding en als zij eenmaal verworven zijn, wordt het een middel van goddelijke zelf-expressie en onsterfelijke genieting van eenheid in diversiteit --- *sambhūtyāmṛtamaśnute*, zoals de Upanishads zeggen. De bevrijde ziel, de Jivanmukta, krimpt niet ineen door het aannemen van enig aantal geboorten voor de vervulling van de goddelijke Wil; --- iedere geboorte van een dergelijke ziel is inderdaad een invasie van licht in de aardse duisternis en een infusie van zaligheid in het sterfelijke lijden.

De bijzondere lijn van het goddelijke bewustzijn, die de evolutie van het individuele wezen beïnvloedt en richting geeft, is dan een belangrijke bepalende factor. Deze invloed en richting komt naar beneden naar het ontwikkelende individu door het subliminale, en zijn nogal occult voor zijn onverlichte begrip. Wanneer hij grotendeels in zijn fysieke wezen leeft, verdiept in de behoeften en hunkeringen van zijn lichaam en gehecht aan zijn fysieke interesses en relaties, is het waarschijnlijk, dat zijn ziel niet in staat zal zijn om op een lange reis te gaan van de suprafysieke vlakken na de dood van zijn huidige lichaam, --- de hardnekkige materiële vooringenomenheid van

de natuur zal het naar beneden trekken naar de aarde. Maar als het zijn vitale wezen en het mentale voldoende ontwikkeld heeft, wanneer hij bewust of onderbewust een affiniteit ontwikkeld heeft met enige van de suprafysische werelden, dan zou zijn verblijf na de dood in die wereld bijna een zekerheid worden. Neem bijvoorbeeld het geval van een filosoof. Na zijn dood gaat hij door het subtiel-fysische naar de vitale wereld, en tenzij er een sterke vitale knoop of verdraaiing ergens in hem is, een of ander diepgeworteld verlangen of diepgewortelde passie, zal zijn vitale omhulsel spoedig opgelost zijn en zal hij recht naar de mentale wereld gaan, waar hij, bevrijd van de vitale last, vrij zal zijn om verscheidene ervaringen te verwerven. Omdat hij een denkvermogen ontwikkeld heeft van reflectie en verbeelding, en een affiniteit met de mentale wereld, kan hij in die wereld meer of minder zeker en vruchtbaar leven, totdat het mentale omhulsel opgelost is en de ziel of het psychische wezen vertrekt om te rusten en zijn voorbije ervaringen te assimileren. Er moet opgemerkt worden, dat het psychische wezen alleen de kwintessence van zijn ervaringen naar zijn verblijfplaats van rust draagt, nadat hij op de weg veel verworpen en uitgeput heeft, dat in zijn eigen tijd noodzakelijk was, maar irrelevant voor de toekomstige setup en groei; en deze kwintessence gaat, samen met de nieuwe factoren, die tevoorschijn komen in het bestaan de vorm en het patroon conditioneren van zijn volgende geboorte. Maar wat zijn deze nieuwe factoren? Zij zijn de verschillende lijnen van evolutie, die het psychische wezen opneemt voor de ontwikkeling in zijn successieve geboorten. Want het psychische wezen is niet gebonden door de ketting van causaliteit; het is de bepalende vertegenwoordiger, in vereniging met de goddelijke Wil erin, van het doeleinde en de processen van zijn incarnaties. Het accepteert vrijelijk de condities en inherente beperkingen van het materiële leven en de risico's en gevaren van zijn reis door de suprafysische vlakken om het verwarde complex van mogelijkheden uit te werken, waarzonder de veelzijdige perfectie en de vervulling van zijn bestemming niet verworven kunnen worden.

Iets anders, dat hier opgemerkt moet worden, is, dat zoals aan de ene kant de evolutie van het psychische wezen niet het resultaat is van een mechanische interactie van karmische krachten, zo het aan de andere kant geen geïsoleerd fenomeen is, dat niet gerelateerd is aan het universele wezen en zijn evolutie. De evolutionaire ontwikkeling heeft “ een universeel, zowel als een individueel aspect: het Universele ontwikkelt de gradaties van zijn wezen en de geordende variaties van de universaliteit van zichzelf in de serie van zijn ontwikkelde vormen van zijn; de individuele ziel volgt de lijn van de kosmische serie en manifesteert, wat is voorbereid in de universaliteit van de Geest. De universele Mens, de kosmische Purusha in de mensheid, ontwikkelt in het menselijke ras het vermogen, dat er vanaf beneden in gegroeid is en nog zal groeien naar het supramentale en de geest en de Godheid worden in de mens, die gewaar is van zijn ware integrale zelf en de goddelijke universaliteit in zijn natuur. Het individu moet deze lijn van ontwikkeling gevolgd hebben; hij moet gepresideerd hebben over een zielervaring in de lagere vormen van het leven, voordat hij de menselijke evolutie opnam: zoals de Ene in staat was om in zijn universaliteit deze lagere vormen aan te nemen van de plant en het dier, zo moet het individu, dat nu menselijk is, in staat geweest zijn om hen aan te nemen in zijn voorgaande stadia van zijn ervaring. Hij verschijnt nu als een menselijke ziel, de Geest, die de innerlijke en uiterlijke vormen van de mensheid accepteert, maar hij

wordt niet meer beperkt door deze vorm dan hij beperkt werd door de plant of het dier, die eerder door hem aangenomen werden; hij kan eruit overgaan naar een grotere zelf-expressie in een hogere schaal van de Natuur.”⁶¹

Dit lijkt een opvallend vertrek te zijn uit de geaccrediteerde theorieën van wedergeboorte. Sri Aurobindo legt de nadruk op twee belangrijke punten in verbinding hiermee --- punten, die tot nu toe curieus genegeerd zijn. De eerste is, dat de evolutie van het individu geen geïsoleerde beweging is, die zijn eigen gescheiden lijnen volgt en voldoet voor zichzelf. Wanneer Karma is een of Prakriti is een of de stroom van flux is een ondeelbare universele dynamiek, dan moet er een onderlinge doordringing zijn en een interactie van hun energieën, die de mogelijkheid uitsluiten van enige strikte individuele bekrompenheid. In deze wereld van wemelende relativiteiten, die bestaan in het Absolute, is geen enkele eenheid op zichzelf voldoende, maar alle zijn divergerende en convergerende delen van het geheel, die op elkaar handelen en reageren en zich ontwikkelen door deze wederzijdse interactie. Het Karma van een individu is niet helemaal zijn eigen exclusieve zorg, waarvan alleen hij de oogst binnenhaalt van koren of doornen; het is ook de zorg van het universele Wezen, die, terwijl hij het individu gebruikt als Zijn myriaden kanalen van zelf-expressie, een presiderende en dirigerende controle uitoefent over zijn evolutie. Wanneer de filosofie van Karma en wedergeboorte op de juiste wijze bestudeert moet worden, kan het niet gedaan worden, behalve in de grotere context van het universele karma en de universele manifestatie. Het tweede punt van belang is, dat terwijl, volgens de huidige interpretaties van Karma, wedergeboorte tot een einde komt, zo gauw als het mentale bewustzijn van het individu zichzelf vernietigt in het spirituele, Sri Aurobindo wedergeboorte beschouwt als een middel van opstijging naar “een hogere schaal van de Natuur.” Het denkvermogen is niet de hoogste graad van bewustzijn, die toegankelijk is voor de mens op aarde; er zijn hogere graden en niveaus, die hiërarchisch gegradeerd zijn en leiden naar het allerhoogste bewustzijn, dat de mens kan verwerven zonder zichzelf te vernietigen. En dat is inderdaad de bedoelde kroon en culminatie van zijn evolutie door geboorte en dood --- het volle en volmaakte herstel en openbaring van de Geest in hem. Zijn ervaringen in successieve levens, in veranderende vormen; in verschillende en vaak moeilijke omstandigheden; zijn reis na de dood naar de verschillende werelden van het leven en het denkvermogen; zijn exploratie van hun vermogens en principes en hun handelwijze op zijn eigen ontwikkeling en perfectie; zijn ziel's assimilatieve en voorbereidende rust in zijn eigen wereld van vrede en zaligheid --- al deze zijn alleen episodes in de lange en veelbewogen geschiedenis van zijn ziel's evolutionaire progressie van Materie naar Geest, zijn veelbewogen odyssee. Zijn mensheid is een verschuivend masker, een smetteloze goddelijkheid in zijn eeuwige essentie en ultieme bestemming.

DE PSYCHISCHE VOORBESCHIKKING

Wanneer de ziel of het psychische wezen uit zijn assimilatieve rust komt, beslist het over de natuur en condities van zijn volgende incarnatie in het licht van de wil en de kennis, die het heeft over zijn onmiddellijke evolutionaire objectief. Iedere

---

⁶¹ *The Life Divine* door Sri Aurobindo --- Boek II. Hoofdstuk XX.

essentiële factor, of het nu de plaats is of de omgeving, of de gebeurtenissen en ervaringen, waar het doorheen zal gaan, of de krachten, die het zal ontmoeten en bestrijden, wordt voorzien en voor geordend door het psychische wezen in consonantie met de goddelijke Wil erin. Lijden, nederlaag, vernedering, armoede, zowel als geluk en eer en succes worden gelijkelijk geaccepteerd door het psychische wezen als deel van het vermengde materiaal van zijn zelf-evolutie in de aardse natuur. Het psychische wezen heeft een gelijke heerlijkheid in alle wisselvalligheden van zijn tijdelijke bestaan, en het profiteert door ieder van hen. Het verandert mislukking in successen en nederlagen in potentiële elementen van victorie. Daarom zijn we zelfs, ofschoon verpletterd door de krachten van het leven, niet helemaal verpletterd uit het bestaan --- iets lijkt ons zelfs te onderhouden en op te houden. Zelfs, wanneer we wandelen door de donkerste nachten, brandt een licht, hoe schemerig ook, door vanbinnen, en in de meest acute pijn redt een hoop op zijn einde ons voor een opperste ineenstorting. Het psychische wezen accepteert vaak situaties, die opstandig lijken te zijn of afstotelijk voor ons mentale of morele besef, om zijn manifestatie mogelijkheden uit te werken. Het menselijke denkvermogen, dat vastgebonden is aan zijn kleinzielige standaarden en gebonden aan zijn momentane interesses, kan de richting niet peilen van het psychische wezen en is daarom vaak verward of geschokt door de omkeringen, die gebeurtenissen nemen in het leven. Maar als het de spirituele visie kan ontwikkelen, dan zal het zien, dat er niets is als kans in het leven, geen toevalligheden, --- alles is voorzien en vooraf bepaald door het Goddelijke door de psyche, zover als het met de evolutie van het menselijke individu te maken heeft; en verenigd zijn met de psyche en erin leven en eruit is het enige zonverlichte pad van vooruitgang voor de mens.

DE PSYCHISCHE BEGELEIDING

Wanneer spirituele kennis ontwikkelt, begint men waar te nemen, dat het trotse idee van vrije wil, die het menselijke ego koestert in zijn onwetendheid, niets meer is dan een kostbare fictie. Het is waar, dat het een praktische en effectieve fictie is, die onmisbaar is voor de evolutie van het individu in de onwetendheid, maar een, die weggeworpen moet worden, zo gauw als hij vooruitgaat naar ruimere horizons, en in staat is om een meer of minder heldere kijk te bevelen van de eenheid van universeel bestaan en de soevereiniteit van de goddelijke Wil erin. Deze kijk reduceert hem niet tot een hulpeloze automaat, gedraineerd van alle wil en initiatief, en bewogen door het fiat en de kracht van een vreemde suprematie. Het verenigt hem integendeel met het universele bestaan en uiteindelijk met het transcendente door een identificatie met zijn werkelijke ziel, het psychische wezen. In dat onbeperkte bewustzijn ontdekt hij, dat de wil van zijn ego maar een marionet wil was, dronken van de verkrampende illusie van zijn gescheiden vrijheid, en dat zijn ware wezen niet ingesloten is in een kleine formatie van de Natuur, maar het hele universum omarmt en zich er zelfs voorbij uitstrekt. Hij vindt zijn eigen vrijheid in de vrijheid van het Oneindige en zijn eigen wil in de zelf-bewerkstellende Wil van het Eeuwige.

De perceptie van de psychische begeleiding en overgave eraan zonder tegenzin is de zekerste manier van spirituele vooruitgang. Veel van de strijd van het spirituele

leven, veel van de verdraaiing en marteling van de natuur, veel van de fantastische verstervingen, die aan het lichaam en de levensenergieën opgelegd worden, is het gevolg van een gemis aan een directe begeleiding van het psychische wezen. Het denkvermogen, dat de leiding neemt in de sâdhanâ en zich inspant om de hele natuur te dwingen in zijn vooropgezette vormen, eindigt vaak door het alleen te verminken en vervormen. De excessen van ascetisme hebben weinig van oprechte spiritualiteit in zich --- zij zijn, vaker dan niet, een grof gewild geweld op zichzelf en op het Goddelijke in zichzelf. En niet alleen de gemiddelde mens, maar zelfs de enkele van de grote spirituele persoonlijkheden, die verantwoordelijk geweest zijn voor dat soort vrijwillige geweld op hun natuur onder het arbitraire leiding van hun zelf-rechtvaardigende denkvermogen. Maar een eenvoudige overgave aan de psychische begeleiding in vertrouwen en oprechtheid voorkomt veel van de moeilijkheid van het pad en maakt van onze evolutie een spontane opbloei.

Hier moet een opmerking van zorg geroepen worden. Wanneer we spreken over de psychische begeleiding of de psychische leiding, bedoelen we niet de richting van wat het geweten genoemd wordt. Geweten is, zoals het begrepen wordt, een mentale of morele constructie, een centrale kristallisatie van de meer of minder conventionele ideeën van goed en kwaad in het menselijke denkvermogen. Het wordt onveranderlijk gekleurd door de voorkeuren en vooringenomenheden van het denkvermogen en kan zelfs op zijn best niet anders dan de dominante tendens van het wezen reflecteren, ofschoon die tendens niet blijkbaar zou kunnen zijn aan de oppervlakte. Om de psychische begeleiding waar te nemen, moet men diep in zichzelf gegaan zijn, voorbij het denkvermogen en zijn ideeën en principes, en de voorkeuren en antipathieën van het hart. Alleen in de serene stilte van het denkvermogen en het hart, en niet in hun koortsachtige streven openbaart de psychische begeleiding zichzelf. Een zuiverheid in het wezen, verworven door een verzaking van alle verlangens en een opruiming van alle mentale spinnenwebben, is de beste conditie om de kleine stille stem te horen en om de slanke openbarende straal te zien.

Maar zelfs, wanneer we niet gewaar zijn van de psychische begeleiding, is het er altijd achter de activiteiten van ons ego, maar gekruist, geperverteerd en vervalst door de egoïstische verzuim en interferentie. Er is zelfs een evolutionair nut in de vervorming en vervalsing van de psychische begeleiding, en brengt veel strompelen en lijden met zich mee, zolang als het ego de openlijke leider is van de individuele evolutie; --- het ego leert in de school van lijden en groeit in sterkte door nederlaag en mislukking. Maar wanneer het wezen genoeg ontwikkeld is om over de egoïstische bindingen te springen, is niets behulpzamer dan een contact met de psyche en een overgave aan zijn onfeilbare begeleiding. Enig aandringen op de realisatie van zijn mentale principes en opvattingen zou in dit stadium een definitieve achteruitgang betekenen of een regressie, geen vooruitgang.

DE ZELF-EXPRESSIE VAN HET PSYCHISCHE WEZEN

Een progressieve overgave van het hele wezen aan de begeleiding van de psyche, die feitelijk een overgave betekent aan het Goddelijke en Zijn Shakti door de foutloze vertegenwoordiging van de psyche, leidt naar een steeds foutlozer zelfexpressie van

onze essentiële goddelijkheid in het leven. Het psychische wezen komt naar voren en maakt zijn aanwezigheid gevoeld in ons denkvermogen, ons hart, onze wil en zelfs in ons lichaam en verwijdert alle onzuiverheden en bereidt onze natuur voor op de manifestatie van het Goddelijke. Het overwicht van het psychische wezen in onze natuur is een garantie van vrede en zuiverheid en liefde en vreugde en wanneer de delen van onze natuur gevormd zijn naar het beeld van de psyche, dan wordt ons leven een triomfantelijke mars naar de Liefde en het Licht van de Allerhoogste. Een grenzeloze liefde en devotie voor het Goddelijke, een volledig zelf-offeren aan Zijn Wil, een spontane liefde en sympathie voor alle wezens, een concrete ervaring van de eenheid van al het bestaan en een groeiende houding in die eenheid, een scherp besef van schoonheid en harmonie en een heldere kalmte en plasticiteit in de hele natuur, zijn enkele van de principale elementen van de zelfexpressie van het psychische wezen.

Het zou kunnen lijken, dat dit juist het hoogtepunt is van de ziel's perfectie; maar in Sri Aurobindo's Yoga is deze psychische conversie en transformatie van de natuur alleen de eerste beslissende verwerving en er voorbij liggen de opstijgingen en neerdalingen en veroveringen, die culminereren in een integrale vereniging met het Goddelijke en Zijn manifestatie op aarde. Het Goddelijke completeert, wat het psychische wezen aanvangt.

HOOFDSTUK X

DE HOGERE NATUUR EN DE LAGERE

DE relatie tussen de hogere natuur en de lagere is van kapitaal belang in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. Wanneer een afschuiven van alle natuur het doel zou zijn, dan zou het postulaat van de Hogere Natuur niet opgeroepen worden --- de Sâmkhya positie zou volmaakt valide zijn voor het doeleinde. De Natuur van de drie *guna's* zou beschouwd worden als de enkele Natuur, die verantwoordelijk is voor het leven en de schepping en de ziel's verbinding aan hen, en een terugtrekking van de ziel uit haar een finale bevrijding en verlossing. De passieve status van de bevrijde individuele ziel zou, zoals in de Sâmkhya, of zijn spoorloze samensmelting in het eeuwige Onveranderbare, zoals in de latere Vedanta, de kronende verwerving zijn van alle spirituele inspanning.

Maar het doel van de Integrale Yoga is geen weigering, maar een transformatie van de Natuur voor de manifestatie van het Goddelijke in de materiële wereld. Een naakte ziel, die ontdaan is van alle natuur, kan zeker niet ofwel zichzelf of het Goddelijke manifesteren. Het moet een natuur hebben, waardoor het in het leven de onuitputtelijke rijkdommen van de Geest uit kan gieten, die het in zichzelf behoudt --- het moet een uitvoerend en expressief medium hebben. Maar hoe kan deze gebonden natuur van de drie *guṇa's* (kwalitatieve modi van *sattwa*, *rajas* en *tamas*), die gekweld wordt door eeuwigdurende instabiliteit en werkt binnen nauwe beperkingen, het oneindige Goddelijke reflecteren of openbaren? Zelfs *sattwa*, de hoogste van haar *guṇa's*, is een beperkt en beperkend principe; het bindt het wezen door een beetje geluk en het veranderde licht, dat het eraan geeft, zoals de Gitâ het stelt. Binnen de verkrampende formule van deze Natuur van de drie *guṇa's* kan er daarom geen vrijheid zijn, geen herstel en expressie van de ziel's universele en transcendente attributen. Deze Natuur van de drie *guṇa's* moet getranscendeerd worden.

Waar zal deze transcendentie naartoe leiden? Is er een dynamisch principe boven deze Natuur van de drie *guṇa's* --- een principe van goddelijke dynamiek, dat onbelemmerd is door de lagere *guṇa's*, en werkt in het onfeilbare licht van een oneindige kennis? Wanneer er geen dergelijk principe is, zou transcendentie leiden naar zelf-vernietiging in een onbeperkte Leegte of een woordloos Onveranderlijk. Maar de Gitâ, die de Vedische en de Upanishadische traditie volgt, spreekt over een hogere Natuur, *parā prakṛti*, die superieur is aan de drie *guṇa's*, en waardoor dit volledige universum onderhouden en opgehouden wordt. De lagere Natuur is een derivaat van de hogere, en wordt gecontroleerd door de Wil en de Kracht van de hogere, en wordt toch voldoende autonomie gegeven om op haar eigen manier de verwarde mogelijkheden van haar evolutionaire onwetendheid uit te werken. De controle is gesluierd en indirect, --- de lagere moet gaan zoeken en blunderen door de duisternis, totdat het, overgeven en opgeofferd, schoongewassen wordt van haar onzuiverheden, en opgevangen in de vrijheid en de glorie van de hogere.

Sri Aurobindo's Yoga is gebaseerd op de essentiële waarheid van deze dubbele Natuur --- de hogere en de lagere, *parā* en *aparā*. Zijn stelling tegen de wereld-mijdende ascetische tendens is, dat, wanneer deze lagere Natuur, die de ziel bindt

en verduistert, betrokken is van de hogere, het zeker daarin terug geconverteerd kan worden; en, in plaats van de dualiteiten en de wanordes, die het tentoonspreidt, kan het veranderd worden om het Licht en de Vrede en de Zaligheid te manifesteren, de Eenheid en de Harmonie van de Natuur van het Goddelijke. De Natuur wegwerpen, omdat het in haar huidige formulering onwetend en tegenstrijdig is, is de mogelijkheden helemaal wegwerpen van God's manifestatie in het leven. Verdelingen en dissonanten zijn de overgankelijke termen van het leven, dat zich ontwikkelt uit de basis van de duistere onbewustheid. Zij moeten het hoofd geboden worden, ermee geworsteld, en geconverteerd naar hun spirituele tegendelen, en niet ervan gevluht en achtergelaten in hun onbetwiste heerschappij over het menselijke leven. Dood, verdeling en wanorde zijn de nalatenschap van onze oorsprong in de Onwetendheid; we moeten door hen heengaan, zolang als we leven in de Onwetendheid, in het scheidende bewustzijn van het ego --- *avidyayā mṛtyum tīrtwā*. Maar komt het niet gedeeltelijk door hen, dat we aspireren en hunkeren naar een bestaan van eenheid, harmonie en onsterfelijkheid? Is het niet de wederkerende ontwrichting van de dood, de verontrustende beperking en het verontrustende onvermogen, die resulteren uit verdeling, en de verwarrende en kwellende onenigheden van het leven, die ons drijven naar juist hun tegengestelden? Maar waar kan dat bestaan van eenheid, harmonie en onsterfelijkheid gevonden worden? Moet het ontdekt en verworven worden voorbij alle Natuur en het leven? Dan kan kan de oplossing van leven's problemen, wanneer er enige zijn, alleen liggen in een vernietiging van het leven zelf, en niet in de verovering en transfiguratie. Het hardnekkige instinct van de mensheid is er echter altijd geweest naar de ontdekking van een oplossing van leven's problemen in het leven zelf, wat de aspiratie ook geweest is en de inspanning van exceptionele individuen, die ongeduldig gretig zijn naar het Verdere. Het enige solide goede, dat zij gedaan hebben voor de mensheid, is om steeds weer te wijzen op de essentiële en eeuwige waarheid van zijn bestaan. Maar het instinct van de mens voor een victorieuze oplossing van alle leven's problemen kan niet vervuld worden door een afdanken van de Natuur, maar door een opstijging naar de Supernatuur, en een radicale transformatie van de lagere door het vermogen van de hogere. Juist in het hart van de verdeling ligt het geheim van de eenheid; achter het zwarte masker van de dood is het niet vervagende licht van onsterfelijkheid, en lijden is alleen "een gewelddadig terugspoelen van de wateren van de universele heerlijkheid." Een opstijging van het menselijke bewustzijn naar de Supernatuur, en een neerdaling van de Supernatuur in het menselijke bewustzijn en natuur kan alleen deze goddelijke principes en het evolutionaire doeleinde van het materiële bestaan tot stand te brengen.

WAT IS DE HOGERE NATUUR?

Met de hogere Natuur, waar we naartoe moeten klimmen en met het vermogen, waarvan we de lagere moeten transformeren, bedoelt Sri Aurobindo niet de vergeestelijkte mentale natuur. Het is geen perfecte opbloei van de *sāttwische* natuur van een relatieve houding en zuiverheid en licht en geluk, wat het algemene idee ervan is. *Sattwa* is, zelfs op zijn best, een mentale kwaliteit, die behoort bij de lagere natuur; het kan een wijde poort zijn, die opent naar het Oneindige, maar op zichzelf

is het een handelaar in eindige deugden, en kan niet naar de oneindigheden van de Geest gaan. Met Supernatuur bedoelt Sri Aurobindo de authentieke, eeuwige Natuur van het Allerhoogste, de Bewustzijnskracht van *saccidānanda* als de schepster van de wereld. De Supernatuur is de supramentale Natuur, de zelf-Natuur (*prakṛtim swām*) van het Goddelijke. In de Supernatuur is er geen dualiteit van *puruṣa* en *prakṛti* --- zij zijn een. Bewustzijn en Kracht, Kennis en Wil, status en dynamiek vormen de schering en inslag van hetzelfde oneindige en ondeelbare bestaan. De Supernatuur van *parā prakṛti* bevat de spirituele tegengelen van de drie lagere *guṇa*'s --- wat *sattwa* is in de lagere Natuur, is daar *jyotiḥ* of *prakāś*, *rajas* is daar *tejas* of *tapas*, een zelf-stromende kracht van al-verwervende potentie; en *tamas* of inertie is daar *śānti* of *śama*, een eeuwigheid van peilloze vrede. De drie lagere *guṇa*'s zijn daarom betrokken van *jyotiḥ*, *tejas* en *śānti*. In de Supernatuur zijn deze drie spirituele kwaliteiten niet in constante instabiliteit, zoals ook de lagere *guṇa*'s in onze onwetende natuur; zij vormen een creatieve drie-eenheid, die handelt in een lumineuze harmonie. Eindeloze activiteit welt op uit een onaantastbare vrede en kalmte, het Creatieve Woord springt uit een eeuwige stilte.

In de hogere Natuur is alle kennis kennis door identiteit. Het object van kennis is een met het onderwerp zelf, een deel of aspect of facet van het subject, of een principe van zijn oneindige wezen, of een vorm van zijn veelvuldige zelf-woorden. Het wordt waargenomen in het subject, en niet erbuiten; en deze perceptie is niet alleen van de onveranderlijke essentie van het object, maar ook van de waarheid van zijn variërende verschijningen. Eenheid en diversiteit vallen niet op als tegengestelden in die al-omvattende kennis van de hogere Natuur, zij vertegenwoordigen en openbaren een ondeelbaar bestaan, die tegelijk een zijn en zelf-producerend vermenigvuldigen. Niets van deze kennis kan verborgen worden, omdat het al het fenomenale en eeuwige bestaan omarmt. Verleden, heden en toekomst zijn ervoor geen gescheiden elementen van de tijd, maar een continue stroom, die opkomt uit het Tijdloze en erin verdwijnt. Anders dan de essentiële kennis, *jñāna*, die verkregen is door geabsorbeerde contemplatie of trance, waarin de relativiteiten van de wereld verdrongen zijn en verloren in de verblindende luister van het bare Absolute, de kennis in de hogere Natuur of Supernatuur openbaart ook de waarheid van de dynamische principes en potenties van het leven, de geheimen en mysteries van de schepping, en ziet in ieder eindig object, iedere kleine rimpel energie, het levende Gezicht en de levende Kracht van het Oneindige. Door deze veelomvattendheid van zijn visie wordt het *vijñāna*, waarin Goddelijke niet alleen gekend wordt in Zijn veranderlijke wezen, maar ook in zijn mobiele en veelvuldige wezen.

In de hogere Natuur is er geen ongelijkheid tussen kennis en wil, zoals we vinden in onze sterfelijke natuur. Kennis en Wil zijn beiden ingebakken in juist de stof en substantie van het eeuwige bestaan. Welke waarheid ook van het eeuwige bestaan naar boven stroomt in zijn kennis, vindt een onnipotente Wil klaar om het te realiseren en uit te drukken in termen van Tijd en Ruimte. Het gebeurt nooit, dat de Wil te kort komt voor de volle realisatie, of dat de Kennis de plenaire kracht mist. Maar de Wil werkt door een Wet en een netwerk van zelfopgelegde condities en beperkingen, die ondoorgrondelijk zijn voor het menselijke denkvermogen, maar die onberispelijk ontworpen zijn om zijn universele doeleinden te bevorderen en vervullen. Er is niets, dat grillig of arbitrair is aan zijn actie, maar er is zeker een

soevereine vrijheid in de schepping van materialen en condities, en in de adoptie van het middel, die bedoeld zijn om op hen te werken. Een onfeilbaar Licht begeleidt de stappen van een onwankelbare Kracht.

In de hogere Natuur is alle actie een spontane zelfexpressie, een verschijning en een toepassing van de mogelijkheden, die inherent zijn in het oneindige Wezen. Het is een vrij en flexibel spel van onbeperkbare energieën, die foutloos de ritmes volgen van de dynamische Waarheid en de stille aandrang van de allerhoogste Wil, de Waarheidswil. Daarom is actie, in plaats van dat het een binding is, daar een opgewonden zelfexpressie van een oneindige vrijheid. Het is een niet ingedamde stroom van de zelf-manifesterende Kracht van het Goddelijke. Omdat er geen scheidend ego is, is er geen verlangen, of gehechtheid aan enige actie en zijn resultaat. Alle individuele actie is een ondeelbaar deel van de universele actie, en draagt onvermijdelijk mee aan de zelf-ervulling van het Al-Wezen. En toch volhardt het individu als een van de veelvoudige centra van het transcendente Bewustzijn, en neemt tegelijk deel in de transcendente vrijheid en de universele beweging, in eenheid en veelvuldigheid, en vindt zijn eigen vervulling in de vervulling van allen. Licht, Kracht, Zaligheid en Schoonheid openbaren hun onuitputtelijke rijkdommen in een opklimmende harmonie van verscheidene relaties, en dalen neer naar de aarde voor een progressieve zelf-belichaming in de Materie. Absolute vrijheid, absolute zuiverheid en absolute vrede baseren de onberekenbare beweging van de verrukkingsdronken Kracht van de Supernatuur.

Dit is dan de hogere Natuur, *parā prakṛti*, waarvan onze lagere Natuur van ontwikkelende onwetendheid betrokken is, en waarin het bestemd is om geconverteerd te worden. Als we deze waarheid eenmaal accepteren, realiseren we de sublieme dwaasheid van de ascetische repressie en uiteindelijke weigering van alle Natuur. Het overhaaste ongeduld van het menselijke denkvermogen, dat verslagen en afgeleid wordt door de complexe problemen van het leven en haar tegengestelde krachten, neemt een spectaculaire verhevenheid aan, wanneer het recht drijft naar het doorsnijden van de Gordiaanse knoop --- de volledige scheiding van *puruṣa* en *prakṛti*. De individuele ziel's terugtrekking in zichzelf of in de inactieve Brahman wordt beschouwd als zijn bevrijding, en de Natuur wordt niet afgelost overgelaten in haar triomfantelijke duisternis en beheerst de bestemmingen van de talloze gevangen zielen. Maar de waarheid van de twee Naturen, de hogere en de lagere, die Sri Aurobindo's Integrale Yoga affirmeert en gebruikt als een hefboom van opstijging in de volheid van het Goddelijke Leven, is niet onbekend voor het centrale lichaam van het Indiase spirituele denken. Het is ook impliciet in het denken van enkele van de oude religies en filosofieën van de wereld. Maar zijn praktische toepassing in het spirituele leven, die de kern was van de Vedische spirituele cultuur, is lang vergeten geweest of genegeerd, met het resultaat, dat met Natuur alleen de lagere Natuur bedoeld wordt van de drie *guṇa*'s, die de ziel ketent en verduistert; en natuurlijk genoeg streven de zielen, die de pijn voelen van dit geketende bestaan om deze Natuur af te schudden en te vertrekken naar hun onvergankelijke essentie. Het is een zwangere ontdekking van de oeroude kennis om te staan, zoals Sri Aurobindo doet, op de momentane waarheid van de hogere dynamische Natuur en de onvermijdelijke sublimatie en transformatie van de lagere erin als het einde van de evolutie. In het licht van deze waarheid wordt de theorie van illusionisme (*māyāvāda*)

zelf illusoir, en wordt het leven niet alleen geaffirmeerd als werkelijk, maar goddelijk en vruchtbaar werkelijk --- werkelijk in haar verschijnende waarden, werkelijk in haar ontwikkelende vermogens, en creatief werkelijk in de volheid van zelf-expressie, waar het de ontwikkelende ziel naartoe leidt. Beginnend bij de duisternis van de Materie rechtvaardigt de lagere Natuur haar bestaan door een uiteindelijke conversie van zichzelf in het hogere, en een niet verduisterde openbaring van de oneindige en onsterfelijke Geest, haar inwonende Meester en Speelkameraad. De individuele ziel geniet dan oneindigheid en onsterfelijkheid in zijn ononderbroken eenheid en vereniging met het Goddelijke, zelfs terwijl het Hem manifesteert in de setting van het materiële bestaan en Zijn Wil vervult in ieder detail van het aardse leven.

Deze opstijging naar de hogere goddelijke Natuur is het allerhoogste werk van het menselijke leven, zowel individueel als collectief. De collectieve lagere Natuur van de mentale mens moet getransformeerd worden en geconverteerd in de hogere, zodat de mens als een ras de volgende stap zou kunnen nemen in de evolutie, en leven en werken op aarde als een supramentaal wezen, een vat van de gnostische Waarheid en Licht en Zaligheid, in plaats van te worstelen en lijden in het schemerige licht van zijn half verlichte egoïstische mentale bewustzijn. De goddelijke perfectie van het menselijke ras is de logische uitkomst van onze aanvaarding van twee waarheden, waarop de hele opvatting van het Goddelijke Leven gefundeerd is: (1) de waarheid van de ziel's evolutie van de onbewustheid van de Materie naar de superbewustheid van de Geest en (2) de waarheid van de sublimatie en transmutatie van de lagere Natuur in de hogere. De onblusbare aspiratie in het menselijke denkvermogen voor een harmonieuze perfectie in de individuele en collectieve levenspunten naar een dergelijke voltooiing; want de mens is door het enkele vermogen van zijn denkvermogen niet in staat geweest om enige perfectie in zijn leven te verwerven. "Wij proberen systemen te construeren van kennis en systemen van het leven, waardoor we aan kunnen komen bij enige perfectie van ons bestaan, enige orde van juiste relaties, het juiste gebruik van het denkvermogen, het juiste gebruik en geluk en schoonheid van het leven, het juiste gebruik van het lichaam. Maar wat we bereiken is een geconstrueerde halve juistheid, die vermengd is met veel, dat verkeerd is en niet lieflijk en ongelukkig; onze successieve constructies worden door de ondeugd in hen en omdat het denkvermogen en het leven niet permanent overal kunnen rusten in hun zoeken, blootgesteld aan destructie, decadentie, onderbreking van hun orde, en we gaan van hen over naar anderen, die uiteindelijk niet succesvoller of duurzamer zijn, zelfs wanneer aan de een of andere kant zij rijker en voller zouden kunnen zijn of rationeel plausibeler. Het kan niet anders zijn, omdat we niets kunnen construeren, dat voorbij onze natuur gaat; onvolmaakt kunnen we geen perfectie construeren, hoe prachtig de machinerie voor ons zou kunnen lijken, die onze mentale vindingrijkheid uitvindt, hoe extern effectief ook. Onwetend kunnen we geen systeem construeren van volledig ware en vruchtbare zelfkennis of wereldkennis: onze wetenschap is zelf een constructie, en massa formules en apparaten; meesterlijk in kennis van processen en in de schepping van geschikte machinerie, maar onwetend over de fundaties van ons wezen en het wereldwezen kan het onze natuur niet perfectioneren en daarom ons leven niet perfectioneren.⁶²

---

⁶² *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

Alleen, wanneer onze natuur zich ontwikkelt voorbij zichzelf, wanneer het een natuur van zelfkennis wordt, wederzijds begrip, eenheid, een natuur van het ware wezen en het ware leven, kan het resultaat een perfectie zijn van onszelf en ons bestaan, een leven van het ware wezen, een leven van eenheid, wederkerigheid, harmonie, een leven van waar geluk, een harmonieus en mooi leven... Wanneer een evolutie van het wezen de wet is, dan is waar we naar zoeken, niet alleen mogelijk, maar deel van de uiteindelijke noodzaak van dingen. Het is onze bestemming om die supernatuur te manifesteren en worden, --- want het is de natuur van ons ware zelf, ons nog occulte, omdat nog onontwikkelde, hele wezen.⁶³

Sri Aurobindo's Integrale Yoga levert, omdat het de perfectie en vervulling zoekt van het hele wezen van de mens, de bevrijding en supramentalisatie van zijn ziel aan de ene kant, en de bevrijding en supramentale transformatie van zijn natuur aan de andere. Het is gewaar van de enorme moeilijkheid van zijn inspanning. Het is volledig gewaar van het lot, dat het krachtige en wonderbaarlijke experiment van Tantra inhaalde. Maar het heeft zijn wagen ingespannen naar de supramentale Zon en belooft door een perfect gebruik van de juiste relatie tussen de twee naturen zijn doel te bereiken, wat het onvermijdelijke einde van de evolutie zelf is. Wat onmogelijk lijkt voor de beperkte capaciteit van het menselijke denkvermogen, hoeft niet onmogelijk te zijn voor de almacht van de goddelijke Kracht, de allerhoogste Moeder. Wat onze persoonlijk inspanning zou kunnen falen te bereiken, zal de Moeder's kracht zeker volbrengen, wanneer we een volledige overgave eraan kunnen realiseren; want die Kracht is niets anders dan de *vijñāna śakti* of de creatieve Kracht van de Goddelijke Zelf.

En toch blijft het feit, dat het werk van zuivering en transformeren van de lagere natuur in de hogere een lang en extreem moeizaam werk is, dat zoals het doet, eerst de zuivering van ieder element, iedere vezel met zich meebrengt, iedere energie van de complexe natuur door een synthetische zelfdiscipline door middel van kennis, liefde en werken in een groeiende attitude van zelf-overgave; en vervolgens de transformatie van hen allemaal door de nederdaling van de authentieke supramentale Kracht en een verheffing van de hele geïntegreerde natuur in de Supernatuur.

We zullen nu verder gaan om het uitgebreide werk in ogenschouw te nemen van de zuivering van de menselijke natuur, zoals het gedaan wordt in de Integrale Yoga.

---

⁶³ *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XI

DE ZUIVERING VAN DE NATUUR

ZUIVERING heeft een speciale betekenis in de Integrale Yoga. In andere Yoga's, behalve de Tantra, betekent het de vereenvoudiging of verstilling van de meeste van de functies de *antaḥkaraṇa*, die *citta* of het basisbewustzijn, *manas* of het zintuigdenkvermogen, *buddhi* of de intelligentie, en *ahaṅkāra* of het ego omvat. Er zijn verschillende processen in de verschillende Yoga's voor het doeleinde van de verstilling en vereenvoudiging, maar het algemene, ultieme objectief is een bevrijding van het centrale wezen van de complexe werking van de natuur, en haar vereniging ofwel met de onveranderlijke Brahman of met God of met zijn eigen niet geconditioneerde Zelf of Status, zoals het geval zou kunnen zijn. Wanneer de natuur genoeg gezuiverd is om het centrale bewustzijn in haar diepten te laten zinken of te zweven boven het lichaam, wordt het principale spirituele doeleinde genomen als bereikt te zijn, en het ethische wezen ziet erop toe, dat de zuiverheid en de vrede, die ervaren worden in de diepten of op de hoogten, tot op zekere hoogte gereflecteerd worden in het karakter en het gedrag van het leven. Dat is ongeveer alles, wat men verstaat onder zuivering. Maar voor de Integrale Yoga is het opperst inadequaar; want het doel, dat we najagen, is niet alleen bevrijding van de ziel, maar ook van de natuur, die culmineert in de supramentale transformatie als de *sine qua non* van de goddelijke manifestatie. Het is geen Vereenvoudig, die gepoogd wordt, maar een verheerlijking en verrijking van de hele natuur, door een ontwaken en versnellen van al haar faculteiten, zelfs diegene, die normaal latent of alleen half actief zijn, inbegrepen. In plaats van de ziel kaal te strippen en het alleen te dragen naar het Oneindige, zoals andere Yoga's doen, biedt de Integrale Yoga van Sri Aurobindo de ziel en de natuur beiden in de handen van het Goddelijke aan voor hun bevrijding en perfectie, en hun effectieve gebruik voor de vervulling van Zijn Wil in de materiële wereld. Zuivering heeft daarom een veel wijder bereik en een diepere onderdompeling in de Integrale Yoga dan ergens anders, en wordt bijna een proces van een rijke en complexe perfectie. Ieder deel van het wezen wordt in zichzelf opgenomen met al zijn faculteiten en energieën, en gereinigd en ontwikkeld; en zijn verborgen potenties worden naar buiten gebracht en aangewend voor het spirituele doeleinde van het leven. En het wordt tegelijkertijd opgenomen in al zijn relaties met andere delen; zijn egoïstische vormen worden verbroken, zijn gesloten doorgangen geopend, zijn functionele defecten verholpen, en zijn basiskarakteristieken versneld in een spontaan concert met die van de andere delen. Op deze manier wordt een grote organische harmonie en homogeniteit, en een ongehinderde correlatie en interactie tot stand gebracht in de hele natuur, die de huidige onenigheden en weerstanden vervangen. Bovendien vindt er, met de voortgang van de Yoga en een toenemende actie van de Moeder's Kracht, een neerdaling plaats van het hogere Licht en het Vermogen en vrede en Zuiverheid, die een radicale verandering beginnen te bewerkstelligen in de delen van onze natuur en hen sublimeren naar hun spirituele equivalenten. We zullen enige van de belangrijke details in ogenschouw moeten nemen van deze verandering in de volgende hoofdstukken, wanneer we de zuivering volgen van de verschillende delen van de menselijke natuur.

DE GLOEIENDE ACHTERGROND VAN ZUIVERING

In de Integrale Yoga is de drang tot zuivering niet ethisch of idealistisch. Er wordt geen praktijk van deugd erin gezocht, noch een hervorming van de natuur om een mentaal patroon neer te zetten. De essentiële aandrang tot zuivering komt van een perceptie, die groeit in helderheid en intensiteit, terwijl de Yoga voortgaat, van de ziel of het psychische wezen. In feite wordt een werkelijke dynamische start in deze Yoga gewoonlijk voorafgegaan door een perceptie, zij het zelfs in een flits, van de vlekkeloze zuiverheid en onverstoorbare vrede van de ziel, zijn lumineuze blankheid en onbewolkte vreugde. Het bewustzijn van de Yogi begint een onweerstaanbare aantrekking te voelen naar het object van deze perceptie, en een corresponderend terugdeinzen van wat er tegengesteld aan is in de natuur. Zo lang als de zuivering voortgaat door een mentale constructie of sociale conventies, is het een moeizame affaire, en niet zelden eerder pijnlijk. Het hele bewustzijn van het individu broedt over de onzuiverheden, worstelt met hen, streeft om hen op te ruwen om alleen te vinden, dat zij er veel te subtiel voor zijn en veel te diep geworteld om zo verdreven te worden. Een constant gevecht laat een besef van bitterheid en dorheid achter in de natuur en de grootste verwerving van deze soort mentale zuivering is een tijdelijke stilte of een onderdrukte of ondergrondse werking van de lagere energieën; bijna niets meer. Maar wanneer een perceptie van de ziel voorafgaat aan de beweging van zuivering en het initieert, dan voelt het bewustzijn van het individu automatisch een magnetische aantrekking naar het object van die perceptie, en er wordt, als het ware, een centrum van zwaartekracht gecreëerd om de lagere zwaartekracht tegen te werken. Men begint steeds helderder in het stralende licht van de ziel het ingewikkelde mechanisme te zien van zijn natuur en ontvangt een ontwikkelende begeleiding van vanbinnen met betrekking tot zijn zuivering. Deze zuivering is een weigering zonder tegenzin van alles dat in conflict lijkt met de vrede en zuiverheid van de ziel --- een verzaking, die helemaal niet pijnlijk is, maar nogal vreugdevol, spontaan, enthousiast. Er kan van tijd tot tijd een periode zijn, wanneer een pijn of knaging gevoeld wordt in het proces van verzaking of lijkt er een of ander verlangen of gehechtheid zich vast te klampen met de vasthoudendheid van een bloedzuiger; maar dat is gewoonlijk een voorbijgaande fase, tenzij natuurlijk de innerlijke of hogere attractie, die een andere naam is voor aspiratie, overschaduwde of verduisterd is, en het bewustzijn van de sâdhaka spinnend terugvalt in de platgeslagen sporen van de oude gewoontelijke energieën.

Wat van doorslaggevend belang is in het proces van zuivering, zoals gevolgd in de Integrale Yoga, is (1) een standvastig groeiende visie van het psychische wezen of de ziel en (2) een impliciet geloof en vertrouwen in de goddelijke begeleiding. Hoe meer men naar binnen kijkt, hoe meer men verliefd is op de ziel en zijn kalme glorie. En verliefd zijn op de ziel is ernaar te neigen. Wanneer men zijn blik vestigt op de smetteloze psyche, en zijn serene, lachende straling contempleert, zijn intense, vlamme liefde voor het Goddelijke, zijn oneindige tederheid en lieflijkheid, zijn grenzeloze geduld en verdraagzaamheid met de kwaden van het aardse leven, en zijn bewustzijn van eenheid met alle wezens en dingen, dan vindt men diep in zichzelf een ijzeren wil om die glorie te reproduceren in de delen van zijn natuur. Deze wil tot de reproductie van de glorie van de psyche in de instrumentele natuur

karakteriseert de volger van de Integrale Yoga. Hij kan niet tevreden zijn met een oppervlakte polijsten en verfijning van zijn natuur, noch zelfs met een ethische en religieuze modificatie ervan, die de wortels onaangeraakt laat. Hij wil niets minder dan een wedergeboorte van de psyche in zijn actieve natuur, *dwijatwa*, en dat ook alleen als een voorlopige zuivering en transformatie, die uiteindelijk leiden naar de goddelijke supramentale perfectie. In proportie met hoe de psychische invloed de natuur doordringt, en het bewustzijn van ieder deel van het wezen bevrijd wordt van het zwoegen van de onwetendheid, groeit een onbegrensde liefde en devotie voor het Goddelijke in zijn wezen, en een corresponderende hardnekkigheid om de natuur te zuiveren in al haar elementen. Terwijl hij zichzelf identificeert met het psychische wezen, zoveel als hij kan, kijkt hij in zijn natuur, alsof hij naar iets keek buiten zichzelf, en is daarom veel beter in staat dan de psycholoog of de psychoanalyticus om het te bestuderen in al zijn veranderende stemmingen en energieën. In deze identificatie met het psychische wezen scoort de Yogi boven de psycholoog, want het geeft hem een zeldzaam voordeel, een veilige houding, vanwaar hij de minste bewegingen van zijn natuur kan observeren en ermee omgaan. De psychoanalyticus probeert de menselijke natuur te bestuderen van erbinnen, terwijl hij er zelf een deel van is en een hulpeloos onderworpen aan zijn verschuivende modi. Het is als het ware een studie van de zee door iemand, die zelf geslagen wordt door haar golven, --- een vruchteloze inspanning. Maar een Yogi is iemand, die zijn standplaats ingenomen heeft in het bewustzijn op de kust, en weg van de golven en draaikolken een heldere kijk van de zee kan bevelen voor hem. De psychoanalyticus zou er goed aan doen om een bladzijde te nemen uit het Yogi's boek, wanneer hij de bedoeling heeft om voorbij zijn voorlopige, empirische methode en wankele hypothesen te komen. Hij kan de menselijke natuur niet kennen, haar geheime aandrijvende krachten ontdekken, en de subtiele onderlinge relaties bestuderen van zijn delen, totdat hij zelf zich eruit geworsteld heeft en zijn standplaats ingenomen heeft op iets, dat er onafhankelijk van is en toch haar meester en gids. Wat verzameld is door zijn huidige empirische methoden, gebaseerd op het drijfzand van zintuigdata en denkbeeldige en vermoedelijke deducties, is, zelf op zijn best, een cumulatieve ervaring van enige van de meer of minder grove bewegingen van de menselijke natuur --- een ervaring, die onvermijdelijk geconditioneerd is door het vooroordeel van zijn denkvermogen en zijn beperkte faculteiten van observatie, redenering en verbeelding. Zijn individualiteit gaat zo groot binnen in zijn experimenten, dat het geen wonder is, dat Freud en Adler en Jung en anderen vitaal zo variëren in hun basisconcepten en finale conclusies.

Het zou niet lang kunnen zijn, voordat de eerlijkste studenten van de menselijke psychologie ontdekken, zoals enkele van hen al vaag begonnen zijn waar te nemen, dat er twee onmisbare vereisten zijn van een foutloze studie van de natuur: (1) transcendentie en (2) identificatie. Iemand, die niet zijn eigen natuur getranscendeerd heeft, wat op hetzelfde neerkomt als de menselijke natuur transcenderen, kan geen vol en helder zicht ervan bevelen; maar deze studie kan niet door de normale mentale faculteiten, maar door een innerlijke identificatie gemaakt worden om volmaakt vrucht te dragen. De hele subtiele machinerie van de menselijke natuur kan het best bestudeerd worden door een stabiele houding er voorbij in te nemen, ofwel erachter of erboven en een deel van zijn bewustzijn erin

projecteren, die door identificatie precies en accuraat al zijn fijne en grove vibraties kan registreren. De kennis van het zelf of de ziel moet dan voorafgaan aan enige ware kennis van de natuur. Alleen in het licht en de context van het oneindige kan de waarheid van het eindige op de juiste manier gelezen worden. Alle de Eeuwige kan het tijdelijke verklaren en rechtvaardigen. Daarom vinden we een dergelijke verbazingwekkende unanimiteit in de essentiële ervaringen en ontdekkingen van de yogi's en mystici, wiens psychologische onderzoeken doorgaan op een granieten basis van zelfkennis. Wanneer er verschillen onder hen zijn, zijn zij het gevolg van hun najagen van verschillende lijnen van kennis of van de verschillend scope en gebied van hun ervaringen, maar niet van de fundamentele elementen van de ervaringen zelf. Neem, bijvoorbeeld, de algemene postulaten van de Indiase filosofie: de vijf materiële elementen, de vijf *tanmātrās*, de drie *guṇa's* van de natuur en hun ingewikkelde interactie, de oneindigheid en onsterfelijkheid van het zelf, enz. Er is geen vitaal verschil van opinie met betrekking tot deze basis waarheden en werkelijkheden van het bestaan, omdat zij waarheden zijn van universele ervaring, en geen twijfel en ontkenning toestaan. De meeste van de verschillen met betrekking tot hen zijn alleen verschillen van formulering, van intellectuele expressie en expositie. Wanneer we de essentiële waarheden realiseren, realiseren we hen op dezelfde manier en het licht van deze waarheden bestralen en openbaren de werkelijkheid van alle dingen in de wereld. Maar de kwintessence van alle waarheden is het Zelf of de Geest, de enkele eeuwige Werkelijkheid; en alleen door het te kennen, door het alomtegenwoordige *ātman* te kennen, kan alles gekend worden --- *tasmin vijñāte sarvamidam vijñātam bhavati*. Dit is de declaratie van oeroude kennis, die geen wetenschap of filosofie ooit kan uitdagen.

Wanneer we ons daarom terugtrekken in de gloeiende achtergrond, bevinden we onszelf in een positie om alle mechanisme en functioneren te bekijken en te bestuderen van onze complexe natuur, en er is geen mogelijkheid van iets, dat aan onze visie ontsnapt. Niet alleen de oppervlaktebewegingen, maar ook die, die het meest geheim en subtiel en onaantastbaar zijn, niet alleen de acties en reacties van onze natuur, maar ook hun verre en verborgen oorzaken, liggen volledig ontbloot voor ons spirituele zicht, en we voelen, dat we het vermogen hebben om hen ofwel helemaal te stoppen of aanzienlijk te modificeren of hen zelfs transformeren. Een constant bewustzijn van onze ziel of zelf is een constante garantie tegen een blindheid voor of een valse identificatie met de obscure bewegingen van onze lagere natuur. In evenwicht in het psychische bewustzijn, of zelfs koesterend in zijn licht, voelen we iedere onzuivere en onwetende beweging van onze natuur, niet zoals een puritein het voelt, als iets, dat zondig en afschuwelijk is, dat onderdrukt of weggesneden moet worden, maar eerder als een verkeerd of pervers spel van energie, dat een sombere schaduw werpt op de glorie van de psyche. Dit contrast, deze levende, aangrijpende contradictie tussen de vrijheid, zuiverheid, vrede, en zaligheid van het psychische wezen en de geketende kleinheid en troebelheid van onze normale natuur levert de onfeilbare aandrijvende kracht voor het werk van yogische zuivering. Want het psychische wezen heeft een wil in zich, een wil van vuur om het Goddelijke te manifesteren in zijn natuur, en het kan niet rusten, totdat het zijn onwetende aardse natuur geconverteerd en getransformeerd heeft in de goddelijke natuur.

DE TWEE CATEGORIEËN VAN ONZUIVERHEID

Wanneer we de natuur bestuderen van onze onzuiverheden, vinden we, dat zij verdeeld kunnen in twee categorieën, geboren uit twee verschillende oorzaken. De eerste categorie wordt betrokken uit de scheidende onwetendheid, die de natuur is geweest van onze voorbije evolutie. Ieder element en iedere energie van ieder deel van onze natuur werkt op de basis van scheidend egoïsme, en combineert en conflicteert bewust of onbewust met anderen in overeenstemming zoals het past bij zijn zelf-interesse. Deze egoïstische afgescheidenheid genereert verkeerde wil en perverse bewegingen, die we kwaad noemen, en wederkerend lijden met zich meebrengt. De individuele menselijke natuur, die een organisch geheel zou moeten zijn, die harmonieus beweegt en handelt onder andere individuele gehelen, is onder de scheidende invloed van het ego in oorlog met zichzelf en in oorlog met anderen. Dit is een vruchtbare bron van onzuiverheid in de natuur, en kan alleen geëlimineerd worden door een herstel van een dynamisch bewustzijn van eenheid van al het bestaan.

De tweede categorie van onzuiverheid betreft van het successieve proces van evolutie. Het Leven komt tevoorschijn uit de Materie, en is beperkt en geconditioneerd in zijn ontwikkeling door de inertie en de obscuriteit van de Materie -- - het kan niet bloesemen in een ongeconditioneerde vrijheid. Haar sprankelende *élan* wordt overschaduwed en afgebogen door het duistere gewicht van de Materie. Op overeenkomstige wijze wordt het Denkvermogen, dat zich ontwikkelt uit het Leven geïnfecteerd door Leven's verlangens en door elkaar geschud door haar passies. Zijn intelligentie kan niet kalm de waarheid van het bestaan contempleren, zijn verbeelding kan niet recht opwaarts vleugelen naar het Oneindige, zijn rede kan de balans zelfs niet houden tussen twee strijdende personen of objecten door de transfusie van Leven's emotionele troebelheden en Materie's inertie en obscuriteit erin en de algemene heerschappij, die Leven en Materie erover uitoefenen. Ieder deel moet daarom bevrijd worden van de verkrampende greep van de andere en het de hoogste autonomie geven om zich op zijn eigen natuurlijke manier te ontwikkelen, en tegelijkertijd in gelukkige en harmonieuze relaties met allen. Dit kan alleen perfect gedaan worden, wanneer de Moeder's Kracht direct en vrijelijk begint te handelen in de natuur en steeds meer van zijn supramentale almacht naar beneden brengt.

DE DRIE STAPPEN VAN ZUIVERING

Het begin van de beweging van zuivering wordt over het algemeen gemarkeerd door een provocerende hardnekkigheid van de principale onzuiverheden, alsof zij lijken te twijfelen aan de oprechtheid en standvastigheid van onze wil. Zij volharden uit een hardnekkige tegenzin van de onverzettelijke vitale en algemene inertie van het fysieke bewustzijn, en weigeren op te houden of te veranderen. In het spraakgebruik van Yoga wordt het de onwilligheid van *prakṛti* genoemd om de natuur van het spel te veranderen, waarvan het wezen of *puruṣa* zolang genoten heeft. Zij rekent op een vernieuwing van zijn voorbij sanctie. Maar wanneer een standvastige wil gebogen is naar de eliminatie van de onzuiverheden, en aan hen geen

toegeeflijkheid of speelruimte gegeven wordt, beginnen zij ons serieus te nemen en bereiden zich voor op een gevecht.

De tweede stap wordt gekarakteriseerd door hun weerstand tegen onze wil. Een achteloze hardnekkigheid geeft plaats aan een bepaalde weerstand, soms agressief en soms defensief. Het impliceert een alertheid en een rancuneus geweld ten dele van *prakṛti*, die begint waar te nemen, dat de *puruṣa* in ons onherroepelijk ingesteld is op een verschuiving van het spel en dat hij nu een spel van licht wil, in plaats van het spel van duisternis. Hier zijn weer een intense en inflexibele wil en een totale afhankelijkheid van Moeder's Kracht het beste middel van verovering: zij putten alle weerstand uit.

Bij de derde stap wiebelen de onzuiverheden, die uitgeput en overweldigd zijn, uit de natuur, maar zouden nog op jacht gezien kunnen worden in de omgevende atmosfeer. Zij brengen hun tijd door en terwijl zij voordeel nemen van de minste opening of enig onbewaakt moment aan onze kant, haasten zij zich weer in onze natuur. Dit wordt wederkeer genoemd. Het kan erg vermoeiend zijn, wanneer we niet altijd waakzaam zijn en overgeven. Een volledige immuniteit voor deze wederkeer kan alleen verzekerd worden, wanneer de onzuiverheden ver teruggeworpen zijn in de universele natuur, waar zij vandaan kwamen, en niets in onze natuur ooit nog op hen reageert op welke manier dan ook.

DE INITIELE BASIS VAN ZUIVERING

De initiele basis van zuivering is een houding van stille onthechting van de flux van de natuur. Wanneer men zich identificeert met de ziel moet men met betrekking tot de krachten van de lagere natuur kunnen zeggen: "Zij zijn niet van mij, ik heb niets met hen te maken. Zij behoren tot de universele natuur van onwetendheid." Deze onthechtheid zou vergezeld moeten worden door een terugtrekking van de sanctie van de obscure bewegingen van de natuur en een weigering zonder compromissen van hen. Men moet alleen die bewegingen accepteren, die bijdragen aan de spirituele vooruitgang, en de rest stil weigeren --- niet onderdrukken. Dit is de houding van de getuige of *sākṣī puruṣa*, die ook de goedkeurder is en gever van de sanctie, *anumantā*. De kalme wil van het centrale wezen, dat de onwetende werking van de lagere natuur weigert, is de belangrijkste factor in het proces van zuivering, zoals gevolgd in de Integrale Yoga. Geen worsteling met de onzuiverheden, geen panikerende obsessie met hen, geen concessie of kwartier voor hen in enige vorm; maar een stille, onafgebroken wil van weigering, die machtig is en meesterlijk in zijn vertrouwde afhankelijkheid van de Kracht van de Goddelijke Moeder, is het geheim van zuivering. Hoe kalmer men is in zijn weigering van onzuiverheden en terugtrekking van de sanctie van hen, hoe sterker men wordt. De Vaishnavische en Christelijke vooringenomenheid met zonde en berouw en zelfkastijding is een piëtistische religieuze attitude, die, ofschoon gedeeltelijk succesvol in exceptionele individuen, gewoonlijk eindigt door verzwakking van de natuur en erin een soort morbide verlegenheid en minderwaardigheidscomplex teweegbrengt. Het is ver van een Yogische attitude te zijn, die volgens Sri Aurobindo er een is van een ferme houding in de onvervreembare zuiverheid en vrijheid van de *puruṣa*. Wanneer deze onwankelbare attitude van de onthechte *puruṣa* eenmaal resoluut ingenomen is, en

in acht genomen wordt ondanks alle volharding van alle hardnekkigheid en wederkeer van de natuurlijke onzuiverheden, zal de zuivering een verschijning aannemen van een automatische loutering, een spontane uitwerking van de verkeerde bewegingen en foutieve energieën, en een geleidelijke reiniging van de natuur. Het is van kapitaal belang in dit stadium om een oprechte en onderhouden persoonlijke inspanning te doen om de hele natuur over te geven aan de Moeder's Kracht, zodat de Kracht binnen kan gaan in de natuur en de zuivering bewerkstelligen op zijn eigen onfeilbare manier. Hoe eerder de leiding in het werk van zuiveren overgedragen is van het sâdhaka's denkvermogen aan de Moeder's Kracht, hoe beter het is voor de sâdhâna. Maar de wil van de sâdhaka, die geconcentreerd is op de zuivering, moet een steeds grotere afstemming zoeken op de Wil van de Moeder door middel van aspiratie, weigering van alle verlangens, en volledige overgave. Er moet een actieve deelname van de sâdhaka's wil zijn in het Moeder's werk, want deze deelname is een erg effectieve samenwerking, en versnelt alle realisatie. Onthechting, gewilde coöperatie en overgave zijn de drie strengen van de initiële basis van zuivering in de Integrale Yoga.

DE FINALE BASIS VAN ZUIVERING

Terwijl overgave vooruitgaat en neigt om integraal te worden, maakt de persoonlijke inspanning van de sâdhaka plaats voor een directe actie van de Moeder's hogere Kracht. Ongestoord door de mentale voorkeuren en de vitale zelfwil van de sâdhaka, gaat de Kracht vrijelijk om met de onzuiverheden en volgt zijn eigen ondoorgrondelijke weg van snelle en radicale zuivering, de sâdhaka's wil afgestemd op de Moeder's. De onthechte, getuigende houding van de *puruṣa* neigt te versmelten in die van de *bhoktā* (genieter) en *īswara* (Heer) van de natuur, als de vereniging met de Moeder voortgaat. Een wervelwindproces van zuivering volgt op de transfer van de lading van de Yoga in de handen van de Moeder --- een proces, dat het menselijke denkvermogen nooit kan begrijpen. Het neemt al het vertrouwen van zijn wezen om zichzelf te lenen aan dit immense werk van zuivering, die niet alleen de wakende en actieve delen van de natuur dekt, maar ook diegene, die ondergedompeld en gesluiert zijn. "Het menselijke denkvermogen, dat opgesloten is in de gevangenis van zijn half verlichte obscuriteit, kan de veelzijdige vrijheid van de stappen van de Goddelijke *śakti* niet volgen. De snelheid en complexiteit van haar visie en actie lopen zijn struikelende begrip voorbij; de maten van haar bewegingen zijn niet zijn maten. Verbijsterd door de snelle afwisseling van haar vele verschillende persoonlijkheden, haar maken van ritmes en haar breken van ritmes, haar acceleraties van snelheid en haar vertragingen, haar gevarieerde manieren van omgang met het probleem van het een of het ander; haar opnemen en laten vallen van nu deze lijn en nu van die en haar verzamelen van hen samen, zal het de weg van het Supramentale Vermogen niet herkennen, wanneer het cirkelt en zwaait naar boven door het doolhof van de Onwetendheid naar het hemelse Licht.... De Moeder gaat om met de Onwetendheid in het gebied van de Onwetendheid.... Zij sluiert gedeeltelijk en gedeeltelijk ontsluit zij haar kennis en haar vermogen, houdt hen vaak terug van haar instrumenten en persoonlijkheden en er volgt, dat zij hen zou kunnen transformeren op de manier van het zoekende denkvermogen, de manier

van de aspirerende psyche, de manier van het strijdende vitale, de manier van de gevangen gezette en lijdende fysieke natuur.... Er zijn condities, die neergelegd zijn door de Allerhoogste Wil, er zijn veel verwarde knopen, die losgemaakt moeten worden en niet abrupt uit elkaar gesneden kunnen worden.... Het Goddelijke Bewustzijn en de Goddelijke Kracht zijn er en doen op ieder moment, wat gedaan moet worden in de condities van het werk, nemen altijd de stap, die is verordend en vormen in het midden van imperfectie de perfectie, die moet komen.”⁶⁴

Dit is de soevereine beweging van zuivering, die hand in hand gaat met het ontwikkelende werk van transformatie, en er onwaarneembaar in vervagen. Het is een beweging van ontwarren van de meester knopen van de natuur, van helen van haar basisverdelingen, van herstellen van haar essentiële orde en harmonie, en opening van al haar delen voor de supramentale inspiratie. Een exclusieve afhankelijkheid van de Moeder's Kracht en zijn directe ongehinderde en doordringende actie in de natuur stelt de finale basis van zuivering samen. Wanneer de eerste basis onze bevrijding voorbereidt, vervult de tweede het. Maar bevrijding is alleen de initiële beslissende stap in de Integrale Yoga, niet zijn culminatie. Wanneer *śuddhi* of zuivering compleet is, volgt *mukti* of zuivering natuurlijk; en na bevrijding is er een goddelijk bezit en genieting van de Natuur en haar uiteindelijke supramentale perfectie en gebruik als het finale object van de ziel's incarnatie --- *bhukti* en *siddhi*.

---

⁶⁴ The Mother door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XII

HET DENKVERMOGEN EN ZIJN ZUIVERING

DEEL I

VEEL dingen zijn bedoeld met de algemene term denkvermogen. Het wordt zonder onderscheid gebruikt voor het intellect, de intelligentie, de rede, het denken, het begrip, enz., en het wordt zelfs uitgerekt om het gevoel en de emotie te dekken. Het is daarom essentieel, dat het op de juiste manier gedefinieerd en geclassificeerd zou moeten worden, zijn verscheidene functies beschreven met precisie, en hun hiërarchische orde duidelijk getoond, wanneer we ons moeten inschepen op het werk van zijn Yogische als onderscheiden van ethische zuivering. Een zekere hoeveelheid gedetailleerde kennis van de psychologie van onze natuur is een grote hulp in het begin van het spirituele leven en bespaart ons veel struikelingen en verbijstering. Wanneer het innerlijke licht daagt, kunnen we de mentale kennis wegdoen en de hele werking van de natuur door spirituele visie en directe ervaring.

DE CHITTA OF HET BASISBEWUSTZIJN

Wat is het denkvermogen en hoe ontwikkeld het? De term *antaḥkaraṇa*, die toegepast wordt door de meeste van de scholen van de Hindoe filosofie, is wijd genoeg om alle principale subjectieve ontwikkelingen te bevatten van het instrumentele wezen van de mens in de Onwetendheid. Het omvat, zoals we in het laatste hoofdstuk gezegd hebben, *citta* of het basisbewustzijn, *manas* of het zintuigdenkvermogen, *buddhi* of de intelligentie en *ahaṅkāra* of het egobesef. *Citta* is het oorspronkelijke bewustzijn, de basis substantie van ons psychologische wezen, terwijl het ontwikkelt uit de materiële onbewustheid. Het is grotendeels onbewust en mechanisch in zijn actie, die van twee soorten is: (1) passief en ontvankelijk, en (2) actief en formatief. De *citta* ontvangt passief alle invloeden en impressies, en "slaat hen op in een immense reserve van passief onderbewust geheugen, waaruit het denkvermogen als een actief geheugen kan betrekken."⁶⁵ Zelfs de dingen, die aan de aandacht ontsnappen van van ons denkvermogen, maar het object geweest zijn van onze uiterlijke zintuigen, worden gevat door de *citta*. Deze indrukken vormen een chaotische warboel in de *citta*, van waaruit zij omhoog stromen in ons oppervlaktebewustzijn, in het waken, en vaak in de slaap, in verscheidene fantastische combinaties. Deze actie van de *citta* is automatisch en onvoorstelbaar. Het actieve en formatieve deel van de *citta* is verantwoordelijk voor de meeste van de impulsen en gewoonten van onze oorspronkelijke dierlijke natuur en de automatische emotionele reacties, *citta vṛttis*, die opkomen in antwoord op de uiterlijke stimuli. In het plantenleven is de *citta* de bron van gewaarwordingen van plezier en pijn, comfort en ongemak, die meer een zenuw dan een gevoelswaarde hebben. In het dier ontwikkelen een levensdenkvermogen en een zintuigdenkvermogen uit deze oorspronkelijke *citta*. En de zenuw-fysieke gewaarwording van de plant neemt een mentale tint aan en verwerft een rudimentaire mentale

⁶⁵ *The Synthesis of Yoga* --- door Sri Aurobindo.

waarde. En vooralsnog is het denkvermogen, dat zich ontwikkeld heeft in het dier, verwickeld in de actie van de zintuigen, en de honger en hunkeringen van het fysieke leven --- het kan niet voorbij hen gaan. Uit deze chaos van de *citta* komen instincten en impulsen; de vitale en fysieke gewoonten van het dier worden erdoor gevormd, die niets beter zijn dan de kristallisaties van de *saṁskāra*'s of indrukken van zijn voorbije evolutie met zekere karakteristieke evolutionaire veranderingen. De *citta* is een immense zee van amorfe en half gevormde elementen, waaruit de verscheidene faculteiten en functies van het ontwikkelende wezen zich ontwikkelen.

MANAS OF HET ZINTUIGDENKVERMOGEN

In de mens ontwikkelt de *citta* het levensdenkvermogen en het zintuigdenkvermogen in een veel grotere mate dan in het dier. Het zintuigdenkvermogen werpt een gedachte-denkvermogen uit, een erg elementaire toestand, waarvan we iets vinden in enkele van de geavanceerde soorten dieren; maar in de algemeenheid van de mensen is dit gedachte-denkvermogen gebonden aan het zintuigdenkvermogen en kan met een grotere precisie een zintuiglijk gedachte-denkvermogen genoemd worden. Dit zintuiglijke gedachte-denkvermogen werkt op de basis van de data van de zintuigen, en kan niet superieur aan hen opstijgen en bewegen in een ether van onbelemmerd denken. Of het werkt op de basis van de subjectieve reacties, die gegenereerd worden in de *citta* door de uiterlijke invloeden. Maar in ieder geval is het absoluut afhankelijk van de zintuigen en beperkt door hun rapporten. Het is niets meer dan een lichte verbetering van het denkvermogen van het dier --- alleen uitvoeriger en uitgebreider actief, maar niet erg verschillend in essentie. De moderne wetenschappelijke training aan zijn praktische en technologische kant geeft een wijde ontwikkeling aan dit zintuiglijke gedachte-denkvermogen, en is gerechtvaardigd om trots te zijn op deze prestatie. Nauwkeurige en accurate observatie door een gedisciplineerd gebruik van de zintuigen, en een constructie van experimentele hypothesen op de resultaten van een dergelijke observatie zijn zeker een uitstekende triomf van de empirische methode van de wetenschap; maar in plaats van verblind te zijn door zijn glamour zullen we, wanneer proberen om het te beoordelen in het light van de Yogische psychologie, vinden, dat het de triomf is van alleen het zintuiglijke gedachte-denkvermogen, dat vastgebonden is aan de zintuigen en gehecht aan het leven.

Het gewone menselijke denkvermogen is geen denkvermogen van rede en wil --- het is een zintuigdenkvermogen. Het is een ruwe organisator van zintuigervaringen, en van zijn eigen reacties op de externe contacten. Bij iedere stap van zijn actie is het geconditioneerd door de opgeslagen herinneringen en associaties in de *citta*, en de gebrekkige en misleidende data van de zintuigen. Wanneer het redeneert, doet het niet anders dan slingeren van de ene propositie naar een andere onder de variërende prikkel van leven's verlangens en voorkeuren. Vaak redeneert het helemaal niet, het stemt in met de eisen en beslissingen van het vitale (*prāṇa*) zonder aarzelen, en rechtvaardigt hen door een misleidende pretentie van redeneren. Het is een denkvermogen, dat nog niet in zichzelf gekomen is, nog niet in staat geweest is om zich los te maken van de bedekkingen van zijn lagere oorsprong.

Wanneer de mens stopte bij zijn zintuigdenkvermogen, tevreden met zijn uitgebreide en praktische functionering, die zo erg bevorderlijk is voor het materiële welzijn, en niet probeert om het te transcenderen, zou hij hoofdzakelijk een dierlijk menswezen zijn, en de hoge hopen vervalsen, die van hem gekoesterd worden. De *élite* van zijn ras zijn er echter voorbij gestegen naar het intellect of de *buddhi*, en verwierven, de capaciteit van meer of minder vrijelijk bewegen in de ether van gedachten, onbelemmerd door de zintuigen en haar materiële navolgingen. Dit is een ontwikkeling, die gevonden wordt op zijn hoogwatermerk in de denkers, wetenschappelijk of filosofisch, in wie denken, gereinigd van het droesem van de aarde en met zijn vleugels ontvouwd in een grotere sfeer, hoog vliegt op zoek naar de waarheid. Het gedachte-denkvermogen begint in proportie met hoe het zichzelf emancipeert uit het juk van de zintuigen, kennis te zoeken ter wille van zichzelf, en niet noodzakelijkerwijze of exclusief voor een onmiddellijke leven-bewerkstelling. Maar het kan in zeldzame gevallen, zelfs onder de wetenschappers en filosofen, het leven vrijelijk en veilig bestrijken in haar ingeboren atmosfeer van vanboven en het controleren en organiseren, niet beïnvloed door vitale verlangens en gehechtheden.

BUDDHI OF DE INTELLIGENTIE

Wanneer hij de *buddhi* beschrijft, zegt Sri Aurobindo in *De Synthesis of Yoga*, "Buddhi is een constructie van het bewuste wezen, dat zijn begin in de basis *citta* nogal te boven gaat; het is de intelligentie met zijn vermogen van kennis en wil.... Het is in zijn natuur het gedachte-vermogen en wil-vermogen van de Geest, dat gericht wordt in de lagere vorm van een mentale activiteit." Er zijn drie stappen van actie van de *buddhi*: (1) begrip, (2) rede en (3) passende intelligentie. Het begrip is alleen een vorm van het gedachte-denkvermogen door een iets meer ontwikkeld denkproces. Maar het kan bijna niet voorbij de data gaan van het zintuig-denkvermogen, de herinneringen en associaties van de onderbewuste geestesgesteldheid, en de reacties van het hart. Het probeert op zijn ruwe manier om te begrijpen, op te slaan en arrangeren, wat er op overgedragen wordt --- het is een handelaar in percepties en concepten. In de meest mensen wordt de actie van het zintuig-denkvermogen afgetopt door de mechanische werking van dit begrip, dat hun hoofdonderscheid vormt van de dieren, en hun claim op de mensheid.

De rede is de volgende hogere stap van de actie van de *buddhi*. Het verbetert op de eerste ruwe en klare opstelling van de percepties door het begrip door middel van een proces van selectie, door analyse en synthese, en een meer uitgebreide en precieze ordening van de verscheidene mentale zenuwreacties en antwoorden. De meeste van onze gekoesterde gezichtspunten en opinies, onze standaarden van kritiek en beoordeling, onze esthetische en ethische principes zijn naar buiten gekomen op deze tweede laag van het gedachte-denkvermogen, het denkvermogen van de rede. Het heeft een wil van zichzelf, die worstelt met een gedeeltelijk of problematisch succes om zichzelf op te leggen aan de lagere mentaliteit. Ofschoon het meer of minder als het begrip is, moet de rede zich ook houden aan de beperkingen van de zintuiglijke ervaring, heeft het één voordeel, dat het door analyse en synthese en nieuwe ordening van zintuigdata definitieve concepties en beoordelingen kan bereiken van dingen, in plaats van tevreden te blijven, zoals het

begrip doet, met de eerste impressies en hun plichtmatige reductie tot rudimentaire gedachtevormen. Dit denkvermogen van de rede is verantwoordelijk voor de meeste van de theoretische verwervingen van de wetenschappelijke methode in verschillende gebieden van de menselijke kennis. Door een meesterlijke manipulatie van de rapporten van de zintuigen en een inductie van hen van de algemene wetten, die de werkingen van de Natuur bestuderen, heeft het de mens gewapend met grote materiële vermogens en de horisonten uitgebreid van zijn mentale leven. De rede heeft twee aspecten: pragmatisch en idealistisch. De pragmatische rede is gebogen naar het leven; de wil erin is predominant een wil tot schepping en formaties in termen van het leven --- het drijft rechtstreeks naar concrete resultaten. Welke kennis het ook verwerft door zijn logische proces, gebaseerd op de activiteit van het zintuigdenkvermogen, versnelt het om het te gebruiken voor een verbetering van de condities van het leven. Het is sceptisch over de validiteit, zelfs de werkelijkheid, van een kennis, die niet gemakkelijk of onmiddellijk aangewend kan worden voor de objectieve doeleinden van het leven. Deze pragmatische rede heeft een immense ontwikkeling ontvangen in het Westen, en het is gelijk zijn glorie en zijn gevaar. Een exclusieve afhankelijkheid ervan is een grote belemmering voor de ontwikkeling van de hogere vermogens en potenties van de menselijke intelligentie. Het andere aspect van de rede is idealistisch, dat, afhankelijk van zijn vermogen van begrip, coördinatie en synthese, probeert om eerder dan op analyse en differentiatie een totaal of heel zicht van het leven en de Natuur te bevelen. Ontevreden met de oppervlakteverschijningen van dingen, en de saaie binding van het menselijke denkvermogen aan de objecten van de zintuigen, probeert het de rationale en het doeleinde van het leven te ontdekken, en de kardinale ideeën, die de processen van dingen bepalen en richten. Maar het succes, dat het verwerft in deze nieuwe oriëntatie wordt veel gekwalificeerd door zijn karakteristieke gewoonte van discursief denken.

De derde stap van het buddhi is de passende intelligentie. Het is een eminentie van het menselijke denkvermogen, die, tenzij het overschaduwd is door de lagere onzuiverheden, iets kan reflecteren van de hogere waarheden van het bestaan. Het kan een zoeker zijn van de Werkelijkheid en een minnaar van de Waarheid. Het heeft het vermogen om het menselijke bewustzijn een tijdje te verheffen uit de onrust van het vitale verlangen en het hulpeloze lijden van het lichaam. Het heeft een wijdsheid, een diepte, en een heldere kalmte, die op hun best een ideale conditie kan zijn voor de verwerving van de kennis. Een ontwikkelde intelligentie richt zich natuurlijk naar de oneindigheid en onsterfelijkheid, en het is levendig met aanduidingen van onze ziel's vrijheid. Maar het is alleen een zoeker naar kennis en niet de bezitter ervan. Het kan aspecten van de Waarheid of een som van verscheidene aspecten waarnemen, maar nooit de hele Waarheid; want de verstokte verdelende tendens van het denkvermogen bederft al zijn pogingen tot voorzien van het ondeelbare Oneindige. Bovendien neigt het gewoonlijk meer naar kennis dan naar wil, en faalt om vol in het leven uit te drukken, wat het onschendbaar houdt in zijn visie. Zijn exclusieve intellectuele voorliefde voor kennis maakt, dat het zich vaak verliest in de wolken en toegeeft aan zwakke abstracties. Het heeft ook een gemakkelijke tendens om zichzelf gevangen te zetten in zijn eigen ideeën en speculaties, en te weigeren om te breken voorbij hen. Genezen van deze nadelen kan de buddhi of de

intelligentie ons beste middel worden voor zelf-transcendentie. Het is in feite bedoeld om, zoals de Upanishad zegt, de wagenmenner te zijn van de ziel's reis naar het Goddelijke. Het is de fijnste bloem van mensen's *sattwische* ontwikkeling, en een stapsteen naar *naistraigunya*, of een veilige superioriteit voor de geknoopte actie van de drie *guna*'s. Het is een intermediair tussen het Licht van het Oneindige en het leven van de materiële wereld.

DE DRIE WAARHEDEN

Drie dingen verschijnen uit deze studie van de hiërarchische orde van de faculteiten van het denkvermogen. (1) Iedere successieve stap van de evolutionaire psychologie van het wezen is een opstijging naar een wijder en helderder bewustzijn, en een progressieve vrijheid van onderwerping aan de lagere determinismen. De evolutie van het zintuig-denkvermogen van de warboel van het onderbewuste *citta* is de evolutie van een bewustzijn, wat gewaar begint te worden van zichzelf en van zijn contacten met de wereld, en zijn wil begint uit te oefenen, hoe rudimentair en blind ook, door zijn instincten en verlangens. De verschijning van de *buddhi* of de intelligentie, in zijn drie successieve stadia, is een verdere evolutie van het bewustzijn en wil, en een aanzienlijke bevrijding uit zijn oorspronkelijke involutie in de mechanische drang van de Natuur, en zijn opvolgende onderwerping aan de zintuigen en hun reacties en antwoorden op de uiterlijke invloeden, *vāhyasparśa*. Op de hoogste elevaties van de *buddhi* kan het bewustzijn van de mens bijna veilig staan voor de aandrang van de Natuur en zijn onbelemmerde afgescheidenheid realiseren. Het kan de positie innemen van een getuige en zelfs van gids met betrekking tot veel van de bewegingen van de Natuur. (2) Iedere ontwikkelende gradatie bevat in zich de potentie van de volgende hogere. De schemerige en slaperige *citta* bevat het zintuig-denkvermogen in zich en bevrijdt het, dat als een instrument van het wezen wakkerder is en alerter en actiever. Het zintuig-denkvermogen bevrijdt een elementair gedachte-denkvermogen, dat zintuiglijker dan reflectief is; en daaruit springt op zijn beurt *buddhi* met zijn opstijgende schaal van gewaarzijn en wil, zijn toenemend besef van niet alleen onthechting en vrijheid, maar ook van gedeeltelijke controle en meesterschap. (3) De opstijging van het bewustzijn naar vrijheid impliceert geen weigering van delen van de Natuur, waar het uit opgestegen is, maar een steeds grotere ontwikkeling en verlichting van hen, een progressieve integratie van hen allemaal in een organische eenheid, en hun uiteindelijke sublimatie in iets, dat verderop is, en hen toch onderhoudt, iets, voor de manifestatie waarvan al hun veelbewogen groei alleen een lange en doelmatige voorbereiding is. De *citta* van het individuele wezen blijft niet hetzelfde, nadat het het zintuig-denkvermogen uit zich bevrijdt heeft - het neigt om wakkerder te worden, verfijnder, ordentelijker en consistent in zijn actie. Het bevrijdt eruit het emotionele denkvermogen en het esthetische, dat gekarakteriseerd wordt door een groter ritme en verfijning. De impulsen, die het dan uitwerpt, zijn steeds minder blind en chaotisch, en haar vormeloze hunkeringen veranderen in gedefinieerdere verlangens. Wanneer het zintuig-denkvermogen uit zich de *buddhi* bevrijdt, dan begint het steeds meer gereguleerd en verlicht te worden door het nieuwe verschijnende principe, dat zelf, op zijn beurt, doorgaat om toe te nemen in ritme en balans en helderheid van

perceptie en wil tot coördinatie. Een van de signaalverwerkingen van de *buddhi* is de spiegeling van de ziel of het Zelf van de mens. Het wijst voorbij zichzelf. Het is groot met het allerhoogste Principe van Kennis en Wil, waarvan het een lager derivaat is.

DE DUBBELE BEWEGING

Dit alles laat zien, dat een dubbele beweging doorgaat in ieder individu --- een, die het ontwaken en de bevrijding helpt van het centrale wezen en zijn bewustzijn, en de andere de ontwikkeling en zuivering van de natuur. In termen van Sri Aurobindo's filosofie kan dit dubbele proces beschreven worden als het ontwaken en de bevrijding van *puruṣa* en de zuivering en bevrijding van *prakṛti*. Deze bevrijding is het innerlijke besef en rechtvaardiging van de beproeving van het aardse leven en het zou loutere spirituele nauwheid zijn om het te negeren. Maar is bevrijding het laatste woord? Een synthetische kijk op dit dubbele proces leidt men om te concluderen, dat niet bevrijding, maar een vervulde perfectie het doel van het leven is. Oneindige volmaakbaarheid is het wachtwoord van evolutie. Bevrijding is alleen zijn eerste beslissende stap naar perfectie. De *puruṣa*, die bevrijdt (niet vervreemd) is van *prakṛti* en *prakṛti*, die bevrijdt is van de kluisters van haar lagere modi, verenigen zich in de *Puruṣottama*, het Allerhoogste Wezen, wiens scheppende Kracht de Supernatuur is. Alle zuivering in de Integrale Yoga is daarom een voorbereiding van de natuur voor haar finale transformatie in de Supernatuur. De graduele verschijning, ontwikkeling en integratie van de verscheidene delen en faculteiten van de menselijke natuur confirmeren deze perfectionistische kijk op het leven; maar er moet begrepen worden, dat er een goddelijke perfectie bedoeld wordt en niet hoofdzakelijk een ethische.

Maar de duisternis van de menselijke natuur is groot en de verstrengeling van haar delen, faculteiten en energieën is welhaast verbijsterend. Het is evident, dat geen ethisch of piëtistisch geknutsel van enige nut kan zijn, zover als het betrekking heeft op het doel van goddelijke perfectie. De simplistische methode van arrogante onderdrukking is beladen met serieuze gevaren, en eindigt steeds vaker dan niet in een sombere verwoesting van de natuur. De Integrale Yoga, die een revolutionaire intensivering en acceleratie is van de Yoga van de Natuur, en volledig gewaar is van de verwarde complexiteit, waar het mee om moet gaan, gaat voort op de natuurlijke manier van het leven zelf, krijgt greep op de motorveren van het organische wezen, de een na de ander, en reinigt, zuivert, prikkelt, verlicht en integreert hen voor de hoogste perfectie in een harmonieuze werking. Het onderdrukt niets, verminkt niets, snijdt niets weg, maar ontwart en versnelt alles, en zet ze in hun juiste dynamische relaties met elkaar. Er kan zeker geen menselijk denkvermogen, hoe wijd en acuut het ook zou kunnen zijn, de gids en vertegenwoordiger zijn van deze veelvuldige zuivering. De Integrale Yoga levert daarom de Genade en begeleiding van de Goddelijke Moeder voor dit bovenmenselijke werk.

We zullen nu het proces beschouwen van zuivering van het menselijke denkvermogen, dat voorbereidend is voor het finale werk van transformatie.

HOOFDSTUK XIII

HET DENKVERMOGEN EN ZIJN ZUIVERING

DEEL II

DAAR de verstrengeling van de delen en functies van de *antahkaraṇa* verbijsterend groot is, moeten we ons fixeren op iets erin, dat zichzelf gemakkelijker zal lenen en met een betere genade dan de andere voor het werk van zuivering; maar het moet iets zijn, dat het meest ontwikkeld is in de natuur en in staat om het te leiden naar een hogere houding en een efficiëntere werking. Want het geheim van succesvol omgaan met de instrumentele natuur is om het meest ontwikkelde deel ervan te gebruiken als de worstelende haak voor het meeslepen en overhalen van de andere delen en standvastig zijn invloed overal diffunderen. Wanneer een deel voldoende gezuiverd is, is er iedere mogelijkheid van de anderen, dat zij vroeger of later volgen. Maar geen deel kan volmaakt gezuiverd worden, totdat alle volmaakt gezuiverd zijn, want zelfs de minste onvolmaaktheid van de ene treft de andere, en beïnvloedt de algemene werking. Daarom moeten we uitvinden, welk deel in ons individueel het meest ontwikkeld is, en tegelijkertijd zijn greep en invloed op de natuur laten uitbreiden.

DE ZUIVERING VAN DE BUDDHI

In de meerderheid van mensen is de *buddhi* of de intelligentie met zijn wil het meest ontwikkeld. Niet dat het aanzienlijk ontwikkeld is in de meeste mensen, maar wat zijn ontwikkeling ook is, het kan de leiding nemen in het werk van zuivering, in zover als het de capaciteit heeft om een zekere hoogte te bevelen en een zekere onthechte superioriteit voor de blinde en verknoopte actie van de lagere leden. Wanneer we onze standplaats innemen in de *v*, kunnen we de bewegingen van onze natuur bekijken en hen proberen te veranderen en corrigeren. De initiële, oppervlakkige perceptie van het zintuig-vermogen en het begrip kan ontwikkeld worden in een kristallen cognitie, een onthechte observatie en kennis van tenminste iets, van wat vanbinnen voorbijkomt. En de *buddhi* heeft niet alleen het vermogen van observeren en kennen, maar ook van richting geven en controleren, dat het kan uitoefenen op de opstandige delen van de natuur. Zijn wil is een potent middel van zuivering. Het kan voorbij de data gaan van het zintuig-denkvermogen en door reflectie en verbeelding aankomen bij waarheden, die ontoegankelijk zijn voor het zintuig-denkvermogen. Het kan het ontvankelijke zintuiglijke denkvermogen corrigeren en controleren, dat ligt aan de genade van de uiterlijke aanrakingen van dingen, en legt er een ritme aan op en een ware wet van waarnemende en esthetische genieting. Het kan de emotie van het hart een besef leren van symmetrie en proportie, en hen genezen van het schuimige uitstromen of de gewelddadige deiningen. Het kan een rem zetten op de random impulsen van het reactieve zintuiglijke denkvermogen en het onderwerpen aan de regel van het ethische denkvermogen, geneigd om te verwerven, wat juist is en rechtvaardig in denken en woord en daad.

Maar wat ook de competentie is van de *buddhi* en zijn potentie als de leider van de lagere natuur, het werkt onder veel effecten, sommige intrinsiek en andere toevallig, die te boven gekomen moeten worden, wanneer het als een oorspronkelijk medium van zuivering gebruikt moet worden. Het eerste effect is zijn onderdanigheid aan de actie van het vitale, de *prāna*. Deze actie is essentieel geïnfecteerd met verlangen, zolang als het plaatsvindt in de condities van de onwetendheid. Alle preferenties, voorkeuren en vooroordelen van de *buddhi* kunnen getraceerd worden tot de actie van het verlangen. Het is waar, dat een mens van voldoende intellectuele ontwikkeling zichzelf kan bevrijden van de ruwe hunkeringen en honger, die de gemiddelde mens belagen, speciaal diegenen, die het meest leven in het vitaal-fysieke bewustzijn; maar hij vindt het ook extreem moeilijk om af te komen van de subtielere verlangens, de subtielere preferenties, de universeel goedgekeurde en bewonderde voorkeuren van zijn wezen voor zekere gekoesterde mentale principes, die, ofschoon in basis ondeugdelijk, loyaliteit blijken te claimen als evangelische waarheden. Er kan inderdaad gezegd worden, dat er geen gedachte of opinie of beoordeling gevormd wordt in het normale menselijke denkvermogen, maar verkankerd of kromgetrokken wordt door een of ander verlangen. Maar de *buddhi*, die aansprakelijk is om zo bezoedeld te zijn, heeft het vermogen erin om zichzelf te onthechten van de lagere *antahkaraṇa* en staat immuun voor de aanvallen van het verlangen. Het kan, wanneer het verkiest, zich zelfs bevrijden van rusteloze actie van de zintuigen en de onrust van de hart's emoties en weigeren om door hen overschaduwd of overspoeld te worden. Dit vermogen van onthechting is het geheim van het meesterschap door de intelligentie, en de hefboom van de natuur's opstijging en zuivering.

De onthechting van verlangen moet gedragen worden tot een absolute perfectie. "De intelligentie, die gekleurd is door verlangen, is een onzuivere intelligentie en het vervormt de Waarheid, de wil, die gekleurd is door verlangen, is een onzuivere wil en het plaatst een stempel van verstoring, pijn en imperfectie op de ziel's activiteit."⁶⁶ Mensen's werkelijke mensheid begint, wanneer de dominantie van verlangen eindigt. Wat ook het vermogen en de scope van de intelligentie is, en wat ook zijn schittering is, het kan zich niet richten op de Waarheid of leven in zijn licht, zolang als het verlangen toelaat om zijn zuiverheid te bezoedelen en zijn vrijheid te ketenen --- het blijft een slaaf van de lagere natuur, ondanks zijn potentiële superioriteit. Er is geen gebrek aan voorbeelden van een ontwikkeld intellect, dat grove fouten pleegt van beoordeling of glanzende daden van onrechtvaardigheid of verraderlijkheid, niet onbewust, maar bewust, zelfs opzettelijk, gedreven door de verlangens en passies van de lagere natuur. In dergelijke gevallen moet het intellect, omdat het zich onderwerpt aan de aandrang van verlangen, noodgedwongen tweede viool spelen voor het niet gegenereerde *prāna*, en verbeurt zijn voorrecht om de leider van de natuur te zijn. Zijn dierlijke natuur leidt de mens en niet de mensheid, zolang als verlangen de zweefhand van zijn wezen heeft. Zijn smetteloze goddelijkheid blijft verzegeld in zijn onvermoede diepten.

Het tweede defect van de gemiddelde *buddhi* is zijn gewoonlijke afhankelijkheid van data van de zintuigen. De intelligentie, die lijdt onder de beperking door de misleidende indrukken van de vluchtige verschijningen van dingen, kan niet de

---

⁶⁶ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

avonturier zijn van nieuwe waarheden, --- ideerrijke, denkbeeldige waarheden, die neigen om het leven te verheffen en verrijken, en het aan te raken naar schoonheid en harmonie. Alle hogere mogelijkheden van het leven zouden ongerealiseerd blijven, wanneer de *buddhi* faalde om de verslagen en reacties van het zintuigdenkvermogen te transcenderen. De dromen en de dichters, de visies van de zieners en profeten, zouden alle uitgedoofd en weggeblazen worden door de koele adem van het zintuigdenkvermogen of het redenerende denkvermogen weigeren om voorbij de fysieke feiten van het leven te kijken. De tirannie van het denkvermogen, dat zweert bij de exclusieve werkelijkheid van de Materie, is verantwoordelijk voor de armoede van de hogere intelligentie in de moderne mens en het opmerkelijke gebrek van enige opvallende intellectuele schepping, ofwel in kunst of literatuur, muziek of filosofie. De remedie voor deze verslavende afhankelijkheid ligt in het ontwikkelende hogere idealisme, een hunkering naar het Oneindige en Eeuwige, een spanning naar het Absolute. Een eenpuntige aspiratie naar het Goddelijke zal het denkvermogen bevrijden van deze slavernij van de zintuigen, en het lanceren naar een onderzoek van het Oneindige. En in proportie met dat het bevrijd is van zijn vooringenomenheid met de Materie en het grovere najagen van het materiële leven, zal het groeien in lichtheid, helderheid en transparantie, en zijn hogere vermogens en faculteiten ontwikkelen, die ervoor nieuwe werkelijkheden zal openen van visie en ervaring. Een toenemend vermogen van kalmte en stilte, dat het vermogen van onthechting vergezeld, zal een lange weg gaan om het denkvermogen te zuiveren en het voor te bereiden voor de finale transformatie. Maar, laten we erop staan, het meest effectieve middel om onthechting te versterken, en de stilte te verdiepen en het te verwijden, is om de opwaartse blik te versterken, de honger en dorst naar het Goddelijke, en alle intellectuele activiteiten aan hem te wijden. De *buddhi* moet niet braak achtergelaten worden, want het is een belangrijk instrument in het werk van reorganisatie van het leven; maar het moet bevrijd worden van alle lagere onderwerping, volledig ontwikkeld in al zijn delen en vermogens, en omhooggehouden naar het hogere Licht voor zijn directe neerdaling erin. “*Mayyarpitamanobuddhi*” is de formule, die voorgeschreven wordt in de Gitâ, nadat het Sâmkhya proces van onthechting beoefend is, voor de verstilling van het denkvermogen en zijn ommekeer naar de Allerhoogste. In de Integrale Yoga gaan zowel onthechting als overgave van het denkvermogen hand in hand en hun verenigde actie induceert niet alleen een omkeren, maar ook een potente zuivering en conversie van de denkvermogen’s gebruikelijke functies en energieën.

Een ander serieus defect in de *buddhi* is, dat omdat het de zetel, *pratiṣṭhā*, is van het ego, het werkt onder de fatale beperking van een scheidend bewustzijn, en ondanks al zijn pogingen tot zelf-vergroting, zichzelf hopeloos ronddraaiend vindt in de vaste omloop van een gebonden perceptie en actie. Het ego is nergens zo krachtig en dominant als in de *buddhi*, en nergens zo subtiel, ongrijpbaar en doordringend actief. Of het zich richt op de wegen van licht of van duisternis, het heeft het vermogen om de natuur te beperken en te leiden naar zijn eigen scheidende doeleinden. Alleen, wanneer het zich opent naar een hoger licht en zichzelf overgeeft, aangrijpend bewust van zijn kreupelende beperking, beweegt het menselijke denkvermogen, in het bijzonder de menselijke intelligentie, naar de ontdekking van de eenheid van zijn visie. Maar de waarheid en de eenheid, die het

zoekt, liggen voorbij zijn huidige werkingsgebied, en kunnen alleen verworven worden door zelf-transcendentie. Een bewust wezen van zelf-transcendentie en zelf-verwijding, dat gepolariseerd tot het Allerhoogste Wezen van het oneindige Licht en Zaligheid en Vermogen, de Ene zonder een tweede, de Alomtegenwoordige Werkelijkheid, zal het grootste middel zijn van bevrijding van de *buddhi* uit de mazen van het ego.

Er is nog een andere beperking in de *buddhi*. Wanneer het iets lumineus en hoogverheven gaat waarnemen voorbij zijn kleinzielig cirkelen en futiele spanningen, voelt het een dubbele drang om er vooruit naar te gaan en het te reflecteren in de natuur. Deze dubbele drang in de *buddhi* betekent een dubbele intentie in de zuivering. Want de *buddhi* is tegelijk een middel van opstijging en een medium van transmissie --- een opstijging van het bewustzijn naar de niet geschaalde hoogten van het wezen, en een transmissie van het Licht en het Vermogen en de Zaligheid en de vrijheid van de hoogten naar de natuurdelen beneden. Maar wanneer het tot zijn chagrijn vindt, dat de natuurdelen veel te ondoorschijnend zijn en obscuur om in staat te zijn om de hogere glorie reflecteren, geeft het zijn werk van transmissie en reflectie op en streeft zich recht in het Verdere te schieten. "Dit zou het kunnen doen door een of ander aspect, een of ander principe, een of ander symbool of suggestie of werkelijkheid aan te grijpen en dat naar zijn absolute, al-absorberende, al-uitsluitende term van realisatie te drukken of door een of ander idee aan te grijpen en te realiseren van het onbepaalde Wezen of Niet-Wezen, waarvan al het denken en het leven wegvallen in ophouden. De *buddhi* werpt zichzelf in een lumineuze slaap en de ziel gaat over in een of andere onuitsprekelijke hoogte van het spirituele wezen."⁶⁷

In de Integrale Yoga wordt deze unilaterale tendens van de *buddhi* geneutraliseerd door een wijde aspiratie voor een integrale vereniging met het Goddelijke en voor Zijn Manifestatie in het leven, en een dynamische overgave van de hele natuur aan de Moeder's transformerende Kracht. Het magnetisme van de pieken wordt in balans gebracht door de roep van de basis, en het Licht, dat neerdaalt, antwoordt op de stralen (de koeien van de Veda's), die bevrijd worden en opstijgen van beneden. De bestemming van de *buddhi* is niet om zichzelf te vernietigen in het Onveranderlijke, maar te handelen als een brug tussen de toppen boven en de vlakken beneden, en een kanaal van de hemelse prachten. Om deze bestemming te vervullen moet de *buddhi* niet alleen zijn basis egoïsme opgeven, maar ook zijn zelfvoldane zelfgenoegzaamheid in zijn eigen verwervingen, zijn kleinzielige gedachten en dwalende ideeën en zijn gebonden horizonten van perceptie en verbeelding. Er kan geen hoop zijn voor zijn vooruitgang, wanneer het niet acuut bewust wordt van zijn eigen beangstigende beperkingen, en de lumineuze oneindigheden, die zich ver verderop uitstrekken.

Een grondige zuivering van de *buddhi* --- over zijn perfectie zullen we later spreken --- is een onmisbare voorlopiegheid voor de zuivering van de rest van de natuur, zo ver als het de meerderheid van de mensen betreft; maar er moet niet gedacht worden, dat de gezuiverde *buddhi* alleen een volledig ontwikkeld intellect, briljant in zijn werk van redeneren en onderscheiding. Het is meer dan intellect, --- het is intelligentie, waarin er minder intellect is en meer licht. In de zin, waarin het gebruikt

---

⁶⁷ *The Synthese of Yoga* --- door Sri Aurobindo

wordt in de Upanishads, is het een kalm, innerlijk licht, dat brandt als een ster in de schemering van de natuur en wijst naar het allerhoogste doel, *paramashāma*. Het wordt overgoten met de lieflijkheid van het hart, en een emotie met de vibratie van een potente wil. Zijn begeleiding is een garantie van zuiverheid en integriteit, zijn stappen zijn de stappen van een onwankelbaar vertrouwen. Om deze *buddhi* te bevrijden van de verwarde actie van de lagere natuur is op de zekere weg te zijn naar zelf-transcendentie. Een verlangenloos, onthecht en hoog aspirerend *buddhi* is een ideale conditie voor de zuivering van de hele natuur; maar de ideale conditie kan alleen vervuld worden, wanneer de hogere niveaus van bewustzijn beginnen te openen en de actie van de *buddhi* opnemen.

ZUIVERING VAN HET ZINTUIG-DENKVERMOGEN

Het zintuig-denkvermogen reageert op de contacten van de zintuigobjecten door de duale respons van het mentale plezier en pijn, wat een vertaling is in termen van het denkvermogen, van de primaire dualiteit van aantrekking en afstoting, waarvan we de actie al opgemerkt hebben in de werking van de basis: *citta*. Deze reactie van het zintuig-denkvermogen is onmiddellijk en automatisch, en vaak irrationeel en subrationeel. Er komt een man naar me. Zo gauw als ik naar me kijk, komt er een gewaarwording in me omhoog, die onmiddellijk en automatisch in zijn actie is, maar desalniettemin onwaarneembaar geconditioneerd voor veel factoren, zoals de toestand toen van mijn *citta*, de oppervlaktestemming, waarin ik op dit moment ben, de actieve associaties van mijn denkvermogen, de werking van mijn besef van zicht, enz. Al deze factoren combineren om in me een gewaarwording van ofwel aantrekking of afstoting te produceren, dat wil zeggen, van mentale sympathie en antipathie, die een zenuw-mentale reactie is, gegenereerd door de uiterlijke invloed. Dan wordt dezelfde gereproduceerd in termen van de emoties van mijn hart, en ik voel me blij of ontevreden. Deze hele verwarde actie van de *antaḥkāraṇa* gaat door op de basis van de zintuigimpressies, en daarom vinden we erg vaak, dat we verraden zijn naar betreurenswaardige dwalingen --- de eerste indrukken bewijzen erg bedrieglijk te zijn. Het is dan helder, dat juist de basis van onze kennis van de wereld een wankele is, afhankelijk van vele toevallige factoren, die elke juiste perceptie van de waarheid uitsluit. Deze foutieve actie van het zintuig-denkvermogen moet vervangen worden door een standvastige actie van de *buddhi* erin. In plaats van dat het zintuig-denkvermogen zijn impressies oplegt aan de *buddhi* en het leidt in blinde stegen, moet de *buddhi* de heerschappij van het denkvermogen behouden en eraan een bezadigde kalmte en gelijkheid opleggen, en zijn gewoonlijke, irrationele beweging ontmoedigen van automatisch leuk en niet leuk vinden. De actie van het zintuig-denkvermogen zou gecontroleerd en verlicht moeten worden van vanboven door de *buddhi*, en niet achtergelaten om aan een draad getrokken te worden door de primitieve *citta*, of verduisterd en behekt door de aanwas in het oppervlaktebewustzijn. Bevrijd van de voorbije *samskāra*'s en de gewoonlijke reacties, zal het voortgaan in het ontwikkelende licht van de *buddhi* en helpen in de organische vooruitgang van de hele natuur naar de Waarheid. In de Upanishads wordt het zintuigdenkvermogen vergeleken met de teugels, en de zintuigen met de paarden, die rennen door de weiden van de zintuig-objecten; en er wordt gezegd, dat wanneer

de ziel, die de meester van strijdwagen van het lichaam is, zijn bestemming moet bereiken, het Goddelijke, moet het een gezuiverde *buddhi* hebben als zijn wagenmenger, die de teugels vasthoudt van het zintuig-denkvermogen en de wilde zintuigen controleert. Wanneer de *buddhi* de greep op de teugels laat gaan, dat wil zeggen, het zintuig-denkvermogen, dan gaat de strijdwagen omvallen en rollen in de meest nabije greppel. De *buddhi*, die zelf gezuiverd is, moet ook het zintuig-denkvermogen's mechanische gedachten en ideeën, zijn vruchteloos cirkelen rond zijn gekoesterde objecten weigeren, en erin een serene stilte vestigen en een lachende gereedheid om het hogere licht te dienen.

Zoals in het ontvankelijke, zo ook in het actieve en reactieve zintuig-denkvermogen moet de verraderlijke invloed van de obscure *citta* volledig verhinderd worden. De impulsen tot actie, moeten niet van enige openlijke of bedekte verlangens komen, maar van de wil in de intelligentie, totdat de goddelijke Wil zichzelf openbaart en de begeleiding van het wezen overneemt. Een waakzame controle van de *buddhi* over het actieve zintuig-denkvermogen zal de heropleving minimaliseren, zo niet voorkomen, van de troebele substantie van de *citta*, die gewoonlijk probeert om ons oppervlaktewezen in een moeras te veranderen en in sporadische actie opspat. Maar voor een volledige immuniteit van het zintuig-denkvermogen voor de invallen van de lagere elementen is een meer systematische zuivering van de *citta* zelf onmisbaar.

Laten we nu in het kort de zuivering van de *citta* in ogenschouw nemen met een bijzondere referentie naar het emotionele denkvermogen, dat zo een vruchtbare bron is van problemen en teleurstelling voor de beginners van de Yoga.

HOOFDSTUK XIV

HET DENKVERMOGEN EN ZIJN ZUIVERING

DEEL III

ZUIVERING VAN DE CITTA

ZOALS we al gezegd hebben, is de *citta* de basis substantie van ons bewustzijn, die wemelt van allerlei soorten indrukken van ons onmiddellijke en verre verleden. Deze chaotische impressies gaan onze verlangens koesteren en hen verschillende, soms zelfs tegengestelde aanwijzingen geven, vormen de meeste van onze fysieke en vitale gewoonten en tendensen, en beïnvloeden zelfs onze gedachten en beoordelingen. Hun actie is zo subtiel en vaak zo snel en plotseling, dat tenzij men een yogische onthechting verworven heeft, men er zelfs niet gewaar van zou kunnen zijn. Veel ervan is onderbewust en onvoorstelbaar automatisch. Laten we er een illustratie van nemen van een van de gedichten van Sri Aurobindo in kwantitatief versmaat⁶⁸ --- een klein gedicht, bewogen door een diepe, rijke ontroering.

DE DROOM BOOT

*Wie was het , die naar me toekwam in een boot, gemaakt van droomvuur,
Met zijn vlamme voorhoofd en zijn zon-gouden lichaam?
Gesmolten was de stilte in een lieflijk geheim gemurmel,
“Kom je nu? Is het hart’s vuur klaar?”*

*Verborgen in de uitsparingen van het hart huiverde iets,
Het herinnerde alles, dat leven’s vreugde koesterde,
Beeldde de gelukzaligheid in, die het voor altijd verloren moet laten,
En deze boot ging voorbij en de gouden god verdween.*

*Nu woont vanbinnen de leegheid van de wereld’s borst ---
Want de liefde stierf en de oude vreugde eindigde ---
Leeg van een gelukzaligheid, die gevluht is, voor altijd gegaan,
En de gouden god en de droomboot komen niet.*

De betekenis van het gedicht is kristalhelder. “De gouden god,” de *hiraṇmaya puruṣa*, verschijnt voor een toegewijde, die op aannemelijker wijze gebeden heeft naar Hem, ofwel Zichzelf te openbaren of hem te nemen in Zijn eeuwige omarming. Er is stilte binnen de toegewijde en buiten, en een oprechtheid van de roep, die klaarblijkelijk de openbaring geïnduceerd heeft. Maar wanneer de Gouden *puruṣa* feitelijk verschijnt en in een “lieflijk heimelijk gemurmel” vraagt, “Kom je nu? Is het hart’s vuur klaar?”, dan is er in de toegewijde een plotselinge stroom naar boven van de vertroebelde substantie van zijn niet gegenereerde *citta*, zijn oude wensen en verlangens en gehechtheden, en iets krimpt en huivert, iets, dat “verborgen is in de

⁶⁸ *Collected poems* door Sri Aurobindo --- Vol. II.

uitsparingen van het hart”. Hij was misschien zelfs niet gewaar van dit onderbewuste uitschot, maar het was er hoe dan ook; en toen het moment van de finale zelf-gave kwam, was er een automatische huivering en versagen,⁶⁹ een overweldiging van de bewuste delen door de duistere onderbewuste energieën. “En de boot ging voorbij en de gouden god verdween.”

Deze tragedie is geen poëtische gril, maar een feit, uitgevaardigd in bijna ieder leven, dat aspireert naar een hogere vervulling. Het gebeurt soms, dat het bewuste deel van een mensens wezen zichzelf klaar vindt voor een groot avontuur --- de wil is gebonden, de blik van het denkvermogen is gefixeerd op het doel, het hart verlangt ernaar en spant zich ervoor in; en toch, wanneer het moment van deze onherroepelijke onderdompeling arriveert, trekt er iets van vanachter, er wordt een ontwrichting gevoeld, een koord lijkt ergens te knappen in een verre uithoek. Zijn oprechtheid wordt bewolkt door een opmars van onvrijwillige onoprechtheid, zijn eenheid van wil wordt verduisterd en onderbroken door vele binnenvallende verlangens, en het vindt zichzelf spartelend in een moeras van sombere achteruitgang. Veel bloeiende levens zijn aldus gestrand en vernield als een resultaat van de plotselinge invallen van de onderbewuste *citta*. Naast deze plotselinge invasie oefent de *citta* een soort gesetelde verraderlijke controle uit over ons denken en onze actie, waar we bijna niet gewaar van zijn. Alleen, wanneer een gedachte ons denkvermogen doorkruist heeft of een actie gedaan is, kunnen we de occulte invloed detecteren, --- subtiel, verward, en onaantastbaar, maar toch potent doordringend. Zelfs het meesterlijkste intellect vindt zichzelf vaak geïnfecteerd met de schadelijke substantie van de *citta*, die zijn redenering en beoordeling vervormt en perverteert. Men vangt zichzelf vaak op, dat men een soort onverklaarbare antipathie voelt naar een persoon, voor wie men normaal geneigd is om alleen gevoelens van affectie en achting te onderhouden. Soms vinden we tot ons chagrijn, dat we enige woorden hebben laten slippen of ons gedragen hebben op een weerzinwekkende manier voor onze eigen rede, die vreemd genoeg geactiveerd wordt door een of andere onbekende bemiddeling in ons. We falen vaak om op te komen voor zekere standaarden van gedrag, die we opgericht hebben in onze denkvermogens, of te blijven bij zekere consistente lijnen van denken en actie door de obscure of tegenwerkende invloed van de *citta*, of de saaie trek, die het oplegt aan onze natuur. Het is inderdaad zeldzaam, dat ons denken en gevoel en onze actie ontsnappen aan deze subtiële invloed en onze bewuste persoonlijkheid en zijn rede en wil uitdrukken.

DE HOOFD ONZUIVERHEID

De hoofd onzuiverheid van de *citta* is een chaotische hunkering en honger voor bezit en genieting. Deze hunkering is de cocon van verlangen. Daarom moet enige serieuze poging tot de zuivering van de *citta* zich richten op de uitroeiing van deze essentiële hunkering. We zijn al omgegaan met het proces, waardoor we af kunnen

---

⁶⁹ Vgl. Toch was ik pijnlijk bevreesd

Opdat ik, omdat ik Hem heb, niets anders moet hebben.

komen van ons wezen van verlangen, maar een belangrijk en onmisbaar deel van dit initiële proces is een richten van Moeder's licht naar het onderbewuste en zijn blinde energieën. Een constante detectie en niet compromitterende weigering van alle bewuste verlangens moeten voortgaan op de basis van het ware psychische bewustzijn, wat ons alleen in staat kan stellen om ons los te maken van de lagere natuur en haar verlangens; maar een hoofdzakelijke onthechting van bewuste verlangens is niet genoeg, er moet ook een peilen en penetratie zijn van de diepten, en een waakzame observatie van de subtiele actie van de essentiële hunkering van de *citta*. In proportie met hoe het psychische bewustzijn of het bewustzijn van de ziel groeit in het wezen, zal de observatie van de werking van de natuur en een analyse van zijn verborgen mechanisme gemakkelijker en preciezer worden. Maar er zal nog genoeg werking gaande zijn onder de oppervlakte en occult voor ons bewustzijn. Het is daarom essentieel, dat het Moeder's Licht naar beneden geroepen kan worden en gericht op deze geheimzinnige regionen. Haar Licht zal de onderbewuste obscuriteit verlichten en de onzuiverheden elimineren, waarmee het overvloedig aanwezig is, ofwel door een standvastig proces van uitzetting of door hen op te tillen en hen uitwerken, zoals het denkt, dat het het beste is, in de interesse van een radicale zuivering. Alles, wat van de sâdhaka gevraagd wordt om in dit stadium te doen, is om een perfect vertrouwen te hebben in de onfeilbare begeleiding van het Moeder's Licht, en een toestand van niet gereserveerde overgave eraan. Later, in de loop van de vooruitgang, zou een stadium kunnen komen, wanneer hij naar beneden moet gaan in bewustzijn in deze obscure diepten met het Moeder's Licht, dat hem begeleidt, voor de finale greep met de onderbewuste en onbewuste krachten van duisternis. Want er moet niets achtergelaten worden, niet het minste overblijfsel van de primitieve hunkeringen, die de actie van de Onwetendheid zouden kunnen prolongeren. Alle grenzeloze energie van verlangens moeten de goddelijke Wil gaan voeden, die zichzelf steeds meer openbaart in het wezen, terwijl het de psychische verandering ondergaat. Er moet hier opgemerkt worden, dat er in de Integrale Yoga geen kwestie is van doden of verlammen van de levensenergieën, of zij zich nu manifesteren als hunkeringen en passies of als ambities en aspiraties. Zoals de oude Rishi's goed wisten, zijn alle blinde energieën van de lagere natuur alleen perversies van hun spirituele tegenhangers, en kunnen daarom in hen omgevormd worden. Boosheid is bijvoorbeeld een perversie van de *teja* van de *rudrasakti*, die vernietigt, wat vernietigd moet worden, maar zonder enige reacties van boosheid of wraakzuchtig geweld. Het slingert zijn destructieve vuur van een houding van alziende kalmte en gedreven door de goddelijke Liefde, die pijn doet om te wekken en verheffen en vernietigt om nieuw te scheppen. Lust is een perversie van liefde, en verdriet en lijden van de essentiële heerlijkheid van bestaan. Al deze energieën zullen gezuiverd, verlicht worden en omgevormd in hun spirituele equivalenten door het zelf-ontvouwende proces van de Integrale Yoga, dat voortgaat onder de begeleiding van het Moeder's Licht en zichzelf vervult door de Moeder's Kracht.

VERLANGENS ZIJN VORMENDE ENERGIEËN

Erg weinig mensen geven erom om de werking van energieën te bestuderen, die verlangens genoemd worden, die een krachtige vormende kracht hebben, en dragen in zichzelf de potentie van zowel geluk als lijden, licht en duisternis, vooruitgang en achteruitgang. Wanneer we iets verlangen met een bestendige intensiteit, scheppen we in ons een draaikolk van subtiele energieën, die naar buiten slingeren op zoek naar hun object, en veroorzaken veel omwentelingen in onze psychologische en omgevende condities en introduceren in ons elementen, die niet vaak sympathiek zijn voor de normale ontwikkeling van ons leven. En omdat de verlangens onvoorspelbaar zijn, zijn de krachten en elementen, die zij in ons introduceren, gewoonlijk van een chaotische en conflicterende natuur. Ons verlangen creëert zekere psychologische reacties en vormen, zekere wervelingen van energie-vibraties, die in conflict zouden kunnen komen, en het vaak doen, met die van een ander verlangen en een derde drijft in een verschillende richting, en een vierde in nog een andere, en nodigen krachten uit, die ravage maken van alle orde en ritmische vooruitgang. Daarom vinden we onszelf frequent omgeven en lastiggevallen door condities, die van een dergelijk verward en tegenstrijdig karakter zijn, dat zij niets anders met zich meebrengen dan strijd en lijden. Het leven lijkt door te strompelen door een onbepaalbare serie van storende en disparate fasen, die zigzaggen over steile en gevaarlijke paden, en rondslingeren van een set omstandigheden naar een andere. Doelloos en roerloos drijven we op de stromen en dwarsstromen van de Tijd. Door geboorte na geboorte jagen we dezelfde wilde gans na, de fantoomobjecten van verlangen, die ons ontwijken, voordat we hen goed verzekerd hebben binnen onze greep. Momenten van vreugde en opwinding worden gevolgd door lange periodes van pijn en onheil. Maar de prikkel van verlangen houdt nooit op, een verraderlijke hoop lokt ons verder. Als we alleen de consequenties zouden kunnen voorzien, voordat we verlangens ontvangen of eraan toegeven!

VERLANGEN EN WIL

De standvastige visie van de Boeddha drong door in het hart van deze sterfelijke ziekte van verlangen, en hij was volmaakt juist in zijn hardnekkigheid over de vernietiging van verlangen als de zekerste weg naar de verwerving van vrijheid van de nood van wedergeboorte. Maar hij faalde om door te dringen voorbij de verlangens in de Wil, waarvan zij alleen verduisterde en vervormde fragmenten zijn in de onwetendheid. Wanneer de vervorming verwijderd zijn, krijgen we een concentratie van stralende energie, die het werkelijke drijvende vermogen is van onze hele natuur, *swabhāva*, die een ongehinderd spel zoekt en vervulling in ons leven. Het is de zelf-expressieve *élan* van het vuur en kracht van ons wezen --- de centrale wil, een, maar toch veelvuldig, en afgestemd op, of preciezer een individuele zelf-formatie van de universele goddelijke Wil. De vervormingen vernietigen en de wil preserven, het werkelijke drijvende vermogen van de *swabhāva*, en het verenigen met de zelf-openbarende goddelijke Wil, is dan de hele methode en het doel voor onze omgang met *prāṇa* en zijn verlangens. En dat gaat een lange weg in zuiveren van de *citta*.

Terwijl hij handelt met het onderwerp van zuivering, zegt Sri Aurobindo in zijn *The Synthesis of Yoga*, “De essentiële ommekeer van de ziel tot bezit en genieting van de wereld bestaat uit een wil tot heerlijkheid, en genieting van de bevrediging van hunkering is alleen een vitale en fysieke degradatie van de wil tot heerlijkheid.... De *prāṇa* helemaal vertrappen is de kracht van het leven doden, waardoor de grote actie van de belichaamde ziel in het menselijke wezen ondersteund moet worden; toegeven aan de grove wil om te leven, is tevreden blijven met onvolmaaktheden; tussen hen schikken is halverwege stoppen en noch de aarde, noch de hemel bezitten. Maar als we de pure wil kunnen bereiken, die niet gedefformeerd is door verlangen --- zullen we vinden, dat we een vrijere, rustigere, standvastigere en effectievere kracht zijn dan de springende, door rook verstikte, spoedig uitgeputte en verbijsterde vlam van verlangen, --- en bij de kalme innerlijke wil van heerlijkheid, die niet beïnvloed of beperkt is door enige moeilijkheid van hunkering kunnen we dan de *prāṇa* transformeren van een tiran, vijand, aanvaller van het denkvermogen in een gehoorzaam instrument.... De *prāṇa* bevrijden van verlangen en incidenteel de gewone houding van onze natuur omkeren en het vitale wezen veranderen van een lastig dominant vermogen in een gehoorzaam instrument van een vrij en niet gehecht denkvermogen, is dan de eerste stap in zuivering. Terwijl deze deformatie van het psychische *prāṇa* gecorrigeerd wordt, wordt de zuivering van de rest van de intermediaire delen van de *antahkaraṇa* vergemakkelijkt, en wanneer de correctie gecompleteerd is, kan hun zuivering ook gemakkelijk absoluut gemaakt worden”.

ZUIVERING VAN HET EMOTIONELE WEZEN

De essentiële hunkeringen van de *citta* gaan binnen in de emoties van het hart en creëren daar emotionele antwoorden en reacties van *rāgā-dweṣa*, leuk en niet leuk vinden. Wanneer we ons hart bekijken vanuit een serene houding van de verlichte *buddhi*, of nog beter, vanuit de lumineuze kalmte van de ziel, zullen we zien, dat het constant onderworpen is aan de tirannie van afwisselende emoties, die veroorzaakt worden door de invloeden van de uiterlijke wereld. Het emotionele denkvermogen wordt juist vergeleken met een zee, heen en weer geslingerd door de golven van liefde en haat, aantrekking en afkeer, hoop en angst, vreugde en verdriet. Het is altijd rusteloos, altijd geagiteerd, behalve wanneer het uitgeput en gedepimeerd is. En de emoties laten niet alleen het hart deinen, zij schokken en verscheuren het hele wezen; zij overschaduw en perverteren zelfs het intellect uit zijn koers. Deze automatische actie van de *rāgā-dweṣa* stamt af van onze mentale, vitale en zenuwgewoonten in de formatie, waarin de *citta* een aanzienlijke hand heeft. De hele structuur van deze gevormde gewoonten moet afgebroken worden, zodat ons psychologische wezen hervormd zou kunnen worden door de kracht en substantie van de ziel.

De heerschappij van de emotionele dualiteiten betreft zijn sterkte en vasthoudendheid uit gehechtheid. De verzaking van verlangens en een standvastige beoefening van onthechting zal de greep van gehechtheid verzwakken en uiteindelijk vernietigen; maar zelfs, wanneer gehechtheid al zijn vermogen verloren heeft, dan zou een gewoonlijke, mechanische actie van de *rāgā-dweṣa* gedurende enige tijd door kunnen gaan door de loutere kracht van gewoonte. Er kan gemakkelijker ervan

afgekomen worden door de wil van de verlichte *buddhi*. Een volledige eliminatie van *rāgā-dweṣa* van het emotionele denkvermogen zou kunnen leiden tot een van de drie volgende resultaten: (1) “een neutrale conditie van blanco gelijkmoedigheid,” (2) “een lumineuze toestand van vredevolle onpartijdigheid” en (3) een universele psychische en een onbezorgde lieflijkheid en helderheid, die ontvangt en reageert op alle contacten van de wereld met een gelijke heerlijkheid. In de Integrale yoga is er geen *nirodha* of onderdrukking van de emotionele bewegingen, *citta vṛttis*. Zoals de andere bewegingen van de natuur moeten zij ook gezuiverd en getransformeerd worden. Achter het heen en weer slingeren en op en neer gooien van menselijke hart, is er een rustig hart van de psychische emoties, dat stralend is en ritmisch in haar zelf-expressie. Al zijn emoties zijn golven van liefde en vreugde, wenden oneindige variaties aan en omarmen zelfs alle menselijke relaties, maar goddelijke veilig tegen elke deformatie of degradatie van verlangen. Het psychische hart moet bevrijd worden in expressie, en haar emoties van liefde en vreugden moeten de plaats innemen van de normale, geagiteerde dualiteiten van het menselijke hart. Een progressieve infusie van de psychische emoties in het uiterlijke hart zal de laatste revolutioneren en eraan een glanzende verrukking opleggen en lieflijkheid en muzikale cadans, die de emoties van de goden karakteriseren. De emoties van het psychische hart zijn volmaakt immuun voor alle aanvallen van angst, verdriet, pijn, haat en depressie, of zij nu oprijzen uit de niet geclaimde *citta* of aanvallen uit de omgevende natuur; en wanneer zij hun spel in het menselijke hart in bezit nemen en beginnen, veranderen zij het van een smeltkroes van conflicterende emoties in een eeuwigdurende bron van universele liefde en vreugde.

De essentiële functie van de emoties is een ritmische expressie van liefde en heerlijkheid, die het wezen voelt in zijn contacten met de innerlijke en uiterlijke Werkelijkheid. Hun zaak is niet om het denken van het denkvermogen of de acties van het vitaal-psychische wezen te dicteren of te richten. Wanneer zij dat deden, zouden zij aanleiding geven aan een *dharma-śaṅkara*, een verwarring van de essentiële functies van de leden van het wezen, die zouden moeten handelen in een perfecte autonomie in een geïntegreerd schema van georganiseerde harmonie. De algemene natuur van de mens is echter een dergelijke *dharma-śaṅkara* --- een hopeloze wirwar en verwarring. Zijn emoties bederven zijn denken en rede, verduisteren zijn perceptie en proberen om hem af te laten wijken van de juiste koers van actie. Maar de psychische emoties dragen alleen hun karakteristieke warmte bij en kloppen op het denken en beoordeling van de *buddhi*, en een opwinding en glans op de bewegingen van het psychische wezen. De keuze van denken en actie moet liggen bij de *buddhi*, en later in de *sādhanā*, met het supramentale Waarheidsbewustzijn, dat de hele natuur bezit en vervolmaakt, maar nooit met het emotionele wezen.

DE TWEE BASISBEWEGINGEN IN ZUIVERING

Het volledige proces van de zuivering van het denkvermogen komt neer op twee belangrijkste basisbewegingen: (1) de verschijning en toenemende controle van de psyche of de ziel, en (2) de oprechtheid en volledigheid van de overgave van ons integrale wezen aan de Bewustzijnskracht van de Moeder. Psychische onthechting,

psychische liefde en devotie en psychisch offeren zijn het meest effectieve middel om de natuurdelen te bevrijden uit de duisternis van de egoïstische onwetendheid en hen te initiëren in de heerschappij van Licht en Liefde en Zaligheid. En een volle en bewuste overgave aan de Moeder's Kracht en het Moeder's Licht is de enige manier om de *citta* te verlichten en transformeren en haar angstwekkende greep op de verschillende delen van onze natuur te vernietigen. Want het menselijke denkvermogen is zelfs op zijn best niet in staat om om te gaan met het onderbewuste en het onbewuste en we hebben gezien, dat deze het grootste deel van onze natuur domineren. De praktijk van psychoanalyse of enige andere huidige psychologische hulpmiddelen voor het verheffen en zuiveren van de onderbewuste energieën is beladen met serieuze gevaren vanuit een Yogisch standpunt, terwijl het bovendien gevaarlijk en oppervlakkig is. Weet de psycholoog, hoeveel van zijn eigen onderbewuste en zijn eigen vooronderstellingen en voorkeuren binnengaan in zijn conclusies en hypothesen? Hoe kan hij hopen om in staat te zijn om een onpersoonlijke en gelijkmoedige kijk te nemen op de data van zijn observatie, zolang als hij zelf niet gelijkmoedig en onpersoonlijk geworden is?⁷⁰ En hoe kan hij een onpersoonlijke getuige worden, zolang als hij in zichzelf niet iets ontdekt en gerealiseerd heeft, dat zijn verschuivende fenomenale persoonlijkheid voorbijgaat? Alle oude tradities baseren ware kennis op de ontdekking en verwerving van de ziel, de onvergankelijke entiteit in onze vergankelijke aardse woning. De ziel moet de priester en leiden gemaakt worden van onze spirituele reis. In de Integrale Yoga is de leiding en controle van het psychische wezen van het hoogste belang. "Wanneer de meest innerlijke ziel ontwaakt is, wanneer er een nieuwe geboorte is uit het hoofdzakelijk mentale, vitale en fysieke naar het psychische bewustzijn, dan kan deze Yoga gedaan worden; anders is het (door alleen het vermogen van denkvermogen en enig ander deel) onmogelijk."⁷¹ De leiding van het menselijke intellect is een dwaas en futiel avontuur. En zover als het het onderbewuste en onbewuste betreft, is zelfs de leiding van de psyche niet genoeg --- het moet versterkt en gericht worden door het allerhoogste Licht, de *ītam jyotiḥ*, van de Moeder; anders zal het moeilijk zijn om de herhaling te voorkomen van de betreurenswaardige tragedie van het Tânriscche experiment, dat, omdat het het licht verloor, waarmee het begonnen was --- ofschoon het niet het hoogste licht was --- zonk in het moeras van het onderbewuste en er nooit meer uit kon rijzen. Want de duisternis daar beneden is groot, haar krachten zijn blind en subtiel en gevaarlijk, en de verleidingen van vermogen bijna onweerstaanbaar. Alleen het supramentale Licht van de Moeder kan ons beschermen en geleiden in die obscure zeeën van ons wezen.

---

⁷⁰ Jung staat op de juiste manier op het zelf-onderwijs van de psycholoog.

⁷¹ *On Yoga-II* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XV

DE FYSIEKE NATUUR EN HAAR ZUIVERING

DEEL I

MET de fysieke natuur bedoelt Sri Aurobindo het fysieke denkvermogen, het fysieke deel van het leven, dat het fysiek-vitale of zenuwwezen genoemd wordt en het lichaam. Voor we binnengaan in het proces van hun zuivering, kunnen we beter ophelderden, wat deze termen betekenen. Zoals ik al ergens anders aangetoond heb, is er geen Hegeliaanse obscuriteit over Sri Aurobindo's filosofie, noch een onbepaalde vloeibaarheid in de connotatie van de termen, die hij gebruikt. Er is aan de andere kant een opmerkelijke wetenschappelijke precisie en bepaaldheid, die alle angst ontwapent van onbegrip in diegenen, die de wil, een subtiele en flexibele intelligentie hebben, en de noodzakelijke concentratie om hem te volgen in zijn uiteenzettingen.

HET FYSIEKE DENKVERMOGEN

Het fysieke denkvermogen is dat deel van ons denkvermogen, dat verbonden is aan ons fysieke en zenuworgaan door het brein en bezig met de grove objecten van het zintuig. Het is het laagste en meest gematerialiseerde deel van ons denkvermogen, dat meer of minder deelneemt aan de dichtheid, duisternis en inertie van de Materie en niet in staat om te ademen in enige ijle ether. Het is het bolwerk van alle twijfel en scepticisme in ons. Het verheugt zich op materiële navolgingen en voelt zich trots thuis in hen. Het heeft een ongebornen minachting voor iets, dat abstract, fantasierijk of visionair is --- alles inderdaad, dat verwijderd is van zijn al te nauwe omloop van perceptie. Verhef het zoveel als je kan, en het zal terug graviteren naar zijn normale niveau en rondraaien om zijn gekoesterde en gewone objecten van het zintuig. Het heeft gesetteld wantrouwen voor de suprafysieke werkelijkheden van het bestaan en zoekt zijn hemel in het bezit en genieting van de materiële objecten en voorzieningen van het leven.

Het fysieke denkvermogen is in zichzelf het typische Shudra denkvermogen. Het kent geen adelaarsvluchten van het denken en de visie, zoals het denkvermogen van de Brâhmin, noch de hoge moed en nobele sterkte van de Kshatriya, noch de avonturen en de prestaties van de Vaishya, die probeert om het leven te veranderen in een ding van vreugde en schoonheid en harmonieuze overvloed. Het is belast met de laagste van de drie kwalitatieve modi van *prakṛti*, *tamas*. Het is mechanisch en zelf-herhalend, rigide en behoedzaam in zijn bewegingen, altijd een gevangene van zijn gebonden horizonten en gewende sporen. Het is praktisch, in de zin, dat het meer of minder een zekere greep heeft op de materiële krachten, en een standvastig oog op de hoofdkans, en een zekere doofheid in de behandeling van materiële objecten en gelegenheden. Het is pragmatisch en utilitaristisch, in zover als het aan de aarde geklonken is aan de aarde en het menselijke lichaam, en begerig naar materieel succes. Het heeft een esthetisch besef en kan het verder ontwikkelen, een perceptie van schoonheid en ritmische proportie, maar het kan dit besef bijna niet

uitbreiden voorbij het materiële vlak van bestaan --- het kan het niet in werking brengen in de diepere regionen van het denken en het voelen, waarmee het geen intiem contact heeft. Het kan zich alleen inspannen om een leven op te bouwen van beperkt materieel gemak en welzijn en een kort geleefde symmetrie, die nooit heel zeker is tegen de aanvallen van de ongecontroleerde krachten en progressieve elementen van het leven.

Een van de belangrijkste onderscheidende kenmerken van het fysieke denkvermogen is zijn conservatisme. Het is gehecht aan het traditionele, het conventionele en het gewoonlijke --- aan alles, dat de mechanische natuur van zijn bewegingen ophoudt --- en is terughoudend om enige verandering toe te geven of vertrek van zijn veilige ligplaatsen. Inertie ligt aan de bodem van dit aangeboren conservatisme, van deze vatbaarheid om zich te onderwerpen aan het juk van de Materie. Aan zichzelf overgelaten zal het fysieke denkvermogen tegen alle nieuwe ideeën en hervormingen zijn, hen beschouwen als een bedreiging voor juist zijn bestaan, en hen brandmerken als onbezonnen en gevaarlijk. Zijn hoofdzorg is de *status quo* preservareren, de vaste en afgeschermdede paden, de onveranderlijke teneur. Het is instinctief bang voor het nieuwe, het onverwachte, en het gevaarlijke. Wanneer een mens een innovatie schuwt of een beslissend vertrek in de werkelijkheden van het denken of in het gebied van actie, is gewoonlijk zijn fysieke denkvermogen er verantwoordelijk voor. Het brengt allerlei soorten argumenten naar voren als ondersteuning van zijn inerte loyaliteit aan het platgeslagen spoor en de haveloze routine. In religie, in onderricht, en in het algemene leven en de algemene cultuur, is het altijd niet progressief, nauw sektarisch, en fanatiek loyaal aan "de letter, die doodt." Het is een vurige voorstander van het verleden, en zou er graag in leven, wanneer dat mogelijk zou zijn, en gewillig blind voor de voorwaartse mars van de tijd. Maar de tijd stroomt door, achteloos voor zijn protesten, en sleept het voort door een serie van beperkte en pijnlijke zelf-aanpassingen; want in deze wereld van verandering en vooruitgang kan niets zich veroorloven om lang steriel en stilstaand te blijven --- het moet zich ofwel onderwerpen aan de universele wet, of uit het bestaan verdwijnen. Het fysieke denkvermogen stelt zichzelf bloot aan de harde klappen van het evolutionaire leven door zijn obstinate weigering om te veranderen.

Een andere hoofdkenmerk van het fysieke denkvermogen is twijfel, waaraan we al gerefereerd hebben. Het betwijfelt alles, behalve wat concreet, materieel objectief, en goed binnen het gebied van zijn ruwe percepties is. De Johnsoniale trap is zijn standaard test van de werkelijkheid van dingen. Het twijfelt niet alleen, wat van een onzekere geldigheid is, maar zelfs, wat het gekend heeft als waar; het betwijfelt zelfs zijn gekoesterde overtuigingen. Er zijn veel typische voorbeelden van veelbelovende mensen, die steeds weer teruggehouden werden van hogere spirituele ervaringen door de opgeroepen twijfels van hun fysieke denkvermogen; of wanneer zij eenmaal die ervaringen gehad hadden, hen naderhand helemaal vergeten, minimaliseren of ontkennen. Wanneer zij het geheim maar zouden kennen van verstillen of transcenderen van het fysieke denkvermogen, dan zou vertrouwen zo natuurlijk terugkomen als de dageraad terugkeert na de nacht; maar zij klampen zich vast aan zijn duisternis, die zou foutief voor licht aannemen. En wanneer het redenerende denkvermogen geallieerd is aan het fysieke denkvermogen, hebben we het dogmatische scepticisme, dat een grote versperring bewijst te zijn voor de

voortgang van de kennis door zijn opzettelijke buitensluiting van niet onderzochte niveaus van het menselijke bewustzijn en de niet ontwaakte faculteiten van de menselijke natuur. Zijn geroemde nationalisme is een koppige blindheid voor het hoger licht.

Het fysieke denkvermogen is niet het geheel van het menselijke denkvermogen, maar in veel mensen is het het meest dominante. In het moderne tijdperk van materialisme wordt het bijna verafgoed,⁷² en het Marxistische communisme droomt om de hele mensheid naar beneden te brengen tot het niveau van het vitaal-fysieke wezen, en daar een gelijkheid bereiken, die alle verschillen en ongelijkheden van het leven af zal schaffen en een heerschappij van eenheid tot stand zal brengen, die zowel fysiek als mentaal is. Het is een droom, die tegen het ideaal inloopt van de oude cultuur, die was om het fysieke wezen te verheffen door progressieve stadia naar de glories van het oneindige spirituele bewustzijn, en hem steeds meer bevrijdt van de onwetendheid en de duisternis van zijn grove denkvermogen en hem de eenheid en harmonie laat realiseren van alles in de eeuwige alomtegenwoordigheid van de Geest. De oude inspanning was het verheffen van de Shudra naar de kennis, vrijheid, vrede en zuiverheid van de Brâhmin, terwijl het moderne werk is --- dat vergeefs is, omdat het tegen de evolutionaire geest in de mens is --- om alle gradaties van de mens, Brâhmins, Kshatryas, Vashyas naar beneden te trekken naar het niveau van de Shudra en hen daar verenigen door economische, sociale, en politieke bindingen. Wanneer de filosofie van het communisme aan de dag treedt, zal het het einde zijn van alle hogere hoop en idealen van de mensheid, en haar terugval naar het Shudra type, het hoofdzakelijk fysieke, economische wezen, het menselijke dier. Het zou een ommekeer zijn naar de dode uniformiteit van een gemechaniseerde gemeenschap, die gebonden is aan zijn materiële behoeften en hun bevrediging, en het intellect benutten voor de dienst aan de Materie. Maar de ziel en het hogere denkvermogen van de mens zullen niet instemmen om zichzelf te offeren op het altaar van het lichaam, of hun grenzeloze rijkdommen te verkwanzelen voor een puinhoop. Diversiteit in eenheid is het basisprincipe van de schepping --- niet alleen diversiteit op het fysieke vlak, maar ook op alle andere vlakken van het bestaan --- en wanneer er ook een onderdrukking is van diversiteit, is er een impliciete bedreiging van een explosie en een onderbreking van het sociale weefsel, die resulteren in een terugkeer naar gezondere condities van een individuele vrijheid en een hoog stijgende aspiratie. Mensen's pelgrimstocht is van onwaarheid naar Waarheid, van duisternis naar Licht, en van sterfelijkheid naar onsterfelijkheid; of met andere woorden van Materie naar Geest. Maar zijn opstijging is zowel een sublimatie als een integratie, zodat wanneer de mens de glories bereikt van zijn spirituele bestaan, hij niet noodzakelijkerwijze sterft voor zijn mentale en materiële leven, maar deze glories naar beneden kan brengen in zijn aardse natuur, en een dynamische harmonie van het goddelijke bestaan kan verwerven. Daarom is elke filosofie of cultuur, die zijn spirituele vleugels knipt en hen ketent aan het materiële leven, door juist de logica van de evolutie, een obscurantisme, een reactionaire beweging, die gedoemd is tot een desastreuze nederlaag.

---

⁷² Het typische moderne denkvermogen is een combinatie van het vitale denkvermogen en het fysieke, die het intellect uitbuit voor zijn eigen doeleinden.

Het fysieke denkvermogen, het zintuigdenkvermogen, het vitale denkvermogen en juist het denkvermogen met zijn drievoudige orde van begrip, rede en hogere intelligentie zijn verschillende vlakken het menselijke mentale bewustzijn. De mens begint in zijn evolutie noodgedwongen vanuit de lagere niveaus, maar moet opstijgen naar de hogere. Hij moet daarom zijn leven en natuur en omgeving op een zodanige manier opstellen en reguleren, dat zij hem zouden kunnen helpen in deze evolutionaire opstijging naar de hogere vlakken van bewustzijn; want voorbij de intelligentie zijn er nog hogere vlakken van het spirituele denkvermogen, waar hij ook naartoe moet klimmen en waar hij doorheen moet gaan op zijn weg naar de oneindigheden van de Geest.

Ons bewustzijn is in constante flux en beweging. Het rijst en valt in overeenstemming met de kwaliteit van ons denken en voelen en actie. Iedere gedachte, ieder gevoel, iedere actie van ons heeft een corresponderend effect op ons bewustzijn, en vervolgens een op ons leven en onze natuur. Dit is een waarheid, die de zoekers naar perfectie nooit uit het oog zouden moeten verliezen. Maar er is een andere complementaire waarheid, die ook in gedachten gehouden moet worden, dat ons bewustzijn ons denken, voelen en onze actie bepaalt. Alles in ons leven en onze natuur is een instrumentele werking van ons bewustzijn. Wanneer we deze twee complementaire waarheden of dynamische principes van ons wezen in ogenschouw nemen, worden we geleid om te concluderen, dat ons bewustzijn een ontwikkelend evolutionair iets is, dat worstelt door een doolhof van myriaden gunstige en ongunstige krachten naar zijn eigen lumineuze onmetelijkheid boven. Maar zelfs midden tussen zijn variaties en fluctuaties lijkt het in zichzelf een min of meer vaste status te behouden, een relatief stabiele vaste grond, die zijn ups en downs stabiliseert. Deze vergankelijke vaste grond geeft zijn onderscheiden karakter aan ons bewustzijn. We zouden een mens een fysiek mens kunnen noemen, wanneer de vaste grond van zijn bewustzijn in het fysieke wezen is; of een vitale mens, wanneer hij predominant in de heen en weer slingerende verlangens en ambities en passies van zijn levenswezen of vitale wezen leeft. Op gelijke wijze kan een mens mentaal en intellectueel genoemd worden, wanneer hij niet zoveel leeft in zijn fysieke en vitale als in zijn vitale wezen. Maar een fysieke mens zou vitale en verlangens en ambities kunnen hebben en ook mentale interesses en najagen; of een vitale mens zou de latere kunnen hebben en zou ook gevoelig kunnen zijn voor betoveringen van fysieke inertie en materiële vooringenomenheid; of een mentale of intellectuele mens zou weer af en toe sprongen kunnen hebben in de duisternis van het fysieke of de onrust van het vitale bewustzijn. Toch houdt, ondanks deze oscillaties en overlappingsen, ieder mens een zekere tijdelijke standplaats van zijn evolutionaire bewustzijn, dat zijn onderscheiden natuur bepaalt, en ook zijn plaats en functie in de maatschappij zou moeten bepalen. De oorsprong van de viervoudige orde in de Hindoe maatschappij was een intuïtieve perceptie van de waarheid van deze vergankelijke standplaats van het ontwikkelende bewustzijn van de mens. Een mens, die hoofdzakelijk leefde in het fysieke bewustzijn, werd een Shudra genoemd, van wie een gehoorzame, trouwe, en consciëntieuze dienst, in welke gang van het leven het ook zou kunnen zijn, het best mogelijke middel van zelfontwikkeling was. Wanneer een fanatiek humanitair hem plaatste op een hogere status en hem trainde voor een verschillende roeping, hij hem zou transplanteren van een *swadharma* naar een *paradhama*, van de zelf-wet

van zijn natuur naar een vreemde wet en in hem een psychologische verwarming creëren, *varṇśaṅkara*. De oude orde was niet rigide, noch had het iets te maken met geboorte, zoals het gewoonlijk verondersteld wordt, maar een subtiele erkenning was van een mensens houding van bewustzijn, en een levering van flexibele middelen en gelegenheden voor zijn groei en zelf-transcendentie. Er waren andere diep psychologische factoren, die het oude systeem noodzakelijk maakte en rechtvaardigde, maar het zou voorbij onze scope gaan om hier op hen uit te weiden. Maar tijden zijn veranderd, en de evolutie van de mensheid heeft een stadium bereikt, waarin de oude wegen en systemen vervangen moeten worden door andere, die meer omarmend en synthetisch zijn, die recht zouden doen aan de toenemende vraag voor een harmonieuze ontwikkeling en perfectie van de mens en de realisatie van de universele eenheid in zijn bewustzijn en leven.

Het fysieke denkvermogen is door zijn obscuriteit en gehechtheid aan de Materie altijd de wanhoop geweest van de spirituele zoekers. De intense hunkering voor een zelfvernietigende absorptie in het niet geconditioneerde Absolute betreft een deel van zijn stimulus van het klaarblijkelijke onherstelbare karakter van het fysieke denkvermogen, en de constante weerstand, die het oplegt aan de expansieve beweging van het innerlijke wezen. Een toenemende toevlucht tot meditatie en een terugtrekking uit de activiteiten van het leven zijn de gebruikelijke middelen, die aangenomen worden voor een ontsnapping aan de saaie binding van het fysieke denkvermogen en zijn boeiende materiële zorgen. Maar omdat een ontsnapping uitgesloten is in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo --- zijn doel is een perfecte zelf-ervulling en goddelijke Manifestatie in het leven --- moet het fysieke denkvermogen volledig geaccepteerd worden en net zoals het is, en dan gezuiverd, verlicht, en uiteindelijk getransformeerd in een flexibel medium van de zelf-uitdrukken Geest.

Wat zijn de middelen van zuiveren en verlichten van het fysieke denkvermogen? Sri Aurobindo legt bijzondere nadruk op onthechting. Het innerlijke bewustzijn, dat identificatie zoekt met de ziel, moet zichzelf losmaken van het fysieke denkvermogen en weigeren om sanctie te geven aan haar mechanische zelf-herhalende bewegingen, die een obstakel zijn voor de *sādhāna*. Ten eerste moet zijn vooringenomenheid met het lichaam en haar behoeften en eisen en gemakken zorgvuldig verzaakt worden. Dit betekent niet, dat het lichaam veracht of verwaarloosd moet worden, maar de denkvermogen's morbide obsessie ermee moet uitgesloten worden, anders zou er geen verdere evolutie van het bewustzijn zijn. In de Integrale Yoga wordt het lichaam beschouwd als een onmisbaar instrument van de zelf-manifesterende Geest, en net zo belangrijk als enig ander deel van onze natuur; maar eraan gehecht zijn is gebonden blijven aan alleen het grove materiële principe van ons wezen en ons geboorterecht verbeuren aan het licht en zaligheid en vrijheid van ons spirituele bestaan. Onthechting van het fysieke denkvermogen geeft ons een bevrijding van de grofheid van het materiële bewustzijn; het geeft vleugels aan ons innerlijke bewustzijn om te zweven in de Geest-hemelen. Terwijl zij refereert aan de wederkeer van materiële gedachten en de consequente verduistering van bewustzijn, die een gewoon genoeg ervaring is in de *sādhāna*, zegt de Moeder in haar Prayer van Januari 4, 1914:

“Het getij van de materiële gedachten ligt altijd in wachten op de minste zwakheid en wanneer we onze waakzaamheid verminderen gedurende zelfs een moment, wanneer we nalatig zijn, in welke kleine mate ook, snelt het naar voren en valt ons binnen van alle kanten, dompelen soms de resultaten van ontelbare inspanningen onder zijn zware vloed. Dan gaat het wezen binnen in een soort verdoving, zijn fysieke behoefte aan voedsel en slaap nemen toe, zijn intelligentie wordt verduisterd, zijn innerlijke visie wordt gesluierd, en ondanks dat het weinig interesse voelt in deze oppervlakkige activiteiten, nemen zij hem bijna exclusief in beslag. Deze conditie is erg lastig en vermoeiend, want niets is vermoeiender dan gedachten over materiële dingen, en het vermoeide denkvermogen en het vermoeide denkvermogen lijdt als een gekooide vogel, die niet in staat is om zijn vleugels te spreiden, maar toch aspireert voor het vermogen om zijn vrije vlucht te nemen.”⁷³

Terwijl zij zichzelf uitdrukt over hetzelfde onderwerp, zegt de Moeder ergens anders (Prayer van 17 Augustus 1913):

“Er kan niets meer vernederend zijn, niets meer deprimerend, dan deze gedachten, die altijd gericht zijn op het behoud van het lichaam, deze vooringenomenheid met de gezondheid, met haar levensonderhoud, met het raamwerk van zijn leven.”

Een constante en liefhebbende concentratie van ons denken op het Goddelijke is een ander potent middel om onszelf te bevrijden van de greep van het fysieke denkvermogen. Wanneer het denkvermogen zich ook richt naar objecten van het zintuig, of naar het lichaam en haar aandringen, moet het met liefde gericht worden naar het Goddelijke, de oneindige en Eeuwige Meester en Auteur van ons wezen. Hoe hoger de aspiratie, hoe minder de kans, dat het bewustzijn naar beneden zinkt in het moeras van materiële zorgen. En samen met de concentratie en aspiratie moet er een opening zijn naar de Moeder's Kracht, zodat het naar beneden zou kunnen komen en de zuivering en bevrijding bewerkstelligen van het fysieke wezen van haar eigen grofheid. “Het hogere bewustzijn en zijn kracht moeten lang werken en steeds weer komen, voordat zij constant en normaal kunnen worden in de fysieke natuur.”⁷⁴

Een andere erg algemene ervaring van de sâdhaka is, dat het fysieke denkvermogen hem lastigvalt met haar zwermen mechanische gedachten gedurende de tijd van meditatie of concentratie. Deze gedachten hebben op zichzelf geen waarde voor hem --- zij zijn banaal en futiel en vervelend zelf-herhalend; zij zoemen alleen rond en verstoren zijn meditatie. Sri Aurobindo adviseert een erg stille weigering van dit mechanische gezoem van het fysieke denkvermogen. Hij keurt alle rusteloosheid af, alle koortsachtige inspanning om het gezoem te smoren, of het buiten te sluiten, en leert een serene terugtrekking van sanctie en aandacht ervan. Hoe stiller men is, hoe gemakkelijker het wordt om af te komen van deze mechanische actie van het fysieke denkvermogen; want de wil van de *puruṣa* is kalme wil van onweerstaanbare kracht, die nooit kan falen; maar het geheim van zijn vermogen ligt in zijn *meesterachtige kalmte*.

---

⁷³ “Prayers and Meditations van de Moeder.

⁷⁴ *On Yoga II* door Sri Aurobindo.

Een andere ervaring is, dat de intensiteiten van de diepere en hogere delen, die heersen in het fysieke denkvermogen en het aanvuren in betoveringen van liefde en devotie en overgave, er niet lang in verblijven --- zij worden spoedig bedekt of vervagen. De sâdhaka voelt zich leeg en uitgeput.

Wanneer men in het fysieke bewustzijn valt, vindt men het zo saai en stupide, zo koud en vermoeiend. Depressie, teleurstelling, en zelfs wanhoop volgen gewoonlijk op deze val, en men voelt zich, als het ware, verloren in een sombere woestijn. Of er is een gekweld besef van een patstelling of stagnatie, alsof de spirituele reis tot een stilstand gekomen was, en er geen verdere voortgang gemaakt werd. Of men is overweldigd door een besef van zijn eigen onzuiverheden en onvermogen, en martelt zichzelf met een overdreven berouw en weeklacht. Of er is een plotselinge verstoring van twijfels, die de intelligentie vertroebelen en de herinnering van voorbije ervaringen verduisteren. Men voelt, alsof de grond weggesneden werd onder zijn voeten en dat men men zich nergens naartoe kon keren voor troost of bemoediging. Men gaat zelfs soms erover denken om het yogische leven op te geven en terug te keren naar de gewone wegen van wereldse verlangens. Dit alles is een toestand van sombere verlatenheid en aantastende somberheid.

Wat is de remedie? De remedie ligt in niet broeden over de val en zijn ontmoedigende resultaten, maar in het contact herstellen met het psychische wezen en zijn vuur en licht laten doordrenken in het fysieke denkvermogen. Als de stralen van de ziel eenmaal doordringen in het fysieke denkvermogen en het doortrekken, zal het neigen om zijn gewoonlijke tendens tot twijfel en depressie te verliezen, en de capaciteit ontwikkelen voor een onderhouden aspiratie, devotie en zelf-offeren. Er is een andere remedie, die zou kunnen bewijzen, dat het onmiddellijker effectief is: het is om terug te stappen uit het ongezuiverde fysieke denkvermogen, dat het huis is van twijfel en moedeloosheid en te proberen om zijn standplaats in te nemen in het innerlijke bewustzijn. Diegenen, die de techniek van zelf-terugtrekking beoefend hebben --- het is een primaire, fundamentele techniek in de Integrale Yoga --- zullen het erg behulpzaam vinden in dergelijke gevallen. Zo gauw als zij terug stappen, kunnen zij vrij ademen in een atmosfeer, die ondoordringbaar is voor twijfel.

De zuivering van het fysieke denkvermogen, zoals inderdaad van de hele fysieke natuur, hangt aanzienlijk af van de verovering en verlichting van het onderbewuste. Wanneer een passieve vrede het enige objectief was, dan zou het fysieke denkvermogen achtergelaten kunnen worden om te spinnen en te zoemen, totdat het viel in een vermoeide kalmte, maar voor een radicale zuivering moet men de basis tackelen, waarop het staat en waarvan het haar obstinate gewoonten en associaties betreft en haar irrationele impulsen. We zullen dit onderwerp aanraken aan het eind van dit hoofdstuk.

Het object van het fysieke denkvermogen zuiveren is niet om het te reduceren tot een inerte automaat, maar om het te bevrijden uit haar gedoteerde slavernij aan Materie, haar ingeboren grofheid verlichten door erin steeds meer van een hoger licht naar beneden te brengen, en het uiteindelijk te openen voor de directe instroom van het Supramentale Bewustzijn, zodat het, bevrijd en verlicht, het Goddelijke overal kan voelen en er contact mee kan maken, in alle mensen en schepselen en dingen, en Zijn Licht en Zaligheid uitdrukken, en Zijn Wil en doeleinde vervullen in al haar bewegingen.

HOOFDSTUK XVI

DE FYSIEKE NATUUR EN HAAR ZUIVERING

DEEL II

GEEN zuivering van het fysieke wezen kan volledig zijn, tenzij het effectief en radicaal omgaat met het onderbewuste en onbewuste; want, zoals ik heb al gezegd, liggen de wortels van ons fysieke wezen in hen en de meeste van de gewoonten, tendensen en impulsen van onze natuur komen uit hen voort, en worden gevoed en versterkt door hun kracht van inertie. Wanneer ons fysieke wezen niet antwoordt op enig hoger licht of enige bovenzintuiglijke waarheid, komt het door de grofheid en dichtheid van haar textuur, die bijna helemaal een product is van het onderbewuste en het onbewuste. Wanneer het mechanisch is in haar bewegingen en een instinctieve verschrikking heeft van drastische of beslissende verandering, is dat ook het gevolg van dezelfde oorzaak. Veel van de obstinate ziekten, waar ons vlees veel te vatbaar voor is, kunnen veel van de psychoneurosen, die onze mensheid misvormen of beschadigen, de meeste van de oorzaken van achteruitgang en dood getraceerd worden naar de blinde en chaotische actie van de onderbewuste en onbewuste elementen van ons wezen. Het is daarom imperatief, dat in enige yoga, die probeert een radicale transformatie te bewerkstelligen, en niet alleen een oppervlakkige zuivering van het fysieke wezen, het onderbewuste en het onbewuste volledig veroverd en verlicht moeten worden, en gebracht onder de directe beheersing van het centrale wezen. Deze lagere domeinen van ons wezen moeten bewust gemaakt worden en responsief voor het hogere Licht.

Het eerste om te doen is een centrale wil uitoefenen voor de opening van de fysieke natuur naar het Moeder's Licht en de Moeder's Kracht. Het zal in de praktijk de projectie betekenen van een deel van ons meest ontwikkelde bewustzijn, en een doortrekking van zijn wil en aspiratie in de fysieke natuur. Het resultaat zou in het begin niet erg bemoedigend kunnen zijn, want de fysieke natuur zou de voordelen kunnen afstoten van het hogere bewustzijn en weigeren om gestoord te worden in haar zelfingenomen duisternis. Maar een stille hardnekkigheid is zeker om te zegevieren om het open te maken voor het Moeder's Licht.

“De opening van het fysieke en het onderbewuste neemt een lange tijd, omdat het iets is van gewoonten en constante herhaling van de oude bewegingen, die obscuur en stijf en niet plastisch zijn en alleen beetje bij beetje toegeven. Het fysieke denkvermogen kan gemakkelijker geopend worden en geconverteerd dan de rest, maar het vitaal-fysieke en het materieel-fysieke zijn obstinaat. De oude dingen wederkeren daar altijd zonder rede en door de kracht van gewoonte. Veel van het vitaal-fysieke en het meeste van het materiële zijn in het onderbewuste en hangen er vanaf. Het heeft een sterke en onderhouden actie nodig om hier vooruit te gaan.”⁷⁵

Het volgende om te doen is het Moeder's Licht en de Moeder's Kracht naar beneden roepen in de fysieke natuur, het lichaam en haar samenstellende cellen inbegrepen, en hen standvastig richten op haar onderbewuste en onbewuste bases beneden.

---

⁷⁵ On Yoga --- II. Door Sri Aurobindo.

“Het licht brengt het bewustzijn van wat er is; de kracht moet volgen en op hen werken (de obscure delen), totdat zij veranderen en verdwijnen.”

Het denkvermogen van de sâdhaka zou niet in staat kunnen zijn om te zien, hoe de Moeder's Kracht werkt in de delen van het wezen, die ervan gesluierd zijn, maar de centrale wil, die eenmaal aangestoken is en geconcentreerd op een ding, kan nooit falen voor zijn objectief. De wil, die uitgeoefend wordt met een stille hardnekkigheid, roept de Moeder's Kracht naar beneden, die begint te handelen op het onbewuste en het onderbewuste voor hun zuivering en verlichting. Mentale kennis telt niet voor veel in het spirituele leven; vaker dan niet bewijst het een belemmering in dat het de wezen's voortgang verspert met zijn onverlichte constructies. Het psychische bewustzijn moet de leiding nemen, zijn wil uitoefenen, de groei koesteren van de juiste attitude en de ontwikkeling helpen van de innerlijke perceptie in alle delen van de natuur. De sâdhaka zou moeten proberen om zichzelf te identificeren met het psychische wezen of ziel, en de werking van de Moeder's Kracht “voelen met de psychische natuur en zien met de psychische visie” in de ondergedompelde bereiken van zijn wezen. In proportie met hoe de zuivering van deze bereiken vooruitgaat, zal hij een toenemende vrijheid ervaren van de aandrang van de lagere begeerten, de blinde passies en de mechanische gewoonten, die een zo groot obstakel zijn om de natuur te transformeren. Wanneer de psychische perceptie zich ontwikkelt, zal hij niet alleen gewaar zijn van de actie van de Moeder's Kracht, maar ook in staat is om de verre en geheimzinnige trajecten van zijn natuur op te houden voor het transformerende licht. Zuivering maakt de natuur transparant, en ontwikkelt erin veel nieuwe waarnemende faculteiten, die gewoonlijk slapend liggen in de ongezuiverde fysieke natuur.

In de loop van de zuivering van de fysieke natuur komt er een tijd, wanneer men zichzelf bijna geïdentificeerd vindt met zijn externe fysieke persoonlijkheid, die vol is van obscure en niet geregenereerde elementen. Dit is een stadium, dat gepasseerd moet worden met de hoogste zorg en waakzaamheid. Er is bijna stevast een omhoog stroming van de rotzooi van de onderbewuste riolen, en een desperate herhaling van de mechanische bewegingen van de lagere natuur. Kalme onthechting, gewaarzijn van de Moeder's Kracht, die in hemzelf werkt, geduldige waakzaamheid, een hardnekkige wil, en een volmaakte overgave en plasticiteit zijn het meest behulpzaam gedurende deze periode. In een verder stadium zou men zichzelf kunnen vinden in het onderbewuste zelf, wat een hoogste cruciale toestand is en een aangrijpende ervaring. Maar gewapend met het Moeder's Licht en de Moeder's Kracht, en volledig overgegeven, is men altijd zelfs daar veilig; en wanneer men tevoorschijn komt uit deze ervaring, is het nooit zonder de lauweren van een zeldzame victorie, en de vreugde van een uitzonderlijke dynamische vrijheid.

“Wanneer het fysieke bewustzijn veranderd moet worden, is het natuurlijk essentieel om in het onderbewuste te werken, omdat het een grote invloed heeft op het fysieke, dat er erg afhankelijk van is. Het verlies van het bewustzijn komt natuurlijk aan het begin, wanneer aan het onderbewuste gewerkt wordt. Je moet voorzichtig zijn, dat het niet gewoonlijk wordt. Wanneer je reageert met een wil voor de verandering van deze tendens (er is geen strijd nodig) zal het in de tijd weggaan.”⁷⁶

---

⁷⁶ *On Yoga* --- II.

Alle soorten lust, hebzucht en seksmoeilijkheden stammen gewoonlijk uit het onderbewuste, en moeten het hoofd geboden worden met perfecte gelijkmoedigheid en geofferd aan de Moeder's Kracht voor zuivering en transformatie. Het zou erg behulpzaam zijn om in verbinding hiermee Sri Aurobindo's instructies te herinneren met betrekking tot de middelen om effectief om te gaan met deze obscure bewegingen van het onderbewuste.

Als een algemene regel legt Sri Aurobindo neer, dat we in alle grote en kleine zaken de Yogische attitude moeten nemen en niet die van de moralist of de religieuze mens. In de Integrale Yoga zou, met betrekking tot de lagere bewegingen, zoals hebzucht en seksimpulsen, enz., de attitude er "niet een van krachtige onderdrukking moeten zijn, maar van onthechting en gelijkmoedigheid". Hij maakt een erg verlichtende opmerking, dat "krachtige onderdrukking (vasten komt onder het titel) op hetzelfde niveau staat als vrije toegevendheid; in beide gevallen blijft het verlangen; in het ene wordt het gevoed door toegevendheid, in het andere ligt het latent en geïrriteerd door onderdrukking." Het is een erg belangrijke en bevrijdende waarheid voor zuivering, die, wanneer het beoefend wordt met intelligentie en standvastigheid, zeker veel van de vermoeiende strijd frustratie zal voorkomen, die spirituele zoekers moeten ondergaan in hun desperate inspanningen om zichzelf te zuiveren van de lagere passies.

Wat voeding betreft zegt Sri Aurobindo, "De gehechtheid aan voedsel, de hebzucht en gretigheid ernaar, die het een overmatig belangrijk iets maken in het leven, is tegengesteld aan de geest van Yoga.... Men moet kalm en gelijkmoedig zijn, niet boos of ontevreden worden, wanneer het voedsel niet smakelijk is of niet in overvloed... de vaste hoeveelheid eten, die noodzakelijk is, niet minder of meer. Er zou nog gretigheid, noch afkeer moeten zijn."⁷⁷

Val je denkvermogen niet lastig over voedsel. Neem het in de juiste hoeveelheid (noch teveel, noch te weinig), zonder hebzucht of afkeer, als het middel, dat je gegeven is door de Moeder voor het onderhoud van het lichaam, in de juiste geest, terwijl je het offert aan het Goddelijke in je..."⁷⁸

Bezig zijn met voedsel --- haar kwaliteit of kwantiteit --- is de verkeerde manier om het probleem van hebzucht op te lossen. Veel yogi's verspillen veel van hun tijd en zorg eraan op rekenschap van hun onwetendheid van de juiste manier om het te tackelen. Zij worstelen met hebzucht, zoals met andere verlangens en passies, en proberen om het te wurgen door allerlei soorten ascetische excessen, die herhaalde mislukkingen en teleurstellingen met zich mee brengen.

"Altijd denken aan voedsel en het denkvermogen lastigvallen is helemaal de verkeerde manier om van voedselverlangen af te komen. Zet het voedsелеlement op de juiste plaats in het leven, in een kleine hoek, en concentreer er niet op, maar op andere dingen."⁷⁹

Over de kwestie van de seksimpuls en seksrelaties is Sri Aurobindo erg empathisch definitief. Hij steunt niet de minste laksheid of camouflage in deze zaak. Seksueel plezier is een positieve degradatie den deformatie van het Goddelijke Ananda, en diegenen, die proberen om de laatste te realiseren en uit te drukken in

---

⁷⁷ Idem.

⁷⁸ Idem.

⁷⁹ Idem.

het leven, moeten alle hunkering naar de eerste verzaken. Seks genieting is absoluut onverenigbaar met spiritueel leven. "...Wanneer men seks en spiritualiteit vermengt, is er de grootste verwoesting. Zelfs de poging om het te sublimeren door het te richten op het Goddelijke, zoals in de Vaishnava *madhura bhāva*, draagt in zich een serieus gevaar, zoals de resultaten van een verkeerde ommekeer of gebruik in deze methode zo vaak laat zien. In ieder geval heb ik in deze Yoga (de Integrale Yoga), die niet alleen de essentiële ervaring van het Goddelijke zoekt, maar een transformatie van het hele wezen en de hele natuur, het een absolute noodzakelijkheid van de *sādhanā* gevonden om te richten op *een volledig meesterschap over de sekskracht*; anders blijft het vitale bewustzijn een troebel mengsel, de troebelheid beïnvloedt de zuiverheid van het vergeestelijkte denkvermogen en hindert serieus de opwaartse draai van de krachten van het lichaam.... Men moet daarom dit obstakel (seksverlangen) uit de weg ruimen; anders is er ofwel geen veiligheid of geen vrije beweging naar finaliteit in de *sādhanā*."⁸⁰

Het is een gevaarlijke fout om te denken, dat ofschoon de seksuele daad verboden is en schadelijk in het spirituele leven, er een of andere soort seksuele of vitale relatie toegestaan zou zijn. Terwijl hij alle twijfels verdrijft en alle uitvluchten over het punt ontwapent, zegt Sri Aurobindo:

"In deze Yoga...kan er geen plaats zijn voor vitale relaties of uitwisselingen met anderen; elke dergelijke relatie of uitwisseling bindt de ziel onmiddellijk neer aan het lagere bewustzijn en zijn lagere natuur, voorkomt de ware en volle vereniging met het Goddelijke en hindert zowel de opstijging naar het supramentale waarheidsbewustzijn als de neerdaling van de supramentale *Īswari Śakti*. Het zou nog erger zijn, wanneer deze uitwisseling de vorm aannam van een seksuele relatie of een seksuele genieting, zelfs wanneer het vrij bleef van enige buitenwaartse daad; daarom zijn deze dingen absoluut verboden in de *sādhanā*."⁸¹

Veel van wat bekend is en verheerlijkt als liefde is er niets dan een dergelijke vitale (*prāṇic*) relatie, die neigt te graviteren naar een seksuele relatie, en altijd een ernstige dreiging voor de zuiverheid en de oprechtheid van iemands wezen. Daar het initiële doel van Integrale Yoga een absolute overgave en toewijding is van het hele wezen aan het Goddelijke, is iedere menselijke relatie van liefde tussen de seksen, hoe romantisch het ook mag lijken voor de lagere natuur, een fatale tegenaantrekking, en kan niets anders dan eindigen in een spirituele ramp. Het betekent echter niet, dat er geen liefde zal zijn tussen vrienden en familieleden, maar er moet geen exclusieve gehechtheid zijn, geen van die bitterzoete betoveringen van de vitaal-emotionele vergiftiging, waarin men gelijmd wordt aan een persoon en het Goddelijke, het Oneindige, het Eeuwige niet enkele object van zijn liefde en adoratie kan maken. Voor een zoeker van het Oneindige zou gebonden blijven aan een vergankelijk eindig object inderdaad niets minder zijn dan een spirituele tragedie.

Er heerst weer een erg misleidende notie onder ontwikkelde mensen en iets versterkt door de moderne medische wetenschap, dat seks een "noodzaak is, zoals voedsel en slaap en de totale onthouding ervan zou kunnen leiden tot onevenwichtige en serieuze ziekten." Sri Aurobindo legt de extreme imbeciliteit van de notie bloot in de volgende woorden: "Het is een feit, dat seks, die onderdrukt

---

⁸⁰ *On Yoga* --- II.

⁸¹ *Idem*.

wordt in de buitenwaartse actie, maar toegegeven op andere manieren, zou kunnen leiden tot ziekten van het systeem en hersenproblemen. Dat is de wortel van de medische theorie, die seksuele onthouding ontmoedigt. Maar ik heb geobserveerd, dat deze dingen alleen gebeuren, wanneer er ofwel een heimelijke toegeeflijkheid is van een perverse soort, die de normale seksuele activiteit vervangt of anders een toegeeflijkheid ervan op een soort subtiele vitale manier door verbeelding of door een onzichtbare vitale uitwisseling van een occulte soort, --- ik denk niet, dat er schade gebeurt, wanneer er een ware spirituele inspanning is tot meesterschap en onthouding. Er wordt nu aan vastgehouden door veel medische mensen in Europa, dat seksuele onthouding, wanneer het oprecht is, gunstig is; want het element in the *retas*, dat de seksuele daad dient, wordt dan veranderd in zijn andere element, dat de energieën van het mentale, vitale en fysieke systeem voedt en het Indiase idee rechtvaardigt van *brahmacarya*, de transformatie van *retas* in *ojas* en de verheffing van de energieën opwaarts, zodat zij in een spirituele kracht kunnen veranderen.⁸²

De zuivering van het fysieke wezen in zijn onderbewuste en onbewuste wortels zal de meeste van de oorzaken van ziekte, achteruitgang en verval elimineren en gezondheid en levensduur en een algemene kracht en expressieve efficiëntie geven in de uiterlijke persoonlijkheid. Maar een transformatie van het psychische wezen zal onmetelijk veel verder gaan -. -- het zal een radicale conversie voortbrengen van juist de basisprincipes van zijn werking. Een volledige immuniteit tegen ziekte en achteruitgang, en zelfs tegen dood, zal het uiteindelijke resultaat zijn van de supramentale transformatie van het fysieke wezen.

Het fysieke wezen is de façade van de zelf-manifesterende Geest, en als zodanig zijn zijn zuivering en transformatie van het hoogste belang in de manifestatie yoga van Sri Aurobindo; want zonder hen kan de manifestatie van het Goddelijke in de Materie nooit perfect zijn.

---

⁸² *On Yoga* --- II

HOOFDSTUK XVII

KARMAYOGA EN ZIJN ONMISBAARHEID

DEEL I

DE BASIS VAN KARMA YOGA

KARMA YOGA of de yoga van goddelijke werken begint vanuit de fundatie van een vertrouwen, dat het Goddelijke niet alleen het onmededeelbare, kenmerkloze Absolute is, met wie men verenigd kan zijn door de vernietiging van zijn individualiteit en tijdelijke bestaan, maar de alomtegenwoordige Werkelijkheid, de al-scheppende, al-samenstellende en al-overtreffende eeuwige Persoon, tegelijk transcendent, universeel en individueel, die gerealiseerd moet worden in al Zijn statussen en aspecten in een vereniging, die tegelijk statisch en dynamisch is. Verenigd zijn met hem alleen in Zijn onuitsprekelijke transcendentie is geen integrale vereniging, in zover als het Zijn universaliteit en individualiteit uitsluit. Met Hem alleen verenigd zijn in Zijn universele spel is ook een gedeeltelijke realisatie, in zover als het Zijn tijdloze transcendentie weglaat en iemand gebonden laat aan de kosmische formule en ruimtelijke en tijdelijke relaties. Overal met Hem geïdentificeerd zijn en op alle tijden en voorbij alle Tijd en in alle stadia en modi van zijn wezen, is de allerhoogste voltooiing en de hoogste vervulling van het menselijke leven.

De eeuwige Getuige is ook de eeuwige doener van alle acties in het universum. Hij is de schepper, behouder en vernietiger van alle namen en vormen. "*Karmani varta eva ca,*" (ik ben inderdaad bezig met actie), zegt Hij, ofschoon hij geen plichten heeft, die op Hem overgaan en geen verplichtingen om aan te gaan. Hij is *viśvakarmā*, de doener van alle acties, want Hij zegt, dat al deze werelden in stukken zouden vallen, wanneer Hij geen actie deed, maar immobiel bleef in Zijn inactieve stilte. Zijn actie is om de werelden samen te houden, te mobiliseren en de universele energieën te ordenen voor het tot stand brengen van Zijn Wil en doeleinden, en Zijn glorie steeds perfecter te manifesteren in ieder wezen en schepsel. In een van zijn meest magnifieke hoofdstukken beschrijft de *Gitā* in woorden van vuur de Allerhoogste Godheid als de universele Geest, die van de menselijke ziel een bewuste en gehoorzame participatie eist in Zijn wereldactie. Sri Krishna zegt tegen Arjuna, voordat Hij hem het openbare visioen geeft van Zijn universele vorm: "Gij zult mijn honderden en duizenden goddelijke vormen zien, gevarieerd in vormen, gevarieerd in gedaante en tint; gij zult de Adityas zien en de Rudras en de Maruts en de Aswins; gij zult vele wonderen zien, die niemand aanschouwd heeft; gij zult vandaag de hele wereld zien, die gerelateerd en verenigd is in mijn lichaam en wat anders dan ook, dat gij wilt aanschouwen."⁸³ Sri Krishna maakt dan Zijn universele Vorm zichtbaar aan Arjuna. "Het is die van de oneindige Godheid, wiens gezichten overal zijn en in wie alle wonderen van het bestaan zijn, die oneindig alle vele wonderbaarlijke openbaringen van zijn wezen vermenigvuldigt, een wereldwijde Goddelijkheid, die ziet met ontelbare ogen, die spreekt uit ontelbare monden, gewapend voor de strijd met ontelbare goddelijke verheven wapens, glorieus met de goddelijke ornamenten van schoonheid, gekleed in hemelse gewaden van godheid, lieflijk met slingers van goddelijke bloemen, geurstoffen met goddelijke parfums. Zodanig is het licht van dit lichaam van God, alsof een duizend zonnen opgekomen waren in de hemel. De hele wereld, die veelvuldig verdeeld is en toch verenigd, is zichtbaar in het lichaam van de God van de Goden. Arjuna ziet Hem, de magnifieke en mooie en verschrikkelijke God, de Heer van zielen, die deze wilde en monsterlijke en ordentelijke en

⁸³ *Essays on the Gita* door Sri Aurobindo.

prachtige wereld gemanifesteerd heeft in de glorie en de grootsheid van zijn geest en overmand door wonder en vreugde en angst buigt hij neer en aanbidt met woorden van ontzag en met geklemde handen het enorme visioen. 'Ik zie,' roept hij, 'alle goden in Uw lichaam, O God, en verschillende gezelschappen van wezens, Brahmâ, de scheppende heer, die gezeten is in de Lotus, en de Rishis en het ras van de goddelijke Slangen. Ik zie ontelbare armen en buiken en ogen en gezichten, ik zie Uw oneindige vormen aan iedere kant, maar ik zie Uw einde niet, noch Uw midden, noch Uw begin, O Heer van het universum, O universele Vorm. Ik zie U gekroond en met Uw staf en Uw discus, moeilijk te onderscheiden, omdat U een lumineuze massa van energie bent aan alle kanten van me, een allesomvattende brand, een zon-helderheid, een Onmetelijke vuur-helderheid. Gij zijt de allerhoogste Onveranderlijke, die we moeten kennen, Gij zijt de hoge fundatie en verblijfplaats van het universum. Gij zijt de onvergankelijke bewaker van de eeuwige wetten, Gij zijt de hemelse ziel van bestaan ."⁸⁴

Het is de allerhoogste Persoon, *Puruṣottama*, die het object is van de liefde en devotie van de Karmayogi, --- *Puruṣottama*, die tegelijk transcendent en immanent is, een en velen, de eeuwige Vormloze en de aannemer van alle kosmische vormen. Hij is de Absolute, de Ondefinieerbare en de Onkenbare, over wie de Upanishaden spreken als "*ātmapratyayasāram, śāntam, śivam, adwaitam*"⁸⁵ en tegelijkertijd "*viśwarūpam, bhavabhūtam*".⁸⁶ De Karmayogi baseert zijn leven en al zijn bewegingen op deze visie van de integraliteit van de Allerhoogste en weigert om weg te draaien van de hardere, strengere en fellere aspecten van Hem, om toevlucht te nemen in de peilloze vrede en stilte van Zijn onuitsprekelijke transcendentie, of de liefde en zaligheid en schoonheid van Zijn spirituele Aanwezigheid. Hij zoekt vereniging met Hem in de veelvuldige heerlijkheid en het werk van Zijn universele beweging, zowel als in de vrede en kalmte van Zijn suprakosmische stilte. Hij aspireert om Zijn speelkameraad te zijn in dit mysterieuze en wonderbaarlijke wereldspel te zijn, en een gehoorzame en efficiënte medewerker in de uitwerking van Zijn Wil en doeleinde erin. Hij zoekt een integrale realisatie, een integrale vereniging, een integrale perfectie en vervulling, en heeft geen exclusieve voorliefde voor ofwel vrede of vermogen of kennis of zaligheid. Het al-omarmende, al-doordringende Goddelijke is zijn doel, en hij gaat er naar vooruit met een aspiratie en inspanning, die gekarakteriseerd worden door een toenemende inclusiviteit en synthese. Voor hem is alles Hij, Waarheid en zijn tijdelijke perversie, valsheid; licht en zijn verminderde vibratie, duisternis; Zaligheid en zijn kronkelende verstoring, lijden. Een onmetelijke honger naar het Allerhoogste consumeert alle preferenties van zijn denkvermogen en hart en legt een discipline op aan ieder deel van zijn wezen, zodat ieder gezuiverd en verlicht deel alleen Hem zou kunnen zoeken, en geen objecten van zijn egoïstische affecties, en alleen Hem uitdrukken in zichzelf en zijn bewegingen. Hij voelt en neemt waar, dat zijn hele wezen aan God toebehoort en dat zijn hele wezen toebehoort aan God, en dat hij zijn hele wezen aan Hem moet offeren, en niet alleen zijn naakte ziel of zijn denkvermogen of hart; en dat dit offeren, dit vreugdevolle offer, het enige middel is van zijn opstijging naar zijn essentiële oneindigheid en onsterfelijkheid, en zijn werkelijke, constante, dynamische vereniging met de Ene en zijn eenheid met alle bestaan. En hij lost op om niet alleen zijn hele wezen te offeren, maar zijn hele worden, --- niet alleen, wat hij is, maar ook alles, wat hij bestemd is om te worden. Hij maakt het Goddelijke juist de reden van zijn bestaan, de bron en ondersteuning van al zijn streven en de eeuwige rust van zijn bewustzijn en wezen. Dit offeren van het worden markeert de werkelijke Karmayogi, want hij is een zoeker van niet alleen bevrijding, maar van perfectie en vervulling --- een veelvuldige, volledig ingesloten, regenboogrijke pracht van perfectie en vervulling hier in dit aardse leven.

⁸⁴ *Essays on the Gita*, door Sri Aurobindo.

⁸⁵ Ondergedompeld in essentieel Zelf-gew2aarzijn, de Kalme, de Goede, de Ene zonder een tweede.

⁸⁶ Universeel in vorm, zelf-geschapen in het worden.

Hij beschouwt de wereld niet als een valstrik of een illusie, of alleen een plaats van onderzoek en training, maar als een rijk veld van de oogst van de hoogste gelukzaligheden van de goddelijke vereniging en de subliemste glories van de goddelijke manifestatie. Het is waar, dat het leven eerst het aspect van een strijdperk draagt; maar het ontmoedigt de Karmayogi niet; het biedt hem integendeel een gelegenheid voor avontuur, om alles in te zetten voor God's victorie in de wereld van verdeling en duisternis. Hij is geboren als God's strijder om God's strijd te vechten en hier God's weelderige koninkrijk te vestigen,⁸⁷ en niet weg te vliegen van de grimmige werkelijkheden van het leven en haar complexe en verbijsterende problemen. Terwijl hij God voor ogen heeft als de doener van alle werken, zowel als de eeuwige niet-doener, aspireert hij door een actieve overgave van zijn hele wezen om te klimmen naar de integrale goddelijkheid van deze dubbele houding en te leven in de wereld als een stralen kanaal van God's transformerende Kracht.

Wanneer de al-omarmende en al-overtreffende Werkelijkheid en Leven en Natuur eenmaal geaccepteerd is als de fundatie van Karmayoga, komt er een vraag natuurlijk naar boven uit de verwarde massa van spirituele tradities van het verleden over hoe men een lumineus kanaal kan worden van het Goddelijke Licht en in de Natuur van de drie *guṇa*'s. De Gitā antwoordde op deze vraag met zijn evangelie van het leven in het Goddelijke, "*nivasiśyasi, mayyeva*, en de oude waarheid van de twee Naturen, hoger en lager, *parā* en *aparā*. Een tot stand gebrachte Karmayogi leeft niet het normale menselijke leven van verlangen en gehechtheid, maar het goddelijke leven van eenheid en creatieve harmonie in het onsterfelijke bewustzijn van het Oneindige, ofschoon hij zich ogenschijnlijk beweegt en werkt als anderen in de wereld, en hij leeft niet in de lagere natuur van de kluisterende kwaliteiten, maar in de onvervreembare vrijheid en zuiverheid van de *parā prakṛti*, waarvan de lagere Natuur alleen een verduisterd aftreksel is. De Gitā stopt bij alleen een sprankelende hint van het Goddelijke Leven en de transcendentie van de *guṇa*'s, maar Sri Aurobindo neemt deze hint op en weidt het uit in een gloeiend evangelie van het Goddelijke Leven, dat geschapen is door de transfigurerende en openbarende dynamiek van deze *parā prakṛti*, de allerhoogste Goddelijke Natuur, de Moeder. De ziel van de mens gaat in zijn evolutie onvermijdelijk door de lagere Natuur van de drie *guṇa*'s, maar wanneer het bevrijd is, schuift het niet alle Natuur af en trekt zich niet terug in haar onveranderlijke, niet belichaamde essentie, maar converteert en vervolmaakt, veilig gezeten in de hogere, zijn lagere Natuur van denkvermogen, leven en lichaam en geniet, terwijl het God's glorie manifesteert door dit getransformeerde drievoudige instrument, onsterfelijk hier, zelfs op deze aarde.⁸⁸ En alleen na bevrijding kan hij werkelijk en effectief de zelf-wet vervullen van zijn essentiële Natuur, *swabhāva* en *swadharma*. Wanneer bevrijding een verdwijning betekende uit het gebied van het leven, dat een gebied is van zelf-expressie en goddelijke manifestatie, dan zou de zelf-natuur van de ziel geen gelegenheid vinden voor zelf-ontvouwen, maar gedoemd zijn tot eeuwige steriliteit. Wanneer *Swabhavā* en *swadharma* waardeloos werden, het leven in diskrediet gebracht en de wereld afgewezen als een nachtmerrie, zou de ziel achtergelaten worden met een enkel alternatief van een overhaaste terugtrekking, wanneer het ontwaakt genoeg zou zijn om zichzelf stikkend te vinden in de duisternis van zijn materiële woning. Dat kan evident niet de intentie zijn van God in de wereld en de ontknoping van de ziel's lange en moeilijke evolutie erin. De Gitā steunt dit intolerante vluchtgedrag niet, en de Veda en de Upanishads verklaren er tegen en affirmeren in orgeltonen de werkelijkheid van het leven, haar teleologische betekenis en de spirituele noodzaak en doeltreffendheid van haar werken. In de Ishopanishad wordt er definitief verklaard, dat diegenen, die exclusief de Kennis van de Ene (*vidyā*) volgen, een grotere duisternis binnengaan dan diegenen, die een leven van Onwetendheid (*avidyā*) navolgen.

⁸⁷ *Dharmakṣhetre kurukṣhetre*

⁸⁸ *Avidyayā mṛtam tirtvā vidyayāmṛtamaśnute*

Want een exclusieve navolging van de Ene betekent in feite een minachting of negeren van dezelfde Ene in de Velen; en daarom is de realisatie van de Transcendente Ene met de uitsluiting van de universele velen of de Ene in de Velen, inderdaad een gedeeltelijke realisatie, die de Upanishad karakteriseert als een grotere duisternis, omdat als de ziel eenmaal ondergedompeld is in de Transcendente Ene, het voor altijd verloren is voor de Waarheid van de goddelijke immanentie in de wereld en Zijn Wil voor de universele zelf-expressie. De Karmayogi van de Gitâ is gefundeerd op de basis van eenheid van alle bestaan, en Sri Aurobindo geeft het de grootst mogelijke uitbreiding, zowel in theorie als in praktijk, zodat het uiteindelijk onbelemmerd zou kunnen bewegen in oneindige ritmes van de supramentale Kracht.

Terwijl hij voor de mensheid het sublieme ideaal van een integrale realisatie voorhoudt van alle drie soorten bevrijding, *sāyujya*, *sāmīpya* en *sārūpya* of *sādharmya*,⁸⁹ hecht Sri Aurobindo een groot belang aan Karmayoga; want zonder het zou de realisatie van *sādharmya* of *sārūpya* niet mogelijk zijn. Om dezelfde natuur te hebben als Goddelijke's is het imperatief, dat men zou moeten rijzen van deze onwetende en struikelende natuur van de drie *guṇa*'s in de supramentale natuur; alleen Karmayoga kan de ladder zijn van deze dynamische opstijging. Ophouden met of vermindering van Karmayoga zal leiden tot een tegenhouden van de goddelijke dynamiek, en daarom van de opstijging in *sādharmya*.

Sri Aurobindo bedoelt weer met bevrijding niet alleen de vrijheid van de ziel of de *puruṣa* van de mazen van de Natuur, maar de emancipatie van de Natuur zelf uit haar eigen formulering van de drie *guṇa*'s in de onbepербare vrijheid van haar Bewustzijnskracht. Deze bevrijding en transmutatie van de Natuur vereist een ononderbroken Karmayoga, een vrije oefening van alle delen en elementen van de menselijke natuur in een groeiende geest van toegewijde dienst en in het verschijnende licht van spirituele kennis. Geen ontsnapping uit de Natuur, maar een soeverein bezit en vreugdevolle toepassing en genieting van een vergoddelijkte Natuur is het grote objectief van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo; en het is onmisbaar voor mensen's perfectie en vervulling op aarde door een integrale vereniging met het Goddelijke. De Integrale Yoga doet niet alleen op vereniging met het Goddelijke in Zijn Bewustzijn, maar ook in Zijn Natuur.

Er is een andere opvatting over Karmayoga, die werken alleen beschouwt als een middel van psychologische zuivering, *cittaśuddhi*, en ziet geen verder spiritueel nut erin. Wanneer de zuivering bereikt wordt, zijn werken ofwel rigoureuus geknipt of ingekort, of alleen laten vloeien door filantropische of altruïstische kanalen. Zij voeden en vertegenwoordigen de *sāttwische* elementen van de natuur van de spirituele zoeker, en reflecteren alleen indirect en nogal vaag zijn spirituele realisaties. Volgens deze opvatting leidt teveel actie de spirituele aspirant af, en had beter gereduceerd kunnen worden tot zijn bare minimum, dat onmisbaar is voor het onderhoud van zijn lichaam en zijn contact met de wereld. De aandrijvende bronnen van vitale en fysieke energie worden aldus achtergelaten om te sterven en voor atrofie in de hitte en de stress van een exclusieve concentratie op de vrede en stilte van het Onveranderlijke.

De filosofie, die ligt onder deze opvatting, is een levensbedreigende filosofie van negatie, die werkelijkheid ontkent aan de wereld en haar evolutionaire werk en tolereert alleen actie als een voorlopig middel van zuivering, om achtergelaten te worden zo gauw als zijn nut voorbij is. Het vliegt recht in het gezicht van de veelomvattende uitkijk van de Veda, de Upanishads⁹⁰ en de Gitâ in het splitsen van het bestaan in tweeën: Werkelijkheid en Illusie. Terwijl de oude wijsheid verklaart, dat "de wereld niets is dan Brahman," dat "de Ene Atman,

⁸⁹ *Sāyujya* betekent vrijheid in een geabsorbeerde vereniging met het Goddelijke, *sāmīpya* in een zaligvolle nabijheid van het Goddelijke, en *sārūpya* of *sādharmya* in de oneindige en lumineuze Supernatuur van het Goddelijke.

⁹⁰ *Sarvan khalvidam brahma* (Deze hele wereld is Brahman), *brahmaivedam viśwamidam variṣṭham* (Dit hele universum is waarlijk de Allerhoogste Brahman).

die verblijft in de harten van alle wezens, al deze veelvuldige vormen heeft aangenomen”, en dat “al deze schepselen de ene Bestaande als hun bron hebben, de ene Bestaande als hun structuur, en de ene Bestaande als hun fundatie”, martelt en jongleert dit dialectische pseudo-monisme met de geschreven teksten om zijn theorie op te houden van de onwerkelijkheid van de wereld, de niet-substantiële aard van het leven, en de uiteindelijke futiliteit van alle actie. Tegen de magnifieke visie, die neergelegd is in de Gitâ, van “een wereldwijde goddelijkheid, die ziet met ontelbare ogen, die spreekt uit ontelbare monden... gekleed in hemelse kleding van goddelijkheid”, opent het een somber panorama van luchtspiegelingen en nachtmerries en waanvoorstellingen en valstrikken en lonkt de ziel van de mens om zichzelf te bevrijden en zo snel als het kan te vluchten naar een hemel van vrede en stilte verderop.⁹¹ Het broedt in de algemene loop van mensen een zieke wereldvermoeidheid, een zelf-rechtvaardigende traagheid, of een morbide ascetisme, en corrodeert hun vitaliteit en put het uit. Wanneer ideeën en gedachten enige vormende kracht hebben, hebben die van deze school van filosofie het meest vergiftigende en enerverende effect gehad op de het nationale leven van India, en zijn in grote mate verantwoordelijk voor de latere terugval van haar cultuur en de verlamming van haar creatieve inspanningen.

De Integrale Yoga heeft niets te maken met deze ascetische opvatting van Karma. Het weet, dat “werken alleen uitwendig en afleidend zijn, wanneer we geen eenheid gevonden hebben van wil en bewustzijn met de Allerhoogste. Wanneer dat eenmaal gevonden is, worden werken juist het vermogen van kennis en juist het uitgieten van liefde. Wanneer kennis juist de toestand van eenheid is en de liefde zijn zaligheid, dan zijn de goddelijke werken het levende vermogen van zijn licht en lieflijkheid.” Vereniging erkennen, aanbidden en zoeken met de Transcendente en universele Meester van alle werken beschouwt de Karmayoga als een onmisbaar deel van zichzelf en het meest effectieve medium van God's Vermogen en grootsheid manifesteren op aarde. Het weet ook, dat Kennis, wanneer exclusief nagejaagd, zou kunnen leiden naar tot een onderdompeling in het bewegingsloze Zelf, weg van de creatieve beweging van de universele Geest; dat liefde en devotie, in hun unilaterale intensiteit, zou kunnen leiden naar de geabsorbeerde extase van de Al-Mooie in de heimelijke kamer van het menselijke hart, ongevoelig voor de vibraties van de uiterlijke wereld; maar dat Karmayoga niet kan voortgaan, behalve tenminste op een initiële basis van beginnende kennis en ontwikkelende liefde, en dat het niet vooruit kan gaan, behalve door de verwijdende verlichting van kennis en het opgewonden verlangen van liefde --- juist de geest ervan is er een van harmonisatie van de verscheidene strengen van ons wezen en antithetisch aan alle exclusiviteit. “Alle werken culminerend in kennis,” zegt Sri Krishna; en, men zou kunnen toevoegen, ook in verheffende en verenigende liefde. De werken van een yoga ontspringen aan een toenemende kennis en een vlamme liefde --- zij zijn stralende en verrukkelijke pulsen van vermogen. Hoe kan men al zijn actie offeren aan het Goddelijke, tenzij men enige perceptie en kennis heeft van de werkelijkheid van Zijn bestaan en een bewogen gevoel van liefde en devotie voor Hem? Karmayoga verzoent aldus kennis en liefde in zichzelf, en geeft de ruimste scope aan ieder deel van ons wezen en iedere energie en faculteit van onze natuur voor de hoogste perfectie en vervulling in het leven.

Op deze immense basis van de eenheid van al het bestaan en de verenigende visie van het grote universele werk, staat Karmayoga in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo en gebiedt eerlijk om een nieuw hoofdstuk te openen van spirituele synthese in de culturele geschiedenis van de mensheid.

---

⁹¹ *Māyāmayamidam nikhilam hitwa brahmapadam praviśāśu*

HOOFDSTUK XVIII

KARMA YOGA EN ZIJN ONMISBAARHEID

DEEL II

DE PRINCIPES EN BEOEFENING VAN KARMAYOGA

KARMAYOGA bestaat uit het offeren van alle bewegingen van het fysieke wezen, in het bijzonder de werken van ons lichaam, aan de alomtegenwoordige Meester van ons wezen. Zijn primaire regel, zoals de Gitâ volhoudt, is de verzaking van alle verlangen voor de vrucht van onze actie en zelfs alle preferentie zelfs in de keuze van actie. Actie moet in het begin gedaan worden als een offer aan de Heer van het universele offer, *yajñeśwara*, als een individuele contributie aan de totale som van de collectieve evolutionaire inspanning. "Het essentiële van het offer van werken is de overgave van alle verlangen voor de vrucht van onze werken, van alle gehechtheid aan het resultaat, waar we nog voor werken, want zolang als we werken met gehechtheid aan het resultaat, wordt het offer geofferd aan ons ego en niet aan het Goddelijke. We zouden anders kunnen denken, maar we misleiden onszelf; we maken ons idee van het Goddelijke, ons besef van plicht, ons gevoel voor onze medeschepselen, ons idee van wat goed voor de wereld of voor anderen is, zelfs onze gehoorzaamheid aan de Meester een masker voor ons egoïstische verlangen en een schild tegen de eis, die aan ons gesteld wordt om verlangen te ontwortelen uit ons wezen."⁹² Maar verlangens kunnen nooit volledig geëlimineerd worden, behalve door actie; want alleen in een actief leven rijzen zij naar het oppervlak van ons bewustzijn en dringen aan voor hun bevrediging. In een ascetisch leven van passiviteit liggen zij ofwel gedwongen in stilte of wrokkend ondergronds --- zij zijn niet uitgewerkt. Een actief leven presenteert iedere gelegenheid voor alle lagere energieën van de natuur om aan de oppervlakte te verschijnen; en in Integrale Yoga is juist het eerste resultaat van de druk van de Moeder's Kracht een omhoog stroming van de slapende of onderdrukte verlangens en passies van het wezen. "Yoga zal in zijn proces van zuivering alle verborgen impulsen en verlangens in je blootleggen en opgooien. En je moet leren om geen dingen te verbergen, noch hen opzij te zetten, je moet hen het hoofd bieden en veroveren en vervormen. Het eerste effect van Yoga is echter om de mentale controle weg te nemen en de hunkeringen, die slapend liggen, worden plotseling vrijgelaten, zij haasten zich naar boven en vallen het wezen binnen. Zolang als deze mentale controle niet vervangen is door de goddelijke controle, is er een periode van transitie, waarin je oprechtheid en overgave getest zullen worden."⁹³ Dit gebeurt niet in het geval van een ethische zelf-culturist of een humanitaire werker, want hun denkvermogens oefenen een soort beteugeling uit of controle over de bewegingen van hun lagere natuur, en er is geen hogere spirituele kracht, die in hen het werk doet van zuivering op zijn ondoorgrondelijke maar onberispelijke manier. Zelfs in de andere yoga's spelen de mentale remmingen, totdat er een directe spirituele interventie is, de belangrijkste rol, en bereiken, zelfs op hun best, een gedeeltelijke en precaire zuivering, en een oppervlakkig ethisch polijsten in de natuur. In de Integrale Yoga, integendeel, wekken de eerste aanrakingen van de Moeder's Kracht de onderdrukte of sluimerende begeertes op van de niet gegenereerde natuur en dwingen hen om geconverteerd te worden in hun spirituele tegendelen. Er moet hier opgemerkt worden, dat wanneer we spreken over de eliminatie of verdrijving van verlangen, we geen uitroeiing of vernietiging bedoelen van de energie, die het informeert en aandrijft, maar de egoïstische vormen, die het neemt in de onwetendheid van

---

⁹² Sri Aurobindo.

⁹³ *Conversations with the Mother*.

de natuur. De egoïstische vormen moeten opgelost worden en de blinde drang moet gestopt worden; maar de kracht en energie, die hen voeden, moeten niet verpletterd worden, maar geofferd aan het Goddelijke voor een supramentale leven-bewerkstelling. Wanneer zij geconverteerd en getransformeerd worden, schudden de verlangens hun egovormen en gescheiden drang af en verenigen zich en werken mee met de vlamme Wil van de Goddelijke Moeder, die zichzelf dan spontaan vervult in de individuele natuur.

Wat zou de attitude moeten zijn van de sâdhaka, wanneer hij, in de loop van de Yoga, vindt, dat zijn verlangens hem aanvallen met een desperaat geweld? Hij wordt niet geadviseerd om ten onrechte de sfeer te beperken van zijn actieve leven, of zich te haasten om zijn activiteiten in te korten om in staat te zijn om meer tijd toe te wijden aan meditatie en contemplatie. In enkele uitzonderlijke gevallen kan het gedurende een tijd gedaan worden, en voor een specifiek doeleinde; maar de algemene regel is om een vol en onbeperkt spel te geven aan de energieën van het wezen in de offerende geest van verlangenloze actie. Verlangens zouden kunnen doorgaan met opkomen en schreeuwen om bevrediging, maar zij moeten geobserveerd worden met rustige moed, noch genegeerd, noch eraan toegegeven, en geofferd aan het transformerende licht van de Moeder. Wanneer men de actie verzaakt, verzaakt men juist het gebied om de knopen van het ego en verlangen los te maken en de blinde energieën van de lagere natuur te converteren in spirituele *tapas*.

De regel van de uitvoering van alle actie zonder enig verlangen voor de vrucht, *niskāma karma*, is een erg effectief middel van zuivering, in het bijzonder van *prāṇa*. Ieder werk moet gedaan worden als een offeren, als een offer, als een toewijding, als een dienst; --- niet alleen de belangrijke werken in het leven, maar ieder klein ding, dat men doet, zelfs iedere kleine beweging van het lichaam. De Gitâ benadrukt deze geest van gedetailleerde overgave in actie, wanneer het zegt:

“Offer alles aan me (het Goddelijke), dat gij doet, alles, dat gij eet, alles, dat gij verzaakt, alles, dat gij geeft en alles, dat gij uitvoert om de ziel’s energie aan te steken.”

Wanneer men zich overgeeft en op deze manier al zijn actie offert aan de Moeder’s Kracht, schudt men alle verlangens op, latent of patent, en dwingt hen, niet door onderdrukking, maar door een intense, onthechte en dynamische wil, om zich te onderwerpen aan een spirituele conversie. Deze individuele wil, die ondersteund en versterkt wordt door de Moeder’s Wil, is het krachtigste middel van bevrijding en transformatie. In dit stadium is een stille, onverschrokken houding in het centrale bewustzijn onmisbaar, en een oprechte en bestendige weigering van alle egoïstische hardnekkigheden. Hoe stiller men is, hoe sterker men wordt, hoe minder men bevreesd is, hoe groter het vermogen van weerstand wordt. En wanneer men in deze houding van gelijkmoedigheid en kalme overgave is, kan men ieder verlangen observeren, terwijl het in zich binnenkomt of oprijst van beneden en ermee omgaan op de meest effectieve yogische manier.

Maar het is niet genoeg om alle verlangen en hunkering voor de vrucht van de actie te verzaken, men moet alle gehechtheid opgeven aan de actie zelf: Er moet het gevoel zijn (niet hoofdzakelijk het idee of de aspiratie), dat al het leven en werk van de Moeder zijn.⁹⁴ Er kan gezegd worden, dat het ideale yogische werk alleen gedaan wordt, wanneer er geen overmeesterende noodzaak gevoeld wordt door de Karmayogi voor welk werk dan ook. Voor hem lijkt elk werk net zo goed als elk ander, zover als het zijn inherente yogische waarde betreft.⁹⁵ Het essentiële is de geest en de attitude, waarmee hij werkt. Een werk wordt alleen yogisch, wanneer er ofwel een aspiratie is voor vereniging met het Goddelijke, die het

---

⁹⁴ Sri Aurobindo.

⁹⁵ “Al het werk, dat voor het Goddelijke gedaan wordt, is even Goddelijk; handwerk, dat gedaan wordt voor het Goddelijke, is goddelijker dan de mentale cultuur, die gedaan wordt voor iemand’s ontwikkeling, roem of mentale bevrediging.” --- Sri Aurobindo.

inspireert en aandrijft, of wanneer het een expressie is van de vereniging zelf --- de eerste is Karmayoga voor vereniging, en de laatste Karmayoga in vereniging. De algemene noemer tussen de twee is vereniging; en enig werk, dat er naartoe leidt of het stabiliseert en het intensiveert, is het een yogisch werk. Wanneer de aspiratie voor vereniging met het Oneindige en Eeuwige er niet is, dan is, wat ook de natuur van het werk is en hoe gunstig zijn resultaten voor de mensheid, het geen yogisch werk. Een Karmayogi hoort in staat te zijn om elk werk te doen, waar hij voor aangesteld is, en het in een geest van toewijding te doen en met zoveel vaardigheid als hij beveelt en zoveel zorg, als hij eraan kan schenken, maar zonder enige mentaal vooroordeel of beding, en zichzelf boven het werk voelen --- vrij in zijn ziel en vrij in zijn natuur. Dit soort werk is inderdaad, *yuktasya karma* of *muktasya karma*, --- het werk van iemand, die geen slaaf van zijn werk is, maar meester.

Het is moeilijk om deze vrijheid te hebben van gehechtheid aan iemands werk, zolang als het ego niet zijn totale overgave gemaakt heeft aan het Goddelijke. We zouden kunnen denken, dat we vrij zijn, maar op het moment, dat ons gekoesterde werk weggenomen wordt van ons, reageren we op een onyogische manier en verraden onze binding aan de lagere modi van de Natuur. De beste conditie om deze vrijheid te verwerven is superieur te rijzen aan alle actie en te leven in een toestand, waarin actie en passiviteit een worden. Een authentieke yogische actie gaat voort vanuit een innerlijke stilte en een perfecte onthechting van alle bewegingen van de Natuur.

Er zijn enkele personen, die erg actief zijn en pragmatisch van natuur. Het is bijna onmogelijk voor hen om niet de hele tijd het een of ander te doen. Wanneer zij Integrale Yoga opnemen, voelen zij zich heimelijk trots over hun energie en capaciteit voor het werk en denken natuurlijk, dat de hoeveelheid van hun werk een aanwijzing is voor hun spirituele vooruitgang. Dit is een misvatting van juist de natuur en het object van yoga. De ware Karmayogi handelt niet door de dwingende prikkel van de natuur, als een marionet of slaaf; hij handelt voor yoga, voor vereniging met het Goddelijke, en om Zijn Wil te dienen in de wereld. Zijn eerste zorg is daarom bij de juiste houding, de juiste attitude, en de juiste geest van zijn wezen met betrekking tot actie. Hij handelt niet, omdat hij het niet kan helpen om te handelen, maar omdat hij door toegewijde en verlangenloze actie zijn ego te boven komt, en vooruitgaat door zelf-transcendentie naar het Goddelijke. Hij handelt om voorbij de binding te komen van actie en het een middel van zelf-expressie te geven van zijn ziel, en de Goddelijke, die erin verblijft. Hij werkt vanuit een grotere innerlijke vrijheid en vrede en vreugde, en niet door de blinde impulsen van zijn normale menselijke natuur. "Alles zou stil gedaan moeten worden van vanbinnen --- werken, spreken, lezen, schrijven, als deel van het werkelijke bewustzijn --- niet met het verspreide en onrustige beweging van het gewone bewustzijn."⁹⁶ Hij kan een grote, zelfs een immense hoeveelheid werk doen en doet het vaak, wanneer door hem gevoeld wordt, dat het van het Goddelijke komt, of bijdragend aan zijn vooruitgang, maar het is niet de hoeveelheid, die belangrijk voor hem is, maar de geest en de aspiratie en de attitude achter het werk. Karmayoga is een grote bevrijdende kracht, maar het bevrijdt alleen diegenen, die het beoefenen in de ontwikkelende vrijheid van hun ziel, en niet onder de eeuwigdurende zweep van Natuur's kinetische energieën. Zoals er fanatici zijn van Bhaktiyoga, die geloven, dat altijd aan het zingen te zijn en dansen en huilen met ongecontroleerde emoties, de beste vorm is van *sāḍhanā*, zo zijn er fanatici van Karmayoga, die denken, dat altijd in de war zijn en in drukte, de beste manier is van vooruitgang in het spirituele leven. Wat zij zich moeten herinneren, is, dat Karmayoga een yoga is, en dat er geen yoga mogelijk is zonder een ferme basis van stilte en kalme zelf-meesterschap. Welk werk ook gedaan is vanuit de innerlijke stilte en sereniteit van het wezen, en geofferd als een offergave van liefde en devotie aan het Goddelijke of wat er ook direct geïnspireerd en geïnitieerd is door de Goddelijke Kracht, is authentiek yogisch werk,

---

⁹⁶ On Yoga --- II

en het kan niet anders dan leiden naar Vereniging; al het andere werk is maar een bruisen van onze egoïstische energieën, of een snoeverige parade van onze persoonlijke capaciteiten. Wanneer de hoeveelheid werk, die we doen, of zelfs de kwaliteit ervan, ons vervult met trots en een besef van zelf-belang, dan wordt het werk, ver van dat het Karmayoga is, een nieuwe binding, en een oorzaak van onze val van het pad. Het besef te boven komen, dat men de de doener is van zijn acties, is de eerste beslissende stap naar de vrijheid in actie.

Het is in de Integrale Yoga weer niet genoeg om alle gehechtheid te verzaken en het te voelen als behorend bij de Moeder, maar "je moet leren om Moeder's krachten achter je te voelen en te openen naar de inspiratie en de begeleiding."⁹⁷ Dit is een punt van kapitaal belang. Karmayoga wordt, zoals ik al gezegd heb, niet beoefend in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo als een middel van bevrijding, maar ook als een zeer effectief en onmisbaar middel van transformatie en manifestatie. Karmayoga gaat zelfs na bevrijding door als een kanaal van de goddelijke Wil, die zichzelf vervult in het individu. Daarom zijn de openheid en ontvankelijkheid voor de Moeder's inspiratie en begeleiding en een constante aspiratie voor de uitwerking van Haar Wil in de details van zijn werk een erg belangrijk deel van deze Karmayoga. In het begin van de sâdhanâ handelt men volgens de beste lichten, die men beveelt, en in de geest van een verlangenloze zelf-toewijding, maar naderhand moet men, terwijl men vooruitgaat, juist de keuze en initiatie van actie overgeven aan de Moeder's Kracht en er alleen een dociel instrument van worden. Deze overdracht van het initiatief heeft lang nodig om gecompliceerd te worden; maar op de weg ernaartoe moet men altijd geconcentreerd blijven op de goddelijke Kracht en aspireren voor zijn begeleiding van zijn natuur. Laten we een voorbeeld nemen om te illustreren, wat er bedoeld wordt met de inspiratie en begeleiding van de Moeder in de details van het yogische werk. Laten we veronderstellen, dat een sâdhaka, die een artiest is, probeert om zijn werk te offeren aan het Goddelijke. Het is niet genoeg voor hem om *niṣkāma* te zijn, verlangenloos, en vrij van alle hunkering naar het resultaat van zijn schilderij; het is niet genoeg om ofwel het werk te beschouwen als behorend bij de Moeder, en het te doen in een geest van offeren en toewijding; het is dynamisch belangrijker, dat hij open zou blijven voor de Moeder's inspiratie en plastisch voor Haar aanraking, zodat Zij de artiest in hem zou kunnen zijn en hij alleen een vehikel van Haar transcendente Kunst. Want het ultieme object van zijn Yoga is om de Moeder alle actie te laten initiëren en uit te voeren in de individuele natuur, terwijl het individu volmaakt overgegeven en ontvankelijk blijft. De menselijke initiatie en uitvoering moet vervangen worden door de goddelijke initiatie en uitvoering. Wanneer de artiest zo open en ontvankelijk kan blijven, zal hij vinden, dat zijn kunst op een wonderbaarlijke manier ontwikkelt onder de directe inspiratie en zichtbare begeleiding van de Moeder in hem. Er zijn veel voorbeelden van deze soort van buitengewone ontwikkeling van de capaciteiten en faculteiten van de sâdhaka's als een resultaat van openheid voor Moeders' Licht en Kracht. Voorbeelden zijn geen wensen van zowel Oosterse als Westerse mystici, die heroïsche daden uitvoeren, die bovenmenselijk licht en energie infuseren in hun discipelen, wonderbaarlijke gedichten of magnifieke beelden produceren onder de inspiratie van de goddelijke Kracht. Wat gewoonlijk een meer of minder onderbroken of sporadische actie geweest is van goddelijke inspiratie, probeert op de juiste manier gekanaliseerd en gereguleerd te worden in de volgers van de Integrale Yoga. En de inspiratie en begeleiding, die ontvangen wordt, zou uiteindelijk niet van enige van de lagere spirituele vlakken moeten zijn, --- er is een reguliere hiërarchie van hen --- maar van juist de supramentale Kracht, de hoogste *vijñāna śakti*.

Laten we een ander voorbeeld nemen. Laten we veronderstellen, dat een sâdhaka in een kantoor werkt. Het is niet genoeg voor hem om zijn werk aan het Goddelijke te wijden, en het

---

⁹⁷ Sri Aurobindo.

zo goed te doen als hij kan in een geest van gelijkmoedig offer; hij moet de goddelijke begeleiding zoeken bij iedere stap van zijn werk, en open genoeg zijn om het te ontvangen, wanneer het komt. Om zo open te zijn voor de goddelijke begeleiding is te kwalificeren om een geïnspireerd instrument van God te zijn. Er zullen nieuwe ideeën naar hem komen in de loop van zijn kantoorwerk, nieuwe en briljant vruchtbare suggesties, die de kwaliteit van zijn werk zullen verhogen op een onvoorziene manier, en in een mate voorbij zijn voorstellingsvermogen. Maar wanneer hij de leiding volgt van zijn denkvermogen en niet kijkt naar de leiding van het Goddelijke, dan zal zijn werk natuurlijk door de deugd van de oprechte geest van offer erin natuurlijk bijdragen aan zijn bevrijding, maar het zal zich bijna niet lenen voor enige radicale transformatie. De menselijke werking zou enorm in kwaliteit en kracht verbeterd worden, maar het zal desalniettemin in essentie menselijk blijven, en niet vervangen worden door een directe goddelijke werking, die het object is van de Integrale Yoga. Daarom zijn een constante concentratie op het Goddelijke en een niet gereserveerde overgave en opening voor Zijn Kracht en begeleiding op de tijd van het werk, essentiële elementen van deze Karmayoga. Wanneer deze concentratie⁹⁸ er niet is, dan zal er geen standvastig werk zijn van de Moeder's Kracht in het menselijke wezen. Wanneer een sâdhaka denkt, dat hij het zich kan veroorloven om te doen zonder deze constante concentratie en openheid, en toegeven aan nutteloos geklets of andere afleidingen op de tijd van het werk, vergist hij zich jammer genoeg --- het zal alleen zijn aandacht afleiden van het werk, en de Moeder's begeleiding buitensluiten. Of men werkt of wacht op werk, er zou altijd en stille en bedoelde concentratie op de Goddelijke Moeder moeten zijn, en een openheid en ontvankelijkheid voor Haar inspiratie en begeleiding. Alleen een dergelijke opening kan ons fysieke wezen veranderen, de groei koesteren van het hogere bewustzijn erin, de vermogens en faculteiten van onze natuur vergroten, diegenen ontwakken, die slapend zijn, en de hele instrumentatie van onze persoonlijkheid transformeren. Ik herhaal weer, dat het object van Karmayoga als een organisch deel van de Integrale Yoga niet alleen een bevrijding is van de bindingen van de natuur, maar de transfiguratie van de natuur zelf, en daarvoor is de directe en niet vermomde werking van de Moeder's Kracht een onmisbare voorwaarde. Er moet een vrij spel zijn van Haar intuïties in het geheel van ons wezen, zelfs in ons lichaam, en het moet Haar Wil zijn, die niet alleen ons werk kiest en initieert, maar ieder deel en draai ervan informeert en dirigeert.

In het begin van de sâdhanâ zou het ietwat moeilijk gevonden kunnen worden om deze concentratie te behouden op het Goddelijke in het midden van het werk. De attentie en absorptie, die ieder yogisch werk vereist, zou het bijna onmogelijk kunnen maken. Wanneer we ons inspannen om geconcentreerd op het Goddelijke te blijven, zouden we tot onze verlegenheid kunnen vinden, dat we geen aandacht kunnen geven aan de kleinste details van het werk; of wanneer we op het werk concentreren en zijn details, zijn we geneigd om het Goddelijke te vergeten. Dit is een ervaring, die algemeen genoeg is in de inleidende fasen van de yoga. Maar terwijl we vooruitgaan in onze attitude van overgave en toewijding, gaan we waarnemen, dat een deel van ons bewustzijn, een innerlijk en verlicht deel, onthecht blijft van de dynamische delen en geconcentreerd op het Goddelijke. Hier speelt liefde voor het Goddelijke een belangrijk deel. Een spontane liefde voor het Goddelijke maakt de concentratie niet alleen gemakkelijk, maar natuurlijk --- niemand kan ophouden om te denken aan zijn object van zijn liefde. Bhaktiyoga openbaart zichzelf aldus als het kloppende hart van Karmayoga, en levert de meest versnellende kracht naar het Godwaartse *élan* van ons actieve wezen. We kunnen dan tegelijk geconcentreerd blijven op het Goddelijke en op het onderhanden werk; en door beoefening kan deze dubbele concentratie volmaakt normaal en gewoon gemaakt worden. In een later stadium ontmoeten de twee concentraties en gaan op in een constante, eenpuntige, concentratie op het

---

⁹⁸ Vergelijk het Gitâ's ideaal van Brahma-Karma Samâdhi.

Goddelijke, de alomtegenwoordige Heer en Beminde van alle schepselen, en de Moeder's Kracht, waarvan gezien wordt, dat het het werk in ons doet.⁹⁹ Wij moeten herinneren, dat niet alleen het vermogen van de dubbele of veelvoudige concentratie, maar veel dergelijke supernormale vermogens onontwikkeld liggen binnen ons. Zij ontwikkelen heel natuurlijk door de actie van de *yogaśakti*, en wat we nu als onmogelijk beschouwen, zou dan kunnen blijken mogelijk te zijn, en zelfs normaal worden met onze spirituele vooruitgang. We kunnen altijd onveranderlijk geconcentreerd blijven op het Goddelijke, en in alles, dat we doen --- werken, lezen, praten, eten, lopen, enz. Terwijl de yoga doorgaat, verdiept en verwijdt deze concentratie in een vereniging in gelukzalige liefde en openbarend licht.

Wanneer we vooruitgegaan zijn in een verlangenloze actie en voelen, dat onze actie behoort aan het Goddelijke, en waarnemen, dat het door Zijn Kracht gedaan wordt, dan zijn we binnengegaan in een gelijkmoedigheid en sereniteit van bewustzijn, die niets kan schudden of lastigvallen. Deze serene gelijkmoedigheid, *samatwa*,¹⁰⁰ die zoveel geprezen is in de Gitā, is juist de fundatie van het goddelijke werk. Ik zal er op ingaan, wanneer ik de perfectie behandel van Karmayoga in het volgende hoofdstuk. Wat de gelijkmoedigheid van de sādḥaka van de Integrale Yoga van die van de meeste van de traditionele yoga's onderscheidt, is dit, dat in de laatste het de gelijkmoedigheid is van de onthechte ziel, die zichzelf gescheiden weet en voelt van *prakṛti*, en paraat in het bewustzijn van Brahman; *prakṛti* werkt door en zuivert en verandert haar modi en werkingen onder de kalme blik van de *puruṣa*, en door de interventie van de goddelijke Kracht, in zover als de hoog gezeten gelijkmoedigheid van de *puruṣa*, *udāsīnavadāsīnaḥ*, in staat is om een dergelijke interventie te induceren. Maar in de Integrale Yoga die niet begint met de Sāṅkhyayoga of Buddhiyoga, maar met een progressieve en actieve overgave aan de Moeder's Kracht, is er samen met onthechting en *brāhmisthiti*, een toenemende samenwerking en deelname van de *puruṣa*, die zichzelf niet alleen beschouwt als een *sākṣi* (getuige) en *anumantā* (sanctiegever) van de bewegingen van zijn natuur, maar ook als hun *bhartā* (onderhouder) en *bhoktā* (genieter). De ziel van de sādḥaka van de Integrale Yoga roept de Moeder's supramentale Kracht in en werkt ermee mee in het werk van zuivering en transformatie van zijn natuur. Deze samenwerking, deze deelname, deze fusie van twee willen --- de Wil van het Goddelijke en de dynamische (niet passief en stil) wil van de sādḥaka --- is het onderscheidende kenmerk van de gelijkmoedigheid, zoals beoefend in de Integrale Yoga. Het is een dynamische gelijkmoedigheid, die in staat is om een perfecte en permanente vereniging te realiseren met de goddelijke Wil in het menselijke leven. Het helpt niet alleen de bevrijding van de individuele *puruṣa*, maar ook van *prakṛti*, wat niet mogelijk zou zijn, behalve door de directe werking van de Moeder's *vijñānaśakti* of supramentale Kracht. Sri Aurobindo maakt dit punt erg duidelijk in een van zijn brieven:

“In de bevrijde toestand blijft niet alleen de innerlijke Purusha onthecht --- de innerlijke Purusha is altijd onthecht, men is er alleen niet bewust van in de gewone toestand. Ook Prakriti wordt niet verstoord door de acties van de guna's of eraan gehecht --- het denkvermogen, het vitale, het fysieke (welke Prakriti ook) beginnen dezelfde stilte, onverstoorde vrede en onthechting als de Purusha, maar het is een stilte, geen ophouden van alle actie. Het is de stilte in de actie zelf. Wanneer het niet zo zou zijn, dan zou mijn verklaring in de Arya, dat er een verlangenloze of bevrijde actie zou kunnen zijn, waarop ik de mogelijkheid van een vrije (mukta) actie fundeer, vals zijn. Het hele wezen, Purusha-Prakriti, wordt zelfs onthecht in de actie van de guna's.

---

⁹⁹ “je kan altijd beginnen te voelen, dat de Moeder's Kracht het werk doet en je alleen een kanaal bent of een instrument.”
On Yoga II --- door Sri Aurobindo.

¹⁰⁰ Er aan gerefereerd in het hoofdstuk over “De Drievoudige Fundatie” in het eerste deel van *De Integrale Yoga van Sri Aurobindo*.

“Het uiterlijke wezen is ook onthecht --- het hele wezen is zonder verlangen of gehechtheid en nog is actie mogelijk, actie zonder verlangen is mogelijk, actie zonder gehechtheid is mogelijk, actie zonder ego is mogelijk.”¹⁰¹

Met gelijkmoedigheid als de basis, een constante en totale zelf-offeren als de drijvende kracht, en een actieve overgave aan het Moeder's instromende Licht en Vermogen als de enkele ondersteuning, gaat de sâdhaka van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo vooruit op het moeilijke pad van het bevrijden en transformeren van zijn hele wezen en maakt het een geschikt instrument voor de manifestatie van het goddelijke op aarde. Zijn Karmayoga is bezielt met liefde en devotie en wordt steeds meer verlicht met het licht van kennis. Het is inderdaad een synthese van werk en liefde en kennis, die hij beoefent, waarin de elementen nooit gescheiden kunnen worden. Maar ondanks de synthetische natuur van zijn sâdhanâ en de direct toenemende begeleiding van de Goddelijke Moeder, moet hij gaan door een lang, ingewikkeld proces van zelfdiscipline en zuivering. Ieder deel van zijn natuur moet apart getackeld worden en in de massa moet ieder van zijn bewegingen onder de loep genomen worden en gezift en blootgesteld aan het Moeder's Licht voor transformatie. Omdat hij het leven geaccepteerd heeft, heeft hij een enorme last en verantwoordelijkheid over zichzelf geaccepteerd en in zekere zin die van de wereld; en alleen de onderhouden oprechtheid van zijn aspiratie en de Genade van de Goddelijke Moeder kunnen hem dragen naar de finale perfectie en vervulling.

---

¹⁰¹ *On Yoga --- II* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XIX

KARMAYOGA EN ZIJN ONMISBAARHEID

DEEL III

DE VERVOLMAKING VAN KARMAYOGA

WE hebben gezien dat de mens, die in essentie een samengesteld organisme is en niet hoofdzakelijk een totaalsom van heterogene delen en vermogens --- dat alleen een oppervlakkig aspect van hem is --- dat Karmayoga, noch Bhaktiyoga, noch Jnânayoga volmaakt kunnen worden in zichzelf, zonder dat de anderen ook volmaakt en compleet kunnen worden. Een zekere bekrompen perfectie kan verworven worden, zoals we al toegegeven hebben door Bhaktiyoga zonder veel directe hulp van Jnânayoga en Karmayoga, of door Jnânayoga zonder veel elementen in te brengen van *karma* en *bhakti*; maar de perfectie, die zo verworven zou worden, zou altijd zijn onvolmaaktheid verraden voor het onderscheidende oog van kennis, en heeft voor zijn volheid de opname en samensmelting nodig van alle drie. Er wordt gezegd, dat alleen door kennis men het Absolute kan realiseren en Ermeë kan samensmelten; maar als men de meest innerlijke natuur van de kennis analyseert, die iemand naar het Absolute draagt, dan zal men zien, dat juist de kracht, die zijn opwaartse vlucht vleugelt, de kracht van liefde voor het Absolute is, een soort onweerstaanbare drang, die zijn aspirerende denken stimuleert en aandrijft. En bovendien is de kennis, die verworven is door deze exclusieve beweging van het denken, alleen van de transcendentie van het Absolute, maar niet van zijn dynamische immanentie hier in het universum. Het is niet de volledige, integrale kennis, waarnaar de Veda, de Upanishads, en de Gitâ wijzen als de bekronende vervulling van onze spirituele aspiratie. Op gelijke wijze is de bewering, dat men alleen door *bhakti* zich kan verenigen met het Goddelijke en met Hem communiceren, alleen een halve waarheid; de vurige intensiteit van de Godwaartse liefde sluiert het licht, dat heimelijk het pad van liefde verlicht. Liefde leidt naar kennis, en kennis verlicht en elektrificeert liefde. Hoe meer we van het Goddelijke houden, hoe meer we komen te weten van zijn bestaan en natuur, en hoe meer we van hem weten, hoe meer we gepassioneerd van Hem houden en Hem aanbidden. Daarom kan iedere verdeling van de drie onzichtbare vermogens van ons wezen --- denken voelen en willen --- alleen onze capaciteit verminken voor realisatie, en de goddelijke vereniging onvolledig en onvolmaakt leveren.¹⁰² Maar Karmayoga heeft een speciaal voordeel in dat het natuurlijk liefde en kennis met zichzelf verenigt en een uitdrukking wordt van het drie-ene vermogen van ons wezen. Het is het meest potente middel van een actieve integratie van alle delen van het wezen, en het enkele externe vehikel van goddelijke manifestatie in de materiële wereld. Daarom zou de perfectie van Karmayoga een perfectie lijken te impliceren van het drie-ene vermogen van ons wezen. Dat is inderdaad de algemene opvatting van een synthese van *jñāna*, *bhakti* en *karma*. Maar in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo betekent het iets meer. Een mentale perfectie, die resulteert uit een mentale synthese van de drie vermogens kan goed genoeg zijn voor het *sāttwische* werk in de wereld --- bijna onzelfzuchtig en onpersoonlijk; maar het kan niet het authentieke werk zijn van het Goddelijke in de mens. Er gaapt nog een afgrond tussen de spirituele ervaringen in de diepten van het wezen en zijn natuurlijke actie aan de

---

¹⁰² Het is interessant om in dit verband de woorden op te merken van Pfeleiderer, die veel van zijn inzichten deelde met Kraus:

“Mensen’s hele roeping is gelijkenis met God in dit leven, of de ontvouwing van zijn godgelijke essentie op zijn eigen onderscheiden weg als een onafhankelijk actief wezen, volgens deze drie faculteiten, ware kennis, gezegend gevoel en heilig willen en doen.”

oppervlakte: de eerste worden bestraald door het ingeboren Licht van de Geest, en de laatste alleen door de bleke helderheid van het denkvermogen, dat onderbroken beschoten wordt met flitsen van intuïtie. Dat is misschien het uiterste, dat we gehad hebben, behoudens enkele uitzonderingen in de spirituele levens van diegenen, die de werkelijkheid van de wereld geaccepteerd hebben en het teleologische nut van toegewijde actie. Maar de Integrale Yoga verheft deze synthese van het denkvermogen naar het Supramentale en streeft er niet naar om mentale of zelfs een spiritueel-mentale perfectie te verwerven, maar een supramentale of een goddelijke perfectie. Wanneer het denkvermogen, zelfs het verlichte denkvermogen, het dominante en directe middel blijft van de leven's activiteiten, dan kan de perfectie, waar we ons op richten, niet gerealiseerd worden. De perfectie van Karmayoga, zoals Sri Aurobindo het begrijpt, moet een totale perfectie zijn in de vervulling van de goddelijke Wil in het leven van het menselijke individu. En de goddelijke Wil kan zich alleen vervullen in een vergoddelijkt individu.

De perfectie van Karmayoga wordt verworven, wanneer de sâdhaka van de Integrale Yoga bevrijd is en getransformeerd is in alle delen van zijn wezen, zijn lichaam inbegrepen, en wanneer zijn afgescheiden ego voor altijd verdwenen is, en zijn bewustzijn achterlaat in vol en constant bezit van de eenheid van het universele bestaan. Volmaakte Karmayoga is een stralend bloesemen van een dynamische vereniging met het Goddelijke. Sri Aurobindo geeft er een overzicht van in zijn gedicht, *Jivanmukta*. Er moet opgemerkt worden, dat het ideaal van de *Jivanmukta*, zoals voorzien door de Vedânta, niet hetzelfde is als hier afgeschilderd in Sri Aurobindo's gedicht. Sri Aurobindo heeft het een meer dynamische en veelomvattende inhoud gegeven. Het vertegenwoordigt zijn ideaal van de perfecte Karmayogi, die ook tegelijk een volmaakte Jnânayogi en Bhaktiyogi is.

Er is een grotere stilte dan enige bekende
Voor de aarde's stomme geest, bewegingsloos in de ziel
Die Eeuwigheid's voetsteun geworden is,
Voor altijd aangeraakt door de oneindigheden.

Een Pracht is hier, geweigerd aan het op aarde gerichte zicht,
Die een of ander diep door vlam bedekt, alziend oog overstroomt;
Het ontwaakt geopenbaard, wanneer God's stilte
De oceaan van bewegingsloze Natuur verheft.

Er daalt een Vermogen neer, dat geen Lot kan verstoren of overwinnen,
Kalmer dan bergen, wijder dan marcherende wateren,
Een enkele macht van lumineuze stilte,
Die onvermoeid de werelden en tijdperken draagt.

Een Zaligheid omhult met altijddurende extase,
Een absolute hoog gezeten onsterfelijke verrukking
Bezit, en verzegelt liefde naar eenheid
In de greep van de Al-Mooie, Al-Bemінде.

Hij, die aan Tijd's saaie beweging ontsnapt en verrukt
Gedachteloos, woordloos siddert in de Eeuwige's borst,
Ontrolt de vorm en teken van het wezen,
Dat gezeten is in de alwetende Stilte.

Ofschoon Hij hier instemt met een sterfelijk lichaam,
Is Hij de Onsterfelijke; beperking en binding kent Hij niet;

Voor Hem zijn de eeuwicheden een speelplaats,
Het Leven en haar daden zijn zijn prachtige schaduw.

Alleen God's krachten brengen naar de wachtende Natuur,
Haar gekwelde werk helpen met wijd gevleugelde Vrede
En met vreugde haar oeroude verdriet helen,
Licht neerwerpen over de onbewuste duisternis,

Hij handelt en leeft. Vergeefse dingen zijn denkvermogen's kleinere motieven
Voor iemand, wiens ziel geniet voor zijn hoge bezit
Oneindigheid en eeuwigheid
Alles is zijn gids en beminde en toevlucht.¹⁰³

De basis en bron van een authentieke yogische actie is, zoals het gedicht verklaart, "een stilte, die groter is dan enige bekende voor aarde's stomme geest." Uit een onpeilbare stilte straalt de goddelijke Wil om zichzelf te vervullen in de wereld. De ziel van de bevrijde Karmayogi wordt een voetsteun van de Eeuwigheid, dat wil zeggen, de Eeuwigheid neemt zijn standplaats in op deze ziel voor een niet vermomde zelf-manifestatie, en alles, wat de Karmayogi doet, wordt gedaan door de Eeuwigheid zelf in Zijn al-verwervende alwetendheid.

De vervolmaakte Karmayogi beveelt een licht van kennis, die "geweigerd wordt aan het op aarde gerichte zicht" van sterfelijke mensen. Zijn alziende ogen worden overstroomd met dat licht, dat zichzelf openbaart in zijn acties --- God's stilte boven, en de Natuur's stilte beneden als een kalme oceaan, die in zijn spiegel de hemel boven ontvangt.

Het allerhoogste Vermogen, dat "kalmer dan bergen" de werelden en tijdperken draagt, daalt neer in de *Jivanmukta* om het kwaad en de valsheid en het lijden van de wereld te veroveren". De *Jivanmukta* is niet alleen de duif van vrede, maar ook een "rood icoon van macht". Hij verenigt in zichzelf zowel de tedere als de gewelddadige aspecten van de Schepper, en is zo meedogenloos in destructie als genereus en medelijdend in bescherming en verlossing. Hij heeft voor altijd deze egoïstische sprongen en krimpelingen van de menselijke emoties getranscendeerd.

"Een absoluut hoog gezeten onsterfelijke verrukking" claimt de *Jivanmukta* voor zichzelf. Hij leeft ondergedompeld in het oneindige, goddelijke *ānanda*, en iedere beweging van zijn natuur is een siddering van zaligheid. En deze altijddurende extase verzegelt zijn liefde voor eenheid, en maakt, dat hij de omarming voelt van de Al-Mooie, de Al-Beminde in ieder wezen en ding in de wereld. Hij houdt van alles, omdat hij van de Ene houdt, die alles geworden is. In alles, waarmee hij in contact komt, komt hij in contact met niets anders dan het Goddelijke, de Al-Beminde. Hij kan het lijden helen van de wereld en zichzelf bevrijden van hetzelfde lijden, door een transcendentie van alle lijden, en een naar beneden gieten van vanboven van zijn oneindige en onschendbare *ānanda* er op.

De volmaakte Karmayogi heeft beneden hem de onbepaalbare stroom van de Tijd gelaten, waar wij sterfelijken drijven of ploeteren en zijn permanente verblijfplaats gevonden in "de Eeuwig's borst", en paraat in die alwetende stilte ontvouwt en openbaart hij de mysteries van het Eeuwige. Hij is een prisma en kanaal geworden van het Licht, de Kracht, de Zaligheid en de Schoonheid van het Goddelijke --- een stralend centrum van zijn ondenkbare prachten.

Ofschoon hij leeft in een sterfelijk, materieel lichaam, is hij een kind van de onsterfelijkheid, *amṛtasya putrah*. Zijn bewustzijn zonder muren kent geen grens, geen dood, en geen binding aan iets in de wereld. Onsterfelijk en vrij is hij een speelkameraad van God in Zijn universele *līlā*. Leven na leven speelt hij, onvermoeibaar en niet uitgeput, zijn deel, niet voor

¹⁰³ *Collected Poems and Plays* van Sri Aurobindo Vol II.

enig persoonlijk voordeel of voor de realisatie van enig hoofdzakelijk mentaal ideaal, maar alleen “om God’s krachten naar de wachtende Natuur te brengen”, om “haar gekwelde werk” te helpen met zijn “wijd gevleugelde vrede”, en “haar oeroude verdriet met vreugde te helen”, door de donkere onbewuste bases van het leven te overstromen met Superbewuste’s Licht. Hij werkt alleen om God’s manifestatie te bevorderen in de materiële wereld, door de duisternis van onbewustheid en onwetendheid te verdrijven, en alle verdeling en wanorde, die uit hen resulteert, te helen.

*Onmetelijk, God bezittend, omarmt door het Wonderbaarlijke,
Opgetild door de Al-Mooie naar zijn oneindige schoonheid,¹⁰⁴*

werkt hij in de wereld “met zijn wezen er voorbij”. Hij geeft er niet om, of hij geprezen wordt of beschuldigd; of hij op het juiste pad is of het onjuiste, zoals mensen het beoordelen door hun kleinzielige mentale standaarden; of hij slaagt of faalt in het werk. Hij houdt zich alleen bezig met de vervulling van de Wil van het “eeuwigdurende Al”, die “zijn gids en beminde en toevlucht is”.

De actie van de Karmayogi wordt niet beslist door zijn denkvermogen en zijn ideeën; noch volgt het de eisen van de maatschappij of de gemeenschap, waartoe hij behoort. Niets, dat betrekking heeft op Tijd en Ruimte, kan zijn bewegingen bepalen. Zijn acties wellen recht op uit zijn *swabhāva*, zijn essentiële zelf-natuur, die in volmaakte vereniging is met de Wil van de Goddelijke. Zijn leven is een spontaan bloesemen van zijn zelf-natuur, die een onderscheiden aspect van het Goddelijke openbaart. Zijn *swabhāva* en *swadharma* leveren de kracht, de vorm, en het juiste ritme aan zijn uitgaande energieën.

“Het werk (van de vervolmaakte Karmayogi) kan niet gefixeerd worden door enige door het denkvermogen gemaakte regel of menselijke standaard; want zijn bewustzijn is weggegaan van menselijke wet en grenzen en overgegaan in goddelijke vrijheid; weg van het bestuur door het externe en het vergankelijke naar de zelf-regel van het innerlijke en het eeuwige; weg van de bindende vormen van het eindige naar de vrije zelf-bepaling van het Oneindige. ‘Hoe hij dan ook leeft en handelt,’ zegt de Gitâ, ‘hij leeft en handelt in Mij’.... Het is immaterieel of hij zijn dagen doorbrengt in wat mensen heilige werken noemen of in de veelzijdige activiteiten van de wereld; of hij zich toewijdt aan de leiding van mensen naar het Licht, zoals Boeddha, Christus of Shankara, of koninkrijken bestuurt, zoals Janaka of voor mensen staat, zoals Krishna, als een politicus of een leider van legers; wat hij eet of drinkt; wat zijn gewoontes of navolgingen zijn; of hij faalt of slaagt; of zijn werk er een is van constructie of van destructie; of hij een oude orde ondersteunt en herstelt of het vervangt door een nieuwe; of zijn medewerkers diegenen zijn, die mensen graag eren, of diegenen, wier besef van superieure rechtvaardigheid uitstoot of verwerpt; of zijn leven en daden goedgekeurd worden door zijn tijdgenoten of dat hij veroordeeld wordt als een bedrieger van mensen of een opruier van religieuze, morele of sociale ketterijen. Hij wordt niet geregeerd door beoordelingen van mensen of de wetten, die neergelegd zijn door de onwetende; hij volgt een innerlijke stem en wordt bewogen door een ongezien vermogen. Zijn werkelijke leven is vanbinnen en dit is de beschrijving ervan, dat hij leeft en beweegt en handelt in God, in het Goddelijke, in het Oneindige.”¹⁰⁵

De perfectie van Karmayoga impliceert een perfectie in onze vereniging met het Goddelijke. Alle drie soorten van vereniging, *sāyujya*, *sālokya*, en *sādharmya*, moeten geperfectioneerd worden in het individu. *Sāyujya* of een geabsorbeerde vereniging of identiteit zal alle scheiding uitwissen tussen het Goddelijke en de individuele ziel; *sālokya* zal

¹⁰⁴ *Collected Poems and Plays Vol. II* --- van Sri Aurobindo.

¹⁰⁵ *On Yoga* --- I door Sri Aurobindo.

zelfs in het midden van deze identiteit, een mysterieus, onuitsprekelijk verschil zonder verdeling ophouden, dat een relatie zal toestaan van liefde en devotie en een vrije overdracht van de goddelijke Wil; en *sādharmya* zal een gelijkenis of gelijkheid verzekeren tussen de natuur van het Goddelijke en die van het individuele wezen, die een ongehinderde en foutloze expressie in staat stelt van de goddelijke Wil en een volmaakte manifestatie van de Goddelijke glories op aarde.

Dan vereist de perfectie in Karmayoga als een onmisbare voorwaarde onze vereniging met het Goddelijke gelijktijdig in Zijn drie houdingen van transcendentie, universaliteit en individualiteit. De Wil van de Transcendente zal de geïntegreerde krachten van ons wezen rangschikken, het Universele zal het noodzakelijke gebied en de noodzakelijke conditie leveren, en het individuele Goddelijke in ons hart zal de onmiddellijke drang en richting geven, de juiste instelling en het raamwerk, en de onderscheiden kleur en het onderscheiden ritme aan onze activiteiten. Zonder deze gelijktijdigheid van de drievoudige vereniging kan ons werk groot en krachtig zijn, zelfs universeel in zijn scope en effectiviteit, maar het zal niet het authentieke werk van de Allerhoogste zijn in ons, juist het werk, waarvoor we geschapen zijn, het bestemde werk van God's evolutionaire manifestatie.

Een volledige transformatie van ons hele wezen moet voorafgaan aan enige perfectie in Karmayoga. Wanneer er enig deel in ons is, of enig element of energie, dat deze supramentale manifestatie weerstaat of weigert, en deze opperste onderwerping aan de transcendentale Wil, dan zal ons werk besmet blijven met onvolmaaktheid. Het hele organisme van de natuur moet een totale transmutatie ondergaan, een supramentale conversie, voordat het een volmaakt instrument kan worden van goddelijke manifestatie. En het is niet genoeg, dat de bewuste natuur getransformeerd wordt; zelfs de onderbewuste en onbewuste gebieden moeten ook bewust en lumineus worden. Er moet niets ergens overgelaten worden in de natuur, dat zelfs kan reageren in de minste graad op de kracht van de onwetendheid en valsheid en lijden, die het leven van de mensheid beheersen en zijn spirituele evolutie belemmeren. Van de cellen van het fysieke lichaam tot de hoogtepunten van ons mentale wezen moet alles zonder uitzondering goddelijk geconverteerd worden en volmaakt plastisch overgeleverd worden aan de supramentale Kracht van de goddelijke Moeder.

“Zolang als een element van het wezen, een beweging van het denken nog onderworpen is aan uitwendige invloeden, niet enkel onder de Uwe, kan niet gezegd worden, dat de ware Vereniging gerealiseerd is; er is nog dat verschrikkelijke mengsel zonder orde en licht, want dat element, die beweging is een wereld, een wereld van wanorde en duisternis, zoals de hele aarde in de materiële wereld is, zoals de materiële wereld in het hele universum is.”¹⁰⁶

Wanneer het hele wezen aldus gespeend is van alle uiterlijke invloeden, getransformeerd in al zijn vezels, en verenigd met het Goddelijke Bewustzijn en de Goddelijke Wil, leeft de Karmayogi, die bevrijd is van alle persoonlijke plichten en verantwoordelijkheden, in de absolute gelijkmoedigheid en eenheid van het goddelijke Wezen en werkt in de wereld uit Zijn onuitputtelijke vermogen en overvloed. Deze gelijkmoedigheid is de allerhoogste gelijkmoedigheid van het Oneindige en het Eeuwige, die niets in het universum kan schudden of verstoren. De Karmayogi is nu een goddelijk kind geworden, bevrijd in zijn wezen en natuur, ondergedompeld in een onuitsprekelijke vrede en zaligheid, en bewogen door de Goddelijke Moeder voor de bevordering van haar evolutionaire doeleinden in de wereld. Omdat hij het Goddelijke omarmt in alle wezens en dingen en duidelijk Zijn Hand ziet in iedere gebeurtenis, weet hij, dat alles in het universum samengeknoopt is door een onzichtbare spirituele verbinding en dat er overal een ontwikkelende harmonie is ondanks de klaarblijkelijke chaos en verwarring aan de oppervlakte van het bestaan. Catastrofes, rampen, revoluties, calamiteiten laten hem “niet alleen ongeschokt, maar onaangeraakt, vrij

---

¹⁰⁶ *On Yoga* --- I door Sri Aurobindo.

in de emoties, vrij in de zenuwreacties, vrij in het mentale zicht, en antwoordt niet op de minste verstoring of vibratie in enige plaats van de natuur". Niet dat hij hardvochtig of gevoelloos is, of onverschillig voor de onpersoonlijke gelijkmoedigheid van het onveranderlijke Brahman. Hij stroomt over van liefde voor alle schepselen, want hij stroomt over van liefde voor de Goddelijke, die hij ontmoet in alle schepselen. Hij begrijpt het lijden van de wereld, want hij ziet voorbij hen de triomfantelijke culminatie in God's altijddurende extase, en onder en achter hen hun evolutionaire bron en nut en belangrijkheid. Een onbegrensbare liefde, een hoog gezeten, verlossende compassie, een onpeilbare empathie, geboren uit de essentiële identiteit, karakteriseren zijn omgang met de wereld. En die hele zaligvolle beweging van liefde en compassie gaan voort op de onverschrokken fundering van een absolute vrede en gelijkmoedigheid.

De vervolmaking van Karmayoga, als een correlaat van de totale perfectie, die voorzien is in de Integrale Yoga van Sri Aurobindo, is een extreem lang en moeilijk werk, maar het is het enige werk, waarvoor de ziel neergedaald is in menselijke geboorte, en waarzonder geen perfectie, die het verwerft, werkelijk perfect kan zijn. Het is naar beneden gekomen om "een Wil, die zich roert in een goddelijke vrede, en Kennis, die gaat vanuit het transcendentale Licht, een blij Impuls, die een kracht is van de allerhoogste Ananda."¹⁰⁷

---

¹⁰⁷ *The Synthesis of Yoga*
door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XX

LIEFDE --- HAAR PLAATS EN VERMOGEN

DEEL I

HET is de algemene opvatting over Bhaktiyoga of de yoga van liefde en devotie, dat het een exclusieve draai is van de emoties van het menselijke hart naar God, of een bijzonder aspect of vorm van Hem. Het is een cultuur van spirituele emoties. Liefde is zijn drijvende kracht --- liefde voor het Goddelijke, niet als een onpersoonlijk bestaan of een niet communiceerbaar Absolute, maar als het allerhoogste Wezen, die de auteur en vriend en gids van alle schepselen is. Deze liefde kan een van de vijf principiële vormen aannemen: *śānta*, *dāsyā*, *sakhya*, *vātsalya* en *madhura*. De *bhakta* of devoot van het *śānta* type zou een diepe en intense liefde voor het Goddelijke kunnen hebben, maar de intensiteit is altijd gebaseerd op een wijde en heldere kalmte. *Dāsyā* is de liefde van de dienaar voor de Meester, waarvan *Hanuman* het legendarische type is. *Sakhya* is de liefde tussen twee vrienden, het Goddelijke en de menselijke ziel, waarvan Arjuna, Uddhava, Sudāmā, enz. de erkende modellen zijn. *Vātsalya* is de liefde van de moeder voor haar kind. In deze vorm van *bhakti* wordt God bemind als iemands eigen kind, die dierbaarder is dan het leven zelf. Yashoda, de moeder van Sri Krishna, wordt beschouwd als het allerhoogste voorbeeld van dit soort liefde. Maar de bekronende perfectie van liefde is de *madhurabhāva*, de “zelf wegcijferende” liefde van de minnaar voor zijn Beminde. De menselijke ziel als de minnaar, de bruid, verlangt naar een volledige vereniging met de goddelijke Beminde, de Al-Mooie en Al-Zaligvolle. Dit is de hoogste, diepste en lieflijkste van alle vormen. Het is om de oeroude autoriteit aan te halen, *anirvacanīyam*, *premasvarūpam*, onuitsprekelijk en ondefiniceerbaar --- onuitsprekelijk als de gratificatie van de zintuig van smaak, die gevoeld wordt door de stomme, *mūkāsvādanavat*. Rādhā wordt beschouwd als juist de belichaming van deze *madhurbhāva*. Een blijde en niet gereserveerde zelf-gave is de natuurlijke beweging van deze liefde, die leidt naar een volledige vereniging en identificatie van de menselijke ziel met het Goddelijke. Ofschoon het aspect van schoonheid en zaligheid van het goddelijke degene is, waarop allerlei soorten liefde en devotie concentreren, ontvangt het toch de opperste prominentie in *madhurabhāva*, die alle andere aspecten onderdompelt en voorbijgaat en het leven van de *bhakta* een onophoudelijke puls en gedicht van zaligheid. Zelfs de pijn van scheiding, ondraaglijk als het is, levert een gedistilleerde essentie van heerlijkheid op. De ideale *bhakta* verlangt niets voor zichzelf, noch kennis, noch vermogen, noch roem en onderscheid; de enkele, consumerende passie van zijn wezen is het plezier van zijn Beminde, de vreugde van Zijn aanwezigheid, en de extase van Zijn omarming.

Maar de orthodoxe *bhakta* vecht verlegen voor een volledige vereniging met God. Hij wil niet zijn hele individualiteit vernietigen in de geabsorbeerde verrukking van de vereniging, want dat zou niet werkelijk een vereniging zijn, maar een oplossing van zijn wezen, en een eeuwig einde aan al zijn genieting van de schoonheid en zaligheid van zijn Beminde. Zelfs in de hoogste intensiteit van zijn Godwaartse passie houdt hij een zeker verschil op,¹⁰⁸ erg minutieus en subtiel, dat bijna zijn verdwijnpunt bereikt in de *mahābhāva*; maar hij maakt nooit het hof met *sāyujya*, de zelfvernietigende onderdompeling in de ongedifferentieerde Ene. Het niet uitdrukbare verschil in niet-verschil (*acintyābheda*) is de allerhoogste

---

¹⁰⁸ “Zijn wezen blijft, maar in een andere vorm, in een andere glorie, en een ander vermogen” --- Suso, de mysticus.

“Wanneer de ziel ondergedompeld is in het vuur van de goddelijke liefde, verliest het, zoals ijzer, eerst zijn zwartheid, en wanneer het dan groeit naar witte hitte, wordt het als het vuur zelf. En als laatste wordt het vloeibaar, en terwijl het zijn natuur verliest, wordt het omgevormd naar een opperst verschillende kwaliteit van zijn.” --- Richard van St. Victor.

ervaring van Bhaktiyoga, waarin de *bhakta* leeft, wanneer hij zichzelf geëmancipeerd heeft van alle lagere binding en zijn hele bewustzijn gericht heeft op de Heer van Liefde en Zaligheid --- *saccidānandarase bhaktiyoga tiṣṭhati*.

Het is niet, dat deze liefde en devotie is eenzijdig en onbeantwoord blijft. Alle liefde impliceert de zekerheid van een teruggave in soort. Zoals de ziel van de mens, wanneer het ontwaakt is tot de waarheid van zijn bestaan, zich gepassioneerd, onstuimig richt op het Goddelijke en zichzelf helemaal en alles, wat het heeft, aan Hem geeft, zo hunkert het Goddelijke naar een vereniging met de menselijke ziel en Zichzelf er helemaal aan geeft. Zoals Râdhâ hunkert naar Krishna, zo houdt Krishna van Râdhâ en hunkert naar haar.¹⁰⁹ De liefde van het hart van Râdhâ klimt omhoog als een standvastige vlam naar de Heer van haar leven, en de Liefde van de Heer leunt naar beneden om het te ontmoeten in een overspoelende gloed van schoonheid en zaligheid,¹¹⁰ en de omarming van de twee is de hoogst voorstelbare verrukking in de schepping, en het zegel van de ziel's bevrijding en vervulling.

De Integrale Yoga van Sri Aurobindo accepteert en bevat in zichzelf alles dat essentieel is in de orthodoxe principes en beoefening van Bhaktiyoga, maar, omdat het juist de bases van Yoga moet verwijderen, en al zijn hogere verwervingen in het leven moet brengen om het te bevruchten en haar diepste aspiraties vervullen, is zijn benadering tot liefde veel omvattender, zoals we het in het heden zien, en het spoort liefde na tot zijn goddelijke oorsprong en essentie boven in de creatieve vreugde van identiteit en tot zijn evolutie en opstijging van beneden. In zijn zicht is Liefde het grootste vermogen van het Goddelijke, en de allerhoogste Kracht achter de verbazingwekkende beweging van de evolutionaire Natuur. Het is de ziel van al onze opwaartse aspiratie en onze bevrijder van alle egoïstische kleinigheden en beperkingen. Het is daarom onmisbaar, dat deze allerhoogste Kracht van goddelijke Liefde ontdekt wordt, gerealiseerd, naar beneden gebracht, en aangewend voor de transformatie en perfectie van het menselijke leven. Zonder een regelmatige, gekanaliseerde stroom van de goddelijke Liefde, de "vuur-passie van Genade", kan het leven geen eeuwige stortvloed van Licht worden, en de mens een manifesterend medium van het ongesluisde Eeuwige.

"Liefde is in haar essentie de vreugde van identiteit: het vindt haar allerhoogste expressie in de zaligheid van vereniging. Tussen de twee zijn er alle fasen van haar universele manifestatie.

"Aan het begin van deze manifestatie is Liefde in de zuiverheid van haar oorsprong samengesteld uit twee bewegingen, twee complementaire polen van de aandrang naar volledige fusie. Aan de ene kant het allerhoogste vermogen van aantrekking en aan de andere kant de onweerstaanbare behoefte aan zelf-gave. Geen andere beweging kan het beter doen om een brug te slaan over de afgrond, die gegraven was in het individuele wezen, toen zijn bewustzijn zich scheidde van zijn oorsprong en onbewustheid werd.

"Wat geprojecteerd was in de ruimte, moest naar zichzelf teruggebracht worden zonder echter het universum te vernietigen, dat zo geschapen was. Daarom barst Liefde vooruit, het enkele onweerstaanbare vermogen van vereniging."¹¹¹

De eerste beweging, het cruciale signaal, dat de evolutie initieert uit de verwikkelde toestand van onbewustheid, is de neerdaling van Liefde in de afgrond van Materie. Het is een brandoffer van Liefde,¹¹² zijn magnifieke zelfopoffering,¹¹³ deze neerdaling in de dood

¹⁰⁹ "O ziel, voordat de wereld er was, hunkerde Ik naar je: en Ik zal nog naar je hunkeren en gij naar Mij. Daarom zal, wanneer onze twee verlangens zich verenigen, Liefde vervuld worden." --- Het Goddelijke tot Mechthild van Maagdenburg.

¹¹⁰ Cf. Mirabai's eerste ervaring van de overweldigende invasie van Liefde.

¹¹¹ De Moeder in *The Bulletin of physical Education* --- Augustus 1953.

¹¹² Volgens Plotinus is het Goddelijke nooit méér zichzelf dan wanneer het "zichzelf ledigt" in zelf-offerende liefde.

¹¹³ Beschreven in de Purusha-Sukta van de Rigveda.

en duisternis van de materiële wereld, zodat Leven en Licht hier zouden kunnen verschijnen en liefde vereniging zoeken met dat, waarvan het vervreemd is. Liefde, die aantrekt van vanboven en liefde, die ontwaakt en antwoordt van beneden en voortgaat naar vereniging door een progressieve zelf-gave --- dit is het verborgen mysterie, de wezenlijke waarheid van de schepping en de evolutie. Alle wezens, alle schepselen, zelfs alle dingen, die verschijnen als onbezield, worden gedreven door deze verschijnende liefde, bewust of onderbewust, naar deze vereniging en identiteit. In al onze verlangens en lusten en hunkeringen zoeken we werkelijk niet de vlietende eindige vormen, die we blind najagen, maar de oneindige Beminde van ons wezen, die al deze vormen aangenomen heeft. Maar het zoeken is onvoorspelbaar en obscuur, zolang we niet geëvolueerd zijn in een bewustzijn van de levende eenheid van alle bestaan. Daarom geeft geen genieting van de objecten van onze verlangens ons een blijvende bevrediging --- een onverzadigbare honger drijft ons, een onblusbare ontevredenheid dwingt tot introspectie en neigt de barrières neer te gooien van ons egoïstische bewustzijn. Door continue zelf-gave groeien we en breiden we uit; door te sterven aan ons sterfelijke zelf, zijn we in staat om in de onsterfelijke Geest te leven.

In dit perspectief overdacht verschijnt het leven als een spel van liefde tussen de zogende ziel en de Moeder-Ziel, die broeden over hen in een eeuwige tederheid; of een spel, een *līlā*, tussen de ontwikkelende Natuur en de eeuwige Heer van de Natuur, Râdhâ en Krishna. De beweging van liefde is daarom de meest natuurlijke beweging van de menselijke ziel in haar opstromen naar het Oneindige. Dat, wat de ziel bevrijd heeft uit de onbewustheid van Materie en het begeleid heeft van vanachter de sluier in zijn obscure dwaling van leven naar leven, kan het alleen leiden naar de hoogste vervulling van zijn aardse geboorte. Wat verscheen als verlangen, zal eindigen in heerlijkheid.

Juist het begin van de Integrale Yoga is een beweging van liefde; want wat aspiratie genoemd wordt, is ook liefde, die omhoog kijkt in een uitbreidende visie naar een of andere hoge en verre vervulling. Het is waar, dat in zijn aanvangsfase het ietwat vaag en onbepaald is, samengesteld uit de denkvermogen's onwetende gedachten en de hart's zelfzuchtige emoties; maar terwijl het groeit, ontwikkelt het in onzelfzuchtige liefde met een standvastige wil, die vlamt in zijn centrum. Het keert zich naar de allerhoogste Moeder, de goddelijke *mahāśakti*, die voor de sâdhaka van de Integrale Yoga alle aspecten van het Goddelijke opsomt, waarvoor het aspirerende menselijke bewustzijn een natuurlijke aantrekking zou kunnen voelen. "Vanaf het begin is het zelfs mogelijk om deze meer nabije relatie te hebben van de minnaar en de beminde, maar het zal niet zo exclusief zijn voor de integrale yogin als voor zekere zuiver extatische wegen van Bhakti. Het zal vanaf het begin in zichzelf iets opnemen van de tinten van de andere relaties, omdat hij ook kennis en werken volgt en behoefte heeft van het Goddelijke als leraar, vriend en meester. De groei van de liefde van God moet ermee in hem een expansie dragen van de kennis van God en van de actie van de goddelijke Wil in zijn natuur en wezen."¹¹⁴ Al deze en andere complexe behoeften van de sâdhaka van de Integrale Yoga worden volledig vervuld door de Goddelijke Moeder. In Haar omarmen we onze eeuwige Vader, onze Vriend en Minnaar, onze Leraar en Meester, en onze enkele Bevrijder en Toevlucht. En voorbij al deze relaties, diep en lieflijk, als zij zijn, vinden we iets in Haar, dat onuitsprekelijk geruststellend is en verzekerend, iets onfeilbaar onderhoudend, behulpzaam en helend, iets, dat alleen een kind voelt, wanneer het omhoog kijkt in de ogen van zijn moeder. Er is geen andere relatie, die zo diepzinnig kan zijn en zo sereen, zo vertrouwd zeker en zelf-voldoende; geen andere tederheid, die kan broeden met een dergelijke oneindige bezorgdheid, een dergelijk goedaardig, onuitputtelijk geduld over de langzame, struikelende vooruitgang van onze ontwikkelende zielen. Verduisterd en blunderend benaderen we Haar voor kennis en begeleiding en, als *Maheśvarī*, verdrijft Zij de somberheid en leidt ons stap voor stap naar het hemelse Licht. Zwak en verlaten, slap en

---

¹¹⁴ *The Synthesis of yoga* of On Yoga-I door Sri Aurobindo.

timide benaderen we Haar voor sterkte en moed, en als *Mahākālī* vult Zij ons met Haar Kracht en energieën de vurige intensiteit van Haar Wil, en jaagt van ons alle angst en besef van frustratie weg. Haar bliksemende blikken stalen onze zenuwen en slaan verschrikking in de krachten van duisternis, die ons aanvallen. Geschrokken door de wanordes van het leven, afgestoten en aangedaan door haar armoede, ellende en lelijkheid, wanneer we haar benaderen, als *Mahālakṣmī* giet Zij in onze harten en onze levens de rijkdom en harmonie, de lieflijkheid en schoonheid van Haar goddelijke bestaan. Haar stralende glimlach ontvouwt ons in haar hemelse charme, en haar lieflijkheid heelt ons van alle rouw en verdriet. En als *Mahāsaraswatī* onderwijst Zij ons de kunsten en ambachten van het leven, de technieken van actie en uitvoering, en verandert onze menselijke incompetentie en ongeschiktheid in goddelijke vaardigheid en efficiëntie. Zij geneest ons van alle luiheid en nalatigheid en onhandigheid, en geef ons de behendigheid en de delicatesses van aanraking, die de producten van inspiratie karakteriseren en voor perfectie zorgen.

De vier aspecten van de Goddelijke Moeder omvatten alles, waar ons ons integrale wezen naar zou kunnen hunkeren en wat het lief kunnen hebben. *Maheśvarī* verlicht onze intelligentie en geeft het alle wijsheid en kennis, die het zou kunnen zoeken. *Mahākālī* schenkt ons alle kracht en moed, alle hartstocht en intensiteit van wil, alle verheven gevoelens van waardigheid, edelheid en grootmoedigheid en zelf-offering, waarnaar ons verlichte temperament en de dynamische delen van onze natuur zouden kunnen streven. *Mahālakṣmī* overstroomt ons hart en ons hogere vitale wezen met liefde en lieflijkheid, met harmonie en geluk, en een serene vrede en rust, zelfs in het midden van een duizend aanroepen van onze creatieve energieën. *Mahāsaraswatī* vervult alle hoge aspiraties van ons fysieke en actieve wezen. Geen enkel aspect van het Goddelijke, zelfs dat van het Al-Mooie en Al-Zaligvolle kan zo omarmend zijn en integraal bevredigend en verheffend zijn als dat van de Goddelijke Moeder; want Zij is de Bewustzijnskracht van het Goddelijke Zelf. Het Al-Zaligvolle aspect alleen vervult onze eis niet voor sterkte en vermogen en een vlamme wil van uitvoering, die onmisbaar zijn voor de transformatie en perfectie van het leven, waarop we doelen in de Integrale Yoga. Het stille, onveranderlijke Onpersoonlijke van de orthodoxe Vedāntin geeft ons geen voetsteun bij onze opwaartse mars, noch beantwoordt het onze gevoelens van liefde en devotie. De verschrikkelijke *Rudra* bevredigt ons hart's hunkeren niet naar lieflijkheid en tederheid en de dorst van ons fysieke wezen naar perfectie in zijn levensuitdrukking. Al deze aspecten moeten geharmoniseerd worden in een globale soevereiniteit van de Godheid, naar wie ons hele wezen gepolariseerd kan worden, en waarin het een veelvuldige vervulling kan zoeken en vinden.

In de Integrale Yoga van Sri Aurobindo is het inderdaad de integrale Goddelijke, die het object is van de sādha's liefde en devotie. Er wordt geprobeerd om zijn transcendentie te omarmen in "de extase van een absolute vereniging", zijn universaliteit in "oneindige kwaliteit en ieder aspect en in alle wezens met een universele heerlijkheid en liefde", en zijn individualiteit in "alle menselijke relaties met Hem, die liefde creëert tussen persoon en persoon". Maar wanneer de sādha zich richt op dit integrale Goddelijke, deze *Puruṣottama* of *Parameśvara*, dan ontmoet hij in Hem eerst de *Parameśvari*, de *Ādyaśakti*, als samensteller van Zijn Bewustzijnskracht, en de vertegenwoordiger van tegelijk Zijn stille, ondenkbare transcendentie en Zijn oneindige, creatieve dynamiek. De Goddelijke verschijnt aan hem als de Goddelijke Moeder, de allerhoogste *Puruṣa* als de allerhoogste Natuur of *parā prakṛti*. Hij begrijpt steeds meer, terwijl hij vooruitgaat op het pad, waarom Sri Rāmakrishna van juist het begin van zijn spirituele leven tot het einde van zijn aardse dagen zo'n doel en toegewijd kind bleef van de Goddelijke Moeder, zelfs ofschoon hij de ultieme waarheden realiseerde van de Vedānta, het Vaishnavisme, het Christendom, de Islam, enz. Hij realiseerde, zoals door Totapuri, de stoere Vedāntin, tot realisatie gebracht werd, dat de Brahman en Zijn *śakti* een zijn, en dat de *bramaśakti* of *mahāmāya* het soevereine vermogen

is, de allerhoogste Schepster en de enkele verlosser van de schepselen in de wereld. Het Goddelijke als de Goddelijke śakti, *Mahāśakti*, wordt dan voor de sâdhaka van de Integrale Yoga het enkele object van zijn liefde en devotie van juist het begin van zijn yogische leven. Het is niet, dat de *Mahāśakti* het Goddelijke vervult of verduistert, zoals we zien in enkele vormen van Tantra. Het is eerder het Goddelijke, dat de sâdhaka confronteert als *Mahāśakti*, al-beminnende, al-verlossende, al-transformerende, en al-vervullende Moeder van alle wezens. Terwijl het Zijn vaderlijke eenzaamheid overstroomt, regent Zijn moederlijke liefde en tederheid naar beneden op Zijn worstelende kinderen.

Dit is de goddelijke Liefde, waarnaar onze menselijke liefde natuurlijk graviteert, als we ons eenmaal openen voor zijn gelukzalige Kracht. Dit is de zoete boezem, waarop we leren te rusten en onze spirituele mogelijkheden te herleven. Dit is het gouden Fontein, waar we onsterfelijke teugjes van verrukking drinken. Dit is het eeuwigdurende vuur, waarvan onze zielen onblusbare vonken zijn, die hier naar beneden geschoten zijn om de duisternis van de materiële wereld te verlichten.

De Integrale Yoga accepteert de synthese van de Gitâ volledig, waarvan liefde de centrale noot is en het terugkerende refrein; maar het introduceert erin het Vedische en Tânistrische element van de Moeder-aanbidding, en maakt het daarbij krachtiger dynamisch voor leven-bewerkstelling. Liefde voor de Moeder is erin de eerste en belangrijkste voorwaarde; want zonder die liefde en dat zelf-offeren zou zelfs de initiële sâdhanâ onmogelijk zijn, laat staan de latere stadia van de supramentale transformatie en perfectie. De plaats van liefde in deze Yoga is daarom allerhoogst en absoluut. Kennis is het licht van Liefde en werkt de uitstroom van haar creatieve Kracht; want Liefde is in haar eeuwige essentie, zoals de Moeder zegt, “de vreugde van identiteit”, waarin er noch enig spel is van Kennis, noch van Kracht, maar alleen de onvoorstelbare zaligheid van tijdloze eenheid. Alle kennis en activiteit stromen uit deze Liefde en leiden er in terug. Wanneer onze ziel gemaakt is van liefde en heerlijkheid, zoals Sri Aurobindo zegt, dan kan al zijn beweging naar het Goddelijke niets anders zijn dan bezielde met liefde en heerlijkheid. Een extatische *bhakti* is juist de adem van zijn leven en het geheim van al zijn realisatie en vervulling. Sri Râmakrishna brengt de essentiële waarheid van *bhakti* naar buiten, wanneer hij zegt in zijn onnavolgbare, alledaagse beeldspraak, “Kennis is als een man en *bhakti* als een vrouw. Kennis heeft alleen toegang tot de tekenkamer van God, maar liefde kan Zijn innerlijke appartementen binnengaan.” Sri Krishna rondt zijn lumineuze gospel af met het allerhoogste woord, *paramam vacaḥ*, dat hij de allerhoogste waarheid van alles noemt, *sarva-guhyatamam*, “Word mijn geest, mijn minnaar en aanbidder, een offeraar aan mij, buig jezelf voor mij, naar mij zult gij komen, dit is mijn toezegging en belofte aan je, want gij zijt me dierbaar. Geef alle dharma op en neem alleen toevlucht in mij. Ik zal je bevrijden van alle zonde en kwaad, heb geen verdriet.” De Gitâ maakt *bhakti* inderdaad de kroon van zijn synthese en de krachtigste hefboom van de ziel’s opstijging naar het Goddelijke. “Het denkvermogen een maken met het goddelijke bewustzijn, het geheel van onze emotionele natuur een liefde van God overal maken, al onze werken een offer maken aan de Heer van de werelden en al onze aanbidding en aspiratie een adoratie van Hem en zelf-overgave, het hele zelf Godwaarts richten in een volledige vereniging, is de weg om te rijzen uit werelds naar een goddelijk bestaan.”¹¹⁵ De Integrale Yoga begint met deze wijde synthese van de Gitâ, doordrongen en opgelicht door *bhakti*, maar neemt in het bijzonder zorg van juist het begin om het in de handen van de Moeder te plaatsen en het te versnellen naar Haar supramentale Kracht, zodat het standvastig verder zou kunnen gaan naar de prachten van een goddelijke perfectie. De allerhoogste Moeder zal aan onze visie en het getransformeerde bewustzijn het Gezicht en het Lichaam openbaren van het allerhoogste Goddelijke, *tanum swām*.

---

¹¹⁵ *Essays on The Gita* door sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XXI

LIEFDE --- HAAR PLAATS EN VERMOGEN

DEEL II

DE liefde, die we gewoonlijk offeren aan het Goddelijke, wanneer we ons naar Hem richten, is in het begin niet altijd van de zuiverste soort. Haar natuur hangt af van het deel van ons wezen, vanwaar het voortgaat. Het zou ons fysieke wezen kunnen zijn, dat zich onintelligent, mechanisch, inert onder de saaie drang van een heimelijke drang op het Goddelijke richt. Onze liefde neemt een fysieke vorm aan --- hoofdzakelijk extern, ritualistisch, of ceremonieel --- en neemt enigszins deel aan de natuur van onze uiterlijke menselijke relaties. Of het zou ons vitaal-emotionele wezen kunnen zijn, dat zich keert naar het Goddelijke. Onze liefde wordt dan gekarakteriseerd door enige sterkte en intensiteit van de emoties. Maar deze emoties zijn gewoonlijk troebel, opgewonden, verontrustend, en vaak deprimerend. Zij worden vermengd met de verlangens en eisen van onze ongezuiverde natuur, en manifesteren de algemene symptomen van *abhimān*,¹¹⁶ opstand, enz., wanneer die verlangens en eisen niet bevredigd worden. Er is altijd in dergelijke vormen van *bhakti* een “ongeduld voor resultaten en ontevredenheid, wanneer het resultaat niet onmiddellijk is.” Deze symptomen tonen aan, dat de *bhakti* niet zuiver en onzelfzuchtig is, het wordt besmet door egoïstische hunkeringen en hardnekkigheden. *Abhimān* is, hoezeer het ook geassocieerd zou kunnen zijn met zekere legendarische vormen van *bhakti*, een verstorende en belemmerende beweging van het vitale wezen. “Hoe eerder ja afkomt van *abhimān*,” schrijft Sri Aurobindo aan een discipel, “hoe beter. Iedereen, die toegeeft aan *abhimān*, plaatst zichzelf onder de invloed van vijandige krachten. *Abhimān* heeft niets te maken met ware liefde, het is, zoals jaloesheid, een deel van het vitale egoïsme.”¹¹⁷ Toegeeflijkheid in sentimentele emoties is ook een vitale perversie van ware *bhakti*. Emoties zijn erg behulpzaam, wanneer zij zuiver en diep en stil zijn. “Hoe dieper de emotie, hoe intenser de *bhakti*, hoe groter de kracht is voor realisatie en transformatie. Het is het vaakst door emotie, dat het psychische wezen ontwaakt en er een opening is van de innerlijke deuren naar het Goddelijke.”¹¹⁸ Maar slappe emotionaliteit en uitstralende sentimentaliteit zijn wreed egoïstisch, en suggereren een zwakte in het emotionele wezen van de *bhakti*. Zij verspillen de energie van het vitale en verstoren concentratie en vrede, die onmisbaar zijn in de *sādhanā*. Het Vedische en Upanishadische ideaal van een perfecte kalmte en controle in het hele wezen --- intellectueel, emotioneel, vitaal en fysiek --- is de beste conditie voor een ongehinderde vooruitgang in de Integrale Yoga.

De liefde en *bhakti*, die opwellen uit de psyche, zijn de zuiverste en meest spontane. Maar voordat we de natuur en het vermogen van psychische liefde beschouwen, laten we er zeker van zijn, wat we bedoelen met *bhakti*. Ofschoon we hier liefde en *bhakti* samen nemen als twee aspecten van hetzelfde psychische gevoel, definieert Sri Aurobindo hen als volgt:

“De natuur van *bhakti* is adoratie, aanbidding, zelf-offeren aan wat groter is dan zichzelf; de natuur van liefde is een gevoel van of een zoeken naar nabijheid en vereniging. Zelf-gave is het karakter van beiden; beiden zijn noodzakelijk in de Yoga en ieder krijgt zijn volle kracht, wanneer het ondersteunt wordt door de andere.”¹¹⁹

---

¹¹⁶ Liefde-toorn en prikkelbaarheid

¹¹⁷ *On Yoga - II* door Sri Aurobindo.

¹¹⁸ *Idem*.

¹¹⁹ *On Yoga II* --- Vol. IV door Sri Aurobindo.

Incidenteel kunnen we ook de onderscheiding leren tussen spirituele liefde en psychische liefde:

“De liefde, die hoort bij de spirituele gebieden is van een andere soort --- de psyche heeft zijn eigen meer persoonlijke liefde, *bhakti*, overgave. Liefde in het hogere en spirituele denkvermogen is universeler en onpersoonlijker. De twee moeten samengaan om de hoogste goddelijke liefde te maken.”¹²⁰

Psychische liefde ontspringt uit een levend besef van essentiële identiteit, die zichzelf probeert te realiseren in de zaligheid van een perfecte vereniging met het Goddelijke. In zijn wijdeste perfectie is het een hunkeren naar een integrale goddelijke vereniging in de context van het aardse bestaan. In feite is de psyche de brug tussen de materiële wereld en de wereld van de Geest. Het komt door de psyche, dat de Materie groeit naar de Geest in een groeiend *élan* van liefde en aspiratie en de Geest neerdaalt in de Materie met zijn pracht van licht en vermogen en harmonie en vrede. De psyche of de ziel is helemaal liefde en devotie en aspiratie, vol van een onweerstaanbaar hunkeren naar het Goddelijke. Zijn enkele business is ons hele wezen Godwaarts te richten door het te verzadigen met zijn eigen liefde en devotie en het voor te bereiden voor het werk van de goddelijke manifestatie. De psychische liefde is een witte vlam, die onuitblusbaar is en recht naar het Goddelijke klimt. Een totale en constante zelf-gave, een zelfopoffering door dienst, een progressieve overgave van de hele natuur, een instinctief terugdeinzen van alles, dat niet goddelijk en tegen goddelijk is --- dit zijn de natuurlijke bewegingen van het psychische wezen als het eenmaal ontwaakt is en naar de voorkant van onze natuur komt. Ons denkvermogen zou zijn natuurlijke gratificaties kunnen hebben, ons vitale zou de bevrediging kunnen hebben van haar verlangens, ons fysieke wezen zou zijn materiële pleziertjes en gemakken kunnen hebben om na te jagen, maar de ziel in ons heeft niets anders dan een eenpuntige spanning naar het Goddelijke en een consumerende passie voor een vereniging en gemeenschap met Hem. Het heeft geen ander belang en geen ander doel in het leven. Zijn liefde voor God is daarom de zuiverste en meest onbaatzuchtige, en allerhoogst in staat om het transformerende licht van de goddelijke Liefde naar beneden op de aarde te brengen. Deze psychische liefde moet de *sâdhaka* van de Integrale Yoga in zichzelf ontwikkelen en doordrenken in alle delen van zijn wezen, zodat zijn hele wezen een enkele vlam van liefde zou kunnen worden, die opstijgt naar het Goddelijke. Wat Sri Aurobindo het zonverlichte pad noemt, is het pad van de psyche, die het menselijke wezen naar God leidt. Het is een pad van onafgebroken aspiratie en spontane devotie, en een opgewekt vertrouwen en vrijmoedigheid in het Goddelijke. Er is geen ruimte erin voor enig morbide zelfmedelijden of de excessieve strengheid van soberheid; helemaal niets voor ontmoediging en moedeloosheid. De kalmte en sereniteit van de psyche stoten al het vitale ongeduld en overdreven gretigheid af. Zijn vlekkeloze oprechtheid is de garantie van zijn vervulling. Het weet, hoe het moet wachten met geduld en glimlachende overgave. De *bhakta*, in wie de psychische liefde ontwaakt is, zoekt naar Genade, maar “hij is klaar om te wachten in perfect vertrouwen --- zelfs zijn hele leven als het nodig is --- omdat hij weet, dat alles zal komen en varieert nooit in zijn liefde en overgave, omdat het niet nu of spoedig komt.” Zijn vrede is onaantastbaar, omdat zijn vertrouwen onpeilbaar is; en dit vertrouwen is niet een hoofdzakelijk geloof of vrijmoedigheid, maar een lumineuze zekerheid, een onbetwistbare kennis.

In volledig ontwikkelde psychische liefde is er altijd een intense en onoverwinnelijke wil tot de dienst van het Goddelijke, want de psyche is gewaar van zijn missie in de materiële wereld, en kan niet alleen tevreden blijven met de persoonlijke vrijheid en een passieve

---

¹²⁰ *On Yoga II* --- Vol. IV door Sri Aurobindo.

vereniging met het Goddelijke. Het heeft een wil om de missie te vervullen van zijn neerdaling in de Materie, die de manifestatie is van het Goddelijke hier op aarde, en in het menselijke lichaam. Het hunkert om God te dienen door zijn Wil hier te vervullen.¹²¹ De tendens in het individu naar de vrede en passiviteit van Nirvâna, of de eeuwige en onpersoonlijke stilte van zelf-vernietiging in de Brahman, is een indirecte mentale beweging en betoogt een onvolmaakt psychisch ontwaken. Een volledig ontwaakte psyche is een eeuwige strijder, die leven na leven vecht, wanneer het nodig is, voor de transformatie van Materie en de openbaring van God's Licht en Liefde op aarde. Voor een perfecte illustratie van de psychische liefde en zijn wil en aspiratie tot goddelijke dienst kunnen we alleen refereren naar enkele van Moeder's Gebeden:

“Voor de overvloed van Uw Licht kunnen we U aanroepen, O Heer! Ontwaak in ons het vermogen om U uit te drukken.”

“Alles is stom in het wezen, zoals in een woestijn crypte; maar in het hart van de schaduw, in de boezem van de stilte brandt de lamp, die nooit geblust kan worden, het vuur van een brandende aspiratie om U te kennen en volledig in U te leven.”¹²²

“O Heer, ik zou een liefde zijn, die zo leeft, dat het iedere eenzaamheid kan vullen en ieder verdriet kan verzachten.”

O Heer, ik roep U aan: maak me een brandende vuurpot, die alle lijden verteert en het transformeert in een blij licht, dat zijn stralen giet in de harten van allen!”...

“Schenk mijn gebed: Transformeer me in een vuurpot van liefde en onbegrensde compassie.”¹²³

“Goddelijke Meester van liefde, eeuwige Leraar, Gij begeleidt onze levens. We zouden alleen in U leven; verlicht ons bewustzijn, begeleid onze stappen, en schenk, dat we het maximum zouden doen van wat we kunnen doen, en al onze energieën benutten om enkel U te dienen,”¹²⁴

Het vermogen van psychische liefde is oneindig, want wanneer het zich verenigt met de goddelijke Liefde, kan het vrijelijk betrekken van de laatste's almacht. De psyche is niet tevreden om zichzelf alleen aan het Goddelijke te geven, het aspireert en streeft ernaar om ook zijn hele natuur en al zijn instrumenten van uitdrukking aan Hem te geven, zodat Hij hen zou kunnen transformeren en verlichten en hen gebruiken als volmaakte middelen van Zijn manifestatie in het materiële leven. Wanneer de psychische liefde verenigd wordt met de goddelijke Liefde en de psychische wil met de goddelijke Wil, dan is er geen grens aan de mogelijkheden van de goddelijke manifestatie. Alle kennis is binnen het bereik van psychische Liefde en al het vermogen van uitvoering. Wanneer ook en waar ook het goddelijke Licht of de goddelijke Kracht naar beneden gebracht is in het menselijke leven, is het onveranderlijk door de psychische liefde geweest en niet door enig ander middel. De denkvermogen's adoratie en de hart's liefde en devotie zijn krachtige hulpmiddelen voor de psychische liefde, maar zijn op zichzelf niet in staat om de Goddelijke Liefde te bereiken en

---

¹²¹ Cf. De Westerse mysticus Ruysbroeck: “Kalmte volgens Zijn essentie, activiteit volgens Zijn natuur: absolute rust, absolute productiviteit... voor deze waardigheid is de mens gemaakt.”

¹²² *Prayers and Meditations* van de Moeder --- Nov. 8, 1914

¹²³ Idem. Feb, 2, 1914.

¹²⁴ Idem. Jan. 30, 1914.

het naar beneden te brengen om het menselijke leven te transformeren. De denkvermogen's interesse en aspiratie kunnen gedempt worden door de vorst van het leven, en de hart's vurigheid zouden zelfs geblust kunnen worden, maar de psychische liefde kent, als het eenmaal ontwaakt is, geen verzwakking of afkoeling --- het gaat door met groeien in diepte en intensiteit, totdat het zich verenigt met de goddelijke Liefde en een gloeiende focus wordt van zijn transformerende kracht. Een leven van psychische liefde is een leven van onwrikbare vrede en onmetelijke zaligheid, omdat het in essentie een leven is, dat geleefd wordt in het Goddelijke, voorbij de motieven van het ego en de prikkel van verlangens. Het is een leven van perfecte zelf-ervulling, omdat het gebaseerd is op een onvoorwaardelijke zelf-gave. Vrijheid, zuiverheid, vrede, geluk, vermogen en kennis, stromen alle uit de psyche om het menselijke wezen te vervullen, die deze witte vlam in zichzelf aangestoken heeft en het voedt met constante opoffering.

Maar voor deze vervulling is het essentieel, dat de psyche zou moeten rijzen uit de individuele vormen van de menselijke natuur, en zichzelf verwijderen en verheffen naar universaliteit en transcendentie. De liefde van het psychische wezen, dat emancipeerde uit de maalstroom van menselijke emoties, moet lanceren naar het Oneindige, en zich verenigen met de Liefde van de Allerhoogste. Deze vereniging van Goddelijke Liefde en de psychische liefde, die een volledige dynamiek geeft in het leven, is het hoogste geheim van de supramentale transformatie en manifestatie op aarde.

HOOFDSTUK XXII

KENNIS --- HET LICHT, DAT VERVULT

DEEL I

WAT IS KENNIS

IN yogisch taalgebruik en spirituele filosofie betekent kennis geen mentale kennis. Mentale kennis is een kennis van objecten, die genomen worden als gescheiden gehelen of aspecten, en niet beschouwd als ondeelbare delen van een universeel geheel. Zelfs, wanneer het een synthese bereikt, is het een samenstel of een totale som, die het begrijpt, en nooit de essentiële eenheid van dingen. Bovendien kan het denkvermogen alleen de oppervlakte van dingen kennen, hun verschijningen, en niet hun essentiële substantie en werkelijkheid. "Het denkvermogen is in zijn essentie een bewustzijn, dat meet, begrenst, vormen van dingen uitsnijdt uit het ondeelbare geheel en hen bevat, alsof ieder een gescheiden geheel was. Zelfs met wat alleen bestaat als klaarblijkelijke delen en fracties, brengt het Denkvermogen deze fictie tot stand van zijn gewone omgang, dat zij dingen zijn, waarmee het gescheiden kan omgaan en niet hoofdzakelijk als aspecten van het geheel.... Het bedenkt, neemt waar, voelt dingen, alsof op de juiste manier uitgesneden uit een achtergrond of een massa en past hen toe als gefixeerde eenheden van het materiaal, dat eraan gegeven wordt voor schepping en bezit.... Het denkvermogen kan verdelen, vermenigvuldigen, optellen, aftrekken, maar het kan niet voorbij de grenzen komen van deze mathematica.... Het denkvermogen kan het oneindige niet bezitten..."¹²⁵

Werkelijke kennis is aan de andere kant kennis door identiteit. Ik kan werkelijk een persoon niet kennen, tenzij ik mijzelf met hem identificeer. Een observatie van zijn manieren van leven, zijn natuur en spraak en manieren en omgang met anderen, kan me alleen een oppervlakkig idee van hem geven; en het gebeurt vaak, dat uiteindelijk mijn idee foutief bevonden wordt en gebaseerd is op de misleidende data van de zintuigen en een onwettig gebruik van voorstelling en vermoeden. Bedrogen door verschijningen neem ik soms een heilige foutief voor een schurk, en een schurk voor een heilige. Veel verraad in liefde en vriendschap kan op de juiste manier teruggebracht worden tot het bedrog van de zintuigen. Maar wanneer ik mezelf spiritueel met een persoon identificeer, dat wil zeggen, wanneer mijn bewustzijn een wordt met zijn bewustzijn, ken ik zijn ware natuur; niet alleen wat openlijk is en oppervlakkig of bedrieglijk evident, maar ook wat diep beneden in hem is, levend of latent in zijn wezen, en subtiel zijn gedachten en gevoelens beïnvloedt. Er is geen mogelijkheid van dwaling in deze identificatie: want het geeft me een kennis van de mens, zoals hij is, en niet alleen zoals hij lijkt te zijn. In mijzelf identificeren met hem wordt ik zijn zelf en zijn natuur; de grote en kleine vibraties van zijn bewustzijn rijzen in mijn bewustzijn, en ik kan ze gemakkelijk kennen voor wat zij zijn. De waarheid achter deze kennis door identiteit is, dat het bestaan een is, het Wezen is een, het bewustzijn is een, en wanneer ik naar beneden ga naar het al-doordringende fundamentele bewustzijn, wordt ik verenigd met iets en alles, dat het bevat, de diepte en het gebied van deze identificatie, die afhangt van de ontwikkeling en het vermogen van mijn eigen bewustzijn. Hoe kleiner de dominantie van het ego in me is, hoe groter de mogelijkheid van mijn vereniging met de wereld en met God; want God is mijn eigen allerhoogste Zelf en de wereld is niets anders dan Zijn manifestatie in Zichzelf in termen van Zijn eigen veelvuldigheid. Ik kan inderdaad alleen mijzelf kennen en niets anders. Ik kan geen kennis hebben van een object, dat fundamenteel vreemd is voor mijn natuur en mijn bewustzijn --- twee, die niet gelijksoortig zijn, die niets algemeen hebben

---

¹²⁵ *The Life Divine* door Sri Aurobindo

tussen hen, kunnen elkaar nooit ontmoeten; en zonder een dergelijke ontmoeting en contact kan er geen kennis zijn. Wanneer tegengestelden gevonden worden om elkaar te ontmoeten en zich te verenigen in het leven, komt het, omdat zij fundamenteel een zijn, maar bedoeld om te handelen als aanvullingen in het veelvuldige patroon van de Natuur. De Upanishads zeggen, dat het Atman of het Zelf al deze wezens geworden is en dingen (wordingen). --- *ātmā sarvabhūtāni*; en omdat zij hun ontologie baseren op deze waarheid, verklaren zij, dat wanneer Dat gekend is, alles gekend is, *tasmin vijñāte sarvamidam vijñātam bhavati*. En zij prenten, terwijl zij de weg naar deze kennis door identificatie laten zien, een onderdompeling in de diepten van ons wezen, weg van het verwarde lawaai van het oppervlak en haar scherpe verdelingen en verschillen. Niet dat de verschijningen onwerkelijk of illusoir zijn, maar zij gaan voorbij, zijn vergankelijk en misleidend --- zij openbare de ondeelbare en onvergankelijke Werkelijkheid niet, die in hen verblijft.

Alleen door *āvṛttacakṣu*, door onze ogen binnenwaarts te richten, kunnen we de *guhāhitam*, de inwoner van de grot, de *purāṇam*, de Oude van dagen, die alles geworden is, wat is, *idam sarvam*, en toch voorbij hen is, *vahiśca*. “De methode van Yoga in kennis moet altijd een naar binnen keren van het oog zijn en zover als het naar uiterlijke dingen kijkt een doordringing van de oppervlakteverschijningen om bij de ene eeuwige werkelijkheid binnen hen te komen.¹²⁶ De kern en essentie van dingen en schepselen, de basisharmonie en eenheid van hun bestaan, de waarheid en doeleinde van hun worden in de Tijd en Ruimte, de betekenis van hun mutaties, en de betekenis van hun onderlinge relatie en interactie, alle liggen voorbij de verste beperkingen van ons wakende denkvermogen, en ontoegankelijk voor ons normale denken en onze normale rede. We zouden, wanneer we willen, hun werkelijkheid kunnen ontkennen in de overdreven trots van ons aan het zintuig gebonden denkvermogen; maar de waarheid kan niet zo voor altijd ontkend worden met straffeloosheid; Bovendien is er geen mogelijkheid van een permanente ontkenning; want dezelfde waarheid schijnt in het hart van ieder van ons en wanneer de wolken van twijfel en ontkenning weggrollen, en het denkvermogen leert om zijn eigen inherente beperkingen waar te nemen en zijn verlamme binding aan de oppervlakkige aspecten van het leven, kan het niet anders dan tevoorschijn te komen en de ontkenning veranderen in een vurige en dankbare aanvaarding. De incompetente trots van het intellect valt naar de grond, terwijl de inwonende goddelijkheid opstijgt naar zelf-expressie.

Sri Aurobindo spreekt in “The Life Divine” over een viervoudige orde van kennis, waarvan onze oppervlakte cognitie betreft. “De oorspronkelijke en fundamentele manier van kennen, die ingeboren is in occulte dingen, is een kennis door identiteit; de tweede afgeleide is een kennis door direct contact, dat aan zijn wortels geassocieerd is met een geheime kennis door identiteit of erbij begint, maar in werkelijk gescheiden is van zijn bron en daarom krachtig, maar onvolledig in zijn cognitie; de derde is een kennis door scheiding van het object van observatie, maar nog met een direct contact als zijn ondersteuning of zelfs een gedeeltelijke identiteit; de vierde is een complete gescheiden kennis, die afhangt van een machinerie van indirect contact, een kennis door acquisitie, die vooralsnog, zonder er bewust van te zijn, een weergave of opbrengen is van de inhouden van een reeds bestaand innerlijk gewaarzijn en kennis. Een kennis door identiteit, een kennis door intiem direct contact, een kennis door gescheiden direct contact, een geheel gescheiden kennis door indirect contact zijn de vier cognitieve methoden van de Natuur”.¹²⁷ De laatste is de normale methode van ons denkvermogen, dat niet in staat is om binnen te gaan in de objecten van zijn perceptie en zich met hen te identificeren. Ons denkvermogen kan de externe objecten niet op dezelfde manier kennen als het zijn eigen innerlijke bewegingen kent --- zijn gedachten, gevoelens en gewaarwordingen --- met dezelfde onmiddellijkheid en intimiteit. Het neemt contact met de

---

¹²⁶ “The Synthesis of Yoga door Sri Aurobindo.

¹²⁷ The Life Divine door Sri Aurobindo

objecten door de zintuigen en ontmoet door zo te doen alleen beelden, gedaanten en vertegenwoordigen van hen, en niet hun essentiële werkelijkheid. Dit inherente tekort van de gescheiden kennis door indirect contact geeft een zekere plausibiliteit aan de theorie van Phenomenalisme.¹²⁸ De derde methode wordt gekarakteriseerd door een gelijktijdigheid van direct contact en scheiding tussen de kenner en het object van kennis, die soms of gedeeltelijk onderhouden wordt door identiteit. Het wordt typisch geïllustreerd in onze kennis van onze eigen subjectieve bewegingen, waarin er een direct contact is en tegelijkertijd een onthechte observatie; maar het is de rede, die de innerlijke werkingen van het wezen observeert en bij het zo observeren leunt het meer naar de kant van de werkingen dan naar de essentiële identiteit, die achterblijft als een subtiel, ondersteunend gewaarzijn. In de tweede methode is het directe contact tegelijk intiemer en effectiever en de scheiding, die de observatie met zich meebrengt, is niet zo scherp omlind als in de derde. Er zijn voldoende mogelijkheden en zelfs een voor de hand liggende zekerheid over de dwaling in de vierde methode, die draait om een scherpe scheiding tussen de kenner en het object van kennis. Het is afhankelijk van de misleidende data van de zintuigen en handelt alleen met de verschijningen van dingen. Er zijn zelfs mogelijkheden van dwaling in de tweede en derde methoden, maar zij zijn minder, en de kansen om de waarheid te bereiken veel groter. Maar alleen door de eerste methode, de methode van identiteit, kan de waarheid van iets gerealiseerd worden en zijn kennis verkregen. In identiteit is er een vereniging tussen het bewustzijn van de kenner en dat van het object van kennis --- want er is bewustzijn, ontwikkeld of betrokken, in ieder object --- en de kenner kent zijn object van kennis in zichzelf, de barrières van de materiële Ruimte smelten weg in de spirituele uitbreiding van zijn bewustzijn. “Zij zien het Zelf in het Zelf door het Zelf”, is de Gitâ’s beschrijving van de hoogste vorm van kennis door identiteit. Zolang als er scheiding is tussen de kenner en het object van zijn kennis, kan de verworven kennis niets anders zijn dan indirect, en het brengt aan de kenner geen waarheid, maar alleen een halve waarheid of zelfs valsheid.

Wanneer we de levens bestuderen van de mystici, komen we ontelbare voorbeelden tegen van de kennis door identiteit. Vergeleken met deze kennis lijkt onze wetenschappelijke, psychologische en filosofische kennis op bleke mentale constructies, wankele improvisaties van het analytische of speculatieve intellect, een zwak netwerk van hoofdzakelijk hypothesen. Wanneer Christus zegt, “Ik en mijn Vader in de Hemel zijn één,” is het zijn meest innerlijke bewustzijn, dat zich identificeert met het oneindige Bewustzijn van de Allerhoogste, die de spirituele eenheid uitdrukt, en niet zijn filosofische denkvermogen of zelfs zijn intuïtieve intellect. Wanneer Sri Chaitanya de *mahābhāva* binnengaat, voelt hij zich zo geïdentificeerd met de Allerhoogste, dat hij zichtbaar goddelijk getransfigureerd lijkt te zijn, terwijl zijn normale bewustzijn van de toegewijde van God overschaduwde lijkt te zijn en verzvolgen in het al-beheersende bewustzijn van het Allerhoogste Wezen. Sri Râmakrishna identificeert zich op zijn mystieke reis door de hogere vlakken naar de hoogste transcendentie van *saccidānanda* succesvol met de vlakken van Vermogen en Licht en Zaligheid in een dergelijke mate, dat hij op het moment van identificatie niets anders wordt dan Vermogen of Licht of Zaligheid.

Terwijl hij zijn identificatie beschrijft met het vlak van het universele Vermogen, zegt hij, “Ik was zo geïdentificeerd met dat (universele) Vermogen, dat ik voelde, dat ik de zon uit zijn baan kon scheuren en het in atomen te smijten.” Toen hij geïdentificeerd was met het vlak van Licht, voelde hij alsof hij was ondergedompeld in een oceaan van Licht --- het was Licht en Licht overal. Eens, toen een man een grasveld betrad, voelde Sri Râmakrishna in zichzelf de pijn van het platgetrapte gras, en schreeuwde het uit in zielesmart. Toen hij enige van zijn eerste discipelen voor de eerste keer zag, herkende hij onmiddellijk ieder van hen, en wist,

---

¹²⁸ Dit was ook het beginpunt van de radicale verandering, die Kant’s denkvermogen onderging met betrekking tot de onkenbaarheid van Dingen-op-zichzelf.

wat zij geweest waren in hun voorbije levens, en waarom zij naar de aarde gekomen waren. En zijn voorspellingen over hen bleken absoluut waar te zijn. Wanneer we ons richten op de ervaringen van de Moeder, zoals overgeschreven in haar *Prayers and Meditations*, dan krijgen we een grafische beschrijving van de kennis door identiteit.

“Zoals van een toppunt, dat verworven is, men een uitgestrekte horizon ontdekt, zo, O Heer, neemt men, wanneer zijn bewustzijn geïdentificeerd met deze tussenliggende werkelijkheid tussen Uw eenheid en deze gemanifesteerde wereld, onmiddellijk deel aan Uw Oneindigheid en de realisatie van de wereld. Het is, alsof men in een centrum was, waarin het bewustzijn, dat geheel doordrenkt is met Uw effectieve Vermogen, de straal van Uw krachten zou kunnen richten op het laagste instrument, dat centraal beweegt midden tussen zijn broederinstrumenten. Van de hoogte van deze transcendente regionen is de eenheid van de fysieke substantie erg evident zichtbaar, en toch verschijnt het lichaam, dat dient als een bijzonder instrument in de materiële werkelijkheid, met een speciale precisie en helderheid als een krachtiger punt in het midden van dit geheel, tegelijk veelvuldig en uniek, waarin de krachten gelijkelijk circuleren.

“Deze perceptie heeft me sinds gisteren niet verlaten. Het heeft zich als iets definitiefs geïnstalleerd, en alle uiterlijke activiteit, die in verschijning zoals gebruikelijk doorgaat, heeft het mechanische karakter genomen van een wonderbaarlijk gearticuleerd en bezielde speeltje, dat bewogen wordt van de hoogte van zijn zetel door mijn bewustzijn, dat niet langer individueel is, maar nog universeel is, en dat betekent, dat het nog niet volledig ondergedompeld is in Uw Eenheid. Alle wetten van de individuele manifestatie verschenen helder voor me, maar op een manier, die zo synthetisch, zo globaal, zo gelijktijdig is, dat het onmogelijk is om het in onze gewone taal uit te drukken.”¹²⁹

Het is evident van het bovenstaande citaat, dat de Moeder spreekt over haar ervaring van dat vlak van bewustzijn, dat ligt tussen de kenmerkloze eenheid van het Goddelijke Bestaan en de veelvuldige stroom van de gemanifesteerde wereld. De ervaring wordt geboren uit identificatie, en het geeft haar een perfecte mogelijkheid van de transcendente Oneindigheden boven en de universele vormen en krachten beneden. Een ander voorbeeld zal het meest overtuigende bewijs zijn van de kennis, die verworven is door identiteit:

“Mijn hart is in slaap gevallen, helemaal tot in juist de diepten van mijn wezen.

“De hele aarde is in een beroering en agitatie van eeuwigdurende verandering; al het leven geniet en lijdt, spant zich in, worstelt, verovert, wordt vernietigd en weer gevormd.

“Mijn hart is in slaap gevallen, helemaal tot in juist de diepten van mijn wezen.

“In al deze ontelbare en veelvuldige elementen ben ik de Wil, die beweegt, het Denken, dat handelt, de Kracht, die realiseert, de Materie, die in beweging gezet wordt.

“Mijn hart is in slaap gevallen, helemaal tot in juist de diepten van mijn wezen.

“Geen persoonlijke beperkingen meer, geen individuele actie meer, geen gescheiden concentratie meer, die conflict creëert, niets dan een enkele en eindige Eenheid.

“Mijn hart is in slaap gevallen, helemaal tot in juist de diepten van mijn wezen.”¹³⁰

In deze ervaring is de Moeder volledig geïdentificeerd met het materiële universum, haar leven en zijn ontelbare en veelvuldige elementen. Deze identificatie geeft haar een perfecte kennis van de innerlijke en uiterlijke werkingen van de materiële wereld. Maar dat is alleen een klein deel van de ervaring. Voorbij de materiële wereld wordt zij geïdentificeerd met de Wil, die het beweegt, het Denken, dat erin handelt, en de Kracht, die zichzelf realiseert. En

---

¹²⁹ *Prayers and Meditations van de Moeder* --- Mei 15, 1914.

¹³⁰ *Prayers and Meditations van de Moeder* --- April 10, 1917.

zelfs voorbij dit alles wordt zij geïdentificeerd met de peilloze stilte van het onuitsprekelijke Absolute. Zij beveelt alle kennis in deze integrale ervaring, want zij is geïdentificeerd met de Ene in alle wegen van zijn Wezen en in alle vormen van Zijn zelf-manifestatie. Zij kent onmiddellijk de essentiële en fenomenale waarheden van het bestaan als de waarheden van haar eigen zelf en zijn wordingen, want het is een ervaring, waarin “het geen tweede is of een andere dan en gescheiden van zichzelf, die hij ziet, mee spreekt, hoort, kent.”¹³¹

In het spirituele leven is het ultieme doel van kennis geen mentaal begrip of verlichting, maar zijn en worden. Men kan de Brahman alleen kennen door Brahman te worden; of, om het omgekeerd neer te zetten, (wat hetzelfde is), men wordt de Brahman door de Brahman te kennen --- *brahmavid brahmaiva bhavati*. Daarom kan gezegd worden, dat kennis alleen begint, wanneer we voorbij alle mentale kennis gegaan zijn. Zolang als we onze mentale kennis koesteren, en van onze intelligentie en rede afhangen en inbeeldende reflectie in onze zoektocht naar de Waarheid, blijven we gevangen in onze mentale constructies, gescheiden van het Oneindige. Het denkvermogen transcenderen is een imperatieve noodzaak van onze evolutie tenzij we natuurlijk kiezen om een neerwaartse curve te beschrijven van cultuur en toe te staan, dat onze mentale faculteiten toegepast worden in de dienst van onze blinde verlangens, en de godgelijke elementen in ons te laten verduisteren en misvormd te worden door onze dierlijke lusten en passies. Er is al een groot gevaar van een dergelijke devolutie in de menselijke cultuur, die afgewend moet worden, voordat het het werk van de tijdperken ongedaan gemaakt heeft. Verlossing ligt in kennis --- kennis, die het Licht van de Geest is, dat zijn eigen Waarheid verlicht. “Er is niets in de wereld zo zuiver als kennis,” zegt de Gitâ. “Zelfs als gij de ergste van de zondaars bent, zult gij de oceaan van de zonde kruisen door de boot van kennis.” Zoals een laaiend vuur een hele hoop hout verteert, zo verbrandt het vuur van kennis alle acties en hun consequenties.” Daarom, O Bhârata (Arjuna), snijdt door het zwaard van kennis deze twijfel uit je denkvermogen, die geboren is uit onwetendheid, en wek jezelf op tot Yoga beoefenen.” Wanneer het Licht van kennis uitschijnt in ons wezen, valt het masker van onze sterfelijke mensheid weg uit ons bewustzijn en realiseren we de oneindigheid en eeuwigheid van ons essentiële Zelf en onze essentiële Geest. Kennis bevrijdt ons van alle binding en lijden, en leidt ons binnen in de vrijheid en zaligheid van ons spirituele bestaan. Het verlicht en verwijdt onze liefde voor het Goddelijke en begeleidt onze actie onberispelijk naar de kanalen van een goddelijke vervulling. Zonder kennis, zou liefde, hoe intens ook, nauw en fanatiek zijn en onze actie zou, hoe gelijkmoedig ook, de authentieke drang missen van de goddelijke Wil in ons --- het zou niet de God's directe actie in ons zijn. Het licht van de kennis is de voorbode van vrijheid en de profetie van goddelijke vervulling.

We zullen nu voortgaan om de middelen, gradaties en het object van kennis te beschouwen, zoals onderwezen door Sri Aurobindo, en dit hoofdstuk besluiten met een indicatie van de harmonieuze vervulling, waarvoor kennis bedoeld is om het te schenken aan de sâdhaka van de Integrale Yoga.

---

¹³¹ *Bṛhadâraṇyaka Upaniṣad*.

HOOFDSTUK XXIII

KENNIS --- HET LICHT, DAT VERVULT

DEEL II

MIDDELEN VAN KENNIS

WE hebben gezegd, dat een richten van het denkvermogen's oog binnenwaarts het eerste onmisbare middel is van kennis verwerven; maar het is niet hoofdzakelijk een introspectie of een oppervlakkige introversie zoals in de praktijk gebracht door de moderne psycholoog, die we bedoelen --- het is een onderdompeling in juist de diepten van ons wezen. Het denkvermogen, het hart, de wil, moeten alle proberen om het Goddelijke te kennen en met Hem te verenigen, die verblijft binnen ons en tot wie we eeuwig behoren. Het is geen hoofdzakelijk intellectuele nieuwsgierigheid, die het drijvende vermogen zou moeten zijn achter ons zoeken naar kennis, maar de onstuitbare aandrang, het spontane *élan* van ons bewustzijn naar Hem, zonder wie het leven geen betekenis heeft en de wereld maar een sombere wildernis lijkt. Het zou een bewuste en opzettelijke onderdompeling moeten zijn van de verschijningen van dingen naar hun Werkelijkheid, een resolute exploratie van het koninkrijk van de Waarheid.

Deze drang of *élan* is niet vreemd voor het aardse leven. Het is in feite de hoofdbron van van al haar evolutionaire vooruitgang. Bergson werd alleen geïnspireerd door het vitale aspect ervan, maar het heeft andere diepere en subtielere aspecten, een intuïtieve contemplatie, die aan ons de ultieme betekenis en bestemming van het leven zelf openbaart. Het kan een dorst of een gesluisde aspiratie voor licht genoemd worden. In de plant observeren we deze dorst als een biologische impuls en noodzaak --- een onderbewuste inspanning naar licht. In de dieren is de liefde voor licht, het scherpe sensuele genot in de frisheid en warmte van de zon, of in de zachte, klampende straling van de maan, een natuurlijk instinct en een uitstekende karakteristiek van het evolutionaire leven. Hoe hoger de gradatie van het leven, hoe groter de hunkering naar licht. In de mens is het een constant bewezen feit. Duisternis verstikt en deprimeert hem, terwijl licht hem altijd nieuw leven geeft en energie en vertrouwen. Daarom wordt in de Upanishads de zon begroet als *prāṇaḥ prajānām*, het leven van alle schepselen. Maar in de mens neigt deze hunkering naar licht zijn sensuele aspect te transcenderen, en een aspiratie te worden en aan zoeken naar innerlijk licht, de verlichting van de kennis. Hij meer hij ontwikkelt in bewustzijn, hoe meer hij een zwaartekracht voelt naar het centrum van licht binnen hem. Kennis wordt een object van zijn toegewijde navolging, niet zozeer voor de materiële voordelen, die het zou kunnen verlenen, als voor zichzelf, voor het licht, dat het binnen hem aansteekt. Een terugtrekking of onderdompeling in de kern van zijn wezen wordt dan een noodzaak van zijn bestaan, een onweerstaanbare evolutionaire aandrang binnen hem. "Hij is het geheime Zelf in alle bestaansvormen en manifesteert Zichzelf niet aan het zicht: toch wordt Hij gezien door de zieners van het subtiele door een subtiel en perfect begrip", zegt de Katopanishad; en de weg om het geheime Zelf te realiseren wordt als volgt aangegeven: "Laat de wijze mens de spraak beperken in zijn denkvermogen en het denkvermogen in het Zelf, en kennis in het Grote zelf en laat hem dat weer beperken in het Zelf, dat in vrede is," Dit steeds dieper gaan in zichzelf is het eerste onmisbare middel van kennis. Het moet naderhand aangevuld worden door een opwaartse beweging, een opstijging, die de ziel's queeste naar kennis voltooit.

ZUIVERING

Maar de onderdompeling is niet mogelijk, zolang ons wezen ongezuiverd is. Onze verlangens en gehechtheden en passies en gewoonlijke interesses absorberen ons in een dergelijke mate, dat we het extreem moeilijk vinden, zo niet onmogelijk om onze blik naar binnen te richten en in onze diepten te duiken. Zuivering is daarom van het allerhoogste belang als een voorbereiding op de innerlijke onderdompeling. Râjayoga legt op de juiste manier nadruk op *yama* en *niyama*, de zuiverende zelfdiscipline als een essentiële voorbereiding op *dhāraṇa*, *dhyāna* en *samādhi*.¹³² Maar terwijl in de Râjayoga de zuivering gericht is naar de verstillings van het actieve wezen van de mens, zodat zijn bewustzijn, dat niet afgeleid wordt door uiterlijke bewegingen, zou kunnen vloeien in de diepten en daar het Zelf of het Goddelijke realiseren, is het in de Integrale Yoga bedoeld om een duaal doeleinde te dienen: 1) De innerlijke onderdompeling helpen in een veelomvattende concentratie en 2) de weg plaveien voor een totale en radicale transformatie van de natuur.

“Samen met de zuiverheid en als een hulp om het tot stand te brengen, concentratie. Zuiverheid en concentratie zijn inderdaad twee aspecten, vrouwelijk en mannelijk, passief en actief, van dezelfde toestand van zijn; zuiverheid is de conditie, waarin de concentratie volledig wordt, op de juiste manier effectief, almachtig, door concentratie doet zuiverheid zijn werk en zonder het zou het alleen leiden naar een toestand van vredevolle stilte en eeuwige rust.¹³³

Zuiverheid in haar initiële stadia betekent vrijheid van al het verlangen en gehechtheid. Maar terwijl de zuivering voortgaat, wordt haar negatieve aspect van verzaking¹³⁴ vervangen door een positieve methode van reiniging, versnelling, coördineren en harmoniseren van de innerlijke instrumenten (*antahkaraṇ*), waarbij we enige tijd stil gestaan hebben in hoofdstuk XI over “De zuivering van de Natuur”. Omdat bij de Integrale Yoga ons object geen verzaking of weigering van de Natuur is, maar haar transformatie en gebruik voor de goddelijke manifestatie, is zuivering noodzakelijkerwijze een lang en uitgebreid proces, dat standvastig opgaat in het uiteindelijke proces van transformatie. Hoe groter de groei van zuivering in het wezen, hoe groter de standvastigheid in concentratie.

CONCENTRATIE

Concentratie is een erg belangrijk middel in de Integrale Yoga, en draagt er een veel wijdere zin in dan in enige andere yoga. We zouden daarom moeten proberen om te begrijpen, wat het feitelijk betekent en hoe het toegepast kan worden voor de verwerving van het object, dat we op het oog hebben. “...Op het pad van kennis, zoals het beoefend wordt in India, wordt concentratie gebruikt op een speciale en meer beperkte betekenis. Het betekent die verwijdering van het denken van alle afleidende activiteiten van het denkvermogen en die concentratie ervan op het idee van de Ene, waardoor de ziel rijst uit het fenomenale naar de ene Werkelijkheid. Door het denken verstrooien we onszelf in het fenomenale; door het terug verzamelen van het denken in zichzelf, moeten we onszelf terugtrekken in het werkelijke. Concentratie heeft drie vermogens, waarmee dit doel tot stand gebracht kan worden. Door concentratie op wat dan ook, zijn we in staat om dat ding te kennen, het zijn besloten geheimen te laten opbrengen; we moeten dit vermogen niet gebruiken om dingen te kennen,

---

¹³² Concentratie, contemplatie, trance.

¹³³ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo of *On Yoga* --- I.

¹³⁴ Verzaking in de zin, waarin het gebruikt wordt in de *Gītā* --- *tyāga*, innerlijke achterlating van verlangen en gehechtheid en egoïsme.

maar het ene Ding-in-zichzelf. Door concentratie zal het geheel weer verzameld worden voor de acquisitie van dat, wat nog niet gegrepen is, nog voorbij ons; dit vermogen kunnen we, wanneer het voldoende oprecht is, zeker van zichzelf, alleen trouw aan zichzelf, absoluut in vertrouwen, gebruiken voor de acquisitie van welk object dan ook; maar we zouden het niet moeten gebruiken voor de acquisitie van de vele objecten, die de wereld ons aanbiedt, maar om spiritueel dat ene object te grijpen, dat waard is om na te jagen, dat ook het ene subject is, dat waardig is voor kennis. Door concentratie van ons hele wezen op een status van zichzelf kunnen we worden, wat we ook kiezen; we kunnen bijvoorbeeld zelfs, wanneer we voor een massa zwakheid en angst staan, in plaats daarvan een massa van sterkte en moed worden, we kunnen helemaal een grote zuiverheid, heiligheid en vrede worden of een enkele universele ziel van liefde; maar we zouden, het is gezegd, dit vermogen niet moeten gebruiken om zelfs deze dingen te worden, hoe hoog zij ook zouden kunnen zijn in vergelijking met wat we nu zijn, maar eerder om dat te worden, wat boven alle dingen is en vrij van alle actie en attributen, het zuivere en "absolute Wezen."¹³⁵

Maar de Integrale Yoga van Sri Aurobindo maakt geen dergelijk exclusief gebruik van concentratie; want zijn object is niet alleen de transcendentale status van het Goddelijke, maar de integrale Goddelijke in al Zijn statussen en in al Zijn aspecten en modi van de manifestatie. De concentratie, waar het gebruik van maakt, is een al-omvattende, wakende concentratie, die niet uit zijn werkingsgebied de wereld van wezens en hun veelsoortige activiteiten weglaat. Het omarmt de universele immanentie, zowel als de suprakosmische transcendentie van het Goddelijke, Zijn veelvuldigheid, zowel als Zijn eenheid, de principes en vermogens, die de schepping besturen en ontwikkelen, zowel als de onuitsprekelijke Waarheid, waarvan deze principes en vermogens betrekken. Het begrijpt het veelvuldige spel van de kwaliteiten van het Goddelijke, zowel als de ongekwalificeerde status van het Absolute, *nirguṇa*. "We moeten inderdaad ons richten op het Hoogste, de Bron van alles, het Transcendente, maar niet met de uitsluiting van dat, wat het transcendeert, maar eerder als de bron van een tot stand gebrachte ervaring en allerhoogste staat van de ziel, die alle andere staten zal transformeren en ons bewustzijn van de wereld hervormen in de vorm van zijn geheime Waarheid. We proberen niet om uit ons wezen alle bewustzijn van het universum weg te snijden, maar God, de Waarheid en het Zelf te realiseren in het universum, zowel als transcendent ervan. We zullen daarom niet alleen het Onuitsprekelijke zoeken, maar ook Zijn manifestatie als oneindig zijn, bewustzijn en zaligheid, dat het universum omarmt en erin speelt."¹³⁶

SAMADHI

Het is duidelijk, dat wanneer we spreken over de onderdompeling of zuivering of concentratie, we aan ieder van deze termen een besef hechten, dat niet zijn huidig geaccepteerd besef is. We hebben gezien, wat zuivering betekent in de Integrale Yoga. We hebben ook het object, de natuur en scope van concentratie begrepen, zoals het erin beoefend wordt. Wanneer concentratie verdiept en verwijdt tot zijn uiterste, dan bereiken we een al-omarmende staat van bewustzijn, die tegelijk de essentiële Waarheid van de Geest omvat en de dynamische waarheid van Zijn universele manifestatie. We kunnen deze toestand *samādhi* noemen, maar we moeten voorzichtig zijn om te herinneren, dat het niet de Rajayogische *samādhi* is, waarin de Yogi uit alle bewustzijn van de wereld gaat in de geabsorbeerde vrede of zaligheid van het universele Onveranderlijke of de suprakosmische Ongedifferentieerde. De *Gītā* geeft aan het woord '*samādhi*' een veel wijdere connotatie, dan de traditionele. "Het is deze kalme, verlangenloze, smarteloze vastheid van de *buddhi* in zelf-

¹³⁵ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹³⁶ Idem.

houding en zelfkennis, waaraan de Gitâ de naam *samâdhi* geeft. De test is de verdrijving van alle verlangen, hun onmogelijkheid om bij het denkvermogen te komen, en het is de innerlijke toestand, waaruit deze vrijheid omhoog komt, de heerlijkheid van de ziel, verzameld binnen zichzelf, met het denkvermogen gelijk en stil en hoog gehouden boven attracties en afkeer, de afwisselingen van zonneschijn en storm en stress van het externe leven. Het wordt zelfs naar binnen getrokken, wanneer de handeling buitenwaarts is; het is zelfs geconcentreerd in het zelf, wanneer het naar buiten kijkt naar dingen: het is geheel gericht op het Goddelijke, zelfs, wanneer voor de buitenwaartse visie van anderen bezig en in beslag genomen door de affaires van de wereld.”¹³⁷

In de Integrale Yoga draagt *samâdhi* een ietwat overeenkomstige betekenis. Terwijl hij het beschrijft, zegt Sri Aurobindo, “Niet hoofdzakelijk een teruggetrokken toestand uit al het bewustzijn van uitwendige, zelfs teruggetrokken uit al het bewustzijn van het inwendige in dat wat bestaat voorbij beiden, ofwel als een zaad van beiden of zelfs transcendent voor hun zaadtoestand; maar een gesetteld bestaan in de Ene en Oneindige, verenigd en geïdentificeerd ermee, en deze toestand blijvend of we nu verblijven in de wakende conditie, waarin we bewust zijn van de vormen en dingen of dat we ons terugtrekken in de inwendige activiteit, die verblijft in het spel van de principes van dingen, het spel van hun namen en typische vormen of dat we zweven naar de conditie van statische innerlijkheid, waar we de principes zelf bereiken en het principe van alle principes, het zaad van naam en vorm. Want de ziel, die aangekomen is bij de essentiële *samâdhi* en erin gesetteld is (*samâdishtha*) in de zin, die de Gitâ aan het woord gehecht heeft, heeft dat, wat fundamenteel is voor alle ervaringen en kan er niet vanaf vallen door enige ervaring, hoe afleidend het ook is voor iemand, die nog niet opgestegen is naar het toppunt. Het kan allen omarmen in de scope van zijn wezen zonder gebonden te zijn door welke dan ook of misleid of beperkt.”¹³⁸

Een verenigde staat van bewustzijn, die permanent gehouden wordt in het integrale Goddelijke, en al Zijn statussen en modi omarmt van universele werking, zowel als Zijn onuitsprekelijke transcendentie, is dan de perfectie van de concentratie of *samâdhi*, volgens de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. Zonder twijfel is het een moeilijke verwerving, maar niets, dat er tekort aan komt, kan ons leiden naar de perfecte realisatie van het doel, dat we voor ons geplaatst hebben. De Goddelijke is niet alleen de Ene, maar ook veelvoudig en veelvuldig in Zijn zelf-expressie; Hij is niet alleen statisch, maar ook dynamisch; Hij is niet alleen transcendent, maar ook immanent in het universum van Zijn eigen schepping; Hij is niet alleen het ondenkbare Absolute, maar ook al deze contingenten en relativiteiten, waar we constant bewust van zijn. We moeten al deze kennen en al deze schijnbare tegenstellingen verzoenen in een al-harmoniserende ervaring, wanneer we ons willen verenigen met Hem op al Zijn manieren, *sarvabhâvena*. De Goddelijke verliest Zijn naamloze eenheid niet, wanneer Hij de veelvoudige namen en vormen aanneemt van het universum; Hij verliest zijn eeuwige stilte niet, wanneer Hij deelneemt aan de onophoudelijke maalstroom van kosmische activiteit; Hij valt niet van Zijn tijdloze eeuwigheid, wanneer Hij zich onderdompelt in de flux van de Tijd. Hoe kunnen we ons dan met Hem verenigen in al deze modi en wegen van Zijn wezen, tenzij we dat allerhoogste bewustzijn bereiken, dat in staat is tot veelvuldige concentratie? De traditionele methode van *samâdhi* of trance zou soms nodig kunnen zijn om een eerste ingang te bewerkstelligen in een of ander afgelegen of verborgen gebied van het wezen, of voor een of ander specifiek werk op een bijzonder vlak van bewustzijn door een momentane exclusieve concentratie; maar de voltooiende verwerving is het vermogen van veelvuldige concentratie, dat genormaliseerd is in het wakende bewustzijn en dat een totale en simultane kennis beveelt van God en de ziel en de Natuur en het leven. Deze totale kennis bedoelt Sri Krishna, wanneer hij spreekt over de

---

¹³⁷ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹³⁸ Idem

zeldzame yogi --- een onder een duizend, van diegenen, die het Zelf gerealiseerd hebben --- die de kennis bereiken van Hem in al zijn principes van Zijn bestaan, *tattwataḥ*. Het is een al-omvattende concentratie, die alleen kan leiden naar deze kennis en vereniging.

De beweging, die begint als een innerlijke onderdompeling, culmineert als *samādhi* of veelvoudige concentratie. De innerlijke onderdompeling zou in het begin een onbezonnen intense absorptie kunnen zijn, maar het neemt geleidelijk een expansieve beweging aan, die zich naar binnen en naar boven en naar beneden en helemaal rondom uitspreidt, en resulteert in een steeds grotere diepte en extensie van kennis. Het oog van kennis scant altijd de innerlijke hemelen in het hart van alle dingen en wezens; en zelfs, wanneer het kijkt naar de verschijning van dingen, kijkt het van binnen naar buiten en kent zo zowel het zaad als de boom tegelijkertijd. Niets kan er voor verborgen worden, want niets is buiten in zijn onbeperkbare gebied. Het ziet alles, omdat het de Ene in alles ziet, en de Ene als allen.

Hoe kan deze al-omvattende *samādhi* of veelvoudige concentratie verworven worden? Samen met de innerlijke onderdompeling en de innerlijke houding moet men constante concentratie op het Goddelijke beoefenen --- in alle uren van de dag en de nacht (men moet leren om het zelfs in de slaap te onderhouden) en in alles, dat men doet. In de Integrale Yoga is het niet genoeg, dat men concentreert of mediteert op het Goddelijke gedurende enkele bijzondere uren, en het denkvermogen en het hart bezig laten met hun gewoonlijke najagen, hoe hoog en idealistisch zij zouden kunnen zijn, gedurende de rest van de dag. Het bewustzijn van de *sādhaka* moet leren, hoe voortdurend geconcentreerd te blijven op het Goddelijke --- Hem te zien, Hem te voelen, aan Hem te denken, Hem aan te raken, Hem lief te hebben, en Hem te dienen op ieder moment van zijn leven. Deze constante concentratie hoeft niet zo erg moeilijk te zijn. Het geheim van het succes erin ligt in liefde. Wat doet men met betrekking tot de persoon, waar men van houdt? Men hoeft geen inspannende middelen toe te passen om op die persoon te concentreren, het wordt eerder moeilijk om niet te concentreren. Een overeenkomstige liefdevolle concentratie op het Goddelijke met het hart, dat Hem verlangt, het denkvermogen, dat aan Hem denkt, de wil, die probeert om Zijn begeleiding op ieder moment te gehoorzamen, en het lichaam, dat gretig is om Hem te dienen als een trouw instrument, is de beste manier om zich met Hem te verenigen en Hem te kennen door identiteit. Maar deze concentratie moet een actieve of dynamische concentratie zijn en geen passieve of rustige. Een passieve concentratie kan alleen leiden tot de stilte van het Onveranderlijke, maar niet tot het integrale wezen van het Goddelijke. Een concentratie van het denkvermogen, het hart, de wil en het fysieke wezen van de *sādhaka*, aangestoken door de psychische liefde¹³⁹ voor het Goddelijke en onafgebroken onderhouden zelfs in het midden van de volle vloed van leven's activiteiten, is de onmisbare voorwaarde in de initiële stadia van de Integrale Yoga. Het is in feite niets minder dan een synthese van kennis, liefde en actie --- iedere actie gedaan als een bewust en opzettelijk offer --- te berde gebracht op een globale en onherroepelijke oriëntatie op het Goddelijke en een bewogen zoeken naar een integrale vereniging met Hem. Concentratie, die een exclusieve zaak is van een mentale bewustzijn op het pad van *jñāna yoga* --- ofschoon het twijfelachtig is, hoever het volledig verworven kan worden zonder de hulp van het hart en de levenswil --- wordt, als we het zo kunnen zeggen, een organische en harmonische gravitatie van het hele menselijke wezen naar het Goddelijke, en culmineert in een gesetelde, dynamische houding in Hem.

Een woord zou hier niet misplaatst zijn met betrekking tot het verschil tussen meditatie en concentratie. Sri Aurobindo brengt het naar buiten in de volgende woorden: "Concentratie is een samenbrengen van het bewustzijn en het ofwel centraliseren op een punt of het richten op een enkel object, bijv., het Goddelijke: er kan ook een verzamelende conditie zijn door het

---

¹³⁹ Het naar voren komen van de psyche naar de voorkant en zijn begeleiding van de natuur geeft de grootste spontaniteit in liefdevolle concentratie.

hele wezen, niet op een punt. In meditatie is het niet onmisbaar om zo te verzamelen, men kan eenvoudig blijven met een stil denkvermogen en denken aan een onderwerp om te observeren, wat in het bewustzijn komt en er mee om te gaan.”¹⁴⁰

Iets anders, dat erg behulpzaam is in concentratie, is kalmte en vrede. Volgens Sri Aurobindo is “De beste hulp voor concentratie is de Moeder’s kalmte en vrede ontvangen in je denkvermogen. Het is er boven je --- het denkvermogen en zijn centra hoeven zich er alleen voor te openen.”¹⁴¹

Een constante, liefdevolle concentratie, versterkt door een grondig gaande zuivering van de natuur, en gebaseerd op een onwrikbare vrede en kalmte, is zeker om de gesloten deuren te openen en de sâdhaka te leiden naar die volledigheid van kennis, die niet alleen bevrijdt, maar perfectioneert en vervult.

---

¹⁴⁰ *On Yoga --- II* door Sri Aurobindo.

¹⁴¹ *Idem.*

HOOFDSTUK XXIV

KENNIS --- HET LICHT, DAT VERVULT

CATEGORIEEN VAN KENNIS

DEEL III

VOLGENS de oude Indiase traditie zijn er drie principiële gradaties of gradaties van spirituele kennis: *ātmajñāna* of kennis van zijn individuele ziel of zelf; *brahmajñāna* of kennis van het universele en transcendente Zelf of Geest; en *bhagavatjñāna* of kennis van het Goddelijke, het enkele en allerhoogste Wezen. Het is essentieel om dit onderscheid goed in het denkvermogen te behouden, opdat we niet in verwarring raken over de ultieme waarden van het spirituele leven en falen om de veelomvattende grootheid te appreciëren van het doel van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo.

Gewoonlijk --- en dit is een redelijk algemene acceptatie --- begrijpt men door kennis de kennis van de individuele ziel of zelf, *ātmajñāna*. “Ken uzelf” wordt beschouwd als de hoogste raad van wijsheid. In Sâṅkhya wordt kennis van *puruṣa* of het individuele zelf beschouwd als de ultieme kennis. Jaïnisme, dat het Sâṅkhyaanse standpunt inneemt, preekt als de hoogste kennis *kevalajñāna* of kennis van de naakte ziel, afgestoten van alle karmische bedekking en stralend in zijn eigen licht. Er zijn veel leraren geweest, die niets onderwezen hebben dan de kennis van de ziel als het einde en hoogtepunt van alle spirituele verwerving. Wanneer een mens een ervaring gehad heeft van zijn onsterfelijke entiteit, onafhankelijk van het denkvermogen en het leven en het lichaam, en zaligvol vrij in zijn smetteloze zuiverheid, kijken we naar hem als een perfecte *jñānī* of een, die de allerhoogste kennis verworven heeft. We pauzeren bijna niet om te denken, dat er een hogere en vollere kennis kan zijn van de individuele ziel. Het is waar, dat “ons primaire doel in kennis moet zijn om ons eigen allerhoogste Zelf meer te realiseren dan dat zelf in anderen of als de Heer van de Natuur of als het Al; want dat is de drukkende behoefte van het individu, om de hoogste waarheid te bereiken van zijn eigen wezen....” Het is ook waar, dat wanneer een mens zijn ziel gerealiseerd heeft, hij heel goed kan weten, wat de Natuur is in haar fenomenale werking. De kennis van *prakṛti* of *karma* volgt als een natuurlijk uitvloeisel op de kennis van de innerlijke *puruṣa*. Maar er blijft nog de mogelijkheid van een hogere kennis en een nog hogere. *Ātmajñāna* brengt onze bevrijding tot stand uit de kluisters van de natuur, maar legt niet noodzakelijkerwijze een kennis op van de essentiële eenheid van het hele bestaan, en van de goddelijke oorsprong van deze kluisterende en bedrieglijke Natuur. De menselijke ziel moet zijn individualiteit transcenderen en de eenheid realiseren van al het bestaan; want een ondeelbare eenheid is de ultieme en fundamentele waarheid van het bestaan. En voorbij deze eenheid moet het verwijden in Dat, dat tegelijk een en veelvuldig is en toch transcendent voor zowel zijn eenheid als zijn veelvuldigheid, en waarin we het transcendente goddelijke aspect waarnemen en de oorspronkelijke term van wat we hier kennen als *prakṛti*. De kennis van die hoogste Grond van al het bestaan en de alomtegenwoordige Werkelijkheid van ons wezen is daarom de meest volledige kennis, waarnaar we moeten aspireren en die we moeten verwerven.

Voorbij de kennis van de ziel is er de kennis van het universele en transcendente Zelf of Geest, *brahmajñāna*. De individuele ziel, die bevrijd is uit de mazen van de Natuur, en genezen van alle zelf-identificatie met haar voorbijgaande modi, zou, wanneer het wil, kunnen binnengaan in de oneindige eenheid en onveranderlijkheid van de Brahman. Dit is een realisatie, die hoger en wijder is dan het finale doel van de Sâṅkhya en het Jaïnisme. Men realiseert erin de eenheid van het universele Zelf, en zou er zelfs uit op kunnen stijgen in een ervaring van de opperste Transcendentie --- kalm, stil en onuitsprekelijk diepzinnig. In

het begin zou dit Zelf kunnen verschijnen als statisch, inactief en onpersoonlijk, terwijl het de wereldebeweging onderhoudt, maar er niet aan deelneemt; en in de intense absorptie van ons bewustzijn erop zouden we naar de wereld kunnen gaan kijken als niet substantieel en schaduwachtig, hoofdzakelijk een processie van fantastische vormen. We zouden zelfs het kunnen gaan beschouwen als illusoir en vals, *māyā*, *mīthyā*. Maar als we niet stoppen bij de realisatie van de onbeweeglijke immanentie van de Brahman, zullen we zien, dat het alle dingen en wezens samenstelt en “verblijft binnen hen allen en hun hele beweging bestuurt.” “Zoals de ether zowel de kan bevat en als het ware omvat is in de kan, zo bevat dit Zelf zowel alle bestaansvormen en bewoont ze, niet in een fysieke, maar in een spirituele zin, en is hun werkelijkheid.”¹⁴²

Deze Brahman moeten we worden en ervaren op de drievoudige manier, zoals gerefereerd in de Upanishad: we moeten alle bestaansvormen in het Zelf zien, het Zelf in alle bestaansvormen, en het Zelf als al deze bestaansvormen geworden. Alle namen en vormen, alle krachten en energieën en hun verwarde bewegingen in de wereld moeten gezien worden en omarmt als de ene Brahman in Zijn veelvoudige zelf- vertegenwoordiging, en niet genegeerd of afgewezen als fantastisch of vals. Dit is inderdaad een hoge en diepzinnige ervaring, die voor de meest van ons zou kunnen lijken juist de kroon te zijn van alle spirituele realisaties --- de ervaring van de Brahman overal, in alle dingen en op alle tijden, *sarvam khalvidam brahma*. Het geeft een kennis, die essentieel perfect is en definitief, die het bestaan niet in tweeën verdeeld, Geest en Materie, of Werkelijkheid en Illusie, maar verzoent en versmelt alle klaarblijkelijke tegenstellingen en antinomieën in een integrale eenheid. “De kennis, die een gapende afgrond achterlaat tussen de twee, kan geen ultieme kennis zijn, hoe logisch het ook kan lijken voor het analytische intellect en hoe bevredigend ook voor een zelf-verdelende ervaring. Ware kennis moet een eenheid bereiken, die omarmt, zelfs ofschoon het de totaliteit van de dingen voorbijgaat, geen eenheid, die er niet toe in staat is en het weigert. Want er kan geen dergelijke oorspronkelijke onoverbrugbare kloof van dualiteit zijn, ofwel in het Al-bestaan zelf of tussen elke transcendente Eenheid en de Al-bestaande. En zoals in de kennis, zo in ervaring en zelf-ervulling. De ervaring, die op het hoogtepunt van dingen een oorspronkelijke oorspronkelijke kloof vindt tussen de twee tegengestelde principes, en op zijn hoogst kan slagen om er overheen te springen, zodat het in de een of de ander moet leven, maar niet kan omarmen en verenigen, is niet de ultieme ervaring.”¹⁴³

Maar ofschoon deze kennis van de alomtegenwoordige Brahman essentieel en fundamenteel veelomvattend en volledig is, is het toch niet integraal en dynamisch perfect. Het is *jñāna*, maar geen *vijñāna*; en de samensmelting van de twee is de allerhoogste kennis: de algemene en essentiële kennis en de bijzondere en specifieke kennis van de Ene en de kennis van het Al, de Velen; de kennis van de eeuwige stilte en die van de eeuwige dynamiek --- een al-omarmende, al-verklarende kennis van de Waarheid, *satyam*, *ṛtam*. De kennis van de Brahman bevrijdt, verheft, en verlicht, maar het vervult de veelvuldige aspiratie van de menselijke ziel niet. Voor de kennis, die vervult, moeten we dan opstijgen naar de Allerhoogste, het Goddelijke, het Wezen van ons wezen, de *Para Puruṣa* van de Upanishad of de *Puruṣottama* van de Gitā. Het diepste mysterie van het bestaan, de ultieme waarheid van onze ziel's individualiteit, de teleologische betekenis van zijn neerdaling in de wereld, het geheim van onze hart's liefde voor het Goddelijke, en zijn hunkering voor Zijn oneindige vreugde en liefde en schoonheid, het verborgen besef van onze aspiratie voor perfectie en vervulling --- al deze worden opgelost en geopenbaard in het al-verlichtende Licht van de allerhoogste kennis, de kennis van de *Parama Puruṣa*. Wat gevoeld wordt als ietwat vaag en onnauwkeurig, specifiek onvolledig en onbegrijpelijk, in de kennis van de Brahman, verkrijgt

¹⁴² *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹⁴³ Idem.

bepaaldheid, helderheid, en volledigheid in het licht van deze hoogste kennis. Het verklaart, hoe en waarom de Absolute Brahman, die niets nodig heeft, niets verlangt, deze myriaden namen en vormen aangenomen heeft en ingestemd om beperkt en verdeeld te worden --- zelfs ofschoon schijnbaar en fenomenaal --- en door de pijn en het lijden en de dood te gaan. Het openbaart het Goddelijke, niet alleen in alle principes van Zijn bestaan, maar ook in alle principes van Zijn wezen, *tattwataḥ*. Het openbaart Hem als de allerhoogste Persoon, de oorspronkelijke waarheid en het oorspronkelijke Archetype van onze fenomenale persoonlijkheid, en toch ook het eeuwige Onpersoonlijke, dat noch gebonden is door Zijn persoonlijkheid, noch door Zijn onpersoonlijkheid. Het openbaart Hem als tegelijk *nirguṇa* of transcendent voor al zijn kwaliteiten en *anantaḥ*, bezitter van oneindige kwaliteiten. Het openbaart Hem als de stille en passieve Brahman en tegelijkertijd de transcendente Schepper en Meester van het universum.

Er is een algemene opvatting, dat het Ongemanifesteerde de meest transcendente term is van de allerhoogste Werkelijkheid en dat *akṣara* of het Onveranderlijke de ultieme waarheid van het bestaan is. Maar de Upanishad is categorisch op het punt --- en de Gītā stemt er volledig mee overeen --- dat de allerhoogste *Puruṣa* voorbij het Ongemanifesteerde is (*avyaktāttu paraḥ Puruṣa*), en superieur aan de *akṣara* (*akṣarādapicottamaḥ*). Er is niets hoger dan de *Puruṣa* --- *Puruṣāna param kiñcit*; Hij is het ultieme en hoogste doel, de enkele Toevlucht van allen. Dit is de waarheid, die constant in het zicht gehouden moet worden in de Integrale Yoga, wanneer we de strenge, traditionele voorliefde gaan veroveren van het Indiase denkvermogen voor de onbeweeglijke vrede en passiviteit van de *akṣara*. De kennis van de *akṣara* wordt *vidyā* genoemd (*sā vidyā yayā tadakṣaramadhigamyate*), en de kennis van de *kṣara puruṣa* of het fenomenale universele wezen wordt *avidyā* genoemd; maar de integrale kennis van de *Paramātman* bevat zowel *vidyā* als *avidyā* en hen toch transcendeert, zoals de Upanishads rechtmatig behoudt.

De integrale kennis is de kennis van *Saccidānanda*; niet alleen van Zijn *sat* of bestaan, of van Zijn *cit* of Bewustzijnskracht, of van Zijn *ānanda* of zaligheid, ieder apart genomen, maar van de onvervreemdbare eenheid van de drie, de onuitsprekelijke drie-eenheid. Maar bij deze kennis kennen we *Saccidānanda* als een oneindig en eeuwig zelf-bewust Bestaan, dat de orthodoxe Vedāntin zich voorstelt als het finale object van zijn spirituele inspanning; we kennen Hem als een oneindige en eeuwige Bewustzijnskracht, die het doel is van Tantra en de Yoga van goddelijke werken; en we kennen Hem als een oneindige en eeuwige zelf-zaligheid, *ānanda*, die de allerhoogste status is, *param pada* of *param dhama* van de yoga van liefde en devotie. De integrale kennis omvat al deze aspecten en attributen van het Goddelijke, zelfs terwijl het boven hen allen uitgaat in zijn reusachtige omarming van het ondenkbare en relatieloze Absolute. Het is een al-verzoenende, al-harmoniserende kennis, die ons *saccidānanda* openbaart in al Zijn statussen en op alle vlakken van het bestaan. In bezit ervan kunnen we tegelijkertijd leven in het bewustzijn van het Absolute Transcendente en van het Absolute, dat gemanifesteerd is in alle universele relaties; in het Onpersoonlijke en in Hem, die Zichzelf geopenbaard heeft in al deze persoonlijkheden; in Dat, dat voorbij alle kwaliteiten is en in het complexe spel van oneindige kwaliteiten; in de onpeilbare stilte verderop, waar niets beroert en in het onophoudelijke gezoem en maalstroom van de kosmische energieën. We realiseren het Goddelijke als de Allerhoogste Persoon, het eeuwigdurende Wezen, dat alles weet, alles goedkeurt, alles bestuurt, alles bevat en ondersteunt en allen informeert als de *Parama Puruṣa* en tegelijkertijd alle kennis, wil en formatie uitvoert als *prakṛti*. We zien Hem als "een Bestaan, dat verzameld is in Zichzelf, en getoond wordt in alle bestaansvormen; als een Bewustzijn, dat geconcentreerd is in de eenheid van zijn bestaan, uitgebreid in de universele Natuur en veel gecentreerd in ontelbare wezens; een Kracht, die statisch is in zijn rust van zelf-verzameld bewustzijn en dynamisch in zijn activiteit van uitgebreid bewustzijn; een Heerlijkheid, die zaligvol gewaar is van zijn kenmerkloze oneindigheid en zaligvol gewaar van alle kenmerk en kracht en vormen als

Zichzelf; een creatieve Kennis en besturende Wil, supramentaal, origineel en bepalend voor alle denkvermogens, levens en lichamen; een Denkvermogen, dat alle mentale wezens bevat en al hun mentale activiteiten samenstelt; een Leven, dat actief is in alle levende wezens en generatief voor hun vitale activiteiten; een substantie, die alle vormen en objecten samenstelt als de zichtbare en tastbare vorm, waarin het denkvermogen en het leven manifesteren en handelen, net zoals een zuiver bestaan dat ether is, waarin al het Bewustzijn, alle Kracht en Heerlijkheid verenigd bestaan en hen op verschillende manieren vinden. Want dit zijn de zeven principes van het gemanifesteerde wezen van Sachchidananda.”¹⁴⁴ Alleen de integrale kennis kan ons laten weten en ons zowel statisch als dynamisch identificeren met al deze veelvuldige wegen van het wezen, *bhāvas*, van het Goddelijke.

Deze integrale kennis is, volgens Sri Aurobindo, de supramentale gnosis, die in zichzelf niet alleen de kennis verenigt van het tijdloze en kenmerkloze Absolute en de kennis van zijn manifestatie in de Tijd en de Ruimte, maar omvat ook een volle en perfecte kennis van de basisprincipes en processen van die manifestatie. Het is tegelijk de plenaire zelfvisie en de wereldvisie van het Goddelijke; en omdat het een kennis is door identiteit --- zoals alle ware spirituele kennis zou moeten zijn --- geeft het een dynamische vereniging met het Goddelijke en met al het bestaan. De integrale kennis wapent ons met de allerhoogste Wil en Kracht van het Goddelijke, niet alleen voor onze bevrijding van onwetendheid en lijden, maar voor de transformatie van onze hele natuur in de goddelijke Natuur. Alle andere spirituele kennis kan, wanneer uitgeoefend met een onderhouden oprechtheid, leiden tot de bevrijding van de ziel van de lagere natuur, maar kan die natuur niet transformeren. Alleen de supramentale kennis, de kennis van het creatieve Waarheidsbewustzijn, kan het radicaal transformeren en vergoddelijken. Het bevrijdt de ziel, en het bevrijdt de natuur, en schenkt door deze dubbele bevrijding te leiden naar de oneindige perfectie van het Goddelijke, aan de mens het hoogste, het wijdeste en de meest harmonieuze vervulling van zijn hele wezen. Het laat hem leven in het oneindige Waarheidsbewustzijn van de *Parama Puruṣa* en toch werken in de wereld als een onbelemmerd instrument van Zijn Licht en Kracht en Zaligheid.

HET OBJECT VAN KENNIS

De bovenstaande consideratie heeft het overvloedig duidelijk gemaakt, dat in de Integrale Yoga het object van kennis het Goddelijke zelf is, het allerhoogste Wezen, de *Puruṣottama* of de *catuṣpāda brahman* en niet alleen de *akṣara* of de *avyakta*, of de persoonlijke God van zekere religies. We aspireren om de enkele en soevereine Werkelijkheid te realiseren, die tegelijk transcendent en immanent is, statisch en dynamisch, tijdloos en zelf-toegepast in de Tijd, Een en zelf-uitgebeeld als velen, zoals beschreven in de Upanishad:

“Hij, de Goddelijke, de vormloze Geest, Hij is zelfs het uitwendige en het inwendige en Hij de Ongeborene; Hij is voorbij leven, voorbij denkvermogen, lumineus, de Allerhoogste voorbij het Onveranderlijke.

“Het leven en het denkvermogen en de zintuigen zijn geboren uit Hem en de hemel en de wind en het licht en de wateren en de aarde, ondersteunen al dat is.”¹⁴⁵

De opperste transcendentie, de meest veelomvattende universaliteit, en de al-richtinggevende individualiteit van de Goddelijke Aanwezigheid in de harten van de wezens, worden allemaal opgesomd in de *Paramātmān* of *Para Puruṣa*, die we zoeken en aanbidden met de integraliteit van ons wezen. Hij bevrijdt ons uit de duisternis van de

¹⁴⁴ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹⁴⁵ Mundaka Upanishad.

Onwetendheid, verheft ons in de oneindige overvloed van Zijn Waarheidsbewustzijn, en vervult, terwijl Hij ons transformeert in Zijn eigen goddelijkheid, de diepste aspiratie van ons hele wezen. Hij is onze Meester en Minnaar en Vriend en Helper en Gids, die ons in Zijn omarming houdt van gelukzalige Liefde, zelfs wanneer Hij ons gebruikt als manifesterende kanalen van Zijn hemelse glorie op aarde. Hij verenigt ons met Zichzelf in de meest nabije vereniging van verrukkelijke extase, waarin we volledig met Hem geïdentificeerd worden op alle manieren van Zijn wezen, en ons toch een zeker onvoorstelbaar, mysterieus verschil-in-identiteit op laat houden, dat de lieflijkste relaties toestaat van een eindeloze, onpeilbare, onuitsprekelijke liefde. Hij is tegelijk de Heer van ons wezen en de Architect van ons worden.

Dit is de kennis, waarop we doelen in de Integrale Yoga --- een kennis, die niet allen zuivert en verlicht en bevrijdt, maar ons hele wezen tranfigureert en vervult, en het object tot stand brengt van onze ziel's geboorte in de materiële wereld.

In de Integrale Yoga klimt het offer van kennis (*jñānayaज्ञा*) van ervaring naar ervaring, van vlak naar vlak van het spirituele bewustzijn en gaat nu door de opgewonden liefde en het licht van het psychische wezen, nu door de kalmte en stilte van het Zelf, en nu door de kolossale drang en deining van de universele dynamiek; door niets tegengehouden, aan geen realisatie gehecht, hoe opwindend of verlokkelijk ook, hoe rustig of overbrengend ook, maar het dringt door alle sluiers, verbrijzelt alle obstakels en triomfeert over alle tegenstellingen en weerstanden, het klimt met een altijd toenemende intensiteit van aspiratie naar wat de Rigveda beschrijft als "Vishnu's allerhoogste stap", of als:

"Een Permanente, een Waarheid, die verborgen is door een Waarheid, waar de Zon Zijn paarden uitspant. De tien honderden (van Zijn stralen) komen samen... Die Ene."

Een onpeilbare liefde is het gloeiende hart van deze integrale kennis, een vurige verrukking is zijn onuitputtelijke levenskracht, en een onvermoeibaar, manifesterend werk van het Goddelijke zijn objectieve uitdrukking in de materiële wereld.

Het object van kennis in de Integrale Yoga is een dubbele verwerving: een constante en integrale vereniging met de *Para Puruṣa* op alle vlakken van bewustzijn en als een resultaat van die vereniging, een perfecte vervulling van Zijn Wil tot zelf-openbaring in de materie.

HOOFDSTUK XXV

DE INTEGRALE BEVRIJDING

DEEL I

GEEN ideaal produceert in de meerderheid van spirituele zoekers een zo grote opwinding, een dergelijk inspirerend besef van verheerlijking als het ideaal van bevrijding. Alle strengheid van zelfdiscipline, alle stress van een onderhouden, hoog verheffende inspanning, en zelfs alle harde soberheden lijken een klein genoeg prijs voor de onschatbare toestand van spirituele vrijheid, wanneer zij niet kunnen bijdragen aan zijn verwerving. Moeilijkheden worden resoluut ontmoet en gevaren moedig getrotseerd door diegenen, die geneigd zijn om de essentiële vrijheid van hun ziel te realiseren. Wat zelfs lijkt op zelf-versterving of een extreme zelf-ontkenning voor anderen, zou voor een spirituele aspirant een middel kunnen zijn om zijn ziel's vuur te ontwakken, en een stap naar de beheersing van de lagere natuur. Hij telt de kosten niet, wanneer hij zich inscheept naar zelfontdekking. Wanneer hij faalt om zijn object te verwerven in zijn huidige leven, onvermoeid en niet terneergeslagen, kijkt hij vooruit om zijn queeste na te volgen in levens, die volgen; want hij weet, dat de bindingen van eeuwigheden niet in stukken gesneden worden met dezelfde snelheid en gemak, waarmee Alexander de Gordiaanse knoop doorsneed. Een ongenadig gevecht met zijn lagere zelf, hernieuwd van uur tot uur, onderhouden gedurende lange jaren van ontspannen waakzaamheid en onophoudelijk werk, en ondersteund en versterkt door de goddelijke Genade, kan hem alleen leiden naar bevrijding.

Maar wat is bevrijding? De gemiddelde mens weet er weinig over. De gemiddelde mens weet er weinig over en heeft er geen definitief verlangen naar; want een verlangen naar bevrijding vooronderstelt een gekweld gewaarzijn van zijn eigen binding. De geboren slaaf voelt de pijnen niet van zijn slavernij --- hij is er tevreden mee. Hij is eerder, wanneer hij plotseling vrijgelaten wordt, zeker, om zijn vrijheid ondraaglijk te vinden, zoals de oude gevangene, die, toen hij vrijgelaten werd, teruggezonden wilde worden naar de gevangenis, waar hij veertig lange jaren doorgebracht had van zijn leven zonder een onderbreking. We kennen ons gewone leven van verlangens en passies, worstelingen en lijden, pleziertjes en pijnen, en kunnen niet denken aan een bestaan, dat volledig zonder deze conflicterende elementen is. We vragen ons af, wat er over zal blijven van het leven, wanneer verlangens en passies voor altijd vernietigd worden en de dramatische dualiteiten van plezier en pijn, eer en schande, succes en mislukking weggedaan worden? Zou het niet iets zijn, dat smakeloos, flauw, inert is, en gedraineerd van alle sap en substantie? Wanneer verlangens ons niet naar actie drijven, wanneer passies ons wezen niet heen en weer slingeren en verheffen, wanneer afgunst en jaloersheid niet aan onze harten knagen, wanneer koppige wijn van ambitie weggerukt wordt van onze lippen, dan zou het leven inderdaad een trieste affaire zijn voor de meesten van ons. We zijn niet alleen gewend geraakt aan slavernij, we zijn zelfs niet bewust, dat het slavernij is. We zijn niet gewaar, dat onze geroemde vrijheid --- vrijheid van wil en vrijheid van actie --- een betreuenswaardige misleiding is; we weten niet, dat de prikkel van een verlangen of de zweep van een passie altijd onze keuze bepaalt en onze actie dicteert. Zelfs wat we beschouwen als een beredeneerde of rationele keuze, wordt in de laatste analyse gevonden als bepaald geweest te zijn door een subtiel, verborgen verlangen. We zijn gebonden in onze gedachten, verwickeld in onze emoties, verscheurd door onze verlangens, gelijmd aan onze gewaarwordingen en gekooid in ons lichaam. Een veelvuldige en geconsolideerde dienstbaarheid is ons gewone lot in de materiële wereld. "De perceptie van de onwetendheid van onze aanneming van vrijheid, terwijl men de hele tijd in de mazen van deze lagere natuur is, is het gezichtspunt, dat de Gitâ bereikt en het is in tegenstelling met deze onwetende claim, dat het de complete onderwerping affirmeert van

de egoziel aan dit vlak aan de guna's. 'Terwijl de acties volledig gedaan worden door de modi van de Natuur,' zegt het 'denkt hij, wiens zelf verbijsterd is door egoïsme, dat zijn "ik" hen doet.'¹⁴⁶

Ontwaken tot de nood van deze dienstbaarheid, en bewust zijn, dat we onder het juk staan van de loden heerschappij van onze lagere natuur, is de eerste stap voorwaarts naar onze ziel's vrijheid. Maar deze perceptie van gewaarzijn komt alleen, wanneer ons werkelijke wezen, onze psychische persoonlijkheid, ontwaakt naar zijn inherente vrijheid. In proportie met hoe het ontwaakt, beginnen we met een groeiende scherpheid te voelen, hoe verkrampd en beperkt we leven in de rigide vorm, die voor ons gemaakt is door de Natuur. Er is geen vrijheid in deze totale onderwerping. Voor juist ons bestaan zijn we afhankelijk van de wereld. Wanneer de contacten met de wereld onze zintuigen niet beroeren, voelen we ons bestaan niet --- we vallen flauw of in slaap; want ons leven is niets anders dan een serie gewaarwordingen, en de meeste van onze gedachten en gevoelens zijn niet anders dan verscheidene antwoorden van onze cognitieve, reflectieve en emotionele persoonlijkheid op de primaire reacties van onze zintuigen. Het is een pathetisch feit, dat we voor ons plezier en geluk bijna geheel overgeleverd zijn aan de genade van de aanraking van de wereld. Wanneer een mens me iets geeft, voel ik me verheugd; maar wanneer hij faalt om me te geven, wat ik verwachtte van hem, voel ik me niet tevreden en teleurgesteld --- mijn vrede, wanneer ik het had gehad, wordt verstoord. Wanneer ik geëerd wordt of geprezen, voel ik me erg gelukkig en ben ik lieflijk voor en dankbaar aan diegenen, die me prijzen en eren; maar wanneer ik bekritiseerd wordt of belachelijk gemaakt, verdwijnt al mijn lieflijkheid in een moment en de niet opgeëiste wreedheid van mijn natuur verraadt zichzelf. Mijn besef van rechtvaardigheid en gelijkheid, mijn aardigheid en vriendelijkheid zijn allemaal afhankelijk van factoren, waarover ik geen controle heb. De omstandigheden bepalen de trend van mijn natuur, de richting van mijn gedachten en de vorm en kwaliteit van mijn actie. Wanneer ik genoeg moed opbreng om op te staan en te reageren tegen de omstandigheden, vind ik tot mijn verbijstering, dat ik weggeveegd wordt door krachten binnen me, die alle controle trotseren. Ik wordt een sport voor hen. Ik realiseer me pijnlijk mijn innerlijke slavernij, zelfs terwijl ik worstel om mijn uiterlijke vrijheid te doen gelden. Wanneer we alleen maar zouden pauzeren om de verachtelijke slavernij te beschouwen, waarin we leven! We voelen ons veilig in ons geluk, wanneer alles goed gaat met ons --- we hebben gezondheid en rijkdom en roem en eer, en al het andere dat we gewoonlijk begeren; maar plotseling zou iets op kunnen komen uit de ondergrond van ons wezen, en we zijn overweldigd met een besef van wanhoop en frustratie, en een donkere wolk vestigt zich over ons wezen. De zonneshijn en gelach worden plotseling overschaduwd door geklaag en somberheid. Maar zelfs wanneer we op de hoogte zijn van onze vermogens, dan zou een of andere onvoorziene calamiteit ons neer kunnen slaan en verwoesting aanrichten in ons leven en haar prestaties. Een hoofdzakelijke ommekeer van gebeurtenissen, een terloops woord of gebaar van iemand, een plotselinge eruptie uit de diepe bronnen van herinnering, een voorbijgaande fysieke ziekte of aandoening, en ons geluk wordt verzwolgen in misère. Een glimlach van een persoon, waar we van houden en die we aanbidden, brengt ons in verrukking, en een frons of koude blik van onverschilligheid werpt ons in de put van wanhoop. De wereld laat ons glimlachen of huilen, verheugen of treuren. We rennen krankzinnig achter de wereld's snuisterijen aan, verheerlijkt, wanneer we hen gedurende een moment grijpen, miserabel, wanneer zij aan onze greep ontsnappen. We gaan buiten onszelf, wanneer we aangevallen worden door verdriet of boosheid, lust of hebzucht, en we verwachten nauwelijks, dat we bewogen worden door krachten, die op geen enkele wijze ingeboren zijn voor ons essentiële wezen. Alleen, wanneer onze ziel binnen ons ontwaakt, beginnen we de angst te voelen van onze binding en realiseren we onze opperste hulpeloosheid in de handen van de universele

---

¹⁴⁶ *Essays on the Gita* door Sri Aurobindo.

krachten van onwetendheid. Een straal van licht lijkt dan te glinsteren in de duisternis, een tedere adem van hoop lijkt in onze harten te sluipen, en een intuïtie van iets binnen ons, dat onsterfelijk vrij is, zuiver en zaligvol, springt op in ons bewustzijn. Dat is een noodlottige ervaring, die het geheime besef oplicht van onze geketende omzwervingen in de duisternis, en laat ons voorwaarts drukken naar bevrijding. Als gehypnotiseerde bindslaven van de Natuur ontwaken we ten lange leste tot onze ziel's ingeboren vrijheid.

Wanneer we zo ontwaken, worden we gegrepen door een verterende honger naar het Oneindige. We schuren aan de boeien, die ons binden, en smakken tegen de barrières, die onze vooruitgang belemmeren. Het contrast, dat we waarnemen tussen het lumineuze zelf-bestaan, dat we binnen ons waarnemen en het onwetende, geketende leven, dat we buiten leven, wordt in toenemende mate pijnlijk en verandert ons in spirituele revolutionairen. We hunkeren om alle ketenen te verbreken, alle verlammeende condities te vertrappen, alle beperkingen te transcenderen en --- vrij te zijn. We hunkeren om "oneindigheid te ademen, te zweven in eeuwigheid,... te ontsnappen uit de Tijd en de Ruimte." De vurige intensiteit van deze hunkering is onroerend uitgedrukt door Sri Aurobindo in zijn gedicht,

"Het Vedantin's Gebed":

Allerhoogste Geest

Die mijmert in de stilte van het hart,
Eeuwige glans,

Alleen Gij zijt!

Ah, waarom ben ik met deze duisternis gesluierd,
Mijn zonverlichte deel

Door wolken aangevallen?

Waarom wordt ik zo misvormd door verlangen,
Afgeleid, gehaast,

Verschroeid door het vuur

Van onrustige passies, voor Uw vrede uitgestoten
In de wervelwind.

Van iedere windvlaag?

Verraden door verdriet, overgenomen door verslagenheid,
Verrast door lust?

Laat niet mijn grijze

Met bloed beklede verleden Uw soevereine erbarmen afstoten,
Noch zelfs uitstellen,

O eenzame Waarheid!

Noch laten de misleidende goden, die U na-apen toch
Mijn jeugd bedriegen.

Nog dit geschreeuw;

Want ik zou de eeuwige stem dragen en
De eeuwige Wil kennen.

Deze briljante show,
Die de drempel van de eeuwigheid hindert,
Verdrijf, --- schenk

Het niet gedimde oog,
Het hart jong en helder geworden. Verwerp,
O Heer,

Deze hoop, die schreeuwt.

Zo oorverdovend,
Verwijder mijn bezoedelde eeuwen, herstel
Mijn zuiverheid.

O verborgen deur
Van kennis, open! Sterkte, vervul uzelf!
Liefde, stroom uit!¹⁴⁷

Volgens de Gitâ zijn er vier oorzaken van onze binding: ego, verlangen, de dualiteiten, en gehechtheid aan de drie *guṇas*, (*sattwa*, *rajas* en *tamas*) van de lagere Natuur. Maar er kan gezegd worden, dat de principale oorzaak het ego is, en dat de emancipatie van het ego de ware bevrijding is. Het ego maakt, dat we ons identificeren met de vergankelijke objecten van de wereld en het lot ondergaan van hun mutaties. Het laat ons identificeren met ons denkvermogen, leven en lichaam, die alleen een instrumentele waarde hebben. Voorbij het ego gaan, zichzelf identificeren met geen eindige vorm, fysiek, vitaal of mentaal, leven in het onbegrensde bewustzijn van het Zelf of de Geest, is de essentie van bevrijding.

De bevrijde toestand is een toestand van absolute vrijheid en gelijkmoedigheid. Het is een soevereine onafhankelijkheid van de wereld en haar aanrakingen. Noch gewaarwordingen, noch emoties, noch gedachten kunnen botsen op de roerloze stilte van het ziel's ongeconditioneerde zelf-bestaan. Bevrijd leven we in de onvervreembare vrede en zuiverheid, licht en vreugde, vermogen en overvloed van ons spirituele wezen. Het wereld's rumoer kan geen enkele rimpel omhoog brengen in die peilloze vrede en stilte, het blijft ondoordringbaar; de wereld's pleziertjes en lijden kunnen die serene en heldere vreugde niet beroeren, het verblijft onaantastbaar; de wereld's duisternis kan geen schaduw werpen over dat zelf-bestaande Licht. We staan hoog boven alle het verstorende besef van eer en schande, verwerving en verlies, succes en mislukking, overwinning en nederlaag. Ziekte en verval kunnen als niet beïnvloeden en zelfs de dood verliest al zijn werkelijkheid voor ons; want ons ongebonden spirituele bewustzijn kent geen zwakte, geen slaap, geen ophouden. Natuur's dualiteiten kunnen nog volharden in onze fenomenale delen, de gewoonlijke reacties zouden nog door kunnen gaan door hun voorbije momentum, calamiteiten zouden kunnen komen, en zelfs de dood, maar niets kan ons innerlijk evenwicht door elkaar schudden --- we staan onverstoort in de lumineuze kalmte van onze ziel, onafhankelijk van de hele wereld, zoals de onbeperkte hemel onbewogen kijkt naar het stormachtige tumult van de zee beneden. Bevrijd zijn we voorbij de slavernij gegaan van honger en dorst, hitte en kou, gemak en ongemak, leven en dood. We leven in onze ziel, in zijn ingeboren licht en vrede en zaligheid, en niet langer in de successie van de momenten van de Tijd of de illusoire verdelingen van de Ruimte. Ons bewustzijn blijft onaangeraakt door de onrust

---

¹⁴⁷ *Collected Poems and Plays* van Sri Aurobindo Vol I.

van de *guṇa*'s, en onze vrijheid onschendbaar. We worden ondergedompeld in de eindeloze zaligheid en gelukzaligheid van ons oneindige en onsterfelijke bestaan.

Van de bovenstaande beschrijving zou gezegd kunnen worden, dat het de essentie vertegenwoordigt van bevrijding, zoals het begrepen wordt door de meeste scholen van spirituele discipline. Het is een transcendentie van het ego en de troebele werking van de lagere natuur, en een kalme houding in de zuiverheid en vrijheid van het Zelf. Maar deze transcendentie leidt, wanneer het verworven wordt door een vlucht of verdedigende zelf-terugtrekking, niet naar een complete beheersing en transformatie van de lagere natuur. Het is waar, dat de bevrijde mens niet beïnvloedt wordt door de onrust van zijn lagere natuur, maar de onrust volhardt, in welke verminderde vorm ook, en hij verdraagt het in de hoop, dat het zal eindigen met het einde van zijn materiële leven. De onvolmaaktheden van de natuur en de kwaden van het leven worden geleden met een kalme standvastigheid als onmisbare elementen van het menselijke bestaan en een verlossing van het wiel van *karma* en het pijnlijke proces van van geboorte en dood wordt afgewacht met een bijna religieuze gretigheid. Dit is de algemene opvatting van *mukti*, *kaivalya* of *nirvāṇa*.¹⁴⁸ In het ideaal van de *jīvanmukta* is er een uitbreiding van het concept van bevrijding --- de bevrijde man hoeft zich niet te, zou zich misschien niet moeten onthouden van alle actie, of verlangen naar een ontsnapping van het werk van het leven; hij zou zijn spirituele houding zelfs moeten behouden in het midden van alle leven's activiteiten en door persoonlijk voorbeeld en invloed de wereld helpen op haar voorwaartse mars. De natuur van de *jīvanmukta* wordt bestraald met het licht van zijn bevrijde ziel; er is een grotere zuiverheid en vrijheid en flexibiliteit in zijn natuurlijke instrumenten dan in diegenen van de *sādhaka*'s, die alleen persoonlijke verlossing zoeken en een ontsnapping aan de kwalen van het leven. Maar zelfs van de *jīvanmukta* kan niet gezegd worden, dat hij een getransformeerde natuur bezit. Hij geniet perfecte vrijheid in zijn ziel, en een gereflecteerde en relatieve vrijheid in zijn natuur. Zijn ziel is bevrijd, zijn innerlijke bewustzijn is bevrijd, maar niet zijn natuur, die nog werkt in binding ofschoon het natuurlijk een veranderde binding is, die op grote wijze verlicht is van haar normale strengheid. Er is een aanzienlijke ontwikkeling van de *sattwa guṇa* in zijn natuur, en zijn effectieve overwicht over de andere *guṇa*'s, maar er is geen radicale conversie van de *guṇa*'s zelf in hun goddelijke tegendelen --- *sattwa* in *jyotiḥ*, *rajas* in *tejas* of *tapas*, en *tamas* in *śānti*. Het ideaal van de *jīvanmukta* is daarom zelfs op zijn best een ideaal van semi-bevrijding van het menselijke wezen --- bevrijding in de ziel of het Zelf, maar een veranderde of verzwakte binding in de delen van de natuur. Het oeroude ideaal van de de bevrijding en transformatie van de natuur is lang een verloren zicht geweest in de spirituele cultuur van de mensheid.

Er is iets anders te beschouwen in deze verbinding. Er is altijd de mogelijkheid, dat iemand's wezen bevrijd wordt in het absolute van waar zijn meest innerlijke wezen's identiteit vurig naar aspireert met een resolute wil; want het Absolute is het begin en het einde van onze ziel's reis. Wanneer ik alleen naar vrede aspireer, kan ik bevrijd worden in een absolute van vrede. Ik kan op dezelfde manier bevrijd worden in een absolute van stilte, of een absolute van zaligheid, wanneer ik naar hen aspireer. Ofschoon er geen basisverschil is, is er een substantieel verschil van nadruk tussen het *nirvāṇa* van de Boeddhisten en de *mokṣa* van de Jaina's, het *kaivalya* van de *Sāṅkhya*'s en het *mukti* van de *Vedāntins*. De Boeddha spreekt over het *nirvāṇa* van zelf-vernietiging in de oneindige Leegte; de Gitā over *nirvāṇa* in de Brahman, *Brahmanirvāṇa* en het Jāinisme over *nirvāṇa* in de *citswarūpa* van de ziel. De *sādhaka* is, wanneer hij oprecht is, zeker om te eindigen met de realisatie van dat, waarop zijn bewustzijn zich gefixeerd heeft als het allerhoogste doel vanaf het begin van zijn *sādhanā*. De kroon van verwerving ligt gekist in het zaad van aspiratie.

---

¹⁴⁸ De traditionele orthodoxe conceptie, waar vandaag veel afbreuk aan gedaan wordt, is, dat Mukti of Nirvāna alleen verworven kan worden na de dood.

Maar met bevrijding bedoelt Sri Aurobindo bevrijding in het Goddelijke, het Allerhoogste Wezen, de Alomtegenwoordige Werkelijkheid, In de Integrale Yoga aspireren we niet exclusief naar vrede of stilte of vermogen of zaligheid, ofschoon zij komen als extra of bijdragende ervaringen, maar enkel voor het Goddelijke. Wanneer we de beperkingen van de Natuur transcenderen, verlangen we om geen "oneindige zinloosheid" (*śunyam*) te bereiken, maar de eeuwige Meester en Minnaar van ons wezen. We nemen alle ervaringen, die naar ons toekomen, maar gaan ongebogen en ferm door naar het enkele doel van onze inspanning --- het Goddelijke. Bevrijding betekent dan voor ons bevrijding in de Allerhoogste *Puruṣa*.

Sri Aurobindo bedoelt weer met bevrijding, bevrijding van zowel de ziel van de mens als van zijn natuur. Deze opvatting van een dubbele bevrijding is niet vertrouwd geweest voor spirituele zoekers gedurende vele lange eeuwen. De inspanning om de menselijke natuur te zuiveren, zodat het niet in de weg zou staan van de ziel's bevrijding, wordt universeel beschouwd als een onmisbare discipline; maar het wordt bijna nooit mogelijk gedacht, dat zelfs deze natuur van de drie *guṇa*'s bevrijd kan worden van zijn lagere houding en werking, en omgevormd naar een goddelijke Natuur. Maar deze dubbele bevrijding is juist de basis van de supramentale manifestatie, zoals voorzien door Sri Aurobindo. De Integrale Yoga begint werkelijk, waar de andere yoga's gewoonlijk eindigen. We zullen nu in een kort overzicht door de natuur en potentie gaan van deze dubbele of integrale bevrijding.

HOOFDSTUK XXVI

DE INTEGRALE BEVRIJDING

DEEL II

“EEN GODDELIJKE eenheid van de allerhoogste Geest en zijn allerhoogste natuur is de integrale bevrijding.”¹⁴⁹ In deze woorden geeft Sri Aurobindo de essentie aan van de bevrijding, waar we op doelen in de Integrale Yoga. Met deze woorden geeft Sri Aurobindo de essentie aan van de bevrijding, waarop we doelen in de Integrale Yoga. We zoeken niet alleen bevrijding van de lagere natuur van de drie *guṇa*'s in de vrede en stilte van het onveranderlijke Zelf, maar de bevrijding in het Goddelijke, de Allerhoogste Geest; en het kan niet volledig verworven worden, zolang als onze natuur niet ook bevrijd wordt van haar inferieure modi naar de lumineuze Bewustzijnskracht van de Supernatuur, *parā prakṛti*. Want in het Goddelijke is er een eeuwige harmonie tussen Licht en Kracht, stilte en actie, status en dynamiek; en tenzij onze natuur's bewegingen getransformeerd worden en afgestemd op de ritmes van de Supernatuur, zal onze bevrijding alleen gedeeltelijk blijven --- alleen bevrijding in het goddelijke *cit* (bewustzijn) en niet in Zijn *tapas* (Kracht), alleen in Zijn stilte en niet in Zijn kosmische actie. Maar een initiële bevrijding van de *puruṣa* is onmisbaar voor het werk van transformatie en perfectie; dit werk hangt af van de volheid van de *sādhaka*'s zelf-overgave aan de Goddelijke Moeder, en de volheid of integraliteit van overgave is alleen mogelijk, wanneer de *sādhaka* zich onthecht en zichzelf kent als gescheiden van de natuur, die hij overgeeft. Al het offeren impliceert voorgaand bezit van het aangeboden ding, en bezit argumenteert enige hoeveelheid van controle en transcendentie. De initiële bevrijding van de ziel is daarom een belangrijke conditie van de integrale zelf-overgave. De meeste van de huidige spirituele disciplines stoppen bij deze initiële bevrijding. Wanneer de ziel afzijdig kan staan van de maalstroom van de Natuur en erdoor onaangedaan; wanneer het leeft in een onsterfelijke oneindigheid van bewustzijn --- stralend, vol rust en kalmte, en ondoordringbaar voor enige last of verstoringen; wanneer het in zichzelf een onuitputtelijk fontein vindt van vrede en sereniteit en zaligheid, en hoeft niet af te hangen van hen voor de vluchtige aanrakingen van de wereld; wanneer het gelijk is voor alle wezens en noch aangetrokken, noch afgestoten door iets in de wereld; wanneer het vrij is van het ego en zichzelf niet identificeert met de veranderlijke formaties van zijn natuur; --- kan gezegd worden, dat het bevrijd is. Dit is een initiële bevrijding. De *sādhaka*, in wie het zielbewustzijn bevrijd is, moet dan de groei en opstijging promoten van zijn bevrijde bewustzijn naar de universaliteit, transcendentie en integraliteit van het goddelijke Bewustzijn en zijn natuur offeren in de handen van de goddelijke Moeder, zodat Zij het zou kunnen transformeren en perfectioneren voor Haar werk in de wereld. Zijn opstijging van de ene status van de Geest naar een andere, van kennis naar een hogere kennis, van vermogen naar een voller vermogen, van zaligheid naar een diepere zaligheid, zal zijn verdere bevrijding zijn naar de universaliteit en transcendentie van het Goddelijke. En hoe hoger hij opstijgt, hoe beter hij zijn wil zich kan verenigen met de Wil van de Goddelijke Moeder voor de bevrijding en transformatie van zijn natuur.

De hoofdmoeilijkheid, die echter na een zekere tijd bewijst een grote hulp en gelegenheid te zijn, is, dat de *sādhaka* van de Integrale Yoga uitgesloten wordt door juist de natuur van zijn ideaal om zich terug te trekken in de innerlijke stilte van zijn wezen door een opzettelijke weigering of vermindering van de werken van zijn natuur, zoals gedaan wordt in de meeste andere yoga's. Hij moet strijd geven tegen zijn vijanden in de ware *kṣatriya* geest --- hen uitdagen en het hoofd bieden, wanneer en waar zij het meest alert en actief zijn. Zijn omgang

---

¹⁴⁹ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

met hen worden begeleid door twee erg belangrijke waarheden van de natuur: ten eerste, dat wat bindt door de vertegenwoordiging van het ego en het verlangen, wordt het meest potente middel van bevrijding in de condities van verlangenloosheid en niet egoïstische zelf-overgave; ten tweede, dat de meeste van de vijanden van onze natuur in feite onze vrienden in vermomming zijn en alleen overwonnen hoeven te worden en geconverteerd, en niet uit het bestaan gestampt. Zij moeten niet onderdrukt of afgekneeld worden, maar omhoog gehouden voor het Moeder's Licht, en getransmuteerd en geconverteerd in hun goddelijke tegendelen. Juist de obstakels van het spirituele leven worden zo veranderd in zoveel hulpmiddelen door de geest van zelfopoffering in de attitude van de sâdhaka. Het actieve leven van toegewijde dienst, waarin alle dynamische elementen en energieën van zijn wezen gegeven worden in de handen van de Goddelijke Moeder, wordt onmiddellijk een middel van zijn bevrijding en transformatie. Het pad zou lang kunnen zijn --- de transformatie van iedere vezel en iedere faculteit van onze natuur kan zeker niet in een dag gedaan worden --- maar iedere stap, die vooraf genomen wordt, geeft een toenemend voorproefje van de vrijheid en een aansporing en snelheid van onze vooruitgang.

De bevrijding van de natuur als onderscheiden van de bevrijding van de *puruṣa* betekent essentieel de bevrijding van de *dwandwa*'s, de dualiteiten, en de werkingen van de drie *guṇa*'s. Maar de dualiteiten en de vermengde werking van de drie *guṇa*'s zijn niet beperkt tot onze wakende natuur, zij hebben hun wortels, die zich naar beneden uitspreiden in de onderbewuste en onbewuste lagen van ons wezen. Een volledige bevrijding van onze natuur uit deze basis onzuiverheden kan alleen bewerkstelligd worden door het proces van een radicale transformatie, die we zullen bestuderen in het volgende hoofdstuk. Wat in de traditionele yoga's gewoonlijk gedaan wordt, is dat de *sâttwische* kwaliteit van de natuur in grote mate ontwikkeld wordt en wanneer er ook een omhoog stroming is van *rajas*, wordt toevlucht genomen tot *tamas* of de kwaliteit van passiviteit en inertie; en *sattwa* overheersen met een weinig *tamas* maakt, wat gemakkelijk genomen wordt als een heilige natuur. Maar in de Integrale Yoga probeert men niet om *rajas* te onderdrukken door de hulp in te roepen van *tamas* en toevlucht te nemen in een gedeeltelijke of volledige passiviteit. Men probeert eerst om de *guṇa*'s te transcenderen, om *triguṇātīta* te zijn en hen dan te transformeren. Alle delen, faculteiten en functies van de natuur wordt vrij spel gegeven, zonder enige oplegging van onderdrukkende belemmeringen en taboes, zodat wat dan ook obscuur, verdraaid of pervers is in hen en weerstand biedt aan de ziel's goddelijke opbloei, gedetecteerd zou kunnen worden en opgeofferd aan het vuur van Moeder's Kracht voor een radicale transmutatie. Er wordt geen deel verminkt of geatrofieerd, want ieder is een ondeelbaar deel van het hele organisme, en essentieel voor de volheid van zijn perfectie. Een volledige vrijheid van de *dwandwa*'s of dualiteiten kan niet verworven worden op de basis van een onvolmaakt *sâttwisch* evenwicht, want de drie *guṇa*'s zijn zo onlosmakelijk verwickeld in elkaar, dat geen van hen enkel kan bestaan zonder dat de anderen het lastigvallen of hinderen in zijn actie. Zelfs in de meest ontwikkelde *sâttwische* natuur is er altijd de mogelijkheid van sporadische invallen van *rajas*, of langzame verraderlijke penetraties van *tamas* --- er kan noch een perfecte immuniteit zijn, noch een volmaakt evenwicht. De *guṇa*'s zijn opgesloten in een constante strijd voor heerschappij. Een perceptie van de deze eeuwige zwaai of instabiele balancering van de strijdende *guṇa*'s genereert de ongeduldige ascetische neiging naar een eeuwige onveranderlijkheid of *mokṣa* of de ziel's bevrijding door de verzaking van de Natuur zelf. Maar "de strijd van de *guṇa*'s is alleen een vertegenwoordiging in de onvolmaaktheid van de lagere natuur; waar de drie *guṇa*'s voor staan zijn drie essentiële vermogens van het Goddelijke, die niet hoofdzakelijk bestaan in een perfect evenwicht van stilte, maar verenigd in een volmaakte consensus van goddelijke actie. *Tamas* wordt in het spirituele wezen een goddelijke kalmte, die geen inertie is en onvermogen van actie, maar een perfect vermogen, *śakti*, die in zichzelf zijn hele vermogen behoudt en in staat is om zelfs de meest verbazingwekkende en enorme activiteit te controleren en te onderwerpen aan de wet van

kalmte; *rajas* wordt een zelf-bewerkstellende, initiërende, loutere Wil van de Geest, die geen verlangen, inspanning, strijdende passie is, maar hetzelfde perfecte vermogen van zijn, *śakti*, dat in staat is tot een oneindige, onverstoorbare en zaligvolle actie. Sattwa wordt geen gemodificeerd mentaal licht, *prakāś*, maar het zelf-bestaande licht van het goddelijke wezen, *jyoti*, dat de ziel is van het perfecte vermogen van zijn en verlicht in hun eenheid de goddelijke stilte en de goddelijke wil van actie. De gewone bevrijding krijgt het stille goddelijke licht in de goddelijke kalmte, maar de integrale perfectie zal zich richten op deze grotere drie-ene eenheid.”¹⁵⁰

De filosofie, die onder dit doel en ideaal ligt van de drie-ene eenheid en de dynamische toepassing van de getransformeerde *guṇa*'s, is, dat we een dubbel wezen hebben, een essentieel en de andere afgeleid en instrumentaal. Het instrumentale wezen wordt in de Indiase filosofie *karaṇa* genoemd. Het heeft twee aspecten: innerlijk en uiterlijk, *antahkaraṇa* en *bāhyakaraṇa*, subjectief en objectief. Het woord *karaṇa* of instrument toont aan, dat het een doel heeft om te dienen. Wat is het doel achter de schepping van het instrumentele wezen? Wat zou een mens moeten doen met zijn natuur van de drie *guṇa*'s? Zou hij zijn instrument moeten veroordelen tot atrofie en futiliteit? Of het alleen gebruiken om het te reduceren tot onbeweeglijkheid en er voor altijd klaar mee zijn? Of zou hij het alleen moeten toepassen om zijn essentiële wezen te bevrijden en door deze bevrijding de opperste zinloosheid van zijn schepping bewijzen? Er zijn geen oplossingen van het probleem van haar gebruik dan een onhandige ontsnapping eraan en ontwijking eruit. De Upanishads verklaren, dat alles, dat er boven is, ook hier beneden is, en dat alles, dat hier is, ook daar is. Dit is een duidelijke affirmatie van de waarheid, het juiste gebruik en nut, het teleologische doel van alles, dat ons essentiële en instrumentele wezen samenstelt. Een instrument is niet geschapen voor het doeleinde van veroordelen en het te slopen, maar voor het dienen van een bepaald doeleinde. Het is dwaas om een ding een instrument te noemen en haar nut te ontkennen in dezelfde adem. Wanneer onze subjectieve en objectieve natuur een instrument is, wat is dan haar bestemde nut, en hoe kan het het beste gediend worden? Sri Aurobindo kijkt het probleem vierkant in het gezicht en beweert met de Vedische Rishi's, dat het instrument niet alleen een nut heeft, maar een goddelijk nut --- het is geschapen voor de progressieve expressie of manifestatie van het Goddelijke. Het is dan evident, dat een geketend instrument, dat geketend is met haar beperkte en gebrekkige kwaliteiten, niet het doeleinde kan vervullen, waar het voor gemaakt is. Het moet gezuiverd, getransfigureerd en bevrijd worden in zijn goddelijke principe. Zijn spel van de lagere kwaliteiten is een nalatenschap van zijn onbewuste oorsprong, een resultaat van zijn schepping in de Onwetendheid; maar de mars van de evolutie laat zien, dat het instrument doorgaat met zichzelf verfijnen en wordt steeds bewuster en efficiënter, terwijl ons essentiële wezen ontwaakt tot zijn inherente goddelijkheid en beheersing. De bevrijding van ons essentiële wezen is de belangrijkste conditie van de bevrijding van ons instrumentele wezen, tenzij we natuurlijk kiezen om de laatste helemaal weg te schuiven en tegen de Goddelijke te zeggen, “We verzaken het instrument, dat u ons gegeven heeft, omdat we het intrinsiek onzuiver en onvolmaakt vinden, en we trekken ons terug in het essentiële Zelf. We geven er niet om, wat er gebeurt met uw Wil en doeleinde in de wereld.” Deze exclusieve spanning naar persoonlijke verlossing,¹⁵¹ deze intense, intolerante, gepassioneerde dorst naar individuele bevrijding door de weigering van de natuur, *mumuṅṣutwa*, moeten we verzaken en totaal verzaken, wanneer we aspireren om de integrale bevrijding in het Goddelijke te realiseren, en Zijn Wil en het doeleinde in de wereld te vervullen. Wij moeten *bhogamokṣanirākāṅkṣī* worden, noch verlangend naar *bhoga*, noch naar *mokṣa*, maar volledig toegewijd aan de

¹⁵⁰ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹⁵¹ “Het verlangen van exclusieve bevrijding is het laatste verlangen, dat de ziel in zijn uitbreidende kennis achter zich moet laten; de misleiding, dat het gebonden is door geboorte, is de laatste misleiding, die het moet vernietigen”. Sri Aurobindo.

allerhoogste Werkelijkheid en Zijn almachtige Wil. Wanneer onze natuur bevrijd is, zal er niet langer enige mogelijkheid van verduistering zijn, noch in onze ziel, noch in onze fenomenale delen, van welke oorzaak dan ook --- ons volledige wezen zal in het Wezen van het Goddelijke zijn, en erdoor bewogen. Onze bevrijde natuur, getransformeerd in haar delen en energieën, zal haar perfectie verwerven, wanneer de supramentale Wil al haar bewegingen initieert en tot stand brengt. De onderscheiding van geboorte en dood zal dan voor altijd verdwijnen in de eindeloze zaligheid van onsterfelijkheid --- onsterfelijkheid in de ziel en onsterfelijkheid in de natuur. Onze vereniging met de Allerhoogste zal tegelijk *sāyujya* en *sādharmya*, identiteit in zijn en een dynamische identiteit in de natuur ---

“Licht en macht en zaligheid en onsterfelijke wijsheid
Klemmen zich voor altijd vast.”¹⁵²

---

¹⁵² Collected Poems en Plays van Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XXVII

DE INTEGRALE TRANSFORMATIE

DEEL I

WAT IS TRANSFORMATIE?

“SPIRITUELE ervaringen kunnen zich fixeren in het innerlijke bewustzijn en het veranderen, het transformeren, wanneer je wil; men kan het Goddelijke overal realiseren, het Zelf in allen en allen in het Zelf, de universele *śakti*, die alle dingen doet; men kan zich versmolten voelen in het kosmische Zelf of vol van extatische *bhakti* of *ānanda*. Maar men zou en doet het gewoonlijk, nog door kunnen gaan in de uiterlijke delen van de Natuur, denken met het intellect of op zijn best het intuïtieve denkvermogen, willen met een mentale wil, vreugde en verdriet voelen op het vitale oppervlak, fysieke aandoeningen en lijden ondergaan van de strijd van het leven in het lichaam met dood en ziekte. De verandering zal dan alleen zijn, dat het innerlijke zelf dan zal kijken naar dat alles zonder verstoord of verbijsterd te worden, met een perfecte gelijkmoedigheid, en het te nemen als een onvermijdelijk deel van de Natuur, tenminste onvermijdelijk, zolang als men zich niet terugtrekt naar het Zelf uit de Natuur. Dat is niet de transformatie, die ik voor me zie. Het is een nogal ander vermogen van kennis, een ander soort wil, een andere lumineuze natuur van emotie en esthetiek, een andere constitutie van het fysieke bewustzijn, dat binnen moet komen door de Supramentale verandering.”¹⁵³

Erg belangrijke woorden zijn dit, die een vloed van licht werpen op het kapitale onderscheid tussen het object van de Integrale Yoga en de idealen en verwervingen van de andere yoga's. Sri Aurobindo zegt, dat de transformatie van het innerlijke bewustzijn, zelfs wanneer compleet, niet de transformatie is, waarop gedoeld wordt in de Integrale Yoga. “Men kan het Goddelijke overal realiseren” --- een realisatie, die bijna universeel beschouwd wordt als top ervaring van het spirituele leven --- en toch niet getransformeerd blijven in zijn natuur. “Men kan het Zelf realiseren in allen en allen in het Zelf”; “men kan de universele *śakti* realiseren, die alle dingen doet”; “men kan zich versmolten voelen in het kosmische Zelf”, en toch zal, paradoxaal als het zou kunnen klinken, geen van deze realisaties, zelfs niet het totaal van hen, de transformatie samenstellen, die Sri Aurobindo voor ons omhoog houdt als het hoogste object van spirituele discipline.

Wat is transformatie dan? In het geval van een heilige of wijze, zoals we weten, blijft zijn centrale bewustzijn onthecht van de bewegingen van zijn natuur, of zij nu heerlijk zijn of pijnlijk; en hij beschouwt hen als de onvermijdelijke consequenties van zijn verleden acties, *prāravdha*. Hij wordt niet door hen lastiggevallen of gestoord in de diepten van zijn wezen; Hij kijkt naar hen met een perfecte gelijkmoedigheid van de serene vrede van zijn bevrijde staat. Maar hoezeer we ook gewend geraakt zijn aan de sublimiteit van deze onthechte houding en de spirituele grootsheid van dit standpunt, en wat ook het gewicht zou kunnen zijn van de traditie in zijn voorkeur, we kunnen niet voor altijd onze ogen sluiten voor het feit, dat ofschoon er vrijheid is in het essentiële deel van het heilige's wezen, zijn actieve, fenomenale deel nog meer of minder geketend blijft aan de drie *guṇa*'s en in de greep van de onwetende wereldkrachten. Er is gelijkmoedigheid in zijn ziel, maar geen gelijkmoedigheid in zijn natuur; licht in zijn diepten, maar duisternis in of schemering op het actieve oppervlak. Zelfs, wanneer hij een deel van deze duisternis verovert, is de verovering nooit compleet en afdoende. Hij moet leven en werken onder de condities, van wat een onoverkomelijke moeilijkheid lijkt. Dit is zeker geen transformatie in enige betekenis van het

---

¹⁵³ *On Yoga* --- II door Sri Aurobindo.

woord. Het is alleen de bevrijding van de ziel en een onderbroken reflexactie van de bevrijde toestand in de natuur. Het kan de aspiratie niet bevredigen, die in ons ingeplant is voor een radicale verovering en perfectie in het leven.

Transformatie, zoals het begrepen wordt in Integrale Yoga, is geen morele of spirituele zuivering; het is een radicale en integrale transmutatie van de menselijke natuur. Het impliceert, zoals Sri Aurobindo in categorische termen zegt, "een ander vermogen van kennis, een andere soort wil, een andere lumineuze natuur van emotie en esthetiek, een andere constitutie van het fysieke bewustzijn." Het is geen enkele morele perfectie of yogische *siddhi*, zoals het op het moment begrepen wordt, enige helderziendheid of heiligheid, die bedoeld wordt met transformatie. Het is niet voor onbetaalde tijd zijn jeugd verlengen en een buitengewoon lang leven in volmaakte gezondheid en kracht leven of een *cinmaya* of transcendentaal lichaam bezitten. Het is een verandering van bewustzijn en zijn, die radicaler en vollediger is dan wat plaatsvond, toen "een gementaliseerd wezen voor het eerst verscheen in een vitale en materiële dierlijke wereld." Het is een victorieuze neerdaling en manifestatie van het Waarheidslicht (*ŗtamjotih*) in het bewustzijn en de natuur van de mens, en van het hoogste creatieve principe en vermogen van kennis, die een beslissende vooruitgang markeren in zijn evolutie. Het is waar, dat een ietwat overeenkomstige poging gedaan werd door de Vedische Rishi's, maar het was beperkt tot enige delen van de menselijke natuur, en ondernomen op een individuele, en niet op een collectieve schaal. De Tāntrics werkten ook naar een of ander dergelijk objectief, maar waren niets beter dan erg gedeeltelijk en precair, ofschoon vaak spectaculaire resultaten. De Alchemisten werkten op zijn best langs deze lijnen in Egypte en Chaldea, en later, met een mindere intensiteit van visie, in Griekenland en middeleeuws Europa. Zij probeerden om het basismateriaal van de menselijke natuur te veranderen in Prima Materia, waar het van betrokken is; zodat haar oorspronkelijke zuiverheid en vermogen erin hersteld kan worden. Maar al deze onverschrokken inspanningen van de mens, die een welsprekende getuigenis dragen over de fundamentele eis van zijn wezen en natuur, faalden om enig duurzaam succes door drie belangrijke redenen: ten eerste, de spirituele visie achter het idee was niet diep en alomvattend genoeg om de complexe totaliteit te omarmen van de menselijke natuur; ten tweede, het geheim van transformatie werd ergens anders gezocht dan waar het natuurlijk behoort --- het vermogen, dat toegepast werd voor het werk, was niet het allerhoogste goddelijke Vermogen, dat alleen, zonder dwang of verlamming, de wemelende elementen en energieën van de menselijke natuur kan transmuteren; ten derde, de tijd was niet rijp voor een dergelijke globale collectieve inspanning, en de evolutionaire mars van de mens was nog niet bij het stadium aangekomen, vanwaar de culminerende salto met vertrouwen genomen kon worden. Maar heden ten dage is er, ondanks de materialist's ontkenning van de Geest en zijn scepticisme over de werkelijkheid van de spirituele krachten, een groeiende, een hardnekkige, ofschoon een meer of minder onnauwkeurige aspiratie voor een radicale verandering, een perfecte integratie, en een complete en integrale vervulling van het menselijke leven en de menselijke natuur. Er is een onhandige poging, nu in een richting, nu in een andere, soms --- als in enige laatste trends van de moderne psychologie en sociologie --- zelfs de uiterlijke rand aanrakend van de bevrijdende oplossing, maar altijd tekort komt op rekenschap van een gebrek aan juiste kennis en de juiste dynamische wil voor een dergelijke zelf- transfiguratie, die noodzakelijkerwijze een totale verzaking met zich mee zou brengen van het meeste, wat onze huidige persoonlijkheid samenstelt en zijn gewoonlijke manier van leven. Maar het ideaal, dat zich steeds duidelijke definieert in het bewustzijn van de mens, en het denken en de aspiratie, die in toenemende mate mondig en en hardnekkig worden, kunnen niet voor altijd verstikt of verbogen worden --- zij zijn er zeker van, dat zij hun uiteindelijke vervulling zoeken en vinden.

Sri Aurobindo's originaliteit in het spirituele veld ligt in zijn nadruk leggen in zichzelf op deze diepste en hoogste aspiratie van de mensheid en het ontdekken van het geheim van

haar perfecte vervulling --- Hij verklaart --- en zijn verklaring ademt hoop en vertrouwen in het neerhangende hart van de moderne mens --- dat een integrale transformatie van de menselijke natuur en het leven de ultieme verlossing en perfectie van de mens zal zijn, de gevallen Adam. Zijn opstijging zal zo hoog en glorieus zijn als zijn val pijnlijk en steil geweest is. Een verlichting in de diepten van zijn wezen met een schemering in de delen van zijn natuur zal hem niet langer bevredigen. Zijn meest innerlijke aspiratie, die zelfs voor het zijn uiterlijke heden ten dage obscuur is, is voor een integrale vervulling in het leven, voor het bezit van een goddelijk bewustzijn, dat zich vrijelijk uitdrukt in een goddelijk lichaam. Het is voor de definitieve verovering van van alles, dat zijn zelf-transcendentie tegengewerkt heeft -- zijn zwakheden, zijn onvermogens, zijn onzuiverheden, de gemakkelijke gevoeligheid van zijn lichaam voor ziekte en verval en dood --- waarnaar hij lijkt te aspireren. De inertie van zijn lichaam, de obscure verlangens en passies van zijn vitale (*prāṇa*), de schemerige, zwerfende gedachten en fantasieën van zijn denkvermogen moet hij daarom volledig transformeren en converteren, wanneer hij zijn instrumentele wezen zou gebruiken voor enig goddelijk creatief doeleinde. Zijn getransformeerde bewustzijn moet een volledig getransformeerd instrument hebben voor zijn perfecte zelf-uitdrukking in de wereld.

We hebben gesproken over de neerdaling van een nieuw Licht van bewustzijn en een nieuwe Kracht als de onmisbare middelen van dit kolossale werk van transformatie. Het moet helder begrepen worden, dat zonder dit allerhoogste Licht en deze allerhoogste Kracht het werk nooit tot stand gebracht kan worden. De hoogste dynamische Kracht van de Geest, het ingeboren Licht, en de Wet van de Waarheid moeten naar beneden komen en dit lange en complexe werk bewerkstelligen, dat de bekronende volbrenging zou zijn van de menselijke evolutie. *Vijñāna śakti* of de supramentale Kracht, zoals Sri Aurobindo het noemt, is de allerhoogste creatieve Kracht van het Goddelijke. En alleen deze Kracht met zijn Waarheidslicht kan nieuw scheppen, wat het geschapen heeft, nieuw vormen, wat uit vorm gegaan is, de hoogste status in kennis verzoenen met het volste, onbelemmerde spel van de Natuur's dynamiek, en de onwetendheid, het kwaad, het lijden, de duizenden kronkelingen en krommingen, de klinkende onenigheden van de menselijke natuur converteren in de eenheid en harmonie en licht en zaligheid van de supramentale natuur. Alleen deze supramentale Kracht kan zijn lichtbundels sturen naar de grotten van *paṇis*¹⁵⁴, de obscure ondergrondse regionen van ons wezen en vandaar de opgesloten koeien, *gāvaḥ*, bevrijden, de stralingen van de ondergedompelde Geest, en alle duisterheden in licht veranderen, alle inertie in bewuste elektrische energieën, alle onvermogen in goddelijke sterkte, en alle onbewustheid in plenair bewustzijn.

De getransformeerde natuur zal een tempel zijn, die de vier allerhoogste aspecten van de goddelijke Moeder, *Ādyā Śakti* huisvest: *Maheśwari*, *Mahākālī*, *Mahālakṣmī* en *Mahāsaraswatī*. *Maheśwari* zal haar delen van kennis in beslag nemen, hen verwijden en verlichten met haar al-openbarende Licht; *Mahākālī* zal haar dynamische delen van wil en vermogen en creatieve aandrang besturen en begeleiden, en hen gebruiken voor Haar goddelijke doeleinden, aan kennis "een veroverende macht" opleggen en aan schoonheid en harmonie "een hoge en opklimmende beweging"; *Mahālakṣmī* zal haar delen van emotie en esthetiek veranderen in een gedicht van liefde en heerlijkheid, en hen overstroomen met Haar lieflijkheid en genade en charme en tederheid en hen ondersteunen met een onaantastbare creatieve harmonie; en *Mahāsaraswatī* zal aan haar actieve fysieke delen het juiste ritme opleggen en de juiste geest en techniek van perfectie in het werk, en hen informeren met "de intieme en precieze kennis, de subtiliteit en het geduld, de nauwkeurigheid van het intuïtieve denkvermogen en bewuste hand en onderscheidende oog van de volmaakte werker."¹⁵⁵

¹⁵⁴ De Panis zijn, volgend de Veda, de heren van het zintuigbewustzijn, die van ons de briljante kuddes (stralen) stelen van de zon en hen opsluiten in de grotten van het onderbewuste en de dichte heuvel (adri) van Materie.

¹⁵⁵ *The Mother* door Sri Aurobindo.

Deze vrije en harmonieuze werking van de vier allerhoogste aspecten en vermogens van de Goddelijke Moeder in de getransformeerde menselijke natuur zal in zijn praktische resultaten een gecombineerde en perfect gecoördineerde actie impliceren van het viervoudige type van het menselijke temperament --- *Brāhman*, *Kṣatriya*, *Vaiśa* en *Śūdra* --- in een enkel geïntegreerd individu. Het zal in feite een sublimatie, transfiguratie, en integratie zijn van het hele wezen van de mens met al zijn vermogens en faculteiten in het volle en onbeperkte goddelijke spel. Het zal een spontane, verenigde actie zijn van de *caturvyūha* van de oude Vaishnavische traditie --- een Vermogen voor kennis, een Vermogen voor sterkte, een Vermogen voor wederkerigheid en actieve en productieve relatie en uitwisseling, en een Vermogen voor werken en arbeid en dienst. Een goddelijke volheid en glorie, die vrijelijk vloeien uit het integrale wezen van de mens, zelfs zijn lichaam inbegrepen, is de toestand van transformatie, waarop gedoeld wordt bij de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. Het is een soeverein bezit van de ziel en de natuur in de onbeperkbare extase van de goddelijke vereniging.

HOOFDSTUK XXVIII

DE INTEGRALE TRANSFORMATIE

DEEL II

DE RATIONALE VAN TRANSFORMATIE

WE hebben al geleerd, dat een integrale en dynamische vereniging met het Goddelijke het doel is van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo. Wat betekent de deze integrale vereniging? Het betekent, dat we verenigd moeten worden met het Goddelijke in alle toestanden, houdingen en modi van Zijn wezen en ons wezen. Het Goddelijke is niet alleen het Transcendente Absolute; Hij is niet alleen de oneindige, onbewogen Onpersoonlijke; Hij is alles, dat bestaat, hier zowel als daarboven. Hij is zowel de Geest als de Natuur, de Tijd en het Tijdloze, de Ruimte en het Ruimteloze, al deze namen en vormen, die we zien en die, die we niet zien, zowel als het eeuwige Vormloze en het Naamloze. Verenigd met hem zijn in een onwankelbare intimiteit en identiteit in alle aspecten en attributen van Zijn oneindige ene en veelvuldige wezen, is integrale vereniging. We moeten een zijn met Hem in Zijn goddelijke Zelf en ook in Zijn goddelijke Natuur, *parāprkṛti*; in Zijn alomtegenwoordige wezen en ook in Zijn universele worden. Hoe kan dit gedaan worden, behalve door een integrale transformatie van ons wezen? Door de bevrijding van onze ziel kunnen we ons met Hem verenigen in Zijn zelf of Geest; we kunnen ons bewustzijn terugtrekken uit onze natuur en haar werking, en het ofwel absorberen in het stille Onuitsprekelijke, of de extatische Minnaar in de diepten van ons hart; maar tenzij onze natuur ook bevrijd is en getransformeerd en geuniversaliseerd, kunnen we ons niet verenigen met het Goddelijke in Zijn Supernatuur. We moeten ofwel deze natuur helemaal weg slijten --- en dat is niet mogelijk voor de dood en zelfs erna problematisch --- of instemmen om haar onzuiverheden en onvolmaaktheden te verdragen als een onherstelbaar kwaad. Deze imperatieve noodzaak van een integrale vereniging met het Goddelijke, van Hem niet alleen de Meester maken van ons wezen, maar ook van ons worden, niet alleen van onze ziel, maar ook van onze natuur, legt de lange arbeid van transformatie op. Transformatie zal ons in staat stellen om in het Goddelijke te leven, niet alleen in de geabsorbeerde extase van trance, maar op alle tijden, in alles, dat we denken en voelen en doen, en in alle delen en elementen van ons wezen. Het zal ons in staat stellen om het Goddelijke Leven op aarde te leven --- fysiek, vitaal, mentaal en spiritueel.

Wanneer de supramentale transformatie niet verworven wordt, zou het doel van het spirituele leven blijven, wat het altijd geweest is --- bevrijding van enkele exceptionele individuen in een of andere soort transcendentale vrede of zaligheid; en de wereld zou doorgaan in haar huidige duisternis, onwetendheid en lijden. Geen ethisch geknoei of lappendeken, geen morele herbewapening met donkere ogen of dergelijk oppervlakkig geknoei met de natuur van de mens kan ooit een radicale transmutatie bewerkstelligen van de verankerde, voorouderlijke dierlijkheid van het menselijke leven. Want ethiek bereikt de wortels niet, die gedijen in de terneergeslagen ondergrond van ons wezen, het beitelt en polijst alleen de oppervlakte. Maar voor de mens, die potentieel goddelijk is, niet alleen in zijn meest innerlijke zelf, maar ook in zijn natuur --- want zijn natuur is betrokken uit de Supernatuur --- is een volledige transformatie, dat wil zeggen, een volledige vergoddelijking van zijn integrale wezen de ultieme bestemming van zijn aardse bestaan. Een perfecte

straling van het allerhoogste goddelijke Licht *ṛtamjyotiḥ* is het onvervreembare geboorterecht van zijn leven.¹⁵⁶

Wanneer we de loop van de evolutie bestuderen, vinden we, dat het twee opvallende kenmerken, die onveranderlijk haar vooruitgang markeren van stadium naar stadium --- transcendentie en metamorfose. Het bewustzijn van het wezen, dat steeds meer bevrijd wordt uit de duisternis van de Materie gaat door met zichzelf transcenderen, en zijn natuur volgt in het kielzog van zijn progressieve transcendentie. Transcendentie lijkt inderdaad het kardinale principe van evolutie te zijn, --- niet alleen transcendentie in het bewustzijn van het wezen, maar ook in zijn natuur. Het verschil tussen het bewustzijn van de worm --- want het heeft ook een bewustzijn, ofschoon het niet mentaal is --- en dat van de hond of het paard is een onbetwistbaar bewijs van de wet van transcendentie, en we nemen een gelijk verschil waar in hun respectieve naturen. Het verschil tussen het bewustzijn van de mens en dat van het dier is een nog meer opvallend verschil, en even opvallend is het verschil tussen hun respectieve naturen. Dit bewijst, dat evolutie niets meer is dan een continue serie van zelf-transcendentie van het wezen. We zouden daarom legitiem kunnen vragen: "Zal deze transcendentie stoppen bij het denkvermogen van de mens en niet verder gaan? Of zal het vandaar alleen een transcendentie van het bewustzijn zijn en niet van de natuur? Zijn de schemering van het menselijke denkvermogen en zijn inherente zwakheden en onvermogens de onoverkomelijke grens, waar voorbij de evolutie niet vooruit kan gaan?"

Evolutie vooronderstelt involutie. Uit deze waarheid kunnen we redelijkerwijze deduceren, dat wat verward is, volledig moet evolueren. Wat is het, dat hier verward is in de Materie? Volgens de Indiase Filosofie is het het Allerhoogste Wezen *saccidānanda*, dat verward is in de Materie en evolutie niets anders is dan een progressieve verschijning van het verwardde *saccidānanda*. Het hoogste, dat tot nu toe geëvolueerd is, is het denkvermogen van de mens, een denkvermogen, laat het genoteerd zijn, dat ontvouwd is in onwetendheid en worstelt naar, maar niet in het bezit is van kennis. Dit kan daarom evident niet het termijn van evolutie zijn. Er is een scope voor een verdere serie van transcendentie, een verdere verwijding en verhoging van het bewustzijn, totdat het het oneindige Supramentale bereikt, het allerhoogste Waarheidsbewustzijn, het creatieve Bewustzijn van *saccidānanda*. Deze voltooiende transcendentie zal onvermijdelijk gevolgd worden door een corresponderende supramentale metamorfose of transformatie van de natuur. Zelfs de meest geconfirmeerde sceptische wil geeft toe, dat de huidige evolutie van de menselijke natuur al haar mogelijkheden niet uitput --- het moet een goddelijk Gezicht ontsluiëren, de stralende omtrekken van de Supernatuur.

Er is in dit verband nog een ander punt om in ogeschouw te nemen. Volgens Sri Aurobindo --- en het is het gezichtspunt, dat impliciet is in de Veda's en de Upanishads. --- zijn er zeven principale werelden: *bhuh*, *bhuvah*, *swah*, *mahas*, *janah*, *tapas* en *satya*. In de materiële wereld is de *sat* van de *satya* wereld *satya annam* of Materie geworden, *cit* van de wereld van *tapas* is Leven geworden, en *mahas* is het Denkvermogen geworden. Materie, die betrokken is van *sat* of de lumineuze substantie van het transcendentie bestaan, is niet iets, dat intrinsiek inert en obscuur is, maar zo geworden is op rekenschap van haar fenomenale evolutie uit de opperste duisternis van het Onbewuste. Op gelijke wijze is het Leven niet iets, dat intrinsiek troebel en onzuiver is, maar zo geworden is op rekenschap van dezelfde fenomenale oorzaak. Het Denkvermogen is ook, wat zijn huidige tekortkomingen, zijn onwetendheid en beperkingen ook zijn, betrokken van de *mahas* of het oneindige Waarheidsbewuste Supramentale. Deze instrumenten van de Geest zijn daarom niet veroordeeld om voor altijd te functioneren op een onherstelbare basis van verdeling, duisternis en wanorde, maar zijn bedoeld om hun essentiële eenheid en identiteit te

---

¹⁵⁶ "Een integrale transformatie is het integrale doel van het Wezen in de Natuur; dit is het inherente besef van haar universele drang van zelf-transcendentie." --- *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

herstellen met hun goddelijke tegendelen en geconverteerd te worden in hun substantie, kracht en licht. Materie of *annam* kan geconverteerd worden in de lumineuze, onsterfelijke substantie van *sat*, Leven of *prāṇa* in de stralende kracht van *cit-tapas*, en het Denkvermogen in de grenzeloze glorie van het Supramentale of *vijñāna*. De uiteindelijke transformatie wordt voorspeld in juist de trend van hun evolutie, en lijkt het geheime besef te zijn van hun schepping.

DE CONDITIES VAN TRANSFORMATIE

De eerste conditie van transformatie is een intense, constante en bepaalde aspiratie ernaar. Tenzij men een zo sterke, zo intense aspiratie ervoor heeft als men heeft voor persoonlijke verlossing of goddelijke realisatie in de traditionele yoga's, kan het niet verworven worden. Er moet een heldere perceptie zijn in de aspiratie, dat transformatie een onmisbaar middel is van de integrale goddelijke vereniging, en dat zonder het de vereniging nooit constant en integraal kan zijn. Diegenen, die alleen naar vrede en stilte van de *akṣara* (de Onveranderlijke) verlangen, of zelf-vernietiging in het Onuitsprekelijke, of de vervoerende verrukkingen van de omarming van de eeuwige Minnaar in het heiligdom van hun hart, hoeven hun natuur niet te transformeren; zij zijn tevreden, wanneer hun natuur gezuiverd wordt en genoeg verstillend om hen voorbij zichzelf te laten gaan in moment van geabsorbeerde concentratie. Alleen de zoekers van integrale vereniging, alleen diegenen, die besloten hebben om hun hele menselijke bewustzijn op het goddelijke bewustzijn te richten, en hun hele menselijke leven op het goddelijke leven, aspireren naar transformatie.

De tweede conditie is een integrale overgave aan de Goddelijke *śakti*, de Moeder. Ik ben lang stil blijven staan bij dit onderwerp in enige van de voorgaande hoofdstukken, in het bijzonder in hoofdstuk VII, en zullen er daarom hier aan voorbijgaan met alleen een empathische verklaring van deze onmisbaarheid. Het is een loutere dwaasheid om te denken om de supramentale transformatie te beïnvloeden van zijn natuur door zijn eigen mentale sterkte en vermogen.

De derde conditie is de neerdaling van het supramentale bewustzijn in de natuur van de aspirant. "De opstijging is de eerste stap, maar het is een middel voor de neerdaling van het nieuwe bewustzijn, dat verworven is door de opstijging, dat de stempel en het zegel is van de *sādhana*."¹⁵⁷ Zoals ik al gezegd heb, is het werk van transformatie, dat een radicale en integrale operatie is, voorbij de capaciteit van elk spiritueel bewustzijn, dat het supramentale mist. Een hoofdzakelijke opstijging naar het Supramentale zal onze natuur niet transformeren; de al-krachtige Lichtkracht van het Supramentale moet naar beneden komen en zover als mogelijk naar beneden de onderbewuste en onbewuste¹⁵⁸ niveaus doordringen van ons veelvuldige wezen, hun duisternis verlichten, en hen plastisch maken en reagerend op zijn transmuterende actie. Deze nederdaling van het supramentale bewustzijn is het meest onderscheiden kenmerk van de Integrale Yoga van Sri Aurobindo, en draagt in zichzelf alle onberekenbare mogelijkheden van het Goddelijke Leven in de mensheid.

De vierde conditie, die ook een karakteristiek kenmerk is van de Integrale yoga, is, dat het essentieel is voor ieder deel van het wezen om in te stemmen en zich te offeren met een goede genade tot het werk van transformatie. Het is niet genoeg, dat het hart of het meest verlichte deel van het denkvermogen aspireert naar de transformatie, of dat de ontwaakte ziel zijn keizerlijke wil oplegt aan de andere delen van het wezen en hen beperkt om de discipline te accepteren. Dat kan in het begin van de *sādhana* gedaan worden, wanneer de

---

¹⁵⁷ *On Yoga, Deel II* door Sri Aurobindo.

¹⁵⁸ Zelfs het onderbewuste en onbewuste moeten bewust worden in ons, gevoelig voor het hogere licht, niet langer obstructief voor de vervullende actie van de Bewustzijnskracht, maar steeds meer een vorm en lagere basis van de Geest."-
-- *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

psychische invloed druk en invloed een beslissende, zuiverende factor is en het waggelende mentale wezen niet geleerd heeft om rechtop te lopen en omhoog te kijken naar de hoge hemelen. Een zekere psychische drang en druk zijn onmisbaar in de eerste stadia van de sādhanā om de minder ontwikkelde delen te ontwaken naar hun eigen potentie en bestemming. Maar voor de neerdaling van het supramentale Waarheidslicht en het werk van de integrale transformatie zijn de instemming en medewerking van ieder deel absoluut noodzakelijk. Ieder deel van het samengestelde wezen moet het Goddelijke verlangen, en een constante eenheid en vereniging met Hem; ieder deel moet het allerhoogste Licht kiezen en zichzelf zonder reserve aan zijn transformerende Kracht geven. Deze noodzaak van instemming en samenwerking rust op de diepzinnige waarheid, dat ieder deel van ons wezen een autonoom geheel, dat een gecentraliseerd bewustzijn in zich heeft, dat in de Indiase filosofie de *puruśa* genoemd wordt, en dat alle delen samen de organische totaliteit samenstellen van ons complexe wezen. We hebben bijvoorbeeld de fysieke *puruśa*, *annamaya puruśa*, in ons fysieke organisme; het vitale of *prāṇamaya puruśa*; het mentale of *manomaya puruśa* en het psychische of *caitya puruśa*. Al deze Purusha's, die projecties zijn van centrale *puruśa* of *jīvātman*, zijn vrij om transformatie te accepteren of te weigeren. Wanneer zij allemaal aspireren naar het Goddelijke en zich overgeven aan Zijn supramentale *śakti*, alleen dan zal de *śakti* neerdalen en handelen in het integrale wezen. De supramentale verandering is onmogelijk te verwerven, wanneer enig deel van ons wezen opstandig is of niet reageert, of gedwongen in een of ander soort van berustende of rancuneuze onderwerping. Zelfs het lichaam met haar eigen bewustzijn moet het Goddelijke zoeken --- Zijn Licht en Vrede en Harmonie en Zaligheid --- in al haar cellen en zenuwen en stromen van energie en de Goddelijke's effectieve, vereeuwigende Aanwezigheid in haar transformerende substantie. Een oprechte roep,¹⁵⁹ een vrije keuze, een vreugdevolle instemming¹⁶⁰, en een ongestoorde zelf-offering ten dele van ieder lid van van ons wezen zijn essentieel voor de grote verandering, waarop bedoeld wordt in de Integrale Yoga. De wereld is gebouwd op op het principe van vrijheid voor ieder individu, ieder element, iedere atoom, en wanneer er een binding en onderwerping is, is het zelf-opgelegd, een onvermijdelijke consequentie van een vrije keuze. Bevrijding en transformatie zijn ook zaken van vrije keuze en kunnen niet opgelegd worden aan onwillige leden.

---

¹⁵⁹ Het vitale zou het kunnen begrijpen, maar dat is niet genoeg; het moet een oprechte roep zijn voor de vrede en de transformatie." --- *On Yoga* --- II door Sri Aurobindo.

¹⁶⁰ "...De deelname en instemming van de Purusha aan de transitie is niet voldoende, er moet ook een instemming en deelname zijn van de Prakriti. Niet alleen het centrale denken en de centrale wil moeten berusten, maar alle delen van ons wezen moeten instemmen en zich overgeven aan de wet van de spirituele Waarheid; alle moeten leren om het bestuur te gehoorzamen van het bewuste Goddelijke Vermogen in de leden." --- *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

"... Bij iedere stap van de transitie is de instemming van de Purusha nodig van ieder deel van de natuur voor de actie van het hogere vermogen voor zijn verandering." *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XXIX

DE INTEGRALE TRANSFORMATIE

DEEL III

DE DRIE STAPPEN VAN TRANSFORMATIE

DE essentiële functie van de ziel is alle dingen offeren aan het Goddelijke voor transformatie, want het is naar beneden gekomen in de sterfelijke geboorte voor het enige doel van het tot stand brengen van een perfecte manifestatie van het Goddelijke in zijn fenomenale worden. Maar voor de ziel of de psyche zouden ons denkvermogen, leven en lichaam altijd gebleven zijn in een onverlichte duisternis en doorgedaan met najagen achter de vlietende objecten van de wereld, en zichzelf steeds meer bezighouden met futiele worstelingen en eindeloos lijden.

De psyche ontwaakt, terwijl het ontwikkelt in de natuur en probeert zijn instrumentele wezen eerst te beïnvloeden van achter de sluier en naderhand steeds meer openlijk. Zelf helemaal liefde en devotie voor het Goddelijke, infecteert het het denkvermogen, het leven en het lichaam met zijn eigen passie en zuiverheid en probeert hen Godwaarts te richten en op de vervulling van juist de reden van hun bestaan. Als de potentiële heer en meester van zijn natuur verschijnt het uit zijn heimelijke crypte en begint beetje bij beetje denkvermogen leven en lichaam te beïnvloeden, zuiveren, controleren en converteren, totdat zij, psychisch getransformeerd, een geschikt instrument worden van zijn zelf-uitdrukking in de wereld.

De psychische transformatie is daarom de eerste stap in het lange en bergopwaartse werk van transformatie, dat ondernomen wordt door de volgers van de Integrale Yoga. De hele natuur moet eerst gepseudiseerd worden, dat wil zeggen, afgestemd op de psychische sleutel, overgoten met de psychische liefde en devotie voor het Goddelijke, en verlicht met de psychische zuiverheid. Overgave en zelf-consecratie in het werk, overgave en een gepassioneerde zelf-gave in gevoelens en emoties, overgave en een liefdevolle concentratie in denken en reflectie, en een intense en constante aspiratie voor een integrale en dynamische vereniging met het Goddelijke in alle leden van het wezen --- dit is de eerste zekere aanwijzing van een volle en directe psychische actie op de natuur. De ingeboren impuls in de psyche is om alles, dat het bezit, te geven aan het Goddelijke. Terwijl het tevoorschijn komt uit zijn occulte diepten, spreidt het zijn invloed uit op de leden van zijn fenomenale natuur, en probeert hen te richten op het Goddelijke. Het zou eerst kunnen proberen om het intellect te converteren en het "grotere denkvermogen van inzicht en intuïtieve intelligentie", maar het denkende denkvermogen lijkt, zo gauw als het een spirituele invloed ondergaat, bijna altijd een tendens te verraden om af te drijven naar het abstracte, het Onpersoonlijke, het Onveranderlijke. Een betere en meer dynamisch effectieve benadering is door het hart. De gevoelens en emoties van het hart zijn dichterbij de zetel van de psyche, en het kan met een groter gemak grip op hen krijgen en hen laten vloeien naar zijn eeuwige Minnaar en Meester. Liefde en adoratie van het Allerhoogste, de Al-Mooie en Al-Zaligvolle wordt onder de invloed van de psyche, een vlammeende, absorberende passie, een dergelijke passie van een Chaitanya of een Mirabai, die alle egoïstische banden en gehechtheden verslindt. "Deze benadering door adoratie kan zijn volle vermogen en impuls alleen krijgen, wanneer het denkvermogen voorbij de onpersoonlijkheid gaat naar het gewaarzijn van een allerhoogst Persoonlijk wezen: dan wordt alles intens, levendig, concreet; de hart's emotie, het gevoel, het vergeestelijkte zintuig bereiken hun absolute; een volledige zelf-gave wordt mogelijk, imperatief."¹⁶¹ De sâdhaka begint steeds bewuster te worden van

---

¹⁶¹ *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

zijn ziel en zijn wil, en probeert om het te volgen in zijn leven. Zijn emotionele wezen ontwikkelt zich tot een minnaar van God en minnaar van mensen en alle schepselen, en een spirituele vrede en zuiverheid en zaligheid overstromen zijn hele natuur. Hij wordt een *bhakta*, een heilige.

Maar het denkvermogen en het hart zijn niet het geheel van de mens, er is zijn leven met haar verlangens en haar wil om alles te bezitten en van alles te genieten, dat het aantrekkelijk vindt in de wereld. Het heeft een oneindige honger, die eindeloos door haar eindige, beperkte vorm raast. Wanneer de vitale wil de druk voelt van de psyche op zich en zijn zuiverende invloed ondergaat, richt het zich op het Goddelijke en leert om alles van zichzelf met een enthousiasme aan Hem over te geven, een enthousiasme en hartstocht, die geen ander deel van ons wezen kan laten zien in dezelfde mate. De overgave van de persoonlijke wil aan de Waarheidswil van het Goddelijke elimineert de hardnekkige zelfverklaring van het ego, en helpt aanzienlijk de verwijding van het bewustzijn.

“Een combinatie van al deze drie benaderingen, de benadering van het denkvermogen, de benadering van de wil, de benadering van het hart, creëert een spirituele of psychische conditie van het oppervlakte wezen en de oppervlaktenatuur, waarin er een grotere en meer complexe openheid is naar het psychische licht in ons en naar het spirituele Zelf of de Ishwara, naar de Werkelijkheid, die nu boven gevoeld wordt en die ons omhult en doordringt. In de natuur is er een krachtigere en veelzijdige verandering, een spirituele opbouw en zelfcreatie, de verschijning van een samengestelde perfectie van de heilige, de onzelfzuchtige werker, en de mens van spirituele kennis.”¹⁶²

In proportie met hoe de *sâdhaka* leert te leven in zijn diepten en zijn hele natuur te offeren aan de directe invloed van zijn verschijnende ziel, begint er een serie transmurerende ervaringen in hem. Het psychische wezen komt naar voren als ongesluierte gids en heerser van de natuur. “Een begeleiding, een bestuur begint van vanbinnen, die iedere beweging blootstelt aan het licht van de Waarheid, afstoot, wat vals, obscuur, tegen de goddelijke realisatie is; ieder gebied van het wezen, ieder hoekje ervan, iedere beweging, formatie, richting, inclinatie, van het denken, wil, emotie, gewaarwording, actie, reactie, motief, dispositie, geneigdheid, verlangen, gewoonte van bewuste of onbewuste fysieke, zelfs het meest besloten, gecamoufleerde, stomme, verborgene wordt verlicht met het feilloze psychische licht”.¹⁶³ En er begint ook “een vrije instroming van alle soorten spirituele ervaring, ervaring van het Zelf, ervaring van de Ishwara en het Goddelijke *śakti*, ervaring van het kosmische bewustzijn, een directe aanraking met de kosmische krachten en met de occulte bewegingen van de universele Natuur, een psychische sympathie en eenheid en innerlijke communicatie en onderlinge uitwisselingen van allerlei soorten met andere wezens en met de Natuur, verlichtingen van het denkvermogen door kennis, verlichtingen van het hart door liefde en devotie en spirituele vreugde en extase, verlichting van het besef en het lichaam door hogere ervaring, verlichting van de dynamische actie in de waarheid en grootheid van een gezuiverd denkvermogen en hart en gezuiverde ziel, de zekerheden van het goddelijke licht en de goddelijke begeleiding, de vreugde en het vermogen van de goddelijke kracht, die werkt in de wil en het gedrag.”¹⁶⁴ Alle delen van de natuur worden verlicht en versneld en getransfigureerd door de aanwezigheid en invloed van de psyche. Het denkvermogen ontwikkelt een onmiddellijke visie en besef van de Waarheid, het hart het spirituele vuur en ritme in haar gevoelens en emoties en een verwijdende omarming van de

---

¹⁶² *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

¹⁶³ Idem.

¹⁶⁴ Idem.

wereld, en de wil een eenpuntige concentratie in zijn aspiratie om zich over te geven en te dienen. Het hele wezen neigt om een levend altaar van het Goddelijke te worden.

Maar ofschoon al deze verandering en transformatie zouden kunnen verschijnen aan de meeste sâdhaks van de de traditionele yoga's als superlatief en definitief, --- alleen enkelen van hen kunnen inderdaad een hogere toestand bevatten --- zijn zij alleen de eerste beslissende stappen in de Integrale Yoga. De psychische transformatie is zelfs op zijn hoogst alleen een vergeestelijking van de inferieure instrumentatie van de natuur; het is geen radicale transformatie van haar basiselementen, noch een victorieuze transcendentie van haar inherente beperkingen. Het is een "gereflecteerde en gemodificeerde manifestatie van dingen, waarvan de volle werkelijkheid, intensiteit, grootsheid, eenheid en diversiteit van de waarheid en vermogen en heerlijkheid boven ons zijn, boven het denkvermogen en daarom boven enige perfectie binnen denkvermogen's eigen formule, van de fundaties of de bovenbouw van onze huidige natuur."¹⁶⁵

De tweede stap moet daarom genomen worden in de richting van de hogere spirituele gebieden van het denkvermogen en verderop. "Een hogere spirituele transformatie moet tussenbeide komen op de psychische of psycho-spirituele verandering; de psychische beweging naar binnen naar het innerlijke wezen, het Zelf of de Goddelijkheid binnen ons, moet gecompleteerd worden door een opening naar boven naar een allerhoogste spirituele status of een hoger bestaan."¹⁶⁶ De opening vanbinnen moet aangevuld worden met een opening vanboven. Het bewustzijn van de sâdhaka moet opstijgen boven het menselijke denkvermogen in het Hogere denkvermogen, het Verlichte denkvermogen, het vlak van Intuïtie en het Bovenmentale, en van hen het transmuterende licht en de transmuterende kracht ontvangen, die ongewoon voor hen zijn. Deze opstijging zou niet plaats kunnen vinden, wanneer hij tevreden blijft met de ervaringen van de Geest in de termen van zijn menselijke denkvermogen; alleen, wanneer het psychische wezen in hem volledig ontwaakt is en aspireert naar de realisatie en het supramentale bestaan, de goddelijke Werkelijkheid boven de gebieden van het denkvermogen, wordt het deksel van het denkvermogen opengebrouwen en vleugelt zijn bewustzijn omhoog in de opgewonden oneindigheden van de Geest of beveelt een visie van de oneindigheid boven hem --- "een eeuwige Aanwezigheid of een oneindig Bestaan, een oneindigheid van bewustzijn, een oneindigheid van zaligheid, --- een grenzeloos Zelf, een grenzeloos Licht, een grenzeloos Vermogen, een grenzeloze Extase."¹⁶⁷ De ervaring is in overeenstemming met dat, wat naar ons toegebracht wordt door de eerste opening van visie: het denkvermogen rijst naar het hogere vlak van het zuivere zelf, stil, rustig, onbegrensd; of het rijst naar gebieden van licht of van gelukzaligheid, of naar vlakken, waar het een oneindig Vermogen voelt of een goddelijke Aanwezigheid of het contact ervaart van een goddelijke Liefde of Schoonheid of de atmosfeer van een wijdere en grotere en lumineuze Kennis."¹⁶⁸ In het begin, wanneer het denkvermogen naar beneden komt uit deze schijnende hoogten van ervaring, vindt het, dat het niets beters naar beneden gebracht heeft dan een vervaagde impressie, of dat het veel verloren heeft, van wat het boven zag en voelde. Maar geleidelijk leert het om veel van zijn hogere realisaties te behouden, en de hele natuur van hen te laten profiteren. Deze opstijgingen van het bewustzijn vinden gewoonlijk plaats in trance, maar zijn "volmaakt mogelijk in een concentratie van het wakende bewustzijn, of, waar dat bewustzijn voldoende psychisch geworden is, op ieder moment door een opwaartse aantrekking of affiniteit."¹⁶⁹ Voortvloeiend uit de opstijgingen, worden de neerdalingen van licht en vermogen en vrede frequenter en

---

¹⁶⁵ *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

¹⁶⁶ Idem.

¹⁶⁷ Idem.

¹⁶⁸ Idem.

¹⁶⁹ Idem.

uitbreidend effectief, en zij veranderen en verlichten juist de textuur van het menselijke bewustzijn en de menselijke kennis. “Een licht en vermogen, een kennis en kracht worden gevoeld, die eerst bezit nemen van het denkvermogen en het hervormen, naderhand van het levensdeel en dat hervormen, uiteindelijk van het kleine fysieke bewustzijn en het niet langer klein laten, maar wijd en plastisch en zelfs oneindig. Want dit nieuwe bewustzijn heeft zelf de natuur van oneindigheid: het brengt ons het blijvende spirituele besef en gewaarzijn van het oneindige en eeuwige met een grote grootsheid van de natuur en een afbreken van haar beperkingen; onsterfelijkheid wordt niet langer een geloof of een ervaring, maar een normaal zelf-gewaarzijn; de nabije aanwezigheid van het Goddelijke Wezen, zijn heerschappij over de wereld en onszelf en de natuurlijke leden, zijn kracht, die in ons werkt en overal, de vrede van het oneindige, de vreugde van het oneindige zijn nu concreet en constant in het wezen; in alle zichten en vormen ziet men het Eeuwige, de Werkelijkheid, in alle geluiden hoort men het, in alle aanrakingen voelt men het; er is niets anders dan zijn vormen en persoonlijkheden en manifestaties; de vreugde of adoratie van het hart, de omarming van al het bestaan, de eenheid van de Geest zijn blijvende werkelijkheden. Het bewustzijn van het mentale schepsel verandert of is al helemaal veranderd in het bewustzijn van het spirituele wezen. Dit is de tweede van de drie transformaties; het gemanifesteerd bestaan verenigen met wat er boven is, is de middelste stap van de drie, de beslissende transitie van de spiritueel evoluerende natuur.”¹⁷⁰

Maar zelfs de spirituele transformatie met zijn immense verwervingen --- de universalisatie van het menselijke bewustzijn, de verwijding en verlichting van de menselijke natuur, de overbrugging van de kloof tussen het menselijke denkvermogen en de hogere werkelijkheden van de Geest, het directe en dynamische contact met de kosmische krachten, de vereniging en gemeenschap met het kosmisch Goddelijke --- kunnen de hele menselijke natuur niet transformeren in de Supernatuur. Voor het denkvermogen, dat spirituele waarden en realisaties beschouwt in het grove, en geen inzicht bezit in hun diepten en gradaties, zouden de verwervingen van de spirituele transformatie exceptioneel hoog en zeldzaam kunnen lijken. Maar zij zijn ontoereikend voor de vervulling van het ideaal, dat Sri Aurobindo voor ons geplaatst heeft. De menselijke natuur is een complex veelvoud, doorschoten met de draden van het ego, en het licht en vermogen van de hogere vlakken, die naar beneden komen om het te verlichten en transformeren, kunnen niet volledig prevaleren tegen haar verwarde onzuiverheden. De eerste en meest belangrijke reden ervan is, dat het licht en het vermogen, die neerdalen, niet kunnen handelen in hun ingeboren zuiverheid en kracht --- hun actie wordt onderbroken, verduisterd, verminderd en verflauwd door de lagere energieën van de menselijke natuur. De tweede reden is, dat de vermogens van de hogere gebieden van het spirituele denkvermogen, als het zelfs voor hen mogelijk zou zijn om hier te werken, in hun eigen zuiverheid en kracht, geen radicale conversie zouden kunnen verwerven van de menselijke natuur, want zij zijn niet de allerhoogste creatieve vermogens van de Geest. Alleen de allerhoogste creatieve Licht-Kracht, de *cit-tapas* van het Supramentale of *vijñāna* kan hier handelen in zijn volle vermogen, zonder onder vermindering of verdunning te lijden, en een radicale en integrale conversie en transformatie bewerkstelligen. Alleen de Schepper kan herschikken, hervormen en transmuteren in zijn eigen substantie en kracht, wat het geschapen heeft. De neerdaling van de Supramentale Waarheidskracht is daarom onmisbaar voor de supramentale transformatie. Maar het Supramentale is niet alleen boven, terwijl het vandaar zijn transformerende druk uitoefent op de evoluerende aardennatuur, of erin neerdaalt om het werk te versnellen en tot stand te brengen; het is, zoals alle kardinale principes van bestaan, ook hier beneden verweekeld en drukt naar boven uit zijn onverlichte diepten voor evolutie, voor een volledige en controlerende verschijning. De ontmoeting van

---

¹⁷⁰ *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

de twee is het beslissende punt van de allerhoogste vervulling. Alleen de supramentale Licht-Kracht kan ieder element van de menselijke natuur behandelen met een meesterlijke finaliteit. Het opperste, dat de spirituele transformatie kan doen, is de universalisatie van het bewuste wezen van de mens, maar het kan het Onbewuste niet transformeren, dat nog aan de basis van zijn bestaan blijft. Het kan frequente glimpen verwaardigen van het Transcendente, of Er zelfs contact mee hebben en zich ermee verenigen, maar het kan "het Transcendente niet dynamiseren" in deze wereld, dat wil zeggen, het kan de almachtige Bewustzijnskracht van het Transcendente niet naar beneden brengen en het direct laten werken in dit veld van onwetendheid en onbewustheid.¹⁷¹ Maar de supramentale Wil is de authentieke Wil van de Allerhoogste en zijn Kracht draagt in zich het fiat en het vuur van het Absolute. Het beveelt een oneindig vermogen van vrije zelf-determinatie. Het weet het precieze uur en de precieze manier om om te gaan met ieder element van onze natuur; en zijn aanraking transformeert onfeilbaar. Het daalt neer in het menselijke denkvermogen en verwijdt het in oneindigheid, vult het met zijn eigen al-openbarende verlichting; het daalt neer in het hart en overstroomt het met zijn eigen eindeloze zaligheid en liefde en lieflijkheid; het daalt neer in het leven en haar energieën en informeert hen met zijn eigen al-verwervende kracht. Zijn vermogens, anders dan die van spirituele mentale gebieden, lijden niet onder overschaduwen of verdunning door hun contact met de elementen van de aardse natuur --- zij werken in hun eigen recht en in de goddelijke volheid van hun potenties. Men gaat waarnemen, terwijl men vooruitgaat in de Yoga van de supramentale transformatie, dat de leden van zijn wezen, nu dat zij al gezuiverd en verlicht zijn, antwoorden met een vreugdevolle spontaniteit op de actie van het Supramentale op hen. Zij lijken, als het ware, hun Schepper te herkennen, en zich makkelijk te onderwerpen aan zijn goedaardige transformerende kracht. De supramentale Licht-Kracht daalt neer in de onderbewuste en onbewuste gebieden van ons wezen en vult hen met zijn elektrische energieën en bestraalt hun onheuglijke somberheid.

De transformerende actie van het Supramentale wordt gekarakteriseerd door een zekere soevereine effectiviteit en een natuurlijke radicaliteit, die onmogelijk is voor elk ander spiritueel vermogen. Wanneer het soms stopt in zijn werking, of op zijn scheden terugkeert, komt het, omdat het gekozen heeft om de delen van de menselijke natuur tijd toe te staan en enige hoeveelheid speelruimte om zichzelf aan te passen aan de hooggestemde eisen van de transformatie. Het forceert vaak het tempo en versnelt het momentum van de verandering, maar nooit ten koste van onderdrukking en verminking van enig deel --- het kent de magie van conversie en transmutatie zonder dwang. Wanneer zijn actie bij tijden veeleisend of dwingend lijkt, komt het, omdat het voortgaat in het licht van een kennis, die precies weet, wanneer een deel rijp is voor transformatie, en handelt met de instemming van de *puruṣa*, die in dat deel verblijft. Zijn vermogen en zijn feilloze effectiviteit komt voort uit het feit van zijn dynamische eenheid en identiteit met ons hele wezen, en zelfs wanneer het omgaat met details en oneindig kleine delen, verliest het zich nooit in hen, maar handelt vanuit een perfecte kennis van de organische eenheid van het hele wezen en zijn innerlijke harmonie met het hele universele bestaan.

Het meest opvallende kenmerk van de actie van het Supramentale is zijn meesterlijke radicale omgang met onze fysieke natuur. Het zal de heerschappij van het Onbewuste en de Onwetendheid vernietigen, waaronder ons fysieke wezen tegenwoordig werkt, de zenuwen, weefsels en cellen van ons lichaam verzadigen met zijn eigen licht, en het versnellen met zijn eigen kracht. Ons lichaam zal ophouden om het grove, inerte, belemmerende kleed te zijn, dat het nu is en in plaats daarvan een levendige dynamo te zijn van lumineuze

---

¹⁷¹ "Zo lang als er geen volledige en volle supramentale verandering is naar beneden tot in het onderbewuste, heeft de lagere natuur altijd een grip op een of ander deel van het wezen". *The Life Divine*.

energieën, bewust van haar eenheid met de universele Materie. Sri Aurobindo beschrijft zijn eigen ervaring van transformatie in het volgende gedicht:

TRANSFORMATIE

Mijn adem gaat in een subtiele ritmische stroom;
Het vult mijn leden met een goddelijke macht:
Ik heb het Oneindige gedronken als een reus' wijn.
Tijd in mijn drama of mijn droomoptocht.
Nu zijn mijn verlichte cellen vreugde's vlammeende ontwerp
En veranderd mijn opgewonden en vertakkende zenuwen in fijne
Kanalen van opalen en hyalieneachtige verrukking.
Voor de instroom van het Onbekende en het Allerhoogste.

Ik ben geen vazal meer van het vlees,
Een slaaf voor de Natuur en haar loden heerschappij;
Ik ben niet meer gevangen in zintuigen's nauwe net.
Mijn ziel zonder horizon verwijdt zich naar onmetelijk zicht,
Mijn lichaam is God's gelukkige levende gereedschap,
Mijn geest een onmetelijke zon van onsterfelijk licht.¹⁷²

Het Supramentale zal het werk van de integratie en harmonisatie van ons wezen vervullen, dat begonnen is door de psyche en ontwikkeld door spirituele transformatie. De integratie van de menselijke persoonlijkheid lijkt een van de hardnekkige aspiraties te zijn van het progressieve denkvermogen van de moderne mensheid. Wat gewoonlijk bedoeld wordt, is een soort aaneensmeden en harmonisatie van de delen van het wezen, waar men bewust van is. Maar een dergelijke integratie zal, zelfs wanneer het slaagt, een erg onvolmaakte zijn, in zover als het de verafgelegen obscure bases en de schijnende hoogtepunten van ons wezen weg zal laten, die normaal niet toegankelijk zijn voor het menselijke bewustzijn. We kennen alleen de actieve oppervlakkige delen van ons wezen, die alleen maar een uiterlijke franje zijn van ons grenzeloze bestaan. Het ideaal van integratie, dat onze aandacht steeds meer opeist, draagt in zich de belofte van een ongeëvenaarde vervulling; maar de huidige pogingen, die gedaan worden om het te realiseren, zijn niet beter dan een onhandig grijpen of een lastig assortiment door het rationele denkvermogen, dat noch enig middel heeft om de onderbewuste en onbewuste lagen van ons wezen te onderzoeken, behalve door een lukrake analyse van de oppervlakkige karaktertrekken en de gewoonten van de natuur, noch om de onbegrensde gebieden af te schalen van het Superbewuste. Er zijn twee essentiële voorwaarden van de integratie van de menselijke persoonlijkheid: een, de ontdekking en realisatie van de ziel of het levende centrum van het menselijke wezen, en ten tweede, een exploratie en verovering van de totaliteit van het wezen, het superbewuste en het onbewuste inbegrepen. Ons eindige wezen is gecentreerd in het Oneindige, en onze sterfelijkheid is een voorbijgaande golf van het Eeuwige. Het is daarom nutteloos om te praten over de integratie van zijn leden zonder hen te verbinden met het Oneindige en het Eeuwige. De Integrale Yoga probeert een perfecte dynamische integratie te bewerkstelligen van onze persoonlijkheid door aan ons het geheel terug te geven van ons verloren weelderige imperium, *rājyam samṛddham*.

De supramentale transformatie zal in een stabiele en dynamische harmonie het individuele, het universele en het transcendente samenvlechten. Het individu zal zijn volledigheid en harmonieuze vervulling vinden in zijn actieve eenheid met het universele en het

---

¹⁷² *The Collected Poems and Plays* van Sri Aurobindo --- Vol. II.

transcendente. En deze volledigheid zal niet alleen een volledigheid zijn in het bewustzijn van het individu, maar het zal ook een creatieve volledigheid zijn in de wil en de kracht van het wezen; want zij zullen ook verenigd worden met de Wil en de Kracht van de Allerhoogste, die zichzelf uitdrukt in kosmische termen, zelfs terwijl het hen transcendeert.... "Het complete individu is het kosmische individu, omdat alleen wanneer we het universum in onszelf opgenomen hebben --- en het getranscendeerd --- onze individualiteit volledig kan zijn."¹⁷³

De supramentale transformatie zal ons toelaten tot een participatie in de werking van de Supernatuur of *Parā prakṛti*. Hoe meer we vooruitgaan van de spirituele naar de supramentale transformatie, hoe meer we zullen ophouden om hoofdzakelijk instrumenten te zijn van de Goddelijke Wil en Kracht, en binnengaan in een "groeiende bewuste participatie van een hogere en intiemere soort" ermee. Deze ervaring van bewuste participatie en collaboratie zal een feilloze begeleiding zijn van de latere fasen van de supramentale transformatie.

De drie stappen, zoals boven beschreven, zouden niet beschouwd moeten worden als strikt opvolgend; de spirituele transformatie zou kunnen beginnen, voordat de psychische transformatie zijn culminatie bereikt heeft, of de supramentale manifestatie zou tussenbeide kunnen komen in het midden van de spirituele transformatie om zijn tempo te versnellen en de lange weg te verkorten. De menselijke natuur is verbijsterend complex en de Goddelijke's omgang ermee is, zo gauw als het aan Hem overgeven is, onberekenbaar en onvoorspelbaar. De supramentale transformatie, die een exclusieve werking is van de Goddelijke *Mahāśakti*, zou in het bijzonder vaak voor het menselijke bewustzijn kunnen lijken op een wervelwind proces, dat door de hoogten en de bases veegt, de diepten en de ondiepten van ons wezen, de verzegelde centra openbarst, de verborgen wateren bevrijdt, de mysterieuze hoeken verlicht, en alle strengen en elementen en krachten verenigt en integreert in een soevereine, dynamische harmonie. De integrale transformatie is de onmisbare fundatie van het Goddelijke Leven en de *sine qua non* van de manifestatie van het Goddelijke in het aarde-bewustzijn.

---

¹⁷³ *The Life Divine* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XXX

DE INTEGRALE PERFECTIE

“EEN GODDELIJKE perfectie van het menselijke wezen is ons doel.” Niet alleen een perfectie van de ziel --- de ziel is inderdaad eeuwig perfect in zichzelf --- maar de harmonieuze perfectie van het hele wezen, innerlijk en uiterlijk, wordt gezocht in de Integrale Yoga. In het laatste hoofdstuk hebben we de lange, kronkelende koers getraceerd van de drievoudige transformatie. We kunnen nu zeggen, dat de victorieuze voltooiing van die transformatie de perfectie is en de vervulling, waarop we doelen in deze Yoga. “Perfect te zijn, zoals onze Vader in de Hemel perfect is” is geen ijdele droom van de religieuze visionair, maar de diepste, onuitroeibare drang van het menselijke bewustzijn, en haar meest onstuitbare aspiratie; en de spirituele inspanning van de mens kan niet ophouden, totdat deze integrale perfectie verworven is en uitgedrukt in zijn leven. Leven is expressie en een complete perfectie in uitdrukking is het ultieme object van het menselijke leven. Elke spirituele discipline, die ons wegtrekt van deze terechte expressie van onze evoluerende ziel, verijdelt juist het doel van de ziel’s nederdaling hier, en verstoort de balans van het individu en de sociale economie. En omdat de mens een complex wezen is, dat veelvuldig is in zijn aspecten en attributen, moet zijn perfectie een veelvuldige perfectie zijn, die volledig expressief is van de oneindige potenties van zijn natuur. Zijn spirituele, mentale, emotionele, wilskrachtige en fysieke delen moeten alle hun opperste perfectie verwerven, wanneer zij bedoeld zijn als instrumenten van de goddelijke manifestatie in de materiële wereld.

Perfectie betekent werkelijk een groei naar de natuur van Zijn Goddelijke Wezen. Het is een te zijn met het Goddelijke in Zijn goddelijke Natuur, *sārūpya* en *sādharmya*. Eenheid in bewustzijn met het Goddelijke, *sāyujya*, of nabijheid tot de goddelijke Aanwezigheid, *sāmīpya*, is altijd het gebruikelijke object geweest van het spirituele zoeken; maar eenheid in de natuur, de aanname van de dynamische goddelijke natuur, *Parā-prakṛti*, is een verwerving, waar zeldzaam naar geaspireerd wordt, en nog nooit volledig gerealiseerd. En wanneer er op een of andere dergelijke perfectie gedoeld werd, was het beperkt tot het denkvermogen, het hart en het vitale wezen; de lichaam’s goddelijke potenties waren niet volledig onderzocht, omdat de traditionele minachting voor haar grofheid en inertie in de weg stonden van een dergelijk onderzoek. In de Integrale Yoga wordt het lichaam net zo belangrijk beschouwd als ieder ander instrument, en haar goddelijke perfectie wordt gezocht met de meest grondige en nauwgezette zorg. Een goddelijk wezen in een goddelijk lichaam is de formule van perfectie in de Integrale Yoga.

Er zijn vier voorwaarden voor het werk van perfectie: *śakti*, *vīrya*, *daivī prakṛti* en *śraddhā*. *Śakti* betekent de volledig ontwikkelde vermogens van de leden van de instrumentele natuur; *vīrya*, de vervolmaakte dynamiek van de zielnatuur; *daivī prakṛti*, de aanname van deze vermogens naar de werking van het goddelijke Vermogen; en *śraddhā*, een volmaakt vertrouwen in alle delen van ons wezen om de actie van het goddelijke Vermogen aan te roepen en te onderhouden. Een fundamentele actieve gelijkmoedigheid, die het spel ondersteunt van de gnosis of de supramentale Licht-Kracht in de menselijke voor de goddelijke perfectie, die we zoeken. “De gnosis zal, wanneer effectief in actie geroepen, progressief alle termen opnemen van de intelligentie, wil, zintuigdenkvermogen, hart, het vitale en gevoelswezen, en hen vertalen door een lumineuze en harmoniserende conversie in een eenheid van de waarheid, het vermogen en de heerlijkheid van een goddelijk bestaan. Het zal ons hele intellectuele, vrijwillige, dynamische, ethische, esthetische, zinnelijke, vitale en fysieke wezen verheffen in dat licht en die kracht en hen converteren in hun eigen hoogste besef.”¹⁷⁴

---

¹⁷⁴ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

DE VERHOGING VAN DE CAPACITEITEN VAN DE INSTRUMENTEN

Laten we eerst het lichaam nemen. We weten niet, we geven er zelfs niet om om te onderzoeken, welke onberekenbare vermogens sluimeren in de diepten van ons fysieke wezen, en welke potenties verwickeld zijn in haar relatie met het subtiele en causale lichaam. Alle spirituele ervaring getuigt van het bestaan van een subtiel lichaam achter ons grove fysieke raamwerk, en een causaal lichaam achter het subtiele. Dit causale lichaam is gemaakt van juist de substantie van licht en zaligheid, en bevat alle principes van perfectie, waarvoor ons aardse lichaam bestemd is om te belichamen en uit te drukken. Onze sterfelijke vorm is niet afgesneden van zijn causale prototype, het is er integendeel intiem mee verbonden; en wanneer de centra, die ons grove lichaam verbinden met het subtiele en causale, geopend zouden kunnen worden, dan zou er geen einde zijn aan de perfectie van het fysieke lichaam --- de oneindige potenties van de *kāraṇa* of het causale omhulsel zouden automatisch geactualiseerd worden in het grove. Hathayoga, Rājayoga, Tantra, enz. openen enige van deze centra, maar de hoogste blijven nog verzegeld, en de allerhoogste principes van een dynamische goddelijke perfectie konden niet naar beneden gebracht worden en hier in de materie gevestigd voor een algemene realisatie in de mensheid. Alles, wat bereikt kon worden, alles, dat bedoeld was om bereikt te worden, was de realisatie van enkele van de wonderbaarlijke mogelijkheden van het subtiele fysieke in het grove lichaam; en omdat het ultieme doel van deze yoga's de verzaking was van het materiële leven, werd gedacht, dat er geen verdere perfectie van het lichaam nodig of mogelijk was. Maar de Integrale Yoga maakt het naar beneden brengen van deze dynamische principes van perfectie zijn hoofd objectief. De opening van het gnostische omhulsel, het *vijñānamaya koṣa*, in ons, en de kanalisering van zijn vermogens en potenties in het grove lichaam is het geheim van de fysieke perfectie, die beloofd wordt door de Integrale Yoga van Sri Aurobindo.

De Gnosis of *vijñāna* opent spontaan in het Zaligheid-Zelf of de *ānandamaya puruṣa*. De Zaligheid van het Goddelijke heeft een duaal aspect met betrekking tot de werelden en wezens, die het scheidt --- het is tegelijk Liefde en Schoonheid, ondersteund door de heerlijkheid en bezielde met Vermogen. Wanneer we ontwaken in het Zaligheid omhulsel en zijn vermogens van transfigurerende liefde en creatieve harmonie neerdaalde in ons hele wezen, zal het het uitbarsten zijn van de pracht van een goddelijke bron, een bacchanaal van apocalyptische openbaring. *Ānanda* is de allerhoogste creatieve Kracht, en zijn directe en ongehinderde actie in de menselijke natuur is de garantie van de hoogste goddelijke perfectie.

De voorlopige viervoudige perfectie van het lichaam is de ontwikkeling van de kwaliteiten van *mahattwa*, *bala*, *laghutā* en *dhāraṇa-sāmarthya*. Deze ontwikkeling zal het lichaam een geschikt instrument maken van de Geest. *Mahattwa* is "de aanwezigheid van een grootheid van ondersteunende kracht"; *bala* is "een overvloedige sterkte, energie en kracht van uitgaande en beherende kracht"; *laghutā*, "een lichtheid, snelheid, en aanpasbaarheid van het zenuw- en fysieke wezen"; en *dhāraṇa-sāmarthya*, "een behoudend en responsief vermogen in de hele fysieke machine en haar drijvende bronnen." Het lichaam zal gevuld worden met de majesteit en macht van de spirituele kracht, die de bewuste transcendenten en universele *śakti* was, die Haar Wil en Doeleinde verwezenlijkt in het individuele raamwerk door een eeuwigdurende levering van sterkte en uitvoerende energie. Het lichaam zal al haar belemmerende zwaarte en traagheid en langzaamheid van beweging afschudden en wonderbaarlijk licht worden en weerbaar en gemakkelijk responsief en aanpasbaar in haar cellen en zenuwen en weefsels aan alle eisen van de Geest. Het zal een onbeperkte capaciteit ontwikkelen om zonder verspilling alle stromen van vermogen en energie te

behouden, die erin gegoten worden van vanboven, en te antwoorden met een blijde vrijheid en flexibiliteit voor de impuls van de goddelijke Wil erin.

Er zijn veel andere mogelijke verwervingen van het lichaam, waarvoor het menselijke denkvermogen in zijn verstokte binding aan de zogenaamde wetten van de Natuur bijna niet in staat is om in ogenschouw te nemen als binnen het gebied van de concrete werkelijkheid. Er is een traditie van spirituele cultuur, die getuigt van ontwikkeling van de subtiële zintuigen en de aanname van een soepel en stralend etherisch lichaam door de ingewijden van enige speciale types yoga. Maar wat de Integrale Yoga onderscheidt van andere yoga's in zijn ideaal van de fysieke perfectie, is zijn absolute aandringen op de onkwetsbaarheid van het grove fysieke lichaam op alle aanvallen van de krachten van ontwrichting en desintegratie in de materiële wereld. Het is geen enkele soort dematerialisatie, die als ideaal omhoog gehouden wordt, of de aanname van een helder, etherisch lichaam, maar de vergoddelijking van het fysieke lichaam zelf in al haar cellen en zenuwen en samenstellende elementen en energieën. Het maakt het lichaam immuun voor achteruitgang en de dood en volmaakt plastisch voor de aanraking van de Geest --- een bewust vat van het zelf-manifesterende Waarheid-Licht.

De viervoudige perfectie van de *prāṇa* of het vitale wezen zal *pūrṇatā*, *prasanmatā*, *samatā* en *bhogasāmarthya* zijn. *Pūrṇatā* is volheid. De *prāṇa* moet vol sterkte en behendigheid zijn en een onvermoeibare drang van stralende energieën. Voor de volheid en afgeladen rijkdom van het vitale riepen de Vedische Rishi's de hulp in van Aswins, "de goddelijke tweelingvermogens, waarvan het speciale vermogen is om het zenuw- of vitale wezen in de mens te perfectioneren in de zin van actie en genieting." Het offer van *aśwamedha*¹⁷⁵ was ook een symbolisch offer van de levensenergie aan het Goddelijke, zodat Hij zijn rijkdommen erin zou gieten en het perfectioneren voor de vervulling van Zijn Wil in de wereld. Een volle *prāṇa* is de meest belangrijke conditie voor goddelijke actie en manifestatie. Niets groots kan bereikt worden in het leven, behalve door de kracht en hartstocht van *prāṇa*. *Prasanmatā* is een kristallen zuiverheid en blijheid. De *prāṇa* moet geen rusteloze, gepassioneerde kracht zijn, die zichzelf verspilt of versnipperd voor onwaardige bezigheden, of ontmoedigd en terneergeslagen door enige ascetische strengheid. Het moet vol vreugde en drijfvermogen zijn, en een diepzinnige, onschendbare kalmte. *Samatā* is gelijkmoedigheid. De *prāṇa* moet niet heen en weer geslingerd worden door onvoorspelbare voorkeuren en afkeuren van de oppervlaktenatuur, maar sereen blijven en onverstoord in het gezicht van alle ervaringen. Vrijheid van al het verlangen is het zekerste middel om *samatā* te vestigen in *prāṇa*. Een gelijkmoedig *prāṇa* zal accepteren, wat er ook naartoe komt van het Goddelijke, zonder enige van de versturende reacties, die de normale vitale bewegingen van verlangens en voorkeuren vergezellen. En het moet het vermogen ontwikkelen van een onbegrensd bezit en genot, *sarvabhogasāmarthya*, dat inderdaad zijn hoofdfunctie is. De *prāṇa* wordt niet bedoeld om een "geslagen en gekrenkt iets, saai in zijn ontvangende vermogen, somber, onderdrukt, verminkt, inert en nietig te zijn. Het moet een vol vermogen van bezit hebben, en blij vermogen van genot, een uitbundig vermogen van zuivere en goddelijke passie en verrukking." Het moet een spirituele verrukking voelen in alle bewegingen van de natuur en alle ervaringen, relaties en contacten van zijn bestaan.

De viervoudige perfectie van het hart is *saumyatwa*, *tejas*, *kalyān-śraddhā* en *prema-sāmarthya*. *Saumyatwa* is een grote en heldere lieflijkheid, en stralende en goedaardige tederheid, en een winnende genade en een liefdevolle openhartigheid. Een glimlachend hart van onbegrensde liefde en tederheid en lieflijkheid is een geschikte tempel voor *Mahālakṣmī*, zoals we al gezien hebben. Maar er moet met deze lieflijkheid en genade geen enkele emotionele zwakheid en slapte, geen enkele slappe of bloemrijke sentimentaliteit

---

¹⁷⁵ Het paard is een symbool van de levensenergie.

samengaan. Er moet een overvloedig Rudra-vermogen in het hart zijn, een hoge sterkte en kracht, “die in staat zijn zonder in te krimpen om een hardnekkige, een uitwendig strenge, of, zelfs wanneer nodig, een gewelddadige actie te ondersteunen.” Dit is *tejas*. Het is de vlamme krach van *īśān* of *Mahākālī*, die toeslaat uit liefde en compassie, en de elementen van de natuur slaat naar soepelheid en symmetrie, die rebelleren tegen de actie van Licht. Maar zowel *saumyatwa* als *tejas* moeten breed gebaseerd worden op de onverschrokken gelijkmoedigheid van de ziel. *Kalyān-śraddhā* is “een vertrouwen in het hart, een geloof in en wil voor het universele goede, een openheid voor de universele *ananda*.” Dit vertrouwen en deze wil moeten gefundeerd worden op de innerlijke perceptie, dat het Goddelijke overal is, niet alleen in de passieve immanentie, maar als een actieve, al-bevelende en al-verwervende Aanwezigheid, als een allerhoogst, feilloos Vermogen. Alle processen van de Yoga, alle ervaringen, innerlijk en uiterlijk, alle contacten en omgang met de wereld moeten beschouwd worden in het licht van de waarheid, dat het Goddelijke de enkele almachtige Meester is van het hele universum, en dat niets binnen ons of buiten ons kan gebeuren zonder Zijn Wil en sanctie. Men moet zelfs in de slechtste van calamiteiten en gevaren de onderhoudende en helpende hand zien van de Allerhoogste, en Zijn dispensatie van oneindige liefde en compassie. Verdriet, lijden, schande, nederlaag --- alles wordt zo verordend en gearrangeerd door de goddelijke Liefde, dat het niet anders kan dan bijdragen aan de spirituele vooruitgang van de *sādhaka*, wanneer hij standvastig kan blijven in deze *kalyān-śraddhā*. *Prema-sāmarthya* is een onbegrensde capaciteit voor liefde. Omdat de hoofdfunctie van het hart liefde is, kunnen we alleen door het hart binnengaan in de dynamische eenheid met het Goddelijke en met alle wezens. Deze capaciteit voor liefde moet in een dergelijke mate ontwikkeld worden, dat niets in de wereld en voorbij de wereld uit haar omarming zou blijven. Het Goddelijke moet bemind worden in Zichzelf en in al Zijn myriaden vormen en vertegenwoordigingen, ongeacht hun fenomenale verschillen. Vriend en vijand, heilige en zondaar, het hoge en het lage, het lelijke en het mooie --- alles moet bemind worden als zichzelf, als zelve van een Zelf, als de vele zelf-vormgevingen van het eeuwige Identieke. Dit is de hoogste perfectie van het hart van het menselijke wezen, voordat het gesupramentaliseerd wordt, deze onbegrensde capaciteit voor de wijdeste, en meest nabije en meest intense, verrukkelijke liefde.

De viervoudige perfectie van de buddhi is *viśuddhi*, *prakāś vicitrabodha*, en *sarva-jñāna-sāmarthya*. De intelligentie moet zuiver en wijd worden en kristalhelder. Het moet schoon gewassen worden van alle *prānische* verlanen, dat zich mengt met zijn zoektocht naar waarheid. Het moet constant open blijven voor de Waarheid en niets dan de Waarheid, ongebogen door de hardnekkigheden van het vitale. Het moet op dezelfde manier absoluut vrij gehouden worden van de opstand van emoties, die de Waarheid vervormen, vervalsen en verduisteren. Het moet ook bevrijd worden van zijn eigen defecten, “inertie van het denkvermogen, obstructieve nauwheid en onwilligheid om te openen voor kennis, intellectuele gewetenloosheid in het denken, vooringenomenheid en voorkeur, zelf-wil in de rede en valse bepalingen van de wil tot kennis.”¹⁷⁶ Zijn enkele wil moet zijn om zichzelf een onbezoedelde spiegel te maken van de waarheid, haar essentie en haar vormen en afmetingen en relaties; een heldere spiegel, en juiste afmeting, en fijn en subtiel instrument van harmonie, een integrale intelligentie.”¹⁷⁷ Wanneer het kalm en uitgestrekt en helder wordt, zal het in staat zijn om het hogere licht te reflecteren zonder het te verbuigen of vervormen. Het zal dan “een sereen iets van licht worden, een zuivere en sterke straling, die emaneert uit de zon van Waarheid.” “Maar het moet weer niet hoofdzakelijk iets worden van een droog of wit licht, maar in staat tot alle verscheidenheid van begrip (*vicitra-bodha*), soepel, rijk, flexibel, briljant met de hele vlam en afwisselend met alle kleuren van de manifestatie van de

¹⁷⁶ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹⁷⁷ *Idem*.

Waarheid, open voor al haar vormen.”¹⁷⁸ Dit is *vicitra-bodha* --- een gevarieerde en veelzijdige capaciteit van de *buddhi*. *Sarva-jñāna-sāmarthya* is de veelomvattende, veelvuldige capaciteit voor het verwerven en assimileren van alle vormen van kennis, onbelemmerd door enige gewoonlijk of normaal vooroordeel. Een wijde ruimdenkendheid en een coördinerend vermogen van de intelligentie zal de nauwe vormen en rigide formules vernietigen, die in de weg staan van de uitbreidingen van onze mentale horizonten en ons gevangen houden van onze eigen beperkte gedachten. De *buddhi* moet groter en lumineuzer worden en vrijelijk open voor alle openbaringen, intuïties en inspiraties, die neerstromen uit de hoogten van de Geest.

De perfectie, zoals boven beschreven, is de voorlopige perfectie van de instrumenten, die verbonden moeten worden met het manifeste vermogen van de ziel en erdoor verlicht worden en verheven. De ziel-kracht, die in het instrument stroomt, zal de perfectie verheffen van de normale niveaus van de natuur naar de spirituele, en het opwekken met zijn ingeboren dynamiek. Alle vermogens van de instrumenten zullen een zielverandering ondergaan, en zich ontwikkelen naar universaliteit en onpersoonlijkheid. Zij zullen niet langer als Denk-vermogens, levensvermogens en vermogens van de fysieke constitutie van het individu blijven en functioneren, maar werken als openlijke vermogens van de bevrijde ziel, bezield met zijn vuur en zijn zuivere licht en zaligheid openbaren.

De uiteindelijke perfectie zal komen, wanneer het Goddelijke en Zijn *śakti* geopenbaard zullen worden achter de actie van de zielskracht en alle werking van de instrumenten zal verheffen in de volheid en de glorie van het supramentale Vermogen. De aarde heeft het nog niet gezien, de mens heeft deze supramentale perfectie nog niet bedacht --- het is onvoorstelbaar uitgestrekt en glorieus, het is de oneindige perfectie van het Goddelijke Zelf. Alle delen van de *sādhaka*'s natuur met al hun werkingen zullen opgenomen worden door de Allerhoogste en Zijn *śakti*. Er zijn drie stadia van deze perfectie, tenminste waarvan, wanneer onze vereniging met Hem integraal is, het Goddelijke Zichzelf manifesteert in ons hele wezen en actie. “Hij wordt in ons gevoeld als de bezitter van ons wezen en boven ons als de heerser van al zijn werkingen en zij worden voor ons niets anders dan een manifestatie van Hem in het bestaan van de Jiva. Al ons bewustzijn is Zijn bewustzijn, al onze kennis is Zijn kennis, al ons denken is Zijn denken, al onze wil is Zijn Wil, al ons gevoel is Zijn Ananda en vorm van Zijn heerlijkheid in zijn, al onze actie is Zijn actie. Het onderscheid tussen de Shakti en de Ishwara begint te verdwijnen; er is alleen een bewuste activiteit in ons van het Goddelijke met het grote zelf van het Goddelijke erachter en eromheen en in bezit ervan; de hele wereld en de natuur wordt gezien als alleen dat, maar hier is het volledig bewust geworden, het Maya van het ego verwijderd, en de Jiva is daar alleen als een eeuwig deel van Zijn wezen, *aṁśa sanātana*, dat naar voren gebracht is om een goddelijke individualisatie te ondersteunen en nu vervuld te leven in de volledige aanwezigheid en het volledige vermogen van het Goddelijke, de volledige vreugde van de Geest, die gemanifesteerd is in het wezen. Dit is de hoogste realisatie van de perfectie en de heerlijkheid van de actieve eenheid; want er voorbij zou alleen het bewustzijn van de Avatāra kunnen zijn, de Ishwara Zelf, die een menselijke naam en vorm aanneemt in de Lila.”¹⁷⁹

Voordat we dit hoofdstuk kunnen besluiten, laten we proberen om een korte schets te geven van de supramentale perfectie, zoals voorzien door Sri Aurobindo. De eerste karakteristiek van deze perfectie zal zijn transcendentie zijn van alle menselijke verwervingen, en een veilige soevereiniteit over de Natuur; de tweede, zijn harmonieuze veelomvattendheid, zijn onschendbare integraliteit; en de derde, zijn al-volbrengende goddelijkheid.

---

¹⁷⁸ Idem.

¹⁷⁹ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

De *buddhi* zal in zijn supramentale perfectie niet alleen wijd en lumineus zijn en in staat tot alle kennis, maar het zal een radicale conversie ondergaan op juist de manier en methode van zijn werking. Zijn waarheid zal het directe Waarheid-Idee zijn en geen symbool of vertegenwoordiging van de waarheid, zoals gezien in het flauwe licht van het menselijke denkvermogen. Het zal de Waarheid en zijn verscheidene vormen realiseren door een meest innerlijke openbarende identiteit met hen. De gnostische intuïtie, inspiratie, discriminatie en openbaring zijn het viervoudige proces van het perfecte denken, die respectievelijk *Saramā*, *Saraswatī*, *Dakṣiṇā* en *Ilā* door de Vedische Rishi's. "Het gebied van kennis, dat gedekt wordt door het supramentale denken, de supramentale ervaring en visie, zal samenvallen met alles, dat open is voor het menselijke bewustzijn, niet alleen op de aarde, maar op alle vlakken."¹⁸⁰ Het supramentale denken zal van een dominerende hoogte de volledige stroom van de Tijd omarmen, het verleden, het heden en de toekomst. Zijn visie zal zijn, wat aan de oude mystici bekend was als *trikāladṛṣṭi*.¹⁸¹ Al zijn werkingen zullen voortgaan op de basis van eenheid en harmonie. Het zal alle onberekenbare veelvoudigheden van het bestaan meenemen in zijn streek, maar nooit gedurende een moment de perceptie verliezen van hun essentiële eenheid. Zijn kennis zal een veelomvattende kennis zijn, die ieder object ziet als een aspect en attriboot van de ondeelbare Ene. Het zal niet alleen de essentiële eenheid beschouwen, maar ook de ontwikkelende diversiteiten van die eenheid in een enkele, onmiddellijke visie en ervaring. De supramentale wil in de *sādhaka* zal de Wil zijn van de Allerhoogste, verenigd en onweerstaanbaar, die zichzelf vervult door welke condities ook, die het zelf verordend heeft. Er zullen geen aarzelingen zijn, geen haperingen, geen van de verwarringen en conflicten, die onze menselijke wil belagen, en geen verlamme zwakheid in het gezicht van weerstand en oppositie. De supramentale wil zal als een vlamschicht zijn van de gnostische Kracht, die recht naar zijn doel schiet. De supramentale gevoelens en emoties zullen stromen zijn en golven en rimpels van de ontladen goddelijke liefde en heerlijkheid; en zelfs in hun meest intense en onstuimige bewegingen zullen zij hun inherente ritme en spel behouden in perfecte afstemming met alle bewegingen van de natuur. Ze zullen een kloppend gevoel en een sensatie geven aan het licht van de kennis en de kracht van de wil. De supramentale perfectie van de zintuigen zal overal een zien zijn en horen en aanraken van het Goddelijke en in alle wezens en objecten. Onze zintuigen zijn de externe materiële middelen om contact te maken met de objecten van de wereld, maar zoals de yogische ervaring laat zien, zijn zij niet onmisbaar; ons denkvermogen kan zien en horen en zelfs de objecten aanraken zonder de hulp van de uiterlijke zintuigen. Om deze reden wordt het denkvermogen het zesde zintuig genoemd --- het is in feite het enige zintuig in de huidige economie van onze natuur, en de uiterlijke zintuigen zijn alleen haar instrumenten en gemakken. Het kan contact maken met de objecten zonder de zintuigen als media te gebruiken en het kan ook contact maken met de innerlijke relaties, krachten en vibraties van de objecten en hen kennen, die helemaal niet toegankelijk zijn voor de uiterlijke zintuigen. Alleen gewoonte heeft het denkvermogen afhankelijk gemaakt van de fysieke zintuigen en begrensd door hun natuurlijke beperkingen. Maar het denkvermogen is ook, zoals een hogere yogische ervaring openbaart, niet het allerhoogste en oorspronkelijke zintuig; het is ook een instrument en gewoonlijk gemak. Het werkelijke en oorspronkelijke zintuig ligt voorbij het denkvermogen, dat het als medium gebruikt; het is "een directe en oorspronkelijke activiteit van het oneindige vermogen" van het spirituele bewustzijn. "De zuivere actie van het zintuig is een spirituele actie en het zuivere zintuig zelf is een vermogen van de Geest."¹⁸² Dit zuivere zintuig wordt *sanjñāna* genoemd. *Sanjñāna* laat ons het

---

¹⁸⁰ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹⁸¹ Gelijktijdige visie van de drie aspecten van de Tijd --- verleden, heden en toekomst.

¹⁸² *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

Goddelijke Wezen, *saccidānanda* zo concreet zien, horen, aanraken, ruiken en proeven als we de materiële objecten aanvoelen. Zijn actie is direct, onmiddellijk en intiem. Het laat ons contact maken met de substantie van het goddelijke Bestaan, de substantie van het goddelijke Bewustzijn, de substantie van de goddelijke Kracht, en de substantie van de goddelijke Heerlijkheid. “Het supramentale, dat handelt door de zintuigen, voelt alles als God en in God, alles als de manifeste aanraking, het manifeste zicht, gehoor, de manifeste smaak, reuk, alles, dat gevoeld, gezien, direct ervaren de substantie en het vermogen en de energie en de beweging, het spel, de doordringing, de vibratie, de vorm, de nabijheid, de druk, de substantiële uitwisseling van het Oneindige.”¹⁸³ Het supramentale zintuig ziet geen object als een geïsoleerde eenheid, afgesneden van anderen; het ziet het Al, de Ene, in alle objecten --- het omarmt het Oneindige in ieder eindig ding. Het kan alle dingen kennen door een directe gewaarwording, alle dingen in deze of een andere wereld; en zijn gewaarwording is een lumineuze, openbarende gewaarwording van het essentiële wezen en het fenomenale worden van het Goddelijke. Het laat ons de soma drinken van de goddelijke zaligheid, die het eeuwige sap is van alles in het universum.

De *sanjñān* handelt niet alleen op zichzelf, maar het verandert zelfs diepzinnig de fysieke zintuigen. “Zo gauw als bijvoorbeeld het zicht veranderd wordt onder de invloed van het supramentale wezen, krijgt het oog een nieuwe en getransfigureerde visie van dingen en van de wereld om ons heen.... Het is alsof het oog van de dichter en de artiest de vage of triviale blinde normale visie vervangen had, maar enkelvoudig vergeestelijkt en verheerlijkt, --- alsof het inderdaad het zicht zou zijn van de allerhoogste goddelijke Dichter en Artiest, waarin we deelnamen en daar aan ons het volle zicht van zijn waarheid gegeven werd en de bedoeling in zijn ontwerp van het universum en van ieder ding in het universum. Er is een ongelimiteerde intensiteit, die alles, wat gezien wordt, een openbaring maakt van de glorie van de kwaliteit en het idee en de vorm en de kleur. Het fysieke oog lijkt dan in zichzelf een geest te dragen en een bewustzijn, dat niet alleen het fysieke aspect ziet van het object, maar ook de ziel van kwaliteit erin, de vibratie van energie, het licht en de kracht en de spirituele substantie, waar het van gemaakt is. Aldus komt er door het fysieke besef naar het totale besef bewustzijn vanbinnen en achter de visie een openbaring van de ziel van het geziene en van de universele geest, die zichzelf uitdrukt in deze objectieve vorm van zijn bewuste wezen.”¹⁸⁴ Het is in het kort een inprenting van het supramentale besef, de *sanjñāna*, in het fysieke besef, dat resulteert in de laatste's totale transformatie en perfectie.

De opening van het *vijñāna* en het *ānanda* omhulsel in ons zal een volledige transfiguratie maken van de substantie van het lichaam. Het zal in effect een transsubstantiatie voortbrengen, een radicale conversie van juist de substantie en textuur van het fysieke organisme. De atomen, die het lichaam gaan maken, zullen bewuste en stralende deeltjes van materie worden, centra van een lumineuze kracht, die zichzelf uitdrukken in het schema van het materiële bestaan. En deze directe werking van de Waarheid-Kracht zal uit het lichaam alle oorzaken elimineren van verval en verspilling, en erin een serene stabiliteit vestigen van gezondheid en vermogen. “Het supramentale bewustzijn is geen vaste hoeveelheid, maar een vermogen, dat gaat naar steeds hogere niveaus van mogelijkheid, totdat het de allerhoogste voltooiingen bereikt van het spirituele bestaan, dat het supramentale vervult, zoals het supramentale de gebieden van het spirituele bewustzijn vervult, die ernaartoe duwen vanuit het menselijke of mentale niveau. In deze progressie zou het lichaam ook een meer perfecte vorm en een hoger gebied van haar expressieve vermogens kunnen bereiken, en een steeds volmaakter vat van goddelijkheid kunnen worden.”¹⁸⁵ Er zouden zelfs veel onvoorziene veranderingen plaats kunnen vinden in de

---

¹⁸³ *The Synthesis of Yoga* door Sri Aurobindo.

¹⁸⁴ *Idem.*

¹⁸⁵ *The Supramental Manifestation* door Sri Aurobindo.

structuur en de werking van de organen zelf als een resultaat van de onbelemmerde actie van de allerhoogste Wil-Kracht in het menselijke lichaam, en een in onbruik vallen van enige van de fysiologische processen, hoe onmisbaar zij vandaag ook zouden kunnen lijken, die hun nut zullen hebben uitgeleefd en vervangen door diegene van een veel groter effectiviteit, omdat zij supramentaal zijn. Het lichaam, dat gevuld wordt met het gnostische licht en de gnostische kracht, *vijñāna-jyoti* en *vijñāna-śakti*, haar cellen verlicht en geëlektrificeerd, en haar bewustzijn volledig ontwikkeld om zelfs te reageren op de minste roep van de Geest, zou “nieuwe middelen en gebieden van communicatie met andere lichamen, nieuwe processen van kennis verwerven, een nieuwe esthetiek, nieuwe potenties van manipulatie van zichzelf en objecten kunnen verwerven. Het zou ervoor niet onmogelijk kunnen zijn om middelen te bezitten en ontsluiten, die ingeboren zijn in haar eigen constitutie, substantie of natuurlijke instrumentatie om het verre dichtbij te maken en afstand te vernietigen, te kennen, wat nu voorbij de lichaam's kennis is, te handelen, waar handelen nu buiten het bereik is of buiten haar domein, subtiliteiten en plasticiteiten ontwikkelen, die niet toegestaan konden worden onder de huidige condities aan de benodigde vastheid van het materiële raamwerk.”¹⁸⁶ Maar al deze vermogens en perfecties van het lichaam, laat mij het herhalen, zullen een supramentale evolutie van erbinnen zijn, een veelvoudige opbloei van haar goddelijke mogelijkheden, en geen oplegging van de potenties van het etherische lichaam of het onderbroken vuurwerk van de prānische energieën. Het lichaam zal zijn spirituele vermogens ontwikkelen door de opening van de gnostische en zaligheid omhulsels en haar transfiguratie in hun lumineuze substantie.

Stralend met een creatief bewustzijn, levendig met een onuitputtelijke kracht, paraat in een peilloze vrede, en doordrenkt met geluk en harmonie zal het gesupramentaliseerde lichaam de schoonheid en glorie openbaren van het Goddelijke in de materiële wereld, en haar onheuglijke stigma van grofheid wegvegen. Gedurende vele lange eeuwen is het lichaam een pathetisch onderwerp geweest van de yogi's minachting, afgewezen als het grootste obstakel voor de vrijheid en vooruitgang van zijn ziel. Haar supramentale perfectie zal die minachting weerleggen en bewijzen, dat het van dezelfde substantie gemaakt is als de Geest (*sat*) en bedoeld om hier te dienen als een transparante vorm van het Vormloze.

---

¹⁸⁶ *The Supramental Manifestation* door Sri Aurobindo.

HOOFDSTUK XXXI

“HET UUR VAN GOD”

HET moderne tijdperk is een tijdperk van enkelvoudige paradoxen en ongeëvenaarde beloften. Aan de ene kant hunkert de mens vurig naar eenheid en harmonie, en aan de andere kant verscheurt hij zichzelf en zijn gemeenschap verwoed met verdelingen en onenigheden. Hij is dorstig naar vrede en het ophouden van alles, dat de progressieve teneur van zijn leven bedreigt, en toch wordt hij gedreven om binnen en buiten hem myriaden oorzaken van conflict te creëren en vermenigvuldigen. Hij verlangt zo naar een harmonieuze vooruitgang van de collectiviteit en een algemeen welzijn van zijn soort, en toch wordt hij zo hulpeloos gedomineerd door agressieve, individualistische tendensen en een exclusieve zelf-verklaring. Het is een tijdperk van duisternis, doorboord door verdwaalde schachten van een ongewoon licht, een tijdperk van kolossale frustraties, geroerd door exceptionele beloften en essentiële voorbereidingen. Nieuwe hoop, verheven dromen, onvoorziene visioenen flitsen uit de sombere droefgeestigheid, waarin de mens vandaag verzvolgen is. In de wereld van ideeën heeft hij een waarachtige revolutie bereikt; en in het gebied van technologie een vooruitgang, die vergelijking tart met de prestaties van enig ander tijdperk in de geaccrediteerde geschiedenis van de beschaving. In iedere sfeer van het leven hoort men het gerinkel van brekende kettingen, en de rinkelende schreeuw van de onschatbare zegeningen van de vrijheid --- vrijheid van het individu, vrijheid van de natie, vrijheid van iedere sociëteit en instituut, vrijheid van denken en spraak en actie, --- in de tanden van doordringende totalitaire beperking en regimentatie. Om de vervagende invloed tegen te gaan van de oude wereldonderscheidingen heeft het gospel van gelijkmoedigheid zichzelf geïnstalleerd in het hart en denkvermogen van de mensheid met een fermheid, dat extreem goed voorspelt voor de toekomst van ons leven en onze cultuur. In ieder gebied van activiteit observeert men, zowel individueel als collectief, nationaal als internationaal, serieuze en hardnekkige pogingen tot zelf-aanpassing, coördinatie en coöperatie, die passen bij de verscheidene gradaties van succes, ondanks alle mogelijke oppositie. Het wonderbaarlijke proces van de U.N.O is een typische reflectie van de vele beloften, paradoxen, aspiraties en afwijkingen, die opgesloten zijn in een wanhopige strijd achter de ambigue voorkant van de huidige wereld. Wat zal opstromen uit deze deinende verwarring? Waar, in welk ver land, ligt de haven van vrede en harmonie en creatief licht?

Wat zien we, wanneer we ons richten op de verschillende takken van de moderne kennis? Het is hetzelfde spektakel van grote beloften, dat glanst uit diepzinnige paradoxen. In de Filosofie is er, ondanks de verbale acrobaten van het Logische Positivisme, een verdiepende tendens naar het herstel van de oude kennis van de Oriënt en de Grieken, een synthese van de essentiële elementen van de filosofieën van het Oosten en het Westen, en zelfs een onverschrokken voorstelling van de schemerige hoogten van de mystiek. De nieuwe trend is niet zozeer zichtbaar in de ervaren filosofen dan in de jonge, die aangeraakt zijn door de stralen van het nieuwe Licht. Religie komt weer naar de voorkant van het menselijke denken, en zelfs theologie schudt zijn gewoonlijke nauwheid af om de wijdere horizons te omarmen van de menselijke aspiratie. Keyserling, Eddington, Einstein, Jung en P. Sorokin --- allen ontmoeten elkaar nu op een algemeen platform, dat niet altijd gemakkelijk te definiëren is, maar toch waarneembaar op een intuïtieve benadering, een platform van veelzijdig idealisme, dat de voorbode is van de komst van een tijdperk van hogere waarden. De natuurkunde heeft een filosofie voor zichzelf ontwikkeld, die neigt een metafysica te benaderen van materiële werkelijkheden. De verdelende lijnen tussen de verschillende afdelingen van kennis smelten weg in een universeel gevoel van familieverwantschap en organische eenheid, ondanks de taaie weerstand van de door de wol geverfde materialisten en de rationalisten.

Maar nergens is de verandering opvallender en zwanger van verreichende mogelijkheden dan in de psychologische onderzoeken van de moderne tijden. Dit is een erg significant feit, dat, zoals het doet, met een vinger van licht wijst naar wat zich voorbereidt in de schoot van de toekomst. Want de ware filosofie is, zoals de ouden het weten, een uitkomst van spirituele en psychologische ervaringen en geen product van hoofdzakelijk intellectuele speculatie. Het wordt onveranderlijk voorafgegaan door een aandrang tot intensieve psychologische discipline en research. "De snelle en wereldwijde groei van een 'psychologische' interesse gedurende de voorbije twee decennia laat onmiskenbaar zien, dat de moderne mens in enige mate zijn aandacht gericht heeft van materiële dingen naar zijn eigen subjectieve processen," zegt Jung en voegt toe, dat "... de moderne mens, in tegenstelling tot zijn negentiende eeuwse broeder, zijn aandacht richt op de psyche met erg grote verwachtingen; en... hij doet zo zonder referentie naar enige traditionele geloofsovertuiging, maar eerder in het Gnostische besef van een religieuze ervaring.... Hij wil weten --- om voor zichzelf te ervaren." Deze wijdverspreide interesse in psychologische en subjectieve fenomenen zal zeker een overvloedige oogst opleveren aan psychologische kennis, en leiden naar spirituele ervaring. Maar de vraag is: langs welke lijnen van research zou de mens voort moeten gaan om zijn spirituele vervulling te bereiken? Met zijn karakteristieke openhartigheid en directheid bekent Jung een onwetendheid op het punt: "Ik zou eerder de nadruk leggen op wat er al gezegd is: dat de nieuwste ontwikkelingen van de analytische psychologie ons confronteren met de onvoorstelbare elementen van de menselijke persoonlijkheid; dat we geleerd hebben om de persoonlijkheid van de dokter op de voorgrond te plaatsen als een genezende factor, en dat we begonnen zijn om zijn transformatie te eisen --- de zelf-opvoeding van de opvoeder.... Wat eerder een methode was van medische behandeling, wordt een methode van zelf-opvoeding, en daarmee wordt de horizon van de moderne psychologie onmetelijk verwijd.... Wij Westelingen hadden geleerd om de psyche te temmen en onderwerpen, maar we weten niets over zijn methodische ontwikkeling en zijn functies. Onze beschaving is nog jong en we hadden daarom alle hulpmiddelen nodig van de dierentemmer om de provocerende barbaar en de wilde in ons in enige mate handelbaar te maken. Maar wanneer we een hoger cultureel niveau bereiken, moeten we afzien van dwang en ons richten op zelfontwikkeling. Hiervoor moeten we kennis hebben van een manier of een methode --- en tot zover hebben we er geen gekend."

Hier in deze netelige positie van de psychologie, die in feite de grote culturele crisis spiegelt van de moderne mensheid, kan de onheuglijke Yoga van India de grootste hulp en begeleiding schenken. Jung is er zelf niet onbewust van, maar omdat hij zelf geen enkele ervaring uit de eerste hand gehad heeft van het ware yogische leven, lijkt hij terug te schrikken voor enige van zijn ongewenste pathologische symptomen en onwillig om zijn rede over te geven aan een hoger licht. Wat hij jammer genoeg mist, is een heldere perceptie van het Superbewuste, en zijn onberekenbare vermogens van schepping en transformatie. De manier of de methode, waar hij naar grijpt, kan alleen komen als een resultaat van een systematische exploratie, niet alleen van de bewuste, onderbewuste en onbewuste lagen van ons wezen, maar ook --- en meer --- van het Superbewuste. En yoga is precies die methode. Kenneth Walker, een helderziende denker over de problemen van de menselijke cultuur, gelooft dat "omdat de Westerse mens zo vooringenomen geweest is met de buitenwereld, we ons op het Oosten moeten richten om het hoogste niveau te vinden, dat het menselijke niveau bereikt heeft." Het probleem van de verlichting, de transformatie en integratie van de menselijke persoonlijkheid is het meest urgente en vitale probleem van de huidige menselijke cultuur. Wanneer de menselijke persoonlijkheid niet teruggewonnen kan worden uit zijn huidige staat van opstandige dierlijkheid en getransformeerd in zijn goddelijke tegendeel, dat latent in zichzelf ligt, dan zijn zijn hele cultuur en beschaving inderdaad verdoemd. Hoe lang kan een maatschappij voortduren, die getroffen is door alle voorstelbare morele zwakheden, en geleid door een verblind intellect in altijd vermenigvuldigende

valsheden, ongerechtigheden en onenigheden? Het is een toestand, die het hoogtepunt bereikt heeft van zijn crisis en staat gevaarlijk klaar tussen uitroeiing en renovatie. Wanneer er geen weg gevonden wordt voor de wedergeboorte en reconstructie van de mens, dan zal al het werk van ontelbare tijdperken, alle trots en glorie van menselijke dromen, alle grenzeloze verscheidenheid en grootsheid van de menselijke prestaties voor altijd begraven worden onder de rokende ruïnes van de misleide Wetenschap. Noch moderne psychologie, noch filosofie, noch de goedkope socio-economische toevluchtsoorden van het Communisme of het Democratische Socialisme de mensheid gered hebben van deze totale destructie.

Er zijn enige goed bedoelende denkers, die morele reformatie of herbewapening beschouwen als de beste remedie voor de huidige toestand van zaken. Zij lijken onwetend te zijn over het feit, dat alleen de moraliteit, die betrokken is van het spirituele en religieuze leven, een veredelend en verheffend vermogen heeft; de moraliteit, die geen spirituele of religieuze basis heeft, maar een broeikasproduct is van het eclecticische en utilitaristische intellect, is krachteloos om de obscure en perverse energieën van het leven te controleren en te zuiveren, en creëert ofwel serieuze complexen en reacties in de menselijke natuur of handelt alleen als een vroom masker, dat menig etterende wond bedekt. "Toen de Grote Weg in verval raakte, ontstonden de menselijke vriendelijkheid en moraliteit" is het indringende oordeel van Lao Tzu, en Whitehead weerklinkt met hem, wanneer hij zegt, "De aandrang naar de regels van gedrag markeert het verval van de religieuze hartstocht. Hij herinnert ons, dat Sint Paulus de Wet en Puriteinse godgeleerden verwierp, en minachtend sprak over de vodden van gerechtigheid. Is het geen tijd, dat de vurige voorstanders van morele hervorming deze waarheid ter harte namen en hun goedwillende energieën naar diepere en meer vruchtbare kanalen namen?"

Er zijn er velen, die opkijken naar opvoeding om het wonder te verwerven van transformatie. Maar opvoeding kan alleen regenereren en transformeren, wanneer het gebaseerd is op een regenererende en transformerende filosofie van het leven.¹⁸⁷ En om een filosofie voor het leven te hebben moet men eerst een doel voor het leven hebben. De gemiddelde mens heeft vandaag vergeten, dat het leven een ander doel heeft dan de kleinzielige bevrediging van voorbijgaande verlangens door het niet altijd onbetwistbare gebruik van geld en vermogen. Hij voelt bijna geen behoefte van een hogere filosofie dan het Dialectische Materialisme, dat voor zijn benieuwde blik de misleidende belofte wappert van economische emancipatie en sociale en politieke gelijkheid. Welke regeneratieve opvoeding kan komen uit een dergelijke smerige, slijmerige filosofie van het leven? Kan het de goddelijke kwaliteiten ontwikkelen, die latent liggen in de mens? Heeft het ook een enkel exemplaar geproduceerd van een goddelijke natuur? Zelfs het Amerikaanse ideaal van opvoeding, dat vandaag bijna universeel geprezen en aangenomen wordt, wordt zwaar veroordeeld door zijn eigen resultaten. Wat hoopt de mens om goden van zijn kinderen te maken, zolang als hij wierook brandt op de altaren van de Mammon en de Materiële Efficiëntie? Zonder twijfel is opvoeding een groot regeneratief middel, maar het moet een opvoeding zijn, die kan onderwijzen, wat hoog en nobel, zuiver en lumineus, oneindig en onsterfelijk is in de mens. Het moet een opvoeding zijn, die het Goddelijke kan onderwijzen en openbaren in de mens.

Alleen een radicale verandering van bewustzijn, een psychologische transformatie, kan de mens bevrijden uit zijn huidige duisternis. En, zoals we net gezien hebben, is deze transformatie ver voorbij de capaciteit, zelfs voorbij de opvatting, van enige moderne wetenschap of filosofie, ethiek of psychologie. Het is genoeg om de oppervlakkige lagen te

---

¹⁸⁷ "Filosofisch denken in de antiquiteit was het vitale centrum van liberale opvoeding, zoals het nog nooit geweest is voor de moderne wereld."

kennen van mensen's wezen en bewustzijn; het is niet genoeg om enkele delen van zijn Onbewuste, individueel of collectief, te onderzoeken; het is niet genoeg om voor hem een helder ideaal omhoog te houden van een moreel leven en altruïstische activiteit. Wat onmisbaar is voor de radicale conversie en integratie van zijn wezen, is een systematische exploratie van het Superbewuste en een verlichting en reconstructie van zijn bewuste en onbewuste delen door zijn zuiverende en transformerende licht. P. Sorokin raakt het merkteken, wanneer hij verklaart, "Wanneer de vooralsnog grotendeels onbekende "splitsingskrachten" van het superbewuste geopenbaard worden en volledig toegepast, dan kunnen zij de meest beslissende vertegenwoordiging worden van mensen's zelf-controle, zowel als de controle van anderen en van alle bekende en onbekende vormen van de anorganische, organische en bewuste energieën in de mens en het universum. Hun verwaarlozing door zintuiglijke wetenschap is een van de hoofdredenen geweest van zijn mislukking.

"Er is een concentratie nodig van de mensheid's inspanningen om de geheimen van het superbewuste te ontsluiten als de werkelijkheid van de krachtigste, meest creatieve en meest veredelende krachten in het hele universum. Hoe meer de mens een instrument van het superbewuste wordt, hoe creatiever, wijzer en nobeler hij wordt; hoe gemakkelijker hij zichzelf controleert en zijn onbewuste en egoïstische bewuste energieën, hoe meer hij op God gaat lijken als het allerhoogste ideaal. In het superbewuste ligt onze belangrijkste hoop, de weg naar het mensheid's 'beloofde land' van vrede, wijsheid, schoonheid en goedheid."

Om het Superbewuste te bereiken en zijn licht en kracht te kanaliseren in het menselijke bewustzijn, is er geen ander middel dan Yoga.¹⁸⁸ Maar het moet een yoga zijn, die het hele leven accepteert, ernaar kijkt als een gebied voor de progressieve manifestatie van het Transcendente, en het geheim kent van het voortbrengen van haar radicale transformatie door het hoogste Waarheid-Licht van het dynamische Superbewuste. De yoga's, die gehuwd zijn met de filosofie van *māyā*, of gehecht aan een ascetische terugtrekking uit het leven, het brandmerken als illusoir en onverbeterlijk imperfect, kunnen de huidige problemen van de menselijke cultuur niet oplossen. Want het uur van de wereld-ontkenning is voorbij, het okerkleurige gewaad en het klooster hebben hun oude aantrekkingskracht verloren, en de ziel van de mens aspireert vandaag naar een goddelijke perfectie en vervulling *in het leven*. Terwijl het ontwaakt naar zijn grote missie en oneindige mogelijkheden, lijkt het minachtend voor het idee van een vlucht uit het gebied van het leven, en belooft om het Goddelijke hier te manifesteren, in de materiële wereld, en al het menselijke bestaan te veranderen in een vehikel van Zijn transcendente prachten.

De Integrale Yoga van Sri Aurobindo, zoals we het gevolgd hebben in de voorgaande hoofdstukken, voorziet als zijn doel een dergelijke veelzijdige goddelijke pragmatische voltooiing --- een integrale perfectie en vervulling van de mens in God, een een foutloze manifestatie van God in de mens. Het belooft om alle diep gezeten aspiraties van de mens te vervullen door al zijn vermogens en faculteiten, zichtbaar en onzichtbaar, te ontwikkelen en hem te verheffen voorbij zijn mentale bewustzijn naar het Waarheid-Bewustzijn van het Supramentale. Het vraagt hem niet om de acties van zijn leven te verzaken of ten onrechte te reduceren en de heilzame, seculiere doeleinden van zijn bestaan af te zweren. Op die weg ligt geen victorie, maar de nederlaag van het leven en de desintegratie van de materiële basis van alle spirituele veroveringen.¹⁸⁹ Alles, dat het hem vraagt om te doen, is zijn centrale wil van het leven omhoog te verplaatsen en terwijl het de oneindige en eeuwige

---

¹⁸⁸ "Contemplation overleeft alleen in het Oosten en om het te leren moet we ons op het Oosten richten."

--- A. Koestler.

¹⁸⁹ "De ware boodschap van het Westen is verkeerd begrepen. Die boodschap is, dat een begrip en onderwerping van het concrete noodzakelijk zijn voor de ultieme veiligheid van het ideale leven."

--- Anandacoomaraswamy

Werkelijkheid ontdekt, van zijn bestaan, zijn natuur en leven naar Zijn beeld te vormen. Het vraagt hem om de Waarheid, de harmonie, de schoonheid en zaligheid, de vrede en het vermogen van God te ontdekken, en hen uit te drukken in zijn natuur en in al zijn bewegingen.

De Integrale Yoga is noch Hindoeïstisch, noch Christelijk, noch Boeddhistisch, noch Islamitisch; noch is het een eclectisch mengsel van hun essentiële elementen. Terwijl het staat boven alle leerstellige denominaties en mentaal gemaakte categorieën, roept het de ziel van de mens aan om te ontwaken en zijn goddelijkheid te verklaren en het doeleinde te vervullen, waarvoor het naar beneden gekomen is op aarde --- de manifestatie van God in de Materie. Zijn doel is het meest veelomvattende, dat ooit opgevat is door de mens, zijn beroep is tegelijk intiem en universeel, en zijn methode --- wanneer het een methode genoemd kan worden --- een integrale overgave aan de Goddelijke Shakti en Haar Genade. Het grijpt het denken, het gevoel en de wil van de mens, en terwijl het hen in een organische eenheid smeedt rond het psychische en zielcentrum, verheft het hen in de omarming van het Goddelijke. Het is een leven transformerende yoga, die beweert de Tijd-Geest te vervullen door het ideaal te realiseren van de menselijke eenheid en de goddelijke perfectie van het menselijke leven.

De mensheid gaat door misschien de grootste crisis van zijn culturele leven. Het leeft in een van die tijdperken, waar plaatsvindt, wat de Gitâ "*dharmasyaglâm*" noemt, het verval en de desintegratie van juist het ondersteunende principe van het bestaan, en een heropleving van de krachten van duisternis --- een van die tijdperken, waarin de *avatâra* neerdaalt om de mens te bevrijden uit de duisternis en het te helpen om de beslissende stap te nemen in haar evolutie. De ziel van de mens ziet er, zoals de aarde in de winter, gestript en troosteloos uit. Radeloos en ongelukkig met zijn gemiddelde materiële obsessies, neergeworpen in het stof in juist het uur van zijn klinkende wetenschappelijke triomfen, gedraineerd van hoop, gedraineerd van spirituele sterkten en moed, gedraineerd zelf van de wil om op te rijzen en door te gaan, richt het een angstig, aandoenlijk oog naar de Hemelen boven. Zijn uur van bescheiden, biddende verslagenheid is het uur van zijn spirituele verlossing. Er zijn al invasies van Licht, opwindingen van hoop, spurten van versnellende energieën in zijn verborgen diepten; maar het is niet gewaar van hen aan zijn oppervlakte, en in de massa van de mensheid, de geslagen collectiviteit. Het Tijdperk van *kali* is de verzorgster geweest van het Tijdperk van *satya*, --- een lange, duistere nacht, die de komst voorbereidt van de komende dageraad. Het komt nu voorbij. De pracht van de lente zal spoedig vooruit barsten uit de doordringende plaag van de winter. Het uur van de nederlaag van mensen's ego is het uur van de Victorie van God; want de intense schreeuw, het levendige appél, dat rijst uit de angst van een val en een innerlijke armoede kunnen niet falen om een stortvloed naar beneden te brengen van God's al-verwervende Genade.

Laat ons luisteren, wat Sri Aurobindo zegt over het Uur van God:

HET UUR VAN GOD

"Er zijn momenten, wanneer Geest zich beweegt onder de mensen en de adem van de Heer alom op de wateren is van ons wezen; er zijn andere, wanneer het zich terugtrekt en mensen zijn achtergelaten om te handelen in de sterkte of de zwakheid van hun eigen egoïsme. De eerste zijn perioden, wanneer een kleine inspanning grote resultaten produceert en de bestemming verandert; de tweede zijn ruimten van tijd, wanneer er veel werk gaat in het maken van een klein resultaat. Het is waar, dat de laatste de eerste zou kunnen voorbereiden, het beetje rook zou kunnen zijn van het offer, dat omhooggaat naar de hemel, dat de regen naar beneden roept van God's gave.

"Ongelukkig is de man of de natie, die, wanneer het goddelijke moment arriveert, slapend gevonden wordt of onvoorbereid om het te gebruiken, omdat de lamp niet brandend

gehouden is voor het welkom en de oren verzegeld zijn voor de roep. Maar driemaal wee voor hen, die sterk zijn en klaar, en toch de kracht verspillen of het moment misbruiken; voor hen is er een onherstelbaar verlies of een grote destructie.

“Reinig in het uur van God uw ziel van alle zelf-misleiding en hypocrisie en vergeefse zelf-vleierei, zodat gij recht in uw geest kan kijken en dat horen, wat het gebiedt. Alle onoprechtheid in de natuur, die eens uw verdediging was tegen het oog van de Meester en het licht van het ideaal, wordt nu een opening in uw bewapening en nodigt de slag uit. Zelfs wanneer gij op het moment veroverd, is het slechter voor u, want de slag zal naderhand komen en u neerwerpen in het midden van uw triomf. Maar wees zuiver en werp alle angst opzij; want het uur is vaak verschrikkelijk, een vuur en een wervelwind en een storm, een betreden van de wijnpers van de wraak van God; maar hij, die erin op kan staan op de waarheid van zijn doeleinde, is hij, die zal staan; zelfs ofschoon hij zou vallen, zal hij weer oprijzen; zelfs ofschoon hij voorbij lijkt te gaan op de vleugels van de wind, hij zal terugkeren. Noch laat woordelijke voorzichtigheid te dicht in uw oor fluisteren: want het is het uur van het onverwachte.”

God's uur is nu, en Zijn adem is overal over de wateren van ons wezen. In de kalme plechtigheid van dit gezegende uur verkondigt de Moeder de komst van een Nieuw Tijdperk en de victorie van een nieuw Licht:¹⁹⁰

“...Vanuit dit centrum, deze brandende kern, die doordrongen is en meer doordrongen zal zijn met Uw licht en liefde, zullen Uw krachten zichtbaar en onzichtbaar stralen over de hele aarde, in de harten van de mensen en in hun gedachten.

“Zodanig is de zekerheid, die Gij me geeft in antwoord op mijn aspiratie naar U.

“Een immense golf van liefde daalt neer op alles en doordringt alles.

“Vrede, vrede, op de hele aarde, victorie, overvloed, wonder.

“O beminde kinderen, verdrietig en onwetend, en gij, O opstandige en gewelddadige Natuur, open je harten, maak je kracht rustig, de almacht van Liefde komt naar je toe, *het is de zuivere straling van het licht*, dat je doordringt. Dit mens, dit aardse uur is de mooiste onder alle uren. Laat ieder, laat allen het weten, en de overvloed genieten, die overeengekomen is.

“O bedroefde harten en gespannen voorhoofden, dwaze duisternis en onwetende slechte wil, laat je angst gekalmeerd worden en weggevaagd.

“Dit is de pracht van het nieuwe woord, dat komt:

‘Ik ben hier.’”

---

¹⁹⁰ Prayers and Meditations of the Mother --- June. 9, 1914.